

Леся Ставицька

Короткий
СЛОВНИК
жаргонної
лексики
української
МОВИ

Критика

Lesia Stavyts'ka

A Short Dictionary of Ukrainian Slang

Over 3200 words and
650 phraseological units

Krytyka
Kyiv 2003

Леся Ставицька

Короткий
СЛОВНИК
жаргонної
лексики
української
МОВИ

Містить понад 3200 слів
і 650 стійких словосполучень

Критика
Київ 2003

У словнику, якого уклала доктор філологічних наук, завідувачка відділу соціолінгвістики Інституту української мови НАН України Леся Ставицька, зібрано сучасну жаргонну лексику різнотипного соціального походження, а також лексику розширеного вживання, що поповнила (жаргонізовану) розмовну мову. Словник розкриває значення слова, подає його соціальну та стилістичну характеристику, а також короткий етимологічний коментар. Загалом словник містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень.

За джерельну базу словника правили тексти художньої літератури, засобів масової інформації, наукових видань, зразки розмовної мови, що віддзеркалюють особливості українського жаргоновживання кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Словника адресовано найширшій читацькій аудиторії; його можуть використати філологи, письменники, працівники видавництва, перекладачі, соціологи.

Рецензенти:

член-кореспондент НАН України *Іван Вихованець*,
кандидат філологічних наук *Віра Білоноженко*

Видання побачило світ завдяки фінансовій підтримці
Українського наукового інституту Гарвардського університету

*Світлій пам'яті
мого батька
Олекси Ставицького,
однією з наукових студій яког
був коментар до «Енеїди»
І. П. Котляревського,
присвячує цю працю автор*

Зміст

Українська мова без прикрас
9

Інструктивні матеріали
19

Список скорочень
25

Короткий словник жаргонної лексики
української мови
27

Показчик синонімів
311

Бібліографія
323

Українська мова без прикрас

Чи шукаючи слів непочатих,
Чи збиваючись на жаргон,—
Летимо на нічний Хрещатик,
Як метелики на вогонь...

(Оксана Забужко)

У сучасній україністиці гостро відчувається брак словників ненормативної, зокрема жаргонної, лексики. Кожна цивілізована нація має до свого користування словники такого типу, а відповідна лексика з необхідною соціо-стилістичною стратифікацією представлена у словниках національних мов. Відставання української жаргонології та лексикографії виявляється хоча б на тлі російських мовознавчих досліджень цього гатунку, адже тільки від 1991 року в Росії видано понад 30 тлумачних словників соціально (кримінальний, молодіжний, військовий та ін.) та регіонально (лексикографічне опрацювання Владіміром Єлістратовим московського аргю; зібрання південного арготичного ареалу тощо) різнотипних підсистем субстандартної лексики, а також живої розмовної мови. Усебічна лексикографічна фіксація та серйозне науково-теоретичне вивчення семантичної природи жаргонного лексикону дали змогу російським науковцям видати два фундаментальні словники: О. П. Ермакова, Е. А. Земская, Р. И. Розина. *Слова, с которыми мы встречались: Толковый словарь русского общего жаргона*. Ок. 450 слов. Под общим руководством Р. И. Розиной.— Москва: Азбуковник, 1999, 320 с.; В. М. Мокиенко, Т. Г. Никитина. *Большой словарь русского жаргона*.— СПб.: Норинт, 2000, 720 с.

В активі російської культури перебувають також численні перекладні (російсько-іншомовні й навпаки) словники ненормативної лексики, що їх видавали й далі видають у Німеччині, США, Великій Британії, Чехії та інших країнах. Слов'янська жаргонологія представлена фундаментальними словниками, як-от: К. Stępniaк. *Słownik tajemnych gwar przesympcznych*.— Londyn: Puls, 1993, 735 s.; Leon Kaczmarek, Tereza Skubalanka, Stanisław Grabias. *Słownik*

gwary studenckiej.– Lublin, 1994; Patrik Ouředník. *Šmírbuch jazyka českého. Slovník nekonvenční češtiny.*– Praha, 1988 та ін.

В Україні натеper існує всього два майже аматорські лексикографічні видання, видані мізерним тиражем, недоступні широкому загалові: *Перший словник українського молодіжного сленгу*. Укладач Світлана Пиркало. За редакцією Юрія Мосенкіса.– Київ, 1999; *Словник жаргону злочинців*. Упорядкування, передмова О. І. Поповченка.– Київ: ТОВ «Оберіг», 1996.

Недостатня репрезентація України в світовому культурному просторі виявляється зокрема й у відсутності лексикографічних зібрань ненормативної лексики.

Зanedбаність української жаргонології можна пояснити багатьма причинами. Крім об'єктивного існування української філології в умовах тоталітарного режиму, який унеможливив мовну інакшість усного та писемного самовияву (прикметно, що видатним українським жаргонологом став Олекса Горбач, який провадив наукові студії в німецькій еміграції), треба взяти до уваги, що в українській культурі мова сприймається не прагматично, як засіб комунікації, а як національний скарб,– надзвичайно цінний складник національного надбання. Природно, що за такого сприйняття культивування літературних стандартів набуває особливої ваги. Вивчення української мови такою, якою вона мусить бути, а не такою, якою вона є,– визначило живучість неонародницького міту про жаргон як матерію грубу, словесне хуліганство, чужий словесний бруд.

Безприкладна нормалізація, якої зазнала українська мова у 20 столітті (Шевельов), пустила досить глибоке соціопсихологічне коріння в душі українського люду, яке опосередковано можна спроекувати на орієнтацію в мовному просторі саме в аспекті соціокультурного статусу мовної норми. В цьому аспекті можна говорити про виплекану десятиліттями орієнтацію на звичне (й відкидання незвичного) як усталений у радянському і пострадянському суспільстві спосіб соціальної орієнтації індивіда, що породжує в нього примітивізацію поведінки, ухиляння від позитивної соціальної взаємодії. Така асоціальна, атомізована людина може відзначати лише відхилення від норми, переживати соціальне як винятково чуже й вороже, а тому стає ідеальним об'єктом маніпулювання з боку влади. Звичка як механізм соціальної регуляції якраз і є проєкцією розрахунку влади на нормативне поле щоденного існування індивіда – засвоєння норми, що задається ззовні й подається через загрозу порушення звичайного перебігу подій. Така звичка зумовлює спро-

щення мовної поведінки індивіда і породжує страх перед відхиленням від норми взагалі, в тому числі в аспекті мовної інакшости. Людина, яка засвоїла таку поведінку, загалом не здатна адекватно сприймати альтернативний мовний самовияв.

У контексті відчуження української людини від української мови, про що докладніше скажемо далі, цей страх набуває особливої сили.

Брак теоретичного й лексикографічного опрацювання жаргонної лексики згубно позначається не тільки на духовній, а й на загальній філологічній культурі українського соціуму. Метамовна свідомість сучасного українця (і професійного філолога, на жаль, теж) переважно не розрізняє специфіки жаргонної лексики серед інших лексичних шарів, як-от лайка, вульгаризм, еротична лексика тощо; не має уявлення про соціальну диференціацію української мови (кримінальний, молодіжний, професійний жаргон із його різновидами) та соціостилістичні параметри жаргонної лексики. Ось яскраве свідчення того: один зі столичних часописів дав назву «Лаймося українською!» рубриці, у якій він передруковував згаданий «Словник молодіжного сленгу» Світлани Пиркало.

Соціальна стратифікація жаргонного вокабуляру переконливо засвідчує корпоративно-групову форму його породження та існування. Але для мовної екзистенції жаргону не менш важливим є також інший полюс – *розширеного вживання, суголосний за своєю суттю сміховій культурі карнавалу*

Функціонально-стилістичний параметр жаргонної лексики насамперед пов'язаний із потужною сміховою першоосною, що є складником культури як такої та національної сміхової культури зокрема. Під цим кутом зору ідея сміхового потенціалу жаргонного лексикону легко може бути екстрапольована на екзистенцію української мови. Метафора, що її вжила Стефанія Андрусів: *українська мова – важкохвора людина*, – опосередковує ідею тієї лінгвальної неповноцінності, яка пов'язана з браком метафізичної радості, гри та задоволення від мови у мовному існуванні українського етносу: «Історія української мови у ХХ (і не тільки) столітті – то безнастанна боротьба національної еліти за те, щоб не дати умерти мові – так борються у реанімації за життя важкохворого. <...> Не всі здатні на жертвне спілкування із важкохворими – тікають на свіже повітря, до сонця, сміху і... чужої мови. <...> *Страх за мову* (курсив мій.– Л.С.), відповідальність за неї породили особливий жертвовно-месіянський комплекс у „правильних“ мовців і надмірну серйозність, особливу цнотливість нашої мови – цнотливість підстаркуватої пан-

ни, до якої „ніхто не залицявся, не жартував“ <...> Говорити по-українськи замість радості мовлення, задоволення від мови часто зводиться до обов'язку перед мовою, психологічного дискомфорту і невдоволення собою і... мовою»¹. Можна згадати ще думку Тараса Кознарського про мову творів Богдана Жолдака як «ілюзорне паломництво на периферію, в заборонену зону наших заповідних страхів – утратити індивідуальну ідентичність, розчинитися в масі, а головне – втратити мову та контроль над мовою з її солов'їністю»².

Можна з упевненістю стверджувати, що виживання та зміцнення комунікативної потужності української мови великою мірою залежить від присутності в свідомості мовців національного сміхового вербального простору.

Пострадянський час злегалізував «заборонений плід» жаргону, і це свято вербальної свободи вповні виявилось у словесній творчості українських письменників та журналістів. Щойно жаргонна лексика потрапила до цієї сфери, вона вмить була залучена в систему естетичного словоперетворення. Тому такий рясний у цьому словнику ілюстративний корпус метафор, порівнянь та інших образних структур: вкотре дала про себе знати естетична домінанта української психокультури.

Жаргонний лексикон в усьому своєму соціосемантичному розмаїтті – це не просто «холодини» словникових значень, а своєрідна картина світу, потужна семіосфера певного часового зрізу культури, що відкриває у слові смислову перспективу як концентрат соціокультурного, духовного, психологічного клімату епохи. У лінгвокультурному просторі жаргонної лексики екзистує окрема людина, покоління, етнос. Ностальгійні спогади про минуле, молодість вербалізуються не в абстрактно-поняттєвому ряді, а в тій лексичній нестрогості, необов'язковості (симптоматичною видається назва словничка сленгізмів, опублікованого львівським часописом «Четвер»: «Синopsis станіславський необов'язковий»), яка органічна в комунікації товариських «збіговиськ», невимушених діалогів, реплік. Варто згадати хоча б деякі твори української художньої літератури останнього десятиліття, в яких особисті спогади виливаються в інтимну метамовну рефлексію (до речі, неабиякий помічник для лексикографічної практики!). Персонаж «Бурдика» Володими-

¹ Стефанія Андрусів. «Страх перед мовою як психоконкомплекс сучасного українця». *Сучасність*, 1995, № 7–8, с. 150–151.

² Тарас Кознарський. «Із суржикіади». У виданні: Богдан Жолдак. *Бог буває. Drive Stories*. – Київ: Факт, 1999, с. 93.

ра Діброви, провалившись за підкладку власної одежини, «стовпчиком подає список імен та речей», які він там бачить, і серед іншого:

- Карл Юнг та Фрідріх Ніцше (зразок політичного жарту),
- «кілька в салаті» (консерва, дешева закуска),
- «*більшовик*» (пляшка міцного вина місткістю 0,8 літра. Вона ж «бомба», «*фауст-патрон*» або просто «*фауст*»...

Ось інший приклад:

Ми вирішили стати оригінальним в тому, що ніякої забігайлівки не обирали на неформальну посаду штабу. Наша територія і штаб були скрізь, де ступала наша нога – у кого в імпортному черевіку, привезеному з близької Польщі (галичани), в кого – у звичайних гадах вітчизняного виробництва («*гадами*», як ви здогадуєтеся, у нашому жаргоні іменувалися черевіки).

(Олександр Яровий, «Квартали ностальгій»)

Що вже казати про лексичний ряд *совок*, *бомж*, *лох*, *човник*, *кравчучка*, що концентрує історичний час, епоху, нову психологію та ціннісну орієнтацію у світі!

Ілюстративний матеріал словника, сподіваємось, не лише допоможе розтлумачити значення чи відтінок слова, – він становить самодостатню цінність. Це своєрідний текстовий калейдоскоп строкатої реальності з її соціальними недугами й екзистенційними проблемами, соціокультурними типажами, знайомими ситуаціями, кумедністю, абсурдністю й жорстокістю буття, у якому живе українська людина. Ця лексична нестрогість із присмаком розхристаності минулого десятиліття у його соціопсихологічному вимірі структурує кінематографічно-метонімічну місткість жаргонного слова, окреслює предметний і духовний світ як згусток епохи і частку внутрішнього «я» індивіда, модель міжособистісних стосунків тощо.

Варто наголосити на тому, що це динамічний калейдоскоп, і пропонований словник фіксує жаргонну мову «тут і зараз», а недалеко майбутнє висуне нові реалії, поняття і відповідно – новий жаргонний ряд.

Тексти-ілюстрації, та й сам вокабуляр, звісно, можуть викликати пуристичні нарікання. Так, тут чимало цитат, особливо з газетно-журнальних видань, «патогенних» за своєю суттю, бо вони походять зі світу злодіїв, наркоманів, повій, алкоголіків; так, у жаргоні є чимало антиестетичного, непристойного; але, як справедливо сказано у передмові до «Большого словаря

руського жаргону», «з часом скаламучені води заспокоюються, каламуть осідає на дно або її відносить у безкрайній мовний океан, а живильна свобода залишається очисною течією в мовній системі».

Кілька слів про мовнокультурний аспект жаргонної лексики. Гіпертрофія жаргонного субкоду в сучасній комунікації – це не хвороба, а насамперед симптом значно глибшої культурної кризи, яку супроводжує звуження індивідуального словника мовної особистості, коли не актуалізованою лишається семантично еквівалентна розмовна, фамільярна, діалектна лексика, фразеологія (української та російської мов). Та й навіть цей гіпертрофований субкод належно не адаптований, бо на рівні метамовної свідомості немає чіткого уявлення про семантичну структуру того чи іншого жаргонізму, його правопис, походження тощо.

Певно, ревнителі чистоти мови протиставлять жаргонні стилі комунікації дискурсові красивого слова, солов'їної гармоніки літературного стандарту – проте саме їхній дискурс нерідко приховує банальну брехню, ненависть, лукавство, нахабно-витончене маніпулювання людською свідомістю та поведінкою. Така мовна інтенція – чи не найвищий вияв безкультур'я, духовного виродження, натомість жаргонний дискурс, попри гвалтування мовних смаків, є все-таки адекватом дійсності, іноді страхітливою за найекстремальніший жаргонний ряд.

Наведені тексти-ілюстрації переважно смішні, вони показують реальні потенції національної мови у царині сміхового олюднення світу. Цей сміх за своєю природою демократичний, ворожий будь-якій ієрархічності, висококомунікабельний, бо ж скорочує дистанцію між комунікантами і є знаком інтимно-довірливих, фамільярних стосунків. Це й не дивно, адже семантико-емоційний спектр цього лексикону у дивовижний спосіб акумулює сміхову культуру як таку. У різнотипних дискурсах жаргонне слово перетворюється на своєрідний концентрат опозиційної до соціально схвалених норм поведінки, альтернативної, необов'язкової парадигми буття. Мовець, який артикулює цю парадигму, свідомо чи несвідомо перекидає догори ногами ієрархію офіційного світу і його мову. Цей акт вимагає неабияких лінгвокреативних здібностей, і та спільнота, яка проговорює свій досвід, не є геть нездарною у своєму мовному самовияві і, звісна річ, у творенні тієї ж самої національної мови, яка в літературній обробці письменника перетворюється на одну з підвалин культури соціуму. Юрій Андрухович тонко зауважив це в одному з своїх есеїв:

...Мова – саме мова, а не письмо, саме усне мовлення – дуже багато для мене важить. Не менш важливим для мене є слухати інших: як хто говорить на цьому світі. <...>. У своїх багатогодинних вечірньо-нічних одісеях по *стекляшках* і *кнайпах* я ладен вислухати всіх – зіжмаканих життям пиячків, потертих спортсменів і бізнесменів, митців і мисткинь, веселих бандитів, сентиментальних повій, скурвих синів, сучих дочок...³

У професійного філолога і пересічного мовця почасти складається уявлення про суто російський характер жаргонного слововживання, неконкурентоспроможність української мови у розмовних, стилістично знижених сферах комунікації, нездатність продукувати сучасні іронічні стилі спілкування. Дается тут взнаки поросійщення й тотальна або спорадична втеча до сміху – чужої мови. А тому кальок, суржику, російських вкраплень у сучасному українському жаргоновживанні аж занадто. Ці елементи мають право на лексикографічну репрезентацію. І не тільки ці, але й сама «українська російська мова» може претендувати на лексикографічне осмислення. Бо, як справедливо зауважив Орест Ткаченко, «ці риси, особливо у великих містах, зумовлені значною мірою їхнім зросійщенням. Але все одно це специфічно *українські риси*»⁴. Потужний український етно- та лінгвоментальний код аж світиться у російськомовних дискурсах, жаргонних і поготів, адже така комунікація проходить зазвичай у соціально малоконтрольованих ситуаціях. Варто вчитатись у зібрані тут репліки, діалоги, тексти, щоби пересвідчитись в українськості того жаргоновживання, яке, на перший погляд, може здатися прерогативою російських розмовних моделей. Крім того, суржикове слово у суто комунікативному аспекті не завжди свідчить про брак мовної культури чи незнання українського лексичного відповідника: нерідко, особливо в інтелігентських дискурсах, чужомовність підсилює іронічне, сміхове начало, закладене у цій лексичі.

Щодо лексикографічної репрезентації російської мовної стихії в українському жаргонному вокабулярі, то треба вказати на прямі запозичення типу *облом*, *комок*, *лажа*, *шалава*, *совдеп*, *бомж*, *чмо* тощо; слова-кальки типу *засікти*, російські слова, передані українською графікою: *убойний*, *стрьомний*, *безпредел*, *сверчок*. Для жаргонної міжкультурної комунікації це нормальне явище. Скажімо, у російський жаргон на правах запозичень потрапили з

³ Юрій Андрухович. «Мала інтимна урбаністика» *Критика*, 2000, № 1–2, с 10

⁴ О. Б. Ткаченко. «Проблема типології мовно-літературного розвитку неповних націй (і насамперед української)». *Мовні і концептуальні картини світу*. – Київ, 2002, кн 2, № 6, с. 258.

української мови *халява, забивати баки*; у російському жаргоновживанні й відповідно в лексикографічній продукції фігурують українізми *гириый, цікавий, ковтать, вабить, файний, файка* тощо; український синтаксис легко прочитується в жаргонізмах *до лампочки* – «все равно», *до хауза* – «домой» та інших.

Наявність анормативів у словнику легітимізується усним характером жаргонної комунікації. Цей фактор зумовлює також наявність фонетичних варіантів того самого слова в одній статті. Засвідчені в реальному слововжитку та віддзеркалені у словнику фонетичні варіанти жаргонізму показують високу варіабельність цього лексичного шару у спонтанному розмовному мовленні, писемних дискурсах, орієнтованих на стилізацію усно-розмовної стихії. Російський жаргонолог Леонід Скворцов слушно зазначив необхідність враховувати варіантність «усних» за своєю природою слів: *«Правопис жаргонних і просторічних слів, які традиційно не кодифікуються орфографічно, повинен спиратися на вивчення їхнього походження та умов реального вживання в сучасній мові. При цьому фактори історичного (етимологічного) характеру у низці випадків виявляються підпорядкованими факторам уживаності в мові, коли закріплена за словом вимова вимагає написання, що відрізняється від початкової форми слова»*⁵. Тільки не треба плутати варіабельність зі звичайнісіньким незнанням того, як слід писати жаргонізм і яка його семантика, що часто бачимо на сторінках періодики й у художніх текстах.

Помиляється той, хто думає, нібито українська мова здатна тільки копіювати російське жаргонне багатство. Якщо говорити про генетичні першовитоки українськості жаргону, слід насамперед згадати про арго, які побутували в Україні у 19 столітті: арго українських лірників, ремісників, лаборів, жебраків, бурсацько-семінарське арго та ін. Відсилка в етимологічних коментарях пропонованого словника «слово вживалось в укр. арго 19 ст.» стосується насамперед арго лірників і ремісників⁶. Для бурсацько-семінарського

⁵ Л. Скворцов. «Орфография просторечных и жаргонных слов». *Нерешенные вопросы русского правописания*. – Москва: Наука, 1974, с. 151.

⁶ За такими джерелами: В. Боржковский. «Лирники». *Киевская старина*, 1889, т. XXVI, № 9, с. 653–708; *Лірники. Студія Кирила Студинського*. – Львів, 1894; Й. Дзензелівський. «Арго волинських лірників». *Українське і слов'янське мовознавство*. – Ужгород, 1996, с. 311–348; Й. Дзензелівський. «Арго нововживівських кожухарів на Волині». – Там само, с. 245–285; В. В. Иванов. «Нёвли». *Статистический листок*. – Харьков, 1883, № 10, с. 153–156 та ін.

соціолекту⁷ застосовується інший маркер: *бурс.-сем.* А як можна не згадати, бодай принагідно, справжньої скарбниці бурсацьких арготизмів – «Енеїди» Котляревського, яка відбила соціолект полтавської духовної семінарії 1780–1789 років, де тоді навчався письменник? Школярські арготичні системи 17–18 століть, куди той соціолект органічно входить, іще чекають свого лексикографічного опрацювання й теоретичного осмислення.

Хай український жаргон і відповідний сленговий вокабуляр сьогодні не такий потужний, як російський, але він існує, і лінгвістична оптика дає змогу добре його розгледіти. Підвищення комунікативної потужності української мови природно «реанімує» лексикон, здатний задовольнити потреби жаргонних стилів спілкування. Нині спостерігаємо формування українського сленгу за рахунок загальноживаної, в тому числі з національно-культурним компонентом, застарілої, питомої розмовної або рідковживаної лексики, діалектизмів тощо. Щоб пересвідчитись у цьому, варто поглянути на словникові статті *драб, гевал, здиміти, коняка, патик, плящина, шабля* та ін.

Сучасний український сленг народжується в україномовних різнотипних мікросоціумах і в цьому аспекті є, до речі, жаргоном двічі: 1) на тлі російської мовної стихії українська мова вирізняється інакшістю, а отже апріорі може бути смішною; 2) природна людська дотепність і почуття гумору не можуть не продукувати сленгу у невимушеній розмовній комунікації, байдуже, про який етнос ідеться. За умов функціонування українського сленгу в україномовному середовищі «навіть дотепні українські сленгізми <...> стають набутком обмеженого числа осіб, і потім, як бульбашки, гинуть»⁸. Якщо врахувати, що сленг за своєю природою швидкозмінний, підвладний примхливій моді й індивідуальній мовній творчості, тобто, власне, і є такою бульбашкою, то без лексикографічної фіксації він приречений на небуття. Децизи українського сленгу, розвіяного по українських мовних острівцях, мусить колісь перетворитися з міріядів бульбашок на кристалики слів. Наявні елементи українського сленгу, без огляду на їх кількість, повинні фіксуватися, інтерпретуватися, аби потім найбільш вартісний лексичний матеріал міг увійти до культурного континууму українського мовного існування. Тільки в тако-

⁷ Джерела: Й. Дзендзелівський. «Український бурсацько-семінарський жаргон середини ХІХ ст. на матеріалах повісті „Люборацькі А. Свидницького“».– Там само, с. 353-359; К. Широцький. «Словарець бурсацького говору». *Збірник Харківського історико-філологічного товариства*. Нова серія, т. 6.– Харків, 1998, с. 181–206.

⁸ О. Б. Ткаченко, цитована праця, с. 261.

му разі можна сподіватися, що відбудеться зворотний процес: соціум побачить себе у дзеркалі своєї ж мови (часто вже літературно обробленої, естетизованої) і заговорить цією мовою впевненіше, голосніше. Власне, цей аспект функціонування субстандартного лексику мав на увазі Юрій Шевельов, пишучи у праці «Так нас навчали правильних проізношень», що «міський сленг націлений у майбуття мови», а «брак цього шару в сучасній мові ставить під сумнів майбутнє цієї мови».

* * *

Хочу висловити вдячність людям, які знайомилися з рукописними матеріалами й надавали мені консультативну допомогу під час роботи над словником. Це доктори філологічних наук Іван Вихованець, Катерина Городенська, Ніна Клименко, Євгенія Карпіловська; російський жаргонолог, доктор філологічних наук Валерій Мокієнко, кандидати філологічних наук Віра Білоноженко, Людмила Даниленко, Катерина Ленець, працівник Інституту літератури НАН України Роксана Горбовець, а також спеціаліст із юдаїки, науковий співробітник Інституту сходознавства ім. А. Кримського АН України Ігор Семиволос.

На моє щастя, не лишилися байдужими до ідеї створення словника сучасні письменники. Дякую Богданові Жолдаку, який прочитав увесь рукопис і вніс до нього суттєві доповнення. Усне та електронне спілкування з Юрієм Андруховичем, Анатолієм Дністровим, Оксаною Забужко, Євгенією Кононенко, Лесем Подерв'янським, Євгеном Пашковським, Володимиром Цибульком, Сергієм Бортніковим допомогло уточнити структуру окремих словникових статей, значення слова, етимології тощо.

Автор вдячно прийме критичні зауваження, доповнення, уточнення, які можна надсилати на адресу:

lesstav@hotmail.com

або:

Київ-1, вул. Грушевського, 4, Інститут української мови НАН України.

Леся Ставицька

Інструктивні матеріали

1. Заголовні слова розташовані в алфавітному порядку і подані жирним шрифтом:

АБЗА́Ц, БА́НЯЧИТИ

Якщо заголовне слово має фонетичні варіанти, то вони розглядаються в одній статті:

А́ЗЕР; А́ЙЗЕР

БАТЛ; БОТЛ

Різні граматичні форми того самого слова теж подаються в одній статті:

БА́НДА́Н, -а, ч.; БА́НДА́НА, -и, ж.

Варіанти наголосу показані як на самому заголовному слові, так і на відмінкових або особових закінченнях:

А́СКА́ТИ, -аю, -аеш; -а́ю, -а́еш.

2. Заголовне слово – відмінювана частина мови – подається у вихідній формі. Словозмінні маркери, що йдуть за словом, указують на частиномовну належність слова, особливості його відмінювання або дієвідмінювання. Рід іменників та вид дієслів набрано курсивом:

МО́ЧА́ЛКА, -и, ж.

ВТИКА́ТИ, -а́ю, -а́еш, док.

Невідмінювані іменники, прикметники, дієслівні форми супроводжуються позначкою *невідм.*

ГРИ́НГО, *невідм., ч.*

ГОТÓВЧЕНКО, *невідм., у знач. прикм.*

ХОВА́ЙСЯ, *невідм., у знач. вигуку.*

ПА́УЗА, невідм., у знач. вигуку.

Жаргонізми, що належать до невідмінюваних частин мови, супроводжуються відповідними характеристиками:

ПА́ФОСНО, присл.

ТИП-ТО́П, у знач. присл.

БЛІН, вигук.

В окремих випадках для іменників у заголовку словникової статті поряд із вихідною формою наводиться форма множини, якщо ця форма є частовживаною:

БАКС, -а, ч., *перев. у мн. бакси, -ів.*

При вживанні слова у множині тлумачиться саме ця форма:

БУМЕРА́НГИ, -ів, *мн. <...> Дуже брудні шкарпетки.*

Особливості граматичного керування жаргонізму показані за допомогою набраних курсивом питальних слів; круглі дужки означають факультативність даного варіанта керування.

В'ЇХАТИ, в'їду, в'їдеш, *док., (у що); мол., крим. Зрозуміти, осмислити щось. Риженко, здається, як каже його син, «в'їхав», про кого йдеться (Є. Кононенко, Імітація); Але я мушу в'їхати в те, що вони роблять, в їхній код, і довести цей код до професійного звучання (В. Неборак, Повернення в Леополіс); Поясни мені одну штуку. Поясни, бо я щось ніяк не в'їду (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 113; ПСУМС, 15; ЯБМ, 1, 202.*

3. Одразу після граматичних маркерів, після крапки з комою, йдуть позначки, які вказують на соціальну стратифікацію жаргонізму (*крим., мол., жрм, авто та ін.*). Якщо за словом закріплено кілька маркерів, вони подаються через кому:

БАБЛО́, -а, с.; *мол.*

АМБА́Л, -а, ч.; *крим., жрм.*

БОДУ́Н, -а, ч.; *мол., жрм, крим.*

Наступна група маркерів (після крапки з комою) стосується емоційно-експресивного значення лексеми:

ВАЛІ́ТИ, -лю́, -лиш, *недок., кого; студ.; несхвальн.*

ПЕ́ДЕЛЬ, -деля, ч.; *студ.; жарт.*

ПО́Ц, -а, ч.; *мол., жрм; зневажл., лайл.*

Якщо слово поширене в західних регіонах України, ставиться маркер *зах.*:

БАНЯЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.*; *зах.*

4. Після граматичних, соціолінгвальних, стилістичних, територіяльних маркерів подається семантика жаргонізму.

При тлумаченні слів максимально використовувалися дані наявних лексикографічних джерел (найповніші російськомовні словники, україномовна лексикографічна база, міні-словники у газетно-журнальній періодиці), посилення на які в алфавітному порядку прийнятих умовних скорочень подані вкінці тлумачення окремого значення, фразеологізму чи словникової статті в цілому.

За знаком // наводяться відтінки значень:

ВІДТЯЖНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Який викликає приємні відчуття, позитивні емоції. *Відтяжний фільм.* // Наповнений приємними емоціями. *Відтяжний день.* БСРЖ, 411.

Заголовні слова-омоніми позначені традиційними цифровими індексами:

ВІЗ¹, віза, ч.; *мол.* Машина. ПСУМС, 14.

ВІЗ², віза, ч.; *крим.* Пляшка з алкоголем. СЖЗ, 27.

У словниковій статті відсилання на синонім подається за допомогою формули «Те саме, що...»

БЛОХА, -й, *жс.*; *комп.* Те саме, що БАГ.

Укінці тлумачення значення вводяться маркери * Образно та * У порівн., що відповідно фіксують випадки образного вживання слова та його використання у функції об'єкта образного порівняння. Напр.:

ЛАБАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *муз.*, *крим.* Грати на музичному інструменті; виконувати музичний твір. *А й славно лабаєте, хлопці, були б-сте здорові!* (О. Забужко, *Новий закон Архімеда*); <...> *він законнослонорожденний / фольк лабає для діяч-пори <...>* (В. Цибулько, *Майн кайф*). * Образно. *Ох, хіба ж не так само – / як в танці, в повільному трансі / ти «лабала» колись непотрібні нікому слова?..* (О. Забужко, *Диригент останньої свічки*); *Звичайно, сумнів – оптимальний янгол, / Коли перед очима мертвий сад, / Де з падолистом Бог лабас танго* (А. Дністровий: *На смерть Клію*). БСРЖ, 305, ПСУМС, 40; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492

АЛКАШ, -а, ч.; *жрм* Алкоголік. – *Грузчиком? Дурний я чи що? Чи алкаш якийсь?* (В. Врублевський, *Тріщини*); <...> *у тісному гуртку алкаші гомоніли* (Є. Пашковський, *Вовча зоря*). * У порівн. <...> *холодюка <...> вигонить мишу*

з-під ковдри, завмирає, <...> вискакує, як босий алкаш на похмілля, і далі нишпорить по кімнатах <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 34; ПСУМС, 3, СЖЗ, 10; ТСРОЖ, 4; ТСРЯ, 46; ЯБМ, 1, 26.

5. Безпосередньо за тлумаченням ідуть контексти-ілюстрації, посилання на які подаються у дужках тим шрифтом, що й тлумачення:

ДОЇТИ <...> *Незабаром мене почали «доїти».* Обсяг данини зріс настільки, що я віддавав бандюгам весь виторг (ПіК, 2001, № 12).

ПРИКІНУТИ <...> *Прикиньте, я тут цілими днями сиджу один, з котом <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита);

Лексичною базою для укладання словника послужили такі джерела: суцільна вибірка з текстів художньої літератури, газетно-журнальної періодики поч. 90-х–до ц. ч., матеріали наукових статей, авторефератів, монографій; теле- та радіомовлення; тексти української естради, записи усного мовлення.

Посилання на художні, газетно-публіцистичні, наукові тексти включають автора та назву твору (іноді скорочену), умовне скорочення назви газети чи журналу. Точна паспортизація джерела уміщена в бібліографії в рубриках «Художня література, публіцистика», «Газети, журнали та їх умовні скорочення», «Наукова література».

Якщо текст узято з інтерв'ю письменника, культурного діяча або з опублікованого в періодиці його художнього тексту, то у посиланні вказано прізвище автора, а після двокрапки – джерело цитування: *Як митцеві, мені якось по барабану, відтворює ця річ історичну правду чи ні, якщо вона стильна* (Лесь Подерв'янський: УМ. 17.01.2001); *А я, Гальмо, флегматик, отупілий сплюх, Фільозоф-недоріка, / неспроможний / Сказати врешті / Ані слова досі / Про батька, що життя йому й корону / Так нищо вкрали* (Ю. Андрухович: Книжник, 2001, № 18).

У деяких випадках наявне посилання тільки на автора, без вказівки на джерело, оскільки ці приклади були взяті з усних текстів (радіо, телебачення, літературні імпрези та ін.).

Якщо ілюстрацію взято з лексикографічного джерела, посилання на останнє подається за тим же принципом, що й інший ілюстративний матеріал (у дужках, без сторінки):

СКЕС <...> *Скупа людина. То такий скес, що й води батькові не дасть* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 541; ЯБМ, 2, 343. Чабаненко 1992, 4, 71.

У словник як ілюстративний матеріал включено лексику, що була зібрана у записах живого усно-розмовного мовлення, а також матеріали анкету-

вання студентів київських та львівських вузів протягом 1998–2002 р. Записи живого мовлення здійснювалися переважно в Києві, Львові та Луцьку; лексичний матеріал інших регіонів фіксується окремо інколи ілюстративним матеріалом словникових статей служать змодельовані конструкції.

6. Сстійкі словосполучення в структурі словникових статей набрані жирним шрифтом і відмічені знаком ♦; вони описуються за першим компонентом-іменником, а в разі його відсутності – за іншою частиною мови:

ЛІЧИЛЬНИК, -а, ч. ♦ **Увімкнути (вмикати) лічильник кому;** *крим., маф., мол.*

Призначити комусь строк виплати певної суми з попередженням, що в разі несплати боргу вчасно сума буде збільшуватися у призначеній позичальником прогресії.

ПОПОЛА́М, *безос.-предик., кому що; мол. <...>*

♦ **Бути (прийти) в пополамi,** *мол.; жарт.-ірон.* Про стан сильного алкогольного сп'яніння.

Фразеологізми, пов'язані з одним із значень заголовного слова, поміщені безпосередньо після відповідним чином проілюстрованого тлумачення. Ті фразеологізми, що не стосуються жодного з наведених значень, наводяться окремим блоком укінці статті.

БУЗІТИ <...> 1. *крим.* Влаштовувати конфлікт, скандал, бійку. ♦ **Бузу бузити,** *жрм* Те саме. *Робітники на заводському танку / лаштуть косяки, бузять бузу, / розводять спирт <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

2. *мол.* Брехати, обманювати.

БАМБУ́К, -а, ч.; *мол.; зневажл.* Ненормальна людина. ПСУМС, 5.

♦ **Кури бамбук.** Неввічлива відмова дати цигарку. ПСУМС, 5. **Мелений бамбук.** Кава грубого помолу. ПСУМС, 5.

Компоненти, які варіюються у структурі фразеологізму, подаються у круглих дужках, а факультативні – у квадратних.

♦ **Білочка б'є (накриває) кого;** *жрм, мол.* Хтось допився до білої гарячки. **Білочку спіймати (уловити).** Допитися до білої гарячки.

♦ **З [великого] бодуна.** У стані похмілля, алкогольно-абстинентного синдрому.

Знак / у структурі фразеологізму фіксує dokonаний і недokonаний вид дієслова, якщо воно утворює видову опозицію. На першому місці стоїть більш частотний вид дієслова: **поставити / ставити на вуха кого;** *жрм* Улаштувати комусь прочуханку.

Сстійкі словосполучення, подібно до заголовних слів, супроводжуються соціальними та стилістичними характеристиками:

◆ **Баланду запускати (розводити, травити), крим.** Брехати, вигадувати щось. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57.

◆ **Головка бо-бо, мол., жарт.-ірон.** Хтось страждає на психічне захворювання.

7. Укінці деяких словникових статей подається вказівка на походження описуваної лексеми або історико-етимологічний коментар. У роботі використані готові коментарі з робіт В. Єлістратова, М. Грачова, В. Мокієнка, О. Горбача, Й. Дзендзелівського та ін. з точним посиланням на джерело.

БАМБÉТЕЛЬ <...>

■ Від нім. *Bankbettel* – меблі, які розсуваються для снання і складаються для сидіння. Горбач О., *Арго українських...*, 41.

Якщо існує альтернативне тлумачення походження жаргонізму, то воно теж наводиться:

ЛОХ <...>

■ Від польськ. арг. *loch, wloch* – селянин; наївна, довірлива людина; жертва злочину. Грачев, Мокієнко, 111–112. ■ Від рос. діял. *лоха* – дура. ТСРОЖ, 100.

Відсутність посилання означає, що коментар належить автору словника.

В окремих випадках подається довідка-відсилка до іншого слова, яка покликає полегшити встановлення словотвірної-мотиваційної основи жаргонізму:

ЛАЖА́ВИЙ <...>

■ Див. ЛАЖАТИ1.

8. Пропонований словник містить **ПОКАЖЧИК СИНОНІМІВ**, де в алфавітному порядку подаються синоніми та синонімічні ряди на позначення певних реалій і понять. Семантичні відтінки, соціальні та стилістичні характеристики елемента синонімічного ряду можна з'ясувати у відповідній словниковій статті.

Список скорочень

абрєв.– абрєвіатура
авто– з мови автомобілістів
амер.– американський
англ.– англійський, з англійської мови
арм.– з армійського жаргону
безос.-пред.– безособово-предикативний
бізн.– з мови бізнесменів
бурс.-сем.– бурсацько-семінарське (арго)
викл.– з мови викладачів
військ.– з мови військових
(курс.)– з мови курсантів військових училищ
вulg.– вульгарне
гірн.– з мови гірників
гом.– з мови гомосексуалістів
гопн.– з мови гопників
давньоєвр.– давньоєврейський; з давньоєврейської мови
деабрєв.– деабрєвіація
діял.– діалектне слово
дієпр. пас. мин.– пасивний дієприкметник минулого часу
док.– доконаний вид
євфем.– євфемізм
ж.– жіночий рід
жарг.– жаргонне слово; фразеологізм
жрм– жаргонізована розмовна мова
жарт.– жартівливе
жарт.-ірон.– жартівливо-іронічне

журн.– з мови журналістів
займ.– займенник
заст.– застаріле
зах.– поширене в західних регіонах України
згруб.– згрубіле слово або вислів
згруб.-презирл.– згрубіло-презирливе
зменш.– зменшене
зменш.-пестл.– зменшено-пестливе
зневажл.– зневажливе
ім.– іменник
інд.-торг.– з мови торговців-індивідуалів
інтел.– з мови інтелігенції
ірон.– іронічне
ірон.-зневажл.– іронічно-зневажливе
ісп.– іспанський, з іспанської мови
італ.– італійський, з італійської мови
карт.– з мови картярів
ком.– з мови представників комерційних структур
комп.– з мови програмістів та користувачів персональних комп'ютерів
крим.– із жаргону кримінальних злочинців
лайл.– лайливе
літер.– літературний
метафор.– метафоричний
мл.– з мови працівників міліції
мн.– множина

мол.– із загальномолодіжного жаргону
морськ.– з мови моряків
муз.– з мови музикантів
нарк.– з мови наркоманів
наук.– з мови наукових працівників
невідм.– невідміюване
недок.– недоконаний вид
несхвальн.– несхвальне
нім.– німецький, з німецької мови
новогрецьк.– новогрецька мова, з новогрецької мови
пестл.– пестливе
письм.– з мови письменників, літераторів
пласт.– з мови пластунів (скаутів)
пов.– з мови повій
пол.– політичний жаргон
португ.– португальський, з португальської мови
польськ.– польський, з польської мови
презирл.– презирливий
прикм.– прикметник
присл.– прислівник
присудк.– присудкове слово
розм.– розмовний

рос.– російський, з російської мови
рум.– румунський, з румунської мови
с.– середній рід
син.– синонім
сист.– з мови хіпі
спорт.– з мови спортсменів та спортивних фанів
(футб.)– футбол
студ.– з мови студентів
схвальн.– схвальне
тат.– татарський
токс.– з мови токсикоманів
торг.– з мови працівників торгівлі
тюр.– тюремна лексика
тюрк.– тюркські мови, з тюркських мов
у порівн.– у порівнянні
угор.– угорський, з угорської мови
укр.– український
франц.– французький, з французької мови
ч.– чоловічий рід
циган.– циганський, з циганської мови
шк.– з мови школярів

Умовні позначення:

// відтінок значення

■ етимологічна довідка

◆ стійкі словосполучення (фразеологізми)

Короткий словник жаргонної лексики української мови

А

АБАЖУР, -а, ч.; крим. Презерватив. СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 16.

АБЗА́Ц, -у, ч.; мол. 1. схвальн. Про щось гарне, високої якості, те, що викликає схвалення. [Р у с л а н :] *Я знаю одного фотографа, який займається виключно слайдами. Він за це отсидів три роки. І якщо до них підібрати музику, щось таке зовсім убойне, то я вам кажу, що це буде залізний абзац!* (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 29.

2. Щось незвичайне, екстраординарне. *Абзац* (назва рубрики у журналі «Політика і культура»).

3. у знач. вигуку; мол. Вираження досади, роздратування. <...> *вилазючи на свободу, похитуючись на підборах (лівий босоніжок таки розповзався, не тримаючись купи), вона відчула мокротний пробулък у трусиках: почалося місячне. Абзац* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 29.

4. безос.-пред., кому, чому. Крах, кінець, дуже невдале завершення справи для когось, чогось. <...> *а нам усім давно*

апостроф / останні кілька днів апостроф / а потім вже й абзац <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 29; ПСУМС, 31; ТСРОЖ, 3.

◆ **Повний абзац!** Вираження захвату від когось, чогось або розчарування від невдачі, краху. *Плаття купила – повний абзац! З дисертацією – повний абзац!*

АБІТУ́РА, -и, ж., збірн.; студ. Абітурієнти. *Перелякана абітура* БСРЖ, 29.

АБІТУ́РНИК, -а, ч.; студ. Абітурієнт. *Під час вступних іспитів між однією абітурієнткою та прискіпливою викладачкою відбувся досить цікавий діалог. слухаючи який, я, такий самий переляканий «абітурник», зробив певні висновки стосовно того, як треба відповідати на питання екзаменаційного білета* (УС, 2001, ч. 7).

АБОРТ, -у, ч.; комп.; жарт. Аварійне завершення програми (АВпORmal Termination). Синишин, 23.

АБОРТМА́ХЕРША, -і, ж.; крим. Жінка, яка робить аборти вдома. СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 18.

АБРА́ША, -і, ч.; *крим., жрм.; ірон.* Єврей. БСРЖ, 29; ЯБМ, 1, 18.

АВ-АВ, *невідм.; крим.; жарт.-ірон.* Орогенітальні статеві контакти. БСРЖ, 30; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 18.

А́ВІК, -а, ч.; *комп.* Файл із розширенням. AVI (відео-файл для Windows). БСРЖ, 30; Синишин, 23

АВТОГА́Д, -а, ч.; *комп.* Система проєктування AutoCad. БСРЖ, 30; Синишин, 23.

АВТО́ГРАФ, -а, ч.; *мол.; жарт.-ірон.* Сняк, забите місце. Балабін; БСРЖ, 30.

АВТОМА́Т, -а, ч.; *студ.* Залік, що виставляється автоматично за результатами поточної успішності. Балабін; БСРЖ, 30.

АВТОМА́ТОМ, *присл.; студ.* Автоматично, без складання заліку або екзамену. Балабін; БСРЖ, 30.

АВТОМА́ТЧИК, -а, ч.; *студ.* Людина, яка отримує залік або іспит автоматом. Балабін.

АВТОПІЛО́Т, -у, ч.; *мол., жрм.; жарт.* Здатність контролювати себе у стані сильного алкогольного сп'яніння.

◆ **Іти / прийти, їхати / приїхати і т. п. на автопілоті куди.** Рухатися інтуїтивно, добираючись у стані сильного алкогольного сп'яніння до потрібного місця. *В цей час повз кафе проходив молодий чоловік, який «на автопілоті» повертався з гостини* (СМ, 12.02.1999). БСРЖ, 30; ФССГД, 21. ◆ **Увімкнути автопілот.** Удати із себе тверезого, рухатись автоматично, намагаючись дотримуватись потрібного напрямку. *Увімкнувши автопілот, він приплетався пізно ввечері на вулицю Кульпсерківську* (ВЗ, 4.08.2000). БСРЖ, 30; ПСУМС, 3

АВТОРИТЕ́Т¹, -а, ч.; *крим.* Досвідчений злочій, який користується авторитетом у своєму середовищі, може впливати на інших і здатний очолити злочинну групу. *Убивця дозволив зайти в квартиру дружині «авторитета», сам швидко спустився з верхнього сходового майданчика і розстріляв «Китайця» пострілами в руку, голову та груди* (День, 26.10.1999). БСРЖ, 30; СЖЗ, 9; ТСРОЖ, 3.

АВТОРИТЕ́Т², -а, ч.; *мол.; жрм.; жарт.* Великий живіт.

АВТОРИТЕ́ТКА, -и, *ж.* до АВТОРИТЕ́Т¹. *Хлопцям не пощастило: вони поцупили 600-ий «Мерседес», який належав кримінальний мільйонерші Мадлен Квантадзе, і їх знищила охорона «авторитетки» в помешканні, яке вони винаймали* (ПіК, 1999, № 12).

АГРЕГА́Т, -а, ч.; *крим.* 1. Автомобіль. БСРЖ, 31; СЖЗ, 9.

2. і *нарк.* Шприц для ін'єкцій наркотиків. БСРЖ, 31; СЖЗ, 9.

АГРЕ́СОР, -а, ч. 1. *крим.* Гвалтівник неповнолітніх. БСРЖ, 31; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 21.

2. *крим.; ірон.* Теща. БСРЖ, 314; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 21.

3. *мол., мн.* агресори, -ів. Важкі армійські ботинки. ПСУМС, 3.

АДИ́ДАС, -а, ч.; *студ.; жарт.* Курсант III курсу військового училища. Балабін; БСРЖ, 31.

■ За трьома стрічками на рукаві, що схожі на товарний знак фірми «Адідас». БСРЖ, 31.

А́ДИКИ, -ів, *мн.; мол.* Кросівки фірми «Адідас». БСРЖ, 31; ПСУМС, 3.

АДМІН, -у, ч.; *комп.* Системний адміністратор. Синишин, 23.

АЕРОДРОМ, -а, ч.; *мол.* Широка пласка кепка. БСРЖ, 41; ПСУМС, 3.

А́ЗЕР; А́ЙЗЕР, -а, ч.; *мол., жрм.; зневажл.* Азербайджанець; кавказець. <...> і тепер у нас пропорція: / щось від чорта щось від горця / від азефа і від азе-ра / і від змащеного мавзера (І. Бондар-Терещенко, Постебня); 3 Васи здерла, за його словами, 300 грн. Та ще й направила на нього азера (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 32; ТСРОЖ, 4; СЖЗ, 9.

АЗЕРБОН, -а, ч.; *мол.; зневажл.* Азербайджанець. А з «мерса» дзвонить «азербон» – / До Бога, мабуть (П. Вольвач, Бруки і стерні).

А́ЙД, -а, ч.; *мол.; жарт.-ірон.* Єврей.

АЙБОЛІТ, -а, ч.; *мол.; жарт.* Лікар. Якби мешканці інших планет послухали того sapiens збоку, то дійшли б висновку, що громадяни планети земля хворі на «манечку» та їм в натурі бракує айболітів у білих халатах (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ПСУМС, 3.

АЙДІ, *невідм., ж.; комп.* Ідентифікація. Синишин, 23.

■ Від англ. *ID, identification.*

АКА́, -ї, *ж.; арм.* Автомат Калашникова. Балабін; БСРЖ, 32.

■ Від офіційної абрєвіатури АК. БСРЖ, 32.

АКАДЕ́МІК, -а, ч.; *крим.* Те саме, що АВТОРИТЕТ1. БСРЖ, 32; СЖЗ, 9.

АКАДЕ́МІЯ, -ї, *ж.; крим., тюр.* В'язниця, колонія. <...> він також, як казали в табірному товаристві, пройшов курс

«мордовської академії», про що свідчили кілька грубесних саморобних записників, що їх він начинив виписками та нотатками (А. Шевчук, Чорний човен неволі). БСРЖ, 32; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 22.

АКВА́РІУМ, -а, ч. 1. *крим.* Ізолятор тимчасового утримання. // Камера попереднього утримання, яка проглядається ззовні. БСРЖ, 32; СЖЗ, 10; ЯБМ, 2, 22.

2. *мол.* Міліцейська машина з будкою. ПСУМС, 3.

3. *арм.* Чергове приміщення у військовій частині з великим склом. Балабін.

АКО́РД, -у, ч.; *арм.* Аврал, спішна робота. Балабін; БСРЖ, 32.

◆ **Взяти акорд**, *комп.* Перезавантажити комп'ютер за допомогою трьох клавіш.

АКУ́ЛА, -и, *ж.; крим.* Особа, засуджена на тривалий строк позбавлення волі з конфіскацією майна. БСРЖ, 33; СЖЗ, 10.

АКУ́МА, -и, *ж.; мол.* Акумулятор. ПСУМС, 3.

АКУ́СТИКА, -и, *ж.; муз.* Акустична гітара. ПСУМС, 3.

АКЦЕ́НТ, -у, ч.; *крим.* Злодійська мова. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 24.

АКЧА́, -ї, *ж.; крим.* Гроші. БСРЖ, 33; СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 24.

АЛГЕБРО́ІД, -у, ч.; *шк.; жарт.-ірон.* Учитель алгебри та геометрії.

АЛКАЛО́ІД, -а, ч.; *мол.* Те саме, що АЛКАШ. В останньому вагоні тяги повно бомжів, алкалоїдів (ПіК, 2002, № 4).

АЛКА́Н, -а, ч.; *жрм.; зневажл.* Те саме, що АЛКАШ. У мене сусід – кінчений алкан (Запис 2001 р.). БСРЖ, 33.

АЛКАНА́ВТ; АЛКОНА́ВТ, -а, ч.; *мол., жрм.; жарт.-ірон.* Те саме, що АЛКАШ. [Серьога:] *Я думав, ти все життя був тихим алконавтом, аж ні! Ти ще й дітей наплотив позашлюбних...* (Н. Ворожбит, Житіє простих); *Не люблю пити сам. Сам на сам п'ють лише алканавти* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Он іде уже твоїй алканавт додому.* ПСУМС, 3; ТСРОЖ, 4; Чабаненко 1992, 1, 49; ЯБМ, 1, 26.

■ Утворено каламбурною контамінацією слів *алкаш*, *алкоголік* і *космонавт*. БСРЖ, 34.

АЛКА́ТИ, -а́ю, -а́еш, *недок.*; *крим.* Пиячити. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 26.

АЛКА́Ш, -а́, ч.; *жрм.* Алкоголік, п'яниця.— *Грузчиком? Дурний я чи що? Чи алкаш якийсь?* (В. Врублевський, Трищини); <...> *у тісному гуртку алкаші гомоніли <...>* (Є. Пашковський, Вовча зоря). * У порівн. <...> *холодюка <...> вигонить мишу з-під ковдри, завмирає, <...> вискакує, як босий алкаш на похмілля, і далі нишпорить по кімнатах <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 34; ПСУМС, 3; СЖЗ, 10; ТСРОЖ, 4; ТСРЯ, 46; ЯБМ, 1, 26.

АЛКАШІСТ, -а, ч.; *жрм.* Те саме, що АЛКАШ.

АЛКАШИСТЮ́ГА, -и, ч. і ж.; *мол., жрм.* Те саме, що АЛКАШ.

АЛКА́ШНИЦЯ, -і, ж.; *жрм.* Алкоголічка.

АЛКАШНЯ́, -і, *збірн.*; *жрм.* Алкоголіки.

АЛКАШУ́ГА, -и, ч. і ж.; *мол., жрм.* Те саме, що АЛКАШ.

АЛКОГО́ЛІК, -а, ч.; *комп.* Програміст на мові Алгол. БСРЖ, 34; Синишин, 23.

АЛКОГОЛІ́ЧКА, -и, ж.; *військ. (курс.); жарт.* Будь-яка цивільна сумка, яку курсанти використовують замість визначеної польової сумки. Балабін.

АЛЛО́, *вигук*. ♦ **Алло, ми шукаємо таланти** (**талантів**), *мол.; жарт.-ірон.* Машина медвитверезника. *Але не на таксі [вивозили з ресторану], а на тій автомашині, яку в народі прозвали «Алло, ми шукаємо талантів».* І ось цей талант у тебе на квартирі... (О. Черногуз, «Аристократ» із Ваньярки). ПСУМС, 3.

АЛМА́ЗНО, *присл.*; *крим.* Добре, чудово. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 27.

АЛЬБІ́НА, -и, ж.; *мол.* Жінка, яка торгує самогонкою. ПСУМС, 3.

АЛЬО́ША, -і, ч. 1. *мол.* Ненадійна людина. ПСУМС, 3.

2. *жрм.; ірон., зневажл.* Дурень. *Та наш Сашко такий альоша, що його й дитина обдуре* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 35; ЯБМ, 1, 30. ♦ **Альоша приморожений**. Недоумкуватий, дурень. ФССГД, 22. **Альоша прицюцькуватий**. Те саме. ФССГД, 22.

АЛЬФО́НС, -а, ч.; *нов.* Сутенер. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 28.

АМАЗО́НКА, -и, ж.; *крим.* Жінка легкої поведінки. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 28.

А́МБА, -и, ж.; *крим.* Крах, безвихідь; провал. БСРЖ, 35; СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 30.

АМБА́Л, -а, ч.; *крим., жрм.* Фізично сильний, високого зросту чоловік. СЖЗ, 10; ФССГД, 23; ЯБМ, 1, 30.

АМБЕЦЬ, -ю, ч.; *мол.* Те саме, що АМ-
БА. <...> *почали пити, курити, вислов-
люватись матом, підозрюючи амбець*
<...> (Є. Пашковський, Щоденний
жезл). БСРЖ, 35; ПСУМС, 32.

АМБРАЗУРА, -и, жс.; *крим., мол.* 1. Вік-
но. БСРЖ, 35; ПСУМС, 3; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 30.
2. Рот. БСРЖ, 35; СЖЗ, 11.

АМЕРИКА́НКА, -и, жс.; *крим.* Гра в кар-
ти, при якій той, хто програв, виконує
всі забаганки того, хто виграв. БСРЖ, 35;
СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 31.

АМЕРИКО́С, -а, ч.; *мол.* Американець.
«Америкоси», *зазвичай, добре годують*
на презентаціях (ПіК, 2001, № 48).
БСРЖ, 35.

АМІГО, *невідм., ч.; мол.* Друг, товариш
(при звертанні). *Йдем, аміго, по пивку*
ковтнемо, – показує на нічний бар <...>
(А. Дністровий, Місто уповільненої
дії).

■ Від ісп. *amigo* – друг, приятель.

АМНУ́ХА, -и, жс.; *крим.* Амністія. БСРЖ,
35; СЖЗ, 11.

А́МПУЛА, -и, жс.; *крим.* пляшка зі спир-
тним. БСРЖ, 35; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 31.

АМУ́РИК, -а, ч.; *крим.* Особа, засуджена
за згвалтування неповнолітньої. БСРЖ,
36; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 31.

АНАША́, -і, жс.; *нарк., крим., жрм.* Га-
шиш, наркотик, що виготовляється з
конопель. *Десять тюрма позіхала здаля /*
На мій вечір, що пах анашею (П. Воль-
вач, Маргінес); <...> *спасу нема і запах*
анаши / дражнить чехістський нюх /
товариш жучок читає вірші / та іншу
мою / херню <...> (І. Бондар-Терещен-
ко, Постебня). БСРЖ, 36; СЖЗ, 11.

А́НДЕРСЕН, -а, ч.; *мол.* Брехлива особа.
ПСУМС, 3.

АНЕСТЕЗІ́Я, -ії, жс.; *мол.; жарт.* Спир-
тний напій. *Я не можу знаходити по-
езію / Там, де в призерку бродять*
*менти, / Заважають прийняти анес-
тезію* (Ю. Позаяк, Шедеври).

АНТА́БУС, -у, ч.; *жрм.* Будь-який ме-
дичний препарат, призначений для лі-
кування алкоголізму. *Між іншим, так*
пити горілку, як ви п'єте, рекоменду-
ється тільки в закритих приміщеннях і
при невеличкому скупченні народу. Ви
генерала просто шокували. В нього очі
полізли на лоба. Він, я вам точно кажу,
переконалий, що ви двічі лікувалися ан-
табусом, стільки ж були в Глевасі і
збираєтесь туди втретє (О. Чорногуз,
«Аристократ» із Вапнярки). Югановы, 24.

АНТÉНА, -и, жс.; *жарт.* 1. *крим.* Вухо.
БСРЖ, 37; СЖЗ, 11.

2. *крим.* Чоловічий статевий орган у ста-
ні ерекції. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.

3. *військ. (курс.)* Шнурки, що виступа-
ють над шапкою. Балабін

АНТИЛО́ПА, -и, жс.; *крим.* Людина, яка
завжди шукає собі вигоду. БСРЖ, 37;
СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.

АНТО́Н, -а, ч. 1. *крим.* Двірник. БСРЖ, 37;
СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 37.

2. *крим., мол.* Сторож. БСРЖ, 37; ПСУМС, 3;
СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.

АНТРАМЕНТ, -у, ч.; *крим.* Кріплене
плодово-ягідне вино. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11;
ЯБМ, 1, 32.

■ Від літер. *антра́мент* – чорнило.

АНТРАЦІТ, -у, ч.; *крим.* 1. у знач. *збірн.*; і *нарк.* Наркотики. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 33.

2. Махорка. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 33.

АПАРА́Т, -а, ч.; *крим.* 1. Будь-яка машина або двигун, автомобіль, таксі. СЖЗ, 11.

2. Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 11.

3. Шприц для ін'єкцій наркотиків. СЖЗ, 11.

АПГРЕ́ЙД, -у, ч.; *комп.* Модернізація, оновлення апаратного забезпечення. *Апгрейд обійшовся в 300 умовних.* Синишин, 23.

■ Від англ. *upgrade*.

АПГРЕ́ЙДИТИ, -джу, -диш, *док.*; *комп.* Модернізувати апаратне забезпечення. БСРЖ, 37; Синишин, 23.

АПДЕ́ЙТ, -у, ч.; *комп.* 1. Оновлення програмного забезпечення. Синишин, 23

2. Нова версія програми, що розповсюджується тільки для користувачів попередніх версій. Синишин, 23.

■ Від англ. *update*.

АПЕЛЬСІ́Н, -а, ч.; *крим.* Ручна граната. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 33.

◆ **Апельсин свинячий.** Картопля. СЖЗ, 11.

АПЕНДИ́ЦІТ, -у, ч.; *комп.*; *жарт.* Додаток. *Документ із апендицитами.* БСРЖ, 37; Синишин, 23.

АРА́, -и, ч.; *крим.*, *жрм.* Вірменин. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11.

■ Від часто вживаного вірменами вигуку *Ара!* – Агов! Іди сюди! БСРЖ, 37.

АРАП, -а, ч.; *крим.* 1. Гравець – аферист, шахрай. БСРЖ, 38; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 35.

2. Нахабна людина. БСРЖ, 38; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 35.

◆ **Арапа гнати.** Брехати. СЖЗ, 11. **Арапа заправляти (запускати).** 1) Обдурювати. 2) Не сплачувати картярського боргу. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 35.

АРБА́ЙТ, -у, ч.; *арм.*; *жарт.-ірон.* Робота. Балабін; БСРЖ, 38.

■ Від нім. *Arbeit*. БСРЖ, 38.

АРЖА́Н, -у, ч., *частіше мн.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12.

■ Від франц. *argent*. БСРЖ, 38.

АРЖО́ВАНИЙ, -а, -е; *комп.* Заархівований, як правило, архіватором ARJ (про файл). БСРЖ, 38; Синишин, 23.

■ Від назви архіватора *ARJ*. БСРЖ, 38.

АРИСТОКРА́Т, -а, ч.; *крим.* 1. Кишеньковий злодій вищої кваліфікації. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12.

2. Злодій-рецидивіст. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 39.

АРИ, *вигук.*; *мол.* Те саме, що АРІВІДЕРЧІ. ПСУМС, 3.

АРІВІДЕР́ЧІ, *вигук.*; *мол.* До побачення, прощай. ПСУМС, 3.

■ Від італ. *arrivederci!* – до побачення!

АРКА́НИТИ, -ню, -ниш, *недок.*, *кого*; *крим.* Спокушати чоловіка з метою наживи. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 39.

АРМАГЕДДО́Н, -у, ч.; *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння. ПСУМС, 4.

АРМА́ДА, -и, *жс.*; *мол.* Армія. БСРЖ, 38; ПСУМС, 4.

АРМІ́Я, -ії, *жс.* ◆ **Червона армія**, *мол.*, *жрм.* Менструація. *А на полиці між книжками й конспектами лежать сім гандонів, як сім вередливих курвів з вічними бюлетенями, червоними арміями*

(Синописис станіславський необов'язково-вий). БСРЖ, 39.

АРХА́РОВЕЦЬ, -вця, ч.; *жрм, мол.* Хуліган; людина, схильна до хуліганських вчинків. *Скрізь позалазили компартійні архарівці. Бо дармоїдам всюди в нас дорога і пошана всюди дуракам* (Є. Дудар, Хунта діє). БСРЖ, 39; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 42.

АСК, -у, ч.; *сист., мол.* Жебракування, збір милостині. *На жаль, мистецтво справжнього «аску» поступово відмирає <...>* (ПіК 2002, № 38). БСРЖ, 39.

А́СКАТИ, -аю, -аєш; -аю, -аєш, *недок., що*. 1. *сист.; мол.* Випрошувати щось у сторонніх (гроші, цигарки і т. ін.). БСРЖ, 39; ПСУМС, 4.

2. *крим.* Жебрачити. СЖЗ, 12.

■ Від англ. *to ask* – просити.

А́СКАЧ, -а, ч.; *мол.* Жебрак, прохач. *Більшість «аскачів» є або професійними неробами, або переконаними, з міцним філософським підґрунтям, асоціальними особами <...>* (ПіК 2002, № 38).

АСМОДЕ́Й, -я, ч.; *крим.; несхвальн.*

1. Скупа людина; скнара. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 42.

2. Непрофесійний злочинець; хуліган. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12.

А́СТМА, -и, *жс.; комп.; жарт.* Мова програмування Ассемблер (Assambler). *Програми на астмі важать найменше.* БСРЖ, 40; Синишин, 23.

АСТМА́ТИК, -а, ч.; *комп.; жарт.* Програміст на мові Ассемблер. Синишин, 23.

АСФА́ЛЬТ, -у, ч. ◆ *Асфальт підіймається / піднявся, мол.; жрм.* Впала п'яна людина. ПСУМС, 4; ФССГД, 23. *Асфальт обіймати, жрм.* Лежати п'яним

на дорозі. ФССГД, 23. Див. також ХВО-РОБА. **На рівні асфальту, жрм.** Абсолютно нічого (не знати). ФССГД, 202.

А́СЬКА, -и, *жс.; комп.; жарт.* Програма ІСQ. *І був у мене, звісно, комп'ютер і стояла на ньому «аська»* (ПіК, 2002, № 25–26). Синишин, 23.

А́СЯ, -і, *жс.; мол.; жарт.* Біле сухе вино «Аромат степу».

АТА́НДА, *вигук.; крим.* Сигнал небезпеки: «утікай», «ховайся». БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43. ■ Від франц. *attendant* – чекаючи. БСРЖ, 40. ◆ *Атанду метати, крим.; несхвальн.* Відмовлятися від своїх слів, обіцянок. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43.

АТА́С. 1. *вигук; крим., мол.* Попередження про небезпеку. *<...> адже потім вони справді вислизнули з піддороги, точніше, спригнули, покидавши зв'язані картини і деякі клунки, отже, був атас* (Ю. Андрухович, Мальброк і хрестоносці). * *Образно. В усі епохи і часи шляхи відкрито. / Червоним в назві світиться «АТАС»* (В. Неборак, Літаюча голова). БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ТСРОЖ, 5; ЯБМ, 1, 43.

◆ *Атас цинкує.* Спостерігач повідомляє про наближення стороннього. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 2, 43. **Бути (стояти) на атасі, крим.** Бути на варті в момент скоєння злочину. *Так, обов'язково мусив бути цей хтось на атасі <...>* (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці). СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 387.

2. -у, ч.; *мол.* Хтось або щось, що вражає своєю неординарністю. *В цьому, 2000-му році мені разом із дружиною та сином виповниться 120. Хіба це не*

атас? Атас чи не атас, але такі ми, слов'яни, сентиментальні, коли йдеться про свята і круглі цифри (УМ, 3.02.2000). Югановы, 26.

3. -у, ч.; *мол.* Про те, що володіє негативні риси і викликає незадоволення, осуд. *Це взагалі феномен і атас – усе-народне святкування 40-річних «ювілеїв». Скоро дійде черга до 30-річних* (Квітка Цимис, Лист...). БСРЖ, 40.

4. -у, ч. Про те, що викликає схвалення, захоплення. *Стільки гармидеру в місті нарobili – це атас! – голос Черепа звучав радісно* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 40.

■ Від жарг. *атанда* – сигнал тривоги. Грачев, Мокиенко, 23–24.

АТА́СНИК, -а, ч.; *крим.* Спостерігач, який стоїть на сторожі і попереджує про небезпеку. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43.

АТА́ЧИТИ, -чу, -чиш; *комп.* Робити додаток до повідомлення електронною поштою. *Приатач мені доки.* Синишин, 24.

АУСВА́ЙС, -а, ч. 1. *мол.* Посвідчення особи. <...> *вселяється чоловік, показавши на рецепції студентський аусвайс, і зачинається в кімнаті* <...> (С. Жадан, Історія культури початку століття). * *Образно. Це просто день, весь твій, мов «аусвайс»* (С. Жадан, Молоде вино). ПСУМС, 4.

2. *жрм.* Будь-який документ. *Прокурор Полтавської області Олександр Гардецький минулої п'ятниці особисто зацікавився першоджерелами появи дозвільного «аусвайсу», який, по суті, запалив зелене світло перед брудним у всіх зна-*

ченнях цього слова торгашем (УМ, 24.06.2000).

■ Від. нім. *Ausweis* – посвідчення особи.

А́УТ, -у, ч. 1. *мол., крим.* Крах, провал. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12.

2. *комп.* Збій у роботі операційної системи. БСРЖ, 40; Синишин, 24.

АУТГЛЮ́К, -а, ч.; *комп.* 1. Програма Microsoft Outlook. Синишин, 24.

2. Зависання програми Microsoft Outlook. Синишин, 24.

АФЃАН, -у, ч.; *арм., мол.* Афганістан як місце, проведення радянської воєнної кампанії у 1979–1989 рр. *Жора таки справді, різатиме барана, бо в руках у нього ніж, як багнет, привезений, видно, з Афгану* (В. Шкляр, Ключ); *Один дядьків син на війні у Афгані* <...> (Ю. Позаяк, Шедеври) БСРЖ, 41.

АФЃАНКА, -и, ж. 1. Куртка з тканини захисного кольору часів афганської війни. БСРЖ, 41; ПСУМС, 4.

2. *нарк.* Афганські коноплі. *Грали повністю вбитими – дьорнули афганки і похапали киї, один із них уявив себе Бубкою із шестом на чемпіонаті світу* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 41; СЖЗ, 12.

АФЕ́Н, -а, ч.; *мол.* Міліціонер. ПСУМС, 4.

АФІ́ША, -і, ж.; *крим.* Повне одутле обличчя. СЖЗ, 12.

АХМІ́РКА, -и, ч.; *крим.* Алкогольне похмілля. СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 44.

АЦЕТО́НКА, -и, ж. 1. *нарк.* Очищений за допомогою ацетону наркотик. БСРЖ, 41; СЖЗ, 12.

2. *крим.* Токсикоманка. БСРЖ, 41; СЖЗ, 12.

АША́Р, -у, ч.; *крим.* Базар. БСРЖ, 41; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 45.

Б

БАБА, -и, ж.; крим., мол.; ірон. або зневажл. Дівчина або жінка. ПСУМС, 4; ЯБМ, 1, 46.

◆ **Баба яга**, гірн. Підвісна дорога. Дзєндзелівський, 350. **Залізна баба**, жрм. Монумент Батьківщині-матері на схилах Дніпра у Києві. *А тепер пригадаймо, який вигляд мав пагорб, що несе на собі залізну бабу. Скульптура стала своєрідним ретранслятором негативної енергії* (ПіК, 2001, № 7).

БАБКА, -и, ж. 1. крим. Каблучка, перстень. БСРЖ, 42; СЖЗ, 13.

2. мн. ба́бки, -бок; крим., жрм. *Гроші. Часу тобі – година! Якщо о восьмій не з'явишся з бабками, іду в мінтовку <...>* (В. Врублевський, *Замах на генсека*); *Розумієш, я роблю бабки на машинах* (А. Кокотюха, *Шлюбні іграшки жаб*); *Ось справжні мужики сидять у крутих тачках з власним водієм, у розкішних костюмах, при бабках їдуть у нічний клуб. А я сиджу тут, як дурень* (УМ, 21.06.2000); *Їм «світили» шалені бабки* (УМ, 22.04.1999). БСРЖ, 42; ПСУМС, 4; СЖЗ, 13; ТСРОЖ, 5; ТСРЯ, 68; ЯБМ, 1, 50.

◆ **Бабки відбити**, крим. Повернути борг. СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки гарячі**, крим. Гроші, зароблені проституцією. БСРЖ, 42; СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки ламати**, крим. Шахраювати під час розміну та обміну грошей. БСРЖ, 42; СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки ліпити**. Збагачуватися. СЖЗ, 61. **Бабки общакові**, крим. Гроші, зібрані злодіями для власних потреб,

надання допомоги спільникам та їхнім сім'ям. **Бабки стоять на переломі**, крим. Гроші, витягнуті з кишені наполовину. СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки стоять стовпом**, крим. Гроші (у банківській упаковці) лежать пачками (у сумці, портфелі, дипломаті, валізі). СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки чисті**, крим. Гроші, що містяться в банку. СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50.

■ Слово походить від зображення Катерини II на асигнаціях XVIII–XIX ст. (саме вона – «бабка»). Грачев, Мокиєнко, 27. Пор. КАТЯ. ■ Номінація пов'язана з російським варіантом гри у *бабки*, суть якої у збиванні *бабок* – надкопитних кісток домашніх тварин або заміників цих кісток, відлитої з чавуну чи свинцю; звідси бере початок популярний російський фразеологізм *сшибать* (зашибать, заколачивать) *бабки*. Грачев, Мокиєнко, 28–29. ■ У російському селянському побуті «бабкою» (і «бабою») називали кілька поставлених один до одного снопів, один з яких клали зверху цієї «піраміди». Здалеку така «споруда» складалася російську бабу у сарафані. «Бабками» часто рахували урожай: «скільки ти бабок зняв?» Розраховувались нерідко також «бабками». Пізніше, під впливом російської гри в «бабки» (див. вище), слово почало вживатися у множині.

БАБКІМ, -у, ч.; жрм; ірон. Жінки, що мають звичку сидіти біля під'їзду і обговорювати побут, звички і тощо мешканців будинку. *Відставлена дружина*

абсолютно не звертає уваги на новосімейного чоловіка, майстерно вміє прикинутися, що їй все байдуже, але діти – ті іноді біжать татові назустріч саме тоді, коли вона гордо веде його під руку перед усім двірським «бабкомом», що саме збирається на своє вечірнє засідання тоді, коли на дитячому майданчику ігри в розпалі (Є. Кононенко, «Великомученице кумо...»).

БАБЛО́, -а́, с.; мол. *Гроші. Бабла в них справді мусить бути до хріна* (А. Кокотюха, *Останній раз*); *Насправді ж причина проста й банальна — нестача «бабла», проте хлопці майже щодня збираються разом у своїй студії і грають, пишуть, словом — творять* (УМ, 31.08.1999).

БАГ, -у, ч.; **БА́ГА**, -и, ж.; *комп.* Помилка, збій у програмі. *Треба відловити всі баги*. БСРЖ, 43; Синишин, 24.

■ Від англ. *bug*.

БАДІЛЛЯ, -я, с.; *нарк.* Паростки маку. ПСУМС, 4.

БАДЛО́, -а́, с.; мол. *Обличчя*. ПСУМС, 4.

БАЗА́Р, -у, ч. 1. *мол., жрм, крим.* *Бесіда, розмова. Я знав, що це не пустий базар* (А. Мухарський, *Попса для еліти*). БСРЖ, 44; ЯБМ, 1, 53.

◆ **Базару (базарів) немає**, *мол., крим.* *Уживається на знак згоди з кимсь. І, звісно, смуток золотим пушком / Діткнеться серця – тут нема «базару»* (П. Вольвач, *Кров зухвала*). **Відповідати за базар**, *мол.* *Говорити серйозно, з усвідомленням стану справ*. ПСУМС, 4. **Гнилий базар**, *крим.; мол.; жрм.* *Порожні балачки*. ПСУМС, 31; СЖЗ, 31;

ФССГД, 25. Неприємно лише вкотре перечитувати «гнилий базар» про невідстояність молодого вина (Книжник, 2001, № 6). **З'їхати з базару**, *мол.* *Сказати щось недоречно*. ПСУМС, 4. **Попастити в базар**, *мол.* *Бути зв'язаним словом*. ПСУМС, 4 **Розвести на базари**. *Див. РОЗВЕСТИ. Фільтрувати базар, *крим., мол.* *Бути обережним у виборі висловів (у розмові, під час суперечки). Народний депутат Олександр Волков в інтерв'ю газеті «Сьогодні», відповідаючи на запитання, чи вважає він, Волков, що депутати змінюють фракції не за фінансовими переконаннями, а за якими-небудь іншими, щиро так відповів: «Чисто за ідеологічними». Загалом, як не фільтруй «базар», а рідна мова лється чисто-чисто, конкретно-конкретно* (ВЗ, 2001, № 199–200). БСРЖ, 44; ЯБМ, 2, 467.*

2. *крим.* *Суперечка, з'ясування стосунків*. БСРЖ, 44. // *мол.* *Галас, безлад. Альо, дівчора! Кінчай базар! Од вас дуже багато галасу* (А. Кокотюха, *Шлюбні ігрища жаб*). Югановы, 27.

◆ **Плюшкіньський базар**, *мол.; жарт.-ірон.* *Місце, де продають старі речі, товари тощо*. ПСУМС, 54.

БАЗА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.* 1. *мол.* *Говорити щось, про когось. Вам нема про що базарити? – неохоче подав Гога із Кущів* (А. Кокотюха, *Шлюбні ігрища жаб*).

2. *крим.* *Кричати, галасувати, сваритися*. СЖЗ, 13; БСРЖ, 44.

БАЗЛА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* 1. *мол.* *Розмовляти; невимушено бесідувати. Ото й лежи там у тряпочку, щоб тебе й не*

чули. Бо ми голосували й голосувати будемо доти таким, як ти, доки таких умників, які навіть в морзі много базляють – щоб їх взагалі не було! (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 44.

2. *крим.* Кричати, кликати на допомогу. – Ти чого базлаєш, – сердитим шепотом спитав він, – по соплях захотіла? (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 44; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 54.

БАЙДА́, -и, *жс.* 1. *мол.* Голова. ПСУМС, 4.

2. *мол.* Будь-яка річ. Балабін; БСРЖ, 44.

БАЙК, -а, *ч.*; *мол.* Мотоцикл. Він класно їздить на байку! / А ти класно танцюєш! Або ганяєш в баскетбол, / Або розбираєшся в класній музиці чи комп'ютерах! (Реклама в метрополітені).

- Від англ. розм. *bike* – мотоцикл.

БАК, -а, *ч.*, *мн.* ба́ки; *крим.*, *мол.*, *жрм.* Долар США. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14.

- Від амер. розм. *buck*.

БАКЕНБАРДИ, -ів, *мн.* ♦ Трахнути по самі бакенбарди, *мол.* Сильно обдури-ти. ПСУМС, 4.

БА́КИ, -ів, *мн.* ♦ Баки забивати, *крим.*

1) Відволікати увагу розмовою. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55. 2) Брехати, вводити в оману. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55.

Баки повні, *мол.* Є потреба відвідати туалет за малою нуждою. ПСУМС, 4.

Баки злити, *мол.* Справити малу нужду. ПСУМС, 4.

БАКЛАЖА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Алкоголік. ПСУМС, 4.

БАКЛА́Н, -а, *ч.* 1. *крим.*; *зневажл.* Молодий, недосвідчений злодій. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55.

2. *крим.* Хуліган. [Кецик:] Ну, нарва-лись баклани <...>? (Б. Жолдак, Голлодна кров). СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55

3. *мол.* Непорядна людина. Баклан – не-порядна у всіх відношеннях людина. (КСМС).

4. *мол.* Ведучий рок-концерту. ПСУМС, 5.

5. *мол.* Балакуча людина. ПСУМС, 5. // Людина, що наговорює на інших. КСМС.

6. *військ.* Солдат осіннього призову. Балабін.

7. *частіше мн.* бакла́ни, -ів; *військ.*; *жарт.* Льотчики морської авіації. Балабін; БСРЖ, 45.

- З рос. діял. *баклан* – «обрубок колоди», «людина з великою головою». Грачев, Мокиєнко, 32.

БАКЛА́НИТИ, -ню, -ниш, *недок.*; *мол.* Те саме, що БАЗАРИТИ1. ПСУМС, 5.

БАКЛА́НКА, -и, *жс.* 1. *крим.* Стаття Кримінального кодексу, яка передбачає покарання за хуліганство. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 56.

2. *мол.* Те саме, що БАЗАР. ♦ Загнати по бакланці. Мимоволі вибовкати якусь таємницю. ПСУМС, 5.

БАКС, -а, *ч.*, *перев.* у *мн.* ба́кси, -ів; *жрм.* Долар США. Було, було, але нема часу шукати ті 20 баксів. Ідіотське слово «бакси» (Є. Кононенко, Найбільша божа благодать); Капітан міліції носив бакси не в гаманці, а в шарпетці (УМ, 2.03.1999). БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 56.

БА́КСЕР, -а, *ч.*; *мол.* Той, хто займається незаконною купівлею-продажем валюти; валютник. ПСУМС, 5.

БАКСИК, -а, ч.; *жрм.* Пестл. до БАКС.—<...> *Візьми декілька баксиків, так сказати, на витрати виробництва...* (С. Бортніков, Чистильник).

БАКСІ, невідм. ж.; *мол.* Жінка, чоловік якої має багато грошей. ПСУМС, 5.

БАКСОТА, -и, ж.; *збірн.* Долари.

БАКСЮК, -а, ч.; *мол.; жарт.-ірон.* Те саме, що БАКС. *Поганенького баксюка ніхто не дасть, мудаки!* (А. Кокотюха, Останній раз).

БАКШТЭЙН, -у, ч.; *мол.* Сморід. ПСУМС, 5.

БАЛАБАС, -а, ч.; *мол.* Голова. ПСУМС, 5.

БАЛАЛАЙКА, -и, ж.; *мол.; жарт.* Гітара. БСРЖ, 46; ПСУМС, 5.

БАЛАНДА, -и, ж. 1. *крим.* В'язнична юшка, рідка їжа в колонії. *«Тут всі навчилися чекати»*,— висловився якось в одному зі своїх віршів мій товариш Федір. *«Чекають миски баланди»*,— іронізує він далі,— *листа із дому виглядають...*» (А. Шевченко, Чорний човен неволі). БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57.

◆ **Баланду їсти**, *жрм.* Перебувати у в'язниці, бути засудженим. *А де Микола? — Та, баланду їсть.* ФССГД, 26.

2. *жрм.; зневажл.* Будь-яка несмачна, невисокої якості страва. БСРЖ, 46; ПСУМС, 5. // Дуже рідка пісна юшка. ФССГД, 24.

3. *крим., жрм.* Неправдива інформація, плітки. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57.

◆ **Баланду запускати (розводити, травити)**, *крим.* Брехати, вигадувати щось. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57. **Ганяти баланду**, *жрм.* Те саме. ФССГД, 26.

БАЛДА, -ї, ж. 1. *крим.; зневажл.* Голова. *Це коли пишеш про яких бариг, то тоді опасно. Як узнають, то можуть і пльонку спалить, і балду одбити, як доберуться* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

2. *крим.* Будь-який наркотик. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

3. *крим.* Нічний сторож. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

4. *крим.* Долото. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

5. *гірн.* Важкий молот, яким забивають стояки кріплення, розбивають великі брили породи. Дзєндзелівський, 350.

6. *крим., жрм.; жарт.-ірон.* Чоловічий статевий орган. ЯБМ, 1, 59; СЖЗ, 14; БСРЖ, 466.

7. *мол., муз.* Головка магнітофона. ПСУМС, 5.

8. *мол.* Брехня. ◆ **Без балди.** Серйозно, не шуткуючи; без обману. БСРЖ, 47; ПСУМС, 5.

БАЛДІТИ, -ію, -ієш, *недок.; жрм.* Радіти, насолоджуватися, перебувати у розслабленому стані. *Я обрав басейн з найвищою температурою води. Стою в «сірководні», балдію...* (С. Бортніков, Чистильник). ТСРОЖ, 7.

БАЛКОН, -а, ч.; *мол.; жарт.* 1. Великі жіночі груди. ПСУМС, 5. ■ 3 нім. школярського аргю (*Balkon*) через посередництво польськ. школярського аргю (*balkony*). Горбач 1966, 53.

2. Зад; сідниці. *Як ти носиш цей балкон ззаду?* (Запис 2001 р.).

БАЛОН', -а, ч. 1. *мол.* Пластмасова пляшка з-під коли. ПСУМС, 5.

2. *гірн.* Трилітрова банка. ФССГД, 27.
 ◆ **Ходити на балон**, *гірн.* Випивати, відзначати якусь подію. ФССГД, 27.
 3. *мол.*; *мн.* баліони. Великі жіночі груди.

БАЛОН², -а, ч. 1. *крим.*; *зневажл.* Міліціонер. СЖЗ, 14.

2. *військ.* Воїн-автомобіліст. Балабін.

БАЛСАНКА, -и, *жс.*; *мол.* 1. Те саме, що БАЛОН1. ПСУМС, 4.

2. Металева саморобна пляшка; сулія.

БАЛУН, -á, ч., (*у кого, де, з ким*); *мол.*
 Про повну відсутність чого-небудь. ПСУМС, 5.

БАМБÉТЕЛЬ, -тля, ч.; *мол*; *зах.* 1. Ліжко. *З однією зустрілися на вечірці, познайомилися, сп'яніли двоє, велике товариство, всі співають, дим коромислом, ми впали з нею, уже не пам'ятаю імені, нізащо не впізнав би її на вулиці, на якийсь старожитній «бамбетель», полизалися, як собаки <...>* (С. Процюк, Love story). ПСУМС, 5.

2. Задне сидіння на автобусі. ПСУМС, 5.

■ Від нім. *Bankbettel* – меблі, які розсуваються для спання і складаються для сидіння. Горбач 1966, 41

БАМБУ́К, -а, ч.; *мол.*; *зневажл.* Психічно ненормальна людина. ПСУМС, 5.

◆ **Кури бамбук**. Неввічлива відмова дати цигарку. ПСУМС, 5. **Мелений бамбук**. Кава грубого помелу. ПСУМС, 5.

БАНАБА́К, -а, ч.; *крим.*, *жрм.* Кавказець, який торгує на базарі фруктами та квітами. <...> *про Султана колись був згадав Містер Пепс Кобиляче Око, – мовляв заявився один приبلуда, банабак, – чи то азербайджанець, чи вірменин, діла крутить, правда, місцеві шкиряться, але той відкупного цілий ящик*

поставив, – купилися (О. Ульяненко, Сталінка); *Базарь. Цигани. Банабакі. / Поклали тіні старі акації* (П. Вольвач, Бруки і стерні). ЯБМ, 1, 61.

БАНА́Н, -а, ч. 1. *крим.* Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 15.

2. *мн.* банáni, -ів; *мол.* Вид брюк (широкі, звужені до низу). *Моя сусідка в голубих бананах / сказала, ніби видихнула в шум <...>* (П. Коробчук, Загальний вагон). БСРЖ, 48.

БАНА́НЧИКИ, -ів; *крим.*, *військ.* Патрони. Балабін; БСРЖ, 48.

БАНДА́Н, -а, ч.; **БАНДА́НА**, -и, *жс.*; *мол.* 1. Чоловічий головний убір металістів чи неформалів – хусточка, що зав'язується особливим чином круг голови. БСРЖ, 49; ПСУМС, 5. // Хустка, що зав'язується круг голови. *Волосся прибрала назад чорною хусткою «банда-на»* (Є. Кононенко, Зрада).

2. Хустка, що використовується для маскування обличчя на акціях громадської непокори. ПСУМС, 5.

■ Від нім. *Band* – бант, тасьма, зав'язка.

БАНДЕ́РА, -и, ч. і *жс.*; *частіше мн.* банде́ри; *жрм.*; *ірон.* Мешканець Західної України. // *крим.* Українець (як правило, про ув'язненого). БСРЖ, 49

БАНДЕРО́ЛЬ, -і, *жс.* ◆ **Бандероль відправити**, *мол.*; *жарт.-ірон.* Справити велику нужду. ПСУМС, 5.

БА́НДЕРША, -і, *жс.*; *крим.* Жінка, яка утримує притон розпусти. *Проживши в місті скільки вже років, він навчився розбиратися в жінках – така через півроку потрапляє на панель, за рік, вже дивись, – бандерша* (О. Ульяненко,

Вогненне око). БСРЖ, 49; СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 61.

БАНДЕРШТАД, -у, ч.; мол.; ірон. 1. Західна Україна. *То ми – хлопці з Бандерштаду* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»).

2. збірн. Мешканці Західної України. *Прочунялий, вирує бандерштад, / Горять свічки на ганку держбудинку* (П. Вольвач, Кров зухвала).

БАНДІТ, -а, ч.; мол. Добрий знайомий. ПСУМС, 5.

БАНДІТКА, -и, ж.; мол.; жарт.-ірон. Ігровий автомат. ПСУМС, 5.

БАНДУРА, -и, ж.; крим. Гітара. БСРЖ, 49; ЯБМ, 1, 62.

2. жрм; несхвальн. Будь-який великий громіздкий, незручний у користуванні предмет. БСРЖ, 49; ПСУМС, 5; СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 62.

3. крим. Зад. СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 62.

БАНКА, -и, ж. 1. жрм, мол., крим. Пляшка вина, горілки. БСРЖ, 49; СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 62.

◆ **Іти на банку**, *гірн.* Іти випивати. **Роздавити банку**, *гірн.* Відзначити випивкою якусь подію (відпустку, день народження, премію тощо). **Ставити банку**, *гірн.* Пригощати спиртним. ФССГД, 27.

2. муз. Колонка, через яку виводяться усі інструменти і з якої можна прослухати загальне звучання. ПСУМС, 3.

БАНОЧКА, -и, ж.; морськ. Табуретка. Балабін; БСРЖ, 50.

БАНЬКА, -и, ж.; нарк. Випарювання рідини. ПСУМС, 5.

◆ **На баньці**, *жрм.; зах.* У стані алкогольного сп'яніння. *У руках дивак тримав великий та трохи прим'ятий букет троянд. Він хотів вибачитися за те, що сталося вчора. Він був трошки «на баньці»* (СМ, 25.05.200). ■ Від польськ. розм. *być na banie* – бути на підпитку.

БАНЯК, ч.; мол. 1. -у; і жрм. Випивка. «Баняк» – випивка (*фуриет*) і похідне від нього «банячити» (Т. Даниленко Алкоголь і кава...).

2. -а. Дурень. ПСУМС, 5.

3. -а. Людина з діаспори. ПСУМС, 5.

БАНЯЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; мол.; зах. Пити спиртні напої, пиячити. *А потім ділимось на компанії і йдемо кудись банячити. Напиваємось, читаємо одне одному нові вірші, маримо Нобелівськими преміями* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Лишалось повернутись в бар, де вже сиділо зо два десятки зневірених, так само як і ми, меломанів і печально банячили* (С. Жадан, Біг Мак); *Ну, не вміють вони пити так, як ми, не мають, видно, історичних і кліматичних причин, аби так банячити* (Поступ, 1.04.2000). ПСУМС, 5.

■ Від польськ. жарг. *banować* – пити алкоголь.

БАР, -у, ч.; студ.; жарт. Читальний зал у вищому навчальному закладі.

■ Див. ЧИТАТИ.

БАРАБАН, -а, ч. крим. Шкіряна сумка, саквояж. БСРЖ, 50; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 64.

◆ **По барабану кому що.**; мол. Про відсутність інтересу, байдужість до чогонебудь. *Як митцеві, мені якось по барабану, відтворює ця річ історичну*

правду чи ні, якщо вона стильна (Лесь Подерв'янський: УМ. 17.01.2001). БСРЖ, 50.

БАРА́ТИ, -а́ю, -а́еш, *недок.* **1.** кого; *крим., мол.; вульг.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 51; ПСУМС, 6; ЯБМ, 1, 66. ■ Від польськ. жарг. *bara-bara* – статевий зв'язок. Nawacka, 208.

2. муз. Серйозно, посилено репетирувати. ПСУМС, 6.

БАРБИ́ТУРА, -и, *ж.*, *збірн.; нарк.* Барбітурати, психотропні препарати. *Мені б тільки барбітури і випінути з цього мороку в той яскравий світ, звідки вона прийшла, принесена дивними ельфами запахів* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 51.

БАРДАЧО́К, -чкá, *ч.*; *авто, жрм.* Відділення для всіляких дрібниць на передній панелі в кабіні автомобіля. *Я кладу «Хай пауер» в бардачок... і вирушаю на пошуки потрібного мені місця* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 51.

БАРИ́ГА, -и, *ч.* **1.** *крим.* Перекупник краденого. БСРЖ, 52; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 7.

2. *жрм.; несхвальн.* Продавець, торговець, бізнес якого оцінюється як недостойний. *Спорадив Марек автоколону «Караван сіті-автодор» і відправив злюмпенізованих вчителів, лікарів, інженерів («бариг» – по теперішньому) у сусіднє панство* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис); <...> *в нашу вовчу добу немає гіршої катастрофи, як звалитися з якогось щабля суспільної ієрархії поміж волоцюг і повій, одморозків і рекетирів, колгоспників і отих нещасних бариг, які торгують на ринках, де па-нує цілковите беззаконня...* (Л. Кононо-

вич, Феміністка). *Непроспаний барига крутив «одеських блатних»* (В. Тарнавський, Міські мотиви); *Приватний сектор, курні вузьенькі вулички, оплот самогонників, бариг, спекулянтів* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); БСРЖ, 52.

3. *мол.* Бізнесмен, який робить не дуже великі гроші. ПСУМС, 6.

БАРИ́ЛО, -а, *с.*; *мол.; жарт.* Великий живіт. ПСУМС, 6.

БАРСЕ́ТКА, -и, *ж.*; *мол.* Невеличка чоловіча сумочка для грошей, документів. *Забравши барсетку, набиту грішми, дівчата вийшли з номера і зникли в невідомому напрямі* (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 52.

БАРУ́ХА, -и, *ж.*; *крим.* Жінка, доступна для статевих зносин. СЖЗ, 16.

БАРЦА́БИ, -ів, *мн.*; *мол.; жарт.* Кінцівки. ПСУМС, 6.

БАС¹, -у, *ч.*; *мол., муз.* **1.** Бас-гітара. БСРЖ, 53.

2. Бас-гітарист. БСРЖ, 53; ПСУМС, 6.

БАС², -а, *ч.*; *мол., крим.* Автобус. *Бичкуй сигарету, уже бас іде* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 53; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

■ Від англ. *bus*.

БАСИ́ЛО, -а, *ч.* і *с.*; *мол., муз.* Те саме, що БАС¹2. ПСУМС, 6.

БАСКЕТБО́ЛІСТ, -а, *ч.*; *мол.; ірон.* Чоловік, хлопець дуже малого зросту.

БАСЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, що БАС¹2. ПСУМС, 6.

БАТАРЕ́ЙКА, -и, *ж.*; *мол.* Трамвай з одним вагоном. ПСУМС, 6.

◆ **Набір кісток на батареяхах**, *жрм.* Дуже худа людина. ФССГД, 130.

БАТАРЄЯ, -ї, ж.; крим. 1. Тюрма. БСРЖ, 53; СЖЗ, 16.

2. частіше мн. батареї, -ей. Ребра. БСРЖ, 53; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

◆ **Батареї гарячі**, мол. Батьки вдома. ПСУМС, 6. **Бити по батареях**, крим. Бити по ребрах. СЖЗ, 17. **Подзвони в батарею**, мол. Вислів, який означає, що мовець не має телефону. ПСУМС, 6.

БАТЛ; БОТЛ, -а, ч.; мол. Пляшка зі спиртним. БСРЖ, 53; ПСУМС, 6.

■ Від англ. *bottle* – пляшка.

БАТНИК, -а, ч.; комп.; жарт. Файл комп'ютерних команд (bat-файл). БСРЖ, 54; Синишин, 24.

БАТОН¹, -а, ч.; крим. 1. жарт.-ірон. або зневажл. Пасивний гомосексуаліст. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

2. Молода повія. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16.

3. Молода дівчина. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

◆ **Кришити (накришити) батон (булку) на кого**; мол. Поводити (повести) себе агресивно щодо когось. БСРЖ, 54; ПСУМС, 6. **Кришити батон на вуха кому**. Обманювати, дурити когось. ФССГД, 29.

БАТОН², -а, ч.; комп. 1. Кнопка миші; клавіша на клавіатурі. *Топтати батони*. БСРЖ, 54; Синишин, 24.

■ Від англ. *button*.

БАТРА́К, -а́, ч.; мол. Людина, яка тяжко працює. ПСУМС, 6.

БАТРА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; мол. Тяжко працювати. ПСУМС, 6.

БАТЬКО, -а, ч.; військ. Командир частини. Балабін.

БАТЮШКА, -ки, мол.; ірон. Дільничний міліціонер. *Щоправда, метикував, лежачи під крапельницею, – у мене в загахнику лишився наш дільничний, нашого приходу «батюшка»* (О. Ульяненко, Ізгої).

БА́ТЯ, -і, ч.; крим. Пляшка зі спиртним. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16.

БАЦІ́ЛА, -и, ж. 1. крим., мол.; жарт.-ірон. Сало, м'ясо, ковбаса. *Великий стіл. На столі стоять миски з бацилою* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 54; ПСУМС, 6; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 73.

2. мол.; жарт. Цигарка. *Він минав мене, смердячи потом. Майже пройшовши, повернув казан голови: – Дай, бацилу, брат* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *Бацили – цигарки* (Сленг-лікбез 6). БСРЖ, 54; ПСУМС, 6.

3. мол.; зневажл. Людина, дії якої викликають осуд. *Ти показав себе бацилою і в гості з нами не підеш*. ПСУМС, 6.

4. крим. Хвора жінка. ЯБМ, 1, 73.

5. комп. Комп'ютерний вірус. БСРЖ, 54; Синишин, 24.

БА́ЧИК, -а, ч.; мол. Відеомагнітофон. ПСУМС, 6.

БАШЛІ, -ів, мн.; мол., крим., жрм. Гроші. [Шура:] *Коли башлі накочують ся, то всьо може быть, пацани* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 55; ПСУМС, 6; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

БАШЛЬОВИ́Й, -а, -е; мол. Про те, що дорого коштує. *Башльовий готель. Башльове плаття*. БСРЖ, 55; ПСУМС, 6.

БАШЛЯ́ТИ, -яю, -яєш, *недок.* 1. (кому), мол., жрм. Платити комусь за щось

гроші (звичайно великі); розплачувати-ся з кимсь. [Річмонд:] *Розвів романтику! Признайся, що нам треба бабло – башлять за навчання* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 55; ПСУМС, 6; ТСРЯ, 77.

2. *жрм.* Заробляти гроші. *Башляти – заробляти гроші.* (Сленг-лікбез 2) БСРЖ, 55.

БАЯН, -а ч. 1. *нарк., крим., мол.* Медичний шприц. БСРЖ, 55; ПСУМС, 6; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

2. *крим.* Батарея опалення. БСРЖ, 55; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

3. *крим.* Господарська сумка. БСРЖ, 55; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

4. *крим.* Літр спиртного напою. БСРЖ, 55; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74. ♦ **Баян саморобний.** Літр домашнього вина. СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

БДЖОЛИ, *мн.*; у знач. *вигуку*; *мол.* Безвихідь; крах, кінець. ♦ **Мертві бджоли.** Те саме. – *Мертві бджоли!.. – понуро глянув він на мене. – Цей тип відмовився балакати з вами, еге?* (Л. Кононович, Мертва грамота).

- Усічення розм. прислів'я *мертві бджоли не гудуть.*

БЕБЕХИ, -ів, *мн.* 1. *крим.* Внутрішні органи, нутроші. СЖЗ, 17.

2. *мол.* Ребра. ПСУМС, 17.

БЕВКА, -и, *жс.*; *мол.* Те саме, що БАЛАНДА, 2. ПСУМС, 6.

БЕГ, -а, ч.; *мол.* Сумка. ПСУМС, 6.

- Від англ. *bag*.

БЕД, -у, ч.; *комп.* Пошкоджена ділянка поверхні твердого диску. Синишин, 24.

- Від англ. *bad*.

БЕДЕ, *невідм., с.*; *мол.* Еротично забарвлена гулянка. *Пішла на беде.* ПСУМС, 7.

БЕДКА, -и, *жс.*; *крим.* 1. Повія. БСРЖ, 56; ЯБМ, 1, 76.

2. Співмешканка злодія. БСРЖ, 56; ЯБМ, 1, 76.

БЕДОВИЙ, -ого; *комп.* Твердий диск із пошкодженою поверхнею. Синишин, 24.

БЕЕМВЕШКА, -и, *жс.*; *жрм.* Автомобіль БМВ (BMW). *Хлопці знову підчепили його «беемвешку»* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

БЕЕМВУХА, -и, *жс.*; *мол.* Те саме, що БЕЕМВЕШКА. *Впхався у «беемвуху» з двома шмарами та рванув у путь за чотириста кілометрів* (М. Марк, Холхляцький апокаліпсис).

БЕЕМКА, -и, *жс.*; *мол.* Те саме, що БЕЕМВЕШКА. *Він дивився на чорну беемку, дивуючись, що хтось поставив машину під брамою* (А. Стасюк, Дев'ять).

БЕЕМПЕШКА¹, -и, *жс.*; *комп.* Графічний файл *втр.* Синишин, 24.

БЕЕМПЕШКА², -и, *жс.*; *військ.* Бойова машина піхоти (БМП). Балабін.

БЕЕСДЯ, -і, *жс.*; *комп.* Операційна система типу BSD (Berkeley System Distribution: OpenBSD, FreeBSD). Синишин, 24

БЕЗБАШЛЬОВИЙ, -а, -е; *мол.* Безкоштовний. ПСУМС, 6.

БЕЗДОРІЖЖЯ, -я, с. ♦ **Операція «бездоріжжя»**, *мол.* Випивання більшої кількості спиртного, ніж можна засвоїти ПСУМС, 7.

БЕЗКА, -и, *жс.*; *морськ.* Безкозирка. Балабін.

БЕЗПОНТОВИЙ, -а, -е. 1. *нарк.* Який не містить наркотичних речовин. *Безпонттова трава.*

2. *мол.* Поганий, невдалий (про невинправдані надії). *Безпонттове літо.*

3. *мол.* Неякісний. На «Петрівці» можна придбати дуже багато книжечок у стилі «дурного малювання», але які коштують «по рублю». Воно все одноразове і безпонттове (Книжник, 2001, № 8).

4. *мол.; несхвальн.* Нікчемний, незначний (про людину). *Безпонттовий чувак.* БСРЖ, 60.

5. Безнадійний, невігідний, безперспективний. *Безпонттова справа.* БСРЖ, 60.

БЕЗПОНТОВО, присл., *мол.* Дивно, абсурдно. *Безпонттово влаштований фестиваль.* БСРЖ, 59.

«БЕЗПРЕДЕЛ»; «БЕЗПРЕДЕЛ»; «БЕСПРЕДЕЛ», -у, ч. 1. *жрм.* Злочин із застосуванням жорстокого фізичного насильства. *Летюченко стиха хмикнув: «завалили когось, безпредел. Вішать треба. Просто на майдані»* (О. Ульяненко, Вогненне око). ТСРОЖ, 9.

2. *мол., жрм, мол.; несхвальн.* Непристойна поведінка, розгул. *Чому дійшло до такого «безпределу» між двома начальниками – рятувальниками?* (УМ, 17.02.2001). БСРЖ, 60; ПСУМС, 7.

3. *жрм, мол.; несхвальн.* Відсутність будь-яких норм, правил, законів у суспільному, політичному, економічному і т. ін. житті, у стосунках між людьми. *На Верхньому валу побачив, як загорілося три світлофорні ока. «Це напамінас сьогоднішній день, – весело подумав Мальчик, – без-прс-дел»* (В. Даниленко,

Київській мальчик); *А потім починається розповідь про «беспредел» місцевої влади, про відсутність подальших перспектив, про те, що «все давно продано», і від цього – страшно* (УС, 2001, ч. 22). ТСРЯ, 83.

БЕЙСИК, -а, ч.; *комп., мол.* Людина, яка професійно розуміється на обчислювальній техніці. КСМС.

БЕКА́ПИТИ, -плю, -пищ, *недок.* Створювати резервні копії (робити backup). Синишин, 24.

БЕКА́С, -а, ч.; *крим.* Недопалок. БСРЖ, 57; СЖЗ, 17.

БЕЛДИК, -а, ч.; *мол.* Молодий хлопець. ПСУМС, 7.

БЕЛЦМАН, -у, ч.; *мол.* Те саме, що БЮМЦИН.

БЕМБИК, -а, ч.; *мол.; жарт.* Хлопець, молодий чоловік. *Спека, численні казкові бабусі торгують насінням, спітнілі молодики гасаять у пошуках пива, простолюдини забивають кілочки на пагорбі (щоб отой бембик місця не зайняв) <...>* (ПіК, 2002, № 25–26).

БЕМЛО́, -á, с. і ч.; *мол.* Автомобіль БМВ (BMW).

БЕН, -а, ч.; *нарк.* Бензедрин. ПСУМС, 7.

БЕНИК, -а, ч.; *мол.* 1. Недопалок. [Джентельмен:] *Щасливчик! На, докури. Тільки нікому беника не давай* (В. Лігостов, Як я не став...).

■ Від новогорещьк. *офнѡ* («тушити, гасити»), яке трансформувалось в укр. арго XIX ст. в бенити – «курити». На думку О. Горбача, б – замість очікуваного в – виникло спершу в слові бенник – «папіроска» під впливом зах.-

укр. бóмок – «недокурок», що з польського *bał* – «жуку». Горбач 1993, 27.

2. мн. б́еники; -ів. Очі. <...> вони [черепахи] лежать собі на вмонтованих в акваріум скляних терасах, випучуючи в наш бік свої допотопні беники і загалом викликають непереборну огиду <...> (С. Жадан, Біг Мак).

БЕРДАНКА, -и, жс. 1. крим. Передача у в'язниці. СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 79.

2. крим. Рюкзак, речовий мішок; окреме місце багажу. У нас одна «берданка» на всіх, – відповідає йому *Стьопа Гітлер* (Ю. Гудзь, Ісихія). БСРЖ, 59; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 79.

БÉРЕГ, -а, ч. ♦ **Не бачити берега**, мол. Не розуміти чогось. ПСУМС, 7. **Свинячий берег**, мол. Коньяк «Слинчев бряг». ПСУМС, 7.

БЕРІМÓР-КÉМЕЛ, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Папіроси «Біломор-канал». ПСУМС, 7.

БÉРКО, -а, ч.; жрм; жарт. Боєць загону спеціального призначення «Беркут». <...> свої нам ще довго вибивали ребра й зуби, поки я одного разу також не витримав, перевірів себе на вгодованому беркові, що мав якраз таке підборіддя, як обчас мого черевика (В. Шкляр, Елементал).

БЕРЛО́, -а́, с.; мол. Їжа. БСРЖ, 59; ПСУМС, 7.

БЕРЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́еш, недок.; крим., мол. Їсти; споживати їжу. БСРЖ, 59; ПСУМС, 7; ЯБМ, 1, 85.

БÉРЦІ, -ів, мн.; військ. Військові чоботи з високими халявами. Балабін.

БЕСКІ́ДА, -и, жс.; мол. Молода жінка, дівчина. У вас в інституті, мабуть, на одного хлопця десяток бескид? – Кого? – не зрозумів *Сергій*. – Ну, чувих, тобто (В. Врублевський, Замах на генсека).

БЕТАСТА́ЗИ, -ів, мн.; комп. Збій у роботі beta-версій. Синишин.

БЕТО́НКА, -и, жс.; жрм; зневажл. Панельний будинок. – Ой, до твоєї бетонки, та ще й після роботи (знову *БЕТОНКА*, гірко подумав він). Давай зустрінемось у центрі, посидимо десь у барі з коньячком <...> (Є. Кононенко, Зрада).

БЕТОНОМІША́ЛКА, -и, жс.; арм.; жарт. Вертолiт. Балабін; БСРЖ, 60.

БÉХА, -и, жс.; мол. Те саме, що БЕЕМ-ВЕШКА. Це його беха (Запис 1999 р.).

БÉЦАЛКА, -и, жс.; мол.; зневажл. Мала за віком дівчина легкої поведінки; молода повія. Аскарид – син номенклатурної шльондри, яка торгує тринадцятилітніми бецалками (О. Ульяненко, Ізгої).

БÉЦМАН, -а, ч.; мол. Те саме, що БЮМІЩИН.

БЖДОНЦ, -а, ч.; мол. Чоловік низького зросту. ПСУМС, 7.

■ Від польськ. *brzdąc* – малюк.

БЖУХ, -а, ч.; мол. Великий живіт. ПСУМС, 7.

БЗДÉНЕК, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон.; вульг. Поляк.

БІЗКУВА́ТИЙ, -а, -е; мол. Про дивакува-ту людину. Я трохи стосовно хлопців «бзікувата» була. Якщо мені не подобається – і мови з ним не вестиму (УМ, 8.03.2001). ■ Ймовірно, з польськ.

розм *bzikowaty* – чудний, дивний, *bzik* (від *bzikać* – дзиччати, видаючи звуко-наслідувальне бзз) 1) химера, дивина 2) людина, яка страждає на мономанію, дивак Слово *bzik* у значенні «придурок» вживалося у бурс-сем аргю

БІВЕНЬ, -вня, ч, крим, мол, несхвальн Людина з обмеженими розумовими здібностями, некмітлива БСРЖ 61 ПСУМС 7, ЯБМ, 1 83

БИК, -а́, ч 1. крим Фізично сильний чоловік У мене завжди було не менше двох «биків», яким я непогано платив за кожну проведену операцію (ПіК, 2001, № 12) БСРЖ, 85, ЯБМ, 1, 143

2. мол, зневажл Хлопець із села *Кожен* откувався собою, а до якогось там райкомівського заворга, учорашнього сільського «бика», «зімбабве», їм дила не було (М Красуцький, Крик) ПСУМС, 7

3. військ Бойовий комплект (БК) Балабін

БИНТ, -а́, ч, нарк Тканина, просочена опіятами ПСУМС, 7

БІТИЙ, -а, -е, комп Пошкоджений, неробочий *Бита дискета Битий архів* Синишин, 24

БИЧ, -а́, ч 1. крим, жрм Волоцюга БСРЖ, 63, СЖЗ, 18, ЯБМ, 1, 89

■ Від англ. *beach target* – бич, моряк, списаний із судна

2. жрм, ірон Колишній інтелігент БСРЖ, 63, СЖЗ, 18, ПСУМС, 8, ЯБМ, 1, 89

■ Калька з рос *бич* – «Бывший Интеллигентный Человек» БСРЖ, 63

3. крим Особа без постійного місця проживання БСРЖ, 63, СЖЗ, 18, ЯБМ, 1, 89

БИЧА́РА, -и, ч, мол, зневажл Те саме, що БИК2

БИЧА́РНЯ, -и, ж, мол 1. Попльничка ПСУМС, 7 ■ Див БИЧОК2

2. зневажл Дискотека, яку відвідують вихідці із села *БИЧАРНЯ* – лохівська дискотека (Синописис станіславський необов'язковий) ■ Див БИЧАРА

БИ́ЧИТИ, -чу, -чиш, недок, крим 1. що Розуміти щось БСРЖ, 85, ЯБМ, 1, 146

2. 1 мол, в чому Розумітися на чомусь *Бичити в техніці* БСРЖ, 85, ПСУМС, 7 ЯБМ, 1, 146

БИ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, недок, арм Протистояти (звичайно про поведінку молодого солдата) Балабін, БСРЖ, 85

БИ́ЧКА, -и, ж, мол, зневажл 1. Оградна дівчина з обмеженими розумовими здібностями, переважно з села БСРЖ, 85, ПСУМС, 7

2. Село ПСУМС, 7

3. Дискотека *ЯЙЦЕТРЯСКА* – дискотека, бичка (Синописис станіславський необов'язковий)

БИЧА́РНЯ, -и, ж, мол Те саме, що БИЧАРНЯ1 ПСУМС, 7

БИЧКОМÉР, -а, ч, крим Те саме, що БИЧ1 *І як ще з розгону не додав що Одеса ніяка не «перлина при морі», а занехаяний притулок повій-банабачок та zdeгpадованих бoмжiв-бичкoмepiв* (ВК, 14 09 1995) ЯБМ, 1, 89

БИЧКУВА́ТИ, -ю́ю, -ю́еш, недок, крим мол Зберігати недопалок, потушивши його *Ото халепи, – бiдкається Сашко бичкує «біломорину» і повертається до приймальні* (Книжник, 2001, № 3) БСРЖ, 85, ПСУМС, 7

БИЧКУВА́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Про людину міцної статури. *Двоє бичкуватих чоловіків у шкірянках міцно тримали його за руки* (В. Даниленко, Кієвській мальчик).

БИЧО́К, -чка́, ч. 1. *крим.* Угодований в'язень, учасник втечі, призначений для канібалізму. БСРЖ, 85; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 146.

2. *жрм, мол.* Недопалок. – *Не сміти в салоні. Підніми бичок і викинь його за вікно* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *3 переповної попільнички смерділо, але Мартофляк знайшов у ній досить тлустого «бичка» і закури́в* (Ю. Андрухович, Рекреація); – *Збігай краще принеси віника – «бички» з-під ніг вимету* (П. Щегельський, Хата-читальня). БСРЖ, 85; ПСУМС, 7; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 146.

БИЧУВА́ТИ, -у́ю, -у́еш, *недок.*; *крим, жрм.* Бродяжити. <...> *слідом за недосляжним запахом духів Микола виві́сь на безлюддя, зиму й весну бичував* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 63.

БИ-БИ-СІ́, *невідм., деабрєв.*; *мол.*; *жарт.* Баба бабі сказала (ненадійне джерело інформації). ПСУМС, 7.

БІБЛІ́Я, -ії́, *ж.*; *військ.*; *жарт.* Військовий статут. Балабін.

БІГА́ТИ, -аю́, -аеш, *недок.* Працювати (про комп'ютер, програмне забезпечення). *В тебе комп не гальмує в фі́льмах?* – *Та ні, нормально бігає.* Синишин 24.

БІЗНЕСО́ВЕЦЬ, -вця́, ч.; *мол.*; *жарт.* Бізнесмен. <...> *вдома, в твоїй* <...> *країні* <...> *бистрооких, жу́чкуватих бізнесовців із навичками колишніх ком-*

сомольських секретарів <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

БІЗНЕСО́К, -а́, ч.; *мол.*; *жарт.* Те саме, що **БІЗНЕСОВЕ́ЦЬ**. <...> *то доводить-ся фі́льтрувати хтивість знавіснілої домогосподарки – дружини бізнесюка, що цілодобово спить з чековою книжкою та чекушкою, а треба щоби з людиною* <...> (ПіК, 2001, № 41).

БІЗНЮ́К, -а́, ч.; *мол.*; *жарт.* Те саме, що **БІЗНЕСОВЕ́ЦЬ**. <...> *коли я буду гарною дівчинкою і перестану бути розумнішою за чоловіків, на мені жениться який-небудь бізнюк, купить «Вольво» і мене на ньому кататиме* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

БІ́КА, -и́, *ж.* 1. *крим.* Повія. БСРЖ, 61; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 83.

◆ **Банова (майданна) бікса**, *крим.* Вокзальна повія. СЖЗ, 15. **Малювати біксу**, *крим.* Знайомитися з дівчиною. СЖЗ, 64. **Оформити біксу**, *крим.* Здійснити статевий акт з молодою вродливою дівчиною. СЖЗ, 76. **Шоферська бікса**, *крим.* Повія, з якою знайомить таксист. СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 570.

2. *крим., жрм, мол.*; *зневажл.* Дівчина легкої поведінки. <...> *ну, тримай краба, ех, забульбенили б, зняли бікс* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 61; ЯБМ, 1, 83. // *мол.*; *жарт.* Вродлива дівчина.

■ Можливо, від **шикса**.

БІ́ЛА, -ої́, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Горілка. БСРЖ, 57; ПСУМС, 8; Чабаненко 1992, 185.

БІ́ЛЕ, -ого; *нарк.* Продукти переробки ефедрину. БСРЖ, 58; ПСУМС, 8.

БІЛЕНЬКА, -ої, ж.; жрм, мол. Те саме, що БІЛА. <...> «немає дівчаток і біленької нема, і пива нема, а з мене порошно сипеться» <...> (Є. Пашковський, Безодня); Час у спілкуванні спливає швидко, тим паче у шинку за гарною «біленькою» (УМ, 1.12.1999). ПСУМС, 8.

БІЛИЙ, -а, -е. ♦ Біла гвардія. Біле братство. Білі справи, мол. Люди, що вживають «білі» наркотики (кокаїн, героїн). ПСУМС, 8. Біла ширка, нарк. Барбітурати, психотропні препарати. В деяких випадках мені допомагає барбітура. Звичайнісіньке снодійне. Різних типів. Ніяких опіатів. Шантрапа в трубі, далеко не бідна, називає її «білою ширкою» (О. Ульяненко, Ізгої). ♦ Біле сонце пустелі, нарк. Опіум, героїн. «Біле сонце пустелі» (читай, опіум і героїн) вже не є основною наркотичною речовиною, що транспортується територією Східної Європи (ПіК, 2001, № 5).

БІЛКА, -и, ж.; мол., жрм; жарт. Біла гарячка. БСРЖ, 58; ПСУМС, 8. ♦ Білка в гості завітала до кого, жрм. Хтось допився до білої гарячки. ФССГД, 29.

БІЛОЧКА, -и, ж.; мол.; жарт.-ірон. Те саме, що БІЛКА. Навіть ультиматум висунув – якщо я не їду, він смертельно напивається у тому Чортополі, до всирачки, до білочки (Ю. Андрухович, Рекреації). БСРЖ, 58; ПСУМС, 8.

♦ Білочка б'є (накриває) кого; жрм. Хтось допився до білої гарячки. ФССГД, 33. Білочку спіймати (уловити). Допитися до білої гарячки. БСРЖ, 58; ФССГД, 33.

БІЛОЧНИК, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Людина, яка через надмірне вживання

алкоголю страждає нападами білої гарячки. Але існує ще один різновид людей – так звані «білочники». Зустріти їх можна як серед інтелігенції, так і в робітничих колах. Різниця полягає лише в ступені проявів марення (ПіК, 2002, № 38).

БІЛУГА, -и, ж.; мол.; жарт. Те саме, що БІЛКА. ПСУМС, 8.

БІЛУХА, -и, ж.; арм.; військ. Натільна солдатська білизна. Балабін.

БІЛЬЧАТНИК, -а, ч.; мол. Компанія, яка разом випиває. ПСУМС, 8.

БІЛЬШОВІК, -а́, ч.; мол. Пляшка вина місткістю 0,7 або 0,8 л. <...> «більшовик» (пляшка міцного вина місткістю 0,8 літра. Вона ж «бомба», «фаустпатрон» або просто «фауст») <...> (В. Діброва, Бурдик).

БІЛЯНКА, -и, ж.; мол.; жарт. Те саме, що БІЛКА. ПСУМС, 8.

БІМБЕР, -у, ч. 1. мол., крим. Самогон. В тяжкі часи воєн чи «сухих» законів розквітав польський бімбер (УМ, 6.09.1999); Колгоспні дядьки <...> пристосовувались підпільно гнати «бімбер-первак» з цукрових буряків, варення, яблук, сливок, вишень, пшениці і так далі (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). ПСУМС, 8; ЯБМ, 1, 84. ■ Від польськ. *bimber* – самогон.

2. жрм. Горілка. Знає, я йому минулого тижня ящик бімберу залишив, коли розвозили київським «нужникам» на святого Миколая (В. Яворівський, Вовча ферма).

БІМЕР, -а, ч.; мол. Автомобіль БМВ (BMW). 20 серпня 1996 р. Двоє «кидал»

вкрали у С. Кретьова «бімер» (авто БМВ) (КО, 2001, № 6); Бімер – БМВ. Сленг-лікбез 4. БСРЖ, 62; ПСУМС, 8.

БІНОКЛЬ, -я, ч.; крим., мол. Окуляри. ПСУМС, 8; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 85.

БІОМІЦІН, -у, ч.; крим., мол. Вино «Біле міцне» і йому подібне. [Р у с л а н :] Чого б це ми раптом забули «біоміцину!» Уся молодість... (В. Діброва, Поетика застілля); Бо стояла епоха «біоміцину». «Плодоягідне» лише починалося (Б. Жолдак, Антиклімакс). БСРЖ, 62; ПСУМС, 6; ЯБМ, 1, 85.

БІРЦЕ́, -я, с.; мол.; жарт. Пиво. ПСУМС, 8.
■ Від нім. *Bier* за моделлю пивце.

БІС, -а, ч. ◆ **Гнати біса**. 1) крим., тюр. Симулювати психічне захворювання. БСРЖ, 59; ЯБМ, 2, 244. 2) крим., мол. Брехати, обманювати. БСРЖ, 59; ПСУМС, 8; ЯБМ, 2, 244. 3) крим. Удавати з себе дурня. БСРЖ, 59; ЯБМ, 2, 244. 3) мол. Говорити дурниці. ПСУМС, 8.

БІЦИКЛІСТ, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Людина, яка живе в селі, а їздить на роботу у місто. ПСУМС, 8.

■ Від англ. *bicyclist* – велосипедист.

БЛАКІТНИЙ, -а, -е; мол. Належний, властивий гомосексуалістам. Елтон Джон співав пісню «*Love and Marriage*», після чого начепив на скромнягу Стінга вінчальну фату. Жіночній Тіні ці «блакитні» приколи зовсім не сподобались (УМ, 26.05.1999); Відкрийте будь-яку газету, ввімкніть «яцик», і ви дізнаєтесь про колір нижньої білизни співачки «Х» або відверто «блакитні» пристрасті актора «Z» (Україна і світ сьогодні, 2000, № 4).

БЛАНЖ, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Синяк; забите місце. Слідом за Незнайкою іде Сінеглазка. Під очима у неї бланжі (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 64.

БЛА́СТЕР, -а, ч.; комп. Звукова плата. CreativeLabs Sound Blaster. БСРЖ, 64; Синишин, 24.

БЛАТ, -у, ч.; крим. 1. Загальна назва всього злочинського. БСРЖ, 64; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 91.

2. і жрм. Знайомство, протекція, підтримка. Спочатку хочеться плакати. Але стримуєш – плакати тут не пасує. Тут пасує мати блат з маслорізом – напихатися маслוצукром і «свіжим» хлібом (Р. Кухарук, Любити хлопчика). СЖЗ, 18; ТСРОЖ, 11; ЯБМ, 1, 91.

■ З їдиш, де слово буквально означало «долоня». Грачев, Мокиєнко, 43.

БЛАТНИЙ. 1. -ого; жрм. Той, хто належить до злочинного світу. Блатний, на прізвисько Кукла, – буркнув я. – І ви з ним на пару (Л. Кононович, Я, зомбі). СЖЗ, 18; ТСРОЖ, 12.

2. -а, -е; крим., жрм. Який стосується злочинного світу <...> труну, обтягнути, як того велить блатний закон, зеленим оксамитом, відносили на Байковий цвинтар (О. Ульяненко, Сталінка).

* Образно. <...> джміль джмелить на трьох блатних акордах <...> (В. Цибулько, Піраміда). БСРЖ, 64; ЯБМ, 1, 93

◆ **Блатна музика**, крим. Злочинський жаргон. БСРЖ, 64; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 93.

3. -а, -е; мол.; жрм. Який стосується протекції, підтримки. Поліцейський, не зважаючи на більш ніж «блатні» зв'язки Дженні [дочки Джорджа Буша]

маніжитися з нею не стали (УМ, 23.05.2001). ПСУМС, 8.

БЛАТНЯК, -у́, ч.; мол., муз. Пісенний репертуар, який користується успіхом у злочинному середовищі. <...> в самій Україні панує низьковартісна кримінальна російська «попса» і «блатняк», а також західний «непотріб» – жуїка для всіх на кшталт Майкла Джексона (Смолоскипи, 1997, № 2).

■ Коденсація словосполучень блатна музика, блатний репертуар.

БЛАТОКРА́Т, -а, ч.; мол. Представник привілейованої верхівки суспільства, яка живе за законами протекціонізму. *Ось у них робота... і зарплата також... Але туди влаштуватись... такі зв'язки треба мати... Навіть вашим, на всі хроновектори відомим блатократам, не снилось* (К. Гай, Звичайна буденна фантастична історія).

БЛАТУВА́ТИ, -ту́ю, -ту́єш, недок. 1. крим. Вести злочинний спосіб життя. БСРЖ, 64; ЯБМ, 1, 95.

2. мол. Жити безбідно. ПСУМС, 8.

БЛАТХА́ТА, -и, ж.; крим. Конспіративна квартира, місце зустрічі та проживання злочинців. *Оскільки наші «ресторани» тяжіють навіть не до «готелю», а до брудної «блатхати», напрошується логічний висновок: як говоримо, так і живемо* (УС, 2001, ч. 11). БСРЖ, 65; ЯБМ, 1, 95.

БЛЕЙЗ, -а, ч.; мол. Головний убір з козирком від сонця. ПСУМС, 8.

■ Від англ. *blaze* – яскраве світло.

БЛЕК, -а, ч.; мол. 1. Негр, представник негроїдної раси. БСРЖ, 66. ■ 3 англ. *black* – чорношкірий.

2. Уродженець Кавказу. *Ці блеки всі мають досвід бойових дій, так що зброєю їх не залякати!* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 66.

БЛІН, вигук; жрм, евфем. Слово, яке замінює непристойну лайку при вираженні досади, роздратування, здивування та ін. *Так де ж, блін, наші штопор?* – допитувався за інерцією Михайло (В. Діброва, Збіговиська); *Натомість беремо українську belle letre і тупо дивимося на ню. Блін! Прикметно, що дедалі частіше подибуємо на письмі скорочення на кшталт «сучукрліт»* (Книжник, 2001, № 19, 15); *Ну що, блін, попили пивка?* (УМ, 25.03.2000); <...> після проколу з Андруховичем – від усіх кандидатів на премію беруться письмові розписки, що вони, блін, не заперечують, щоб їх влада трохи попользовала – за відповідну, звісно, винагороду (М. Рябчук: ЛП, 2001, № 3). БСРЖ, 65; ПСУМС, 8; ТСРОЖ, 13; ТСРЯ, 100.

БЛОХА́, -ї, ж.; комп. Те саме, що БАГ. БСРЖ, 66.

◆ **Блоха в скафандрі**, жрм. Дуже суха, низька на зріст людина. ФССГД, 34.

БЛЮВЕ́ЙФ, -у, ч.; мол.; жарт. Блювання. ПСУМС, 8.

БЛЮВО́ТЕР, -у, ч.; мол. Те саме, що БЛЮВЕЙФ. ПСУМС, 8.

БЛЯ́МБА, -и, ж.; комп. Значок (символ) @. Синишин, 24.

БЛЯ́ХА-МУ́ХА! вигук., евфем.; жрм. Вираження досади, роздратування, обурення. *Марго затпулася, бо не знайшла підходящого слова. – Бляха-муха! – ти хенько вилаялася вона* (М. Гримич,

Чи чуєш, Марго?); *Завше, коли подибуси гендерну проблематику в текстах здорового мужика, то задумуєшся на певний час: why? Pourquoi? Чому, бляха-муха?* (Книжник, 2001, № 9). БСРЖ, 66.

БО́БИК, -а, ч. 1. крим.; *зневажл.* Рядовий міліціонер. БСРЖ, 67; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 104

2. крим., *жрм.* Міліцейська машина. *Додому привезли Бугайка на «бобикові» – увесь двір позбігався дивитися* (Б. Жолдак, Спокуси). БСРЖ, 67; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 104.

3. мол.; *презирл.* Те саме, що ШІСТКА. ПСУМС, 8.

◆ **Бобик** *здох*, мол.; *жарт.-ірон.* Про стан втоми, виснаження. *Бобик здох – «Я втомився, більше не можу»* (КСМС).

4. *комп.* Значок (символ) @.

БОДУ́Н, -а́, ч. 1. мол., *жрм.*, крим. Погане самопочуття після п'ятики; алкогольно-абстинентний синдром, похмілля. *Що це за панібратство – о пів на шосту ранку позичати руб п'ятдесят на пиво, бо сп'яніння уже плавно перейшло в бодун?* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *А я уже невиліковно хворий, я ще не знав такого бодуна... Мені так радісно й кайфово, як після пляшки доброго вина* (О. Соловей, Осінній Хадж); <...> *чоловік – істота примітивна, майже одноклітинна, тому «бодун» в нього більш яскравий та швидкоплинний* (ПіК, 2001, № 4); БСРЖ, 68; ПСУМС, 8; ТСРОЖ, 14; ЯБМ, 1, 105.

◆ **День святого бодуна**, мол. День, коли нічого не робиш через похмілля. ПСУМС, 8.

З [великого] бодуна, мол., *жрм.* У стані похмілля, алкогольно-абстинентного синдрому. *А сама ж ти, потіпахо, не далі як учора ходила нечесана, «з бодуна»...* (О. Яровий: Тексти); *Деякі фрази неможливо розшифрувати. Здається, що автори писали її з великого бодуна, під тиском нестачі грошей «для опохмелу»* (Книжник, 2001, № 19, 8). БСРЖ, 68; ПСУМС, 8; ТСРОЖ, 14; ЯБМ, 1, 105.

2. мол. П'ятика. *Ще тиждень – на картоплю і бодун* (УМ, 4.05.2001).

БОДУ́ННИЙ, -а, -е; мол., *жрм.* Про людину у стані алкольного похмілля. *До речі, похмільна амнезія теж рівною мірою притаманна обом «бодунним» статям* (ПіК, 2001, № 4).

БОДУ́ШНИЙ, -а, -е; мол., *жрм.* Який стосується похмілля, пов'язаний з ним. *Бодушне обличчя.*

БОДЯ́ГА, -и, *жс.* 1. крим. Пістолет. БСРЖ, 68, СЖЗ, 19.

2. крим.; *несхвальн.* Базіка. БСРЖ, 68, СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 105

3. крим. Політура. СЖЗ, 19; БСРЖ, 68. // *Лак меблевий, сурогат спиртного.* БСРЖ, 68; ЯБМ, 1, 105.

4. мол. Горілка. <...> *Патріярх Бу-Ба-Бу, тицьнувши пальцем, мовив: Ти, малий, побіжиш сьогодні за водкою». Чимало бодяги було випито з тієї пори* (Книжник, 2001, № 1). СЖЗ, 13.

БОДЯ́ЖИТИ, -яжу, -яжиш, *недок.* 1. *нарк.* Розводити рідкі наркотичні речовини. БСРЖ, 68; ПСУМС, 8.

2. мол. П'ячити. ПСУМС, 8.

БОДЯ́ЖНИЙ, -а, -е; мол. Несправжній, підроблений. *Перевернувши скляну*

банку, слід подивитись на цілість нижніх гранул. Якщо вони розсипались в порошок – кава «бодяжна» (СМ, 10.06.1998).

БОЄЦЬ, бійця, ч.; мол. Те саме, що БАНДИТ. ПСУМС, 8.

БОЙОВИК, -а, ч. 1. маф. Член мафістської «сім'ї», який посідає у ній рядове становище і добре володіє вогнепальною зброєю. *Запитувати про щось було безглуздя. Що серйозне може знати звичайний бойовик?* (А. Кокотюха, Останній раз). Міцний мускулястий бойовик. ЯБМ, 1, 105.

2. мол., гопн. Шанобливе звертання до незнайомої людини одного з мовцем віку. ПСУМС, 8.

БОЙФРЕНД, -а, ч.; мол.; жрм. Коханець, приятель жінки. *На Заході байдуже, одружена жінка чи ні, має вона чоловіка чи бойфренда – це її приватна справа* (Є. Кононенко: Березіль, 2002, № 7–8).

■ Від англ. розм. *boy-friend* – коханий; парубок; юнак.

БОКАЛ, -а, ч. ♦ Дати бокал пива, мол. Ударити по нирках. ПСУМС, 8.

БОМБА, -и, ж. 1. крим., жрм. Пляшка дешевого спиртного напою місткістю 0,7 л. *Заходив у перший ліпший генделік найнижчого ієрархічного ступеня. Дешева горілчана бомба спершу не тишила. Канапка із допотопної свіжості ковбасою, сто, двісті... Рятівна волога почала додавати охоти до мислення* (С. Процюк, Червона троянда...). БСРЖ, 70; СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 111.

2. мол. Суміш шампанського з спиртом. <...> я на випускний вечір взяв шампу-

сік. І долив туди спиртяги. Грам сто п'ятдесят влізть. <...> А це ж бомба зо спиртом (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

3. студ., шк Шпаргалка на великому аркуші паперу з повною відповіддю на питання. БСРЖ, 70; ПСУМС, 9.

4. мол. Неприємна й брехлива інформація про когось, поширена з метою скомпрометувати. *Такої бомби не сподівалась, та це й від нібито доброго знайомого*. ПСУМС, 9.

БОМБЕЙ, -ю, ч.; мол. Студентська їдальня. ПСУМС, 9.

■ Див. БОМБИТИ2.

БОМБИТИ, -блю, -біш, недок. 1. що; крим. Обкрадати (помешкання, офіс тощо). *Заробляли вони на інших справах. Торгівля викраденими автомобілями, запчастинами. «Бомбила» команда також помешкання* (СМ, 6.03.1998). СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 111 ♦ **Бомбити Київ**, крим. Приїхати до Києва для скоєння злочину. СЖЗ, 19.

2. крим. Просити добавки у їдальні. БСРЖ, 71; СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 112.

БОМБОНУТИ; БОМБАНУТИ, -ну́, -нєш, док., що, кого; крим. Пограбувати щось. – *Якщо хочеш бомбонутися ощадкасу – не раджу, з готівкою в державі хрінovenько* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Обидва кажуть, ніби вони з бригади. Ніби першу квартиру бомбанули з рік тому. Ніби ця в них ювілейна – десята, двадцять п'ята, п'ятдесята, сота* (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці).

■ Див. БОМБИТИ1.

БОМЖ, -á, ч.; жрм. Людина без житла; волоцюга. *Іван Новаковський, на прізвисько Новокаїн, інша версія Ваня Каїн, гнаний і упосліджений (себто у послід перемінений) літератор, видавець і культуролог, бомж, останніх років п'ятнадцять намагається нелегально спати у гуртожитку, з якою метою навіть узяв церковний шлюб у Мар'їній Році з прописаною у гуртожитку епілптичкою Василісою <...> (Ю. Андрухович, Московіада); П'яні бомжі танцюють під музику (В. Щербань: Тексти); Тема нашого іронічного дослідження – бомжі як маргінали та невротично яскраві особистості (ПіК, 2001, № 18). * У порівн. Цей марний день як бомж / липкими пальцями дощу / за комір ліз / аби тіло знайти <...> (Ю. Ковалів: Смолоскипи, 1998, № 4); І голуби сполохані й лякливі – Блакитні душі вмерлих тут «бомжів» (С. Жадан: Молоде вино). БСРЖ, 71; ПСУМС, 9; ЯБМ, 1, 112. ♦ Як воша на бомжі. Про бідне, злиденне життя. А ще як подивився каталог «Отто», взагалі відчувачи себе вошею! Вошею на бомжі! (Є. Кононенко, Різними мовами).*

■ Калька з рос. абрєвіатури – міл. жарг.: **Без Определенного Места Жительства**. БСРЖ, 71; ТСРОЖ, 16.

БОМЖАК, -á, ч.; мол., жрм. Те саме, що БОМЖ. *Бомжаки й алкаші усюди лаять* (Запис 2001 р.).

БОМЖАРА, -и, ч.; мол. Те саме, що БОМЖ. *І коли під широкими вікнами «В дорозі» проходив сивобородий, як біблійний мудрець, бомжара, Стасик Шнапс проводив його тужним, навіть*

убивчим поглядом (О. Ульяненко, Рецидив); Наче останній бомжара, він затягується недопалком... (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

БОМЖАРІЙ, -ію, ч.; жрм. Те саме, що БОМЖАТНИК1. *У нас не бомжарій і не витверезник, – кажуть працівники відділення (Поступ, 22.03.2000).*

БОМЖАРСЬКИЙ, -а, -е; жрм. Те саме, що БОМЖАЦЬКИЙ. *«Так: зміни, опозиція – то все добре і я „за“, але чому це все обов'язково повинно мати бомжарське обличчя!» (УС, 2001, ч. 27).*

БОМЖАТНИК, -а, ч. 1. жрм. Приймальник-розподільник для бомжів. <...> [жваве босяцьке госрослів'я] децо естетизоване грамотіями в слідчих ізоляторях, «допрах», таборах, пересильних тюрмах, лагпунктах, бомжатниках <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *У простолюдді його називають «бомжатник». Офіційно – спецприймальник для утримання заарештованих осіб (УМ, 17.03.2001). БСРЖ, 71.*

2. мол. Місце, де збираються й ночують бомжі. – *Бомжатник! – вигукнув заїка. – У підвалі! (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ПСУМС, 9*

БОМЖАТНЯ, -і, ж.; жрм. Те саме, що БОМЖАТНИК2. <...> *впізнавав холод <...> витверезників, «капезе», бомжатень і моргів <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).*

БОМЖАЦЬКИЙ, -а, -е; жрм. Такий, що має стосунок до бомжів, належить їм. [Ненависть], *що змушує підслуховувати бомжацькі дискурси у занюханих наливайках, де пульсує оптимістична*

комуністичність цін <...> (Книжник, 2000, № 8). БСРЖ, 71.

БОМЖЕНЯ, -я́ти, ч. і ж., мн. бомженя́та; жрм. Пестл. до БОМЖ. *Весняні канікули настануть і для бомженят* (Хрещатик, 14.03.2002).

БОМЖІХА, -и, ж.; жрм. Ж. до БОМЖ. *Стара пиячка, що опустилася, бомжиха, вона так і не зрозуміла за все своє багатостраждальне життя, які ж такі страшні злочини скоїла, за котрі судді нарекли її рецидивісткою* (М. Омельченко, Свято біди); *Це ШУРА-бомжиха, вона несе на собі неймовірних розмірів лантуха* (Б. Жолдак, Голодна кров). * Образно. *Зима-бомжиха вступила в свої права* (День, 26.02.1999).

БОМЖІХОВИЙ, -а, -е; жрм. Приналежний або властивий бомжисі. *Й нарешті побачив секрет швидкого бомжихового зникання: та спритно по діагоналі перекотилася ослонами й провалилася у отвір сектору* (Б. Жолдак, Бог буває).

БОМЖІЦЯ, -і, ж.; мол., жрм. Те саме, що БОМЖІХА. *Бомжися вдала, що не почула, і Вадя відчув себе випитим пивом* (Б. Жолдак, Бог буває).

БОМЖІВСЬКИЙ, -а, -е; мол., жрм. Те саме, що БОМЖАЦЬКИЙ. <...> *налаштувавши в кишені одноразове голільне лезо, яке носив за бомжівським звичаєм голитися у вбиральнях <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

БОМЖУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, недок.; жрм. Не мати домівки; бродяжити. *І не кажіть, що я бомжую – купив квартиру*

на даху я (заголовок статті, УМ, 26.01.1998). БСРЖ, 71.

БОМЖУВА́ТИЙ, -а, -е.; жрм. Який зовнішнім виглядом, манерами, поведінкою нагадує бомжа. *Х. відчуває – до Святошино не доїде, помре тут, серед цих столичних відламків, лубкової розкоші мегаполісу, бомжуватих касандр і рожеевоцоких оптимістів* (С. Процюк, Там, де поплутано кольори); *Бомжуватий чоловік у лахмітті.*

БОМЖУВА́ТО, присл. до БОМЖУВАТИЙ. [Шура:] <...> *я можу многое цікаве розказать... [Настя:] Що? [Шура:] (бомжувато). Свою жизнь* (Б. Жолдак, Голодна кров).

БО́НЗА, -и, ч.; крим., жрм; ірон.; заст. Представник номенклатури КПРС. <...> *оце кілька днів тому побувала в одного обкомівського бонзи, то – віриш? Після того, що там побачила, моя оселя порівняно з його здається конурою <...>* (В. Врублевський, Замах на генсека); *Комуністичні бонзи, як-то М. Бухарін, розчищали собі місце академіків знищенням старих наукових кадрів, що сповідували принцип – «Платон мені друг, та істина дорожча»* (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 71; ЯБМ, 1, 112.

БО́РДА, -и, ж.; комп. Материнська плата комп'ютера. Синишин, 24.

■ 3 англ.: *board* – (монтажна) плата.

БОРДЕЛЬЄ́РО, невідм., с.; мол.; жарт. Місце, де можна весело провести час. ПСУМС, 9.

■ Перекруч. літер. *бордель* – будинок розпусти.

БОРЗІЙ, -а, -е; *жрм.* Нахабна, нав'язлива людина – *Що за молодь пішла!!! Нахабні, борзі!!! Самі сидячи їдуть, місцем поступитися не можуть!* (УМ, 19.04.2000). СЖЗ, 19; Югановы, 37. // Задекиуватий. Чабаненко 1992, 98.

БОРМОТА́, -і, *ж.*; *жрм.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що БОРМОТУХА1. <...> *бормота по червінцю, біленька по четвертаку* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

БОРМОТО́ЛОГ, -а, *ч.*; *крим., жрм.*; *жарт.* П'яниця. *З тобою, бормотологом, хіба звариш кашу, як у тебе тільки водка й на умі?* (Чабаненко 1992). СЖЗ, 19.

БОРМОТУ́ХА, -и, *ж.*; *жрм.*; *жарт.-ірон.*

1. Дешево вино низької якості. <...> *і від благодатної тиші серце подорожньо сохне маківкою і шелестить насіннями самотніх видінь, де хазяйка надвечір торгувала бормотухою і відсварювалась від грузинів* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Для цього найняв робітників, які змивали етикетки з пляшок з дешевою бормотухою «Альмінська долина», до того ж непридатною до вживання* (УМ, 30.01.2001). СЖЗ, 19; Чабаненко 1992, 66; ЯБМ, 1, 113.

2. *жрм.* Алкогольний напій сумнівної якості. *Дослідження алкоголю в лабораторії показує, що він не відповідає нормативам якості, бо більшість пляшок замість заводського напою наповнена підозрілою «бормотухою»* (УМ, 2.11.1999).

БОРОДА́, -і, *ч.* ♦ **Дати в бороду**, *мол.* Ударити в щелепу. ПСУМС, 9.

БОРО́ТИСЯ, -рюся, -решся, *недок.*; *мол.* Здійснювати статевий акт. ПСУМС, 9.

БОРТ, -у, *ч.*; *арм.* Те саме, що БЕТОНОМІШАЛКА. Балабін.

♦ **Бути на борту**, *комп.* Бути у складі програмно-технічного забезпечення комп'ютера. *Мама зі звуком на борту.* Синишин, 24.

БОРТОНУ́ТИ, -ну́, -неш, *док.*; *крим., жрм.* Відштовхнути когось; позбавити товариства. <...> *молодий з каштановою борідкою лікар гавкнув кінську долю ломіналу, бортонував ангела* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 73; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 113.

БОС, -а, *ч.* 1. *мол.* Батько ПСУМС, 9. 2. *крим.* Великий начальник. ЯБМ, 1, 114. // *мол., жрм.* Начальник на роботі. ПСУМС, 9.

БОСЯ́К, -а́, *ч.*; *комп.*; *жарт.* 1. Те саме, що ВАСІК. Синишин, 24.

2. Програміст на мові Basic. *Босяків поменшало.* Синишин, 24.

БОТА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Розумна людина.

■ Див. БОТАНІКІ.

БОТА́НИК, -а, *ч.* 1. *шк.*; *жарт.-ірон.* Відмінник, старанний учень. БСРЖ, 73.

2. *нарк.* Наркоман-початківець, який заборгував торгівцям наркотиками і відпрацьовує борг на зборі маку, конопель. БСРЖ, 74. // *жрм.* Наркоман. *Наркоманів у Нововолинську називають мирним прізвиськом «ботаніки». «Ботаніки» – народ спокійний. Нікого не чіпають, битися не лізуть, політикою, економікою не цікавляться. Живуть одним днем, думають лише про дозу* (ВЗ, 23.07.2002).

БО́ТАТИ, -аю, -аеш, *недок.*; *крим.* Говорити, промовляти; розповідати щось. – *Степанида викликає мене в кабінет і*

ботає: «Я тебе викликала, щоб поговорити з тобою, як із дочкою» (Б. Жолдак, Спокуси); *Підростаюче покоління замість української або російської мови вибрало свою, точніше – нашу мову, «блатну феньку», на якій «ботають» і простий обиватель, і депутати, і журналісти* (М. Марк, Хохлацький апокаліпсис). БСРЖ, 74; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 114.

БОТИ, -ів, мн. ♦ **Боти двинуті** (двинуті), *жрм.* Померти. ФССГД, 36.

БОТІНОК, -нка, ч.; *шк.* Директор школи. ПСУМС, 9.

БОЧКА, -и, ж. 1. *крим., тюр.* Сторожова будка, вартова вишка на КПП. БСРЖ, 74; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 115.

2. *муз.* Великий (басовий) барабан. БСРЖ, 74; ПСУМС, 9.

3. *мол.* Модель автомобіля марки Opel або BMW з круглими боками. ПСУМС, 9.

♦ **Бочку котити** (покотити) *на кого*; *крим., мол., жрм.* Сварити (насварити) когось, звинувачуючи у чомусь; виявляти агресію по щодо когось. *Щодня олігархи котитимуть бочку на олігархів – за те, що ті є олігархами* (ПіК, 2002, № 5); – *Поясни тепер, – вимогливо казав він, – чому це ти на полковника Урилова бочку покотив?* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 74; ФССГД, 36; ЯБМ, 2, 415.

БРАМА, -и, ж. ♦ **Ставити браму**, *мол.* Наливати чарку кожному, хто приїжджає на весілля і проходить через ворота. ПСУМС, 9.

БРАСЛЄТИ, -ів, мн.; *крим.* Наручники. Однак, *бійці спецідрозділу «Беркут» швиденько їх заспокоїли, одягли на них*

«браслети». (КО, 1999, № 12); *Тількино правоохоронці отримали «зелені», на їхніх руках замкнулися «браслети»* (УМ, 22.04.1999); <...> *він навіть із «браслетами» на руках кидався на міліцію із диким гарчанням* (УМ, 15.03.2001). БСРЖ, 75; ЯБМ, 1, 116.

БРАТА́Н, -а́, ч. 1. *мол.* Дружнє звертання до чоловіка. *Добре, братани, – сказав Шевель. – Я на одній нозі далеко не застрибну. Давайте мою частку* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); – *Слухай, Колян, дай сьогоднішню газету. – Тобі яку, братан? – Та будь-яку – яка сьогодні дата подивлюся* (МЧ, 26.04.2001). БСРЖ, 75; ПСУМС, 9.

2. *крим.* Молодший в ієрархії мафіозної структури, який виконує завдання, що потребують жорстокости та фізичної сили. *У зад «Мерседесу» вривається «Таврія», з «мерса», звісно, вилазить крутий братан, підходить до «Таврії» <...>* (УМ, 4.09.2001). БСРЖ, 75.

БРАТВА́, -й, ж., збірн. 1. *крим.* Товариші, приятелі; спільники одного злочину. – *Гайда, поговоримо з героєм. Зуб вийшов на алею, за ним ще п'ятеро, руки в кишенях, незалежний вигляд, – гуляй, братва* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Ще з братви можуть статись брати, / А найбільше й хотілося братства* (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 75; СЖЗ, 20.

2. *тюр.* Тюремна, табірна спільнота. – *Я ось недавно із зони вийшов. Тепер гуляю. Зачекай хвилинку. Коли він з'явився знову, Басилашвілі побачив у його руці величезну троянду. – Це тобі, артисте. Братва тебе любить! – вимо-*

вив він (День, 1.10.1999). БСРЖ, 75; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 116.

3. *крим.* Члени угруповань рекетирів, кримінальних структур в економіці, мафіозних угруповань. *Братва не в'яжеться з архітектурою Львова, з отим уявленням про нього як про П'ємонт України, як про останню твердиню національного духу* (День, 1999, № 20); *Як сказав якимось Сергій Куніцин, братва в основному з Криму вже виїхала, але хтось іще міг залишитися* (УМ, 29.04.1999). БСРЖ, 75.

БРАТЁЛЛО, невідм., ч.; мол.; жарт. Те саме, що БРАТАНІ.– *Слухай, брателло, а вони знову однакові! Що ж тепер робити? – Так дістали ці тачки. Давай запам'ятаємо: твоя буде біла, а моя чорна!* (УМ, 12.12.2000). БСРЖ, 75; КСМС; ПСУМС, 9.

БРАТЁЛЬНИК, -а, ч.; жрм. Брат. *Того ж таки вечора брательник з порога, наче постамент генералу Панфілову: «Шуруй на роботу!..» – і знов за якісь креслення* (О. Ульяновко, Ізгої). БСРЖ, 75.

БРА́ТКА, -и, ч.; мол. Те саме, що БРАТАН. ПСУМС, 9.

БРАТО́К, -тка́, ч. 1. *крим.* Член угруповання рекетирів чи інших кримінальних структур. *Так само я потрактував би ймовірну наближеність митця до кримінальних кіл. Чого гріха тайти, люблять братки часом бухнути в екзотичній компанії бородатих геніїв...* (ЛП, 2001, ч. 2); *Саме в квартиру житлового будинку, що поруч, постраждалий повинен був принести 4 тисячі доларів місцевому «братку»* (УМ,

24.05.2000); *Але понад усе приголомшив один чоловік, класичний «мордоворот», типажний наш «браток», з супермаркетським візком, наповненим вазончиками із квітами* (Україна і світ сьогодні, 999, № 33). *Бритоголові братки. Круті братки.* БСРЖ, 75.

2. *тюр.* Член тюремної, табірної спільноти. *Психологічною корекцією займаються не психологи, а «братки». Саме вони адаптують людину в «зоні», саме вони на свій смак готують її до чесного життя на волі після звільнення* (УМ, 24.05.2000).

3. *мол.* Те саме, що БРАТАН. ПСУМС, 9.

БРАТУ́ХА, -и, ч.; мол. Те саме, що БРАТАН. <...> *нема ані шеляга, братухо, вибач, не ображайся...* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). *Зрештою, я зовсім забув про це чудо техніки після того, як перед сном відключив трубку – набридли «братухи», які нескінченно дзвонили Іллі* (С. Бортніков, Чистильник).

БРАТУ́ШКА, -и, ч.; мол. Те саме, що БРАТАН. ПСУМС, 9.

БРА́УЗЕР, -а, ч.; комп. Програма для роботи в інтернеті (для перегляду вебсторінок типу Internet Explorer, Opera, Netscape Navigator). Синишин, 24.

- Від англ. *browser*.

БРЕ́ЙКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; комп. Переривати роботу програми за допомогою Ctrl-C або Ctrl-Break. Синишин, 24.

БРЕНД, -а, ч.; мол., жрм. Щось нове. *Практично всі імпорتنі ліки ввозили в Україну та реєстрували як оригінальні препарати, хоча певну частину цих*

«брендів» становили так звані генеричні копії (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 78.

■ Від англ. *brand – new* – абсолютно новий.

БРЕХУНЬЦЬ¹, -нця, ч.; крим., мол.; жарт. Радіо. Зранку й увечері «брехунець» грав новий гімн, створений відомим гімнотворцем сучасності <...> (І. Павлюк Біографія дерева). ПСУМС, 9; СЖЗ, 20.

БРЕХУНЬЦЬ², -нця, ч.; мол.; жарт. Чоловічий статевий орган. – Не обманюй, будь ласка. Бо я тобі зараз його відкушу.
– Кого? – запитую я. – Брехунця, – каже Рита (В. Шкляр, Елементал).

БРИГАДА, -и, ж. 1. крим. Злочинне угруповання; банда, кримінальна структура. БСРЖ, 76.

2. тюр. Злочинна група у виправно-трудовій колонії. БСРЖ, 76; ЯБМ, 1, 76.

3. маф. Група рекетирів. ЯБМ, 1, 76.

4. мол. Напівмілітаризоване угруповання (гопників, фашистів, скінхедів та ін.). ПСУМС, 9.

БРИТВА, -и, ж.; жрм. Гарна машина. Бритва – гарна машина (Сленг-лікбез 4).

БРИТОГОЛОВИЙ, крим., міл., жрм. 1. -ого. Молодий рядовий член злочинного угруповання, характерною ознакою зовнішності якого є стрижена голова, кремезна статура.

2. -а, -е. З остриженою головою, як у молодого члена злочинного угруповання. Перед входом тусувалися справжнісінькі бритоголові «сфінкси» – «батьки, блін, жаху» (ПіК, 2002, № 31).

БРОДВЕЙ, -ю, ч.; мол., жрм. Центральна вулиця міста. БСРЖ, 77; ПСУМС, 10; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 129. // Озеленена частина Хрещатика.

БРОДІЛКА, -и, ж.; комп. Комп'ютерна гра, в якій треба ходити, шукати вихід і виконувати різні дії. БСРЖ, 77; Синишин, 24.

БРОЙЛЕР, -а, ч.; жрм.; жарт.-ірон. Товста людина. БСРЖ, 77.

БРОНЬОВІК, -а́, ч. 1. мол. Людина з повільною реакцією; дурень. ПСУМС, 10.
2. арм. Труна. ПСУМС, 10.

БРУСОК, -ска́, ч.; мол. Чоловічий статевий орган. Я в тебе взяню червоний брусок, / Але головне це духовний зв'язок (Ю. Позаяк, Шедеври).

БРЮ́ЛИК, -а, ч., частіше мн. брю́лики, -ів; мол., жрм. Діаманти. <...> як це можна ставитися до використання «понтифічками» (від слова понти) хрестів із брюліками <...> (УМ, 5.06.2002). БСРЖ, 37.

БУ́БЛИК¹, -а, ч. 1. авто, жрм. Кермо. – Бублики з тачок знімати, чортів на золотішко і шмотки пробивати – це нормально (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 51.

2. спорт. Оцінка «0» балів. <...> в ривку посів 9-е місце, а в поштовху отримав «бублика» (СГ, 17.11.2001). БСРЖ, 51.

БУ́БЛИК², -а, ч.; крим. Повія. СЖЗ, 21.

БУ-БУ́, невідм. с.; мол. Те саме, що БОДУН.

БУГО́Р, бугра́, ч.; крим. 1. Бригадир у колонії. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21.

2. Особа, яка верховодить серед в'язнів. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 125.

◆ **За бугор**, *жрм.* За кордон. *Загалом же, брати з собою «за бугор» дозволяється не більше 11 тис. гривень* (УМ, 13.09.2000). БСРЖ, 79; ТСРЯ, 113. **Із-за бугра**, *жрм.* Із-за кордону. *Міністерство аграрної політики спільно з Державним митним комітетом підписали листа, яким до 1 вересня дозволили завозити «з-за бугра» сільгоспмашини* (УМ, 21.06.2001). БСРЖ, 79; ТСРЯ, 113.

БЎДКА, -и, *жс.*; *крим., жрм.*; *згруб.* Обличчя. БСРЖ, 79; ПСУМС, 10; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 126.

БУЗА́, -і́, *жс.*; *крим.* 1. Скандал, бійка. БСРЖ, 79; ЯБМ, 1, 127.

2. Бійка, конфлікт у колонії. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 127.

3. Брехня, нісенітниця. ЯБМ, 1, 1127. ■ 3 тюрк.: *biza, boza* – пиво, напій із просу. Горбач 1996, 23; Грачев, Мокиєнко 53.

БУЗИ́ТИ, -зіш, *недок.* 1. *крим.* Влаштувати конфлікт, скандал, бійку. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21. ◆ **Бузу бузити**, *жрм.* Те саме. <...> *робітники на заводському танку / лаштують косяки, бузять бузу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

2. *мол.* Брехати, обманювати. – *Я так і подумав, що бузиш, – сказав Донька й поворошив лопатками, щоб звідти випав ножска жіничного погляду* (В. Шевчук, Розлучення по-українськомu). БСРЖ, 79.

БУЙО́К, буйка́, *жс.*; *крим.* Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 21.

БУКА, -и, *жс.*; *комп.* Портативний комп'ютер (ноутбук). Синишин, 24.

■ Від англ. *notebook*.

БЎЛКА, -и, *жс.*; *частіше* *мн.* бұлки, -лок.

1. *крим.*; *жарт.* Сідниці. БСРЖ, 80; СЖЗ, 21.

2. *мол.*; *жарт.* М'язи. ПСУМС, 10

БУЛЬБА́Ш, -а́, *ч.*; *крим.* Білорус. ЯБМ, 1, 131.

БУЛЬБА́ШКА, -и, *жс.*; *крим., жрм.* Ж. до БУЛЬБАШ. – *Вперше спробувала [кнедлі] у Мінську, у мене товаришка бульбашка* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

БУЛЬБО́Д, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Рот. ПСУМС, 10.

БУЛЬБОФА́Н, -у, *ч.*; *нарк.* Те саме, що БУЛЬБУЛЯТОР.

БУЛЬБУЛЯ́ТОР, -у, *ч.*; *нарк.* Пристрій для куріння драпу.

БУЛЬО́-МУЛЬО́, *невідм., ч. і жс.*; *мол., жрм.*; *ірон.-зневажл.* Недоумкувата людина, переважно з села.

БУМ-БЎМ, *невідм., ч.*; *мол.*; *жарт.* Статевий акт. *Може, згадала наш ексклюзивний бум-бум і їй хочеться ще?* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

БУМЕРА́НГИ, -ів, *мн.*; *мол., арм.*; *жарт.-ірон.* Дуже брудні шкарпетки. БСРЖ, 81; ПСУМС, 10.

БЎНДЕС, -а, *ч.*; *мол.* 1. ФРН. БСРЖ, 81; ПСУМС, 10.

2. Товари німецького виробництва. ПСУМС, 10.

БЎНКЕР, -а, *ч.* 1. *мол.* Дискотека з музикою в стилі техно. ПСУМС, 10.

2. *крим.*; *жарт.-ірон.* Живіт. БСРЖ, 81; ЯБМ, 1, 131.

БУРАТІ́НО, *невідм., ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* 1. Людина із загальмованою реакцією; тупа. БСРЖ, 82; ПСУМС, 10.

2. Блювання. ПСУМС, 10.

БУРМІЛО, -а, ч.; мол. Масивна, мускулиста людина. ПСУМС, 10.

БЇРСА, -и, ж.; мол.; ірон. Будь-який навчальний заклад (школа, ПТУ, університет тощо) *Я встигла на третю пару до своєї бурси* (Є. Кононенко, Зрада). – *Вчуся. Сорок п'ята бурса. ПТУ, в смислі ...* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 82; ПСУМС, 10; СЖЗ, 22.

БУРСАК, -а, ч.; мол.; ірон. Студент, учень (найчастіше про учнів ПТУ). *Знаєте. «бурсаки» як щось лянуть, то вже так і буде, хоч смійся, хоч плач* (ВЗ, 27.03.1998); *Який автомобіль – допитувався «бурсак» – великий чи малий?* (СМ, 9.04.1999). БСРЖ, 82.

БУРСИТІТ, -у, ч.; мол.; ірон. Університет.

БУРЯКІВКА, -и, ж.; жрм. Самогон з цукрових буряків. *І щоб насамкінець головний герой у перервах між поїданням сала та випиванням буряківки викрив і різко повбивав усіх олігархів <...>* (Книжник, 2002, № 1).

БУРЯЧІХА, -и, ж.; жрм. Те саме, що БУРЯКІВКА. *<...> пішов бурячиху тягнути <...>* (Є. Пашковський, Вовча зоря).

БУС, -а, ч.; жрм; Те саме, що БАС. *Споряджений у Київ за товаром бус обходиться як мінімум у 550–600 гривень* (Книжник, 2002, № 20).

■ Від нім. *Bus*.

БЇСИК, -а, ч.; жрм. Мікроавтобус для пасажирських перевезень у місті.

БУТЕРБРОД, -а, ч.; жрм, крим. Злягання жінки одночасно з двома чоловіками. *Не гребує шістдесятилітній автор і зоофільними мотивчиками й так званими «бутербродами»* (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 83; ЯБМ, 1, 134

◆ **Шведський бутерброд**. Те саме. СЖЗ, 114.

БУТИЛЬОК, -лька, ч.; гірн. 1. Шахтар напередодні відпустки. ■ Він у шахту не опускається; норму виконує бригада, якій він підносить частування (бутель горілки). Дзенеделівський, 350.

2. Частування, яке готує бригаді шахтар напередодні відпустки. Дзенеделівський, 350

◆ **Сидіти на бутильку**. Пиячити. ФССГД, 34.

БЇТИТИ, -учу, -учиш, недок.; комп. Запускати комп'ютер. Синишин, 24.

■ Від англ. *boot*.

БЇТОВИЙ, -а, -е; комп. Той, з якого можна завантажитись. *Бутовий сектор. Бутова дискета*. Синишин, 24.

БУХ, -у, ч.; мол. 1. Розпивання спиртних напоїв, пиятика. *Покинутий і зражений майже всіма, крім кількох малоцікавих побратимів по буху, я вибрав на решті втечу до Москви* (Ю. Андрухович, Московіяда). БСРЖ, 83.

2. у знач. збірн. Спиртні напої. *Й познав, аби з буха не вивітрився дух* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 83

◆ **Під бухом**. У стані алкогольного сп'яніння. *<...> питається, чим завинив Василь, під бухом поліз глянути на кордон <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 83. **По буху**. Те саме. [А р к а н :] *<...> Вона [травка] навіть корисна, не*

те, що водяра. *Це ж не те, щоб набухатися й ригать. Чи кого по буху зарізати. Травка, вона мирна й хороша* (Б. Жолдак, Голодна кров).

БУХАЛІВКА, -и, ж.; мол. П'ятика. ПСУМС, 10.

БУХАЛО, -а, с., збірн.; крим. Алкогольні напої; випивка. СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 136.

БУХАЛОВО, -а, с.; мол. Розпивання спиртних напоїв, п'ятика. *А тут грандіозний січень – суцільний привід для «бухалова»* (ПіК, 2002, № 47–48). БСРЖ, 84. ПСУМС, 10.

БҰХАР, -я, ч.; мол. Алкоголік, п'яниця. БСРЖ, 84; ПСУМС, 10.

БУХАРА, -ї, ж.; мол.; жарт. Рибальський базар біля станції метро «Дніпро» в Києві. *Але життя героїні дотичне до великої кількості людей, які розповідають найрізноманітніші байки: <...> [про] алкогольну «бухару» на станції метро «Дніпро», «бухенвальд» у студмістечку <...>* (Час, 2001, № 10).

БУХАРИК, -а, ч.; крим., мол. Те саме, що БУХАР. – *А! До речі... Твої, як ти кажеш, бухарики не зможуть прийти завтра... В запої третій день* (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 84; ПСУМС, 1; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 136.

БУХАТИ, -аю, -аєш, недок., (що); мол., крим., жрм. Пити алкогольні напої; пиячити. [Семко:] *Я не бухаю. І не паю. Не п'ю каву відрами. Де ж мені вихлопнути наболіле?!* (В. Діброва, Петика застїлля); *За що він, козел старий, її б'є? Бухати треба менше*

(Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 84; ПСУМС, 10; ЯБМ, 1, 136.

БУХЕНВАЛЬД, -у, ч.; мол.; жарт.-ірон. Студентська їдальня. ПСУМС, 10.

■ Від крим. фразеологізму *бухенвальдський пайок* – бідний, злиденний обід. ЯБМ, 1, 136.

БУХИЙ, -а́, -е́; мол., крим., жрм. У стані алкогольного сп'яніння; п'яний. *Але довести їм це неможливо, як п'яному, що він бухий* (Б. Жолдак, Бог буває); – *Світланко, він просто бухий, як чопок...* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *Мене таксі несло, бухого в дим, / а вслід мені гарчали херувими* (В. Неборак, Розмова зі слугою). БСРЖ, 84; ПСУМС, 10; ЯБМ, 1, 136.

БУХЛО, -а́, с., збірн.; мол. Алкогольні напої; випивка. *Сирітська, наче осінній листок, остання сотня баксів таки дочекалася нас, і нам захотілося її осквернити, себто закупити бухла на неї всю <...>* (Ю. Андрухович, Мальброк і хрестоносці); [Серьога:] *Баба – просто ягідка. Все при собі. Здорова, на лиці нічогенька. Жерти тобі дає й проти бухла не виступає* (Н. Ворожбит, Житіє простих). БСРЖ, 84; ПСУМС, 10. ◆ **Наллятися бухлом**, мол. Напитися спиртних напоїв; сп'яніти. *Так от, Вася Мочалкін, основоположник якутської радянської літератури, студент четвертого курсу і почесний оленяр, якимось налявся бухлом по саму зав'язку і на першому поверсі ступив у ліфт* (Ю. Андрухович, Московіада).

БҰХЛЯ, -і, ч. і ж.; мол. П'яниця. ПСУМС, 120.

БУХЛЯНКА, -и, ж.; мол. Пиятика.

ПСУМС, 84.

БУХНУТИ, -ну́, -не́ш; мол., жрм. Випити спиртного. Старий, ну, ти вибач,

ну, бухнув я трохи забагато <...> (Ю. Покальчук, Те, що на споді); <...>

Сергій міг збрехати дружині, що йде на роботу, щоб бухнути з Семом

(В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 84.

БУХТІТИ, -чу́, -ті́ш, недок.; неохвальн.

1. крим. Говорити, теревенити. БСРЖ, 84; ЯБМ, 1, 136.

2. мол., крим., жрм. Бурчати, виявляти

незадоволення. [М а л я в а:] Не бухти. Тут справа така, що краще сумешник неприкольний, щоби не засвітитися, ясно?

(Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 84; ЯБМ, 1, 136.

БУ́ЦИ, -ів, мн.; військ. Військові чоботи

з високими халявами. Балабін.

БУ́ЧА, -і, ж.; гом. Активна лесбіянка.

Відвертих «буч» (лесбіянка-чоловік) небагато, але справляють вони враження скоріш чогось екзотичного, ніж відразливого (ПіК, 2002, № 37).

БУШЛА́Т, -а, ч. 1. крим. Арештантська

тепла куртка. ЯБМ, 1, 138.

2. крим.; ірон. Труна. БСРЖ, 84; СЖЗ, 22,

ЯБМ, 1, 138. ♦ Бушлат дерев'яний. Те саме. Дерев'яний бушлат одягти. Померти. БСРЖ, 84; ФССГД, 34; ЯБМ, 1, 138.

<...> він у мене сьогодні ж дерев'яний бушлат зодіне, знатиме, курва, як лебедів мочити! (Г. Цимбалюк, Останні проводи).

♦ Зіграти в дерев'яний бушлат. Те саме. ФССГД, 34.

3. мол. Довге драпове зимове пальто чорного кольору. ПСУМС, 11.

БУШПРІ́Т, -а, ч.; крим.; ірон. Ніс. БСРЖ,

84; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 138.

В

ВАГА́, -ій, ж.; комп. Розмір файла (в метрах).

Авік вагою сімсот метрів. Синишин, 24.

ВАГО́Н¹, -а, ч. 1. мол., жрм, крим. Велика кількість чогось. БСРЖ, 87; ПСУМС, 11;

ЯБМ, 1, 147. ♦ Вагон і возик, мол. Те саме. ПСУМС, 11.

2. крим. Пляшка з алкоголем. БСРЖ, 87;

СЖЗ, 22.

3. крим. Пачка чаю. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22;

ЯБМ, 1, 147.

4. нарк. Сірникова коробка марихуани.

ПСУМС, 11.

♦ Вагон дуру, нарк. Велика кількість

наркотиків. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 147.

ВАГО́Н², -а, ч.; комп. 1. Стандарт VGA

(Video Graphic Array, відеографічна матриця). Синишин, 25.

2. Відеоадаптер VGA. БСРЖ, 87; Синишин,

25.

ВАІ́ШКА, -и, ж.; арм., військ. Авто-

мобіль ВАІ (військової автоінспекції). Балабін.

ВАЙН, -у, ч.; мол. Вино. БСРЖ, 87;

ПСУМС, 13.

■ Від англ. wine.

ВА́КСА, -и, ж.; *крим.* Горілка. СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 147.

ВА́КУУМ, -у, ч. 1. *крим.* Камера-одиначка. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22.

2. *мол.* Голодна людина. ПСУМС, 11.

ВАЛÉТ, -а, ч. 1. *крим.*; *ірон.*, *зневажл.* Недорозвинена людина, дурень. БСРЖ, 87; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 148. ♦ **Валет за даму зайшов у кого, жрм.** Хтось збожеволів, з'їхав з глузду. ФССГД, 40. **Вальти в голові (бігають, гуляють) у кого; жрм.** Хтось дурнуватий, недоумкуватий; розумово неповноцінний ФССГД, 40, 66. **Вальти включати, жрм.** Робити щось не так, як треба. ФССГД, 40. **Вальти врозбіг у кого; жрм.** Хтось діє нерозумно, нерозважливо. ФССГД, 41. **Вальти залишили колоду в кого; Вальти крейди косять у кого.; жрм.** Те саме, що **вальти в голові**. ФССГД, 41. **Вальти стьобаять у кого, мол., жрм.** Хтось нічого не розуміє (не вміє) або прикидається дурником. БСРЖ, 87; ФССГД, 41. **Вальтів ганяти, жрм.** Прикидатися дурним, нетямущим. ФССГД, 41. **Два вальти в командировці, жрм.** Хто-небудь придуркуватий. ФССГД, 41. **З вальтами [в голові], жрм.** Придуркуватий. ФССГД, 41. **З вальтами спав, жрм.** Те саме. **Король чотирьох вальтів, жрм.** Недоумкуватий. ФССГД, 134. **П'ять валетів у колоді в кого; жрм.** Хтось пришепелуватий. ФССГД, 41. **Розгубити вальти, крим.** Збожеволіти. СЖЗ, 89. **Шість вальтів і всі козири в кого, жрм.** Те саме, що **вальти в голові**. ФССГД, 41. ■ Фразеологізми зі словом *вальти* (*валет*), можливо, прийшли із жаргону картярів; пейоративне забарвлення виразів можна пов'язати з од-

ним із значень слова *валет* – «дурисвіт, спритний, шахрай» (Словник А. Кримського). ФССГД, 41.

2. *мол.* Ненадійна людина. ПСУМС, 11.

ВАЛІТИ, -лю́, -лиш, *недок.* 1. *кого; студ.;* *несхвальн.* Необ'єктивно оцінювати знання студентів на екзамені, виставляючи незадовільну оцінку. БСРЖ, 88; ПСУМС, 11.

2. *кого; крим.;* *несхвальн.* Доносити на когось, видавати когось. *Валити колишніх друзяк поки що побоювався, не ризикнув* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 88; ЯБМ, 1, 148.

3. (*звідки*); *крим., мол.* Іти, тікати звідкись. – *Так валимо в більярдну? А? – запитує Тюля* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); – *Тобі чого? Вали звідсіля <...>* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 88; ЯБМ, 1, 148.

4. *муз.* Голосно грати важку музику. ПСУМС, 10.

ВА́ЛЬКМАН, -а, ч.; *мол.* Авдіоплеер. ПСУМС, 11.

ВАЛЬНУ́ТИ, -ну́, -неш, *док., кого; крим., мол.* Зарізати, вбити когось. БСРЖ, 88; ПСУМС, 11; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 148.

ВАЛЬТАНУ́ТИСЯ, -ну́сь, -не́шся, *док.; мол., крим.* З'їхати з глузду. <...> *мати вальтанулась по весні <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 88; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 149.

ВАЛЬТОНУ́ТИЙ, -а, -е; *крим.* Про психічно хвору людину. – *Ну не могу я з тою вальтонуютою бабкою!* <...> (Т. Литовченко, Дульціня). ЯБМ, 1, 149

ВАЛЬЦЕР, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Вальс. *Йми знов у вальцері шаленім / Підем ногою до ноги!* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ВАЛЯНОК, -нка, ч.; *мол.*; *зневажл.* Людина з повільною реакцією, дурень. ПСУМС, 11.

ВАНТАЖИТИ, -жу, жиш, кого; *мол.*; *несхвальн.* Нав'язливо повідомляти комусь велику кількість інформації. *Я поважаю свого читача і якщо вже його чимось «вантажую», то намагаюся максимально полегшити йому процес сприйняття* (В. Кожелянко: Потяг 76).

ВАНЬКА, -и, ч.; *мол.*; *зневажл.* Дурень. ПСУМС, 11.

ВАРЕЗ, -а, ч.; *комп.* Піратське програмне забезпечення, переважно свіже. *Мені тут диски з варезом принесли.* Синишин, 25.

■ Від англ. *warez*.

ВАРЭНИК, -а, ч.; *арм.*, *військ.* Пілотка. Балабін.

ВАРЭНКА, *мн.* варєнки, -нок. Одяг із джинсової тканини, вивареної у спеціальній суміші. <...> у них [негрів і арабів] можна було придбати за помірковану платню дефіцитні на той час джинси та куртки-варєнки <...> (П. Щегельський, Хата-читальня). БСРЖ, 89.

ВАР'ЯТ, -а, ч.; *мол.* Психічно ненормальна, божевільна людина. *Кругом одні вар'яти – Я вар'ятом чуть не став* (з пісні гурту «Скрябін»). ПСУМС, 11.

■ Від польськ. *wariat* – божевільний.

ВАСИЛЬОК, -лька, ч.; *мол.*; *жарт.-ірон.* Незайманий хлопець. ПСУМС, 11.

ВА́СІК, -а, ч.; *комп.*; *жарт.* Мова програмування Basic (Beginner's All-purpose Symbolic Instruction Code). БСРЖ, 89; Синишин, 25.

ВА́СЬКА, -и, ч.; *мол.* Невезуча людина. ПСУМС, 11.

ВА́СЯ, -і, ч.; *мол.* 1. Хлопець. *Вася – будь-який хлопчик, хлопець.* КСМС.

2. *зневажл.* Людина, яка не користується авторитетом у своєму оточенні. ПСУМС, 11.

◆ **Вася з парашутом**, *крим.* Роззява. БСРЖ, 90; СЖЗ, 23. **Вася приїхав**, *мол.* Вимога віддати позичені гроші. ПСУМС, 11. **Вася пітерський**. **Вася приморожений**. **Вася сватівський**. *жрм.* Дивакувата людина; недоумкуватий, дурень. ФССГД, 37. **Голий Вася**, *жрм.* Крах, кінець. ФССГД, 43.

3. Сигнал «зайнято» на лінії. *Вася на лінії.* ■ Від англ. *busy*. Синишин, 25.

ВА́ТА, -и, *жс.*; *комп.* Компілятор фірми «Вейтком» (Watcom). БСРЖ, 90; Синишин, 25.

ВАТРУ́А, *невідм., жс.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Цигарки «Ватра». ПСУМС, 11.

ВАТРУ́ХА, -и, *жс.*; *мол.* Те саме, що ВАТРУА.

ВАТРУ́ЯК, -а́, ч.; *мол.* Те саме, що ВАТРУА.

ВА́ФЛЯ, -і, *жс.*; *мол.* 1. Сперма. [Чорт:] <...> *Ми її вафлями нагодуємо, а потім голову відріжемо і закинемо до студентів <...>* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 90; ПСУМС, 12; ЯЕМ, 1, 153.

2. Слина. ПСУМС, 12.

3. *мн.* Ва́флі, *невідм.*, Стан сильного алкогольного сп'яніння. ПСУМС, 12.

ВАХМУРКИ, -ок, мн.; мол. 1. Зірочки перед очима, що виникають від запаморочення. ПСУМС, 12.

2. Кінець, крах. ПСУМС, 12.

ВБИТИЙ, -а, -е; мол. 1. Старий. *Тепер «фірмових», хоч й трохи запліюжених та застарілих, а іноді геть зовсім «вбитих» речей – повні розкладки (ПіК, 2001, № 9).*

2. -ого. Про людину у стані потьмарення свідомости. *Я був уже досить вбитий.* (Запис 1998 р.). БСРЖ, 608.

3. Занедбаний, давно не ремонтований (про помешкання, будинок і под.). *Після півгодинного переходу через темні квартали вбитих хрущовських п'ятиповерхівок <...> нарешті добираємося до закинутого складу рембази (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).* ♦ **Вбита квартира, ріелт.** Занедбана, давно неремontована квартира, яка виставлена на продаж. *Ріелтери без жодних вагань назвуть вам десятки нерозв'язуваних поки що, в межах чинного законодавства, типових питань у сфері купівлі-продажу. Із цих ситуацій ріелтери самі знаходять вихід. Візьміть, скажімо, ситуацію навколо продажу помешкань із боргами або «вбитих» квартир* (УМ, 6.09.2001). БСРЖ, 249.

ВГАСІТИСЯ, -ш'уся, -сишся, док.; мол. Напитися спиртних напоїв; сп'яніти. ПСУМС, 12.

ВГАШЕНИЙ, -а, -е.; мол. У стані алкогольного сп'яніння; п'яний. ПСУМС, 12.

ВДУТИ, -у́ю, -у́еш, док., кому; крим., мол. Здійснити статевий акт (про чоловіка). БСРЖ, 91; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 156.

ВЕ-ВСЕ, невідм., ч.; комп.; жарт. Модем US Robotics V. Everything. Синишин, 25.

ВЕДЕЕНХА, невідм, деабрев.; жарт.-ірон. Місце, де продають старі речі, товари тощо. ПСУМС, 12.

ВЕДМЕЖАТНИК, -а, ч.; крим. Зламник сейфів. *А бували й такі деньки, коли він нагадував елегантного «ведмежатника» з 30-х, або платонівського винахідника пристроїв, які прискорять хід світової революції в 20-х <...>* (В. Неборак, Повернення в Леополіс). БСРЖ, 344, СЖЗ, 23; ЯБМ, 2, 26.

ВЕДМІДЬ, -мєдя, ч.; крим. Сейф. БСРЖ, 344; ЯБМ, 2, 25.

♦ **Ведмідь білий.** Суміш спирту і шампанського. СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 79. **Ведмідь бурий.** Суміш горілки з коньяком. СЖЗ, 21.

ВЕЛОСИПЕД, -а, ч. 1. крим. Вид знущання над співкамерниками, що полягає у підпалюванні папірців, розмішених між пальцями ніг в'язня, який спить. БСРЖ, 92; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 157.

2. мн. велосипеди; мол. Круглі окуляри від сонця. ПСУМС, 12.

ВЕНЕРА, -и, жс.; крим.; ірон. Сифіліс.– *Але Ваня Сланін казав, що у неї венера* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 92; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 157. ■ Конденсація словосполучення *венеричне захворювання*. Слово уживалось у бурс.-сем. аргю.

ВЕРБЛЮД, -а, ч.; мол.; жарт. Цигарки Camel. ПСУМС, 12.

♦ **Добиратися дві доби верблюдом, жрм, мол.** Далеко їхати. ПСУМС, 12. **Довести, що ти не верблюд, жрм, мол.**

Довести свою невинуватість у приписуваних гріхах чи злочинах. ПСУМС, 12.

ВЕРТОЛІТ, -льота, ч. 1. крим. Перекидання речей через огорожу виправно-трудової колонії. БСРЖ, 94; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 162.

2. крим. Дерев'яний щит для спання, прикріплений до стіни. БСРЖ, 94; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 162.

3. мол., жрм. Статеве злягання жінки з трьома та більше чоловіками одночасно. *Не гребує шістдесятилітній автор [Ю. Покальчук] і зоофільними мотивчиками й так званими «бутербродами» та «вертольотами»* (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 94.

4. мол.; жарт.-ірон. Запаморочення голови при алкогольному сп'янінні. *Найгірше в спиртному – це вертоліт* (ПСУМС). БСРЖ, 94; ПСУМС, 12.

ВЕРТУШКА, -и, ч. 1. Програвач компакт-дисків або вінілових дисків. БСРЖ, 94; ПСУМС, 12.

2. арм. Вертоліт. <...> *тут прилетіли вертушки, роздовбали тих бусурманів... вернулися ми на базу!* (Л. Кононович, Феміністка). Балабін; БСРЖ, 94.

3. жрм. Урядовий телефон. *Часом вони заходять до Спілки письменників, просять подзвонити по вертушці, – цей чорний ворон, символ минулої епохи <...>* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 94; ЯБМ, 1, 163.

ВЕСЛО́, -а́, с. 1. мол., крим. Ложка. *Чому ложку назвали веслом, ще можна збагнути. Ну, нехай рівномірні порухи ложки в захололому гороховому супі трохи скидаються на рухи веслувальника <...>* (А. Кудін, Як вижити у в'яз-

ниці). БСРЖ, 95; ПСУМС, 12; СЖЗ, 24; ЯБМ, 1, 164. // *нарк.* Чайна ложка, якою беруть сипку наркотичну речовину. *«ВЕ-СЛО» – чайна ложка, якою беруть наркоту* (Синописис станіславський неонов'язковий).

2. муз. Гітара. *Були такі, котрі гордилися тим, що вони пацани, були такі, що пишались своєю класною керівничкою або власним вмінням грати на «веслі»* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 95; ПСУМС, 12.

ВЕТЕРА́Н, -а, ч. 1. крим.; ірон. Неодноразово судима людина. БСРЖ, 95; ЯБМ, 1, 165.

2. мол.; жарт.-ірон. Дід-пенсіонер. ПСУМС, 12.

ВЖІКАЛКА, -и, ж.; комп.; жарт.-ірон. Матричний принтер. БСРЖ, 96; Синишин, 25.

ВЗУ́ТИ, -у́ю, -у́єш, док. 1. кого (на що); крим., мол. Відібрати, відняти у когось щось; пограбувати когось. БСРЖ, 393; СЖЗ, 24.

2. кого; крим., мол. Обдурити, продати комусь щось по високій ціні. – *Здається, нас взули, наче останніх лохів!* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 393; ПСУМС, 12.

3. авто. Поставити на автомобіль нові колеса. *Взути машину.* ПСУМС, 12.

4. кого; мол. Здійснити статевий акт з комсь. – *І взули її? – поцікавився Юрко. – Прошу? – Він питає, чи відбувся коїтус, – пояснив Гриць* (Ю. Андрухович, Рекреації).

ВІБІРКА, -и, ж.; нарк. Витягування за допомогою шприца чистої речовини з сурогату. ПСУМС, 12.

ВИБУХАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *жрм.*
Відчувати оргазм. <...> і тепер я вибухав просто в її рот, просто в неї, вже не просто стогнучи, а мало не горлаючи від задоволення, і ще, і ще, і ще... (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ВІВАЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *док.*; *комп.* 1. Скористатися аварійним виходом з мережі. БСРЖ, 113; Синишин, 25.
2. Про припинення з'єднання. Вивалився з Інету. Синишин, 25.

ВІВІСКА, -и, *ж.*; *мол., крим.* Обличчя. [Джентельмен:] Скажи їм спасибі, що хоч силою не обділили, та й вивіску маєш нормальну, симпатичну навіть (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 113; ПСУМС, 13; СЖЗ, 24; ЯБМ, 1, 203.

ВИГРІБАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *муз.* Грати швидкий пасаж, не збиваючись із ритму. ПСУМС, 13.

ВИКИДАЙЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол., жрм.* Швейцар у ресторані, барі; охоронець на дискотеці. Хоч за інструкцією, вочевидь, уже давно мала б покликати викидайла (Л. Кононович, Я, зомбі); У бар входить здоровань і запитує бармена: – Вам викидайли потрібні? (ВЗ, 8.08.2000). БСРЖ, 117; ПСУМС, 13.

ВІКУПИТИ, -плю, -виш, *док.* 1. *крим., мол.* Здогадатися, дізнатися про щось. Ми викупили, з ким вона зустрічається (ПСУМС). БСРЖ, 114; ПСУМС, 13.
2. *кого;* *мол.* Впізнати когось. ПСУМС, 12.

ВІЛА, *вил, мн.*; *мол.* Кінець, крах. БСРЖ, 98; СЖЗ, 24; ПСУМС, 13.

ВІЛЕТІТИ, -чу, -тиш, *док.*; *комп.* Те саме, що ВІВАЛИТИСЯ1. Синишин, 25.

ВИЛІЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*; *комп.* Шукати та виправляти дрібні помилки в програмі. БСРЖ, 114; Синишин, 25

ВИНІЦЕ, -а, *с.*; *мол.* Вино. ПСУМС, 13.

ВИНТ, -а, *ч.*; *нарк.* Первитин – саморобний наркотик; психостимулятор, що використовується як наркотичний препарат для ін'єкцій. Основні компоненти «винта» – це йод, що продається вільно. Червоний фосфор, який видобувають, стираючи смужки на сірниках (ПіК, 2003, № 3). БСРЖ, 99; ПСУМС, 13.

ВИНТИЛОВО, -а, *с.*; *мол.* Арешт, затримання міліцією. На трьох точках побували, і скрізь винтилово. БСРЖ, 99; ПСУМС, 13.

ВИНТИТИ, -чу́, -тіш, *недок.*, *кого.*; *мол.* Арештовувати, затримувати. БСРЖ, 99; ПСУМС, 13.

ВИНТИТИСЯ, -чуся, -тішся, *недок.*; *нарк.* Уводити в організм первитин. ПСУМС, 13.

ВИНТОВИЙ, -ого, *ч.*; *нарк.* Той, хто вживає первитин як основний психотропний засіб Він довго був винтовим (Запис 2001 р.). Югановы, 45.

ВІНЧИК, -а, *ч.*; *мол.* Вино. ПСУМС, 13.

ВИНЬ, -і, *ж.*; *комп.* Те саме, що ВІНДА. Синишин, 25.

ВИПАДАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *мол., жрм.* Сміятися. ПСУМС, 13.

ВІПАСТИ, -су, -сєш, *док.*, *кого, що;* *крим.* Вислідити когось, дізнатися про щось. – Що трапилося? – Нас випасти, вишивась, – відповідаю я (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 115; СЖЗ, 24; ЯБМ, 1, 207.

ВИПЕНДРА́С, -у, ч.; мол.; неохвалн. Манірна або дивна поведінка з метою привернути до себе увагу; снобізм, піжонство. *Тепер я вже не романтик, тепер мені вже байдужі, незрозумілі і цілком чужі всілякі там сентиментальні випендраси <...>* (В. Врублевський, Тріщини).

ВИПЕНДРА́СНИЙ, -а, -е; мол., жрм; зневажл. Про когось або про щось, що виділяється своєю претензійністю, намаганням виділитися. *Люблю прозу справжню, (а не «ніби прозу») з живим соковитим художнім словом, а не випендрасну, вибачте за слово, темну й нудну, з поруйнованими конструкціями, якої розвелось чимало* (В. Шевчук: Книжник, 2001, № 16).

ВИПЕНДРО́Н, -у, ч.; мол. Те саме, що ВИПЕНДРАС.

ВИПЕНДРЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, недок.; мол., жрм; неохвалн. Поводитися таким чином, щоб привернути до себе увагу. *Ти не на побаченні з дівкою, щоб випендрюватися* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 115; ПСУМС, 13.

ВИПИВО́Н, -у, ч.; жрм. 1. Спиртні напої. БСРЖ, 115.

2. П'ятика. БСРЖ, 115.

◆ **Розколоти на випивон кого; крим.** Змусити когось похастувати спиртним. СЖЗ, 89.

ВІРАХУВАТИ, -ую, -уєш, кого, що; мол., жрм. Здогадатися про когось, щось, знайти когось. *Злодіїв «вирахували» буквально за пару годин* (УМ, 16.03.1999); *Правоохоронці швидко «вирахували» особу злочинця – ним ви-*

явився ... 55-річний гінеколог тієї самої лікарні (УМ, 1.06.2001). ПСУМС, 13.

ВИРУБА́ТИ, -аю, -аєш; недок., мол.

1. Вимикати щось. – *Зроби тихіше або вирубай нафіг!* – роздратовано кинув Сірій (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *Програма висить... – То вирубай комп!* (Синишин, 25).

2. Уводити когось у стан шоку сильним ударом; збивати з ніг. БСРЖ, 116; ЯБМ, 2, 208.

ВИРУБА́ТИСЯ, -аюся, -аєшся, недок.; мол., крим. Міцно засипати. *Ти ж дав таблетки, отож він роздягається, випиває романтичний келих шампусику і вирубається до ранку* (А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 116; ЯБМ, 1, 208.

ВІРУБИТИ, -блю, -биш, док. 1. що; мол.; жрм, Вимкнути щось. БСРЖ, 116; ЯБМ, 2, 208.

2. кого; крим., мол., жрм. Увести когось у стан шоку, непритомности ударом, спиртним, наркотиками, сильною емоцією. <...> *редактора вирубили й покинули на по грабунок <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *Був випадок, коли мене вистежили до мого будинку й у під'їзді «вирубили», забравши весь виторг* (ПіК, 2001, № 12); *Зосю «спалили» пігулки. Це якраз те зіллячко, яке нерідко підсипають довірливим громадянам у склянку горілки в поїздах, барах чи ресторанах, аби «вирубити» співрозмовника, а потім ретельно почистити його кишені* (УМ, 2.08.2001). БСРЖ, 116; ПСУМС, 13; Юганови, 54; ЯБМ, 1, 208.

ВІРУБИТИСЯ, -блюся, -бишся, *док.*; *мол.* Заснути від втоми, сп'яніння тощо — <...> *В собі був упевнений, поки не вирубився* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 13, ПСУМС, 13.

ВИРУБОН, -у, ч.; *мол.* Стан неприємності, запаморочення. БСРЖ, 116; ПСУМС, 13.

ВИСІКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *мол.* Дуже добре грати на гітарі. ПСУМС, 13.

ВИСІТИ, вишу́, висі́ш, *недок.* 1. *крим.* Бути під підозрою. БСРЖ, 99; СЖЗ, 25.

2. *крим.* Перебувати під вартою. БСРЖ, 99; СЖЗ, 25; ЯБМ, 1, 173.

3. *тюр.* Відбувати строк покарання у виправно-трудо́вій колонії. БСРЖ, 99; ЯБМ, 1, 173.

4. *комп.* Не реагувати на запити зовні (про комп'ютер). * *Образно. Але твої слова на нього зовсім не діють, він і далі «висить», як двотисячний Windows* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 99; Синишин, 25.

5. *мол.* Перебувати у певному місці протягом невизначеного часу. *Блукаємо між будинками, проходимо квартал і опиняємось на проспекті Шевченка, від якого можна проїхати три зупинки тролейбусом до бару «Меридіан», де, мабуть, зараз висять мої друзі* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 13.

6. *нарк.* Постійно вживати наркотики. ПСУМС, 13.

ВІСТАВИТИ, -влю, -виш, *док.*; *мол.*, *жрм.* Пригостити компанію спиртним. ПСУМС, 14.

ВІТРАХАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *кого*; *мол.* Здійснити статевий акт з кимсь інтенсивно і / або грубо, насильно. *А ця стерва все гзилася: — Витрахай мене! Витрахай мене...* (О. Ульяненко, Ізгої).

* *Образно. <...> найбільш сексуальна машина панове то армія / вона за день тебе витрахає так що й за рік не / захочеш <...>* (В. Цибулько, Майн кайф).

ВИТРИЩАТИК, -а, ч.; *жрм.*; *жарт.* Хрещатик.

ВІХІД, -ходу, ч.; *нарк.* Процес витягання чистої речовини з сировини за допомогою розчинника. ПСУМС, 14.

ВІЧЕПИТИ, -плю, -пиш, *док.*, *кого*; *мол.* Знайти, спіймати когось. ПСУМС, 14.

ВИША́К, -а́, ч.; *крим.* 1. Те саме, що ВИШКА. *Їм замінили «вишака» на 25 років і розвезли по різних концтаборах* (В. Захарченко, У темпі вальсу).

2. *тюр.* Засуджений до розстрілу. БСРЖ, 117; СЖЗ, 25; ЯБМ, 1, 211.

ВИШИБА́ЛО, -а, с. і ч.; *жрм.* Те саме, що ВИКИДАЙЛО. *Або влаштуйся десь вишибалою. Може, заробиш щось <...>* (В. Діброва, Збіговиська).

ВИШИВА́ТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. *мол.*, *жрм.*; *жарт.*-*ірон.* Прогулюватися, привертаючи до себе увагу. БСРЖ, 117, ПСУМС, 14; ЯБМ, 1, 212.

2. *крим.* Ходити назад-вперед у закритому приміщенні. *<...> одна голь нещадима вишиває в трусах <...>* (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 212.

3. *муз.* Грати швидкий пасаж, не збиваючись із ритму. ПСУМС, 14.

- ВІШКА**, -и, ж. 1. крим., жрм. Найвища міра покарання, розстріл.— *Тобто, я нічим не можу допомогти слідству. Все вже вирішила доля. Їйому дадуть «вишку»* (І. Павлюк, Мова молекул); *Засуджені до «вишки» повинні йти на страту здоровими* (УМ, 1.12.1999). БСРЖ, 117; СЖЗ, 25; ТСРЯ, 166; ЯБМ, 1, 211.
2. студ. Вища математика. *Вишку здав?* БСРЖ, 117.

- ВІВЦЯ**, -і, ж. 1. мол.; зневажл. Дівчина, молода жінка. БСРЖ, 394; ПСУМС, 14; ЯБМ, 2, 101.
2. крим., міл.; зневажл., ірон. Жінка-свідок. БСРЖ, 394; ПСУМС, 14; СЖЗ, 25; ЯБМ, 2, 101.
3. крим., зневажл. Жертва злочину. БСРЖ, 394; СЖЗ, 25; ЯБМ, 2, 101.

ВІДАК, -а, ч.; мол. Відеомагнітофон. *Власне, через що вона сюди приїхала? Через нього, відака для Толіка* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 97.

ВІДВ'ЯЗАНИЙ, -а, -е; мол. Який не дотримується загальноприйнятих норм і правил поведінки. *Задля вже зовсім «відв'язаних», але не надто грошовитих хлопців можна запропонувати поїздки на Новий рік до Карпат або до Ялти* (ПіК, 2002, № 47–48). БСРЖ, 402.

ВІДЕК; ВІДИК, -а, ч.; мол. Те саме, що ВІДАК. <...> *страшенно рознервувався, що їх обікрали, бо йому шкода двох «відеків», хорошого фотоапарата, вбрань* (СМ, 12.06.1998); *Забуті газети, зневажені відики* (П. Коробчук, Загальний вагон); *Старі електрички оснастили відиками і барами* (ВК, 15.05.2001). БСРЖ, 97

ВІДЖАРИТИ, -рю, -риш, док., кого; крим. Здійснити статевий акт з кимсь. СЖЗ, 26.

ВІДІРАТИ, віддеру́, віддерéш, кого, док.; мол.; зруб. Здійснити статевий акт з кимсь. *І ще хоче, аби я її відідрав, як слід* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

- ВІДІРВАНИЙ**, -а, -е; мол. 1. Людина, що не має певної компанії і ні з ким не спілкується. ПСУМС, 14
2. Який не дотримується загальноприйнятих норм поведінки; незалежний, розкутий. *Відірваний хлопець*. * Образно. *Мовчу вже про історію старовинних замків Чехії, про сучасну архітектуру, про «відірвані» мистецькі акції* (Книжник, 2001, № 6). БСРЖ, 407.

ВІДІРВАТИСЯ, -в'уся, -в'єшся, док.; мол.; схвальн. Отримати задоволення від чогось, приємно провести час, активно відпочиваючи. *Відірватися – значить отримати насолоду від проведеного часу, використавши всі доступні стимулятори і втіливши максимум перверзій* (Синopsis станіславський необов'язковий); *Молодь планети відірвалася на Всесвітньому дні поцілунків* (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 407; ПСУМС, 14.

ВІДКІНУТИСЯ, -нуся, -нешся, док.

1. тюр. Звільнитися з місця ув'язнення. *Уколовся хтось – не прокинувся, / Хтось надовго сів – не «відкинувся»* (П. Вольвач, Бруки і стерні); *Він сміється до когось: «Відкинувся...» / Хліба білого ще не їв* (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 404; ПСУМС, 14; СЖЗ, 26; ЯБМ, 2, 119.

2. нарк. Знепритомніти від передозування наркотику. БСРЖ, 404; СЖЗ, 26.

ВІДКЛЮЧИТИ, -чу́, -чиш, док., кого; мол. Те саме, що ВИРУБИТИ². Зловмишники стверджують, що напередодні їхній друг «відключився» з повією, яка «відключила» клієнтів якимсь медпрепаратом (ВК, 15.05.2001).

ВІДКЛЮЧИТИСЯ, -чу́ся, -чишся, док.; мол. 1. Знепритомніти (від удару, великої дози наркотику і т. ін.). БСРЖ, 404; ПСУМС, 14.

2. Міцно заснути. БСРЖ, 404.

ВІДКЛЮЧКА, -и, ж.; мол. Важкий фізичний стан, часто непритомність (від великої дози наркотику або алкоголю, після побиття та ін.). БСРЖ, 404; ПСУМС, 14.

ВІДКОСИТИ, -шу́, -сиш, док., від чого; мол. Ухилитися від чогось. <...> для певної частини арабських студентів навчання в Україні – легальний засіб «відкосити» від армії, тому у ВНЗ вони перебувають суто фіктивно (ПіК, 2001, № 16). БСРЖ, 405.

ВІДЛІТИ, відлілю́, відлілеш, док.; мол., жрм. Справити малу нужду. Нестерпно хочу відлити (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 405.

ВІДЛІТ, -льо́ту, ч.; мол.; схвальн. Те, що викликає захоплення, схвалення. Рок-н-рол – це відліт, кайф, травичка, секс, бухло <...> (В. Неборак, Повернення в Леополіс). БСРЖ, 405.

ВІДМАЗАТИ, -жу, -жеш, док., кого.; крим., мол. Виправдати когось, зняти звинувачення з когось; підтримати когось, виручити, часто за допомогою грошей. Правда, там є пронози-адво-

кати, вони могли б при бажанні відмазати тебе <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); Відмазати від ментів. БСРЖ., 406; СЖЗ, 26; ТСРОЖ, 133; ЯБМ, 1, 121.

ВІДМАЗАТИСЯ, -жуся, -жешся, док. 1. крим., мол. Виправдатися; зняти з себе звинувачення (як правило, заплативши). БСРЖ, 406; ПСУМС, 14, ТСРОЖ, 134

2. мол. Ухилитися від якоїсь роботи. ПСУМС, 14.

ВІДМАЗКА, -и, ж, мол. Відмовка, можливість ухилитися від чогось. Відмазки – причини, аби щось не робити (Сленг-лікбез 1). БСРЖ, 406; ТСРОЖ, 135.

◆ **Відмазки будувати**, несхвальн. Виправдовуватися, брехати. – Відмазки будує, меле різну хріновину... (А. Кокотюха, Тупик для втікача).

ВІДМОРÓЖЕНИЙ, -а, -е; презирл.

1. жрм. Неемоційна, байдужа людина. – Мужики пішли відморозжені і, зазвичай, без копійки за душою (ВЗ, 28.03. 2002). ТСРОЖ, 135.

2. крим., жрм. Дивний; ненормальний (про людину). Ну, не будь жмотом, як Вася Булавка, придурок відморозжений (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ТСРОЖ, 135; ЯБМ, 1, 122.

ВІДМОРÓЖЕНО, присл. Про дивну, із загальмованою емоційно-психічною реакцією, поведінку людини. За свідченням слідчих, усі затримані ще не усвідомили, що вони скоїли, і тримаються так само «відморозжено» [Йдеться про вбивство сім'ї учнями ПТУ] (УМ, 14.03.2001, 11).

ВІДМОРÓЗОК, -зка, ч. 1. мол., презирл. Емоційно та інтелектуально недалека людина, часто агресивна. Клієнтів у

глибини душі ненавидять, адже практично всі вони брутальні, постійно тебе принижують та інколи не платять, «справжні відморозки», як висловилися дівчата (Столиця, 5 12 2000), < > виглядає на те, що його було жорстоко побито якимись відморозками український народ вкотре забив українського письменника (Книжник, 2002, № 5) БСРЖ 406

2. жрм, ірон, несхвальн Людина, позбавлена моральних принципів Однак найбільше на ухвалення ствердого рішення вплинула, напевно, моя вроджена ненависть до всяких відморозків, які цинічно й нахабно прагнуть поліпшити за рахунок ближніх власний добробут (С Бортніков, Чистильник), < > осмислити той непростий час брежнєвських заморозків, що наплодив «відморозків», був розсадником стукачів, провокаторів (ЛУ, 29 03 2001) ТСРОЖ, 136

3. мол, презирл Член угруповання рекетирів, який бере участь у бойових операціях Почали активно множитися ряди «відморозків» – тих хто йде на злочин не заради збагачення а тільки з нудьги та цікавості (ПіК, 1999, № 1) БСРЖ, 406

ВІДПАД, мол 1. -у, ч, схвальн Про те, що викликає схвалення, захоплення Молода, ноги від вух ростуть, а красуня – просто відпад (УМ, 24 03 2000) БСРЖ, 404

2. у знач вигуку, схвальн, несхвальн Вираження захоплення, радості, а також досади, роздратування БСРЖ, 404 ПСУМС, 14

ВІДПЕРДОЛІТИ, -лю, -лиш, док, кого, мол Обдурити когось ПСУМС, 14

ВІДРИВА́ТИСЯ, -аюся, -аєшся, недок, мол, схвальн Приємно проводити час, отримувати задоволення, відпочивати – Там гуляли якісь хорвати – Це наші друзі-дальнобійники Вони тут часто відриваються (С Бортніков, Чистильник), Всі люди такого складу люблять мандрувати «відриватися» Це стиль життя (Експрес, 1998, № 4), Адже відриватися під рідну музику в своїй незалежній державі вдвічі приємніше (Ровесник, 20 07 2000) БСРЖ, 409, ПСУМС, 14, ТСРОЖ, 140

ВІДРО́, -а́, с, частіше мн відра, мол, жарт-ірон Жіночі груди (відвислі) ПСУМС, 14

ВІДСІ́К, -у, ч ♦ Дати в роговий відсік, жрм Ударити, побити ФССГД, 40

ВІДСТЕБНУ́ТИ, -ну, -неш, док, кому що, крим Дати, віддати комусь певну суму грошей (як правило, без повернення) Але бакси відстебнув без зайвих розмов (С Бортніков, Чистильник-2), Краще вимагайте від нього [олігарха] прозорі політики а саме хто з олігархів і скільки «відстебнув» на передвиборчу компанію скільки він уже встиг покласти до власної кишені а скільки роздав поименно стражденним, хворим, старим та сиротам (УС, 2001, ч 22)

ВІДСТІ́БУВАТИ, -ую, -уєш, недок, кому що, крим Віддавати комусь певну суму грошей, платити за щось Наприклад середня ціна за годину заняття в тренажерному залі – 10 гривень і «відстібувати» їх від свого сімейного бюджету

ту багатьом видається нереальним (День, 8.09.2001). БСРЖ, 409.

ВІДТРАХАТИ, -аю, -аеш, *док.*, *кого*; *мол.*; згруб. Здійснити статевий акт з кимсь. <...> і він по дорозі на студію тричі відтрахав мене вже на задньому сидінні авто (А. Мухарський, Попса для еліти); А я скажу, що <...> ти мене завела додому і сама відтрахала! (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 410.

ВІДТЯГ, -у, *ч.*; *мол.* Отримання приємних емоцій шляхом активного відпочинку. БСРЖ, 410; ПСУМС, 14.

ВІДТЯГНУТИСЯ, -ну́ся, -нешся, *док.*; *мол.* Приємно провести час, відпочити. Ідеальне місце для «пікапу» – дискотека, бар, День пива та інші тусівки, куди народ приходить, щоб «відтягнути» досхочу (ПіК, 2001, № 16); Та й сама індустрія розваг у нас орієнтована на чоловіків, котрі хочуть «відтягнутися» (УМ, 12.02.2000). ПСУМС, 14; ТСРОЖ, 142.

ВІДТЯГУВАТИСЯ, -уюся, -уешся, *не-док.*; *мол.* Насолоджуватися; отримувати задоволення від активного відпочинку. <...> у той час, як попередній клієнт «відтягувався», «хворів», «сачкував» тощо, Ф. з перших хвилин робочого дня усе робила «як книжка пише» (СМ, 31.08.2001). БСРЖ, 411; ПСУМС, 14.

ВІДТЯЖНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Який викликає приємні відчуття, позитивні емоції. Відтяжний фільм. // Наповнений приємними емоціями. Відтяжний день.

ВІДФЕЙСУВАТИ, -ую, -уеш, *док.*, *кого*; *мол.* Побити когось (звичайно по обличчю). БСРЖ, 411; СЖЗ, 27.

■ Див. ФЕЙС.

ВІДХАРИТИ, -рю, -риш, *док.*, *кого*; *крим.* Здійснити статевий акт; згвалтувати когось. БСРЖ, 411, СЖЗ, 24; ЯБМ, 2, 127.

ВІДШАМПУРИТИ, -рю, -риш, *док.*, *кого*; *мол.* Обдурити когось. ПСУМС, 14.

ВІДШІТИ, -шію, -шієш, *док.*, *кого*; *мол.*, *жрм.* Позбавити когось свого товариства. БСРЖ, 412; ПСУМС, 14; ЯБМ, 1, 128.

ВІДЮХА, -и, *ж.*; *комп.* Відеокарта, відеоадаптер. Синишин, 25.

ВІДЯХА, -и, *ж.*; *комп.* Те саме, що ВІДЮХА. Розігнав відяху, тепер глюкавить. Синишин, 25.

ВІЗ¹, вóза, *ч.*; *мол.* Машина. ПСУМС, 14.

ВІЗ², вóза, *ч.*; *крим.* Пляшка з алкоголем. СЖЗ, 27.

ВІЗА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Обличчя. Візу помить перед виходом треба (Запис 2002 р.). БСРЖ, 9.

ВІЙНА́, -і́, *ж.* ♦ Термоядерна війна, *мол.*; *ірон.-зневажл.* Негарна дівчина ПСУМС, 68.

ВІК, -у, *ч.* ♦ Вік волі не бачити; Вік на волі не бувають, *крим.* Злодійські клятви.– Живуть же люди, п'ють таке, вік на волі не бувають... (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 92; СЖЗ, 27, ЯБМ, 1, 157.

ВІКА, -и, *ж.*; *комп.* Відеокарта. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІКНО́, -а́, *с. 1.* студ., *шк.*, *викл.* Велика перерва в заняттях, коли відміняється

або не передбачена розкладом певна лекція, урок. <...> під час «вікон» він практично не вилазив із комп'ютера <...> (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 396.

2. *мн.* вікна. Те саме, що ВІНДА. Синишин, 25.

ВІЛОЧЛЕН, -а, ч.; *муз.*; *жарт.* Віолончель. ПСУМС, 15.

ВІНДА́, -і, *жс.*; *комп.* Операційна система WINDOWS. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІНДЕ́ЦЬ, -ця, ч.; *комп.*; *жарт.* Аварійне завершення роботи програми, що призводить до зависання операційної системи WINDOWS. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІНДОВО́З, -а, ч.; *комп.*; *жарт.* Те саме, що ВІНДА. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІНИК, -а, ч.; *комп.* Те саме, що ВІНТ. БСРЖ, 92; Синишин, 25

ВІНІЛ, -а, ч.; *мол.* Платівка. БСРЖ, 98; ПСУМС, 15.

ВІНТ, -а́, ч.; *комп.* Вінчестер, жорсткий диск. У мене вчора вінт посипався. Синишин, 25.

ВІНТУКЕ́Й, -я, ч.; *комп.* Операційна система Microsoft Windows 2000. Синишин.

■ Від англ. *Win2k*.

ВІНЧ, -а́, ч.; *комп.* Вінчестер. БСРЖ, 99; Синишин, 25.

ВІР, -у, ч.; *комп.* Комп'ютерний вірус. Синишин, 25.

ВІРМЕ́ЙКЕР, -а, ч.; *комп.* Той, хто займається створенням комп'ютерних вірусів. Синишин, 25

■ Від англ. *virtmaker*.

ВІСЬМЕ́РИТИ, -рю́, -рі́ш, *недок.*; *крим.*

1. Прикидатися кимсь; симулювати

щось. *Такий жиган завжди подобається романтично настроєним людям. Він не запирається, не «вісьмерить» – до-свідчений* (Б. Жолдак, Спокуси).

2. Брехати. БСРЖ, 108; ЯБМ, 1, 193.

ВІЦИН, -а, ч.; *пол.* Віце-прем'єр. <...> без прем'єра, «віцинів» (віце-прем'єрів тобто) чи без котрогось із міністрів Кабмін ще може обійтися якийсь час, а от без клерків і дня не перебуде (В. Врулевський, Нардепка).

ВІШАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим.*

1. Грабувати. БСРЖ, 96; СЖЗ, 27; ЯБМ, 1, 165.

2. Безпідставно інкримінувати комусь злочин. *А ця гра триває і сьогодні, коли вбивство Гонгадзе «вішають» на банду «гонників»* (УС, 2000, ч. 49). СЖЗ, 27; ЯБМ, 1, 165

◆ **Вішати локшину на вуха** Див. ЛОКШИНА.

В'ІДЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* (у що); *мол.* Розуміти щось. *Коли трохи попустило, а трапилося це горе наступного дня, годині о сьомій ранку, я змушений був в'їджджати в нове життя, в нову реальність, яка заскочила мене ще раптовіше, ніж більшовики – трагедійника Керенського* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 112; ПСУМС, 15.

В'І́ХАТИ, в'ї́ду, в'ї́деш, *док.*, (у що); *мол.*, *крим.* Зрозуміти, осмислити щось. *Риженко, здається, як каже його син, «в'їхав», про кого йдеться* (Є. Кононенко, Імітація); *Але я мушу в'їхати в те, що вони роблять, в їхній код, і довести цей код до професійного звучання* (В. Неборак, Повернення в Леопольс); *Поясни мені одну штуку. Поясни, бо я щось ніяк не в'їду* (О. Забужко,

Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 113; ПСУМС, 15; ЯБМ, 1, 202.

ВКІРЯНИЙ, -а, -е; мол. У стані алкогольного сп'яніння. Він чалапав. Наче проти вітру. Чи то на «гольці», чи добре вкряний (О. Ульяненко, Ірка).

ВКІНЧИТИ, -чú, -чіш, док.; мол. Досягти оргазму.

ВКУРИТИ, -рю, -риш, док., що; мол. Зрозуміти, усвідомити щось. Я вкурив, так сильно вкурив, що глядачі повірили, що я – справжній американський турист (М. Мишкало, Майже європеець). Вкурити зміст. БСРЖ, 101; ПСУМС, 15.

ВКЇРЮВАТИ, -рюю, -рюєш, недок., що; мол. Розуміти, усвідомлювати щось. Наразі я не про зміст Процюкової збірки, а таки про її візуальну монографічну форму (якщо це, звісно, не концептуальність, якої я не «вкюрюю») (Книжник, 2001, № 4). БСРЖ, 101; ПСУМС, 15.

ВЛУПІТИ, -плію, -пиш, док.; мол. 1. кого Обдурити. ПСУМС, 15. ♦ Влупити на вірочку, мол. Обдурити надто довірливу людину. ПСУМС, 15.

2. Випити алкогольного напою. ПСУМС, 15.

ВМАЗАНИЙ, -а, -е; мол., крим. У стані алкогольного сп'яніння; п'яний. «Чи він вмазаний? Такі слова котить» <...> (Б. Жолдак, Топінамбур, сину); З четвірки, усі окрім ШТИРЯ, добряче «вмазані» і збуджені (О. Ірванець, П'ять п'єс). ЯБМ, 1, 170.

ВМАЗАТИ, -жу, -жеш, док. 1. (чого), мол. Випити спиртний напій. Ми домовились зустрітись за годину до потяга в кав'ярні на вокзалі і вмазати за її

від'їзд. (С. Жадан, Біг Мак). Вмазати коньяку. БСРЖ, 102.

2. кого, чим; нарк., мол. Уколотити наркотик. Перед абортom її вмазали сибазоном (Запис 2002 р.). БСРЖ, 102; ПСУМС, 15.

ВОВЧИЦЯ, -і, жс.; крим. Жінка. БСРЖ, 195; СЖЗ, 28

ВОГНЕГАСНИК, -а, ч.; мол. Портвейн. ПСУМС, 15.

ВОДА, -ї, жс. 1. жрм, крим. Горілка.

♦ **Вогняна вода**. Те саме. Буйна молодиця та її співмешканець невдовзі перетягли тіло сусіда до іншої кімнати і, роздобувши «вогняної води», продовжили пиятику... (СМ, 6.01.2000). БСРЖ, 102. ♦ **Вода божевільна**, крим. Самогон. БСРЖ, 102; СЖЗ, 28; ЯБМ, 180. **Мертва вода**, жрм. Горілка. Коли ти вже тієї мертвої води нап'єшся? Чабаненко 1992, 76. **Ортодоксальна вода**, мол. Погана горілка. Запис 1999 р. **Свиняча вода**, жрм. Горілка. ФССГД, 55.

2. крим. Беззмістовна розмова. СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 180.

3. крим. Сигнал небезпеки. БСРЖ, 102. СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 180.

4. нарк. Розчинник. ПСУМС, 15.

ВОДИЛО, -а, с. і ч.; крим., мол. Водій, шофер (автобуса, таксі). Водило вже четвертий раз перечитує стару газету «Булвар» з еротичними одкровеннями поп-зірки (В. Яворівський, Вовча ферма); Антон викинув із кабіни джипу труп водія, як мішок з картоплею. На нього жбурнув труп бойовика, що сидів якраз за водилою... (А. Кокотюха, Останній раз); Він був раніше засудженим, тому «авторитети» тримали його

го на відстані, не рахуючи за можливе запросити за один з ними столик – хай «води́ло» знає своє місце (КО, 1999, № 12). БСРЖ, 103; СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 180.

ВОДИЧКА, -и, ж. ♦ **Божеві́льна водичка**, крим. Міцний самогон. БСРЖ, 103; СЖЗ, 18. **Водичка, де не плаває рибка**, крим. Горілка. СЖЗ, 28. **Поросяча водичка**, жрм. Те саме. ФССГД, 55. **Пташина водичка**, крим. Те саме. БСРЖ, 103; СЖЗ, 86; ЯБМ, 2, 257.

ВОДЯ́РА, -и, ж.; мол., жрм, крим. Горілка. *Я й тобі можу водяри принести. Заодно (Ю. Андрухович, Московіада); Замовили трохи шампанського, а водяру принесли в портфелях. Гірше, ніж жлоби (В. Діброва, Бурдик); Земля – пух його. Велич – прах його. Єрофеева немає. Немає більше водяри. Пийте на здоров'я (Книжник, 2001, № 10).* БСРЖ, 103; ПСУМС, 15; СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 181.

ВОДЯ́СИК, -а, ч.; мол. Горілка. ПСУМС, 18.

ВО́ЗИК, -а, ж.; мол. Автомобіль, таксі. *Бурмило піймав «возика» і вони поїхали на Богуню (В. Врублевський, Замах на генсека).*

ВОЛІ́НА, -и, ж. 1. жрм. Зброя. *Волина – легка зброя (Сленг-лікбез 5)* БСРЖ, 105; ЯБМ, 1, 185.

2. крим., міл. Пістолет. *Машина записана на іншу людину, доручення – на Христю, моїх пальчиків на «волині» немає... (С. Бортніков, Чистильник).* БСРЖ, 105; СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 185.

ВОЛОДИ́МИР, -а, ч.; жрм. Купюра вартістю «1 гривня». *Стежте за рекламою, готуючи без малого «штуку» (тисячу) володимирів, хто має можли-*

вість стежити за новинками науки (ВК, 14.09.1999).

■ Від імені Володимира Великого, чий портрет зображено на відповідній купюрі.

ВОЛОСА́ТІЙ, -ого; мол. 1. Неформал з довгим волоссям. БСРЖ, 105; ПСУМС, 15.

2. Надійний (про людину). *Волосатий чувак.* ПСУМС, 15.

ВОЛЬНЯ́ШКА, -и, ч. і ж.; крим., тюр. Вільнонайманий у місцях позбавлення волі. *Об'єктом його пристрасі стала «вольняшка» – зубна лікарка із санчастини (А. Шевчук, Чорний човен неволі).* БСРЖ, 106; ЯБМ, 1, 186.

ВООБШЕ́; ВОПШЕ́, вигук; мол., жрм. Вираження будь-якої сильної емоції. <...> *так жалко дівчаток, які заробляють п'ять доларів на тиждень, а потім так когось покохають, що ВОПШЕ (С. Пиркало, Зелена Маргарита); <...> а нарід український зовсім не ясноволій і чорнобривий, як ми ото бачимо на вулицях, – він заздрісний і дурний, як пробка. І мова наша, з'ясовано, не солов'їна. Ну, то вже знаєте, вообше (Книжник, 2001, № 5).*

ВОРО́ТА, -рїт, мн.; крим. Жіночі геніталії. БСРЖ, 107; СЖЗ, 28; ЯБМ, 192.

ВПА́СТИ, впаду́, впаде́ш, док., де; жрм. Зупинитися, присісти десь. *Нарешті ми «впали» в якійсь кав'ярні й почали розбавляти каву балачками про велике (УМ, 18.08.1999).* БСРЖ, 613.

ВПАЇТИ, -яю, -яєш, док., що, кому, крим. Засудити на певний строк позбавлення волі. *Вернули рік, що не досидів, і ще три впаїли за злісне хуліганство (Ю. Покальчук, Те, що на споді);*

О. Авраменку «впаяли» рік позбавлення волі (УМ, 27.06.2001). ЯБМ, 1, 194.

ВПИСАТИ, *впишу́, впи́шеш, док., кого; мол.* Надати можливість комусь переночувати або поселити когось у себе на деякий час. БСРЖ, 109; ПСУМС, 15.

ВПИСАТИСЯ, *-шу́ся, -шешся, док., у що, куди; мол.* 1. Влаштуватися на ночівлю. *Завтра їду у Львів: не знаєш, де там можна вписатися?* (ПСУМС). БСРЖ, 109; ПСУМС, 15.

2. Проникнути, потрапити кудись. *Дівчисько довго не могло «вписатися» у двері, а хлопець нарешті «по бистрячку» оглянув машину (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 109.*

ВПІСКА, *-и, ж.; мол., сист.* Квартира, місце, де можна переночувати, пожити певний час. БСРЖ, 109; ПСУМС, 109.

ВРУБАТИ, *-аю, -аєш, недок., що; мол., жрм.* Умикати щось. *Вона машину водить – перший клас. Музику врубали і вперед (Ю. Покальчук, Те, що на споді).*

ВРУБАТИСЯ, *-аюся, -аєшся, недок., у що.* 1. *мол., жрм.* Розуміти щось. – *Якщо чесно, я й ще досі не врубуюсь, що відбувається (М. Бриних, Голосіння з-під снігу); – Стий, подруго, а чого це ти питимеш моє пиво, я не врубався? (Б. Жолдак, Бог буває); Відтоді я довго не врубався у японське мистецтво й літературу зокрема (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 110; ПСУМС, 16.*

2. муз. Підключати інструменти. *Якщо всі нарешті врубалися, починаємо. ПСУМС, 16.*

ВРУБІТИ, *-блю́, -би́ш, док., що; мол.* Увімкнути щось. *Вруби маг. БСРЖ, 110.*

* *Образно. <...> спробувала врубити почуття гумору, нічого, допомоглося <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).*

ВРУБІТИСЯ, *-блію́ся, -би́шся, док.; у що; мол., крим.* Зрозуміти, з'ясувати щось; розібратися у чомусь. БСРЖ, 110; ЯБМ, 2, 197.

ВСТАВИТИ, *-влю́, -ви́ш, док., кому.* 1. *жрм; згруб.* Здійснити статевий акт з кимсь. *Блядун повинен уміти зірвати тьолку, завести її, загрузити по повній програмі, вставити, виграти, коротше – класно провести час (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 111.*

2. *жрм, мол.* Вилаяти, покартати когось. БСРЖ, 111. ♦ **Вставити диню кому, жрм.** Те саме. ФССГД, 83. **Вставити пейджер кому, мол.** Те саме. *Як людина творча, емоційна [ректор Університету культури М. Поплавський], він може розпекти (як кажуть студенти університету, «вставити пейджер» (МТ, 1999, № 17). ■ Витворено на основі моделі фразеологізму вставити клізму (пістон) кому і т. ін.*

3. *безос.; мол.* Про настання стану алкогольного сп'яніння. *<...> уф, кайф, здається, вставило, дайте хто цигарку <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.*

4. *також кого; мол.; схвальн.* Про стан захоплення, захвату. БСРЖ, 111.

ВСТАВЛЯТИ, *-яю, -яєш, недок.; мол.* 1. Спричиняти стан ейфорії. *Цей останній [японський зелений чай] так вставляє, що з ним треба обережно*

(С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Коли всередині – порожнеча, пиво добре вставляє* (М. Мишкало, Майже європеєць); – *План. Силенний, як сто чортів... аж Київ видко, так вставляє* (Л. Конович, Феміністка).

2. Викликати стан захоплення, захвату. *Навіть повідомлення про те, що Юрко взявся за переклад «Гамлета» для київського Молодого театру якимось «не вставляло», ну переклад, то й переклад <...>* (УМ, 11.03.2000).

ВТЄРТИСЯ, втрўся, втрєшся, док., чим.; нарк. Увести собі наркотик внутрішньовенно. БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

ВТИК, -у, ч.; мол., жрм. Догана за невиконану роботу. ПСУМС, 16

ВТИКАТИ, -аю, -аєш, док. мол. 1. у що; Розуміти щось, розбиратися в чомусь. *Якщо ти втикаєш, про що мова, то поясни* (ПСУМС). *Втикати в політику. // Вчити щось, намагаючись зрозуміти. <...> тут цілими днями сиджу один, з котом, втикаю в цю філософію, буття-в-собі, суцє й несуцє <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 112; ПСУМС, 16.

2. у що. Слухати з задоволенням, насолоджуватися. *Подивіться, як втикає справжній фанат в останній альбом свого улюбленого гурту!* ПСУМС, 16.

3. кому що. Пояснювати щось комусь. *В непродвинutih школах учителі з катушок з їдуть, як доведеться їм «Сталінку» тінейджерам втикать* (Книжник, 2000, № 4).

4. кому. Лаяти когось. *У деканаті стоїть декан і щось втикає тим, хто гуляв пари.* ПСУМС, 16.

5. також токс. Нюхати ацетон. БСРЖ, 112 // Нюхати токсичні речовини. *Коли серед уроку від нудьги поглянеш у вікно, то обов'язково за сміттєвим бачком побачиш п'ятикласника, що «втикає» клей «Момент»* (УМ, 24.04.1999).

ВТИКАТИСЯ, -аюся, -аєшся, недок., у що; мол. Розуміти щось, розбиратися в чомусь. *Втикатися у новий предмет.* БСРЖ, 112.

ВТИРАТИ, -аю, -аєш, недок., кому що; мол. Пояснювати, доводити комусь щось. *Не менш важливим для мене є слухати інших: як хто говорить на цьому світі і що він втирає* (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика); <...> *сідаєш за компютер і починаєш втирати читачам, яким боком цю книжку краще в руках тримать* (Книжник, 2000, № 4); *«І оці бомжі будуть мені щось втирати про любов до України та повчати, як я маю розмовляти?»* – *приблизно так міркує пересічний перехожий і ніц, крім огиди, в т. ч. і до мови, в нього такі «борці» не викликають* (УС, 2001, ч. 27). БСРЖ, 111.

◆ **Втирати окуляри** кому; крим. Обдурювати когось. *Четвертому покупцеві посередник сам «втирав» окуляри* (СМ, 5.02.1999). ЯБМ, 1, 198.

ВТИРАТИСЯ, -аюся, -аєшся, недок., чим.; нарк. Робити собі ін'єкцію наркотику. БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

ВТОРЯК, -у, ч., частіше мн. вторякі, -ів; крим. Повторно заварений чай. БСРЖ, 111, СЖЗ, 28, ЯБМ, 1, 200. // нарк. Повторно заварена макова соломка. БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

ВТОРЯЧОК, -чкú, ч.; крим., жрм.

Пестл. до ВТОРЯК.— *Давонуть би за-раз хоч вторячків,— сказав Гринь <...>* (А. Шевчук, Чорний човен неволі).

ВТУЛЯТИ, -яю, -яєш, *недок.*, кому; мол.

Розповідати складні для розуміння ре-чі. ПСУМС, 16.

ВТУХАТИ, -аю, -аєш, *док.*; мол. Голосно сміятися. ПСУМС, 16.

ВТЯГНУТИ, -ну́, -неш, *док.*; мол. Зрозу-міти щось. ПСУМС, 16.

ВУЗЬКОЛОБІЙ, -а, -е. мол.; *зневажл.*; Про розумово обмежену людину. *Що таке смерть? Подумки запитую себе, минаючи відкрити кав'ярню, де сидять вузьколобі грінго і голосно сміються, з великих бокалів п'ють світле пиво <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); // -ого. *Зі мною навчається багато вузьколобих, вони ходять по університету купками по п'ять – шість чоло-вік, голосно регочуть, кричать в кори-дорах і матюкаються* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ВУ́НДИК, -а, ч.; мол. Розумний.

ВУ́РКА; У́РКА, -и, ч. 1. крим.; *зневажл.* Професійний злочинець; крадій. *Восени помер старий вурка, колишній зек, реци-дивіст Нікандрич <...>* (О. Ульяненко, Сталінка). БСРЖ, 614; ЯБМ, 2, 452. // Загальна назва злодіїв.— *Це твій мужик? – питає урка* (Б. Жолдак, Спокуси); * *Образно. / горить на душі в мене вурка, / Хоч давно уже б мав відгоріть* (П. Вольвач, Бруки і стерні). СЖЗ; 104; ЯБМ, 2, 452.

2. жрм. Агресивний підліток; хуліган. *Всі дворові, включаючи і вурок, особли-во погожими днями полюбляли слухати патяканину Жигана* (О. Ульяненко,

Жиган); *Не ходи до урок гулять, сиди дома* (Чабаненко 1992, 4, 171). БСРЖ, 614; Чабаненко 1992, 4, 171.

ВУРКАГАН; УРКАГАН, -а, ч. 1. крим.

Літній, досвідчений злодій, який має авторитет у злочинному світі. БСРЖ, 614; СЖЗ, 104. // *Зухвалий злодій, професіо-нал. Як в парламенті: чи ти там вур-каган, чи нобеліанець – різниці немає ніякої, як почнуть голосувати* (Б. Жол-дак, Бог буває); [Філін:] *Це храм святий, він вийшов із болота! <...> До нас, мерзенних, він прийшов, як со-вість / Приходить уночі до уркагана* (Л. Подерв'янський, Герой нашого ча-су). БСРЖ, 614; ЯБМ, 2, 453.

3. жрм. Бешкетник, хуліган. *Твій вурка-ган одірвав моїй Наталі рукав від нові-сінького пальта* (В. Яворівський, Вов-ча ферма); [Єгорка Іванцов (вий-має геологічеській молоток):] *Тока попробуйте подойти, уркагани, всех по-вбиваю!* (Л. Подерв'янський, Герой на-шого часу). БСРЖ, 614.

■ З рос.: від урок – робота, завдання, яке давалося щодня ув'язненим. ■ З повол-зько-тататрської (казанської) мови: *urlagan* – крадений. Грачев, Мокиєнко, 171

ВУРУПЛЯ́Н, -а, ч.; мол.; жарт. Літак. ПСУМС, 16.

ВЎХО, -а, с, частіше мн. вўха, вух. 1. крим. Чужорідне тіло, вшите у шкіру чоловічого статевого органа, для збіль-шення його розміру. СЖЗ, 29; ЯБМ, 2, 458.

2. мол.; жарт.-ірон. Жіночі обвислі гру-ди. БСРЖ, 617. ♦ **Вуха спанієля**. Те са-ме. <...> без бюстгальтерів засмагали не лише молоденькі струнки дівчатка, яким є що показати, але й старші жі-

ночки, майже бабусі, що могли проде-
монструвати лише, перепрошую, «вуха
спанієля» ... (ВЗ, 31.08.2001).

- ◆ **Висіти на вухах** у кого, мол.; не-
схвальн. Набридати комусь розговорами,
проханнями. ПСУМС, 16 **Вуха нагост-**
рити, крим. Відчутти небезпеку. СЖЗ, 29.
Вуха попухли у кого, крим., жрм. Про
сильне бажання палити, коли немає ци-
гарок. *Дай Вітькові закурити, бо в ньо-*
го вже уха попухли (Чабаненко 2001)
БСРЖ, 617; СЖЗ, 29; Чабаненко 2001, 145; ЯБМ,
2, 458. **Вухо давити**, крим. Спати. СЖЗ,
29. **Дати по вухах** кому; крим. Позбави-
ти когось злодійського звання, вигнати
із злодійського угруповання. *Після цьо-*
го на злодійському збіговиську Ушито-
го було визнано винним і йому «дали по
вухах», як на злодійському сленгу нази-
вається позбавлення всіх злодійських
привілеїв (ВЗ, 28.03.2002). БСРЖ, 617.
Перемкнуло між вухами в кого; жрм.
Хтось говорить дурниці. ФССГД, 49. **По-**

ставити / ставити / на вуха кого;
жрм. Побити, бити когось; висловити
сувору догану, дорікання. [Руслан :]
Мені б тільки туди потрапити. А там
я всіх їх на вуха поставлю. (В. Діброва,
Поетика застілля). БСРЖ, 617.

3. мол. Навушники. *Поклич адміна, не-*
хай вуха поміняє. БСРЖ, 617; Синишин, 25.
4. в'ухо. комп. Знак @. БСРЖ, 617; Синишин,
25.

ВУШКО, -а, с. ◆ **У вушка бу-бу**, жрм.
Розповідати якісь вигадки. Сленг-лікбез 2.

ВЧІХА, -и, ж.; мол.; шк. Вчителька. *Я*
завтра нашій вчисі принесу отакенний
букет! (Запис 2000 р.).

В'ЮВЕР, -а, ч.; комп. Програма пере-
гляду графічних файлів без можливос-
ти їх редагування. Синишин, 25.

В'ЯЗАТИСЯ, в'яжуся, в'яжешся, недок.;
комп. З'єднуватися по модему. *Мій мо-*
дем не в'яжеться більше, ніж на
14400. БСРЖ, 118; Синишин, 25.

Г

ГА, невідм., ч.; крим. Літр горілки. БСРЖ,
118; СЖЗ, 29.

■ Від англ. *galoon* – літр вина. БСРЖ, 118.

ГАГÁРА, -и, ж.; крим. Самотня замож-
на жінка. СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 214.

ГАД, -а, ч. 1. крим.; зневажл. Працівник
міліції. БСРЖ, 119; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 214.
2. мн. гáди, -ів; мол.; жарт.-ірон. Радян-
ське неякісне взуття. <...> у звичайних
годах вітчизняного виробництва («га-

дами», як ви здогадуєтесь, у нашому
жаргоні іменовалися черевики) (О. Яро-
вий, Квартали ностальгій). БСРЖ, 119;
ПСУМС, 16.

ГАДЮЧНИК, -а, ч. 1. мол., крим.; зне-
важл. Кафе, ресторан невисокої кате-
горії. *Затягли до «гадючника», так на-*
поїли, що він ледве тримався на ногах
(А. Дімаров, Прожити й розповісти).
БСРЖ, 119; ПСУМС, 16; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 214.

2. *крим.* Злодійське кубло. БСРЖ, 119; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 215.
3. *мол.* Неприємна компанія; трудовий колектив, де люди ставляться один до одного недоброзичливо і намагаються зробити капость ближньому. БСРЖ, 119; ПСУМС, 16.

ГАЗ¹, -у, ч. *мол.* Таксі. ПСУМС, 16.

ГАЗ², -у, ч.; *крим.* Горілка. БСРЖ, 120; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 215.

ГАЗОЛІН, -у, ч.; *крим.* Самогон. БСРЖ, 120; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 216.

ГАЗОН, -а, ч.; *авто, мол.* Автомобіль ГАЗ-66.– *Кудай його в «газон»! Потім, ми й так час тратимо!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Після третього ривка «газон» вихопився з кювету* (В. Івченко, Три оповідання). БСРЖ, 120; ПСУМС, 16.

ГАЙКА. 1. -и, ж.; *крим., мол.* Масивний золотий перстень-печатка. *На руках у Незнайки золоті гайки* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 120; ЯБМ, 1, 216; ПСУМС, 16.

2. *безос.-пред., кому і без прийм., мн.* гайки; *мол.* Кінець, безвихідна ситуація.– *Йому гайка, – сказав Болек. – І тобі теж* (А. Стасюк, Дев'ять); *Все, гайка. Вперед не можна – і дороги назад немає* (С. Бортніков, Чистильник); *Дівчині, певно, гайки* (А. Дністровий, Невідомий за вікном).

ГАЛІМІЙ, -а, -е. 1. *крим.* Повний, абсолютний; який виявляється вищою мірою. СЖЗ, 29.

2. *мол.*; *зневажл.* Дурний.– *Та що я, галімії?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 131; ПСУМС, 17.

◆ **Галімії як тисяча бубнів**, *мол.* Про дурну і несолідну людину. ПСУМС, 10.

3. *мол.* Поганий, низькопробний (про предмети, явища, людей); низькосортний. **ГАЛІМІЙ** – *поганий, нефірмовий, підробка* (Синопсис станіславський не-обов'язковий); <...> *життя лише починається воїне світ / не такий вже галімії <...>* (С. Жадан, Балади провійну і відбудову); <...> *тоді брехня і правда – ці галімі понти теперішніх зануд-інтелектуалів і борців за справедливість – нічого не значили <...>* (А. Дністровий, Невідомий за вікном); [Річмонд:] *Не знаю. Боюся, що сюжетом може стати сам галімії творець безсюжетних поем* (Б. Жолдак, Голодна кров); *Панове, та кому потрібна ваша галіма революція, ваше зачароване обкладання гівном, ваш пафос викриття подарасів, який насправді – лише боязке відлуння тоталітарної «дулі в кишені»* (Книжник, 2001, № 24); *Галіма попса. Галімії настрої. Галімії поет.* ПСУМС, 17.

- Можливо, від давньоєвр. *Galmani* – ідіот, телепень, йолоп.

ГАЛІМО. 1. Присл. до ГАЛІМІЙЗ. *Галіма грає*

2. *у знач. присудк. слова.* Недобре кому-небудь (про важкий фізичний або моральний стан).– *Зрозумій тільки одне, секти стають популярними тільки тоді, коли людям стає галімо і вони радо йдуть, бо тільки там нібито є порятунок* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ГАЛЬКА, -и, ж.; *крим.* Гашиш. БСРЖ, 131; СЖЗ, 29.

ГАЛЬМО́, -á, с. 1 мол.; ірон. або презирл.

Людина з повільною реакцією, дурень.

* Образно. *А я, Гальмо, флегматик, отупілий сплюх, Фільзоф-недоріка, / неспроможний / Сказати врешті! / Ані слова досі / Про батька, що життя йому й корону / Так нищо вкрали* (Ю. Андрухович: Книжник, 2001, № 18). ■ Гра слів *гальмо, Гамлет*. БСРЖ, 592; ПСУМС, 17.

2. крим. Презерватив. СЖЗ, 30.

ГАЛЬМОНУ́ТИ, -ну́, -неш, док., кого.

1. крим. Затримати, арештувати когось. БСРЖ, 592; ЯБМ, 2, 423.

2. крим., мол. Зупинити когось (напр. на вулиці). <...> якщо мужик, з яким він буде базарити за столиком, за ним побіжить, то його треба гальмонути... і все (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ГАЛЬМУВА́ТИ, -му́ю, -му́єш, недок.; мол.; жарт.-ірон. Повільно думати, бути неуважним. *У світі багато хорошої музики, але кожний вибирає що йому підходить. Тому «не гальмуйте»* (МЗ, 8.07.2000). БСРЖ, 592; ПСУМС, 17.

ГАЛЬО́НИК, -а, ч.; жрм. Те саме, що ГАЛЮН. ♦ Гальоники (гальоньки) б'ють (пробивають) у кого. 1) Хтось бачить те, чого насправді немає. 2) Хтось пришелепуватий, чмелений. ФССГД, 61.

ГАЛЬЮ́Н, -а, ч. мол. Туалет. БСРЖ, 121; ПСУМС, 17

ГАЛЮ́Н, -а, ч., частіше мн. галю́ни, -ів; нарк., мол. Галюцинація. *Ну, кажу собі, Льоша, допився ти до галюнів! Треба з цим зав'язувати!* (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 121; ПСУМС, 17.

♦ Галюни (глюки) пішли, жрм. Бачити, чого насправді не було. <...> *ну да лікуйте, раз галюни пішли, всього страшно <...>* (Є. Пашковський, Безодня). ФССГД, 50.

ГАЛЮ́НИК, -а, ч.; мол. Те саме, що ГАЛЮН. *Хлопці сміються, що, галюники у тебе почалися, начебто не п'єш багато, що, здурів, до кого ти говориш?* (С. Процюк, Love story).

ГА́ЛЯ, -і, ж. мол. Те саме, що ГАЛЮН. ПСУМС, 17.

ГАМНІТОХВОН, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Магнітофон. ПСУМС, 17.

ГАНДО́НКА, -и, ж. мол.; жарт. Маленька в'язана шапочка, яка щільно облягає голову. *Він почав ритися в кишнях з м'явистою, властивою безнадійній справі. Куртка, одна [кишенья] нагрудна, дві внутрішні і дві нижні <...> гандонка, знову куртка <...>* (А. Стасюк, Дев'ять). ПСУМС, 17.

ГАНМЕ́Н, -а, ч. мол. Охоронець. ПСУМС, 17.

■ Від англ. *gunman* – озброчений револьвером.

ГАНЧІ́РКІ, -рoк, мн.; мол.; зневажл. Одяг. ПСУМС, 17.

ГАПКЕНШТРА́ССЕ, невідм., жс.; жрм; жарт. Озеленена частина Хрещатика від Бессарабки до майдану Незалежності.

ГАПЛІ́К, -á, ч.; мол. Кінець, невдале завершення справи. ПСУМС, 17.

ГАПО́Н, -а, ч.; крим. Місіонер. БСРЖ, 122, СЖЗ, 30.

ГА́РБІДЖМЕН, -а, ч.; мол.; жарт. Двірник. ПСУМС, 17.

■ Від англ. *garbage man* – сміттяр.

ГАРБУЗ, -á, ч.; жрм. крим. Голова. СЖЗ, 30.

ГÁРО, -а, с.; крим. Самогон. БСРЖ, 122; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 220.

ГÁРОЧКА, -и, ж.; крим. Цигарка. БСРЖ, 122; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 220.

ГАСИТИ, гашу́, гáсиш, *недок., кого; мол., крим.* Бити когось. <...> їй треба закохатися в одного з тих переляканих топляків, яких ми з Толею гасили вечорами у підвороттях <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 123.

ГАСТРОЛÉР, -а, ч.; крим., міл. Злочинець, який здійснює пограбування в різних містах. *Триває розшук «гастролерів», в злочинному житті яких буде виявлено ще один епізод* (КО, 2001, № 6). БСРЖ, 123; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 221.

ГАШ, -у, ч.; нарк. Смола індійських конопель, яку використовують для куріння; гашиш.

ГВИНТ, -á, ч.; крим. Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 98; СЖЗ, 30.

ГВОЗДІКА, -и, ж. ♦ **Червона гвоздика**, крим. Менструація. БСРЖ, 124; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 470.

ГЕВА́Л, -а, ч.; мол. Чоловік високого зросту та міцної статури. *Може, вона пожартувала зі мною і замість неї чекатимуть на мене два дебелих гевали із беземоційними «обличчями», які потягнуть мене у якісь похмурі, невідомі місцям печери для тортур* <...> (С. Процюк, Love story); *З темряви напереді жінці вийшов гевал у спортивній куртці* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); [З чорного авта] *вискочив круглоголо-*

вий гевал у чорному костюмі (як вони не подушаться в таких унікостюмах за такої тепліни) <...> (В. Шкляр, Елементал).

■ Від укр. *гевал* – велика неповоротка, незграбна людина.

ГЕВАЛО, -а, с. і ч.; мол. Те саме, що ГЕВАЛ. Суламітку забрав якийсь гевало. Кармен мого столика проігнорувала, повії в білих шортиках відважив НОУ (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

ГЕЙ, -я, ч.; гом., жрм. Гомосексуаліст. *Бійка почалась після того, як Льюїс звинуватив Рахмана у тому, що той «переступив» межу, заявивши по радіо, що Льюїс – «гей». Хасім відповів, що не називав його «геєм», а лише сказав, що він повівся, як «гей», коли подав на нього в суд* (ВЗ, 3.09.2001); *Як правило, стриптизер має бути мужнім, як для виступу перед жінками, так і перед геями* (ПіК, 1999, № 34). БСРЖ, 124.

■ Від англ. *gay*.

ГЕКТОПАСКА́ЛЬ, -ю, ч; крим.; жарт.-ірон. Дешеве вино. БСРЖ, 124; СЖЗ, 30.

ГЕМОРО́Й, -о́ю, ч. 1. мол.; *несхвальн.* або жарт.-ірон. Непроста проблема; складна, копітка робота. БСРЖ, 124; ПСУМС, 17.

2. крим. Невдача, безрезультатність. СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 223.

♦ **Геморой лица**, мол. Вугрі на обличчі. ПСУМС, 17.

ГЕНДÉЛИК; ГАНДÉЛИК, -а, ч. 1. мол., жрм. Невелике кафе, де продають спиртне і закуски. *Бо з дружиною було не так. Не так було з кільканадцятьма натурницями та псевдопроститутка-*

ми із генделіків до одруження (Б. Жолдак, Спокуси); В районі та в селах почали відкриватися маленькі приватні генделіки, корчми, шашличні, загуляв довкола них справжній рекет <...> (В. Яворівський, Вовча ферма); Павло несподівано пропонує зайти в найближчий генделік і перехилити по чарці (А. Дністровий, Невідомий за вікном); – Де ми збиралися?... вокзал, автовокзал, безіменні «грибки», «ганделики» та кіоски на проспекті Перемоги, на Контрактовій площі, на майдані Незалежності (О. Яровий, Квартали ностальгій); Вони домовились зустрітися на Подолі в ганделику «У тьоті Соні» (В. Даниленко, Київській мальчик); До ганделика побіг, бо відчув: як не прийме на груди ста грамів – здохне (В. Врублевський, Тріщини); Охоронці порядку, котрі проводили тієї ночі обласу в міських «ганделиках», засікли першокурсницю Техаського університету за, здавалось би, невинним кухлем пива (УМ, 23.05.2001). ЯБМ, 1, 223.

2. мол. Річ або особа чоловічої статі. Ви поговорили відносно цього генделіка – твого проекту? ПСУМС, 17.

ГЕОС, -у, ч.; *шк.* Географія.

ГЕПНУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*; *мол.* Потрапити в неприємну ситуацію.

ГЕРА, -и, *жс.*; *нарк.* Героїн. «Гурман» колеться героїном. А доза «гери» коштує у кілька разів дорожче (УМ, 17.01.2001). БСРЖ, 125; ПСУМС, 17.

ГЕРЛА, *и, жс., мн.* герлі, -ів; *мол., сист.* Молода дівчина, дівчинка. БСРЖ, 125; ПСУМС, 17.

ГЕТЕР, -а, *ч. мол.* Гетеросексуальний чоловік.

ГИГОТАЛЬНИК, -а, *ч. мол.*; *жарт.* Рот. ПСУМС, 17.

ГИЦЕЛЬ, -целя і -цля, *ч.*; *мол, жрм.* *зневажл.* Хлопець, чоловік. Троє кремезних гицлів помалу спустилися по східцях і підійшли до джипа (Л. Кононович, Феміністка).

■ Від укр. лайл. гицель.

ГИЧКА, -и, *жс.* ♦ **Коньяк «Три гички»**, *жрм.* Самогон гарної якості. Коньяк «Три гички» – якісно зроблений самогон із буряків (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). **Три гички**, *крим.* Самогон з цукрови буряків. ЯБМ, 2, 429.

ГИВНОДАВИ, -ів, *мн.*; *мол.*; *вульг.* Взуття. ПСУМС, 17.

ГИДРОЦЕФАЛ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дуже розумний. ПСУМС, 17.

ГИРЧИЧНИК, -а, *ч.*; *спорт.* (футб.). Жовта картка, яка фіксує попередження судді гравцеві. *Невеличка суперечка біля воріт – і ось суддя показує «гирчичник» ... хоча я не бачу ніякого порушення правил* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 136.

ГИСТЬ, *мн.* гості, -ей; *жрм, мол., крим.* Менструація, менструальний період. БСРЖ, 137; Чабаненко 1992, 1, 247.

ГИТАРА, -и, *жс.*; *крим.* Жіночі геніталії. БСРЖ, 126; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 226. ♦ **Грати на гітарі**. Здійснювати статевий акт. БСРЖ, 229; СЖЗ, 32.

ГЛЕВАХА, -и, *жс.*; *мол.* Кінець, невдале завершення справи. ПСУМС, 17.

ГЛІНА, -и, *жс.*; *мол.* Те саме, що ГЛЕВАХА. ПСУМС, 17.

ГЛИСТ, -á, ч. ♦ **Глист у корсеті**, *жрм.; жарт.-ірон. або зневажл. Дуже худий чоловік.* – <...> *Сьогодні чергує Єжі. «Глист у корсеті». Ти легко впорасишся з ним (С. Бортніков, Чистильник); Глист у скафандрі*, *жрм. Те саме.* ФССГД, 64.

ГЛІСАНУТИ, -ну́, -не́ш, *док., що; мол. Украсти, взяти потай щось.* БСРЖ, 127; ПСУМС, 17.

■ Від франц. жарг. *glisser* – красти. БСРЖ, 127.

ГЛУХАР, -я́, ч. 1. *крим. Грабіжник п'яних.* БСРЖ, 128; СЖЗ, 30.

2. *тур. Особа, яка відбуває покарання на в'язничному режимі.* БСРЖ, 128; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 229.

3. *крим. Працівник міліції.* СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 229.

4. *міл. Нерозкритий злочин. Міліція безсила розкрити цей безнадійний і, на перший погляд, цілком невмотивований «глухар» (УМ, 18.08.2001).* БСРЖ, 128; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 229.

ГЛЮК, -у; ч. 1. *нарк., крим. Галюцинації. Десь опівночі, коли публіка вкінць розійшлася від нескінченного потоку шампанського, стався колективний глюк (МТ, 1999, № 16); Переходить на-тужний ваш «глюк» / В круглі вірші із мила, та ви пишете знову (П. Вольвач, Маргінеси).* БСРЖ, 128; ПСУМС, 17; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 230. ♦ **Глюки пішли.** Те саме, що **галюни пішли.** ФССГД, 50.

2. *нарк. Таблетка. Глюки – таблетки.* (Сленг-лікбез 4).

3. *комп. Збій у роботі програми.* БСРЖ, 128.

ГЛЮКОЗА¹, -и, *жс.; шк. Вчителька біології.*

ГЛЮКОЗА², -и, *жс.; крим. Цукор, цукерки.* СЖЗ, 31.

ГЛЮЧИТИ, -чить, *недок. 1. безос., кого; мол. Про появу легких галюцинацій під дією наркотику, хвороби чи втоми. Здалося, що побачила подружку, а то глючить (Запис 2001 р.).* БСРЖ, 129; ПСУМС, 17.

2. *комп. Працювати з перебоями (про програму). Взяти хоча б цю антологію, вражену бацією постмодерності: для поданих у ній текстів створено цілу ОС (операційну систему), яка глючить набагато помітніше, ніж Windows 2000 (Книжник, 2001, № 8). * Образно. Чи можна заадати бажання, якщо сидиш між двома програмістами? – Можна! Тільки глючити буде (СМ, 23.03.2001).* БСРЖ, 129.

■ Від англ. *glitch* – збій; давати збої.

ГНАТИ, жену́, женéш, *недок. 1. крим. Здійснювати пограбування.* БСРЖ, 129; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 230.

2. *крим., мол. Повідомляти інформацію сумнівної істинності.* – *Ти ж, козел, гнав, що нікого не буде!* – *люто засичав Лисий і замахнувся на Півня кулаком (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).* БСРЖ, 129; ПСУМС, 17. // *що; мол. Розповідати вигадані історії. Потім ми підібрали якусь «бецалку» і Федька гнав всіляку дурницю...* (О. Ульяненко, Ірка). БСРЖ, 129.

♦ **Арапа гнати.** Див. АРАП. **Гнати біса.** Див. БІС. **Гнати гаму,** *крим. Фантазувати.* БСРЖ, 122; СЖЗ, 223; ЯБМ, 1, 230 **Гнати платівку,** *крим. Брехати.* СЖЗ, 81. **Гнати бодягу,** *мол., жрм. Те саме.* **Гнати фуфло.** Див. ФУФЛО.

3. *на кого*. Дорікати комусь; висловлювати різке незадоволення. – *Ще рік тому я дотримувався чіткої думки – не можна нічого «гнати» на Кучму, бо він Президент держави, а Президента треба поважати* (День, 26.05.1999). БСРЖ, 129; ПСУМС, 17.

◆ **Гнати гусей**, *крим.; жарт. –ірон.* Удавати з себе дурня, який не розуміє чогось. СЖЗ, 33. **Гнати дуру**, *крим., міл.* Те саме. – *Е...е!* – сказав Холоденко своїм тонким голосом. – *Ти що дуру гониш...про що мова, е?* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 172; ЯБМ, 1, 231.

ГНІДИТИ, *безос., кого; мол.* Комусь дуже не хочеться щось робити. ПСУМС, 18.

ГНИЛИЙ, -а, -е. 1. *крим.* Лякливий. СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 232.

2. *крим., мол.* Непорядний. БСРЖ, 130; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 232.

ГНИЛУВА́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Про людину, якій притаманна непорядність. – *В борг любив брати. А віддати – зась. Гнилуватий чувачок був* (А. Кокотюха, Тупик для втікача).

ГНІЗДО́, -а́, с.; *мол.; жарт.* Унітаз. ПСУМС, 18.

ГО́БЛІН, -а, ч. 1. *мол.; несхвальн.* Агресивно налаштований підліток. БСРЖ, 130; ПСУМС, 18.

2. *маф., крим.* Озброєний рекетир, член мафістської сім'ї. *Не було жодного кооперативу, підприємця, приватного торговця, якого б не знайшли бойовики – їх називали «гобліни» – та не примусили давати «абіссінський» податок* (ВіП, 2000, № 5).

■ Персонаж скандинавської мітології. Юганови, 59.

ГОДО́К, -дка́, ч.; *арм.* Солдат, що прослужив рік. ПСУМС, 18.

ГОЛІ́ТИСЯ, -лю́ся, -ли́шся, *недок.; мол.* Пити спиртні напої. ПСУМС, 18.

ГО́ЛКА, -и, *ж.* 1. *крим.* Ніж, шило. БСРЖ, 229; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 385.

2. *крим., нарк.* Шприц. БСРЖ, 229; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 385.

3. *нарк.* Внутрішньовенне вживання наркотиків. БСРЖ, 229.

◆ **Злізти (злазити) з голки**, *нарк.* Перестати (переставати) вводити собі наркотики внутрішньовенно. *Але «злізти» з голки хлопцеві не так просто...* (ВК, 29.01.1999). БСРЖ, 229.

На голці, *нарк.* Про людину, яка постійно вживає наркотики внутрішньовенно або перебуває у стані наркотичного сп'яніння. *В одному з кварталів найбільшого міста Австралії – Сіднея – буде відкрито перший легальний пункт продажу героїну. <...> страждання людей «на голці» були почуті тільки на п'ятому континенті* (Поступ, 29.07.1999); *Завжди так ходить. Ніколи не добереш, коли вкிரяний чи на голці* (О. Ульяненко, Ірка). **Посадити (саджати) на голку** *кого; нарк.* Залучити (залучати) до наркоманії когось. <...> *чим більше людей наркоман «посадить на голку», тим легше йому пізніше знайти наркотики і для себе* (ВЗ, 6.08.2002); *Серед неспеціалістів побутує думка, що песиків, які розшуковують наркотики, садять «на голку»*. *Це нісенітниця. Адже, знайшовши зілля, собака його не їсть...* (Хрещатик, 26.10.1999). БСРЖ, 229. **Сидіти на голці**, *нарк.* Регулярно вживати наркотики

(внутрішньовенно). БСРЖ, 229. **Сісти (сі-дати) на голку, нарк.** Почати (починати) регулярно вводити собі наркотики внутрішньовенно. *Здасть він свої позиції, зіп'ється чи сяде на голку – нам усім буде погано* (Поступ, 14.08.1999); *Є серед них і такі, котрі невдовзі спиваються, «сідають» на голку, поступово опускаються на найнижче соціальне «дно»* (ДУ, 2.09.1999). БСРЖ, 229; ТСРЖ, 258; ЯБМ, 1, 334.

ГОЛÓВКА, -и, ж. ♦ **Головка бо-бо**, мол., жарт.-ірон. Хтось страждає на психічне захворювання. *А якщо зважити на те, що українська психіатрія є психіатрією радянською, жоден наш співгромадянин добровільно до психіатра не піде, то що робити хворому, у якого «голівка бо-бо»? (ПіК, 2001, № 17).*

ГОЛУБ, -а, ч.; мн. голубі, -ів; крим. Гроші. СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 235.

ГОЛУБÉЦЬ, -бця́, ч.; мол., крим.; жарт.-ірон. Гомосексуаліст. БСРЖ, 132; ПСУМС, 18; СЖЗ, 31.

ГОЛУБИЗНА́, -і́, жс.; мол., жрм; жарт. Гомосексуалізм. <...> *ні в його [Прокіповича] творах, ні в спогадах і висловлюваннях сучасників – нема натяку на «голубизну»* (Поступ, 12.08.1999). БСРЖ, 132.

ГОЛУБІЙ. 1. -ого, ч.; жрм, мол., крим. Гомосексуаліст. *Чому його жінка завжди поза кадром? Живе він з нею чи не живе? Може, він – голубий?* (В. Діброва, Збіговиська); <...> *інспектор виявився «голубим», і вибір його також упав на Зорьку* (М. Омельченко, Свято біди); *Черкаські «голуби» скоро атакува-*

тимуть Київ (МЧ, 8.01.1995). БСРЖ, 132; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 235.

2. -а, -е. Той, що має стосунок до гомосексуалістів або притаманний їм. *Ці стосунки ускладнилися після того, як Джейсон публічно заявив про свою приналежність до сексуальних меншин <...> ні Барбара, ні батько Джейсона Еліот Гулд не з'явиться на «голубому» весіллі сина.* (УМ, 6.05.1999). БСРЖ, 132.

■ Від амер. розм. *blue* – непристойний, скабрезний, еротичний. ТСРОЖ, 37.

ГОЛЯ́К, -а́, ч. (у кого, з чим); мол. Про повну відсутність чогось. *Думают, що Славко до свого старого приятеля Юрка приїхав просити допомоги, гроші ж потрібні, документи, а в Юрка самого грошей голяк* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 132; ПСУМС, 18.

ГОМ, -а, ч.; гом. Гомосексуаліст. *Хоча комплекс переваги – це найперша ознака тих, кому чогось не вистачає: у гомів, наприклад* (Б. Жолдак, Антиклімакс). БСРЖ, 133.

ГО́МИК, -а, ч.; жрм, мол., крим. Те саме, що ГОЛУБІЙ1. *Я вертаюсь додому повз Золоті ворота, повз манірну по-стать не то балеруна, не то гомика, на якій чомусь написано «Ярослав Мудрий»* (І. Жиленко, Homo feriens). БСРЖ, 133; ПСУМС, 18.

ГОМІ́РА, -и, жс.; крим. Самогон. БСРЖ, 133; СЖЗ, 31.

ГОМОСÉК, -а, ч.; гом.; зневажл. Гомосексуаліст. <...> *полюби ближнього свого!.. – буркнув я. – Дівчино, цього драба я не зміг би полюбити, навіть ставши гомосеком!* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 133; ПСУМС, 18.

ГОНДОН; ГАНДОН, -а, ч. 1. крим., мол.

Презерватив. <...> *ці, мов ями помийні, парки культури, / де зустрінеш усе – від пляшок до гандонів <...>* (Б. Щавурський: Західний вітер). * У порівн. <...> *він забув про тебе, як гандон в унітазі забуває, хто його власник <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 133; ЯБМ, 1, 236.

2. крим., мол.; презирл. Нікчемна, пуста, безтолкова людина. *А це що за гондон?* (Л. Подерв'янський, Король Літр).

◆ **Гондон дірявий (штопаній)**, мол., крим.; презирл. Те саме. *Ти гандон дірявий чи журналіст?* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 133; ЯБМ, 1, 236.

■ Від англ. *condom*.

ГОНДОШНИЙ, -а, -е; мол.; зневажл.

Поганий; нікчемний. *Гондошний чувак. Гондошний фільм. Гондошна ручка.*

ГОНИВО, -а, с.; мол. Нісенітниця, дурниця. БСРЖ, 133. ◆ **Штовхати гониво**,

мол. Говорити нісенітницю, дурниці. *Увесь вечір конкретно «штовхав гониво» (як і годиться лекторам) (МТ, 1999, № 16).*

ГОП, -а, ч. 1. крим. Нічліжка; місце, де можна переночувати за невелику плату. БСРЖ, 134; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 239.

2. мол. Член агресивного молодіжного угруповання. *У суботу гопи повеселились на славу (Л. Дереш, Культ); Потенційний читач (орієнтовно – рекетир, кидала, гоп, лох, зек), якщо він навіть існує, потребує саме таких героїв (Книжник, 2001, № 22).* БСРЖ, 134.

■ З рос.: абрєв. **ГОП** – Городское общество презренія. ЯБМ, 1, 239.

ГОП-КОМПАНІЯ, -ії, ж.; мол. Весела компанія. *Така вже з їхньої студентської гоп-компанії традиція: останньої суботи серпня збираються на дачі в Андрія Юрченка (С. Антонишин, Дубль із майбутнього).*

ГОПНИК, -а, ч. 1. крим. Злодій, грабіжник. БСРЖ, 134; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 239.

2. мол.; несхвальн. Агресивно налаштований підліток (молодик). <...> *і жахнувся: червоне дівчисько, невинна тоненька пелюстка, мліло, а над нею бився від тваринного задоволення долілиць на великому камені, а над нею бився в хмільних конвульсіях бичого вигляду самозадоволений гопник (І. Андрусак, Шарга).* БСРЖ, 134; ПСУМС, 18.

ГОПОТА, -ї, ж., збірн.; мол.; несхвальн. Агресивно налаштовані підлітки. БСРЖ, 134; ПСУМС, 18.

ГОПОТНЯ, -ї, ж., збірн.; мол.; зневажл. Те саме, що ГОПОТА. *Головою він кивнув у бік гопотні, яка агресивно <...> позирала у їхній бік (Л. Дереш, Культ).*

ГОП-СТОП, -у, ч. крим., мол. Озброєний наліт, пограбування. <...> *робили «гоп-стоп» запізним та розговілим тільки-но, після любовних походеньок, неграм американського походження <...>* (О. Ульяненко, Сталінка); *Вуличні пограбування, т. з. «гоп-стоп». Виривають сумки на вулицях, серезки з вух у ліфтах (ПіК, 1999, № 33).* БСРЖ, 134; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 239.

ГОП-СТОПНИК, -а, ч.; крим. Грабіжник; той, хто займається розбійними нападами. *Маючи від роду років п'ять, нащадок «гоп-стопника» і вальцівниці, Валько вправно сплюнувши мені на сандалик*

і пхнувши в груди, безапеляційно заявив: «Це ти з моєї ницьки пістолетик забрав» (О. Червинський, Ничка); <...> тюремний люд не менше від пересічного обивателя ненавидить мокрушників, рекетирів і гоп-стопників (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 134; ЯБМ, 1, 239.

ГОРБАТИЙ¹, -ого, ч.; *авто, жрм, крим.*; *жарт.-ірон.* Автомобіль «Запорожець-965». БСРЖ, 135; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 240.

◆ **Ліпити (ставити, клеїти, тулити) горбатого.** 1) *мол.*; *жарт.* Розповідати щось смішне, веселити публіку. БСРЖ, 135. 2) *крим.*, *мол.* Брехати; уводити в оману. БСРЖ, 135; СЖЗ, 61; ФССГД, 59; ЯБМ, 1, 505.— *Не ліпи горбатого, операцією керуєш ти!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *Він тобі ліпить горбатого, а ти віриш* (Запис 1999 р.). 3) *крим.* Брехати слідчому на допиті. БСРЖ, 135; СЖЗ, 61; ЯБМ, 1, 505. 4) *крим.* Видавати себе за іншу особу. БСРЖ, 135; СЖЗ, 61; ЯБМ, 1, 505.

ГОРБАТИЙ², -ого, ч.; *жрм*; *жарт.-ірон.* Президент СРСР М. С. Горбачов. БСРЖ, 135.

ГОРБІЛЬ, -я, ч.; *мол.* Смішна історія, жарт, анекдот. ПСУМС, 18.

■ Ймовірно, від фразеологізму *ліпити горбатого* – розповідати щось смішне.

ГОРЕ¹, -я, с.; *мол.* Автомобільна аварія. ПСУМС, 18.

ГОРЕ², -я, с.; *крим.* Самогон. БСРЖ, 135; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 240.

ГОРНІСТ, -а, ч. 1. *мол.*, *жрм*; *жарт.* Той, хто п'є спиртне з шийки пляшки. *Навколо басейну (групами й поодиноці), поміж кіосками, при вході до універсаму – стояли такі самі «горністи» <...>*

так само спрагло трубили у свої беззучні скляні горни (О. Яровий, Чекання несподіванки).

2. *мол.* Дурна, наївна людина. *Горніст – дурний, наївний.* КСМС.

ГОРÓХ, -у, ч., *збірн.*; *крим.*, *військ.* Патрони. Балабін, БСРЖ, 136.

ГОРЮ́ЧЕ, -ого; *жрм.* Те саме, що ПАЛЬНЕ. *Неси, Надько, горючого, будемо діда поминать.* Чабансько 1992, 245.

ГОРЮ́ЧКА, -и, *жс.*; *нарк.* Розчинник, який використовується для приготування внутрішньовенних наркотиків. БСРЖ, 136; ПСУМС, 18.

ГОТОВА́ЛЬНЯ, *невідм. жс.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння.— *Забирай його. Бачиш, набрався в зюзьку. Все, готовальня* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ПСУМС, 18.

ГОТÓВИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм.* Про дуже п'яну людину. БСРЖ, 137; ПСУМС, 18.

ГОТÓВЧЕНКО, *невідм.*, у *знач. прикм.*; *мол.*, *жрм*; *жарт.* Те саме, що ГОТÓВИЙ. <...> *двічі на тиждень прилазить «готовченко» <...>* (Є. Пашковський, Вовча зоря).

ГО́ЦАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. *крим.* Танцювати. БСРЖ, 137; ЯБМ, 1, 243.

2. *муз.* Бити в барабан. ПСУМС, 18.

ГРÁБИ, -ів, *мн.*; *мол.* Руки. <...> *просто тис невідомо чий простягнуті граби* (Л. Дереш, Культ).

ГРÁБКА, -и, *жс.*, *частіше мн.* грабки, -бок; *крим.*, *жрм.* Рука. БСРЖ, 137; ПСУМС, 18; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 243.

■ Від польск. арг. *grabu* – руки, що з *grabki* – грабки. Горбач 1966, 33

2. *крим.* Палець. БСРЖ, 137; СЖЗ, 32

ГРАБЛІ, -блів, бэль, *мн. мол., крим.* Руки.

БСРЖ, 137; ПСУМС, 18; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 243.

ГРАК, -а́, *ч. 1. авто, жрм.* Приватний таксист. «Грак» на водійському жаргоні – приватний таксист (Україна і світ сьогодні, 1999, № 30).

2. *авто.* Клієнт приватного таксиста. Між іншим, самі вони «граками» називають клієнтів. Себе ж іменують «граковозами» (День, 8.02.2002).

ГРАМОФОН, -у, *ч.; крим.* Гашиш. БСРЖ, 138; СЖЗ, 32.

ГРАТИ, -а́ю, -а́еш, *недок., кого; мол.* Здійснювати статевий акт. Дивишся на неї і подумки граєш її у всі діри (Синопис станіславський необов'язковий).

◆ Грати на гітарі. Див. ГІТАРА.

ГРАЧУВА́ННЯ, -я, *с.; жрм.* Візництво пасажирів на транспорті автовласника. Гаряче візництво, або Національні особливості українського «грачування» (Україна і світ сьогодні, 1999, № 30).

ГРАЧУВА́ТИ, -у́ю, -у́еш, *недок.; авто, мол.* Заробляти гроші, підвозячи пасажирів на власному автотранспорті. Якщо хочеш «грачувати» на українських дорогах – умій боротися з рекетом (Україна і світ сьогодні, 1999, № 30). ПСУМС, 18.

ГРЕ́БІНЬ¹, -бень, *ч. 1. крим.* Пасивний гомосексуаліст. БСРЖ, 138; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 244.

2. *мол.* Те саме, що БИК2.

2. *мол., муз.* Борис Гребеншиков, лідер російської рок-групи «Акваріум». Його любовно називають у народі «Гребінь», або навіть просто за ініціалами – Б. Г. (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ, 138.

ГРЕ́БІНЬ², -бень, *ч.; мол.* Гривня.

ГРЕБТІ¹, -бу, -беш, *недок., звичайно у наказовому способі; мол., крим.* Іти (часто з неприємним відчуттям або не за своєю волею). – Куди гребеш? – підвівся, першим простягнув правцю (А. Морговський, Тінь птеродактиля); – Васю, ти дійшов до крапки! Витий пива і гребеш до хати (ПіК 2002, № 6). БСРЖ, 139; ПСУМС, 18; ЯБМ, 1, 245.

ГРЕБТІ², -бу́, -беш, *недок., кого; мол.*

1. Хвилювати. Є книжка. Вас гребеш її тираж (Книжник, 2001, № 6); Кононович як Кононович – присмний, доброзичливий, лагідний чоловік, що його ніби жодним чином і не «гребеш» нинішнє заняття (Книжник, 2001, № 1). ПСУМС, 18.

2. Примушувати сміятися. Мене гребеш цей фільм (Запис 2000 р.). ПСУМС, 18.

ГРИБ, -а́, *ч.; крим.* Дерев'яна ложка. БСРЖ, 139; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 246.

◆ Збирати гриби, *мол.* Ходити в туалет. ПСУМС, 18.

ГРИВА́ШКА, -и, *ж. мол.* Те саме, що ГРЕБІНЬ².

ГРИВНЮ́К, -а́, *ч.; мол.* Гривня. До автомобіля відразу підбігає якийсь дрібний клерк. Зараз буде вимагати кілька «гривнюків» за стоянку (С. Бортніков, Чистильник).

ГРИВНЯ́К, -а́, *ч.; мол., жрм.* Те саме, що ГРИВНЮК.

ГРІ́ЖА, -і, *ж. крим.* Пів склянки самогону. СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 248.

ГРІ́ЗЛО, -а, *с. 1. крим., жрм.* згруб. Рот. Возбуждєонний Саломон Самсонович кида палочку з гавном крокодилу в гризло і захоплює його кошмарну щелепу (Л. Подерв'янський, Герой нашого

часу). БСРЖ, 142; ПСУМС, 19; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 248. ♦ **Закрити гризло**, жрм, згруб. Замовкнути. ФССГД, 76.

2. жрм; згруб. Обличчя. Лев Силенко, мабуть, у таких випадках радив знайти кілька дужих ржисів (для невтаємничених – рішительів життя і смерті) і порішити з пациками, себто натовкати їм гризла (Л. Дереш, Культ); – Ти, обревку! – гаркнув я на нього. – У гризло да ти, еге? (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 142; Чабаненко 1992, 1, 250.

3. крим., згруб. Горло. БСРЖ, 142; СЖЗ, 33.

4. мн. грїзла, грїзл; мол. Зуби. ПСУМС, 19.

ГРІНЯ, -і, ж.; мол. Гривня.

ГРИЦЬ, -я, ч.; мол.; жарт.-ірон. Дурень.

ГРІШИК, -а, ч.; частіше мн. грїшики, -ів. Те саме, що ГРИНЯ.

ГРІШКА, -и, ж.; мол. Те саме, що ГРИНЯ.

ГРІЛКА, -и, ж. крим. Пляшка горілка. СЖЗ, 33.

ГРІН, -á, ч., мн. грїні, -ів; мол. Долар США. Господар оселі дивується ще більше, коли несподівана гостя виймає з сумочки п'ятсот «грїнів» та віддає їх йому (СМ, 26.01.2001). БСРЖ, 139; ПСУМС, 19; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 246.

ГРІНГО, невідм., ч.; мол. Хлопець, молодий чоловік. І поки вони вовтузяться з тілом отого дебелиого грїнго з центру, <...> розумію, що в мені захиталася невідома, а проте колись надійна опора (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

■ Від ісп. *gringo* – іноземець.

ГРОБ, грóбу, ч.; шк., студ. Парта з кришкою, яка відкривається. Університет-

ські лави з парточками, що їх ми називали «гроби», були замінені на невеличкі дерев'яні столи (О. Муратов, Із сходинок життя).

ГРОМІЛО, -а, с. і ч.; крим. 1. Бандит. Та що це?! Позаду громил зненацька виростає силует «десятки». Христина! (С. Бортніков, Чистильник). ЯБМ, 1, 247

2. Великий, дужий чоловік. СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 247.

ГРУЗ, -у, ч. мол. Беззмістовні розмова. Бо як так: політика і без «грузу»? (Книжник, 2001, № 6).

ГРУЗІЛО, -а, с. і ч. мол.; зневажл. або ірон. Людина, яка веде беззмістовні розмови. ПСУМС, 19.

ГРУЗІТИ, грузу́, гру́зиш, недок. 1. кого; мол.; несхвальн. Те саме, що ВАНТАЖИТИ. Прохасько не «грузить» людей, він дає їм матеріал для роздумів <...>. (Книжник, 2002, № 1).

2. мол.; несхвальн. Вести порожні, беззмістовні розмови. БСРЖ, 141.

3. кому що; мол. Брехати, обдурювати когось. Грузив йому, грузив, бабки великі пообіцяв, горілку, коньяк, м'яся собакам <...> (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 141.

ГРҮПЕН-СЕКС, -у, ч.; крим. Груповий статевий акт. [Євген Володимирович:] <...> Якщо ми усі разом не почнемо, то й не кінчимо. [Малява:] Це ви про групен-секс? (Б. Жолдак, Голодна кров); Один лох взяв участь у групен-сексі, «намотав» собі якихось одноклітинних вірусів, відчув себе кепсько (ПіК, 1998, № 23). БСРЖ, 141; ЯБМ, 1, 248.

ГРУПОВИЧОК, -чка, ч.; *мол.* Груповий секс; вечірка з груповим сексом. «Мальчики, – казала вона, виходячи на гарячий піщаний берег із пінистих хвиль океану, – влаштуємо сьогодні увечері груповичок?» (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 142.

ГРУПОВУХА, -и, *ж.* 1. *мол.* Те саме, що ГРУПЕН-СЕКС. [Віка:] У кожного свої зальоти. Може, їх груповуха заводить <...> (Н. Неждана. Той, що відчиняє двері); Сергій приходить о 8-й ранку додому після груповухи, падає на ліжко й засинає (Синопис станіславський неонов'язковий). БСРЖ, 142; ПСУМС, 19.

2. *крим., жрм.* Груповий злочин (як правило, звалтування). Наявність зброї плюс «груповуха» не дають шансів на звільнення по амністії (СМ, 19.11.1999). БСРЖ, 142; ТСРЯ, 184.

ГРУПОВУШКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ГРУПОВИЧОК. – Вечір завершиться груповушкою, чує моє серце (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ГРУШЕВСЬКИЙ, -ого, ч.; *жрм.* Купюра вартістю п'ятдесят гривень. Гань дістав гаманця, знайшов «грушевського» і попрямував до дайшника, який саме прикурював, приперши спиною до дерева (В. Яворівський, Вовча ферма).

■ Від прізвища М. С. Грушевського, чий портрет зображено на відповідній купюрі.

ГРЯДКА, -и, *ж.* *мол.* Велика кількість чогось. ПСУМС, 19.

ГУБА́¹, -й, *ж.* ♦ Губу підкотити, *жрм.* Не мріяти про нездійсненне, неможливе. ФССГД, 78. Губу (губи) розкатати,

жрм. 1) Багато хотіти, та нічого не мати. 2) Сварити, лаяти. – Ну й губу розкатала! Аж заходиться. ФССГД, 78.

ГУБА́², -й, *ж.* 1. *арм.* Гауптвахта. <...> порівняно з нашою конотопською «губою», де колись прищакуватий лейтенант-суворовець примушував мене переганяти воду з калюжі в калюжу, призон – це просто розкішний курорт на березі Середземного моря (В. Шкляр, Елементал). БСРЖ, 142.

2. *тур.* Карцер, штрафний ізолятор. БСРЖ, 142; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 249.

ГУДІТИ, гуду́, гудеш, *недок.* 1. *крим., мол.* Пиячити, весело проводити час. Випили по сто грамів, а «гуділи» на відро (УМ, 13.01.2001). БСРЖ, 143; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 250.

2. *тур.* Відбувати строк покарання. Майже добу «гули» троє бомжів у приміщенні Артемівського райсуду м. Луганська (УМ, 7.06.2000). БСРЖ, 143; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 250.

ГУДО́К, -дка, ч. 1. *мол.*; *жарт.-ірон.* Зад, сідниці. БСРЖ, 143; ПСУМС, 19; ЯБМ, 1, 250

2. *мол.* Жіночий статевий орган. ГУ-ДОК – пизда (Синопис станіславський неонов'язковий).

2. *мол.*, *муз.* Саксофон. ПСУМС, 19.

3. *мол.* Обличчя. ПСУМС, 19.

4. *жрм.* Даремна розмова. Гудок – даремна розмова. Сленг-лікбез 5.

ГУ́ЛЬДЕНИ, -ів, *мн.*; *крим.* Гроші; валюта. БСРЖ, 144; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 253

ГУ́МА, -и, *ж.*; *мол.* Гуманітарна допомога. ГУМА – гуманітарна допомога, *second hand*. (Синопис станіславський неонов'язковий).

ГУМАНІЗАТОР, -а, ч. мол.; жарт.-ірон. Міліцейська дубинка. БСРЖ, 144; ПСУМС, 19.

ГУРТ, -у, ч. крим. Гуртожиток. СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 254.

ГУРТАК, -у́, ч. мол., студ. Те саме, що ГУРТ. ПСУМС, 19.

ГУРТНЯ, -і, ж.; мол., студ.; жарт. Те саме, що ГУРТ.

ГУРТЯГА, -и, ж.; мол., студ. Те саме, що ГУРТ.

ГУСАК, -а́, ч. 1. жрм. Трилітрова банка горілки. У магазині їстівного нема, а є горілка у трилітрових бутлях – «гусаки» (Людина і світ, 1990, № 12); *//

Чверть відра горілки. Чабаненко 1992, 1, 258.

2. *гірн*. Пригощання, могорич, яким шахтар частує з приводу якоїсь події. <...> цей на зарплату н'є, на аванс закладає, жодного преміального гусака не обміне <...> (Є. Пашковський, Безодня).

◆ **Давати гусака, кому, гірн**. Вручати шахтарям гроші за те, що за домовленістю з адміністрацією вони перевиконали денну норму видобутку вугілля. ФССГД, 79.

ГУСИ, -ей, мн. ◆ **З гусима**, мол.; жарт., несхвальн. Про психічно ненормальну людину. БСРЖ, 145; ПСУМС, 19.

ГАНДЖА, -і, ж.; нарк., муз. Гашиш. БСРЖ, 122; ПСУМС, 19; ЯБМ, 1, 220.

ГАНДЖЮБАС, -у, ч.; мол.; нарк. Те саме, що ГАНДЖА. Ганджюбас – те саме, що й драп (Синописис станіславський небов'язковий). БСРЖ, 122.

ГОРБИ, невідм., ч.; жрм; жарт.-ірон. Президент СРСР М. С. Горбачов. – Твій час уже скінчився... і твоєї партії теж, сволото! Горбі вам добру операцію зробив, – і зуби повиривав, і кігті... (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 135.

■ Від фамільярного скорочення імені Горбачова в американських засобах масової інформації.

ГРАНЖ, -у, ч.; нарк. Те саме, що ГАНДЖА. Гранж – різновид наркотиків. Сленг-лікбез 6.

ГУМА, -и, ж. мол. Презерватив. Понабивавши кишені «гумою», закохані пішли на дискотеку (УМ, 16.02.2001).

ГУМОВЕЦЬ, -вця, ч.; мол.; зневажл. або ірон. Тупа людина, дурень. ПСУМС, 20.

ГЬОРЛИЦЯ, -і, ж.; мол. Дівчина; подруга.

ГЬОРЛФРЕНДКА, -и, ж.; мол.; жарт. Дівчина; подруга.

■ За аналогією до бойфренд.

Д

ДАБЛ, -а, ч.; *мол.* Туалет. БСРЖ, 146; ПСУМС, 20.

■ Імітація англ. при перекладі вислову *два нулі* – *double zero*. Югановы, 64.

ДА́БЛИТИ, -блю, -блиш, *недок.*; *мол.* Ходити в туалет. ПСУМС, 20.

ДАВА́ТИ, даю́, да́еш, *недок.*, (*кому*); *жрм.* *крим.* Погоджуватися на статевий акт (про жінку). <...> *мужики, не в'їхавши, до чого воно, розуміється, шаліють («Ох як ти класно даєш!»), а потім ти їх кидаєш* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); [Йонатан:] *Так що вона, сука, зробила, каже, що поки всього Голсуорсі не прочитаю, вона мені давати не буде* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 146; ЯБМ, 1, 256.

ДА́ЛЛАСИ, -ів; *мол.* Штани. ДАЛЛАСИ – штани. Сленг-лікбез 1.

ДА́ЛЬНОБІ́ЙНИК, -а, ч.; *авто*, *жрм.* Шофер дальніх рейсів на вантажівці. <...> *влаштувався «дальнобійником» – водієм на далекі відстані, й одні казали – загинув десь у дорозі, інші – знайшов на тих далеких дорогах собі дружину* (Ю. Мушкетик, На кавуни). БСРЖ, 146; ЯБМ, 1, 258.

ДА́ЛЬНОБІ́ЙНИЦЯ, -і, *жс.*; *мол.*, *пов.* Повія, яка обслуговує шоферів дальніх рейсів на певній ділянці траси. БСРЖ, 147.

ДА́ТИ, дам, да́си, *док.* 1. *кому що*; *крим.* Засудити когось, визначити комусь строк покарання. БСРЖ, 147; ЯБМ, 1, 259.

◆ **Дати строк.** Винести вирок, засудити. СЖЗ, 34; ЯБМ, 1, 261.

2. (*кому*); *жрм.* Вступити у статевий зв'язок (про жінку). <...> *попри те, дала чи не дала, / у щастя людського два рівних є крила* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

◆ **Дати в лапу**, *крим.* Дати хабара. СЖЗ, 34. **Дати димок на зуби**, *крим.* Дати закурити. СЖЗ, 34. **Дати по кумполу.** Див. КУМПОЛ. **Дати по рогах.** Див. РІГ.

ДА́ТУРА, -и, *жс.*; *нарк.* Наркотики для жування. ПСУМС, 20.

ДА́УН¹, -а, ч. *мол.*; *несхвальн.*, *ірон.* Дурна, некмітлива людина. ДАВН (ДАУН) – у студентських колах цим поняттям позначають людей, які конкретно гальмують <...>. (Синописис станіславський необов'язковий); [Самітник:] *А мене мати завжди називала дауном* (А. Дністровий, Учитель). БСРЖ, 147; ПСУМС, 20.

■ Від медичного терміна *хвороба Дауна*. **ДА́УН²**, -у, ч.; *мол.*, *інтел.* Депресія. *Я вже два тижні в дауні* (Запис 1998 р.). БСРЖ, 147; ПСУМС, 20; СЖЗ, 34.

ДАХ, -у, ч. 1. *мол.*; *жарт.* Голова, мізки, здоровий глузд. БСРЖ, 296; ПСУМС, 20.

◆ **Дах (криша, стріха) відлітає, іде / поїхала у кого (кому), жарт.-ірон.** 1) Хтось божеволіє, втрачає здоровий глузд та самоконтроль *Та коли наодинці з собою коротко черкнеш губами «чому» і відчуєш, як іде дах: такого відчуття абсурду, обманутості, жа-*

лю, зненависті до зверхників, огиди до плебейв – твій мозок не може винести (Книжник, 2001, № 10); Дах їде (рубрика у газеті «Україна молода»); [Віка:] У тебе часом стріха не поїхала? [Віра:] Поїхала, звичайно. Робота нервова, перевтома, стреси. Тут ніяка стріха не втримається. Ще добре, недалеко від їхала (Н. Неждана, Той, що відчиняє двері); Перечитавши ту фразу, друкарка, мабуть, подумала, що в автора «поїхала криша» (А. Дімаров, Прожити й розповісти); Чи «криша поїхала»? Чи мізки зсунулися набакир? (Л. Різник, Карма); – От слухав Дімка про всяку херню, і поїхала йому криша... (Л. Дереш, Культ). 2) Хтось переживає сильні емоції, почуття екстази. Просто, як кажуть, «дах» відлітає з півдня на північ (МТ, 1999, № 13). БСРЖ, 296; ПСУМС, 20; ФССГД, 227; ЯБМ, 1, 480. Дах зірвало кому. Те саме. Багатом зірве дах, як вони таке побачать (Запис 2002 р.). БСРЖ, 296.

2. бізн., крим. Прикриття від рекету, мафії. Чоловік [кримінальний лідер] тримав «дах» у багатьох бізнесових структурах (Поступ, 8.07.1999).

3. крим. Зв'язки у владних та правоохоронних структурах. Банда орудує під таким «дахом», що й не повірити (КО, 1998, № 38); [Середньої руки підприємці] не витримують конкуренції великих капіталів, поєднаних із силою державного механізму, банкрутують або «йдуть під дах» тих же олігархічних структур (День, 23.09.1999); Усі сфери туристичного бізнесу мають свої «дах», часом могутні, які намагаються

встановлювати свої порядки (День, 26.05.2001); Офіс може стати фортецею. Якщо «дахом» служить депутат (УМ, 30.03.1999).

◆ **Все вище даху**, жрм. Все гаразд, чудово. Сленг-лікбез 5.

ДВІНУТИЙ, -а, -е; мол., крим., жрм. Дивний, ненормальний (про людину). БСРЖ, 148; ПСУМС, 20; ЯБМ, 1 263. // на кому, на чому. Захоплений кимсь, чимось до фанатизму. БСРЖ, 148; ПСУМС, 20.

ДВІЙКА, -и, ж.; нарк. Шприц об'ємом два кубічні сантиметри. ПСУМС, 20.

ДВІР, двора́, ч.; мол.; зневажл. Дівчина для задоволення сексуальних потреб. ПСУМС, 20.

ДВОРІНА, -и, ж.; мол.; зневажл. Те саме, що ДВІР. ПСУМС, 20.

ДВОРТЕР'ЄР, -а, ч.; жрм; жарт.-ірон. Дворняжка; безпородна собака. Живе Ольга Наливайко у самісінькому ботанічному саду разом з сином Северином, рудим котом Кетчупом, «двортер'єром» Бровком та козою Дримбою (ВЗ, 7.09.2001). БСРЖ, 149.

ДЕБІЛІЗАТОР, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Комплекс тренажерів для бодибілдингу. ПСУМС, 20.

ДЕБІЛЬНИК, -а, ч. мол.; жарт.-ірон.
1. Авдіоплеєр. ПСУМС, 20; Югановы, 67.
2. Мобільний телефон.

ДЕЗ, -а, ч. Те саме, що ДЕЗИК. Я спитав щиро, бо справді не знав, чим довершити такий ритуал – чи своїм чоловічим дезом, чи її французькими «Сліат» (В. Шкляр, Ключ).

ДЕЗ'А, -и, -ї, ж.; мол.; несхвальн. Дезінформація; неправдивий слух. То не сон,

а просто деза (М. Фішбеїн, ... і щастя – це хвилини півтори). БСРЖ, 151; ТСРОЖ, 42.

ДЕЗИК, -а, ч. 1. мол. Дезодорант. БСРЖ, 151; ПСУМС, 20.

2. Те саме, що ДЕЗОВИК. ПСУМС, 20.

ДЕЗОВІК, -а́, ч.; муз. Фанат дез-металу (дуже важкої музики). ПСУМС, 20.

ДЕЗОВО, у знач. вигуку; мол. Добре, чудово. Сленг-лікбез 1.

ДЕЙЗЕР, -а, ч.; муз. Те саме, що ДЕЗОВИК. ПСУМС, 20.

ДЕМБЕЛЯКА, -и, ч. Те саме, що ДЕМБЕЛЬЗ. Дембеляки сидять, кайфують, аж розповзаються по табуретках [дивлячись передачу «Утрення почта» в армії] (Запис 1998 р.).

ДЕМБЕЛЬ, -беля ч. 1. арм. Демобілізація після проходження строкової служби. Відсвяткував свій дембель (В. Гужва, Плато над прірвою); – Йому одірвало ноги ... перед самісіньким дембелем (Л. Кононович, Мертва грамота); Це не жартівник викинув коника – стався «дембель» у прикордонника (Україна і світ сьогодні, 2000, № 4); 20-річний коломиянин Олександр М. служив в одній з військових частин у Хмельницькому, навесні мав йти на «дембель» (СМ, 13.02.1998). * Образно. Поспішай – не поспішай, а все одно відтарабаниш до самого «дембеля». Те саме і у житті. Хочеш чи не хочеш, а пройдеш сходишками до «дембеля», скільки би їх тобі Бог не подарував (УМ, 3.02.2000). БСРЖ, 153; СЖЗ, 35; ТСРЯ, 195.

2. тюр. Звільнення в'язнів з колонії. БСРЖ, 153; СЖЗ, 35; ЯБМ, 1, 271.

3. арм. Демобілізований солдат. Та бляха вигнулася ще дужче, як у справжнього «дембеля», пускаючи веселі «зайчики» на сонці (В. Верховень, Квадрат, вписаний в коло). БСРЖ, 153; СЖЗ, 35; ТСРЯ, 195; ЯБМ, 1, 271.

ДЕМО, невідм., с. 1. мол. Демонстрація. ПСУМС, 21.

2. муз. Демонстраційний запис. До заявки на участь у фестивалі треба додати яке-небудь поганеньке демо. ПСУМС, 21.

ДЕМОКРАТИЗАТОР, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Дубинка з жорсткого пластику (резини), яку використовує міліція і загони спеціального призначення для розгону демонстрацій і мітингів. БСРЖ, 153; ПСУМС, 21.

ДЕМОН, -а, ч. 1. крим.; несхвальн. Людина, яка не пов'язана зі злочинним світом, але видає себе за таку. БСРЖ, 153; СЖЗ, 35.

2. крим., жерм. Дурень. Демон – дурень (Сленг-лікбез 5). БСРЖ, 153.

◆ Демон відливу, мол.; жарт. Туалет. ПСУМС, 21. Демон жорстокий, крим. Безжалісна людина. СЖЗ, 35.

ДЕНЬ, дня, ч. ◆ День фантиків, гірн., ірон. День, коли шахтарі нарешті отримують зарплату. ФССГД, 81. ■ Становлення вислову припадає, очевидно, на час, коли гроші були дуже знецінені. ФССГД, 81. День шахтаря, гірн. Зарплата. Дзєндзелівський, 350.

ДЕПАД, -а, ч.; мол. Ненормальна людина, дії і вчинки якої можуть становити небезпеку для оточуючих. ПСУМС, 21

ДЕПРЕСНЯК, -у́, ч.; мол., нарк., інтел. Депресія; стан депресії. Коли про це ду-

маєш, стає спершу прикро, потім нудно, а потім взагалі навалює густий, шаблезубий депресняк (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 154; ПСУМС, 21.

ДЕПРЕСУХА, -и, ж.; мол., нарк., інтел.

Те саме, що ДЕПРЕСНЯК. <...> дух «Протизначення» <...> витончено індивідуальний, сольний, ліричний – не вельми підвладний узагальненням про «молодіжну субкультуру». Хоча негативізму і депресухи авторам не позичати (Книжник, 2001, № 12). БСРЖ, 154

ДЕРБАН, -у, ч.; нарк. Збір урожаю маку. БСРЖ, 154, ПСУМС, 21

ДЕРБАНІТИ, -ню, -ниш, недок., що. 1.

крим. Ділити награвоване. БСРЖ, 273; ЯБМ, 1, 273

2. крим. Грабувати. СЖЗ, 35; ЯБМ, 1, 273.

3. нарк. Збирати урожай маку в певний сезон. БСРЖ, 273; ПСУМС, 21.

ДЕРЕВО, -а, с.; мол. Погана гітара. ПСУМС, 21.

ДЕРЕВ'ЯНИЙ, -а, -е.; жрм; жарт-ірон., зневажл.

Про радянські рублі (карбованці). <...> щедрі співгромадяни сипали туди дріб'язок, хоча інколи спускався й легкокрилий голуб у вигляді дерев'яного карбованця або троячки (А. Мухарський, Попса для еліти) // мн. дерев'яні, -их. Радянські рублі. Франзоля не прогадала: поверх купи дерев'яних за номер я поклав їй ще двадцять баксів зверху <...> (В. Шкляр, Елементал).

◆ **Дерев'яний по пояс**, мол. Дурний. ПСУМС, 21.

ДЕСТРОЙ, -ю, ч.; мол.; жарт. 1. Розруха, руїна. Коли мої батьки купували ха-

ту, в усій садибі був страшний дестрой. ПСУМС, 21.

2. Гуляння, пиятика з негативними наслідками. У куми на весіллі був такий дестрой, що тричі міліцію викликали. ПСУМС, 21

■ Від англ. *destroy* – руйнувати, знищувати.

ДЕЦИЛ, -а, ч., у знач. присл.; мол.

Мало, трішки. – Шчас би розкумариться, чистото децил <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 156

ДЕШЕВІЙ, -а, -е.; крим. 1.

Про продажну, ненадійну людину Тупа ця бабська натура, дешева, курвотна, недорозвинута (Синописис станіславський необов'язковий).

2. Про людину, яка не становлять інтересу для злочинного світу. – До речі, що він за один? – Шістка, – її губи зневажливо скривилися. – Дешевий фраср (Л. Кононович, Мертва грамота). ЯБМ, 1, 277

ДЖА, -і, ж.; нарк. Гашиш. БСРЖ, 156, ПСУМС, 21.

ДЖАЗ, присудк.; мол.

Добре, чудово. <...> людям для мирного життя й тісної дружби часто бракує спільного ворога Якщо він є – все джаз, якщо ні – недобрі думки з'являються, відтак починається активний пошук недоліків одне в одному (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ДЖЕФ, -у, ч.; нарк. 1. Ефедрин (краплі від нежитю). БСРЖ, 157; ПСУМС, 21

2. Ефедрон, саморобний наркотик на основі ефедрину, солутану. Особисто я після всього, що дали зі мною відбувалося, зарікся на все життя торкатися

навіть до джефа (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 157.

ДЖИН, -а, ч. ♦ **Викликати джина**, мол.; *жарт.* Блювати. ПСУМС, 21. **Пустити джина**. мол.; *жарт.* Сходити в туалет. ПСУМС, 21.

ДЖІНИ, -ів, мн.; мол. Брюки із джинсової тканини. БСРЖ, 157.

ДЖИНСУРА, -и, ж.; мол. Одяг з джинсової тканини. БСРЖ, 157; ПСУМС, 21.

ДЖМІЛЬ, джмеля, ч.; *арм.* Вертоліт. Ба-лабін.

ДЖОЙСИ, -ів, мн. мол. Джинси. ПСУМС, 21.

ДЖОПСИ, -ів, мн.; мол. Джинси.

ДЖУД, -а, ч.; мол. Куртка. ПСУМС, 21.

ДЖУЗЕПPE, невідм, ч. 1. мол. Ненормальна людина. ПСУМС, 22.

2. у знач. вигуку. Крах, невдача. ПСУМС, 22.

ДЗВОНІЛКА, -и, ж.; мол.; *жарт.* Туалет. Вони в дзвонилку побігли (Запис 2001 р.).

ДИК, вигук; мол. Вираження самовихвалювання, гордої самовпевненості, згоди зі співрозмовником. *Непогано зроблено, молодець! – дик!* БСРЖ, 176; ПСУМС, 22.

ДИМ, -у, ч.; *крим., тюр.* 1. Тютюн. БСРЖ, 175; ЯБМ, 1, 299. // Цигарки, папіроси. БСРЖ, 175; ЯБМ, 1, 299. // Гашиш. СЖЗ, 36.

2. Спирт. БСРЖ, 175; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 299.

3. Невизначеність, невідомість. БСРЖ, 175; ЯБМ, 1, 299.

♦ **Бути в диму**, *крим.* Зайти в безвихідь, не знати, що робити. БСРЖ, 175; СЖЗ, 22.

ДИНАМІК, -а, ч.; мол.; *несхвальн.* Нечесна людина, ошуканець. БСРЖ, 159; КСМС.

ДИНАМО, невідм.; с. 1. мол.; *несхвальн.*

Людина, яка не виконує своїх обіцянок. *Якби не це динамо, якого я прочекала півтори години, можна було б встигнути на виставу (ПСУМС).* БСРЖ, 159; ПСУМС, 22.

2. мол.; *несхвальн.* Схильність ігнорувати домовленості. БСРЖ, 159; ПСУМС, 22.

♦ **Крутити динамо кому**. 1) *крим., мол.* Брехати, переконувати в неправдоподібному. *Але власникові машини «крутив динамо», що йдеться про електроніку, якою машина буцімто нашіпигована та яку відремонтувати у місцевих умовах майже неможливо...* (СМ, 21.05.1999). БСРЖ, 159; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 280. 2) мол. Не виконувати своїх обіцянок; не виправдовувати надій на інтимну близькість. *До того ж пригадав, як вона крутила мені динамо, і тепер хотів помститися їй (А. Мухарський, Понса для еліти).* БСРЖ, 159. 3) *крим.* Не виплачувати програну суму. БСРЖ, 159; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 280.

ДІНЯ, -і, ж. мол.; *жарт.* Голова. *До цього придурка не відчуваю жалю, йому давно треба було дати в диню (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).* БСРЖ, 175; ПСУМС, 22.

ДИРЕ́КТОР, -а, ч.; *нарк.* Те саме, що ДРАП. ПСУМС, 22.

ДИРЯ, -і, ч.; *шк.; жарт.-ірон.* Директор школи. *Тебе диря просив зайти (Запис 2000 р.).* БСРЖ, 159.

ДИ́СЕРА, -и, ж.; мол.; *зневажл.* Дисертація (звичайно кандидатська). *Дописати дисеру.*

ДИСИДА́, -і, ч. і ж., *також у знач. збірн.; мол.; зневажл., жарт.* Дисидент, дисиденти. <...> *де сіда дисида*

вже не сидіти / підростають як на гріх наші дисидіти / григоренко в очах солженіцин в небі / тягне строк рік-за-два на свободі небіж (І. Бондар-Терещенко, Постебня). БСРЖ, 160.

ДИСКАРА, -и, ж. мол. Дискотека. В це поняття [БД – блядки] входять: вечірка, груповуха, дискара, відпочинок на лоні природи <...> (Синопис станіславський необов'язковий).

ДИСКОГОПАНЦІ, -ів, мн.; мол.; жарт. Те саме, що ДИСКАРА.

ДИСТРИБУТОР, -а, ч.; мол. Організатор п'ятики. ПСУМС, 22.

ДИТІНКА, -и, ж.; мол.; зневажл. Молодший за рангом, недосвідчений. ПСУМС, 22.

ДІАЛІТИСЯ, -люся, -лишся, *недок.*; *комп.* Спілкуватися за допомогою інтернету. КСМС.

ДІВЧИНА, -и, ж. ♦ **Дівчина 96 проби**, *крим.* Досвідчена молода повія. СЖЗ, 36.

ДІД, -а, ч.; *арм.* 1. Солдат строкової служби після наказу про звільнення до відправки додому. БСРЖ, 150.

2. Солдат строкової служби, який прослужив від 1,5 до 2 років. – *Діди собі п'ють, а молодим – надає служить, як положено* (О. Яровий, Чекання несподіванки). * *Образно. Це секс у гуртожитку, / де за шафкою ще півкімнати / забігали до тебе забромлених пару жовнірів / ти торчала моя батьківщино / тебе передаровував дед салабонові* (В. Цибулько, Ангели і тексти). БСРЖ, 150; ТСРЯ, 193.

♦ **Йосипів дід**, *вигук; мол.; евфем.* Вираження різкого незадоволення. ПСУМС, 30.

ДІДИЗНА́, -ї, ж.; мол. Те саме, що ДІДІВЩИНА.

ДІДІВЩИ́НА, -и, ж.; мол., *арм.* Нестатутні стосунки в армії, спрямовані на приниження солдат і підпорядкування «дідам». ТСРОЖ, 42.

ДІРКА, -и, ж.; *крим., мол.* Жінка, дівчина. <...> *прив'яжешся до однієї дірки – чекай неприємностей!* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 175.

ДИСТАВА́ТИ, -аю́, -ає́ш, *недок., кого;* мол., *крим.*; *несхвальн.* Нав'язливо чіплятися до когось, набридати комусь, втомлювати когось *І тут Славко Маленський почав їх дїставати* (В. Канюс, Сентиментальний блюз). БСРЖ, 165; ПСУМС, 22.

ДИСТА́ТИ, -ну, -неш, *док., кого;* мол., *крим.*; *несхвальн.* Позбавити спокою когось, набриднути комусь. *Дїстала мене, вже сил нема! Переслідує мене скрізь своїм телефоном* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); <...> *голос Чекаичука тремтить, але він навмисне розповідає про ті натуралістичні деталі, щоб «дїстати» Біста* <...> (Є. Кононенко, Імітація); *Пенсіонерів «дїстала», як вони писали, система, що складалася на головному ринку області з обманами та обважуванням покупців і бурхливою діяльністю перекупників* (День, 26.10.1999). БСРЖ, 165; ПСУМС, 22; ТСРОЖ, 46.

ДИСТА́ЧА, -ї, ж.; мол.; *несхвальн.* Щось нудне, набридливе. БСРЖ, 165; ПСУМС, 22.

ДІТИ, -ей, *мн.* ♦ Пішли, як діти в школу, *мол.*, *жрм.* 1) Про речі, які пропали, зезли. 2) Про вдале просунення справи (продаж товару та ін.). Сленг-лікбез 3.

ДНІПРО́, -а́, *с.*; *жрм.* Місто Дніпропетровськ. Ще заробляючи журналістикою в Дніпрі, він [П. Вольвач] вимилував «нетутешній» образ київських письменників (Книжник, 2001, № 4).

ДНО, -а́, *с.* ♦ Лягти / лягати (заялгти) на дно, *крим.* Припинити злочинну діяльність. Поламають пару днів і завалять мене, це вже гарантія <...> Треба на дно лягати (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); Зловмисник зник і скидалося, що він десь «ліг на дно» (СМ, 21.05.1999); А «Руслан» нюхом почувши небезпеку, «заліг на дно» (КО, 1999, № 12). ЯБМ, 1, 354.

ДОБАЗА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *док.*, *про що*; *мол.* Домовитися про щось. <...> вона тутешня, сам подумай, хавка, квартира, музон – добазарилися про зустріч <...> (С. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 4.

ДОВБАК, -а́, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Некмітлива, тупа людина. Дятел – дурень, тупиця. *Синон.*: довбак, дода, лось, тундра (КСМС).

ДОВБАНА́Т, -а, *ч.* *мол.*; *зневажл.* Людина, яка набридає кому-небудь. – А тепер, – глянув Романові у вічі, – чого хотів від тебе цей довбанат? (В. Врублевський, Замах на генсека).

ДОВБАНИЙ, -а, -е., *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Поганий, неприємний (негативна характеристика будь-якого предмета, явища, людини). <...> можна зіпнути зуби і

дати собі відрізати пальця чи довбаний апендикс без наркозу (А. Дністровий, Невідомий за вікном); Я його довбаний голос завжди впізнаю (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); <...> і побратимство ж наше довбане – все'одно що з одного табору <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); <...> а колишні реґбісти за пивом і картами курили кемел і говорили про своє довбане реґбі <...> (С. Жадан, Історія культури початку століття); Коли видавець нарешті дозріває – з'ясовується, що роман уже перечитаний. Метафізика довбана. Рецидиви самвидаву (Книжник, 2000, № 4). БСРЖ, 62.

ДОВБЕНЬ, -бня, *ч.*; *мол.*; *жрм.*; *зневажл.* Те саме, що ДОВБАК.

ДОВБЛО́, -а́, *с.* і *ч.*; *мол.*; *жрм.*; *зневажл.* Те саме, що ДОВБАК.

ДОВБОНУ́ТИЙ, -ого, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Ненормальна людина. ПСУМС, 22.

ДОВЕ́РШИТИ, -шу, -шиш, *док.*; *мол.* Досягти оргазму.

ДОГАНЯ́ТИ, -яю, -яєш, *недок.*, (*що*). *крим.*, *мол.* Розуміти щось на рівні вимог, що висуюються до інтелекту. Христя щось торохтить мені на вухо, але я нічого не «доганяю» (С. Бортніков, Чистильник); Я не доганяю тупу манеру показувати пальцем на бультер'єра (із пісні гурту «Скрябін»). Югановы, 70; ЯБМ, 1, 282.

ДОГАНЯ́ТИСЯ, -яюся, -яєшся, *недок.*; *мол.* Повторно вживати наркотик або алкогольний напій з метою продовження стану ейфорії. П'яні ватерполісти збірних України та Молдови, «доганя-

ючись горілочкою», зчинили дебош <...> (УМ, 13.09.2000).

ДОГНА́ТИ, -жену́, женеш, док. (що); крим., мол. Зрозуміти. *Леся Герасимчук зізналася, що усі можливі книжки вона прочитала ще в дитинстві, причому, за її ж власними словами, «мало» що в тому догнала» <...>* (Книжник, 2001, № 12). БСРЖ, 160; ПСУМС, 22; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 282.

ДОГНА́ТИСЯ, -жену́ся, -не́шся, док.; мол. Повторно вжити наркотичний засіб або алкогольний напій з метою продовження, підсилення стану ейфорії. *Ми догнались пивом, а потім довго їздили містом, поки Фомич роз'яснював шоферу, що хоче зробити «фак» в «паблік хаус» (А. Мухарський, Попса для еліти); Наркомани «заряджаються дозою» вдома і вже в гарному настрої їдуть на Хрещатик, де і з'являється бажання «догнатись» (Крок, 2001, № 13). БСРЖ, 160; ПСУМС, 22.*

ДО́ДА, -и, ч. і ж.; мол.; зневажл. Те саме, що ДОВБАК. КСМС.

ДО́ДІК, -а, ч.; мол.; зневажл. Самовдоволена людина; франт, фертик. *Я взагалі на таких додіків завжди плювати хотіла! Що з нього за чоловік – того й тільки, що штани носить (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ПСУМС, 22.*

ДО́ЗА, -и, ж.; шк. Домашнє завдання. *Нам таку не підйомну дозу дали, що можна одразу здохнути! КСМС.*

ДОЗНЯ́К, -у́, ч.; крим., нарк. Доза наркотику. БСРЖ, 161; ПСУМС, 22; СЖЗ, 36.

ДО́ТИ, дою́, до́їш, недок., кого.; крим., жрм. Вимагати у когось щось; вимага-

ти і брати хабарі. *Незабаром мене почали «доїти». Обсяг данини зріс настільки, що я віддавав бандюгам весь виторг (ПіК, 2001, № 12). БСРЖ, 161, ПСУМС, 23; ЯБМ, 1, 283.*

ДО́ІХАТИ, -їду, -їдеш, док.; мол. 1. до кого. Створити конфліктну ситуацію. ПСУМС, 23.

2. Досягти оргазму.

ДОК, -а, ч.; мол. Те саме, що ДОКА. * Образно. <...> коли українець прийде до бога я знаю / що саме він скаже йому / він скаже богові знаси док / мене не кличе твоя труба <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

ДО́КА, -и, ч. і ж.; мол. Людина, обізнана в чомусь. ПСУМС, 23.

ДО́ЛАР, -а, ч. ♦ Рідкий долар, крим. Пів літра горілки. СЖЗ, 88.

ДОЛІ́НА, -и, ж. ♦ Чуйська долина, нарк. Ейфорія від куріння наркотиків. ПСУМС, 23.

ДОМУ́ШНИК, -а, ч.; крим., жрм. Квартирний злодій. *Три групи «домушників» затримали за тиждень (КО, 1999, № 30); «Домушники» перекрили тогорічний графік (СМ, 19.02.1999); Короткий проміжок – близько двох годин – не було вдома господарів квартири по вулиці Сухомлинського, але цього часу вистачило «домушникам», аби підібрати відмичку (СМ, 30.07.1999). БСРЖ, 166; СЖЗ, 37; ТСРОЖ, 45; ЯБМ, 1, 285.*

ДО́НОР, -а, ч.; гірн. Шахтар, якому приписують зайві гроші, частину яких він повинен віддати начальникові дільниці. Дзєндзелівський, 350.

ДОРՕԳА, -и, ж. 1. нарк. Шрам на венах від постійного введення наркотиків. БСРЖ, 164, ПСУМС, 23.

2. мн. дорՕги; крим. Вени. СЖЗ, 37.

ДОСТОЇВСЬКИЙ, -ого, ч. 1. мол.; ірон., несхвальн. Людина, яка набридає ко-мусь. БСРЖ, 165. // муз. Людина, яка на-бридає музикантам похвалами або до-ганами. ПСУМС, 23.

ДОТІРКАТИ, -аю, -аєш, кого; мол. Те саме, що ДІСТАТИ. ПСУМС, 23.

ДОХОДІТИ, -джу, -диш, недок.; крим. Помирати. Згадався напівзнайомий на-ркоман. Він, схоже, вже «доходив» (О. Яровий, Чекання несподіванки). ЯБМ, 1, 288.

ДОХОДЯГА, -и, ч. 1. тюр. Ув'язнений, доведений до крайнього ступеня висна-ження. ТСРЯ, 219; ЯБМ, 1, 288.

2. крим., жрм. Виснажена людина. Хто він за національністю – невідомо. До-ходяга був просто людиною, доведеною до крайнього ступеня фізичного та ду-ховного виснаження (А. Дімаров, Містечкові історії); Сильна армія «до-ходягами»? (УМ, 14.09.1999); Дідок-доходяга. СЖЗ, 37; Чабаненко 1992, 1, 292; ЯБМ, 1, 288.

ДОШКА, -и, ч. 1. муз. Гітара зі шматка дерева. БСРЖ, 164. // Погана гітара. ПСУМС, 23.

2. мол.; жарт., зневажл. або презирл. Дуже худа дівчина. БСРЖ, 164.

3. мол. Фригідна жінка. ПСУМС, 23.

ДРАБ, -а, ч.; міл. Охоронець. Натрено-ваним оком я вихопив з натовпу охоро-ну – п'ятьох драбів з явно кримінальни-ми фізіями <...> (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ Від укр. заст. драбант – охоронець можновладної особи.

ДРАБАДАН, -у, ч.; нарк. Задоволення від куріння наркотичної речовини. ДРАБАДАН – найвищий ступінь кайфу після куріння драпу (Синописис станіс-лавський необов'язковий).

◆ П'яний в драбадан, мол., жрм. Про великий ступінь сп'яніння. П'яний в драбадан, без шкарпеток, але в кедах, в заправних до дірок вилиналих джінсах і в червоній сорочці, на якій висіли ши-роченні підтяжки кольору сажі, він <...> врешиті-решит вирулив на сцену (М. Мишкало, Майже європеець). ПСУМС, 23; ЯБМ, 1, 156.

ДРАБЇГА, -и, ч.; жрм. Те саме, що ДРАБ. <...> драбуга, якого я пожбури-в першим, сидів на дорозі й тряс голово-ю... ну а решта драбів спинилася й не знала, нападати їм чи ні (Л. Кононо-вич, Мертва грамота). Кремезний дра-буга.

ДРАЙВ, -у, ч. 1. муз. Особливе звучан-ня, емоційна насиченість, внутрішня напруга музичної композиції. [У мові металістів] драйв (англ. «енергія») вживається на позначення музичної енергетики (Н. Шовгун, Формування українського...). БСРЖ, 166; ПСУМС, 23.

2. жрм. Почуття пристрасного запалу, піднесеності, натхнення; велика емо-ційна напруга. Напевно, це великий драйв – звести храм за свої гроші (Книжник, 2001, № 18); От часи ж були! Стільки оптимізму, стільки на-дій на драйв і декласований відчай, на автентіку першоспіву, на амораль-ність першотворення... (Книжник,

2001, № 16). * Образно. <...> писання в порожнечу / країна з аграрним драйвом <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

- ◆ **Важкий драйв**, комп. Жорсткий диск. БСРЖ, 166; Синишин, 25.

ДРАЙВЕР, -а, ч., мн. драйвери, -ів; мол. Водій, шофер. *Якщо ви не ловите машину на вулиці і не домовляєтесь заздалегідь про суму, а цивільно викликаєте «драйвера» по телефону, відлік йде суворо за лічильником* (ПіК, 2002, № 47–48).

ДРАЙКА, -и, ж.; шк. Трійка (оцінка).

ДРАМС, -а, ч., мн. драмси, -ів; муз. Ударні інструменти. БСРЖ, 166; ПСУМС, 23.

- Від англ. *drum* – барабан.

ДРАП, -у, ч.; нарк., крим. Гашиш. <...> пахне драпом в учительській, доц заливає двори <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); Є кілька футів допомоги з безробіття, і він, козел, цілими днями курить драп і бухає (М. Мишкало, Майже європеець). БСРЖ, 166; ПСУМС, 23. СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 289.

ДРАТИ, деру, дерещ, недок., кого; крим., жрм. Здійснювати статевий акт з дуже високою інтенсивністю (тільки про чоловіків). *А тут, ну, як тобі сказати, драв Ліду мало не щодня <...>* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). Югановы, 73; ЯБМ, 1, 290.

ДРАХМИ, -ів, мн.; крим.; жарт. Гроші. БСРЖ, 166; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 290.

ДРАЧКА, -и, ж.; мол.; жарт. Сексуальна партнерка чоловіка.

- Див. ДРАТИ.

ДРЕЙФИТИ, -флю, -фиш, недок.; крим., жрм. Боятися. *Доки хтось незнайомий не ляснув мене по спині: – Толя, не дрейф* (Б. Жолдак, Спокуси). СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 290.

ДРЕЙФЛО́; ДРЕФЛО́, -а, с. і ч.; крим.; зневажл. Боягуз. БСРЖ, 167; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 290.

ДРЕК, -у, ч.; мол.; жрм; несхвальн.; зах. Щось поганої якості, нічого не варте. *Плаття – дрек* (Запис 2002 р. м. Чернівці). БСРЖ, 166.

- З їдиш: *drek* – лайно, людський кал; нім. *Dreck* – взагалі щось погане. Дзєндзелівський, 258.

ДРЕКОВИЙ, -а, -е; мол., жрм; несхвальн. Поганий, неякісний. *Дрековий торт купила* (Запис 2002 р., м. Чернівці).

ДРЕФУ́Н, -а, ч.; мол. Боягуз. *Чи я ж дрефун? / Чи кумпол мені, може, / розвалили?* (Книжник, 2001, № 18).

ДРИНКАНУ́ТИЙ, -а, -е; мол. У стані алкогольного сп'яніння.

ДРИ́НЬКНУТИ; ДРІ́НЬКНУТИ, -ну, -неш, док.; мол. Випити спиртного.

ДРИ́НЬКНУТИЙ; ДРІ́НЬКНУТИЙ, -а, -е; мол. Те саме, що ДРИНКАНУТИЙ.

ДРІ́ЖДЖИ, -ів, мн.; крим. Гроші. БСРЖ, 168; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 291.

ДРИ́НК, -у, ч.; мол. Алкогольний напій. * Образно. <...> там сподіваний дрінк і негаданий бульк / витягають із серця пісний пролеткульт <...> (І. Бондар-Терещенко, Постєбня). БСРЖ, 16; ПСУМС, 23.

- Від англ. *drink*.

ДРІНКАТИ; ДРІНЬКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *що*; *мол.*, *крим.* Пити (частіше спиртні напої). <...> *українські хлопці «дрінкають» суворіші напої – замість кальвадосу і мартіні – горілку, віскі, пиво, і каву, каву, каву* (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ, 167; ПСУМС, 23; ЯБМ, 1, 290.

ДРОВА, 1. дрів, *мн.*; *крим.*, *мол.* Сірники. ПСУМС, 23; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 291.

2. у *знач. вигуку*, *мол.* Кінець, крах. ПСУМС, 23.

ДРОЧИТИ, -чú, -чиш, *недок.*; *мол.*, *жрм.*, *крим.* Займатися онанізмом. *Виродок, який ненавидить всіх і все, дровичить в кулак, розглядаючи розвішані в себе в кімнаті еротичні картинки з фільму «Без чутства»* (Синопис станіславський необов'язковий); *Взагалі, стежити за людиною, коли вона їсть, – це просто свинство, це те саме, що підглядати, коли дровичать* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 168; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 291.

ДРОЧИТЕЛЬ, -теля, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРОЧУН.

ДРОЧО́, -чкá, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРОЧУН.

ДРОЧУГÁN, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРОЧУН.

ДРОЧУ́Н, -á, *ч.*; *мол.* Онаніст. ПСУМС, 22.

ДРУГ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. *Я переконаний, що варто несподівано з'явитися до неї, і тоді ... мій маленький друг до її послуг* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 168.* *Образно. Немає більшої удачі, / Коли без комплексу й напруг / Поряд з тобою різво скаче / Красивий сексуальний друг!* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ДРУГÁN, -á, *ч.* 1. *крим.* Друг, який має однакові права з іншими в груповій ієрархії. СЖЗ, 37.

2. *мол.* Друг, приятель. *О пів на першу ночі, щоправда, не більш тверезий від Васі білоруський новеліст Єрмолайчик зробив було спробу витягнути другана з ліфта <...>* (Ю. Андрухович, Москва-віада); *У його кращого другана Кеші сьогодні не було занять, тому він за-в'язав розмову з Корієм* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 168.

ДРУЖБÁN, -á, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРУГАН.

ДРУЖО́К, -жкá, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 168.

◆ **Милий дружок.** Те саме. Її обличчя занурилося в його поміжніжжя, губи торкнулися врази – і «милий дружок» виструнчився піонером: «Завжди готовий!» (В. Врублевський, Замах на генсека).

ДРУШЛЯ́К, -á, *ч.*; *муз.* Домра. ПСУМС, 23.

◆ **Друшляки пускати**, *мол.* Говорити дурниці. ПСУМС, 23.

ДРУШЛЯ́ТИ, -яю, яєш, *крим.*, *мол.* Спати. * *Образно. Мовчання подібне до рабства. / Йому за щастя друшляти між дахом і страхом. / Так спить після цуйки немитий румун <...>* (С. Пантюк: Іменник.). ПСУМС, 23; СЖЗ, 38.

ДРЮ́ЧБА, -и, *жс.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дружба. ◆ **Дрючба народів**, *жрм.*; *жарт.-ірон.* 1) Монумент Возз'єднання України з Росією у м. Києві. 2) Бульвар Дружби Народів у м. Києві.

■ Контамінація дружба і дрючити.

ДРЮ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*, *кого*; *крим.*, *жрм.*; *вульг.* Використовувати

жинку під час статевого акту. *Уяви-но собі: курдуплик курву / Дрючить <...>* (Т. Лучук, Кутулл у версіях...). БСРЖ, 169.

ДУБ, -а, ч. ♦ Упасти з дуба на кактус, *жрм.* Стати дурнуватим. ФССГД, 90. **Ясельний дуб**, *мол.* Ствердження чого-небудь; ясна річ. Сленг-лікбез 4.

ДУБАК, -а́, ч. *крим., мол.; жарт.* Холод. *У хаті страшний дубак* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 169; ПСУМС, 23.

ДУБЛОН, -а, ч.; *мол.; інд.-торг.* Дублян-ка. БСРЖ, 170.

ДУДКІ, -дók, *мн.; муз.* Духові інструменти. ПСУМС, 23.

ДУКАТИ, -ів, *мн.; крим.* Гроші. СЖЗ, 38.

ДУЛЯ, -і, *ж.* 1. *комп.; жарт.* Вихід з програми трьома пальцями – Ctrl – Alt – Del. * *Образно. Комбінація з трьох пальців. Так фахівці називають операцію перезавантаження комп'ютера. Саме її й скрутили Ющенкові* (йдеться про зміну уряду В. Ющенка навесні 2001 р.) (ПіК, 2001, № 15). БСРЖ, 171.

2. *муз.* Партія з трьох нот, яку грають однією рукою. ПСУМС, 24.

♦ **Дуля з рота**, *мол.* Висунутий язик. ПСУМС, 24.

ДУНЬКА, -и, *ж.; мол.; ірон.* Дівчина, жінка для задоволення сексуальних потреб.

♦ **Дунька Кулакова**, *крим.* Онанізм. БСРЖ, 171; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296. **Дуньку ганяти**, *мол.* Займатися онанізмом. **Наукова дунька**, *інтел.; жарт.* Книгарня

та видавництво «Наукова думка» у м. Києві.

ДУПА, -и, *ж. мол.* 1. *Зад. Мене розважив задушливий декор серпасто-молотчастих кумачів <...>, а особливо офіційантка з діркою на джинсовій дупі* (Смоლოსкипи, 1997, № 2). ■ Від польськ. згруб. *dupa* – задниця.

♦ **В дупу п'яний**. Про великий ступінь сп'яніння. *Учора я надравсь, / Сьогодні в дупу п'яний – / А може це любов?* (Ю. Позаяк, Шедеври). **До дупи**. 1) Нічого не варте. [Руслан:] *Фух! Аж упрів... Але то все – до дупи. Працюю для них, страждай – ніхто тобі й слова доброго не скаже.* (В. Діброва, Поетика застілля). 2) До дідька. ■ Від польськ. *do dupy*. **Дупу порвати**. Зробити все можливе й неможливе задля досягнення певної мети. ПСУМС, 56. ■ Трансформація крим. фразеологізму *очко рвати* у тому ж значенні. Див. ОЧКО. **Мати в дупі когось, щось**. Ігнорувати когось, щось. *Панна, котра роздягається сама, робить це з двох причин: а) має тебе в дупі, і її глибоко нахчати, що ти про неї думаєш; б) не має тебе в дупі, а тому не бажає гра-ти вар'ята* (Ю. Винничук, Груші в тісті). ■ Від польськ. *tięć (coś) w dupie*. У дупі. У скрутному або безвихідному становищі. *«У дупі ти тепера <...>. А як звідти виберешся, доведеться партійний білет на стіл покласти...»* (В. Дрозд, Життя як життя).

2. *жарт.-ірон.* Обличчя. ПСУМС, 24.

ДУПЕЛЬ, -пля, ч.; 1. *жрм; презирл.* Розумово відстала людина. БСРЖ, 171, СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.

2. *крим.*; *презирл.* Психічно ненормальна людина. СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.
3. *жрм.* Стан сильного алкогольного сп'яніння. БСРЖ, 171; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.
- ◆ **Дати дупля**, *крим.* Зрозуміти щось. *Замість слова «зрозуміти» використовують вислів «дати дупля» <...>* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ДУПКА, -и, *жс.* ◆ **Куряча дупка**, *мол.* Мовчазний, нерішучий хлопець. ПСУМС, 24.

ДУПКУВАТИ, -кую, -куєш, *недок.*; *мол.* Гасити недопалену цигарку. ПСУМС, 24.

ДУПЛІТИСЯ, -люся, -лішся, *недок.*; *мол.* Не розуміти чогось. ПСУМС, 24.

ДУПЦЯ, -і, *жс.*; *мол.* Пестл. до ДУПА1. <...> він [ліжник] пам'ятає всі зізнання <...> він цілу ніч мені шепоче про твої губи дупцю очі <...> (Р. Малко, Шкіци).

ДУРБЕЦІЛ, -а, *ч. мол.* Те саме, що ДЕПАД. ПСУМС, 24.

ДУРДОМ, -у, *ч.*; *жрм.*; *мол.*, *крим.*

1. Психіатрична лікарня. БСРЖ, 172; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.
2. *жрм.*; *мол.*; *несхвальн.* Нервозна, ненормальна ситуація; плутанина, безлад. *У кожній державі є свої святі імена і якщо запитати, скажімо, в поляка, як він ставиться до премії імені Адама Міцкевича, то це не означає, що він мусить «наїжджати» на Міцкевича. Це вже повний дурдом* (Є. Пашковський: ЛП, 2001, № 3). БСРЖ, 172; ФССГД, 93. **Дурдом на колесах**, *жрм.* Те саме. ФССГД, 93. **Як у дурдомі**, *жрм.* Те саме. [Венік:] *Живу, як у дурдомі. Вчора жаба, сьогодні – ці привиди гестапів-*

ські!. (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ДУРЕНЬ-ДУРЕНЬ, дурень-дурня, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Група «Дюран-дюран».

ДУРКА, -и, *жс.* 1. *мол.*; *жрм.* Психіатрична лікарня. [К л а в а :] *Та його ж у дурку треба!* (Н. Ворожбит, Житіє прости); *У дурці шизофреніки їдять вареники* (В. Недоступ: Пропала грамота); *Тут за «три акорди» гинули та сиділи по «дурках» вже по-справжньому* (ПіК, 1999, № 35). ПСУМС, 24.

2. *мол.* Божевілля. *Так, коли твір уже ледь не волає про свою детективність, метафізику чи й просто «дурку», головний герой спокійнісінько жиріє собі* (Книжник, 2001, № 18). ПСУМС, 24.

3. *крим.* Жіноча сумка. БСРЖ, 172; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 297.

ДУРМАН, -у, *ч.*; *крим.* Вино. СЖЗ, 38.

2. *жрм.* Самогон.

ДУРЯЩИК, -а, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Телевізор.

ДУСТ, -у, *ч.*; *крим.* Самогон. СЖЗ, 38.

ДУХ, -а, *ч.* 1. *арм.*; *зневажл.* Молодий солдат (у перші шість місяців строкової служби). БСРЖ, 173; СЖЗ, 38. ◆ **Бурий дух**. Непокірний солдат, який дає відсіч проявам дідівщини. Балабін.

2. *арм.*; *зневажл.* Боець армії афганської опозиції в період радянської воєнної кампанії 1979–1989 рр.; душман. *Хто ви – «афганці» чи «духи»? / Которої з воєн / Жертви, научені клацати в п'яті затвором?..* (О. Забужко, Диригент останньої свічки); *Застосовувати автотомати-кулемети, а тим більше – ручні гранати – ризиковано. Замість «духів» можна завалити товаришів <...>*

(С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 173; ТСРЯ, 221.

3. *крим.*; *жарт.* П'яна людина. БСРЖ, 174; СЖЗ, 38.

ДУХÓВКА, -и, *жс.*; *інтел.*; *жарт.* Духовне життя.

ДУШÁРА, -и, *ч.*; *арм.* Те саме, що ДУХ1. Балабін.

ДЮ́НДЕЛЬ, -деля, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Ніс. ПСУМС, 24.

ДЮ́ПЕЛЬ, -пеля, *ч.* ♦ **П'яний в дюпель**, *жрм.* Про великий ступінь сп'яніння. <...> *п'яного в дюпель чоловіка <...> жінка не просто дупить межі очі, а ще й таким чином принижує за*

допомогою зміни рольових характеристик <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ДЯПÁН, -а, *ч.*; *мол.* Дядько.

ДЯ́ТЕЛ, -тла, *ч.* 1. *крим.* Жертва злочину. БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

2. *крим.*; *презирл.* Людина, яка не має авторитету в злочинному середовищі (тяжка образа у злочинному світі). БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

3. *мол.*, *крим.* Дурень. *Дятел – дурень, туниця* (КСМС). ПСУМС, 24; СЖЗ, 38

4. *крим.*; *несхвальн.* Донощик, інформатор. БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

5. *крим.* Активний гомосексуаліст. БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

Е

ЕКВА́ТОР, -а, *ч.*; *студ.* Час після зимової сесії на третьому курсі, середина навчання у вузі. *На третьому курсі, відразу після «екватора», він ледь не вчинив найдурнішої речі у своєму житті* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 710.

ЕКЛÉР, -а, *ч.* *крим.* Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 39.

ЕКСТЕЗІ́, *невідм.*; *нарк.*, *мол.* Наркотик, сильний психостимулятор. <...> *кількість молодих людей, які вперше випробували «екстезі» та інші хімічні наркотики [збільшилась] <...> (А. Мухарський. Попса для еліти).* ПСУМС, 24.

ЕЛЕКТМАТЮКА́ЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.*; *зруб.* Рупор, гучномовець. ПСУМС, 24

ЕМЕМÉМ, *невідм.*, *деабр.*; *мол.* Погано. ПСУМС, 24.

■ Від назви фінансової піраміди «МММ», від діяльності якої постраждало багато вкладників.

ЕММА́НУЕ́ЛЬ, -і, *жс.*; *крим.* Висококласна повія. СЖЗ, 39.

ЕНКА, -и, *жс.*; *студ.* Позначка в журналі про відсутність студента на занятті. *Зайшовши до аудиторії, він дізнається, що переключки не робили, і, значить, йому не поставлять енки* (Синописис станіславський необов'язковий).

Є

СЛÁХА, -и, жс.; крим. Пиво. СЖЗ, 39.

ЄРАЛÁШ, -у, ч.; мол.; жарт. Порнографічний фільм. ПСУМС, 24.

Ж

ЖÁБА¹, -и, жс. 1. мол.; зневажл. Дівчина. БСРЖ, 179; ПСУМС, 24.

2. крим. Жінка легкої поведінки. СЖЗ, 40.

ЖÁБА², -и, жс. крим.; несхвальн. Жадібна людина. БСРЖ, 179; СЖЗ, 4.

◆ **Жаба душить / задушить, давить / задавить кого; мол.** 1) Про стан заздрості. *Нас же, «пінеткових» українських книголюбів, мусить «давити жорстока жаба» [з приводу того, що роман Харуку Муракамі «Полювання на вівцю» у російському перекладі здобув всесвітній розголос]. Адже, попри несхожість української і японської культур, попри, на позір, відмінність суспільно-політичної ситуації, цей роман – про нас (Книжник, 2001, № 18); Ті, хто знають, скільки коштує видати те кольорове безглуздя, добре зрозуміють, що то не просто літературний зворот. Жаба душить, перепрошую на слові! (ЛП, 2001, ч. 2).* БСРЖ, 179; ПСУМС, 24. 2) Про стан суму, туги. БСРЖ, 179. 3) Про скривджений стан. БСРЖ, 179.

ЖÁБКА, -и, жс.; комп. Значок (символ) @.

ЖАЛІТИ, -ію, іеш, недок., кого; крим. Здійснювати статевий акт; злягатися. БСРЖ, 170; СЖЗ, 40; ЯБМ, 1, 309.

ЖА́РИТИ, -рю, -риш, недок., кого; мол.; вульг. Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 24; ПСУМС, 24; СЖЗ, 40; ЯБМ, 1, 311.

ЖА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, недок., кого; мол.; вульг. Вступати у статевий контакт, здійснювати статевий акт з кимсь. <...> *ті сцикухи, хоч і малі, а жаряться, як вугриці на пательні <...>* (Є. Пашковський, Безодня).

ЖЕРЕБЕ́ЦЬ, -бця, ч.; крим., жрм. Сексуально стурбований чоловік. // Сексуальний партнер (як правило, випадковий). ЯБМ, 1, 315.

ЖЕРЕ́БЧИК, -а, ч.; жрм. Пестл. до ЖЕРЕБЕ́ЦЬ.– *Довго тебе, жеребчику, на луг не пускали* (В. Гужва, Рай).

ЖИГÁН, -á, ч. 1. крим. Досвідчений злодій. БСРЖ, 183; СЖЗ, 40; ЯБМ, 1, 316.

2. мол. Людина, яка постійно жартує, в т. ч. над ближніми. ПСУМС, 25.

■ З рос. діял.: *жиган* – пройдисвіт, досвідчений шахрай. Грачев, Мокиєнко, 70

ЖИГА́ТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *кого*; *мол.*

Здійснювати статевий акт з кимсь (з великою інтенсивністю).

ЖИГУ́ЛЬ, -я, *ч.*; *жрм.* Автомобіль «Жигулі». – *Є одна точка, – сказав Пальцюк і побіг переймати зальотного «жигуля»* (В. Діброва, Вибгане). БСРЖ, 183.

ЖИГУ́Н, -а, *ч.*; *мол.* Чоловік із великою статевою потенцією.

ЖИТТЯ́, -я, *с.* ♦ **По життю.** 1) *крим.* Уживається в питальному реченні «Хто ти по життю?» у значенні «яка в тебе спеціальність у злочинному світі?». *Саме провокатори найчастіше запитують хто ти «по життю» – мужик чи пацан, підтримуєш чи ні злочинське життя й таке інше* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ЯБМ, 2, 196. 2) *мол.*, *жрм.* У реальному житті. *Вона по життю краща, ніж вийшла на цьому фото* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 184. 3) *мол.*, *жрм.* Завжди, постійно, увесь час. *Приколіст – людина, що по життю приколюється* (КСМС). БСРЖ, 184.

ЖЛОБ, -а, *ч.* 1. *крим.*, *мол.*, *жрм.* Скупа, жадібна людина. БСРЖ, 184; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 319

2. *крим.*; *зневажл.* Селянин. БСРЖ, 184; ЯБМ, 1, 319.

3. *мол.*; *несхвальн.*, *зневажл.* Обмежена людина, часто великого зросту. *Просто виховання таке – отой ідіот, жлоб і п'яниця, тільки й знає, що свої нутрії* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Жлоб категорично хоче розмовляти і писати на «удобнопонятном языке»* (І. Жиленко, Homo feriens); *Входить два жлоби. Вони несуть картину «Три богатиря». Картина страшна й*

велика, нести її жлобам важко (Л. Подерв'янський, Король Літр).

* *Образно.* <...> *І каже: / Придурку! Ти лише гіпертрофований жлоб-огірок!* (Ю. Позаяк, Шедеври).

■ З польськ. *źłób* – жолоб, колода, ясла, годівниця для худоби (Б. Ларін). Грачев, Мокиєнко, 71.

ЖЛОБИ́НА, -и, *ч.* і *жс.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що ЖЛОБ1. – *І по чому він хоче? – По три. – От жлобина! – Так. Поц* (В. Діброва, Збіговиська); *Уявлясте, кличе мене до себе, ще й пляшку вимагає. От жлобина!* (М. Омельченко, Свято біди).

ЖЛОБИ́ТСЯ, -блюся, -бішся, *недок.*; *мол.*, *крим.* Виявляти жадібність, скупість. *Тепер можна спокійно розглянутися по публіці і закурити (Юрку, не жлобся!) «голузів»* (Ю. Андрухович, Рекреації). БСРЖ, 185; ПСУМС, 25.

ЖЛОБИ́ХА, -и, *жс.*; *мол.*, *жрм.* Ж. до ЖЛОБ. *Просто я жлобиха, тому такі думки [купити вівсянки замість ковбаси], та ще й перед приходом друзів, – це нормально* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Той телефон, який він позичив у останньої розкішної подруги, давно відключено. І говорив він по ньому не більше двох днів. Потім та ж-ж-жлобиха заблокувала номер, відкрила собі новий, а йому на пам'ять лишилася тільки гарна іграшка у вигляді апарата* (Є. Кононенко, Зрада).

ЖЛОБКУВА́ТИЙ, -а, -е; *жрм.* Про людину якій притаманні риси жлоба. *Фонд очолює жлобкуватий американець Біст, що теж кохається на мистецтві, як і вони, а тому допомагає*

бідним дітям п'яниць «тлетього швіту» вибитися в люди (Книжник, 2001, № 19).

ЖЛОБНЯ, -і, жс., збірн.; мол.; зневажл. Жадібні, скупи, некультурні люди. *Нехай ми для них – дурні скіфи. Зате вони для нас – жлобня* (В. Діброва, Збіговиська).

ЖЛОБОДРОМ, ч.; мол.; зневажл. 1. -а. Те саме, що ЖЛОБ.- *Ану валі атсюда, жлободром, а то тебе ще моментом рога атшибут* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

2. -у, збірн.; Те саме, що ЖЛОБНЯ.

ЖЛОБСТВО, -а, с.; мол.; несхвальн. Відсталість; примітивність. *У загальносвіттовому масштабі випити вважається жлобством; тому що суспільство розвивається, наркотики розвиваються, й алкоголь – це вже ознака культурної відсталості* (Олег Скрипка: День, 17.08.1998); *Степ. Село. Потім жлобство райцентру / За годину стає обласним* (П. Вольвач, Бруки і стерні).

ЖЛОБСЬКИЙ, -а, -е; мол., жрм; несхвальн Примітивний, позбавлений смаку. *Чеканчук уже був тут позавчора, по дорозі він подумав, де можна буде сісти втрьох коло пляшки в суперєвропомешканні, що в ньому Мар'яна рішуче ліквідувала кухню як елемент радянської жлобської субкультури* (Є. Кононенко, Імітація). * *Образно. Наше життя постас / звіздами яфетичними / у лабіринті весни – / жлобської, нецікавої* (С. Процюк: Цех поетів). БСРЖ, 185.

ЖЛУКТИТИ, -кчу, -ктиш, недок.; мол. Пити спиртні напої. *«Вибухове пиво» –*

велика річ, а він жлуктить і жлуктить... (ПіК, 2002, № 6). ПСУМС, 25

ЖМОТ, -а, ч.; мол., жрм. Скупа, жадібна людина. *Якби ти не був жмотом, ти б поділився морозивом* (ПСУМС). ПСУМС, 25; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 319.

ЖМОТІТИСЯ, -чуса, -тішся; мол., жрм. Виявляти скупість; бути скнарою. <...> *старі музиканти ті які вижили / нють тепер / жмотяться / з першоголіпшого приводу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

ЖМУР, -а, ч. мол.; жрм, крим., мол. Покійник, труп. [Філін:] <...> *А привіденія – безстидні проститутки, / Які за руб залізуть в склеп сімейний. / Їм поїбать, шо там жмури лежать* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); <...> *всі «історії» подаються «постфактум», допомагати вже нікому, всі жмури ожили самі* (ПіК, 2001, № 21). БСРЖ, 185; ПСУМС, 254; СЖЗ, 41
♦ **Жмура тягнути**, муз. Те саме, що **жмурика лабати**. *Уявляєш, був народним артистом СРСР, а для підробітку жмурів тягнув* (Запис 2001 р.).

ЖМУРИК, -а, ч.; мол., жрм. Те саме, що ЖМУР. *В місті що – вкинули п'яненко реб'ятушки енного за зміну жмурика в футляр автобуса, підперезаного чорним, – і паняй* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ♦ **Жмурика зіграти**, жрм. Померти. ФССГД, 99. **Жмурика лабати**, крим., муз. Грати в оркестрі на похороні. БСРЖ, 185, СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 320 **Ходити до жмурика в гості**, жрм. Погджуватися грати на похороні (про музик). ФССГД, 99.

■ З рос. діял. *жмурик* у значенні «покійник». Грачев, Мокиєнко, 73.

ЖМУРКО́, -а́, с. ♦ **Зіграти в жмурка**, *жрм.* Те саме, що **жмурика зіграти**. ФССГД, 78.

ЖМУТ, -а́, ч.; *жрм.* Те саме, що **ЖМОТ**. Чабансько 1992, 1, 321.

ЖО́РА, -и, ч. ♦ **Жора (жор) напав на кого**, *мол., жрм.* Хтось дуже хоче їсти. БСРЖ, 185; ФССГД, 99.

ЖУВА́ЛЬНИК, -а, ч.; *мол.; жарт.* Рот. ПСУМС, 25.

ЖУ́ЖИК, -а, ч. *мол.* Те саме, що **ГОПНИК**. ПСУМС, 25.

ЖУ́ЖКА, -и, *жс.; мол.* Вино поганої якості. ПСУМС, 25.

ЖУ́ЖМАН, -а, ч.; *мол.* Те саме, що **ЖУЖИК**. ПСУМС, 25.

ЖУ́РИТИ, -рю́, -риш, *недок., кого.; мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. ПСУМС, 25.

3

ЗАБА́НЯЧИТИ, -чу, -чиш, *док.; жрм.* Випити спиртного. <...> *минулого вечора я чув дурнувати постріли заїжджих п'яндиг, що, нічого не вполювавши, забанячивши десь під скирдою, потім гасять по всьому, що бігає <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

■ Див. **БА́НЯЧИТИ**.

ЗАБА́ЦАНІЙ, -а, -е; *мол.; несхвальн.*

1. Затурканий, забитий. <...> *та хто ти ваще така, слухи, ти, забациана Українян, дитя відрадненської комунальної «хрущовки» <...>* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); – *Ти якась забациана, – сказала мені Нінка* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

2. Занеханий, убогий. *Общій вагон забацианого поїзда* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ЗАБА́ЦАТИ, -аю, -аєш, *док., що.* 1. *муз., мол.* Зіграти, виконати щось на музичному інструменті. *Забациав «Ще не вмерла...» та десь собі пропав* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). *Забациати рок-концерт*. БСРЖ, 188.

2. *мол.* Іntenсивно виконати якусь дію. *Забациати чаю*. БСРЖ, 188.

3. *кого.* Утомити когось, вимучити.

ЗАБАШЛЯ́ТИ, -яю, -яєш, *док.* 1. (*кому*); *мол.* Заплатити комусь за щось. // *на що.* Дати грошей на щось. *Джезус забашляв на морозиво* (А. Коваленко: Молоде вино). БСРЖ, 188.

2. *крим.* Заробити багато грошей. БСРЖ, 188; ЯБМ, 1, 323.

ЗАБЕМБАНІЙ; ЗАБІМБАНІЙ, -а, -е.

1. Обридлий; неприємний, відразливий. <...> *в твоїй бідній забембаній країні <...>* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *У будь-якому ра-*

зі по вулиці він пересувається забімбаною постапоплексичною ходою (Ю. Андрухович, Московіада).

2. Дієпр. пас. мин. до ЗАБЕМБАТИ. Це [ходить до легальних психоаналітиків] робити люблять забембані життям бізнесмени, різного роду митці та інші інтелігенти (ПіК, 2001, № 25).

ЗАБЕМБАТИ, -аю, аеш, док., (кого); мол. Набриднути комусь, втомити когось. *Блін, дістали! Вкрай забембали! Аж тонке тіло чухається від обурення* (ПіК, 2002, № 25–26).

ЗАБЕМБАТИСЯ, -аюся, -аешся; док.; мол. Утомитися. *Я вже забембався тут із охоронцем про газову зброю перетирати <...>* (ПіК, 2002, № 31).

ЗАБІТИ, -б'ю, -б'єш, док. 1. крим. Заїняти чергу або місце де-небудь. БСРЖ, 188; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 324.

2. на що, на кого; мол. Порвати з кимсь, відмовитись від чогось; збайдужіти до чогось, когось. *Абсолютно не цікавиться літературою за університетською програмою. Короч, забив на науку конкретно* (Синопис станіславський необов'язковий); *<...> лукаві діти в цю лиху годину <...> забили на духовність і борню <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Про гірників знову забули і вони «забили» на свої забої* (УМ, 16.02. 1999); *Я не знаю, що маю туги від всіх від вас, Бо ті, що мають всьо, то вже забили на нас* (із пісні гурту «Скрябін»). БСРЖ, 188; ПСУМС, 25. ♦ **Болт забити (покласти)** на кого, на що. 1) Поставитись до чогось байдуже. *<...> і робить собі ЩО ХОЧЕТЕ, бо я болт забив на сновидіння ...* (Л. Де-

реш, Культ). 2) Рішуче покінчити з чимсь, перестати займатись чимось. *Друзі запевняли Славка, що це – вірняк і підбивали «забити болт на ІТР» та державну службу. Щоб, нарешті, працювати на себе. Руками, біля землі, на повітрі* (В. Діброва, Збіговиська).

ЗАБІЧЕНИЙ, -а, -е; мол.; презирл. У якому мешкають, перебувають і т. ін. сільські жителі. *Це пояснюється його нігілістичним вихованням: його мама була психіатром в районній лікарні одного рогульського забиченого міста, яке швидше нагадає село з 9 поверховими будинками* (Синопис станіславський необов'язковий).

■ Див. БИК2.

ЗАБІЧКУВАТИ, -ую, -уєш, док., що; мол. Затушити і зберегти недокурену цигарку. *Семен, який саме допалив рідкісно смердючу цигарку <...>, забичкував її і спокійно, як завжди, сказав <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *<...> забичкувавши послиненим пальцем сигарету, художник подумав, що найлютішим ворогом є перша дружина <...>* (Є. Пашковський, Безодня). * Образно. *Цокіт ложечок гармонує із шелестінням паперів, / із балаканиною всіх і не увагою кожного. У такому вавілоні – / розмову про щастя розтопчуть / Забичкують.* (П. Коробчук, Загальний вагон). БСРЖ, 190.

■ Див. БИЧОК.

ЗАБІГАЙЛІВКА, -н, ж.; жрм, мол., крим.; зневажл. Невелике кафе, бар, буфет, пивна без особливих зручностей. *На площі, де туляться одне біля одного дрібні забігайлівки, кіоски, ма-*

газинчики й бари, від рекламних вогнів рибить в очах (А. Дністровий, Невідомий за вікном); *Років чотири тому у львівських газетах з'явилися перші шкічки Юрка Винничука з історії тамтих забігайлівок, тобто кнайп* (Книжник, 2001, № 8). БСРЖ, 188; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 323.

ЗАБУ́ЖКА, -и, жс.; інтел.; письм. Письменниця Оксана Забужко. *В Забужці щораз менше постмодернізму, а життєвого снобізму чимраз більше, а з ним – реалізм з екзистенціалізмом* (Книжник, 2001, № 13).

ЗАБУ́НЯ, -і, жс.; письм. Те саме, що ЗАБУЖКА.

ЗАБУ́ХАНІЙ, -а, е; мол. П'яний. ПСУМС, 10

ЗАБУХА́ТИ, -аю, -аєш, док.; жрм, крим. Почати пити спиртне у великих кількостях; піти в запій. *«Забухати» – піти в запій* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 190; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 326.

ЗАВАЛІ́ТИ, -валію, -ва́лиш, док., кого.

1. крим., мол. Убити когось. *Сьогодні мені треба завалити кількох* (К. Гай, Жахи майбутнього). БСРЖ, 190; СЖЗ, 42; ЯБМ, 1, 326.

2. (куди, до кого); мол. Зайти, прийти кудись (як правило, без запрошення).– *Гаразд, пророк Нострадамус, завалюй!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

ЗАВИСА́ЛОВО, -а, с.; мол. Вечірка з великою кількістю людей, яка може продовжуватися невизначений час. *Влаштувати зависалово*. ПСУМС, 13.

ЗАВИСА́ТИ, -аю, -аєш, недок. 1. де; мол. Залишатися де-небудь протягом певного часу. *Якщо однієї пори можна проводити [дозвілля] в барах і кафе на свіжому повітрі, прогрітому сонцем, то з приходом іншого сезону доводиться перебиратися в закриті, накурені приміщення, зависати в когось на хаті* (Синописис станіславський необов'язковий); *З'явився навіть специфічний тип богеми, яка постійно «зависає» на каві* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 191; ПСУМС, 25.

2. нехвальн. Байдикувати, нічого не робити. * Образно. <...> *вона виїжджає з міста її телефон зависа* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 191.

ЗАВІ́СНУТИ, -ну, -неш, док. 1. мол. Залишитися десь протягом певного часу. <...> *покійник більш як на півтора місяця «завис» у чужому селі в компанії собі подібних* (УМ, 4.04.2000); *«Зависнути на каві» те саме, що й «заскочити на каву», але з багатогодинним продовженням* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 191; ПСУМС, 13. // *Затриматися десь. Зависнути – затриматися* (Сленг-лікбез 6).

2. мол. Заборгувати комусь гроші. *Зависнути – мати борги* (Сленг-лікбез 6). ПСУМС, 26.

3. на кому, на чому; мол. Дуже захопитися кимсь, чимось. *Зависнути на однокурсниці. Зависнути на навчанні*.

4. комп. Дати збій (про комп'ютер, програму). БСРЖ, 191.

ЗАВ'Я́ЗАТИ, -в'яжу́, в'яжеш, док.

1. крим. Покінчити назавжди із злочинним життям. БСРЖ, 192; СЖЗ, 42; ЯБМ, 1,

328. ♦ **Зав'язати вузлик.** Те саме. СЖЗ, 42; ЯБМ, 1, 328.

2. *мол.* Припинити робити щось, займатися чимось. *Марадона «зав'язав» із футболом* (УМ, 13.11.2001). *Зав'язав ходити на тренування.* БСРЖ, 192; ПСУМС, 25.

3. *з чим; мол., жрм.* Припинити осудну діяльність (вживання алкоголю, наркотиків і под.). ПСУМС, 25.

ЗАВ'ЯЗКА, -и, *жс.; мол.* Припинення якоїсь осудної діяльності (пияцтва тощо). ♦ **Бути у зав'язці.** Припинивши якусь діяльність, не займатися нею (звичайно про пияцтво, проституцію). *Я гречно виніс до загального столу пляшку перцівки, і, оскільки Опанас Хомич Грак був у «зав'язці», то на кожного припало десь по сто п'ятдесят грамів* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 192.

ЗАВ'ЯЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок., з чим.; мол.; крим.; жрм.* Припиняти щось робити. [Незнайка:] *Гайки ці йобані, блядь, не знімаються!.. Плачущий Незнайка зав'язує з гайками, зато йому вдається знять часи «Ролікс» і запиздячить ними в Сінеглазку* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 192.

ЗАГРЕБТІ, -ребу́, -ребеш, *док., кого; крим.* Затримати, арештувати когось. *Гальмує, там же нас загребуть!* (М. Омельченко, Свято біди); *А міліція приїхала та й загребла його разом із тим прапором, голубчика!* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 194; ЯБМ, 1, 341.

ЗАГРИЗОН, -у, ч.; *мол.* Закуска. ПСУМС, 26.

ЗАГРІЗТИ, -зу́, -зеш, *док.; мол.* Закусити алкоголь.– *Слухай, а загризти в тебе чим є? – питає він* (В. Врублевський, Тріщини). ПСУМС, 26.

ЗАГРИМІТИ, -млю́, -міш, *док.; крим.* 1. Бути заарештованим. БСРЖ, 194; СЖЗ, 42; ЯБМ, 1, 341.

2. Бути засудженим, отримати строк покарання. *Як у 17-річному віці «загримів» за крадіжки, так пішло й поїхало* (СМ, 16.01.1998). БСРЖ, 194; ЯБМ, 1, 341.

ЗАГРІБАТИ, *безос., кого; нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії. *Її почало загрибати від одного лише диму* (Л. Дереш, Культ).

ЗАДÓВБАНИЙ, -а, -е; *дієпр. пас. мин. ч. до ЗАДОВБАТИ.* *мол.; несхвальн.* <...> *задовбаний вічною морокою, як заробити гроші <...>, віддаю перевагу документалістиці, жовтій пресі, а все більше – кіно та театру* (О. Ульяновко: УМ. 12.02.2003).

ЗАДОВБАТИ, -аю, -аєш, *док., кого; мол.; несхвальн.* Набриднути комусь, утомити когось. *А ще задовбав прибалтійський клімат* (В. Косенко, Карма); *А то вже задовбали, що скоро з кухні викинуть* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 196.

ЗАДОВБАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*

1. *мол., крим.; несхвальн.* Утомитися; змучитися. <...> *у дверях поламані замки, жалюгідні допотопні меблі (столяр Микола вже задовбався їх ремонтувати) <...>* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 196.

2. *нарк.* Накуритися марихуани.

ЗАДÓВБУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, *ко-го*; *мол.*; *несхвальн.* Набридати комусь, утомлювати когось.— *Добре, не задовбуй мене, Бога ради, такими думками!* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 195.

ЗАДРА́ТИ, задеру́, задереш́, *док.*, *кого*; *мол.*, *жрм.* Дуже набридлими комусь, утомити когось.— *Про що ти знову? Задрав ти, Клоц* (О. Уляненко, Божественна рапсодія); — *Ага... Вдома Ригорович вже всіх задрав. Просто сили немає...* (С. Бортніков, Чистильник-2).

ЗАДРА́ТИСЯ, задеру́ся, задереш́ся, *док.* Утомитися (від когось, чогось). *Я вчيه сьогодні Канта, так задрася* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ЗАДУ́ПИТИ, -плю, -пиш, *док.*, *що*; *мол.* Пожалкувати, не дати чогось. ПСУМС, 26.

ЗАДУРА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док.*, *що*; *мол.*; *жарт.* Інтенсивно виконати якусь дію. *Задурачити каву*. ПСУМС, 24.

ЗА́ЄЦЬ, -зайця, *ч. 1.* *крим.* П'яна людина. СЖЗ, 42.

2. *мн.* зайці; *мол.* Дівчата. *Тоді малоєш собі ілюзорне майбутнє — з гарними довгоногими зайцями <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ЗАЖИ́ГА, -и, *жс*; *мол.* Запальничка. ПСУМС, 26.

ЗАІРЖА́ТИ, -жу́, -жеш́, *док.* Голосно засміятися. *Тепер заіржали обоє — і Сміт, і Вессон* (В. Шкляр, Елементал).

ЗАЙВА́НИТИ, -ню, -ниш, *док.*, *що*; *мол.* Украсти щось; присвоїти чуже.

ЗАКАДРІ́ТИ, -рю́, -ріш́, *док.*, *кого*; *жрм.*, *мол.* Привернути чиясь увагу, познайо-

митись з кимсь з метою зав'язування близьких стосунків. [Штірліц II:] *Група бойового забезпечення уміє все: і машину осідлати, і закадрити бабенцію!* (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 198.

ЗАКА́ДРЮВАТИ, -рюю, -рюєш, *недок.*; *жрм.*, *мол.* Привертати чиясь увагу, знайомитися з кимсь з метою зав'язування близьких стосунків. [Штірліц II:] *У тебе, женишок, заки справді здвиг по фазі. Женицин треба закадрювати тут, на землі, а не чекати з космосу* (В. Лігостов, Як я не став...).

ЗАКАЗУ́ХА, -и, *жс. 1.* *крим.*, *мл.* Убивство на замовлення. *Усе це тхнуло закахухою конкурентів* (ПіК, 2002, № 9). БСРЖ, 192.

2. *інтел.* Стаття чи фільм на чиясь замовлення.

ЗАКАЙФÓВАНИЙ, -а, -е; *мол.*; *жрм.*

1. Про людину, яка відчуває приємні емоції, задоволення. *<...> насправді я буваю й не такий закайфований, як був під час побачення: і нехтувати моїми «зоряними часами» також не годиться <...>* (І. Світличний, Голос доби).

2. Дієпр. пас. мин. до ЗАКАЙФУВАТИ. *<...> Кошарний, закайфований громом своєї колісниці, ще ширше посміхався, ще дужче зіпав роззявленим ротом* (В. Захарченко, У темпі вальсу).

ЗАКАЙФУВА́ТИ, -ую́, -уєш́, *док.*; *мол.* Отримати задоволення, приємні емоції. *<...> я цілковито і щиро, даруйте на слові, закайфував разом з першими тактами увертюри* (Ю. Андрухович, Дезорієнтація на місцевості).

ЗАКАЛДІРИТИ, -рю, -риш, *док.*; *мол.*

Випити спиртний напій. ПСУМС, 31.

ЗАКАНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док. 1.* *кого чим.*;

мол.; *несхвальн.* Набриднути комусь, втомити когось своєю надокучливістю.

А як вам сцена дефлорації Адели на вісім сторінок? Заканало? Отож бо й воно (Книжник, 2001, № 18); *Ти заканавав мене своїми розпитуваннями* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 198.

2. *мол.* Зайти, завітати до когось.

ЗАКІС, -ко́су, *ч.*, *під кого, під що та без прийм.*; *мол.* Імітація, уподібнення до когось, чогось. *Ремісникові під силу стилізований фальшок, чорнущина, за-*

коси під «страшину правду життя» (Є. Пашковський: ЛУ, 8.02.2001); *«Косив» мент під короля рок-н-ролу... Керівники поліцейського департаменту вирішили, що з такими «закосами» констеблю в поліції робити нічого* (УС, 15.01.2002). БСРЖ, 200; ПСУМС, 26.

ЗАКЛАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок. 1.* (*що*);

мол., *жрм.* Пити спиртні напої. БСРЖ, 199; ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 350.

2. *кого*; *крим.*, *мол.* Видавати когось. *За-для перемоги світової революції замолodu знімав з церков хрести і дзвони, закладав сіячів опіуму...* (А. Морговський, Фіфті-фіфті). БСРЖ, 199; ЯБМ, 1, 350.

ЗАКЛА́СТИ, -ду́, де́ш, *док. кого. крим.*,

мол.; *несхвальн.* Видати спільника, донести на когось. *Москвичка тоді «заклала» мінтам когось із «східняків»* (В. Врублевський, Замах на генсека); *— Хлопці не закладуть тебе? Певен?* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 203; ПСУМС, 26; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 350.

ЗАКОВБ́АСИТИ, -шу, -сиш, *док.*, *кого*;

мол. Убити когось.— <...> *То не заковбасили дідугана?* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 199.

ЗАКОЗЛІТИ, -лю́, лі́ш, *недок.*, *кого*;

мол. Насміятися з когось; принизити когось. *Як ми його вчора закозлили!* (Запис 2001 р.).

ЗАКОЛУПА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*, *кого*.

мол. Набриднути комусь.— *Заколунав зовсім! Бубонить і бубонить!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ЗАКОСИ́ТИ, -кошú, -ко́сиш, *док. 1.* *що*,

крим., *мол.* Ухилитися від чогось (роботи, служби в армії). *Закосити армію*. БСРЖ, 200; ЯБМ, 1, 350.

2. *під що, під кого, на що, на кого*;

крим., *мол.* Симулювати хворобу. *Колішній студент-економіст вирішив закосити під душевнохворого, розміркувавши, що провести кілька років на дурці краще, ніж відтарабанити півником п'ятірку в зоні* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці); *Серій чомусь нагадав, як закосив від армії на мочуна ...* (Є. Пашковський, Безодня); БСРЖ, 200; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 350. ♦ **Закосити на дурочку**, *мол.* Симулювати психічне захворювання.

3. *під кого*; *мол.* Почати наслідувати

когось. *Закосити під інтелектуала*.

ЗАКУМА́РЕНИЙ, -а, -е; *нарк.* Дієпр. пас.

мін. ч. до ЗАКУМАРИТИ1. *У заяві для преси невдаха обляяв аргентинських журналістів, які одразу ж написали, що за кермом Марadona був або п'ятий*

або «закумарений» кокаїном (УМ, 19.09.2000).

ЗАКУМА́РИТИ, -рю, -риш., док. 1. нарк., крим. Ужити наркотик. БСРЖ, 201; ЯБМ, 1, 353.

2. кого; мол. Набриднути комусь.— *Задрали. Закумарили, — підсумувала вона* (Л. Дереш, Культ).

ЗАКУМА́РЮВАТИ, -юю, -юєш, недок., кого; мол. Набридати комусь, повідомляючи велику кількість непотрібної інформації. ПСУМС, 26.

ЗАКУСО́Н, -у, ч.; крим., мол., жрм. Закуска до спиртного. <...> *назавтра із останніх своїх лімітів здобуваю казьонки, закусона й до пана Леся миритися. Може ж простить?* (Б. Жолдак, Бог буває); «<...> *у мене редька добра на городі вироста, як на даний літній момент — найкращий закусон...»* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 201; ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 353.

ЗА́КУСЬ, -і, ж.; мол., жрм. Те саме, що ЗАКУСО́Н. БСРЖ, 201; ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 353.

ЗАЛАЖА́ТИ, -аю, -аєш, док.; нехвальн. 1. муз. Зіграти неточно, сфальшивити. БСРЖ, 202. ■ Див. ЛАЖА4.

2. мол. Припуститись помилки в чомусь, зробити щось неточно. * Образно. <...> *родіна залажала надовго і по-дорослому <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 202.

ЗАЛЕТІ́ТИ, -лечу́, -летіш, док. 1. крим. Бути спійманим на гарячому. БСРЖ, 202; ЯБМ, 1, 353.

2. мол. Завагітніти (про небажану вагітність). *Вже заяву віднесли. А виявилось — дівча залетіло від якогось дяді, в*

котрого самого молодший син у одному з нею класі вчився, ну і вирішила рятуватися (А. Кокотюха, Вистава починається о сьомій вечора). БСРЖ, 202.

ЗАЛИВА́ТИ, -аю, -аєш, недок. 1. жрм. мол.; нехвальн. або ірон. Брехати, говорити неправду.— *Заливаєш ти, Ріба. Давай справді вип'ємо краще* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 202; ПСУМС, 26; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 354.

2. що; мол. Пити спиртне. ♦ **Заливати сливу**. Див. СЛИВА. БСРЖ, 202.

ЗАЛІ́ЗНО, присл.; жрм; схвальн. Точно, дуже надійно. *Але на місце приїдемо — одразу віддам, залізно!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 181.

ЗАЛІ́ЗО, -а, с. 1. муз. Тарілки на барабанній установці. БСРЖ, 181; ПСУМС, 26.

2. комп. Апаратна частина комп'ютера. БСРЖ, 181.

ЗАЛІ́ЗЯКА, невідм., у знач. присл.; мол. Те саме, що ЗАЛІ́ЗНО.

ЗАЛІ́ПУ́ХА, -и, ж. 1. крим. Брехня, вигадка. [Бемц:] <...> *Ти додумався заліпху пустить про ширку?* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 202; ЯБМ, 1, 353.

2. мол. Щось незвичайне, екстраординарне. БСРЖ, 202. // Подія. *От така заліпху трапилася*. ПСУМС, 26.

ЗАЛІТА́ТИ, -аю, -аєш, недок.; мол. Вагітніти (про небажану вагітність). *Також чомусь лізли думки про тих, які залітали завчасу і не мали грошей на аборттики* (Л. Дереш, Культ).

ЗАЛУ́ПА, -и, ж. 1. мол.; крим.; згруб. Крайня плоть чоловічого статевого органа. [Микола Гнатович (мрійливо):] *От у Панаса Іванового залупа була, як макагон, їй-бо, не брешу!*

(Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 203; ЯБМ, 1, 355.

2. жрм, крим.; лайл. Звернення до людини. БСРЖ, 203.
3. крим.; презирл. Ненадійна людина. ЯБМ, 1, 355.

ЗАЛУПІТИ, -плію, -пиш, док., кого; мол. Здивувати. ПСУМС, 26.

ЗАМАЛАНЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, недок., до кого; мол.; жарт. Намагатися познайомитися з кимсь з метою зав'язування близьких стосунків. – В універсі мав одного знайомого. З Дамаску. Гомік, розумієш? До мене замаланювався (Л. Дереш, Культ).

ЗАМАНАТИ, -аю, -аєш, док., кого; мол.; неохвальн. Набриднути комусь, утомити когось. *Життя студентське ще не заманало?* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 204; ЯБМ, 1, 356.

ЗАМАХАТИ, -аю, -аєш, док., кого; мол.; неохвальн. Набриднути комусь, вимучити когось. *З-замахали, – говорила крізь зуби в хвилини розчарування, трусячи головою й сама себе гамуючи їдкою посмішкою <...>* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 204.

ЗАМАХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, док., від кого, чого. Утомитися від когось або чогось. *Я вже замахалась од власної всесвітньої спочутливості* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

ЗАМЕСТІ, -мету́, мете́ш. 1. що; крим. Забрати речі. БСРЖ, 205; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 357.

2. кого; крим. Арештувати, затримати когось. *Колись мене нарешиті заметуть і посадять, і в зоні я буду жити спогадами про проведені весело часи <...>* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 205; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 357.

ЗАМÉТАНО, невідм у знач. частки; крим., мол. Згода, домовились. – *Заметано! Що за слово ідіотське. Не інакше – з блатного жаргону. Пізніше довідався: був буровиком у нафторозвідці, там словечок отих і набрався* (А. Дімаров, Містечкові історії); – *А «Хондочку» я, мабуть, візьму собі... – Бери – не прогадаєш! – Заметано!* (С. Бортніков, Чистильник). ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 357.

ЗАМÓВИТИ, -влю, -виш, док., кого; крим., мол. Організувати вбивство когось на замовлення; найняти кілера для вбивства когось. *Бабуся «замовила» бабусю, бо дуже вже ревнувала* (УМ, 14.03.2001). БСРЖ, 198.

ЗАМОГОРІЧИТИ, -чу, -чиш, що; жрм. Випити спиртного, відзначивши якусь подію. *<...> пішов замогоричити полагоджену плиту <...>* (Є. Пашковський, Безодня).

ЗАМОКРЎШИТИ, -шу, -шиш, док.; крим., мол. Убити когось. ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 357.

- ЗАМОЛОДЖУВАТИ**, -ую, -уєш, мол.
1. кого. Перекопувати, вмовляти когось. ПСУМС, 27.
  2. кого. Говорити з метою справити на себе враження розумної й дотепної людини. *Замолоджує подругу*. ПСУМС, 27.

3. Жартувати. ПСУМС, 27.

ЗАМОРО́ЧКА, -и, ж.; мол. 1. ірон. Нав'язлива ідея. *Всі ці інтелігентські заморочки з 70-х, якісь розповіді про біт і ліву професуру <...>* (С. Жадан, Історія культури початку століття). БСРЖ, 205; ПСУМС, 27.

2. несхвальн. Чись дивацтво. <...> він – із купюю старечих заморочок / з нетлями у кишенях піжами <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 205.

ЗАМОРЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, док., кого, на що; мол. Змусити когось до певних дій. ПСУМС, 27.

ЗАМО́ЧИТИ, -чу́, -чиш, док., кого.

1. крим., мол. Убити когось. *Якось він, дивлячись мені віддано в очі, сказав: «Анатолій Андрійович, ви тільки скажіть, хто ваш ворог? Ми його завтра замочимо (тобто – заріжемо...)»* (А. Дімаров, Прожити й розповісти). БСРЖ, 205; ПСУМС, 27; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 357.

2. мол. Побити когось. БСРЖ, 205; ПСУМС, 205.

ЗАМУДО́ХАНИЙ, -а, -е; мол. 1. Стомлений, виснажений.

2. несхвальн. Нікчемний, пустий. *Я взагалі проти інституту президентства. Це скоріше ваша така замудохана штатівська традиція* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

ЗАМУ́ЛЯТИ, -яю, -яєш, кого; мол. Набриднути комусь, втомити когось. *Мене це вже замуляло* (Запис 2001 р.).

ЗАМУ́ТИТИ, -чу́, -му́тиш, док. 1. крим. Зчинити сварку. БСРЖ, 206; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 358

2. що; крим., нарк., мол. Заварити міцний чай, чифір. БСРЖ, 206; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 358.

3. мол. Зробити щось цікаве, екстраординарне. **ЗАМУ́ТИТИ** – *зробити щось цікаве* (Синописис станіславський неонов'язковий). ♦ **Замутити джазу**. Те саме. *Замутити джазу – зробити щось надзвичайне* (Сленг-лікбез 4).

ЗАМУ́ТКА, -и, ж.; мол. Цікава ідея. *Сиджу на дивані, ти там – на екрані. Втикається тупо у твої замутки мне «нравіться» жутко* (з пісні гурту «Скрябін»). ПСУМС, 27

ЗАНА́ЧИТИ, -чу, -чиш, недок.; крим., мол. Надійно сховати щось. // Приховати щось про запас. БСРЖ, 206; СЖЗ, 44.

■ Від циган. *тэ занашавэс* – загубити. Горбач 1966, 26.

ЗАНА́ЧКА, -и, ж. 1. крим., мол. Приховані від когось гроші чи дорогоцінності. *«Як ти хочеш, а давай заначку, хоч на півлітру, інакше хлопці, сказали, не вийдуть на берег...»* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 206; ЯБМ, 1, 358.

2. мол. Щось приховане про запас. [Та-ня:] *Кожна нормальна родина має маленьку заначку* (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 206.

ЗАНІ́КАТИ, -аю, -аєш; крим., мол. Заховати від когось у потаємне місце. БСРЖ, 207; ПСУМС, 27; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 359.

ЗАНИ́ЧКА, -и, ж.; мол. Те саме, що **ЗАНА́ЧКА**. 1. *Йду, знімаю з занички чимало грошей і купую собі те, що не можу дозволити <...>* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

ЗАНІОХАТИ, -аю, -аеш, *док.*, (що, чим); *жрм; жарт.* Закусити алкоголь. Взяти хоча б такі оригінальні фрази, як «занюхати» (у народному виразі – «сообрили на трьох і занюхали хвостом з оселедця») – погана закусь (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...).

ЗАПАДА́ТИ, -а́ю, -а́еш, на кого, на що; *мол.* Дуже цікавитися, захоплюватися чимсь, кимсь. <...> тож і не варто <...> / ламати устами крихкі фонemi / западаючи на незнайомі слова (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); Дехто «западає» на підвісні моделі унітазів – є й такі (ПіК, 2002, № 1). БСРЖ, 207.

ЗАПАДЛІ́СТ, -а, ч.; *мол.* Людина, яка робить іншим неприємності. Скажений Мальстрім у піхві землі / З оскалом останнього западліста (А. Коваленко: Молоде вино). ПСУМС, 27.

ЗАПАДЛО́, 1. у знач. присл. і безос.-пред., кому; *крим., тюр.*; нехвальн. Непорядно, нижче злочинського кодексу честі. – Тобі що <...> западло із ворами в карти зіграти? (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); <...> на їхньому [братків] тлі найкрутіший художник виглядає як «святий п'яниця», якого й зачепити западло (ЛП, 2001, ч. 2). БСРЖ, 206; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 359.

2. *безос.-пред.*, (кому); *мол.* Погано, не варто; неприємно, не подобається. Бач, йому западло обслуговувати мене: замовив мало <...> (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках); [Кецик:]. Тю, блін, я йому про одно, а він мені про що? Я кажу, блін,

що мені западло всю чорнуху на собі тягнути, а ти мені що втираєш? (Б. Жолдак, Голодна кров); <...> умови біологічного виживання автоматично диктують рабську мораль: що нам Геккуба, що – побиті того самого урочистого – Шевченкового дня тою самою державною дланню студенти, коли істочки «хоцця», а на базарі з турецькими куртками стояти западло, та не в кожного й виїде (О. Забужко: ЛП, 2001, ч. 3). БСРЖ, 206.

3. -а́, с.; *мол.*; нехвальн. Підлість, поганний вчинок. Циркуль серед нас за останній тиждень єдиний святоша, бо нічого поганого не зробив, ніякого западла (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). Один бульдозерист зробив «западло» всьому місту (МЧ, 28.01.1995). БСРЖ, 207; ПСУМС, 27.

4. -а́, с.; *мол.*; нехвальн. Неприємність. Якщо тебе ненароком / Генуло шлакоблоком, / Вважай, що тобі повезло – / Останнє в житті западло (Ю. Позаяк, Шедеври). ♦ **Чорне западло**, *мол.* Велика неприємність. ПСУМС, 27.

ЗАПАДЛЯ́К, -а́, ч.; *мол.* Те саме що ЗАПАДЛІСТ. ПСУМС, 27.

ЗАПА́СТИ, -паду́, -падеш., *док.*, (на кого, на що); *мол.* Захопитися чимсь; покласти око на когось. Запав на китайську кухню. Запала на іноземця. Юганови, 89.

ЗА́ПАХ, -у, ч.; *мол.*; *ірон.* Солдат до складання присяги. БСРЖ, 208; ПСУМС, 27

ЗАПЕРВА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док.*, що. Випити спиртний напій, відзначивши якусь подію. Це треба запервачити! (Запис 2001 р.).

■ Від назви горілки «Первак».

ЗАПЕЦКАТИ, -аю, -аєш, *док., кого; мол.*

Набриднути комусь Сленг-лікбез 6.

ЗАПИВОН, -у, ч.; *мол., жрм.* Те, чим запивають алкоголь. ПСУМС, 27.

ЗАПОРО́ТИ, -рю́, -реш, *док. 1. крим., кого.* Зарізати людину ножем. БСРЖ, 209; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 361.

2. *що; мол.* Зіпсувати щось. ПСУМС, 27.

ЗАРЖАВІТИ, *док. ♦ Не заржавіє за ким що; жрм.* Хтось не забуде своєї обіцянки, віддячить комусь.— *Старий, ти, найголовніше, не сумнівайся! <...> Усе... — я ще раз ковтнув, смакуючи бренді,— ...усе буде оплачено. За мною — не заржавіє, правда ж?* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 210.

ЗАРЯ́ДКА, -и, *ж.; мол.; жарт.* Пиття пива з самого ранку. ПСУМС, 27.

ЗАСАДІТИ, -саджу́, -са́диш, *док.; крим.*

1. *і жрм, що.* Випити спиртного. *Я засади́в у себе віскі й, приклавшись до «гіннесу», вижлуктав півсклянки* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 211.

2. *кому; згруб.* Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 211; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 366.

3. *що.* Програти в карти. БСРЖ, 211; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 366. ♦ **Засадити коні.** Програти чоботи. СЖЗ, 45.

4. *що.* Сховати щось. БСРЖ, 211; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 366.

5. *(кому, куди).* Сильно вдарити когось. БСРЖ, 211; ЯБМ, 1, 366. ♦ **Засадити по рогах.** Див. РІГ.

ЗАСВІ́ТИСЯ, засвічу́ся, засві́тишся, *док.; крим., міл.* Виявити, видати себе. *Дратує, коли «наркоту» просять продати незнайомі люди. Страшенно бою-*

ся засвітитися у ментів (ПіК, 2001, № 12). БСРЖ, 212; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 366.

ЗАСІ́КТИ, -січу́, -січе́ш, *док., кого, що; мол., жрм.* Помітити, виявити когось, щось. *Як вони нас засікли, чорт його знає!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); — *Тебе засік Інтерпол,— сказав він зненацька <...>* (Л. Кононович, Мертва грамота); *<...> в чергову частину Ворошиловського РВВС міста надійшло повідомлення, що в будинку по вулиці Зайцева «засікли» небезпечного злочинця, якого вже давно розшукує місцева міліція* (УМ, 23.01.1999). БСРЖ, 212

ЗАСО́ХНУТИ, -ну, -неш, *док.; мол., крим.* Замовкнути. [Штир:] *Толян! Уймись. Засохни!* (О. Ірванець, П'ять п'єс). БСРЖ, 212; ЯБМ, 1, 367.

ЗАСУХА́РЕНИЙ, -а, е; *мол.* Пригнічений, сумний. [Шура:] *Щось ви якісь засухарені. Не було фарту?* (Б. Жолдак, Голодна кров).

ЗАТА́РИТИ, -рю, -риш, *док., що чим; крим.* Наповнити якусь посудину рідиною (як правило, спиртним напоєм). *Про якісь правила руху вважалося святотатним говорити, а без номерних знаків можна було доїхати до самої Вязьми, затарити кілька каністр бочковим пивом і повернутись* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ЯБМ, 1, 368

ЗАТА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *док., чим; мол., крим.* Купити щось (частіше спиртне) у достатній кількості. *<...> двоє режисерів на розі Саксаганського затарюються горілкою і поспішають до Будинку кіно* (Є. Пашковський, Безодня); *<...> де це, як не на вокзалі, можна, скажімо, на вихідні затаритись*

алкоголем? *Більше ніде. Хіба на авто-заправці* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 214.

ЗАТИХАРИТИ, -рю, -риш, *док.; мол.*
Приховати щось. *Затихарити весілля.*
БСРЖ, 214; ПСУМС, 27.

ЗАТОРЧАТИ, -чú, -чійш, *док. 1. нарк.*
Відчути стан наркотичної ейфорії.
БСРЖ, 214.

2. *мол.* Отримати задоволення від чогось. *Заторчати, піти в аут, в нірвану.*
Кайф. Задоволення (УМ, 3.02.2000).

ЗАТОЧКА, -и, *ж. 1. крим., тюр., мол.*
Заточений металевий предмет, що використовується як холодна зброя у бійках. *За брехню в нашому районі – перо в бік, заточку, найліпше – проламають голову* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 215; ПСУМС, 25; ЯБМ, 1, 369.

2. *мол.* Вираз обличчя. ПСУМС, 27.

3. *шк.* Дівчина, яка зубрить уроки і вислужується перед викладачами.
ПСУМС, 27.

ЗАТРАХАТИ, -аю, -аєш, *док., кого чим; мол.; несхвальн.* Утомити, вимучити когось чимсь. – *Ти вже мене затрахав* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 215.

ЗАУЧКА, -и, *ж.; шк., студ.* Людина, зациклена на навчанні, обмежена й примітивна. *Заучка – <...> як правило, целка (целочник), яка (який) панічно боїться протилежної статі. З майже не контактує з ровесниками, а тільки з престарілими преподами* (Синопис станіславський необов'язковий).

ЗАФІГАРИТИ, -рю, -риш, *док., що; мол.*
Інтенсивно виконати якусь дію, зробити щось. *Зафігарити вечерю.*

ЗАФІНТІЛИТИ, -лю, -лиш, *док.; крим.*
Ударити когось в обличчя. БСРЖ, 216; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 370.

ЗА́ХА, -и, ч.; *мол.* Заєць. ПСУМС, 28.

ЗАХАВАТИ, -аю, -аєш, *док, що; мол.*
З'їсти що-небудь, поїсти чогось. <...> *і бігло як не на презентацію, то на прийом у посольстві; воно з бобінними вухами і ротом, мов перископ, роздертим жадібно: де б що почути чи захавати?* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 216.

ЗАЦОКАТИ, -аю, -аєш, *док., що; крим.*
Побачити, помітити щось. БСРЖ, 218; ЯБМ, 1, 372.

ЗАЧМОШЕНИЙ, -а, -е; *мол.* Про брудну, неприємну людину. <...> *стояв, мов юний, зачмошений графоманчик перед шановним класиком <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

■ Див. ЧМО1.

ЗАШИБАТИ, -аю, -аєш, *недок; жрм.* Задробляти багато грошей. БСРЖ, 219; ПСУМС, 28; ЯБМ, 1, 373.

ЗАШИФРУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *док. мол.; жарт.* Приховати якусь інформацію про себе. *А вони обвели мене, як останню курву, забрали мої бабки і допомогли грекові зашифруватися* (А. Кокотюха., Останній раз). БСРЖ, 219

ЗАШУГАННИЙ, -а, -е; *мол.* Наляканий, закомплексований. <...> *rainful inter-course* [болісне злягання], *ось як це називається в медичній літературі, котру вона, зашугана совкова дурена, щойно в Америці взялася студіювати <...>* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). * Образно. <...>

загальна припорощеність [товару] радіоактивним пилом, немов аж рятівна, немов є спробою звільнити від ядерної полохливості зашугану планету <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 219; ПСУМС, 28.

ЗАШУГА́ТИ, -аю, -аєш, *док.*, *кого*; *мол.* Залякати. Засвистів, застукотів – це так спеціально, щоб нагнати на нас ляку, старався зашугати, затуркати, поставити на коліна й підпорядкувати своїй волі (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).

ЗАШУХЕРІТИ, -рю, -ріш, *док.*, *кого*; *крим.* 1. Виявити когось, щось <...> за довгі літа по психушках наловчився здалеку помічати наближення синьокрилого хижака і, набичивши шию, гиркати на ватагу: по норах, зашухерить, падло (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 1, 374.

2. несхвалън. Зрадити спільника, в т. ч. видати когось на допиті. БСРЖ, 219; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 374.

ЗБА́ГРИТИ, -рю, -риш, *док.*, *що*; *крим.*

1. Збути. СЖЗ, 45; ЯБМ, 2, 316.

2. Продати. У нього зависла велика партия якогось підакцизного товару, чи то горілки, чи то сигарет – вже не пам'ятаю, і підприємець, щоб не прогоріти, вирішив швиденько збагрили його в сусідній країні, де завдяки «мудрій» економічній політиці бацьки-Лукашенка, все раптом стало дефіцитом (С. Борніков, Чистильник). ЯБМ, 2, 316.

ЗБУЙ, -я, ч.; *мол.* Те саме, що ЖЛОБ. ПСУМС, 28.

■ Від укр. діял. збуї – розбійник, грабіжник.

ЗВАЛІТИ, -лю, -лиш., *док.* 1. (звідки); *крим.*, *тур.* Здійснити втечу з колонії. БСРЖ, 526; СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 318

2. (звідки, куди); *крим.*, *мол.* Піти, поїхати звідкись, кудись. І ми звалимо за бугор. Звалимо, розумієш? (А. Кокотюха, Шлюбні ігорища жаб); <...> адже ми разом росли / намагаючись таки вирости / щоб одного разу після їжі / звалити з усіх майстерень і спортзалів / совка (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 526

ЗВА́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, *мол.* Іти, їхати звідкись, кудись. – З тобою нікуди не йду. Беру свої бабки і звалюю (А. Кокотюха, Тупик для втікача); Коли вони нарешті вирішують звалювати, я відчиняю вікна – аби провітрити помещання <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 526.

ЗВАРЃАНИТИ, -ню, -ниш. 1. *що*; *крим.* Зорганізувати. ЯБМ, 2, 318. // *мол.* Приготувати щось їстівне. Може, чайку зварганити? Дуже зручно мати в хаті яйця, масло, сир і каву. З цього можна швидко зварганити сніданок, і причому ситний (С. Пиркало, Зелена Маргарита). ПСУМС, 28.

2. *що*; *мол.* Украсти. Зварганити наш фотоапарат. ПСУМС, 28.

3. *мол.* Зрозуміти щось. – Стояв я ось тут, – тицьнув пальцем за спину, – у шкiфіку. А між тими один, ти його знаєш, і в ту ж мить зварганив я, тільки зацікавив морду протокольну – його робота. Натурально! (Г. Цимбалюк, Останні проводи).

ЗВАР'ЯТУВА́ТИ, -ту́ю, -ту́єш, *док.*; *мол.* Збожеволіти. ПСУМС, 28.

■ Див. ВАР'ЯТ.

ЗВІЗДА́, -і, ж.; мол.; жарт. Побой. ПСУМС, 28.

◆ **Дати звiзди.** Побити когось. **Отрима-ти звiзди.** Бути побитим або покараним. ПСУМС, 61.

ЗВІР, -а, ч.; мол.; схвальн. Молодий, але авторитетний чоловік. ПСУМС, 28.

ЗГОРІТИ, -рю, -ріш, док.; крим. Бути затриманим на місці злочину. *Спеціалізуєшся на курортах, крадій свого часу «згорів» у Сочі (УМ, 14.06.2001).* БСРЖ, 530; СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 325.

ЗГНА́РА, -и, ж.; мол.; жарт.-ірон. Теща. ПСУМС, 28.

■ Від укр. діял. згнара – скнара.

ЗДА́ТИ, здам, здасі, док. **1.** кого; жрм. Зрадити, видати когось. *Міністр глухо застогнав від спомину, як чекав кари Божої тоді, коли вдруге, вже свідомо повторив подвиг Павлика Морозова – «здав» батька офіційно, у письмовій формі відрікшись від нього як від ворога народу, колишнього бандерівця, що боровся проти встановлення в рідних Карпатах рідної радянської влади (Г. Тарасюк, Стежкою вгору...); Підлітки, у свою чергу, «здали» «наставника» – у минулому особливо небезпечного рецидивіста (УМ, 15.03.2001).* БСРЖ, 530.

◆ **Здати на гурт** кого, мол.; ірон.-зневажл. Примусити жінку до групового сексу з кількома чоловіками. *Бурмило хоче її заманити на хазу й «здати на гурт» <...> (В. Врублевський, Замах на генсека).*

ЗДÉНЕК, -а, ч.; мол.; жарт. Поляк.

ЗДІМІТИ, -млю, -миш, док.; мол., жрм.

Піти, поїхати кудись; зникнути. *А зовсім недавно вивітрився і Жадан, здимів наш невгамовний речник і поводир (Книжник, 2001, № 24); Фуршет. Еліта, ледь пригубивши, здиміла (УС, 2001, ч. 14); Фольксваген уже здимів (Л. Кононович, Феміністка).*

■ З укр. діял.

ЗДРІСНУТИ, -ну, -неш, док.; мол. Піти кудись; зникнути.

ЗЕК, -а, ч.; крим., жрм. Ув'язнений. *<...> прийшов «зек» з колонії – хтозна, що скажуть, що ми з ним водимось, тут і так на нас око міліції (Ю. Покальчук, Те, що на споді). * У порівн. Щирого злата зливок – талант! / (Мила природа, як зек, в поколіннях, в проточних водах...)* (О. Забужко, Диригент останньої свічки). БСРЖ, 222; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 384.

■ З рос.: зек (зэка), що становить скорочення слова заключений – зэка́ з наступною втратою а. ТСРОЖ, 65.

ЗЕЛЕНЕ́НЬКИЙ, -ого, ч., частіше мн. зелененькі, -их; мол., крим.; жарт.-ірон. Долари США. *Як і кожному митцеві, хто працює не задля «зелененьких» та попиту модних салонів, Віктору Крижанівському, звичайно нелегко (РІО, 1999, № 18).* БСРЖ, 223; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377.

ЗЕЛЕНИ́Й. **1.** -ого, ч., частіше мн. зелені, -их; жрм, крим. Долари США. *Якби це було десь в Штатах, я б відсудила в тебе на покриття моральних збитків кілька тисяч зелених (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); [Гробар:] Ото б докинув добродій до*

авансу кілька зелених і взяли б ще одну (А. Дністровий, Учитель); *Курс і справді був нижчим – по 4 гривні 20 копійок за один «зелений»* (СМ, 13.08.1999). БСРЖ, 223; ПСУМС, 28 ■ За кольором долларових банкнот США різної вартості.

2. -ого, ч.; *крим.*; *зневажл.* Новачок, людина, не обізнана із злочинськими правилами. БСРЖ, 223; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377.

3. -ого, ч.; *жрм.*, *крим.* Молода недосвідчена людина. ПСУМС, 28; ЯБМ, 1, 377.

4. -ого, ч.; *жрм.*; *зневажл.* Солдат у перші пів року строкової служби. БСРЖ, 223; ЯБМ, 1, 377.

◆ **Зелена конференція**, *крим.* Пікнік на лоні природи. СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377; **Зелений корпус**, *студ.* Парк ім. Т. Г. Шевченка біля Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка, де люблять проводити вільний час студенти. ■ Утворене за аналогією до Червоний і Жовтий корпус Університету, біля яких розташований парк. **Зелений ресторан**, *жрм.* Те саме, що **зелена конференція**. Сленг-лікбез 4.; **Зелений прокурор**, *тор.*, *жарт.* Втеча з колонії з приходом весни. БСРЖ, 484; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377.

ЗЕЛЕНКА, -и, *ж.* 1. *арм.* Маскувальна форма з зеленими розводами. *Командування сорокової армії то кидало війська на штурм Чирикарської «зеленки», то шукало нагоди порозумітися з цим загадковим невловимим командиром* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 223.

2. *збірн.*; *мол.* Долари США. <...> *а самі тільки й зирять, поки вийдеш у туалет, чи не лежить де забута мною*

«зеленка» чи хоч карбованцевий крупняк (О. Яровий: Тексти). БСРЖ, 223

3. *мол.*; *зневажл.* Наймолодша вікова група в певному молодіжному середовищі. ПСУМС, 28.

4. *мол.*; *жарт.* Медвитверезник. ПСУМС, 28.

ЗЕЛЕНУХА, -и, *ж.*, *збірн.*; *мол.* Те саме, що ЗЕЛЕНКА2.

ЗЕЛЕНЬ, -і, *ж.*; *мол.*, *крим.* Валюта; долари США. *Залишилося дві, від сили три штуки «зелені» ...* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 222.

ЗЕМЛЯК, -а́, ч. *мол.* Шанобливе звертання до незнайомої людини одного з мовцем віку. КСМС; ПСУМС, 28.

ЗЕЦЮРА, -и, ч.; *жрм.* Згруб. до ЗЕК. *До мене з повагою ставились биті «зецюри» в СІЗО* (С. Бортніков, Чистильник).

ЗІМБА́БВЕ, *невідм.*, ч. і *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Людина з провінції. // у знач. *збірн.* [Люда:] *Хто ми дня них? Черви!* [Ганя:] – *Дикуни!* [Руслан:] *Папуаси!* [Семко:] *Зімбabwe!* (В. Діброва, Поетика застілля).

ЗІПА, -и, ч. і *ж.*; *мол.*; *жарт.* Галаслива людина.

ЗІППО, *невідм.*, с. ◆ **Закинути зіппо**, *мол.* Дати прикурити. ПСУМС, 28.

ЗІРВАТИ, зірв́у, зірвеш, *док.* 1. *крим.* Узяти більше, ніж належить. СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 366.

2. (*кого*), *крим.* Здійснити статевий акт за згодою. БСРЖ, 555; ЯБМ, 1, 366. // Позбавити цнотливості. БСРЖ, 555; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 366.

3. *кого*; *мол.* Схилити до статевого контакту. *Блядун повинен вміти зірвати тьолку, завести її, загрузити по повній програмі <...>* (Синопис станіславській необов'язковий). ПСУМС, 28.

ЗІСТРИБНҀТИ, -нҀ, -нҀеш, *док.*; *мол.*

1. *нарк.* Перестати вживати наркотики. БСРЖ, 557; ПСУМС, 28.

2. *мол.*; *жарт.* Померти. ПСУМС, 28.

ЗЛАЙНУВА́ТИ, -нҀую, -нҀуєш, *док.*, *що*; *мол.* Те саме, що ЗАПОРОТИ, ПСУМС, 29.

ЗЛИНҀЯТИ, -яю, -яєш, *док.*; *крим.*, *мол.*

Піти, поїхати кудись, зникнути; утекти. *Тому я телефоную своїй подрузі й коле-зі, яка з неприхованим задоволенням, властивим кожній тяжко робочій людині, допомагає мені знайти фактичний матеріал, щоб злиняти з роботи* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); – *Він мертвий був. Я злиняв... Теж люди бачили, як я тікав...* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Та й богема сьогодні не та: як не скисла, то злиняла за бугор* (ЛП, 2001, ч. 2). БСРЖ, 547; СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 351.

ЗЛО́ДИЙ, -я, ч. ♦ Багдадський злодій,

військ. (*курс.*); *жарт.-ірон.* Начальник ідальні. Балабін; БСРЖ, 108. **Злодій у законі**, *крим.* 1) Злочинець, який живе за законами кримінального (злодійського) світу. *Найшикарнішу на зоні ничку я бачив у злодія в законі Сови* (О. Червінський, Ничка). БСРЖ, 107; СЖЗ, 47; ЯБМ, 1, 187; 2) Злочинець, який має заслуги в злодійському середовищі.

* *Образно. Світ стрункий. І я тут ще «в законі»* (П. Вольвач, Кров зухвала). СЖЗ, 47; ЯБМ, 1, 187.

ЗМІ́ТРИТИ, -рю, -риш, *док.*, *що*; *мол.* Украти щось.

ЗНІМА́ТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. *кого*; *мол.*, *жрм.* Схилити когось до статевого контакту. *Влітку вони познайомилися на півдні, де разом засмагали на пляжі та «знімали» дівчат* (СМ, 23.02.2001). БСРЖ, 550; ПСУМС, 29.

2. *муз.* Розшифровувати на слух партії окремих інструментів. ПСУМС, 29.

ЗНІ́ЯТИ, зні́му, зні́меш, *док.*, *кого*; *мол.*, *жрм.* Схилити когось до статевого контакту. *Пішли, двох мадам знімемо* (Запис 1999 р.). ♦ **Зняти вола** (*телицю*), *жрм. жарт.-ірон.* Познайомитися з дівчиною з метою здійснення статевого акту. БСРЖ, 104; СЖЗ, 47.

ЗОЗУ́ЛЯ, -і, *ж.*; *мол.* Дівчина. *Зозуля – дівчина чувака* (Сленг-лікбез 5). БСРЖ, 300.

ЗО́НА, -и, *ж.*; *крим.*, *тюр.*, *міл.* Виправно-трудова установа; територія, на якій розташована ВТУ. БСРЖ, 228; СЖЗ, 48; ЯБМ, 1, 382.

♦ **Зону топтати**, *жрм.* Бути у в'язниці, сидіти в тюрмі. ФССГД, 107.

ЗО́СЯ, -і, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Низько-сортне кріплене вино «Золота осінь». *Приблизно семеро людей родом із Мідних Бук у ніч Дня всіх святих сиділи за коледжем, пили вино чорнильного типу «Золота осінь» (більш відоме в народі як «Зося») <...>* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 226.

ЗРОБИТИ, -блҀю, -биш, *док.*; *крим.*

1. *що*. Вчинити злочин (як правило, крадіжку). БСРЖ, 531; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 326.

2. *кого*. Побити когось. БСРЖ, 531; ЯБМ, 2, 326.

3. *кого*. Убити когось. *Ментів він зробив як кошенят і заспокоївся* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 531

ЗРОСТІТЬСЯ, -стється, *док.*; *мол.* Вдало завершитися; вдатися, відбутися. *Зрослося – вийшло*. Сленг-лікбез 5.

ЗСУЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *док.*; *крим.*; *несхвальн.* 1. Почати співробітничати з міліцією. // Виказати співучасників злочину. БСРЖ, 562; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 377.

2. Недодержати злочинського закону. БСРЖ, 562; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 377.

3. Припинити злочинну діяльність. *До Спілки письменників прийняли якось і злодія – рецидивіста, що «зсучився»* (А. Дімаров, Прожити й розповісти); *Хто не зсучився в концтаборі, не написав покаяної заяви та не вийшов достроково з малої зони у велику – той, виявляється, даремно сидів...* (Час, 1999, № 12). БСРЖ, 562; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 377

ЗУ́ЗА, -и, *жс.*; *мол.* Гроші. ПСУМС, 29.

ЗУСТРІЧ, -і, *жс.* ♦ До зустрічі на футбольних полях, *крим.* До чергової пиятики. СЖЗ, 36.

ЗШИБА́ТИ, -аю, -аєш, *док.*, *що*. 1. *мол.*, *жрм.* Добувати, випрошувати у когось щось. БСРЖ, 578; ПСУМС, 29

2. *крим.* Жебрачити на вулиці. БСРЖ, 578, ЯБМ, 2, 403.

ЗШИЗІ́ТИ, -ію, -ієш, *док.*; *мол.* Почати поводити себе як божевільний. – *Ваш Мацапура, здається, остаточно шишизів, – підсумувала Мартофлякова Марта* (Ю. Андрухович, Рекреації).

ЗЮ́ЗІК, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Алкоголік, п'яниця. ПСУМС, 29.

ЗЮ́ЗЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Білорус.

■ Від характерної особливості фонетики білоруської мови.

ЗЮ́ЗЮ́ЧКА, -и, *жс.*; *мол.*, *жрм.* Білоруска.

ЗЮ́ЗЬМА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, зо ЗЮ́ЗІК. ПСУМС, 29

ІДІО́Т, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Фотоапарат невеликого розміру з авторегуляцією. *Я не вмю фотографувати, навіть «мільницею», навіть «ідіотом» – у мене переважно виходять безформні уламки стін, дерев, інтер'єрів та людей, якщо взагалі що-небудь виходить* (Ю. Андрухович: День, 17.08.1999).

■ Від нім. жарг. *Blitzenidiot* – ідіот зі спалахом; метонімічне перенесення з особи-користувача на фотоапарат.

ІКРА́, -а́, *жс.* ♦ **Метнути ікру**, *мол.*; *жарт.* 1) Еякулювати, вивершити статевий акт; 2) Сходити в туалет. ПСУМС, 29

ІЛЮМІНА́ТОРИ, -ів, *мн.*; *мол.* Окуляри. БСРЖ, 231; ПСУМС 29.

ІМБЕЦІЛ, -а, ч.; мол.; презирл. Розумово обмежена людина; дурень. ПСУМС, 29.

ІМПЕРІЯ, -ії, ж.; крим. Жіночі геніталії. БСРЖ, 232; СЖЗ, 49; ЯБМ, 1, 393.

ІНДЮ́ХА, -и, ж.; жрм. Індійські коноплі, з яких виготовляють гашиш. *Читати таке неможливо навіть не те що з бромом, а й обкурившись вусмерть найкращою індюхою <...>* (Книжник, 2002, № 1).

ІНЕТ, -у, ч.; комп. інтернет.

ІНСУЛІ́НКА, -и, ж.; нарк. Маленька голка для шприца. ПСУМС, 31.

ІРЖА́ТИ, -жу́, -жеш, недок.; мол. Голосно сміятися. *Славко іржав, як ненормальний, спостерігаючи за безкінечним поєдинком між Томом та Джеррі (А. Кокотюха, Тупик для втікача).* ПСУМС, 29.

ІРОКЕ́З, -а, ч.; мол. Панківська зачіска у вигляді гребеня та виголених скронь. *Це була знатна самогонка, під неї я навіть почула освідчення в коханні – най-*

дивніше в моєму житті, від панка зі справжнім ірокезом (С. Пиркало, Зелена Маргарита); Звісно, мене відразу впізнали хлопчак з ірокезами, страшні, дикі звірята <...> (Книжник, 2000, № 4). БСРЖ, 233; ПСУМС, 29.

ІХТІА́НДР, -а, ч. ♦ **Іхтіандра** викликати (годувати, лякати), мол.; жарт. Блювати біля унітаза. *Десять годин на Мар'яна Л. <...> нарешті спромоглася на те, щоб перестати «лякати Іхтіандра» та вийти з туалетного приміщення, яке окупувала вже досить давно (СМ, 1.01.2001).* БСРЖ, 234; ПСУМС, 30.

ІША́ЧИТИ, -чу, -чиш, недок.; крим., жрм. Тяжко працювати. *<...> від п'ятдесят третього по таборах, крав і красти, чим вдавити себе, коли оцей шашилик по п'ятірці, день на нього ішач, питається?* (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 30; СЖЗ, 49; ЯБМ, 1, 398.

ІША́ЧКА, -и, ч.; мол. Садово-городня ділянка. ПСУМС, 30.

І

ЇЖА́К, -а́, ч.; мол. Мотоцикл марки «ІЖ». *Заводжу, поняв, свого «їжака», по дорозі підзаправився й за півтори години був ув області (Б. Жолдак, Спокуси).* * Образно. *Чим завинив «їжак»? (Віче, 29.06.2000).*

ЇЖА́ЧОК, -чка́, ч.; мол. Пестл. до ЇЖАК. *<...> досі професійні оперативники не вийшли на сліди цього раптового неозначеного зникнення М. Капуляка дорогою додому 19 травня з того сумнозвісного «їжачка» (СМ, 2.06.2000).*

Й

ЙО, мол. 1. вигук.; евфем. Вираження досади або здивування.

2. невідм.; несхвальн. Дурна, вперта людина. КСМС.

ЙОК, невідм., в знач. безос.-предик.; мол.; жарт. Нема. І думали гуртом про воду – / Води у їхніх флягах йок (В. Слапчук.: Самоцвіти). БСРЖ, 236; ПСУМС, 30.

ЙОКЕЛЕМЕНЕ, вигук; мол., евфем. Вираження незадоволення, досади. «Йокелемене» – тільки й думав я, а вона забігала то зліворуч, то справобіч, змушуючи мене до маневру (Б. Жолдак, Спокуси).

ЙОПЕРЕСЕТЕ, вигук; мол., евфем. Те саме, що ЙОКЕЛЕМЕНЕ. – Йопересете! Та скоро вже буде ранок! Давай, допивай, пора додому (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ЙОРЖ, -á, ч.; крим. 1. Той, хто видає себе за «злодія в законі», але є вигнаним із злодійського середовища за порушення його законів. СЖЗ, 50.

2. і мол., жрм. Суміш пива та горілки. СЖЗ, 50.

ЙОРЖИК, -а, ч. 1. крим. Дуже хитра, вивертка, спритна людина. СЖЗ, 50.

2. мол. Пестл. до ЙОРЖ2. Я мовчки посилаю всіх до всіх чортів і продовжую наливатись їхнім пивом. Чоловіки приносять горілку. Ми продовжуємо у композиції, яка називається «йоржик» (Н. Римська: Тексти).

ЙОХАНИЙ, -а, -е. ♦ Йоханий бабай, вигук.; мол.; евфем. Вираження досади, незадоволення. Йоханий бабай! Я зовсім забув про Катерину! (А. Мухарський, Попса для еліти). ПСУМС, 30.

К

КАБА́К, -у́, ч.; мол., крим. Ресторан, кафе. БСРЖ, 235; ПСУМС, 30; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 399.

КАБЗДÉЦЬ, вигук; мол. Крах, кінець. ПСУМС, 30.

КАБІ́НА, -и, ж.; мол. Голова.

КАБУ́ЧА, -і, ж.; мол. Тілиста дівчина, жінка. ПСУМС, 30.

КАВЕ́ЕН, -а, ч., деабр.; мол. Спиртний напій «Крепкий виноградний напи-

ток». Понад горілкою, ближче до горлянки, залягає кавеен – «крепкий виноградний напіток» (Ю. Андрухович, Московіада).

КАВУ́Н, -á, ч. крим. Голова. ♦ Кавун розколоті. Розбити голову. СЖЗ 50

КАДР, -а, ч. 1. мол., жрм. Особа чоловічої статі. БСРЖ, 236.

2. мол., крим. Приятель, товариш. – Зануда ти, Сашко. Все має бути ОК. Трохи

потуєсь в Братиславі. Ярек – нормальний кадр (Смолюскипи, 1997, № 7). БСРЖ, 236; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 400.

КА́ДРА, -и, ж. 1. крим. Повія. БСРЖ, 236; ЯБМ, 1, 400. // Дівчина. СЖЗ, 50.

2. мол. Подруга, коханка.

КАДРІТИ, -рю́, -рі́ш, *недок.*, кого; мол. Знайомитися з кимсь, фліртувати; намагатися схилити до статевого контакту. *Таким непоміченим він обійшов останніх своїх друзин, що, підписавши, запропаще кадрили обсипаного крихтами останнього в історії українського кіно кінокритика із ледь животиючого журналу «Сінема»* (Г. Тарасюк, Новели). БСРЖ, 236.

КАДРІТИСЯ, -рю́ся, -рі́шся, *недок.*, до кого, з ким.; мол., крим. Залицятися до когось, схилити когось до статевого контакту. *А потім знайома батька, до речі, його коханка, з якою він кадрився, <...> була там і почула, що колишні мешканці б'ють вікна у цьому кафе <...>* (Є. Кононенко, Зрада). БСРЖ, 236; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 400.

КАЖА́Н, -а́, ч.; мол. Шкіряна куртка. ПСУМС, 30.

КАЗА́Н, -а́, ч.; мол. Голова. ПСУМС, 30.

КАЗЕ́НКА, -и, ж.; жрм. Горілка державного розливу. *Живі сідали за стіл разом з мертвими, пили казенку і самогон, їли гарячу картоплю з салом, передавали одне одному миски з огірками й капустою, голубцями й піріжками* (Є. Кононенко, Зрада); <...> *а уже у Трипіллі так його казенкою у буфеті на причалі накантував, що, як підійшов катер, довелося матроса просить, аби допоміг партійного секретаря у катер*

занести (В. Дрозд, Життя як життя). ЯБМ, 1, 402.

КА́ІН, -а, ч.; крим., мол. Особа, яка скуповує крадені речі. БСРЖ, 237; ПСУМС, 30; ЯБМ, 1, 402.

КАЙФ, рідко **КЕЙФ**, -у, ч. 1. мол., крим. Задоволення, насолода, будь-які приємні емоції від чогось. <...> *не забудь придбати квиток на вечір поезії, інакше не отримаєш свого кайфу від мого чоловіка <...>* (Ю. Андрухович, Рекреація); *Бігав на пари, писав книжки, хотів слави, хотів кайфу, дружби і море всього. А життя проминало* (Р. Кухарук, Любити хлопчика); *Я все роблю тільки для того, аби отримувати кайф* (Л. Подерв'янський: УМ, 8.05.2001); *Кайф – на землі, а в раю – блаженство* (ЛУ, 8.06.2000). БСРЖ, 237; ЯБМ, 1, 403.

■ З араб. або тур. «бездіяльність, відпочинок» (за турецьким звичаєм при палінні тютюну) (Фасмер). Елистратов, 211.

◆ **Жити в кайф**, мол. Жити, отримуючи насолоду, задоволення. *Марина просто живе і живе в кайф. Аж слинка тече* (Книжник, 2001, № 13); *Хтось зупиняється в мене за спиною і шепоче мені на вухо: – Живи в кайф. Це просто, Даниле. Не кремтуйся* (В. Канюс, Сентиментальний блюз). **Ламати / поламати** (зламати, зірвати) **кайф** кому; крим., мол. Псувати / зіпсувати комусь гарний настрій, завадити отримати задоволення від чогось. *Обмежимося у переказуванні сюжету, аби не «ламати кайфу» потенційним читачам* (УМ, 18.08.2001); *Тільки не купуйте піратські диски – весь кайф собі поламаєте* (УМ, 30.01.2001). БСРЖ, 237; СЖЗ, 50. **Ловити /**

зловити (піймати) кайф від чого; мол. Отримувати / отримати задоволення від чогось, насолоджуватися чимсь. *Я провів її до гуртожитку, і до півночі ми сиділи на лавочці під столітнім дубом і цілувалися, ловили кайф (В. Канюс, Сентиментальний блюз); Та ми тобі приведемо чи ту, чи іншу, яку захочеш, зловивши кайф і забудеш! ... Приводили, ловив кайф, але забути не міг! (Ю. Покальчук, Те, що на споді); – Мене дратує, – провадив Марат, – оця йолопська вдача українців... аби не мене! Аби лиш самому жерти й ловити кайф... У нас на Кавказі одного зачеплять – усі підхоплюються! <...> А вам хоч би що... посміхаєтесь, їздите на своїх дурнувятих автах, набиваєте пельки... (Л. Кононович, Я, зомбі); Та читач піймає кайф від оформлення: Бройгелеві людинки й будинки, жовтуватий, у гарному розумінні, папір, наче в манускриптах (Книжник, 2001, № 10). БСРЖ, 237. У (в) кайф кому що; схвальн. Приємно, приносить задоволення комусь. Секс у кайф лише тоді, коли його прагнуть дві (або три – як у нашому випадку) сторони (С. Бортніков, Чистильник-2); Хоча б в думках, хлопчиськом-лелем, / Приємно кочувати в твоїх снах Це навіть тишить неймовірно, / Мені у кайф – тобі все рівно (Р. Малко, Шкіци); <...> а їм в кайф сотати нить ниття <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 237.*

2. мол. Про явище, яке заслуговує високої оцінки. Який усе-таки кайф бути спаленим за те, що жив, як сам того хотів (В. Стах: Тексти). БСРЖ, 237

3. нарк. Стан наркотичної ейфорії. БСРЖ, 237; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 402.

4. у знач. збірн.; нарк. Наркотики, наркотичні речовини. *До третього курсу половина «сідає» на більш серйозний «кайф». Там я продавав не менше 20 склянок щодня, а клієнти прямо на місці той «план» і споживали (ПіК, 2001, № 12); Суд тоді продемонстрував завидну гуманність, покаравши постачальницю кайфу незначним позбавленням волі умовно (УМ, 3.02.2000); Благословенний зеківський «кейф» розкрив перед Степаном теплі лабіринти, і він неспішно ходив там <...> (А. Шевчук, Чорний човен неволі). БСРЖ, 237, ЯБМ, 1, 402.*

5. мол. Алкогольні напої. ♦ **Бичий кайф**, мол. Горілка. *Взагалі, алкоголь, як говорить один мій знайомий, бичий кайф. Горілка занадто фізіологічна, тому варто уникати її вживання (Гігієна, 1999, № 3). БСРЖ, 237*

6. у знач. вигуку; мол. Вираження будь-якої позитивної емоції. – *А я при чому? – Коваль зробив це ковток і блаженно прижмурився. – Ка-айф! (А. Кокотюха, Стан війни).*

7. у знач. частки. Чудово, нехай буде так; добре. *А я кажу, що Валя білети наперед дістала, і ми їх на пляжі вичимо, кайф? (Б. Жолдак, Спокуси).*

КАЙФЕЛИК, -а, ч.; мол. Річ або предмет, що викликає приємні емоції. *На столі було повно кайфеликів (Запис 1997 р.).*

КАЙФОВИЙ, -а, -е; мол.; схвальн. Прекрасний, чудовий; такий, що приносить задоволення. <...> така знайома мені

люлечка, давно знайома, ще од часів полону, – в таких азияти зазвичай курять дуже чистий і винятково кайфовий опіум (Л Кононович, Мертва грамота) *Кайфова погода* Юганови, 99

КАЙФÓЛОМ, -а, ч, мол, несхвальн Людина, яка псує іншим гарний настрій, заважає отримувати задоволення, насолоджуватися чимсь БСРЖ, 238, ПСУМС, 30

КАЙФУВА́ТИ; КЕЙФУВА́ТИ -у́ю, -у́еш, *недок 1. мол, схвальн* Отримувати насолоду, радість, задоволення від чогось *Він кайфував би, Марто, як усі щирі мазохісти (Ю Андрухович, Рекреаци), < > а Яковенко продовжував розімліло мружитись, кейфуючи на всю губу (А Шевченко, Чорний човен неволі), < > насолоджується моім добровільним жахом, кайфує моім нестерпним чеканням (І Андрусак, Шарга) БСРЖ, 238*

2. *що* Сприяти із задоволенням, насолодою (фільм, передачу, книжку і под.) *Значить, сиди й кайфуй «Титаніка» (Б Жолдак, Бог буває), Кайфуйте у неділю об 11–30 «Смачно з Борисом Бурдою» (Телеанонс на каналі «Інтер», 15 06 2001)*

3. *нарк* Відчувати стан наркотичної ейфорії ЯБМ, 1, 403, СЖЗ, 50, БСРЖ, 238

КАЛАМПÓЦАТИ, -аю, -аеш, *недок, мол, жарт* Думати, метикувати

КАЛА́Ш, -а, ч, *арм, мил, мол* Автомат системи Калашникова *А там зберігався непоганий арсенал розібрана снайперська гвинтівка Драгунова, два «калаша» < > (А Кокотюха, Останній раз), < > з-за пазухи вийняв «калаш»*

зимний / на черепі дядька поставив крапку (Р Малко, Шкци) БСРЖ, 239 ПСУМС, 31

КАЛДІ́РИТИ, -рю, -риш, *недок, мол* Пити спиртні напої ПСУМС, 31

КА́МБАЛА, -и, *ж, крим* Жінка легкої поведінки СЖЗ 50

КАМЧА́ТКА, -и, *ж 1. шк* Остання парта в класі, за якою звичайно сидять погані учні БСРЖ, 240 ■ Слово уживалось у бурс-сем аргю

2. *жрм, жарт* Останні ряди в театрі, концертній залі і под < > *заможні «сім'я» в партері, «середняк» на «камчатці» та «балконна» інтелігенція завжди і задоволенням в вдячності слухають всіх, кого їм запропонують (ПіК, 2001, № 21)*

КАНА́Т, -у, ч, *мол* Вена БСРЖ, 241 ПСУМС, 31

КАНА́ТИ, -а́ю, -а́еш, *недок 1. крим* Бігти БСРЖ, 241, СЖЗ, 51 ЯБМ, 1 407

2. *мол, крим* Іти, проходити, йти геть – *Ну давай канай звідси – підвівся Петренко (Б Жолдак, Топнамбур, сину) БСРЖ, 241, СЖЗ, 50, ЯБМ, 1 407*

3. *під кого, мол, крим* Видавати себе за когось, намагатись бути схожим на когось *Канає під інтелектуала БСРЖ 241, СЖЗ, 50* ♦ **Канати на хвості**. Див ХВІСТ **Канати по бану**, *крим* Іти по вокзалу СЖЗ, 51 **Канати по справі**, *крим* Притягуватися до кримінальної відповідальності за новий, скоєний у колонії злочин СЖЗ, 51, ЯБМ, 2, 407 **Канують стрижі**, *крим* Ідуть старі або літні люди СЖЗ, 51 ■ Від нім арг *knasten* – волочитися Горбач 1966, 26

КАНІ́СТРА, -и, *ж, мол* Голова

КА́НТОР, -а, ч.; *мол.* Кіоск обміну валют. ПСУМС, 31.

КА́НЦЕР, -а, ч.; *мол.* Хвороба. ПСУМС, 31.

КАПІЛЯ́РКА, -и, *жс.*; *нарк.* Маленька голка для шприца. ПСУМС, 31.

КАПУ́СТА, -и, *жс.* 1. *мол., жрм, крим.* Гроші. *У випадку порушення правил дорожнього руху краще не обурюватися і без затримки «відстебнути капусту»* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 243; СЖЗ, 51.

2. *мол., жрм.* Долари США. БСРЖ, 243; ПСУМС, 31; ЯБМ, 1, 410.

◆ **Збивати капусту**, *мол.* Стягувати з когось гроші. ПСУМС, 28. **Капу́ста кольорова**, *крим.* Іноземна валюта. СЖЗ, 51. **Стригти (рубати) капусту**, *крим., жрм.* Інтенсивно заробляти гроші. *Для них [навколополітичних кіл] наступає зірковий час «рубання капусти»: кожен передвиборний місяць – рік міжвиборного годує* (Книжник, 2001, № 20). БСРЖ, 243; ФССГД, 112.

3. *нарк.* Маківки. ПСУМС, 243.

КАРАМБО́ЛЬ, -ю, ч. ◆ **Повний карамболь**, *мол., жрм.* Щось незвичайне, екстраординарне. **Такий карамболь, що аж мерсі**, *жрм.* Вираження будь-якої сильної емоції. ■ Контамінація двох реплік С. Голохвастого з фільму «За двома зайцями»: «Тут у мене, Проня Прокоповна, завелся к Вам такої стремительный карамболь...», «У мене в голові такої водевиль, аж мерси». Карамболь – удар у більярдній грі, коли шар, відскочивши від іншого, потрапляє рикошетом у третій.

КАРА́СЬ, -я, ч.; *морськ., арм.* 1. Солдат (матрос) строкової служби (з 6 по 12

місяць). БСРЖ, 244; ПСУМС, 31; СЖЗ, 51.

◆ **Борзій карась**, *морськ.; жарт.-ірон.* Моряк, який прослужив один рік. Балабін; БСРЖ, 244.

2. *мн.* карасі. Брудні шарпетки. Балабін.

КА́РКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *мол.*; *зневажл.* Говорити. ПСУМС, 31.

КАРЛ, -а, ч. ◆ **Карл маркс**, *мол.* Бородатий чоловік. ПСУМС, 31.

КА́РТКА, -и, *жс.*; *мол.* Обличчя.

КАСА, -и, *жс.* ◆ **Не в касу**, *муз.; жарт.* Не у відповності з нотами, мелодією тощо. Цацаура.

КАСТРУ́ЛЯ, -і, *жс.*; *мол.* Голова.

КАТАКО́МБА, -и, *жс.*; *мол.*; *зневажл.* Неохайна вокзальна повія. ПСУМС, 31.

КАТА́ЛА, -и, ч.; *карт., крим.* Картковий шулер. *Заїжджі катали обов'язково платили йому податок, незалежно від того, програли вони, чи скатали вдало <...>* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 247; СЖЗ, 51; ЯБМ, 1, 415.

КАТАЛО́ЖНИЙ, -а, е; *мол.*; *схвальн.* Гарний, якісний. ПСУМС, 32.

КАТА́НКА, -и, *жс.*; *мол.* Підроблена, несправжня горілка. ПСУМС, 32.

КА́ТИНЬКА, и, *жс.* Пестл. до КА́ТЯ. *Рубинюк знає таке місце, де все підмаслено й можна як корочки, так і печатки. Але то коштує «катиньку». За терміновість – подвійна ціна* (В. Діброва, Збіговиська).

КА́ТЯ, -і, *жс.*; *крим., мол.* Сто грошових одиниць. БСРЖ, 248; ПСУМС, 32; ЯБМ, 1, 417.

■ Від зображення Катерини II на дореволюційних купюрах.

КАЧА́Н¹, -а́, ч.; *мол.; жарт.* Голова. ПСУМС, 32

КАЧА́Н², -а́, ч.; *мол.* Сто тисяч грошових одиниць. ПСУМС, 32.

КАЧА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.; мол.* Займатися культуризмом; нарощувати мускульну масу за допомогою фізичних вправ. «Авторитет» завів у «бригаді» суворий порядок і дисципліну. За запізнення на тренування «братки» платили доларами. Його бійці регулярно «качались», а на «стрілках» із іншими групами загартовували свій дух (ПіК, 1999, № 12). БСРЖ, 248, ПСУМС, 32

КАЧЕ́ЛІ, -е́ль, *мн.; мол.* З'ясування стосунків шляхом застосування фізичної сили. ♦ **Виписувати качелі.** Бити. ПСУМС, 32

КАЧІ́ЛО, -а, *с. і ч.; мол.* Те саме, що КАЧОК. ПСУМС, 32.

КА́ЧКА¹, -и, *ж.* 1. *крим., жрм.* Повідомлення неправдивих відомостей; вигадка. Банкіри не виключають, що така інформація [нам везуть фальшиві долари] може бути й нацбанківською «качкою», спрямованою на несвідоме населення, що, як і раніше, довіряє долларові (День, 10.04.1999); Деколи ж хотілося іншого. Тому в розпачі й запустили «качку» з убивством... (УМ, 17.02.2001); «Качку» телеканалу про те, ніби один побитий правоохоронець помер, було спростовано одразу ж (УМ, 16.03.2001). БСРЖ, 616; ЯБМ, 2, 455

2. *крим.* Інформатор, донощик. <...> написати правду <...>, хто стукач з комсомолу, хто череушина качка <...>

(Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 616, ЯБМ, 2, 455

КА́ЧКА², -и, *ж.; мол.* Тренажерна зала для занять з бодибілдінгу.

КАЧО́, -чка́, ч.; *мол.* Те саме, що КАЧОК.

КАЧО́К, -чка́, ч. 1. *мол.* Хлопець, чоловік, який посилено займається укріпленням та нарощуванням м'язів; культурист. БСРЖ, 248; ПСУМС, 32.

2. *крим., мол.* Масивна людина з натренованими м'язами. *Напереріз* кинулися півдесятка «качків» з шиями, як у бегемотів (УМ, 14.08.2001); *Тоді комусь з оперативників спало перевірити спортивні зали, де міг тренуватися «качок»* (СМ, 4.06.1999); *Бритоголовий качок.* БСРЖ, 248, ПСУМС, 32, СЖЗ, 51

КАЧУ́М, -у, ч. 1. *крим.* Безвихідне становище. ЯБМ, 1, 419

2. *крим., мол.* Мовчання. ПСУМС, 32, ЯБМ, 1, 419.

3. *мол.* Сон. ПСУМС, 32.

КАЧУМА́ЙЛО, -а, *с. і ч.; мол.; ірон.-зневажл.* Байдужа, апатична людина.

КАЧУМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.; мол.*

1. Дрімати. ПСУМС, 32;

2. Мовчати. ПСУМС, 32.

3. Насолоджуватися чимось. *Качумай – розслабся.* БСРЖ, 287.

КАЧУМІ́ЛО, -а, *с. і ч.; мол.* Те ж саме, що КАЧУМАЙЛО.

КАЧУМІ́ССИМО, *присл.; мол.* Дуже тихо. ПСУМС, 32.

КА́ША, -і, *ж.* 1. *крим.* Чай. СЖЗ, 51, ЯБМ, 1, 419

2. *нарк.* Смажені коноплі. ПСУМС, 32.

КВАКАТИ, -аю, -аеш, *недок.*; *жрм.*; *згруб.-презирл.* Говорити, промовляти щось. БСРЖ, 249.

КВАКНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *жрм.*; *згруб.-презирл.* Сказати, промовити щось. – *Ти щось квакнув, Професор? – запитує Вася Булавка (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).*

КВАРТИРА́НТ, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Воша. ПСУМС, 32.

КВАСИТИ, -шу, -сиш, *недок.*; *мол.*, *жрм.* Пити алкогольні напої; пиячити. *Було, коли я безпробудно квасив, замикали мене кілька разів на п'ятнадцять дів, підмітав з алкашами райцентр, мив содою, що роз'їдала руки, пам'ятник Леніну, копав город і колов кабана підполковнику (В. Яворівський, Риба на березі); Я так розумію, це така народна традиція на Британських островах – квасити, попрацювавши (Майкл Мишкало, Майже європеєць).* БСРЖ, 250; ПСУМС, 32; ЯБМ, 1, 420.

КВАСИТИСЯ, -шуся, -сишся, *недок.*, *чим*; *мол.*, *жрм.* Пити алкогольні напої. *Завскладом і весь складський персонал два дні тим могоричем квасились (В. Врублевський, Тріщини).*

КВАЧ, *вигук*; *мол.* Вираження емоцій з приводу невдачі. ПСУМС, 32.

КЕГЛЯ, -і, -ж., *мн. кеглі*. 1. *крим.*, *мол.* Ноги. *Кеглі – руки або ноги. (Сленг-лікбез 1).* БСРЖ, 250; ПСУМС, 32; СЖЗ, 421, ЯБМ, 1, 421.

2. *крим.* Руки. БСРЖ, 250; СЖЗ, 421. // *жрм.* Пальці. Чабаненко 1992, 2, 163.

3. *крим.* Висока худорлява людина. СЖЗ, 421.

КЕДИ, -ів, *мн.* ♦ *Постав кеди в куток, мол.*; *жарт.-ірон.* Вираження недовіри. **Скажи деду в кедах.** Те саме. ПСУМС, 32.

КЕКС, -а, ч.; *мол.* 1. Хлопець, молодий чоловік. *Кадр – особистість, індивід. Синон.: кекс, крендель, персонаж, товариш (КСМС).* БСРЖ, 250

2. Матеріально забезпечений, багатий чоловік. КСМС.

КЕМА́РИТИ, -рю, -риш; *крим, жрм.* Спати, дрімати. *Трохи кемарив. Але Педро з Комарів трясе мене за плече (Р. Кухарук, Любити хлопчика).* БСРЖ, 251; ЯБМ, 1, 421

КЕНДЮХ, -а, ч.; *жрм.* Живіт. *У твого чоловіка здоровий кендюх (Запис 2001 р).*

КЕНТ, -á, ч. 1. *мол.* Чоловік, хлопець. *І він саме мені назустріч ще з якимсь кентом, поводючи каламутними сірими очима і вочевидь жадаючи похмілья (Ю. Покальчук, Те, що на споді); Не в футболі – а просто на вокзалі – один кент іншому за цигаркою щось не так відповів – той влупив йому чоботом в живіт, як з одинадцятиметрового (Б. Жолдак, Бог буває).* ПСУМС, 32.

2. *крим.*, *мол.* Друг, приятель. БСРЖ, 251, СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 421.

КЕНТЯ́РА, -и, ч.; *мол.* Згруб. до КЕНТ.

КЕП, -а, ч.; *арм.* Капітан. ПСУМС, 32

КЕ́РА, -и, *жс.*; *крим.* 1. Спиртні напої. БСРЖ, 52

2. Розпивання спиртних напоїв. СЖЗ, 52

КЕ́РБЕЛ, -а, ч., *частіше мн. кербели, -ів*; *жрм.*; *заст.* Радянські рублі (карбованці). *Алік відбивався не на жарт, волаючи, що віддав за нього [піджак] на*

«тучі» сто кербелів і береже на смерть (В. Тарнавський, Древо життя).

■ З їдиш: *kerbel*. Горбач 1966, 25. Слово уживалося в бурс.-сем. арго.

КЕ́РБУЛЬ, -я, ч.; жрм; заст. Те саме, що КЕ́РБЕЛ. Чабаненко 1992, 2, 164.

КЕРЕБЕ́, невідм., ч.; жрм; заст. Те саме, що КЕРБЕЛ. <...> *десять керебе коштував синьо-голубий патрончик такої тучі* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

КЕРНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, док.; крим. Випити алкогольний напій. СЖЗ, 52.

КЕРЯ́¹, -і, ч.; крим. 1. Людина, з якою разом пиячать. БСРЖ, 252.

2. Друг, товариш. // Уживається при звертанні. [Бемц:] *Та не бери дурного в голову, а важкого в руки, плюнь, керя* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 252; ЯБМ, 2, 422.

КЕ́РЯ², -і, ч. і ж.; шк. Класний керівник.

КЕ́ША, -і, ч.; мол. Те саме, що ВАСЯ. ПСУМС, 33.

КИДА́ЛА, -и, ч.; крим.; мол. Шахрай, який при продажу або покупці обманом отримує велику суму грошей. <...> *за моїми спостереженнями, детектив для особливих доручень живе не довше, ніж звичайнісінький собі кидала чи професійний мордovorот, себто п'ять років, не більше* (Л. Кононович, Мертва грамота); <...> *дах у «кидал» надійний. Простим грішним міліціонерам ці «кидали» не по зубам* (УМ, 14.08.2001.); *Валютний кидала*. БСРЖ, 253; ЯБМ, 1, 423.

КИДА́ЛОВО, -а, с.; мол. Обман; отримання великої суми грошей шляхом обману. *Ніколи не було такого «кида-*

лова» – почувш у ще одного політика (УМ, 13.09.2000); *Та трапилося «класичне кидалово» – і дівка не дала, і перстеня зник* (Книжник, 2001, № 23). БСРЖ, 253; ПСУМС, 33.

КИДА́ТИ, -а́ю, -а́еш, недок.; кого. Виманювати за допомогою махінацій значні суми грошей; обдурювати когось. БСРЖ, 253.

◆ **Кідати ляща кому;** крим. Підлабузюватися. БСРЖ, 315; СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 423.

КИДНЯ́К, -у́, ч.; мол., крим. Те саме, що КИДАЛОВО. БСРЖ, 253; ПСУМС, 33.

КИДО́К, дка́, ч.; мол., крим. Те саме, що КИДАЛОВО. *З першим варіантом все зрозуміло: груповий наїзд, фронтальний кидок* <...> (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 253; ЯБМ, 1, 424.

КИДОНУ́ТИ, -ну́, не́ш, док., кого; мол., крим. 1. Обікрасти когось. // Обдурити. <...> *кидонула директора спиртозаводу, з яким збиралася одружитись* <...> (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 253; СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 423.

2. Борг не повернути. БСРЖ, 253; СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 423.

КИМА́РИТИ, -рю, -риш, недок.; крим., мол. Те саме, що КЕМАРИТИ. *Щось кимарити захотілося, – сказав Вітько, – лікер цей снотворний, хи-кги* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 254; ЯБМ, 1, 424.

КІ́НУТИ, -ну, -неш, док.; мол., крим. 1. кого. Виманити за допомогою обману значну суму грошей; обдурити когось. *Тією солодкою наживкою спритниця «кинула» співробітників КРУ в Полтавській області* (УМ, 17.05.2001); [Державні сертифікати] *є запорукою того,*

що клієнт має справу з порядним ріел-тером: йому продадуть «чисте» помешкання і не «кинуть» під час торгової обладки (ВЗ, 18.06.2001). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 425.

2. кого на що; мол., крим. Украсти, відібрати щось у когось. <...> фірму «кинули» і на акції, і на інвестиційні гроші (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 425.

КІНУТИЙ, -а, -е; мол. Про обдурену, ошукану людину. // -ого. Старі люди розказують, що в давні часи, коли всі кидали («обдурювали») – машинально поправив його Лесь) всіх, були серед кинутих, а може і серед кидал такі, які вирішили не приймати подібної практики – обдурювати і бути обдуреним (А. Гарасим, Одні).

КІНУТИСЯ, -нуся, -нешся, недок.; мол.; жарт.-ірон. Померти. БСРЖ, 255, ПСУМС, 33.

КИРІЛО, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон.; зах. Сільський житель.

КИРЯТИ; КІРЯТИ, -яю, -яєш, недок., (що); мол., крим. Пити спиртні напої; пиячити. За столом сидять: хазяїн котельної Веніамін, якого друзі лагідно звать Веніком, і його друзі Шурон, Йонатан, Вареник і Туз, і апетитно кияють самогонку <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); [Щукін:] Сидиш собі в болоті із блядами / Та ящиком горілки, кияєш, як мудак <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 256; ПСУМС, 33; ЯБМ, 1, 427

- З новогорецьк. *хєрѡѡ* – лити вино, пригощати; слово уживалось в укр. арго XIX ст.

КИРЯЧИТИ, -чу, -чиш, недок.; мол. Те саме, що КИРЯТИ. <...> ми ходили <...>, киячили, водили козу <...> і забрели до залізничного вокзалу... (О. Ульяновко, Богемна рапсодія).

КИСЛИЙ, -ого, ч.; нарк. Оцтовий ангідрид, що використовується для приготування препаратів для ін'єкцій з маку. БСРЖ, 257; ПСУМС, 33.

КИСЛОТА́, -ї, ж. 1. нарк. ЛСД, галюциноген, препарат лізергінової кислоти. БСРЖ, 257; ПСУМС, 33.

2. мол. Рейв, один з напрямів музики техно. Кислота – незрозуміла музика. (Синописис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 257.

КИСЛОТНИЙ, -а, е; мол. 1. Який стосується молодіжного стилю «кислота», відповідний цьому стилю. – Зрештою. є варіант монархії. Такий, знаєте, освічений монарх. Прогресивний такий. – Прогресивний? – Ну да, продвинутий. Кислотний такий, коричнево-зелений (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); Можна самому спробувати знайти дилерів чи курців, звертаючись до барменів у клубах, студентів кислотного вигляду <...> (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 257.

2. Який стосується препарату ЛСД. Кислотний кайф. БСРЖ, 257.

КИСЛОТНИК, -а, ч.; мол. 1. Рейвер, прихильник музики у стилі рейву. БСРЖ, 257.

2. Людина, яка вживає ЛСД, і характерною ознакою зовнішності якої є яскравий одяг, взуття на високій платформі, пофарбоване в ядучі кольори волосся. [Бемц:] <...> Я тобі конкретно ка-

жу: ти не винуватий, що кислотники такі гнилі попалися (Б. Жолдак, Голодна кров).

КИСЛЯК, -у, ч.; *мол., жрм.* Сухе вино, як правило, біле. БСРЖ, 257; ПСУМС, 33.

КІШКА, -и, ч. **1.** *крим.; зневажл.* або *жарт.-ірон.* Ненажерлива людина. БСРЖ, 258; СЖЗ, 53.

2. *мн.* кишкі, -обк; *крим.* Крадені речі. БСРЖ, 258; СЖЗ, 53.

3. *мн.* кишкі, -обк; *мол.* Одежа. БСРЖ, 258; ПСУМС, 33.

4. *мол.* Черга. ПСУМС, 33.

◆ **[Кинути] на кишку** *що*. **1)** *нарк.* Прийняти наркотичну таблетку. *Особисто я після всього, що дали зі мною було, зарікся на все життя торкатися навіть до джефа. Тільки ЛСД і тільки на кишку, як справедливо вчать нас пророки (М. Бриних, Голосіння з-під снігу).* БСРЖ, 258. **2)** *мол.* З'їсти щось. *Бідон жаліється, що зголоднів і час би вже щось кинути на кишку <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).*

КІГОТЬ, -гтя; *мн.* кігті, -тів. ◆ **Рвати кігті**. **1)** *тюр.* Бігті з-під варти. БСРЖ, 266; СЖЗ, 88; ЯБМ, 2, 289. **2)** *крим., жрм.* Бігті, тікати кудись, звідкись. *Треба рвати звідси кігті, – вирішив він не лише про цю дорогу, а про весь цей край, – «та й край» (Б. Жолдак, Бог буває).* БСРЖ, 266. ЯБМ, 2, 289.

КІЗЯК, -а, ч. ◆ **Метнути кізьяк**, *мол.* Справити велику нужду. ПСУМС, 33.

КІКОС, -а, ч.; *мол.* Те саме, що ЛОХ. ПСУМС, 33.

КІЛЕСУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*; *мол.* **1.** Думати, метикувати. ПСУМС, 33.

2. Розбавляти водою спиртне, щоб не помітили. ПСУМС, 33.

КІЛОГРАМ, -а, ч. *крим., мол.* **1.** Тисяча грошових одиниць. БСРЖ, 254; ЯБМ, 424.

2. *жарт.* Літрова пляшка горілки. БСРЖ, 254; ПСУМС, 33; ЯБМ, 424.

КІЛОГРАМЧИК, -а, ч.; *мол.* Пестл. до КІЛОГРАМ**1.** *А одіж її, дак на чотири кілограмчики потягла б, – замріявся Кордупель (Я. Лижник, Міняйлів день).*

КІЛЬДІМ, -у, ч. **1.** *крим.* Притон розпусти. БСРЖ, 254; ЯБМ, 1, 424.

2. *гірн.* Комора на поверхні шахти. Дзєнделівський 1996, 350.

КІМАРНУТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *мол.* Поспати певний час. БСРЖ, 254; ПСУМС, 33

КІМАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим., мол.* Спати. *Хочеться кімати після учораїнього (Запис 2001 р.).* БСРЖ, 254; ЯБМ, 1, 424.

■ Від *новогрецьк. хоїмоѡмай* – спати; слово уживалось в укр. арго ХІХ ст.

КІМНАТА, -и, *жс.* ◆ **Однометрова кімната**, *мол.*; *жарт.* Туалет. ПСУМС, 33.

КІНДЕР, -а, ч.; *мол.* Дитина. БСРЖ, 254, ПСУМС, 51.

■ Від *нім. die Kinder* – діти.

КІНДЕР-СЮРПРІЗ, *кіндер-сюрпризу*; **КІНДЕРСЮРПРІЗ**, -у; ч.; *мол.* **1.** *жарт.* Лисий чоловік. ПСУМС, 33.

2. *жарт.-ірон.* Незапланована вагітність. БСРЖ, 254.

КІНЕЦЬ, -нця, ч.; *жрм.* Чоловічий статевий орган. *Він крутив і м'яв свій кінець, далі намагаючись з'ясувати, де ж це, як і чим він так притулювся до ліжка, що дістав такі приємні*

відчуття (Ю. Покальчук, те, що на споді). БСРЖ, 275.

КІНОЗÁL, -у, ч. ♦ Катрусин кінозал, мол., жарт. Груповий секс. ПСУМС, 33.

КІНЧАТИ, -áю, -áеш, *недок.*; мол., жрм. Відчувати оргазм. <...> *ти кричиш – однаруги, а вони думають – то від насолоди, а може, й не думають, може, якраз від твого болу вони й кінчають?* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 277, ЯБМ, 1, 456.

КІНЧАТИСЯ, -áюся, -áешся, *недок.*; мол. Голосно сміятися. ПСУМС, 33.

КІНЧЕНИЙ, -а, -е; мол.; *зневажл.* Поганий, не вартий доброго слова (про людину). *Я – кінчена літературознавко-феміністка* (Н. Зборовська, На карнавалі мертвих поцілунків); *– Я людина вже кінчена, розумієте, кінчена!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

КІНЧИТИ, -чу́, -чіш, *док.*; мол., жрм. Відчути оргазм; вивершити статевий акт. *Вона скочила в ліжко. Лизались. А потім, поки я скидав все – одно за другим – і клав рівно на крісло, як перед сном, малий Качик встиг вже кінчити і випити трохи «чорнила»* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 277; ЯБМ, 1, 456.

КІНЬ, коня́ 1. крим. Трамвай. БСРЖ, 277; СЖЗ, 53.

2. крим., тюр. Вудочка із запискою, що передається в камеру. *Одному [з колишніх «пацанів»] він, надсилаючи «коня» (так зеки називають нелегальне пересилання листів на волю), радить <...>* (ВЗ, 5.09.2002). БСРЖ, 277; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 456.

3. мол. Людина, яка вміє розсмішити інших.

♦ **Двинути коні**, мол.; жарт. Померти. ПСУМС, 36. **Кінь педальний**, мол. Дурна, шкідлива людина. *Задля досягнення всіх можливих гараздів «кінь» має бути таки Конем, а не «конем педальним»* (ПіК, 2002, № 47–48). ПСУМС, 51. **Мочити коні**, мол.; жарт. Жартувати; сміятися. ПСУМС, 36. **Прив'язати коня**, мол.; жарт. Справити малу нужду. БСРЖ, 277, ПСУМС, 57.

КІПЕШ; **КІПІШ**, -у, ч. 1. крим., Бійка, сварка, галас. БСРЖ, 255, ЯБМ, 1, 255

2. мол. Колотнеча, клопіт, метушня через дрібницю. БСРЖ, 255, ПСУМС, 33

■ Від давньоєвр. *Chirup* – пошук. Пор. ШМОН. ■ З рос. мови: від дієслів *кипеть, кипяти́ться* у переносному значенні «гарячкувати», «бути схвильованим, нестриманим» (Отин1, 184).

КІПЕШУВА́ТИ; **КІПІШУВА́ТИ**, -у́ю, -у́еш, *недок.*; крим., мол. Галасувати; нервувати, метушитися. *– Не кіпешуй, Дволикій... Краще намери в рот лайна і плюнь мені в морду* (С. Бортніков, Чистильник); *Так що не кіпішуй, а шуруй на трипдачу і перевіряйся ...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 255

КІР, -у, ч. крим., мол. 1. П'ятика, вечірка із спиртним. *Способів кіру є стільки приблизно / скільки способів пограбування <...>* (В. Неборак, Розмова зі слугою). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 426.

2. Спиртне, алкогольні напої. *<...> за хороший кір із закуссю допомогли притарбанити це добро на Діміній старенькій «копійці» під хату* (А. Дністро-

вий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 426.

КІРЗАК, -á, ч.; *мол.* Те саме, що ГАЛЬМО. ПСУМС, 33.

КІРНУТИ, -нү, -нэш, *док.; мол., крим.* Випити алкогольний напій. *Ну, та нічого, зараз кірнем, Ваня <...>* (Ю. Андрухович, Московіада); [Щукін:] <...> Нічого б ти не видумав, окрім: «Сідай, давай кірнем». *Мудило ти!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 256; ЯБМ, 1, 426.

КІТ, котá, ч. 1. *крим.* Коханець повії, який живе за її рахунок. БСРЖ, 285; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 465.

2. *крим., мол., пов.* Сутенер. <...> в тому підвалі з танзалом навпроти, де ховались повії та їхні коти-сутенери од дебіло підпихих нарядів народної дружини <...> (О. Ульяненко, Сталінка); *Спочатку вони прозвали посередника Звідником. Такі шукають роботу дорогим повіям, котрі приймають лише вдома. Потім Антонові пригадалося, що на жаргоні повії звідники іменуються «котами»* (А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 285; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 465.

3. *крим.* Постійний відвідувач базару. БСРЖ, 285; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 465.

КІЧА, -і, *жс.; крим.* Тюрма. [Штир:] *Чого до фрасра доколунався? Домой ти їдеш, чи знов на кічу хочеш?* (О. Ірванець, П'ять п'єс). БСРЖ, 258; ЯБМ, 1, 428.

■ Від нім. жарг. *Kittchen* – тюрма. Горбач 1966, 26.

КІШКА, -и, *жс.* 1. *крим., мол., жрм.* Жінка легкої поведінки. ПСУМС, 33; ЯБМ, 1, 468.

2. *крим.* Крадійка м'яса на базарі. СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 468.

КЛАВА, -и, *жс.; мол.* 1. Жінка, яка торгує самогонкою. ПСУМС, 33.

2. *жарт.-ірон.* Дівчина, молода жінка. *Він прийшов із своєю клавиою* (Запис 1997 р.); // Дівчина, жінка для задоволення сексуальних потреб.

◆ **Як Клава**, *жрм.* 1) Пуста, пришелепувата, дурнувата жінка. 2) Негарно одягнена жінка. ФССГД, 123.

3. *комп.* Комп'ютерна клавіатура. ◆ **Давити клавиу.** Працювати за комп'ютером. КСМС.

КЛАВЕСІН, -а, ч.; *мол.; зневажл.* Ненормальна людина; дурень. ПСУМС, 34.

КЛАВІШ, -а, ч.; *мол.* Брат.

КЛАС, -у, ч.; *жрм.; схвальн.* 1. Щось відмінне, високої якості, яке викликає захоплення. *Чула таку? ... Ні.– Це – клас, найсучасніша, виконують чуваки «Наутілуса Помпілуса»* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 259.

2. у знач. *вигуку.* Вираження будь-якої позитивної емоції. БСРЖ, 259; ПСУМС, 34.

КЛАСНИЙ, -а, -е; *жрм.; схвальн.* Гарний, чудовий. – *Підожди, я класний тост знаю! – зупиняє її Степан* (В. Врублевський, Тріщини).

КЛАСНО, *присл., безос.-предик.; мол., жрм.; схвальн.* Дуже добре. *Загалом класно було, Вовіку, що казати!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ПСУМС, 34.

КЛЄІТИ, -єю, -єїш, *недок.* 1. *кого.; крим.* Незаконно приписувати комусь чужу провину. БСРЖ, 259; СЖЗ, 53.

2. *кого.; крим., мол.* Знайомитися з кимсь, фліртувати; схилити до статево-

го контакту. «Клеїти» дівчину, що кудись поспішає – даремна витрата енергії (ПіК, 2001, № 16). БСРЖ, 259; ЯБМ, 1, 431.

КЛИКУ́ХА, -и, ж.; крим., мол. Прізвисько; кличка. – Дівчата, в неї ж сократівський лобок, – реготнулася Томка, й Олена сполотніла. Що це може приліпитися на кликуху (Б. Жолдак, Топіна-мбур, сину); <...> а потім з'ясовується, що той кохасик-пупсик з іграшковою кликухою перемежовує передчасні полюції кананкою з салом (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 261; ПСУМС, 34; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432.

КЛІЄ́НТ, -а, ч. 1. крим., міл. Людина, яка перебуває в розшуку. БСРЖ, 260; СЖЗ, 53.
2. крим., міл. Спільник злодія. БСРЖ, 432; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432 // Спільник кишенькового злодія. Автобус забитий, заперований – не продихнеш, не ворухнешся, в мене заду все вовтузиться «клієнт», все до мене тиснеться (О. Яровий: Тексти). СЖЗ, 53.

3. крим. Потерпілий. Удар вийшов не зовсім фіксований, та й цього було досить: «контакт» був у сфері 20-дан, нижче пояса і на хвилину «клієнт» заспокоївся (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 432; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432.

4. жрм. Відвідувач ресторану, пивної і под. <...> вікна в ресторані тримали причиненими. Видно, щоб клієнт швидше «дозрівав» (В. Тарнавський, Міські мотиви); <...> міліція тільки й знає, що підбирає «клієнтів», так на що ж іще один «гадючник» заводити... (А. Дімаров, Містечкові історії).

5. мол.; жарт.-ірон. Хлопець, молодий чоловік. ПСУМС, 34.

КЛІ́ЗМА¹, -и, ж.; мол.; жарт. Порожня пляшка з-під прохолодних напоїв. ПСУМС, 34

КЛІ́ЗМА², -и, ж.; крим. 1. Жінка легкої поведінки; повія. СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432

2. Людина, яка не вміє зберігати таємницю; бовкало. БСРЖ, 261; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432.

КЛІ́НІКА, -и, ж.; мол.; ірон. Дивна поведінка, клінічна ненормальність. БСРЖ, 34; ПСУМС, 34. ♦ Виконувати клініку, мол., ірон. Дивно себе поводити. ПСУМС, 34.

КЛІ́ФТ, -á, ч.; крим., мол. Піджак. Під час останнього концерту тієї шаленої випускної весни знетямлені поклонниці ледь не порвали на Алікові натуральний вогнетривкий дакроновий кліфт (В. Тарнавський, Дерево життя) БСРЖ, 262, СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432

■ Від нім. арг. *Kluft* – одяг. Горбач 1966, 25

КЛО́К, -а, ч.; мол. Годинник. ПСУМС, 34.

■ Від англ. *clock*.

КЛУ́БНЯ́К, á, ч.; мол. Куртка з емблемою якого-небудь спортивного клубу. ПСУМС, 34.

КЛУ́НЯ, -і, ж.; мол.; жарт. Голова. ПСУМС, 34. ♦ Валити в клуню. Бити когось. ПСУМС, 34.

КЛЬО́ВИЙ, -а, -е; крим., мол.; схвальн. Гарний, прекрасний. Дякую, сніданок був кльовий (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); – Телефон довіри, нова штука. Дуже кльова (А. Кокотюха, Тупик для втікача); <...> а потім, у нормальних уже, та що нор-

мальних, у, вважай, кльових, зо всіма американськими вигодами умовах, по-казалося – нніт, не від того, – відчуття тим більш неясне, що він же був такий клінічний чистюк... (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 260; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 430.

- З новогорецьк. *χαλά* – добре, гарно; слово у формі *κλέвий* було поширене в укр. аргі XIX ст.

КЛЬОВІССІМО, вигук; мол. Вираження захоплення, схвалення.

КЛЬОВО, присл.; *безос.-предик.*; крим., мол.; *схвальн.* Добре, чудово. *Кльово вчора було.* БСРЖ, 261; СЖЗ, 54 // у знач. *вигуку.* – Ух, *кльово, я такої [пісні] ще не чував,* – сказав Вітько (М. Омельченко, Свято біди).

КЛЮЗЕТ, -а, ч.; мол. Туалет. ПСУМС, 34.

- Перекручення літер. *кюзет.*

КЛЮШКА, -и, ж.; мол. 1. Дівчина, дівчинка. БСРЖ, 263; ПСУМС, 34.

2. частіше мн. *кльюшки; жарт.* Ноги. БСРЖ, 263; ПСУМС, 34.

КЛЯМКА, -и, ж.; мол. Крах; кінець. <...> *без любові, – не прибуде ні дітей, ні віршів. І все, і клямка* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); <...> *коли ж в її паспорті – прізвище ваше – / тоді уже анівідчийні рецепти / не споможуть / тоді вже навсігди – / клямка каюк або амба й канець* (П. Коробчук, Загальний вагон).

КЛЯЧА, -і, ж. мол. Негарна дівчина.

КНАЙПА, -и, ч.; мол., зах. Пивна; невеликий ресторан, бар. У своїх багатогдинних вечірньо-нічних одісеях по стекляшках і кнайпах я ладен вислухати

всіх <...> (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика).

- Від нім. розм. *Кнейре* – пивна, трактир, погребок. Слово було відоме укр. аргі XIX ст.

КНІГА, -и, ж.; крим. Пляшка горілки, вина. СЖЗ, 54.

КНІЖКА, -и, ж.; жрм Книжковий базар біля метро «Петрівка» у Києві. *Поїхала на книжку.*

КНУР, -а́, ч.; жрм; *зневажл., презирл.* Сексуально стурбований чоловік середніх років, схильний до зваблювання, адюльтеру і т. ін. ♦ **Кну́р ефіопський.** Те саме. <...> *подасть твоя на аліментники і припаяють за невиплату строк; розпозіхається і мовчить, кну́р ефіопський <...>* (Є. Пашковський, Безодня).

- Пор. у бурс.-сем аргі *кнур* – сутинер.

КНУРЯ́КА, -и, ч.; жрм; *згруб.* Те саме, що КНУР.

КНУРЯ́ЧИЙ, -а, -е; жрм; *зневажл.* Прикм. до КНУР. *Кну́ряча звичка.*

КОБЗОН, -а, ч.; мол. Співак, який працює в естрадному жанрі. ПСУМС, 34.

♦ **Йосип кобзон**, вигук, *евфем.* Вираження досади, роздратування. *Хапаю руками його губи і починаю силоміць відкривати рота, але – от, йосип кобзон! – зуби міцно зціплені* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КОБИЛА, -и, ж. 1. крим., мол. Огрядна дівчина або жінка. *Учора в Надьки, у «кобили», / Подорожчав знову самогон* (П. Вольвач, Маргінес). ПСУМС, 34; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 437.

2. *мол.; зневажл.* Дівчина.— *Де ти підчепив цю рябу кобилу? – спитав він <...>* (В. Шкляр, Елементал). БСРЖ, 264.
3. *нарк.* Шприц для ін'єкції наркотиків. БСРЖ, 264; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 437.
- ◆ *Поцілуй кобилу в тріщину, мол.; вульг.* Неввічлива відмова щось зробити. ПСУМС, 70.

КОБІЛКА, -и, *жс.*; *крим., мол.* Молода жінка, дівчина. *До нас підійшла кобилка з білою гривкою і, подавши меню, поцокотіла геть* (В. Шкляр, Елементал); *– І мені традиційний [секс] з оцією кобилкою,– Фомич тицьнув пальцем в руду дівчину з розкішним бюстом* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 265; ЯБМ, 1, 437

КОБІТА, -и, *жс. мол.* 1. Молода жінка. *З хати виходить якась дівчина чи кобіта* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). ПСУМС, 34.

- Від польськ. *kobieta* – жінка.
2. Спеціалізований кіоск для продажу спиртних напоїв (КБТ). ПСУМС, 34.

КОВБАСИНА, -и, *жс.*; *мол.* Чоловічий статевий орган. *Уяви собі: приїжджає сім'я – він і вона йдуть загоряти на цей пляж – навколо голі попки, жіночі груди, чоловічі ковбасини* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

- КОВБАСИТИ**, -шу, -сиш, *недок.* 1. *кого; мол., жрм.* Бити когось. *Він її немилосердно ковбасить.*
2. *мол.* Веселити публіку (про диск-жокея). *Ді-джей «ковбасив» більше трьох діб.* (УМ, 6.06.2001). БСРЖ, 269.
3. *мол.* Пити спиртні напої. БСРЖ, 269; ПСУМС, 34.

4. *кого, безос.; нарк.* Про погане самопочуття після передозування наркотиків. ПСУМС, 34.
5. *кого., безос.; мол.*; *Хтось нервує, переживає.*

КОВБАСНЯ́, -і, *жс. мол.* 1. Група людей, що разом випиває. ПСУМС, 34.

2. Те саме, що ТУСНЯ. *Попсова ковбасня. Вільний від ковбасні час.*

3. *несхвальн.* Дурниця, нісенітниця. БСРЖ, 269; ПСУМС, 34

КОД, -у, *ч.*; *нарк.* Кодеїн. ПСУМС, 35

КО́ДА, -и, *жс.*; *мол.* Невдале завершення чогось; кінець, крах. *А свобода слова хоч є, так і з свободою печаті<...>– повний абзац і кода* (Книжник, 2001, № 21). БСРЖ, 266.

КО́ДЛО, -а, *с.*; *крим.* Згуртована злочинна група.— *Не знаю... От вийду – розберуся! є у мене один надійний хлопець в його кодлі!* (С. Бортніков, Літературний проект «Спецагенти»). БСРЖ, 266. СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 439.

■ Від укр. *кодло* – плем'я; запозичене рос. жаргоном. БСРЖ, 268.

КОЖА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Будь-який виріб з натуральної шкіри.

КОЖА́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Шкіряна куртка. *Звісно, мене відразу впізнали – хлопчак з ірокезами, страшні, дикі звірята в «кожанах» а ля експойтед* (Книжник, 2000, № 4).

КОЗА́1, -і́, *жс.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 267; ПСУМС, 35; ЯБМ, 1, 444. // Весела дівчина. ■ Слово було відоме бурс.-сем. арго.

КОЗА², -ї, ж. 1. *гірн.* Самоперекидна вагонетка, якою вивозять породу на терикон. Дзєндзелівський, 350; ФССГД, 126.

◆ **На короткій козі**, *гірн.* Дуже швидко.

■ **Коза – вагонетка на вугілля в шахті.** ФССГД, 126.

2. *жрм.* Вагонетка з вирізаними любовинами для перевезення негабаритних матеріалів (ліс, металеве кріплення понад 2 м довжиною). Дзєндзелівський, 350.

КОЗÉЛ, -зла́, ч. 1. *мол., крим.; презирл.*

Зрадник, донощик. БСРЖ, 267; СЖЗ, 54.

2. *крим.; зневажл.* Гомосексуаліст пасивний. БСРЖ, 267; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 445.

3. *крим.* Найобразливіша лайка, адресована особі чоловічої статі, у злочинному середовищі. СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 445.

◆ **Гірський козел**, *крим.* Особа кавказької національності, яка спекулює на базарі квітами і фруктами. СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 445.

КОЗЛІТИ, -лю́, -лі́ш, *недок., кого; мол.* Принижувати когось, насміхатися з когось.

КО́КНУТИ, -ну, -неш; *крим.* Убити. *Там же червоний хрест на нашому даху! – А йому твій хрест знаси де? – Отам, де кокне тебе, там тобі й хрест!* (Б. Старчевський, Провінціал із країни дурнів). ЯБМ, 1, 446.

КОКО́, *невідм., ч.; нарк., мол.* Кокаїн. ПСУМС, 35.

КОКС, -у, ч.; *нарк., мол.* Кокаїн. У нїтерського мачо Стротгоффа все навсправжки, і якщо нюхати, то чистий кокс, якщо злягатися, то тільки гуртом (Книжник, 2001, № 23). БСРЖ, 268; ПСУМС, 35; ЯБМ, 1, 446.

КО́ЛБА, -и, ж.; *шк.* Вчителька хімії.

КОЛГО́СП, -у, ч. 1. *мол., крим.* Групове згвалтування. *З дівчатами не везе, ми зняли одну.– Будеш колгоспом? Мене ледь не вирвало* (В. Щербань: Тексти). БСРЖ, 272; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 449.

2. *мол.* Погана, нецікава компанія. ПСУМС, 35.

◆ **Колгосп на колесах, авто.** Спільнота приватних водіїв. *Адже у нас, на відміну від колег, все спільне. «Колгосп на колесах», в основі якого чітка організація і відносини* (Україна і світ сьогодні. 5.08.1999).

КО́ЛЕСО, -а, с. *мн.* колéса, -іс. 1. *мол.* Автомашина. *З «колесами» проблеми не постало. У 18-річного Віталія є швидкісний автомобіль «Ауді»* (СМ, 14.07.2000). ◆ **Стати на колеса.** Купити машину. ПСУМС, 35.

2. *крим.* Чоботи. БСРЖ, 270; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 446.

3. *мол.* Взуття. БСРЖ, 270; ПСУМС, 35.

4. *нарк.* Таблетки, що містять наркотики. *Вони похапцем згребли упаковки таблеток і зникли, не помітивши, що замість бажаних «коліс» викрали оральні протизаплідні засоби* (УМ, 17.05.2001); [Веня:] *Набивають по зав'язку «колесами», себто таблетками, хімією. А гадаєте, транквілізатори така вже безневинна штука?* (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 270; ПСУМС, 35; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 446.

◆ **Сидіти / сідати на колесах, нарк.** Уживати наркотики в таблетках. *Не сідай «на колеса».* Діла не буде (ВіП, 2001, № 24–25).

5. *крим., жрм.* Ноги. *Змотайся на Прорізну, купи дві пляшки шампанського. Одно колесо тут, а друге – там*

(Ю. Мушкетик, Микуся виходить за-між). СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 446.

КОЛИМА́ГА, -и, ж. 1. крим. Ручний во-зик. ЯБМ, 1, 449.

2. мол.; авто; жарт.-ірон. Машина, пе-реважно не дуже нова. Андрій знову обійшов свою колимагу: «Жигулі» влі-пились не в жарт (А. Дімаров, Містеч-кові історії); Така колимага далеко не доведе (Запис 2001 р.). ПСУМС, 35.

КОЛІНЕА́РНО, безос.-пред., кому; мол. Байдуже, все одно. Паралельно – бай-дуже, все одно, неважливо. Синон.: ко-лінеарно (КСМС).

КОЛИЩА́ТКО, -а, с.; мол. Те саме, що КОЛЕСО4. Навіть вчителі (потаїки, звісно ж) ковтали колищатка тарену (Л. Дереш, Культ).

КОЛО́ДА, -и, ж.; мол. Фригідна жінка. [Генерал Власов:] Совсем не в кайф їбать таку колоду / Безчувствен-ну! (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). ПСУМС, 35.

КОЛО́К, -лка́, ч.; студ. Колоквіюм. БСРЖ, 271; ПСУМС, 35.

КОЛО́ТИСЯ, -лю́ся, -лешся, недок.; крим. 1. Давати показання (на слідстві, суді). <...> якщо ми [міліціонери] натиснули на «об'єкт» і той почав «колотись», то в разі потужнішого тиску він роз-колеться ще більше (А. Кудін, Як ви-жити у в'язниці). ЯБМ, 1, 448.

2. і мол. Признаватися в чомусь. – Ко-літься, в чому річ! Поки я по пляшку ходив, щось сталося? (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангсте-ра). БСРЖ, 271.

3. нарк., мол. Уводити наркотики в орга-нізм за допомогою шприца. БСРЖ, 271.

КОЛОТУ́Н, -у, ч. мол., крим. Холод, мо-роз. На якусь мить мені стає краще, а потім знову починається колотун і го-лова починає боліти спочатку зліва на-право, потім навпаки і так весь час (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 271; ЯБМ, 1, 448. ♦ Колотун б'є кого, напав на кого. Хто-небудь змерз. ФССГД, 101. Колотун ганяти (ловити). Мерзнути. ФССГД, 101.

КО́ЛЯ, -і, ч.; мол. Людина, яка уводить наркотики або пиячить. І, звісно, їсти-пити донесхочу всю ніч аж до ранку, якщо стане сил втямити, що вже на-справді ранок і «коля», який дивиться на вас каламутними очима з дзерка-ла, – це ваше власне відображення (ПіК, 2002, № 47–48).

♦ Важний коля. Людина, яка має доро-гий імпортний автомобіль. ПСУМС, 11.

КОЛЯДУВА́ТИ, -ю́ю, -у́єш. ♦ Іди коля-дуй, мол. Увічлива відмова зробити щось. ПСУМС, 35.

КОМАНДІ́Р, -а, ч.; жрм; жарт. Звер-нення до працівника сфери обслугову-вання – таксиста, вантажника тощо. Но-вий українець кричить на інспектора ДАІ, котрий зупинив його на тра-сі: – Сто дев'яносто за годину?! Ні, командир... Та я ледве плівся (МЧ, 15.02.2001). БСРЖ, 272.

КОМО́К, -мкá, ч.; мол. Комерційний кі-оск, магазин. БСРЖ, 274; ПСУМС, 35.

КОМП, -а, ч.; комп., мол. Те саме, що КОМПУТЕР. <...> гордо почесала пря-мо до відчинених дверей вагона, сіла й поклала комп на коліна (С. Пиркало, Зелена Маргарита); Інші призи – перед-плата на жіночі журнали, сумки й

аксесуари залучають не менше, ніж «комп» (ПіК, 2001, № 44).

КОМПЛЮХТЕР, -а, ч.; комп., жрм.; жарт. Те саме, що КОМПУТЕР. Мій комплюхтер завис (Запис 2001 р.).

КОМПОТ, -у, ч. ♦ **Компот запохабити**, мол. Завадити просуванню якоїсь справи, виконанню дії; зіпсувати задоволення. [Річмонд:] От лошара, блін, весь компот запохабила, шкапа довбана (Б. Жолдак, Голодна кров).

■ Пор. у мол. жаргоні 20-х років: *цимес і компот* – щось дуже гарне: їдиш *cimes* з ним. *Zigemüse* – компот, третє дання при обіді. Горбач 1966, 22.

КОМПРА, -и, ж.; журн. Компромат. Цього разу під вогонь «компри» потрапила Федеральна Служба безпеки – та, яка виховала теперішнього президента Росії <...> (ПіК, 2002, № 9).

КОМПРЕ́СОР, -а, ч.; мол. Охоронець на дискотеці. ПСУМС, 35.

КОМПУ́ТЕР, -а, ч.; комп., жрм.; жарт. Персональний комп'ютер. <...> сідаєш за компютер і починаєш втирати читачам, яким боком цю книжку краце в руках тримать <...> (Книжник, 2000, № 4). БСРЖ, 274.

КОМПУ́ТЕРНИЙ, -а, -е; комп.; жрм. Прикм. до КОМПУТЕР. Нічим не краща за всі ті «атомні віки», «компютерні доби» ... й назва книжки Еріха Гобсбаума (Книжник, 2002, № 1).

КОМСЮ́К, -а́, ч.; крим., жрм.; зневажл. Комсомолець. Ми очікували на автоматів, але на виході метушилося лише кілька завзятих комсюків, демонстру-

ючи активність (Б. Жолдак, Антиклімакс). БСРЖ, 274; ЯБМ, 1, 452.

КОМУН'ЯКА, -и, ч.; жрм.; зневажл. Комуніст; прибічник комуністичної ідеї. Кореспондентка з радіо запально пояснювала гостям з-за кордону, хто з усієї компанії нормальний українець, а хто прихований комуняка (А. Кокотюха, Стан війни); Виконання <...> сільських приписів значно важливіше для її героїнь, аніж присутність «червоної гадини». Перше [значення цього припису] пов'язане з «комуняками», котрі винищують кращих края і гвалтують землю (Книжник, 2001, № 21). ♦ **Комуняку на гілляку**, жрм. Заклик до знищення комуністів. Похапцем нап'явши козацькі вуса і вишиванки, вони найгучніше гриміли на численних мітингах і злуках: «комуняку на гілляку», про всяк поховавши партквитки в надійних загахниках (Б. Олійник, Хто нами править?). БСРЖ, 273; ТСРЯ, 314.

КОНДО́М, -а, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що ГОНДОН2. <...> він мій колега а в житті кондом ... (В. Цибулько, Майн кайф).

КОНДУ́ЙТ, -у, ч.; шк. Шкільний журнал. ПСУМС, 36.

КО́НИК, -а, ч.; шк. Двійка, незадовільна оцінка.

КОНІ́НА, -и, ж.; мол.; жарт. Коньяк. БСРЖ, 275; ПСУМС, 36.

КОНКРЕ́ТНО, присл.; мол. 1. схвал'н. Добре, як слід. БСРЖ, 275.

2. Точно. Від кожного за «понятіями», кожному чисто конкретно (ВЗ, 1.06.2001). БСРЖ, 275.

3. **Сильно, вищою мірою.** <...> *он серед зграйки підлітків конкретно затягується біломориною <...>* (І. Андрусяк, Шарга); *Я все наше майно в казино програв конкретно* (УМ, 13.02.2001); *Я конкретно змерзла* (Запис 2001 р., м. Тернопіль). БСРЖ, 275.

КОНСА, -и, ж.; муз., студ. Консерваторія. *Приходили <...> студенти конси, дехто з рокової братії, дехто з поетичної* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *– Дайте хоч 5 гривень, дурно вам грав чи що... З конси викинули...* (С. Процюк, Викрадені монологи); *Ми заздрили нашим колегам-музикознавцям у консі, у яких вона [О. Забужко] деякий час викладала естетику <...>* (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 275; ПСУМС, 36.

КОНСЕРВА, -и, ж.; мол.; жарт. Те саме, що КОНСА. *Одний знайомий «естет», перебуваючи у стані перманентного сп'яніння, завернув справити малу нужду до столичної «консерви» (у пристойних кругах – Національна музична академія ім. П. І. Чайковського, тобто консерваторія)* (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 275; ПСУМС, 36.

КОНТОРА, -и, ж. 1. мол., жрм; зневажл. Будь-яка установа. БСРЖ, 276; ПСУМС, 36.

2. мол. Дитяча кімната міліції. ПСУМС, 36.

3. мол. Компанія. ПСУМС, 36.

КОНЧЕЛІГА, -и, ч. і ж.; мол. Дурна, нікчемна людина, яка викликає роздратування. ПСУМС, 36.

КОНЧЕМІР, -а, ч. мол. Те саме, що КОНЧЕЛІГА. ПСУМС, 36.

КОНЧІННИК, -а, ч.; мол. Те саме, що КОНЧЕЛІГА. ПСУМС, 36.

КОНЮШНЯ, -і, ж. 1. мол. Те саме, що ГАДЮЧНИК1. ПСУМС, 36.

2. гірн. *Через недбалість гірника незаповненої породою простір у середині бутової смуги.* Дзендзелівський, 351.

КОНЬКІ, -ів, мн.; мол. Крах, кінець. ПСУМС, 36.

КОНЯКА, -и, ж.; жрм; жарт. Те саме, що КОНИНА.

КОП, -а, ч.; мол., жрм. Поліцейський. *Біля Гілтона велика пробка: копи на мотоциклах перекрили всі під'їзди до готелю ...* (С. Жадан, Біг Мак).

■ Від амер. розм. сор – поліцейський.

КОПАТИ, -аю, -аеш, недок., кого; крим. *Бити когось. Тюля ще раз з усієї сили копає його в живіт ...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); *Копати ще – малоприємно і нецікаво: повержений не подавав ознак життя* (А. Морговський, Тінь птеродактиля). БСРЖ, 278; ЯБМ, 1, 456.

КОПІТО, -а, с., мн. копита, -ит; мол., крим.; зневажл. Ноги. БСРЖ, 278; ПСУМС, 36.

КОПІЙКА, -и, ч.; авто, жрм. Модель ВАЗ-2101 автомобіля марки «Жигулі» (перша); автомобіль цієї марки. *Роман чаклує над сплющеним кузовом допотопної «копійки»* (С. Бортніков, Чистильник); *– Ну, врзалася «копійка» в мерс <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 278; ТСРЯ, 333.

КОРА, -и, ж.; мол. Щось веселе (оповідь, пригода). БСРЖ, 278; ПСУМС, 36.

◆ **Кори мочити**, крим., мол. Веселити

публіку *Кори мочити – жартувати, смішити кого-небудь* (Сленг-лікбез 1) ЯБМ, 2, 42

КОРАБЕЛЬ, -бля́, ч, нарк 1. Сірникова коробка з наркотичною речовиною для куріння БСРЖ, 278, ПСУМС, 36, ЯБМ, 1, 458

2. Доза наркотичної речовини для куріння, що вимірюється сірниковою коробкою *КОРАБЕЛЬ – міра (сірникова коробка) кількості драпу* (Синопсис станіславський необов'язковий) БСРЖ, 278

КОРАБЛИК, -а, ч, мол Пестл до КОРАБЕЛЬ – *Бабки маєш? – Маю – Кораблик? – Кораблик* (В Канюс, Сентиментальний блюз).

КОРЕФАН; КОРИФАН, -а, ч, мол, крим Друг, приятель – *У мене, – сказав Барабаш, виходячи в лівий ряд, – був корефан прапорицук, як і я!* (Л Кононович, Феміністка), *Підстрелений мною «хімик» виявився близьким корефаном місцевого авторитета М, який при свідках урочисто пообіцяв, що життя в мене тепер не буде* (С Бортников, Чистильник), *До своїх корефанів на урочисту подію завітав на приватному таксі школяр з обласного центру* (УМ, 26 07 2001), *Дружбан-корифан* БСРЖ, 279, СЖЗ, 55 // тільки **корефан**, крим Співучасник ЯБМ, 1, 458

КОРЕШ, -а, ч, мн кореші, -ів, крим, мол Давній приятель, компаньон – *<. > Кажу тобі, Зуб / і всій компанії це ось Дим, Дмитро Гойда, мій кореш здавна* (В Гужва, Плато над прірвою), *Понесло Никандрича десятеро корешів у твдових піджачках < >* (О Ульяненко, Сталінка) БСРЖ, 279, СЖЗ, 55, ЯБМ, 1, 458

КОРЕШОК, -шка́, ч мн корешкі́, -ів, крим Постійний спільник *< > коли зсутулені дибали під дощем від комендатури, корешків зголоднелих закликати пообіцяв < >* (Є Пашковський, Безодня) БСРЖ, 279, СЖЗ, 55, ЯБМ, 1, 458

КОРЕШОЧОК, -чка, ч, мол Пестл до КОРЕШ *Цитатою дня стало висловлювання заст Голови парламенту Криму Ю Корнилова на адресу депутата Бартенева «Це тобі не нафтобаза корешочок!»* (УМ, 21 04 2001)

КОРО́БКА, -и, ж 1. нарк Те саме, що КОРАБЕЛЬ ПСУМС, 36

2. мол Негарна дівчина

3. мол Автомобіль Jeep ПСУМС, 36

КОРО́К, -рка́, ч ♦ **Наступити на корка**, жрм Прийти в нетверезому стані

КОРО́ЛЬ, короля́, ч 1. крим Вагажок злочинної групи БСРЖ, 281, СЖЗ, 56 // Авторитетний у злочинному світі *Ховали Бальбузу, короля кримінального світу < >* (В Даниленко, Київський мальчик) ЯБМ, 1, 461

2. крим Той, хто утримує притон злочинців БСРЖ, 281, ЯБМ, 1, 461

3. мол Лідер якогось колективу, авторитетна людина у школі, дворі, районі тощо *Досить кумедно виглядала його невидатна постать перед цими місцевими «королями»* (В Гужва, Плато над прірвою)

4. гом Відомий гомосексуаліст БСРЖ, 281, СЖЗ, 56

КОРО́СТА, -и, ж, жрм, зневажл Дівчина з фарбованим волоссям *Короста – перефарбована дівчина* (Сленг-лікбез 2)

КОР'ЯГА, -и, ж.; *крим.; жарт.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 282; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 462.

КОСА́Р¹, -я, ч.; *мол., крим.; жарт.-ірон.*

Той, хто намагається уникнути служби в армії, роботи. БСРЖ, 282; ПСУМС, 37.

КОСА́Р², -я, ч.; *мол., крим.* Тисяча грошових одиниць. БСРЖ, 283; ПСУМС, 37; ЯБМ, 1, 462.

КОСÉНЬКА, -ої; *мол.* Те саме, що КОСА́Р².

КОСИ́ТИ, -шу́, -сиш, *недок.* 1. (*від чого, що*); *мол.* Ухилитися від чого-небудь (як правило, від служби в армії). *Косити армію.*

2. *що; шк.* Прогулювати уроки. *Косити хімію.*

3. *під кого; мол.* Наслідувати когось, намагатися бути схожим на когось. – *Не нервуй, коси під дурника й поменше балакай* (В. Врублевський, *Замах на генсека*); *ІМІТАЦІЯ* – це не просто підробка чи фальшивка. Це – коли сірість «косить» під яскравий талант (Є. Кононенко, *Імітація*); «*Косити*» під арійця я не збираюся (С. Бортніков, *Чистильник*); <...> кожен з нас – вродливий, розумний та унікальний. І коли ми намагаємося під когось «косити», це тільки шкодить (ВЗ, 10.07.2001). БСРЖ, 283; ПСУМС, 37.

4. (*під кого, на що*); *мол., крим.* Удавати хворого; симулювати щось. *Косити під шизофреніка. Косити на ангіну.* БСРЖ, 283; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 462.

◆ **Косити на вольонутого**, *крим.* Удавати з себе психічно хворого, божевільного. СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 462.
крим. Спекулювати. БСРЖ, 283; СЖЗ, 56.

КО́СМО, у знач. *вигуку.* Дуже добре, чудово. КСМС.

КОСТИЛ'ЯТИ, -яю, -яєш, *недок.; мол.; жарт.* Іти. ПСУМС, 37.

КОСТЮ́М, -а, ч.; *крим.; ірон.* Труна. БСРЖ, 284; ЯБМ, 1, 464. ◆ **Костюм сосновий.** Те саме. ФССГД, 105. **Костюм (бушлат, макінтош) одягти.** Померти. ЯБМ, 1, 464. **Дерев'яний костюм одягти, жрм.** Те саме, що **костюм одягти.** ФССГД, 105. **Заробити костюм сосновий.** Те саме, що **дерев'яний костюм одягти.** ФССГД, 105.

КОСУ́ХА, -и, ж.; *мол.* Шкіряна куртка з застібкою-блискавкою по діагоналі. <...> байкери змотали прапори <...>, і залишилися глянцеві віконця до чудернацького та принадного світу «чоперів», косух, трициклів і хаєрів за вітром (ПіК, 2001, № 18). БСРЖ, 284; ПСУМС, 37.

КОС'Я́К, -а́, ч. 1. *крим., нарк.* Цигарка або самокрутка з наркотичною речовиною. *Реальність така: 5 років тому людина попробувала «косяк» і уже три роки, як сидить в «системі» на «ширці» (витажка з макової соломки) (СМ, 9.06.2000).* // Дим від такої цигарки. *Але шовково й ти мені тут, / Закусивши подію на серці. / І вдихати «косяк» і мазут, / А з базарю – дурман оселедців* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 284; ПСУМС, 37; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 464.

◆ **Забити (забивати), приколотити косяк (косяка).** Набити цигарку наркотичною речовиною (травою). *Він забиває косяка й чадить прямо у туалеті* (О. Яровий, *Чекання несподіванки*). БСРЖ, 284; СЖЗ, 56; ПСУМС, 37.

2. *мол.* Людина, яка уникає виконання певних обов'язків, прикидаючись немічною, хворою.). *Здоров'я косяків.*
3. *мол.* Двадцять п'ять доларів. *Косяк* – у наркоманів «цигарка з наркотиками», у металістів – 25 \$ (Н. Шовгун, Формування українського...).
4. *крим., мол.* Косий погляд. БСРЖ, 284; Чабаненко 1992, 2, 205. ♦ **Подавати косяки**, *жрм.* Час від часу кидати косий погляд. Чабаненко 1992, 2, 205.

КОСЯЧІНА, -и, *жс.*; *нарк.* Те саме, що КОСЯК. *Після виступів Сашка у голові кумар, як після жирної косячини* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

КОСЯЧОК, -чка́, ч.; *жрм.* Пестл. до КОСЯК. ♦ **Забити косячок**. Те саме, що **забити косяк**. 63 добровольцям, які мали звичку курити травичку, під час експерименту, вводили ін'єкції препарату на кшталт плацебо. Через дві години їм пропонували «забити косячок» (ПіК, 2001, № 15).

КОТІТИ, котить, *недок.* ♦ **Не котить**, *жрм.* Не підходить, не личить. – *Ну як, гарно? – Не котить.* ФССГД, 135.

КОТЛІ, -ів, *мн.*; *крим., мол.* Наручний годинник. *А тепер прямо тобі таємничий Дон Педро. Тачка, «мальборо», куртяк за п'ятнадцять лимонів, котли це за п'ятнадцять* (А. Стасюк, Дев'ять). БСРЖ, 286; ПСУМС, 37; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 466.

КОЦА, -и, *жс.*; *мол.* Кішка. ПСУМС, 37.

КОЦАЛКА, -и, *жс.*; *мол.* Бійка. ПСУМС, 37.

КОЦАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *що*; *нарк.* Зрізати мак (разом із стеблом, щоб зручніше було везти додому). *Запитую*

про них у Васі, той сміється і каже, що їздили в якийсь Богом забутий кол-госп – коцати, як не як, сезон ... (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 286.

КОЧЕРГА́, -і́, *жс.* ♦ **На кочерзі**, *мол.*; *жарт.* Напідпитку. ПСУМС, 37.

КОША́К, -а́, ч.; *мол.* Кіт. ПСУМС, 37.

КРАВЧУ́ЧКА, -и, ч.; *жрм.*; *жарт.-ірон.* Двоколісний складаний возик для перевезення речей, продуктів і под. *Бабуся з «кравчучкою» зітхає і тихо каже ні до кого: – Зараз такі часи, всі голодують, треба триматися одне одного, щоб було що їсточки* (Л. Пономаренко, Невигадані правдиві історії); *Нині вже на пенсії, вона стояла поряд із возиком страхітливого вигляду – «кравчучкою»* (День, 26.11.1999). ЯБМ, 1, 469

■ Від прізвища президента України Л. М. Кравчука, під час правління якого набув поширення цей засіб перевезення.

КРАЙНЬЯ́К, -у́, ч. ♦ **На крайняк**, *мол.* У крайньому разі. – *На крайняк підійде.* (А. Стасюк, Дев'ять); *Зазвичай стоплять далекобійників (приватні автo – це на «крайняк» <...>)* (ПіК, 2001, № 27–28). БСРЖ, 288; ПСУМС, 37.

КРАНТІ́, *безос.-пред.*, *кому, чому*; *крим., мол.* Про безраднісний кінець чогось, сумні перспективи для когось; *крах, безвихідь.* БСРЖ, 289; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 4704. // *крим., жрм.* Про завершення якоїсь дії; *досить.* *А тепер перший раз в житті покохала по-справжньому ще когось і так, поки коса на камінь не найде, або вробоби якоїсь не підцепить, або ще щось її не зупинить! Тому й ка-*

жуть: «Людоїдка! Погуляла – і кран-ти!» (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ЯБМ, 1, 470.

- 3 рос. літер.: *кран* (у рос. просторіччі *крант*) – засувний пристрій для трубопроводу. ТСРОЖ, 82.

КРАСНЯК, -у́, ч.; *мол.* Червоне сухе вино. ПСУМС, 34. // Дешево червоне вино. БСРЖ, 290.

КРÉЗÁ, -и, -і́, *жс.*; *мол.* Відхилення від норми в мисленні, поведінці; божевільня. *Той фестивальний фільм – суцільна креза* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 290; ПСУМС, 37; ТСРОЖ, 82.

КРЕЗАНУ́ТИЙ; КРЕЙЗАНУ́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Дивна або божевільна людина. – *Тихо, тихо! Ти що крейзанутий? – позадкував від мене Чарлі* (А. Мухарський, Попса для еліти).

КРÉЗОВИЙ, -а, е; *мол.* 1. Про те, що викликає ненормальний стан психіки. *Крезова музика*. БСРЖ, 291.

- 2. Незвичайний; екстраординарний. *Крезовий план*. БСРЖ, 291; ПСУМС, 38.

КРЕЗУ́ШНИЙ, -а, -е; *мол.* Те саме, що КРЕЗОВИЙ. ПСУМС, 38.

КРЕЗЯ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *недок.*; *мол.* Дивно себе поводити. ПСУМС, 38.

КРÉЙЗІ, *невідм.* ч. і *жс.*; *мол.* Психічно ненормальна людина; божевільний. – *Старий, ти крейзі* (Ю. Андрухович, Рекреації); – *Крейзі, – подумав я, дивлячись їй вслід, але згадав про її пророцтво і замислився* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 291.

- Від англ. *crazy* – божевільний.

КРЕЙ́ЗИХА́УС, -а, ч.; *мол.* Психіатрична лікарня; божевільня. БСРЖ, 291; ПСУМС, 38.

КРЕЙ́ЦЕРИ, -ів, *мн.*; *мол.* Гроші. ПСУМС, 38.

- Від нім. *Kreuzer* – крейцер (старовинна монета).

КРÉНДЕЛЬ, -я, ч.; *мол.*; *жарт.* Хлопець, молодий чоловік. *І от я занурилася в інший світ, де всі будинки чотирповерхові і стоять навколо великого озера, а на одному з них живе такий крендель, що нам і не снилося* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 291; ПСУМС, 38.

КРИМІНА́Л, -у, ч.; *мол.* Галаслива вечірка. Сленг-лікбез 4.

КРІ́СА, -и, *жс.* 1. *тюр., крим., мол.* Людина, яка краде у своїх. БСРЖ, 296; ПСУМС, 38; ЯБМ, 1, 479.

- 2. *мол., жрм.* Особа жіночої статі з неприємним характером і неприваблива зовні. *Ну й крису він закадрив!* (Запис 2000 р.). Югановы, 117

КРИСОДРО́М, -у, ч.; *комп.*; *жарт* Килимок для мишки.

КРИСЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *крим.*; *зневажл.* Красти у своїх. *Правила ж стівжиття у тюрмі прості: «не крисяч», «поважно стався до сусіда, не лізь до нього в душу <...>»* (Книжник, 2001, № 7). БСРЖ, 296; ЯБМ, 1, 479

КРІ́ТА, -ої, *жс.*; *крим., тюр., мол.* Тюрма. *Може, авторові слід було б побувати на «критій»?* (Книжник, 2002, 33). БСРЖ, 296; ЯБМ, 1, 479.

КРИ́ТКА, -и, *жс.*; *крим.* В'язниця. *В'язні на «критці» по колу чи по квадрату хо-*

дять (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 296; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 479.

КРІША, -і, ж. 1. мол., жрм; жарт. Голова, мізки, здоровий глузд. БСРЖ, 296; Чабаненко 1992, 2, 217.

- ◆ **Криша без сьомої дощечки в кого**, жрм. Хтось дурнуватий. ФССГД, 137.
- Криша поїхала [разом з фундаментом]** у кого, жрм. ФССГД, 137. Те саме.
- Криша потекла (підтікає, протікає)** у кого, жрм. Те саме. ФССГД, 137.
2. крим. Зв'язки у владних та правоохоронних структурах. <...> цей курс реформ призвів до того, що усі керівники отримали величезні можливості для збагачення. А чиновники створюють для цього відповідну адміністративну «кришу» (День, 9.06.2001); Вийшли на одного офіцера міліції, який надто вже настирливо нав'язував своє заступництво, або, як кажуть в їхньому середовищі, пропонував їм «кришу» (УМ, 6.06.2001). БСРЖ, 297; ЯБМ, 1, 480.

КРИШТАЛЬ, -ю, ч., збірн.; мол.; жарт. Склотара, порожні пляшки з-під питих спиртних напоїв. Останнім часом ця компанія жила у власному віртуальному вимірі, де для повної візуалізації було достатньо здати зранку «кришталь» і спокійно інсталюватися (УМ, 10.02.2000). ◆ **Операція «кришталь»**. Здавання порожніх пляшок у приймальний пункт склотари, звичайно, після п'ятики. БСРЖ, 655; ПСУМС, 38.

КРІЛЬ, кроля, ч.; мол. Хлопець. Ти подивись, який гарний кріль! (Запис 2001 р.).

КРІПІШ, -у, ч.; мол. Кріплене вино. ПСУМС, 38.

КРІПЛЯК, -у, ч.; мол. Те саме, що КРІПІШ. ПСУМС, 38.

КРОКОДІЛ, -а, ч.; мол.; несхвальн. Негарна дівчина, жінка.

КРО́СИ, -ів, мн.; мол. Кросівки.— По цих фірмових кросах тебе швидко сплять (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КРУТЕ́ЛИК, -а, ч. мол. Успішний, процвітаючий бізнесмен, який відзначається зухвалою, агресивною поведінкою. Батьки його були зовсім не крутеликами, а майже пролетарями <...> (УМ, 19.05.2001); // Людина нахабна, зухвала, агресивно налаштована. Один «крутелик», надивившись мордобійних бойовиків, у бійці вибив око своєму однокласнику (УМ, 24.04.1999). ПСУМС, 38.

КРУТИЗНА́, -ї, ж; мол.; схвальн.

1. Дуже висока якість, вищий рівень чогось.— Завтра їдемо в Австрію. Я зробив тобі візу — він мало не роздушив своєю крутизною (Смолоскипи, 1997, № 2).
2. збірн. Багаті, респектабельні, процвітаючі люди.— Вся крутизна з'їхалася. Тільки ми, як жебраки, приперлися пішки (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

КРУТИЙ. 1. -ого, ч.; крим. Засуджений авторитетний рецидивіст. БСРЖ, 295; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 479.

2. -ого, ч.; маф. Член мафістської «сім'ї» високого рангу — рішучий, сміливий, безжалісний. ЯБМ, 1, 479.

3. -а, -е; мол.; схвальн. Багатий, респектабельний, процвітаючий (часто пов'язаний з кримінальними структурами). Я — крутий! Встаю вранці вевненим у

собі, впевненим в удачі нового дня (К. Гай, Жахи нашого майбутнього); *Виявилось, він «крутий» міжнародник, має фірму, тата у верхах, і маму у верхах, а ще пише музику* (Смолосокипи, 1998, № 1). БСРЖ, 295; ТСРОЖ, 86; ЯБМ, 1, 479 // -ого. *Поруч, та незалежно, мовби і непричетний до оцієї компанії, твердо ступав крутий: елегантний костюм, золотий масивний перстень...* (А. Морговський, Тінь птеродактиля); *Був якось один молодий, зовні схожий трохи на «крутого», а трохи – на «зєка»* (Хрещатик, 26.10.1999).

4. -а, -е; мол. Про людину, яка досягла високого професіоналізму у певній сфері діяльності. *Судячи по замашках, мужик крутий, схожий на професіонала* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). ТСРОЖ, 88.

5. -а, -е; мол.; схвальн. Оригінальний, екстраординарний. – *Тоді ми всі були крутими авангардистами* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Крутий абсурд*. ТСРОЖ, 88; ТСРЯ, 344

6. -а, -е. Який переходить межі норми в чомусь. *Круті демографічні показники.*

■ Від літер. *крутий*. ■ Калька з амер. розм. *tough* – злочинний, хуліганський. Можливий також вплив англ. *cool* (у переносному значенні) – нахабний, безсоромний». ТСРОЖ, 87.

КРУ́ТИК, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Той, хто вдає з себе багату, респектабельну людину, але не є нею насправді. КСМС.

КРУ́ТИСТЬ, -гості, ж.; жрм. Те саме, що КРУТИЗНА1. *У дефіциті автомобілів немає немає прямої залежності від мо-*

делі чи «крутості» авто ... (ПіК, 2002, № 47–48).

КРУ́ТО. 1. присл.; мол.; схвальн. Найвищою мірою, дуже сильно. *Круто почав тусуватися*. БСРЖ, 295; ТСРОЖ, 85

2. присл.; мол.; жрм; несхвальн. Зухвало, нахабно (про поведінку). *Вирвавшись із лабет соціалістичного табору, пострадянська людина в особі її найтідприємливіших екземплярів почала вибудувати структури з таким відверто кримінальним забарвленням, поводити себе так «круто», що колишні часи видавалися ледь не райськими* (С. Грабовський, Ментальність шпани). ТСРОЖ, 85

3. присл. мол.; схвальн. Дуже добре. *Круто розслабилися*.

4. присл. Неординарно, оригінально. *Кандидат богослов'я – це звучить круто* (УМ, 12.10.1999). БСРЖ, 295.

5. у знач. вигуку.; мол.; Вираження захоплення, захвату чимось неординарним, незвичним, що виходить за межі норми. – *Круто!* – захоплено вигукнула дівчина. – *А мені такі [документи] зробиш?* (С. Бортніков, Чистильник); *Круто,* – подумав Мальчик, заворожений процесією, – *мене так ховати не будуть* (В. Даниленко, Київській мальчик).

КРУТЯ́К, -у, ч., у знач. збірн.; мол. Те саме, що КРУТИЗНА2. *Найбуїніший «крутяк»* (СМ, 15.10.2001).

КСИ́ВА, -и, ж. 1. крим. Записка, лист. БСРЖ, 298; СЖЗ, 57.

■ Від давньоєвр. *kosav* – писати документ. Фридман, 135.

2. крим., мол. Будь-який функціональний папір або документ (паспорт, пропуск, білет, довідка і т. д.). *Та вже сама*

ксива чого варта, з нею ти ногою відчинятимеш двері міністра внутрішніх справ і того дядька, яким ти назвався, коли до мене дзвонив (В. Шкляр, Ключ) // крим. Фальшивий документ, що посвідчує особу. СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 481.

* У порівн. Батьківщина красива, неначе підроблена ксива (І. Павлюк: Чому бувають некольорові сни). БСРЖ, 298; ПСУМС, 38; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 481.

КСЮША, -і, ж.; мол. Дівчина, жінка для задоволення сексуальних потреб. ПСУМС, 38.

КУГУТ, -а, ч.; зневажл. 1. крим. Селянин. БСРЖ, 299; ЯБМ, 1, 483.

2. мол. Провінціал. У нас в гуртожитку одні кугути живуть (Запис 1996 р.). БСРЖ, 39.

3. жрм. Жадібна багата людина. Чабаненко 1992, 2, 223.

■ Від польськ. *kogut* – півень; у рос. жаргон потрапило через посередництво укр. мови.

КУГУТСЬКИЙ, -а, -е; жрм. Прикм. до КУГУТ 3. Брось ти свої кугутські замашки та живи, як усі люди (Чабаненко 1992).

КУКЕР, -а, ч.; нарк. Подрібнена макова соломка. БСРЖ, 299.

КУКЕРМАНІТИ, -ню, ниш, недок.; нарк., мол. Уживати кукнар. Ротік вчиться курити у Шльоні, Кропа розказує, як він ловко кукерманив там, на гражданці (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

КУКЛА, -и, ж. 1. крим. Пакунок, що імітує повноцінний товар (консерви, тканина), пачку грошей. БСРЖ, 299; ЯБМ, 1, 484. ♦ Кукла грошова. Пакунок папе-

ру, який імітує гроші в банківській упаковці та використовується для шахраювання. <...> підкладали на його шляху на підлогу магазину поліетиленовий пакет, крізь прозорий бік якого проглядалися якісь гроші (як потім з'ясувалося – «кукла», пачка папірців, замаскована під гроші двома справжніми купюрами) (УМ, 2.06.2000). ЯБМ, 1, 484.

2. міл. Людина, під час побиття якої бійці загону міліції спеціального призначення відпрацьовують удари. Віктор Суворов у книзі «Акваріум» пише про те, що спецназівці відпрацьовують удари по життєво важливих органах людини на смертниках, називаючи їх «куклами» (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

3. муз. Музичний альбом, який включає кілька відомих пісень задля того, щоб привернути увагу покупця. На професійному жаргоні сучасні поп-альбоми називають «куклами». Тобто там дві пісні зверху й знизу, – розкручені на радіо та TV, а всередині порожньо (О. Скрипка: День, 17.08.1999).

КУКНАР, -ю, ч.; нарк. Вид наркотику: чай, заварений соком макової головки. СЖЗ, 57.

КУЛЬОК, -лькá, ч.; мол., студ.; жарт.-зневажл. Освітній заклад культури. А ось Університет культури (кульок, над яким усі знущались) пішов зовсім іншим шляхом (День, 8.06.2001); <...> відновлено Поплавського ректором «кулька» (ПіК, 1999, № 35).

КУМ', -а, ч.; крим. Оперативний працівник. // Начальник оперативної частини колонії. Перше побачення з людиною,

яка глумливо називалася Лаврентієм Паличем, відбулося в кабінеті Старшого Кума. Так на блатному жаргоні називають начальника оперчастини зони (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 301; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 485.

КУМ², -а, ч. ♦ **Кум мучить** кого.

1) нарк., мол. Про стан абсінентного синдрому. БСРЖ, 301; 2) крим. Про поганий настрій, депресію. БСРЖ, 301. СЖЗ, 57.

КУМА́Р, -у, ч. 1. нарк. Наркотичне сп'яніння. *Важкий кумар*.

2. нарк. Абсінентний синдром, наркотичне похмілля. БСРЖ, 301, ПСУМС, 39, СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 485.

3. крим. Тяжке похмілля після пиятики. *Через хвилин сорок, коли було допито «кокосовий лікер для мужчін», знову почався лютий алкогольний кумар* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 485.

4. мол. Цигарковий дим. *Як можна працювати в такому кумарі?* ПСУМС, 39.

5. мол.; зневажл. Людина, яка набридає іншим дурними розмовами. ПСУМС, 39.

КУМА́РИТИ, -рю, -рить, *недок.* 1. *безос., кого; нарк.* Про абсінентний синдром (наркотичне похмілля). <...> *долбі не долбить / варя не варить / мовчки облизуєш губи / господи / чого ж так зранку кумарить? Мало хто в цьому рубить* (І. Бондар-Терещенко, Постебня). БСРЖ, 301.

2. *безос., кого; мол.* Про бажання спати. БСРЖ, 301; ПСУМС, 39.

3. *кого; мол.* Настирно чіплятися до когось, намагаючись познайомитися, сподобатися. *Кумарити подругу*. БСРЖ, 301.

4. *кого; мол.* Набридати комусь. <...> *це дуже давня й набридлива звичка, яка кумарить, наче реклама, яку щодня крутять по телику* (А. Дністровий, Невідомий за вікном); – ... *Кумарить мене це життя, тут я, наче риба, викинута на берег* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КУМА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *недок.*

1. нарк. Приймати наркотики для зняття абсінентного синдрому. БСРЖ, 301

2. крим., жрм. Насолоджуватися, блаженствувати. * *Образно.* <...> *він [ліжник] пам'ятає всі зізнання / і спить кумариться в чеканні / він цілу ніч мені шепоче / про твої губи дупцю очі* <...> (Р. Малко, Шкіци). ЯБМ, 1, 485

КУМА́РНИЙ, -а, -е. 1. нарк. Який перебуває у стані абсінентного синдрому. БСРЖ, 301; ЯБМ, 1, 485.

2. мол. Млявий, флегматичний. <...> *вогкість в помешканнях – / кому це може сподобатись / хіба що який-небудь кумарний працівник / міністерства шляхів сполучення навіть / не вникаючи що саме сполучають шляхи / його міністерства* <...> *виходить в сльотавий світанок на першу платформу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Ти якийсь сьгодні кумарний* (Запис 2001 р.).

КУМА́РНЯ, -і, ж.; мол., жрм. Притон наркоманів.

КУМПЕЛЬ, -пля, ч.; мол. Товариш. *Банзаїв краций кумпель – Сергій Мокша, який усім представлявся як Доц, – знайшов безтямного Юрка у квартирі на кухні* (Л. Дереш, Культ).

■ Від польськ. розм. *kumpel* – приятель.

КЎМПОЛ, -а, ч. 1. *крим., жрм.* Голова.

◆ **Дати по кумполу**, кому. Ударить когось по голові. *А ти, мати твою, куди ліз?! – закричав він щосили. – такими мало вас вішати! Жабовози прокляті! Андрія особливо образило оте «жабовози».* Дати б монтировкой по кумполу, щоб знав, як перед собою дивитись (А. Дімаров, Містечкові історії). БСРЖ, 301; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 486. ◆ **Погладити по кумполу**, крим. Те саме. СЖЗ, 81 // мол. Лоб. ПСУМС, 39.

■ З ідиш: *kepel*, контаміноване з *кўпола*. Горбач 1966, 25.
2. мол. Лоб. ПСУМС, 39.

КЎРВА, -и, мн. *кўрви, кўрв, кўрвів*. 1. *ж.; крим., мол., жрм.* Жінка легкої поведінки; повія. *Напомаджена без міри і смаку, однозначно – курва професійна* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках); *Одного разу ж цілком випадково довідалася, що її Макс дає «уроки музики» її колезі – жінці молодій, з однозначною репутацією курви, яка проплавила своєю непогамовною хіттюю і Крим, і Рим, і мідні труби* (С. Йовенко, Хіба ти вбивця?); <...> *кілька разів навіть зупинявся біля курвів, які стояли на кожному перехресті в білих панчонах, шкіряній амуніції та високих гренадерських чоботях, тримаючи в руках великі парасольки* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 302; ЯБМ, 1, 487. * *Образно. А весна, взагалі, вже по нищпорках, курва, пішла* (О. Ільченко: Світовид, 1994, № 1).

2. *ж.; крим.* Коханка. – *Чого ти там ліжком рипиш, крутишся <...?> – Та оце ж рахую, скільки у мене за життя курв було, – відповідаю скоренько <...>* (В. Дрозд, Життя як життя). ЯБМ, 1, 487.

3. ч.; мол. *Образа стосовно особи чоловічої статі. – Можливо, це і є одна з моїх найфатальніших помилок, – відповідаєш, аби він, курва, відчепився* (Ю. Андрухович, Московіада).

КЎРВЛИЙ, -а, -е; *жрм, несхвальн.* Остогидий, немилий. *Вона [ніч] надихає смерть. Вона чарує, бо знаєш, що з неї починається оте курвле життя* (О. Ульяненко, Ізгої).

КУРДЎПЕЛЬ, -пеля 1. *ж.; крим.* Жінка низького зросту з великими бедрами. ЯБМ, 1, 487.

2. ч.; мол. Чоловік низького зросту. ПСУМС, 39.

КУРДЮК, -а, ч.; мол. Великий живіт. ПСУМС, 7.

КЎРКА, -и, *ж.; мол., жарт.-ірон.* або *зневажл.* Дівчина. *Кури, тобто дівчата, снували одна перед одною як на подіумі* (О. Ульяненко, Рецидив). БСРЖ, 302; ПСУМС, 39.

КУРКУЛЯТОР, -а, ч.; мол.; *жарт.* Калькулятор.

КУРНЎТИ, -ну, *нэш, док.; нарк.* Вжити цигарку з наркотичною речовиною (марихуаною тощо). *Я зараз трохи курну і покину геть цю землю* (В. Канюс, Сентиментальний блюз).

КЎРОЧКА, -и, *ж.; мол.* Зменш. – *пестл.* до КУРКА. *Іноді він сам виходив з курочками і пускався справжнього українського гопака* (О. Уляненко, Рецидив).

КУРСАК, -а, ч.; *студ.* Курсова робота.

КУР'ЯТНИК, -а, ч. 1. *тюр.* Жіноча вправно-трудова колонія. БСРЖ, 303; ЯБМ, 1, 489.

2. *мол., крим.* Жіночий гуртожиток. БСРЖ, 489 ■ Див. КУРКА.
3. *жрм; ірон.* Колектив.— *Про який курятник він згадував? — спитав Пилипенко.*
Щоки Терпила вкрилися рум'янцем.
— *То в нього слівце таке. Курятник — тобто колектив. Не тільки наш, Андрію Платоновичу <...>.*
— *А хто ж півень, даруйте, він чи що?* (В. Гужва, Рай).

- КУСОК**, -скá, ч. 1. *мол., жрм.* Тисяча грошових одиниць.— *Скільки «кусків»? За те, що пропишеш? — Три тисячі, — сказав я ...* (А. Дімаров, Містечкові історії); — *По н'ятдесять кусків, — випалив Петруня* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 303; ПСУМС, 39; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 489.
2. *арм.* Прапорщик. *Посеред плацу стоїть капітан якогось там рангу. Кого нього кусок з мегафоном — кричить прізвиська й імена* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 303; ПСУМС, 39. // *тюр.* Контролер-прапорщик у виправно-трудовій колонії. БСРЖ, 303; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 489.

КУТ, -á, ч. ♦ **П'ятий кут**, *крим.* 1) Жорстоке побиття на допиті. БСРЖ, 609; ЯБМ,

1, 266 2) Безпечне місце під час бійки. БСРЖ, 609; СЖЗ, 87 ♦ **Шукати п'ятий кут**, *жрм.* Шукати безпечне й затишне місце під час колотнечі, сварки тощо. *Ігор не втримається від спокуси і шукатиме «п'ятий кут», де йому ніхто не перешкодить слухати приймач* (С. Бортніков, Чистильник-2).

КУЧМА́К, -á, ч.; *жрм; жарт.* Президент України Л. Д. Кучма.

КУЧМОВÓЗ, -а, ч.; *жрм; жарт.-ірон.* Двоколісний возик середнього розміру для перевезення пакунків з одягом, речами. *Дратує кожен рух н'ятдесятирічної тітки навпроти, ще й із гігантським кучмовозом* (С. Процюк, Там, де поплутано кольори); *Катя непомалу здивувалася, коли до «Абзацу» було закочено «кучмовоза» з двома коробками од телевізора <...>* (Б. Жолдак, Топіна-мбур, сину).

■ Від прізвиська Президента України Л. Д. Кучми.

КУЧМУ́ЧКА, -и, ж.; *жрм; жарт.-ірон.* Те саме, що КУЧМОВОЗ.

КУЧУМÍЛО, -а, ч.; *жрм; зневажл.* Те саме, що КУЧМАК.

Л

ЛА́БА, -и, ж. 1. *крим., мол.* Музика. *У цього нового гурту непогана лаба, але слабі тексти* (ПСУМС). БСРЖ, 305; ПСУМС, 39; СЖЗ, 58, ЯБМ, 1, 492.

2. *студ., шк.* Лабораторна робота. БСРЖ, 305.

ЛАБАНДЖÓС, -у, ч.; *мол.* Те саме, що ЛАБА1. ПСУМС, 40.

ЛАБА́ТИ, -áю, -áєш, *недок.* 1. *муз., крим.* Грати на музичному інструменті; виконувати музичний твір. *А й славно*

лабаєте, хлопці, були б-сте здорові!
(О. Забужко, Новий закон Архімеда);
<...> він законнослонорожденний /
фольк лабає для діяспори <...> (В. Ци-
булько, Майн кайф). * Образно. Ох, хи-
ба ж не так само – / як в танці, в пові-
льному трансі / Ти «лабала» колись не-
потрібні нікому слова?.. (О. Забужко,
Диригент останньої свічки); Звичайно,
сумнів – оптимальний янгол, / Коли пер-
ед очима мертвий сад, / Де з надолис-
том Бог лабає танго (А. Дністровий,
На смерть Клію). БСРЖ, 305; ПСУМС, 40;
СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492.

2. що. Грати музику на якомусь заході
(весілля, шоу, похорон та ін.). <...> з
півроку тому він і клавішник з їхньої
контори їхали з цією жінкою із Троя-
нова, де вони два дні «лабали» весілля
(В. Врублевський, Замах на генсека);
Однак Стінг був не першим, хто влаш-
товував концерти між пірамід. Примі-
ром, на тому ж майданчику «лабав»
своє феєричне шоу Жан-Мішель Жар у
ніч настання 2000 року (УМ, 15.05.
2001).

◆ Жмурика лабати. Див. ЖМУРИК.
Лабати Шопена, крим. Хоронити
когось. – Хана! – пробігся нервово по
кімнаті. – Я йому злабаю Шопена!
(Г. Цимбалюк, Останні проводи). СЖЗ,
58; ЯБМ, 1, 492.

■ Слово лабати у значенні «грати» по-
бутувало в мові харківських сліпих му-
зикантів («невлів»).

3. мол. Працювати (про техніку, робо-
та якої супроводжується шумовим
ефектом). Старий холодильник ще
лабає, але дуже скоро заглухне.
ПСУМС, 40.

ЛАБУДА, -ій, ж.; мол., крим.; зневажл.

1. Щось недостойне уваги, несерйозне.
Отож я ще дописала трошки лабуди,
потім віднесла цю статтю літредак-
тору <...> (С. Пиркало, Зелена Марга-
рита); Інна Ф., дивлячись чергову «ла-
буду» [серіал], коментувала події на
екрані уголос (СМ, 31.08.2001). БСРЖ,
305; ТСРЯ, 349.

2. Нетямуща людина. БСРЖ, 305; СЖЗ, 58,
ПСУМС, 40.

ЛАБУХ, -а, ч.; муз., крим.; зневажл. Му-
зикант. Ти зненацька збагнеш: / диск-
жokeй, цей розкошланий лабух, – / То
насправді твій кривний, / во людях і му-
зиці, брат (О. Забужко, Диригент
останньої свічки); Оксанка не обража-
ється, коли її улюблених лабухів я називаю...
Погано називаю (УС, 2001,
ч. 25); Є досить мудре прислів'я в рес-
торанних лабухів «Поспішай повільно»
(УМ, 3.02.2000). СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492.

ЛАБУШНИЙ, -а, -е.; муз.; зневажл. По-
в'язаний з музичною діяльністю як за-
робітчанством. Який може бути конт-
ракт з сільським вчителем, котрий,
окрім своєї лабушої практики, світа
білого не бачив? (МТ, 1999, № 4); Ла-
бушний досвід.

ЛАВÉ; ЛОВÉ, невідм., с., збірн.; крим.,
мол. Гроші. <...> великодушно виділяє
нещасній дитині децицію «лаве» на но-
вий одяг <...> (Книжник, 2001, № 3).
БСРЖ, 306; ПСУМС, 40. // крим. Прибуток.
ЯБМ, 1, 493.

■ З циган. мови. Слово у формі лавий
побутувало в укр. аргі ХІХ ст.

ЛАВКА, -и, ж. ◆ Гріти лавку, спорт.
Перебувати на лавці штрафників.

ЛАВУ́ХА, -и, ж., збірн.; жрм. Те саме, що ЛАВЕ. У злодіїв вилучили гаманець з лавухою (Телеканал «Інтер», 1999 р.).

ЛА́ЖА, -і, ж.; неохвальн. 1. крим. Брехня, вигадка. БСРЖ, 306; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 496.

■ Від рос. *лажий* – «спритний, виверткий». БСРЖ, 307. ■ Фонетичне викривлення слова *ложь*. ТСРОЖ, 94.

2. мол. Те, що низько оцінюється; щось низької якості. *Зависла незручна пауза. Здається, я бовкнув лажу, зміст якої сам не дуже зрозумів* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Вражень – нуль, емоцій – так само. Насолоди нема. Лажа* (Книжник, 2001, № 19). БСРЖ, 307.

3. мол. Прикрість.– *Знімай. Здається, у тебе з коліном повна лажса* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Чомусь така лажса, що, як читачі хочуть, – то видавці не можуть. І навпаки* (Радіо, 2001 р.).

4. муз. Фальш, неточність у виконанні музичного твору. *Єдина, так би мовити, «лажса» полягала у якості звуку філармонії, звукорежисери не врахували специфіку акустики зали...* (МТ, 1999, № 18). БСРЖ, 307; ПСУМС, 40.

ЛАЖА́ВІЙ, -а, -е; жрм. Про людину, схильну до обману, ненадійну. *Валентина з докором глипнула на свою лажаву подругу* (Б. Жолдак, Спокуси). СЖЗ, 58.

■ Див. ЛАЖАТИІ.

ЛАЖА́ЙЛО, -а, с. і ч.; мол.; неохвальн. Ненадійна людина.

ЛАЖА́ТИ, -аю, -аєш, недок. 1. кого; крим. Обдурювати когось. БСРЖ, 307; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 496.

2. муз., крим.; неохвальн. Грати неточно, фальшивити. <...> *чуєте, як лажують ці придурки в кирзових чоботах? Ці йобані австрійські панки, які вважають, що схопили свого довбаного господи бога за бороду, чуєте, як хриплять їхні колонки?* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 307; ПСУМС, 40; ЯБМ, 1, 496.

3. мол.; неохвальн. Робити щось неправильно, помилятися. *Ком'ютер почав лажати*. БСРЖ, 307; ПСУМС, 40.

4. кому; мол. Задавати комусь клопоту, спричиняти неприємності.

ЛАЖА́ТИСЯ, -аюся, -аєшся, недок. 1. Виявляти себе не кращим чином. *Лажатися на екзамені*. БСРЖ, 307.

2. муз.; неохвальн. Помилятися при виконанні музики; фальшивити. БСРЖ, 307

ЛАЖЛО́, -а, с. і ч.; мол.; неохвальн. Те саме, що ЛАЖАЙЛО.

ЛАЖО́ВІЙ, -а, -е; мол., крим.; неохвальн. Поганий, кепський; невдалий. <...> *мова взагалі не про всі ці лажові літературні розклади <...>* (С. Жадан: Маскульт); *Лажовий концерт. Лажовий настрої. Лажова поїздка*. БСРЖ, 307; ПСУМС, 40; ЯБМ, 1, 496.

ЛАЖО́ВО, присл., безос.-пред.; мол.; неохвальн. Погано, кепсько. *Лажово він грає на гітарі. Лажово на душі*. БСРЖ, 307; ПСУМС, 40.

ЛАЖОНУ́ТИСЯ, -ну́ся, -не́шся., док.; мол., крим. Помилитися, зробити дурницю; ускочити в халепу. БСРЖ, 307; ПСУМС, 40; ЯБМ, 1, 496

ЛАЖУ́К, -а, ч.; мол.; неохвальн. Людина, яка завдає прикростей, неприємностей.

ЛАМА́ТИ, -аю, -аєш, *безос., кого.*; *мол.* Комусь дуже не хочеться щось робити. *Та заробляти їх [гроші] у поті чола свого заброду, як у них висловлювались, дуже «ламало»* (М. Тарнавський, Міські мотиви); *Їх «ламає» «тусовка», їм світитись – «облом»* (Г. Безкоровайний: Західний вітер). ПСУМС, 40.

ЛА́МПОЧКА, -и, *жс.* ♦ **До лампочки**, *крим., жрм.* Байдуже, все одно. – *Де вони [двері] взялися, мені до лампочки, – сказав Шурка, ще раз проміряючи двері і вікно, щоб зайве не різати* (В. Шевчук, Місяцева зозулька із ластів'ячого гнізда). СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 283.

ЛА́ПА, -и, *жс.*; *крим.* Хабар. БСРЖ, 309; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 458.

♦ **Давати / дати на лапу кому**; *крим., жрм.* Давати хабара комусь. БСРЖ, 309; ФССГД, 143; ЯБМ, 1, 256.

ЛАПША́, -і, *жс.* **1.** *крим.* Ланцюжок від медальйона. БСРЖ, 310; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

2. *крим.*; *жарт.-ірон.* Кримінальна справа. СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

3. *крим., мол.*; *несхвальн.* Брехня, обман. БСРЖ, 310; ПСУМС, 40; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

4. *крим., мол.*; *несхвальн.* Балакуча людина; ошуканець. БСРЖ, 310; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

ЛАПША́ТИ, -аю, -аєш, *недок., (кому).* *мол.* Обманювати когось; брехати комусь. *Не слухай його, він лашає* (Запис 1999 р.). ПСУМС, 40.

ЛАПШІ́ТИ, -шú, -шіш, *недок., кого.*; *крим.*; *несхвальн.* Обманювати когось. БСРЖ, 310; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

ЛА́РИСА, -и, *жс.*; *гірн.* Їжа, яку беруть шахтарі беруть із собою з дому. ♦ **Іти до Лариси.** Їсти їжу, взяту з дому. ФССГД, 144.

ЛА́СТИ, ластів, *мн.* **1.** *крим., мол.*; *жарт.* Ноги. БСРЖ, 310; ПСУМС, 40; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 500.

2. *крим.*; *жарт.* Руки. БСРЖ, 310; ЯБМ, 1, 500.

3. *мол.* Крах; невдале завершення справи. ПСУМС, 40.

♦ **Ластами ворухити**, *жрм.* Виявляти активність у чомусь; енергійно діяти. *Хочете вижити – ворухіть ластами, створюйте сайти, вибудовуйте портали, скачайте і запускайте інформацію або ж дезінформацію* (УМ, 2001, ч. 22). **Ласти склеїти (завернути, звернути, здвинути, скласти, сплести)**, *мол., жрм.*; *жарт.-ірон.* Померти, загинути. БСРЖ, 310; ПСУМС, 40; ФССГД, 112; **Ласти (ластоньки) відкинути (кляцнути, ляснути).** Те саме. ФССГД, 112

ЛА́ТИНА, -и, *жс.*; *мол.* Латиноамериканська мелодія. ПСУМС, 40.

ЛАФА́, -і, *жс.*; *крим., мол.*; *схвальн.* Блаженство, удача, везіння, безтурботне життя. <...> *відпочинеш від стройової, від нервових недомагань, повір, не кожному подібна лафа світить* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Минулася лафа.* * *Образно.* <...> *шляк трафив у шахту, а тут – лафа / вугілья, кайдани і аква віта* (А. Коваленко: Молоде вино). БСРЖ, 311; ПСУМС, 40; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 501.

■ Від тат. *алафа* – пайок, фураж для коня; платня (В. Даль). Потім почало вимовлятися як *лафа* переважно у зна-

ченні «удача в картах, щастя, талан, несподівана радість». Елистратов, 261.

ЛАХ, -а. ♦ **Дерти лаха**, мол., жрм.; зах. Сміятися. *Минув час героїв. Навіть таке нещастя, той Долганов, муж пані Станікової, дере лаха з опозиції* (Поступ, 2001, № 66). ПСУМС, 40.

ЛАХАТИ, -аю, -аєш, недок., (з кого); мол.; зах. Сміятися. **СЕМІНАР** – *зводиться до трьох моментів. <...> Другий [момент] – прикалування з якогось Васі, який виходить відповідати за власним бажанням і не може двох слів докупити зліпити. Лахаси по повній програмі.* (Синописис станіславський не-обов'язковий).

■ Від їдиш-нім. *lachen* – сміятися. Горбач 1966, 36. Слово було відоме укр. аргю XIX ст.

ЛАХВА́, -и, ж.; жрм; схвальн. Те саме, що ЛАФА. *Оце лахва! Ми й не думали, що тут стіки кавунів росте!* Чабаненко 1992, 2, 244.

ЛАХУ́ДРА, -и, ж.; жрм; зневажл. Жінка легкої поведінки. *Вибігав Гадан, <...> ліричних героїнь називав курвами й лахудрами...* (О. Яровий Чекання несподіванки). Чабаненко 1992, 2, 245.

ЛЕВÉ, невідм., с.; мол. Те саме, що ЛАВЕ.

ЛЕЙБА; **ЛЕЙБЛА**, -и, ж.; крим., мол. Фірмова етикетка. *Гриня – непоказний підліток у засмальцьованих джинсах і в рекламній майці місцевого виробництва, що брижилася на вузьких грудях, не даючи можливості прочитати вилянялий текст, скопійований чи з пачки сигарет, чи з якоїсь з фірмової наклепки «лейбл», зусиллям народної етимології перейменованої в «лейбу»*

(В. Гужва, Плато над прірвою); *Тоді вашою метою буде продемонструвати фірмову лейбл, і це вже легше зробити зі сторонньою допомогою <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

■ Від англ. *label*. БСРЖ, 312; СЖЗ, 60.

ЛЕЙБИК, -а, ч.; мол., жрм. Піджак.

ЛЕНІНГРА́ДКА, -и, ж.; мол. Маленька доза алкоголю. ПСУМС, 40.

■ Ймовірно, пов'язане з поняттям «хлібна пайка вагою 125 г» під час «ленінградської блокади» часів Другої світової війни.

ЛЕОНІ́Д, -а, ч. ♦ **Леонід Данилович**, мол.; жарт. Цигарки «LD». ■ Від імені та по батькові Президента України Л. Д. Кучми. **Леонід Макарович**, мол.; жарт. Цигарки «LM». *У мене «Леонід Макарович» є* (Запис 1992 р.). ■ Від імені та по батькові президента України Л. М. Кравчука (1991–1994).

ЛЕ́ПІНЬ, -пеня, ч.; крим., мол. Піджак. *Кльовий лепінь, дай поносити.* (ПСУМС). БСРЖ, 313; ПСУМС, 40; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 505.

■ Це слово прийшло у рос. мову з офенської, де означало «хустка» (жіноча, носова); пов'язане, ймовірно, з церковнослов'янським *лепота* – краса: жіночі платки розписувалися візерунками.

ЛЕ́СБІ, невідм., ж. мол. Те саме, що ЛЕСБОС.

ЛЕСБІ́ЙКА, -и, ж.; мол. Те саме, що ЛЕСБОС. *Якби вони були лесбійками, то я, не задумуючись, класифікував би їх за сексо-культурними критеріями як «активна» і «пасивна». Але ці субстанції не могли бути лесбійками* (М. Бри-

них, Голосіння з-під снігу); [Митчиня:] *Годі про це. Ти лесбійка?* [Настя:] *Ні.* [Митчиня:] *Чому?* [Настя:] *А якби я сказала «так», то ти б також запитала: «чому»?* (Б. Жолдак, Голодна кров).

ЛЁСБО, невід., ж.; мол. Те саме, що ЛЕСБОС. *Лесбо не лесбо, гомо не гомо, кожен кохати хоче законно...* (ПіК, 2002, № 37).

ЛЁСБОС, -а, ч.; мол. Лесбіянка. <...> *чи тільки одні страждальники, – ніжні хутрові тварини, лесбоси і гомосеки, – прагнуть вашого милосердя і волають про захист?* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 314.

ЛЕСБУ́ХА, -и, ж.; мол. Те саме, що ЛЕСБОС. *Ця думка серед цих білих стін так мене вразила, що я готовий був трахати цю лесбуху три дні підряд, що б вона мені не запропонувала...* (О. Ульяненко, Ізгої).

ЛЕТЬО́ША, -і, ч.; арм. Лейтенант. ПСУМС, 40.

ЛІБА, -и, ж. ♦ **Либу гнути**, мол. Посміхатися. *Вона постійно либу гне* (Запис 1996 р.). **Либу тягти**, жрм. Те саме. ФССГД, 145.

ЛИГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, недок., що; жрм. Пити алкогольні напої; пиячити. *Молодий вдівець запив. Лигав карбінний саможон, проклинаючи усіх і вся* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

ЛИГНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, док.; що; жрм. Випити спиртного напою. *Ми лигнули коньяк, позадиравши голови, мов собаки, й мені трохи попустило* (Л. Кононович, Феміністка); *Традиційний, добре*

випробований метод – лигнути і забути (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

ЛІ́ЖА, -і, ж., мн. ліжі, лиж; мол. Нога.

♦ **Стати на лижі**, тюр., арм. Здійснити втечу з місць ув'язнення, з військової частини. ... *Нічого, я тут довго не стирчатиму. Дочекаюся етапа – і «стану на лижі» ... Ось тоді і виверну навиворіт всю цю ментовську Контору...* (С. Бортніков, Літературний проєкт «Спецагенти»). БСРЖ, 325; ЯБМ, 2, 380.

ЛИЗЬБІ́ЯНА, -и, ж.; мол.; жарт. Лесбіянка.

ЛИМОН, -а, ч. 1. крим. Коштовний камінь. БСРЖ, 509; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 509.

2. жрм. Мільйон грошових одиниць. *Звісно, кожен із зірок динамівської основи коштує мільйони доларів. Андрій Шевченко – взагалі всі 30 «лимонів» «зелених»* (УМ, 23.04.1999). БСРЖ, 509; ПСУМС, 41. СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 509.

ЛИН'Я́ТИ, -я́ю, -я́єш, недок.; крим., мол. Іти, зникати, утікати, звичайно, тихо і непомітно. СЖЗ, 60; Югановы, 124.

♦ **Линяти в нору**, крим. Їхати додому. СЖЗ, 60.

ЛИПУ́ХА, -и, ж.; мол. Фальшиве посвідчення.

ЛИС, -а, ч. ♦ **Білий Лис**, пол.; жарт. Президент Грузії Е. Шеварднадзе. *«Білий Лис» (так іноді називають Шеварднадзе) впевнений, що Тбілісі дасть собі раду в Панкисі сам – без допомоги Кремля* (ВЗ, 6.08.2002). **Хитрий Лис**, жрм.; жарт. Президент України Л. М. Кравчук.

ЛИЧІНКА, -и, ж. ♦ Відкласти личинку, мол.; жарт. Сходити в туалет. ПСУМС, 41.

ЛИБРА́РНЯ, -і, ж.; мол., студ. Бібліотека.– *Ти зараз додому? – Ні я лібрарню* (Запис 2001 р.).

■ Від англ. *library* – бібліотека.

ЛІВА́ЙСИ, -ів, мн.; мол. Джинси фірми «Левіс» (*Levis*). Він, хоч і керує невеличкою приватною рекламною агенцією, проте вбирається в майку, «що на ній Снупі обнімається з дошкою для віндсерфінга, старенькі, набіло запані «лівайси» й забрехані тенісні черевики» (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 315.

ЛІ́ЖКО, -а, с.; шк.; жарт. Погана оцінка.

■ Гра англ. слів *bad* – поганий і *bed* – ліжко.

ЛІЛЕ́ЙКА, -и, ж.; пласт. Герб пластиунів. *ЛІЛЕЙКА* – герб пластиунів (лілія – символ всесвітньої організації скаутів). Пласт. сл.

ЛІМІ́ТА́, -ї, ж., збірн.; жрм; зневажл. (60–80 рр. ХХ ст.). Люди, які отримали право на проживання у столиці чи іншому великому місті в обмін на непрестижну, низькооплачувану роботу. *Тепер уже немає поняття «лімітна прописка». А проіснувала «ліміта» понад 20 років* (ПіК, 1999, № 31). БСРЖ, 316; ТСРОЖ, 95.

ЛІНІ́ЙКА, -и, ж.; студ. Лінійна алгебра.

ЛІПІ́ЛО, -а, ч.; тюр., крим.; ірон. Лікар. *Коридором час від часу проходить ліпило (фельдшер), у якого немає ніяких медикаментів <...>* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 313.

ЛІ́ТРА, -и, ж.; шк. Література.

ЛІТРБО́Л; ЛІТРОБО́Л, -у, ч.; жрм; жарт. Пияцтво, розпивання спиртних напоїв.– *Спортсмен він, чи що? – обернувся до Портюші.– По літрболу,– буркнув той, одводячи очі.– З боксу в шию потурили... за звірство, каже* (Л. Кононович, Я, зомбі); *Купа студентів (ок), які хочуть побазарити про що завгодно, тільки не про науку – про секс, про пекс, <...>, мудаків, маргінальність, банальність, літробол <...>* (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 318. ♦ **Чемпіонат з літрболу**, мол.; жарт. Пятика. *Приходьте в суботу в гості, буде чемпіонат з літрболу*. ПСУМС, 41.

ЛІЧІ́ЛЬНИК, -а, ч. ♦ **Увімкнути (вмикати) лічильник** кому; крим., маф., мол. Призначити комусь строк виплати певної суми з попередженням, що в разі несплати вчасно боргу сума буде збільшуватися у призначеній позичальником прогресії. *Хлопець позичив гроші, кредитори увімкнули сумнозвісного «лічильника»* (УМ, 17.08.2002); *Тепер хлопцям доведеться відшкодовувати збитки її власнику – бо «форд» «позичали» на гастролі. Добре, що хазяїн з розумінням поставився до ситуації: лічильника пообіцяв не вмикати* (УМ, 8.02.2000); *Прикриваючись приватним обміном валюти, рекетири позичали людям значні суми грошей і дуже швидко вмикали «лічильник»* (УМ, 17.08.2002). БСРЖ, 577; СЖЗ, 102; ЯБМ, 1, 403.

ЛОБ, -а, ч. мол., жрм. Фізично сильна людина; здоровань.

◆ **Вузький лоб, широкі плечі, мол.; жарт.-ірон.** Те саме. ПСУМС, 41

ЛОБАН, -а, ч.; *спорт., жрм.* Головний тренер футбольної команди «Динамо» Валерій Лобановський. *Футбольні фа-ни називали його Васильович або Лобан* (Запис 2002 р.).

ЛОБНЯК, -а́, ч.; *авто.* Зіткнення автома-шин, коли розбивається лобове скло.

ЛОКАТОР, -а, ч., *частіше мн.* локатори, -ів; *мол., крим.; жарт.* Вухо. [Старо-ста] *інформує вищі інстанції про сту-дентський рух з детальним описом усіх матюків, скабрзностей та еротичних фантазій, які вона почула краєм лока-тора <...>* (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 319; СЖЗ, 61; ЯБМ, 1, 515.

ЛОКШИНА, -и, ж.; *мол.* Те саме, що ЛАПШАЗ. *Твоя локшина мені набрид-ла. Неси гроші* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). ◆ **Вішати (повісити) ло-кшину [на вуха]**. Брехати / збрехати. *Байрон, Гете, амфібрахій – цю локшину можеш вішати на вуха своїм почаркві-цям, а не тверезим нормальним людям* (А. Морговський, Тінь птеродактиля); *Хліб політиків – локшина, яку вони ві-шають на вуха народу* (Вітчизна, 2000, № 11–12); *Йй легко можна повісити ін-формаційну локшину й з успіхом прода-ти заштатну методичку* (Книжник, 2001, № 3). ПСУМС, 40; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 165.

ЛОМКА, -и, ж.; *нарк.* Абсінентний син-дром, наркотичне голодування. <...>*ми будемо з тобою багато мандрувати / з місця на місце від ломки до ломки* (С. Жадан, Пепсі); *Кременчужанка Ма-*

рія в період «ломки», коли не було за що «вколотися», продала за тридцять гривень свою десятимісячну доньку (Ваше здоров'я, 2002, № 4). // *Алкого-льно-абсінентний синдром. Про поне-ділковий ранок намагався не думати. А даремно, бо якраз у понеділок зранку, а саме о четвертій годині, горілка закін-чилася. Через якийсь час у мене розпо-чалася ломка* (В. Кожелянко, Чайна Ей-форія). БСРЖ, 321; СЖЗ, 61, Юганови, 125, ЯБМ, 2, 517.

ЛОСЬ, -я, ч.; *крим., мол.* 1. *несхвальн.* Дурний, агресивний, примітивний мо-лодий чоловік. БСРЖ, 22; КСМС.
2. *Масивний, фізично сильний чоловік.* ПСУС, 41; ЯБМ, 1, 519.

ЛОХ, -а, ч. 1. *крим.; зневажл.* Жертва злочину; потенційна жертва злочину. БСРЖ, 322, СЖЗ, 62, ЯБМ, 1, 519 // *Людина, яку легко обдурити, жертва шахрайст-ва. Ти – професійний пройдисвіт, ти маєш гроші з того, що дуриш лохів, знаєш їхню психологію і робиш з цього гроші, хитрість – твоя зброя* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Вони жили дружно і працювали один на одного, коли в Криму було багато курортників, «лохів», як називали бандити порядних і законслухняних людей* (ВіП, 2000, № 5); *Але покупців (а отже потенцій-них «лохів») тут не бракує, оскільки відразу за рогом – найбільший у місті автوماгазин, а поруч із ним напівсти-хийний авторинок* (УМ, 2.06.2000). ТСРОЖ, 99

◆ **Тримати за лоха кого, жрм.** Уважати когось за людину, яку легко обдурити. *«Ви ж нас зовсім вже за лохів не три-*

майте» – в голосі першого секретаря з'явилося незлостиве обурення (О. Ірванець, Рівне / Ровно...).

2. мол., крим.; зневажл. або лайл. Тях-тій, роззява; некмітлива людина. З північноамериканського ужитку до нас завітало і міцно закріплюється у спілкуванні та в свідомості таке поняття, як «loser» – лузер, тобто невдаха. У національній транскрипції – «лох» (УС, 2001, № 21); *Лох дурний! Теля довбане!* (К. Гай, Жахи нашого майбутнього). БСРЖ, 322; ПСУМС, 41; СЖЗ, 62; ЯБМ, 1, 519.

3. мол. Некультурна, обмежена, позбавлена смаку людина. Як можна було за такого лоха вийти заміж? (Запис 2000 р.). БСРЖ, 322.

4. мол. Провінціал. Попудривши носа кокаїном, центрова братва сплутала їх з биками, лохами, тобто вухатими й зачуханими селюками (О. Ульяненко, Рецидив).

■ Від польськ. арг. *łoch*, *włoch* – селянин; наївна, довірлива людина; жертва злочину. Грачев, Мокисенко, 111–112. ■ 3 рос. діял. *лоха* – дура. ТСРОЖ, 100.

ЛОХАН, -а́, ч.; мол.; презирл. Те саме, що ЛОХЗ. Як можна зустрічатися з таким лоханом? (Запис 2002 р.). БСРЖ, 323.

ЛОХАНСЬК, -а, ч.; жрм. Місто Луганськ.

ЛОХАНУ́ТИСЯ, -у́ся, -е́шся, док.; мол. Припуститися помилки; повести себе неправильно, пропустити нагоду. Я лоханувся, треба було допетрати, чого ти до моєї сідниці, як реп'ях... (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *Лоханувся! Ну й лоханувся!*

І справді, яка то може бути російська горілка, коли її виготовлено в Україні (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 323.

ЛОХОВО́З, -а, ч.; мол., жрм. Автобус. Треба лоховозом їхати (Запис 1999 р.).

ЛОХОДРО́М, -у, ч.; крим. Місце, де шахраї обдурюють довірливих людей. СЖЗ, 62.

ЛОХОТА́, -й, збірн.; мол., жрм. Некмітливі люди, яких легко обдурити. – *Дурік ти, Льюха! Реклама. Лохота услышит, сразу с поезда повалит. Для жлобов, мудака, для приезжих!* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

ЛОХОТРО́Н, ч. 1. -у; жрм. Безпрограшна лотерея, яку влаштовують шахраї на вулиці. Головним правилом «лохотронів» є масовість, тому і працюють аферисти здебільшого на вулицях та ринках – 80 % (УМ, 14.03.2001); *Вокзальний лохотрон*. БСРЖ, 323.

2. -у; мол. Те саме, що ЛОХОДРОМ. Як мені там щось не сподобається, поверну свої ноги на вихід. Тобто, якщо це «лохотрон» [установа], то нехай він й лишається лохам (Б. Жолдак, Бог буває).

3. -а; мол. Те саме, що ЛОХ. Та він такий лохотрон був (Запис 2001 р.).

ЛОХОТРО́НИЦИК, -а, ч.; мол., жрм. Шахрай, який влаштовує вуличну безпрограшну лотерею. До гри чужаків «лохотронічки» ніколи не підпускають (КО, 1999, № 10.); *Виграти в «лохотронічків», як кажуть знаючі люди, все-таки можна* (КО, 1999, № 10). БСРЖ, 323

ЛОХУС, -а, ч, мол, презирл Те саме, що ЛОХ

ЛОШАРА, -и, ч і ж, мол, презирл, лайл Примітивна, нікчемна людина [Річмонд] *От лошара, блин, весь компот запохабила, шкана довбана* (Б Жолдак, Голодна кров)

■ Див ЛОХ

ЛОШИЦЯ, -і, ж, мол, жрм, жарт-ірон Жінка середнього віку *Поруч з нами компанія з чотирьох чоловік – два пацана та дві лошиці Кожному років під сорок і під очима залягли глибокі зморшки* (А Мухарський, Попса для елти)

ЛУЖОК, -жкá, ч, жрм Мер Москви Юрій Лужков *Київський «Лужок»* (заголовок статті про мера Києва О Омельченка) (ПіК, 2001, № 17)

ЛУШПАЙКА, -и, ж 1. крим, несхвальн Нечепурна, неохайна жінка < > *пристав до одної лушпайки з готелю, хата однокімнатна, годує остограмлює, чого ще тра? шалашовка, звичайно, трипером нагородила < >* (Є Пашковський, Безодня) * *Образно < > ця міжнародна лушпайка, < > ця преса < >* (Є Пашковський, Щоденний жезл) ЯБМ 1 523

2. *мн лушпайки, -айок, жрм, жарт-ірон Жіночий одяг Є панни, котрі просто люблять коли з них скидають усї ці лушпайки, готові кайфувати від цього тисяча перший раз* (Ю Винничук, Груші в тісті)

ЛУШПÉК, -а, ч, мол Те саме, що ЛОХ ПСУМС, 42

ЛЮЇС, -у, ч, мол Сифіліс * *Образно Скоромовка махновського «люїса» /*

Мої видива, врешті, означити / І, негадано, ти намалюєшся, / Під одежею гола й гаряча (П Вольвач, Бруки і стерні) БСРЖ, 326

■ Від медичного терміна люес

ЛЮСЯ, -і, ж, крим Жіночі генталі БСРЖ, 326, СЖЗ, 62

ЛЯГÁВИЙ, -ого, ч, крим, презирл

1. Милшонер, будь-який працівник правоохоронних органів *Ну, що генсеки й сексоти комсорги й парторги лягави й кагебісти стукачі, піддавкувачі підсвистувачі де тепер ваша ідеологія?* (Л Кононович, Я, зомбі), *Завжди відчував у тому нурті піднесення завжди мав насторожене око, бо неодмінним складником базару були й лягави, які часто на нього наскакували* (В Шевчук, П'ятий номер), *Через два тижні точнісінько до мене лягави в хату* (Б Жолдак, Топінамбур, сину) БСРЖ, 326, СЖЗ, 62, ЯБМ, 1, 525 ♦ **Лягавий падло** Те саме, що ЛЯГАВИЙ *Мент – лягавий падло* (Л Подерв'янський, Король Літр)

2. Інформатор, зрадник *Ти – лягавий! впевнено сказав Шевель* (А Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб)

♦ **Лягавим буду**, крим Клятва злодів, злочинців СЖЗ 62 ЯБМ, 1 525

ЛЯГÁВКА, -и, ж, крим тюр мол, зневажл Мільція, мільцейський відділок *Про те, що чечени полюбляють у ньому [лфтї] нищити своїх ворогів відомо всім, з районною лягавкою включно* (Ю Андрухович, Московіада)

ЛЯГÁВНЯ, -і, ж, мол, жрм, зневажл Те саме, що ЛЯГАВКА

ЛЯРВА, -и, ж. крим.; згруб. 1. Злодійка, яка видала спільників. БСРЖ, 327; СЖЗ, 62; ЯБМ, 1, 527.

2. і жрм. Повія; жінка легкої поведінки. – *Що ж це ви прицінюєтесь до моєї супутниці? Вона надто дорога. – На дідька лисого нам потрібна ця любка. В нас і своїх лярв вистачає.* – сказав Бестія (Я. Лижник, Міняйлів день); – *Скільки навколо дівчат, як маківки добрих, роботящих, не, вперся в одне, в оту лярву задрипану і не знати, що витіваєш* (В. Шевчук, П'ятий номер); *Я живий. Живі часи оці. / І сосок, що я цілую лярві* (П. Вольвач, Кров зухвала); *<...> божих слів нерозгадані коди /*

хтось вписав в цей святий циркуляр / на самотниця і кінчених лярв <...> (Г. Безкоровайний: Західний вітер).

* У порівн. *Нема, нема, нема таких [слів] / в лексикології, / а з мішанини кривд і крихт, / як з лярви голої, – один хосен, що переспши* (Б. Щуравський: Західний вітер). БСРЖ, 327; СЖЗ, 62; ЯБМ, 1, 527.

■ Від лат. *larva* – злий дух; скелет; маска; обличчя; пика. БСРЖ, 327.

ЛЯРВОЧКА, -и, ж.; жрм. Зменш. до ЛЯРВА. *Зрештою, мала лярвочка Дарця його не цікавила* (Л. Дереш, Культ).

М

МАВПА, -и, ж. мол.; зневажл. Дівчина; жінка. *<...> відчуваю, що ця мавпа не все говорить, наче дражнить мою цікавість <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 42.

МАВПАРНЯ, -і, ж.; мол., міл.; ірон. Приміщення або відгороджена лава для затриманих у відділку міліції. *Публіка [у в'язничній камері] мало чим відрізнялася від збіговиська бомжів, недбало утрамбованих у «маварні» привокзального відділку міліції після чергової облоги* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 388.

МАГ, -а, ч. мол. Магнітофон. БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

МАГІК, -а, ч.; мол. Те саме, що МАГ.

МАГНІК, -а, ч.; мол. Те саме, що МАГ. *Особиста кімната. Як правило, невеличка. Зате добротню обставлена. Магнік здоровий* (Синопсис станіславський необов'язковий).

МАЖОР, -а, ч.; мол.; несхвальн. 1. Матеріально забезпечена молода людина, яка вдає із себе представника еліти і підкреслює свою вищість над іншими. БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

2. Підліток, син заможних батьків. *<...> вони не «нові», не «мажори» – так колись говорили про дітей «номенклатури»* (СМ, 13.07.2001). БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

МАЖОРСТВО, -а, с.; мол.; несхвальн. Тип поведінки, властивий мажору. БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

МА́ЗА, -и, ж 1 крим Заступництво авторитетного злодія СЖЗ, 62

2. крим Підтримка у злочинському середовищі, кругова порука БСРЖ, 328, СЖЗ, 62, ЯБМ, 2, 4 ♦ **Мазу тягнути**, крим Заступатися за когось *Давай, братва, і ви рухівці з соціалістами, гнили інтелігенти та роботяги – недоумки, читаємо далі за вас я «мазу потягну»* < > (М Марк, Хохляцький апокаліпсис). БСРЖ, 328

МА́ЗАТИ, -жу, -жеш, *недок*, кого

1. крим Бити когось < > *не слід було цю дурену мазати, бо вона до того вже підігрита, а тепер можеш викинути її в куці, аби не здихала, собака, біля нас* (А Дністровий, Невідомий за вікном) БСРЖ, 329, СЖЗ, 63, ЯБМ, 2, 4

2. жрм, крим Давати хабара комусь БСРЖ, 329, СЖЗ, 63

МА́ЗАТИСЯ, ма́жуся, ма́жешся, *недок*, нарк Уводити наркотик внутрішньовенно – *Він же сам здохнув, йому казали більше не мазатися – нікого не послухав* (А Дністровий, Місто уповільненої ді)

МАЗЕ́ПА, -и, ж, жрм, *жарт-ірон* Те саме, що **МАЗИЛО** У підлітково-рожевому віці безвусі молочні вуста наслідують старших *Лайка, жаргон образливі прізвиська «Мазепа» – той, хто ніяк не влучить у ціль «бандера» – страшна кровожерна почвара, витвір кадебістських міфотворців, «український буржуазний націоналіст» – вирок, тавро, політичний ярлик з проєкцією на Мордовію* (УС, 2001, ч 21)

МАЗЕ́ПКА, -и, ж, жрм Купюра вартістю десять гривень *До чогось присоба-*

чаться і вимордують пару мазепок «на пропой» (Л Невідайло, Останній із проклятих)

■ Від прізвиська гетьмана І Мазепи, чий портрет зображено на відповідній купюрі

МАЗИ́ЛО, -а, с і ч, мол, жрм Людина, яка промахується, не влучає в ціль ПСУМС, 42, Чабаненко 1992, 2, 267

МАЗУ́ТЧИК, -а, ч, мол Онаніст ПСУМС, 42

МАЙОНЕ́ЗКА, -и, ж, жрм, *жарт* Двістіграмова доза самогону, налита в банку з-під майонезу – *Та не нажлуктився я, – подав голос потерплий – Усього лиш майонезку випив, одну-єдину* < > *А майонезка – це що таке? – Мірка цього п'янички Коли закортить випити, наливає цієї гидоти 200 г – баночку з-під майонезу* < > (Д Міщенко, А була ж колись любов)

МАКА́КА, -и, ж, мол Мотоцикл «Мінськ» БСРЖ, 331, ПСУМС, 42

МАКА́Р, -а, ч, арм, мол Пістолет системи Макарова БСРЖ, 331

МАКАРО́ННИК, а, ч, *жарт-ірон*

1. жрм Італієць *Італієць обурився з усім запалом середземноморського темпераменту «Якщо ви не сядете за наш стіл я не сяду в вашу машину!» «Трудова інтелігенція» тільки очима лупала чудити макаронник!* (О Забужко, Репортаж), *Макаронник, падлючий італьяшка Леона П'яці* (Л Дереш, Культ) БСРЖ, 331

2. арм Надстроковик в армії, прапорщик БСРЖ, 331, ПСУМС, 42, СЖЗ 63

МАКЛАБАН, -а, ч.; мол. Голова. ПСУМС, 42.

МАКОВІННЯ, -я, с., збірн.; нарк. Маківки – сировина для приготування наркотику. Другий – це Львів пролетарський, <...> з вуличною торгівлею псячими пиріжками, маковинням, денатура-том і дівчатами <...> (Ю. Андрухович, 3 «Нового роману»).

МАКОДЗЬОБ, -а, ч.; жрм; жарт.-ірон. Наркоман. <...> кинув Сергієві злежалу кужайку, що, мабуть, слугувала подушкою, розпитував: не макодзьоби, котрі скуповують маковиння по хуторах, не вгадав? (Є. Пашковський, Безодня).

МАЛАНЕЦЬ, -нця, ч.; мол., жрм; жарт. Єврей.

■ Конденсація словосполуки мала нація.

МАЛАНКА, -и, жс.; мол.; жарт.-ірон.; зах. Дівчина з села.

МАЛАФ'Я, -ї, жс.; мол., крим. Сперма. Не перли то, а малаф'я воюча <...> (Л. Подерв'янський, Король Літр); * Образно. <...> всю малаф'ю бенкетів і прийомів <...> (Л. Подерв'янський, Король Літр). БСРЖ, 332. ■ Слово було відоме бурс.-сем. арго.

МАЛІНА, -и, жс. 1. крим. Злодійський притон. Прибиральниця утримує вдома «малину» та ще приторговує... (СМ, 14.01. 2000). СЖЗ, 6. ◆ **Блатна малина**. Те саме. <...> в цілому місті не знайти жорсткішого пахана блатної малини і, головне, витонченішого садиста, ніж цей чоловічок з подобою шкільного вчителя! (Л. Кононович, Мертва грамота). ЯБМ, 2, 8.

■ Від давньоєвр. *melina* – притон, ніч-ліг.

2. мол.; схвальн. Веселе життя, гарне самопочуття. – Найму квартиру, заведу клієнтів серед іноземців – не життя буде, а малина (В. Врублевський. Замах на генсека). ПСУМС, 42.

3. крим. Відсутність заборон, привилля. – Уявіть: Київ, початок 90-х, хаотичний розвиток бізнесу, відсутність чітких законів, одне слово, не життя – малина (День, 16.06.2001).

◆ **Пересрати малину**, мол.; вульг. Завадити якійсь справі або дії; зіпсувати задоволення. ПСУМС, 60.

МАЛЬВІНА, -и, жс. мол. Гарна дівчина. ПСУМС, 43.

МАЛЮВАТИ, -юю, -юєш, недок.; мол. Палити. Він малює в курилці (Запис 2001 р.).

МАЛ'ЯВА, -и, жс.; крим., тюр., мол. Записка, послання; лист. Як не дивно, у СІЗО товариші по нещастю поставилися до мене з належною повагою, зневажаючи на численні «маляви» з волі, що закликали розправитися з ментом (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 333, ПСУМС, 43; СЖЗ, 64.

МА́МА, -и, жс. 1. крим. Жінка – ватажок злочинної групи. БСРЖ, 333; СЖЗ, 64, ЯБМ, 2, 11.

2. мол. Красива молода жінка з дитиною. ПСУМС, 43.

3. мол. Повна жінка. ПСУМС, 43.

4. комп.; жарт. Материнська плата комп'ютера. БСРЖ, 333; КСМС.

МАМОН, -а, ч.; мол.; жарт. Живіт. БСРЖ, 333; ПСУМС, 43

МА́МЦЯ, -і, жс.; комп.; жарт. Пестл. до МАМА4.

МАНА́ГЕР, -а, ч, мол, жарт Мене-джер

МАНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*, що, мол, *евфем* Ігнорувати щось, нехтувати чимсь [Борис] *Я манава оце повзан-ня! Я їсти хочу!* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу)

МАНДА́, -и, ж, мол Жіночі генітали *Манда – те саме, що й «гудок»* (Сино-писис станіславський необов'язковий)

МАНДМУАЗЕ́ЛЬ, -и, ж, мол, жарт - ірон Дівчина, молода жінка

■ Перекруч *мандмуазель* на основі збли-ження з *манда*

МА́НІ, -ів або *невідм*, мн, мол, крим *Гроші Шукали у кургані «мані», а мо-жуть отримати по п'ять років по-збавлення волі* (УМ, 3 10 2001) БСРЖ, 334, СЖЗ, 64

■ Від англ *money*

МА́НКА, -и, ж, мол *Гроші У тебе манка є?* (Запис 2001 р)

МАНТЕЛÉПА, -и, ж, жрм, зах Дівчи-на *Господи, через цю мантелепу зовсім втрачаю голову!* (А Дністровий, Місто уповільненої ді)

МАНЬЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок*, чим, мол, *несхвальн* Надмірно захоплюва-тися чимось, зосереджуватися на чо-мусь *Маньячити навчанням* БСРЖ, 335 ПСУМС, 43 // Не знати міри у вживанні алкоголю, гулянні КСМС

МАНЬЯ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *недок*, чим, мол, *несхвальн* Те саме, що МА-НЬЯЧИТИ *І не думати про гроші хоч трошки перестати маньячитися дум-кою, що не вистачить заплатити за*

квартиру і таке інше (С Пиркало, Зе-лена Маргарита)

МАРАФÉТ, -у, ч, у знач *збірн*, нарк Наркотики БСРЖ, 336 ПСУМС 43

МАРГАНЦІ́ВКА, -и, ж, крим Дешеве вино СЖЗ, 64

МАРГА́РІН, -у, ч ♦ В голові марга-рин у кого, жрм Розумово неповно-цінна людина ФССГД, 66 П'ятнадцять пачок маргарину, мол Те саме, що ГАЛЬМО ПСУМС, 43

МА́РКА, -и, ж, крим 1. Носова хустка СЖЗ 54

2. нарк Клаптик паперу для смоктання, просочений ЛСД

МАРМІ́ЗА, -и, ж, мол, жарт Облич-чя ПСУМС, 43

МА́РМУРИ, -ів, мн, мол Джинси з тка-нини, малюнок на якій нагадує візеру-нок на мрамурі < > *ти починаєш ма-лювати автографи для цих симпатич-них людей у вишиванках і «мармурах» це, звісно, студенти, вони марять тво-їми віршами* < > (Ю Андрухович, Ре-креації)

МА́РОЧКА, -и, ж, крим 1. Те саме, що МАРКА1 *Досить часто арештанти малюють кульковою ручкою на мароч-ці (носовій хустині) квіти колючий дріт щось на релігійну тему аби по-тими передати на волю близьким* (А Кудін, Як вижити у в'язниці) БСРЖ 337, СЖЗ, 64

2. нарк Хусточка, просочена наркотич-ною речовиною – *Асортимент?* – *План кока, гера, винт – Марочки?* – *І мароч-ки теж* (Л Кононович, Кінець світу призначається на завтра) ■ Усідчення фразеологізму **накрохмалену марочку**

одержати в ящику – одержати в посилці хусточку, просочену наркотичною речовиною. БСРЖ, 337.

МАРТЕН, -а, ч.; нарк. Випарювання рідини. ПСУМС, 43.

МАРУ́ХА, -и, ж. 1. крим. Дружина злодія. СЖЗ, 64.

2. крим., жрм. Коханка. *Шурка Кукса раптово пригадав, що в тому районі, де жила його остання маруха на Подолі, розбирають старі будинки і там цілком можуть лишитися якісь поганенькі двері* (В. Шевчук, Місяцева зозулька...). СЖЗ, 64.

■ Від нім. *Mähre* – шапка.

МА́Р'Я, -ї, ж. ♦ **Мар'я Іванівна**, нарк. Марихуана. БСРЖ, 336; ПСУМС, 43.

МА́СА, -и, ж. ♦ **Давити масу**, мол. Спати. *Невдовзі навідався черговий офіцер, спитав у мене для годиться: «Ну як?» – подався «давити масу»* (В. Верховень, Квадрат, вписаний в коло). БСРЖ, 339; ПСУМС, 43; ФССГД, 154.

МАСЛІ́, -ів, мн.; мол.; жарт.-ірон. Ногі.– *На красиві «масли» дивитися, звичайно, приємно, але якщо еротика приховує бездарність – це швидко набридає* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 338.

МАСЛЮ́КІ, -ів; крим., військ. Патрони. Балабін; БСРЖ, 338.

МАСТОДО́НТ, -а, ч. мол. Лисий чоловік масивної статури.

МАСТЬ, -і, ж. 1. крим. Злочинне угруповання, яке має певний вид діяльності. БСРЖ, 340; СЖЗ, 65; ЯБМ, 2, 20.

2. тюр. Начальство, представники влади у виправно-трудовій установі. БСРЖ, 340; СЖЗ, 65; ЯБМ, 2, 20.

3. крим.; схвальн. Фортуна, талан, везіння.

♦ **Масть пішла**. 1) крим. Одержання злочинцем меншого строку, ніж він заслугує, завдяки вмілому прихованню від суду частини злочинних діянь. СЖЗ, 65. 2) карт. Про везіння при грі в карти. БСРЖ, 340; СЖЗ, 65; ЯБМ, 2, 20. **Масть привалила кому**, жрм. Хтось має талант, везіння. ФССГД, 154.

4. мол. Татуювання. ПСУМС, 43.

МАСУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок.; мол. Спати. ПСУМС, 43.

МАТЕРІ́НКА, -и, ж.; комп. Материнська плата. *Мама – материнська плата комп'ютера*. Синон.: *материнка* (КСМС). БСРЖ, 340.

МА́ТИ, -маю, -маєш, недок., мол.; 1. кого, що, зневажл. Ігнорувати когось, щось, байдуже ставитися до когось, чогось. <...> *наша держава зробила все <...>, аби цілковито перекрити письменникам шанси на будь-яку від неї <...> незалежність – на можливість чесно заробити собі з продажу своїх книжок оті самі марні 50 тисяч гривень річно, заплатити податок і після того цілком законослухняно мати її «десь»* (О. Забужко: ЛП, 2001, ч. 3). БСРЖ, 231.

2. кого, мол., крим., Здійснювати з кимсь статевий акт.– *Ссука... Ззате тебе вже МА-ЛИ! Ото мали – кому не лінь було... А я дурень, підібрав...* (Г. Тарасюк, Гаспид і Маргарита). БСРЖ, 231.

МА́ТРА, -и, ж.; шк. Математика.

МАТРА́С, -а, ч. 1. крим. Великий живіт. СЖЗ, 65.

2. мол.; жарт. Людина в смугастій одязі. ПСУМС, 43 // спорт. (футб.) Валерій

Лобановський (як гравець футбольної команди «Динамо»). ■ За кольором спортивної форми.

3. *мол.; жарт.* Прапор США. ПСУМС, 43.

МАТРОНА, -и, *жс.*; *мол., жрм.; ірон.* Показна жінка середнього віку, переважно тілиста. <...> *ї не кину услід найпишнішій матроні – / диви, яке диво, оце б то туди!* (В. Неборак, Розмова зі служою); *Оглядна матрона з діамантовим колье на мармуровій шії також фальшиво посміхнулася і сказала, що вона – Клітемнестра Гараздецька, голова Союзу жіночої долі (Ю. Андрухович, Рекреації); <...> видно, як цербатими хідниками простують поважні матрони зі своїми доцями, котрі аж пишцать за заміжжям <...>* (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ Від лат. *matrona* – поважна заміжня жінка.

МАТЮКАЛЬНИК, -а, ч.; *згруб.* 1. *тюр.* Репродуктор, гучномовець у в'язниці. СЖЗ, 63.

2. *мол.* Мегафон, гучномовець. ПСУМС, 44.

МАУГЛІ, *невідм. ч.; шк.; жарт.-ірон.* Учитель фізкультури.

МАФОН, -а, ч. *мол.* Магнітофон. *Мафон зробить тихіше* (Запис 2000 р.). Юганови, 130.

МАХАЧ, -а, *á, ч.*; *мол.* Бійка, сутичка. *Намагання місцевих з'ясовувати стосунки за допомогою кулаків, просто кажучи, влаштувати «махач», розбилися об дії білоруських правоохоронців* (СГ, 4.09.2001). БСРЖ, 342.

МАХНУТИСЯ, -уся, -не́шся; *жрм.* Виміняти, обміняти щось на щось. *Пилипенко згадав майора Сеніна, з яким вони «махнулися» на прощання трофейними годинниками* (В. Гужва, Рай). БСРЖ, 342.

МАЧОК, -чкá, ч.; *нарк.* Маківка. <...> *а багатьох моїх однокласників немає через раннє вживання «мачків» <...>* (Книжник, 2001, № 22).

МАШІНА, -и, *жс.*; *нарк.* Шприц медичний. БСРЖ, 343; ПСУМС, 44.

МАШІНКА, -и, *жс.*; *нарк.* Те саме, що МАШИНА. БСРЖ, 343; ПСУМС, 44; СЖЗ, 65; ЯБМ, 1, 24.

МЕД, -у, ч.; *студ., жрм.* Медичний університет. *Вона закінчує мед.* БСРЖ, 344.

МЕДИЦІНА, -и, *жс.*; *мол.; жарт.* Горілка. ПСУМС, 44.

МЁКНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *жрм.* Випити спиртний напій.

МЁКНУТИЙ, -а, -е; *жрм.* У стані алкогольного сп'яніння.

МЁМРИК, -а, ч.; *мол.* Меморіал.

МЕН, -а, ч.; *мол.* 1. Хлопець, молодий чоловік. *І відчув, що життя прекрасне, якщо такий модерат, як я, ним керує! Так і належить справжньому мєну* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

2. Найголовніша людина в напівкримінальному середовищі, яка має контроль над грошима. ПСУМС, 44.

МЁНСТРА, -и, *жс.*; *мол.* Менструація. *Пацани з профілакту звернули увагу на кров, яка йшла з рота Мачо. Пацани казали, що це менстра, і довго прикалувались* (Синopsis станіславський не-обов'язковий).

МЕНТ, -а́, ч. 1. крим., тюр., мол. Міліціонер; будь-який працівник правоохоронних органів.— *Зрозумій одну таку штуку: ми тут без тебе спокійно жили, своїх порядків не встановиш, без ментів навчимо* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Ви не повірите, але поет уперше пошкодував, що він не мент* (Б. Жолдак, Бог буває); <...> у дворику глухому / *Зненацька виник сірий мент* (Ю. Позаяк, Шедеври); *От ви скажіть, нащо малоліток саджаєте з дорослими? Ви – начальство, менти, закон?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Часи були такі собі – брежнєвські, співали закордонні негри з групи «Боні М» та всі поголовно вдягали джінси. За доляри, як і гомосексуалізм, менти вісім років давали* (М. Марк, Хохлацький апокаліпсис). БСРЖ, 346; СЖЗ, 66; ЯБМ, 28.

2. крим. Дружинник. СЖЗ, 66.

3. тюр. Контролер колонії. СЖЗ, 66.

■ Від польськ. арг. *ment, meń, menta, meńta, menda* – солдат, поліцейський, поліція, поліцейський відділок, охоронець в тюрмі, донощик. Грачев, Мокиєнко, 123–124. ■ Усічення слова *полісмен*: мен з наступним додаванням – т. ТСРОЖ, 103.

МЕНТІВСЬКИЙ, -а, -е; крим., мол.; *зневажл.* Пов'язаний з міліцією; належний міліціонеру. *В його голові майнула була думка, що це чергові ментівські хитрощі, але ця людина випромінювала такий непідробний жах, що будь-яка думка про гру ставала неприпустимою* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Ментівська форма. Ментівська машина*. БСРЖ, 346.

МЕНТУРА, -и, жс.; мол.; *зневажл.* 1. Міліцейський відділок; будь-яка установа правоохоронних органів. БСРЖ, 346.

2. збірн. Міліціонери. *Вісім джипів посеред дороги, два вже горять, а бики з-за машин смалють, як дурні... І по фіг їм яка ментура чи омон!..* (Л. Кононович, Кінець світу...). БСРЖ, 346.

МЕНТЯРА, -и, ч. крим.; *зневажл.* Те саме, що МЕНТ1.– *Ти, ментяро, приліз у нашу фірму, п'єш тут наш коньяк, смалиш наші сигари – та ще й варняка-ти будеш, еге?* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 346.

МЕНТЯРНЯ, -і, жс.; мол., жрм. Те саме, що МЕНТУРА1. *Хочеш займатися розслідуваннями – йди робить у ментярню... а як ні – то ні!* (Л. Кононович, Кінець світу...).

МЕРІ, невідм., жс., ♦ **Кривава Мері**, крим., жрм. Суміш горілки і томатного соку. СЖЗ, 57.

МЕРС, -а, ч.; мол., жрм. Автомобіль «Мерседес». *Сільською вулицею повільно їде блискучий «мерс»* (Ю. Гудзь, Ісихія); *Гань побіг до водила, щоб перегнати мерса сюди, до готелю, де можна грітися, слухати музику, дрімати* (В. Яворівський, Вовча ферма); *А з «мерса» дзвонить «азербон» – / До Бога, мабуть* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 347; ПСУМС, 44.

МЕРСЛО́, -а́, с. і ч.; мол. Те саме, що МЕРС.

МЕРСЮ́К, -а́, ч.; мол. Те саме, що МЕРС.

МЕТАЛІСТ, -а, ч. 1. крим., мол. Крадій або контрабандист кольорових металів. *Такий суровий вердикт суддя обласно-*

го суду Володимир Іващук оголосив, зваживши на всю серйозність скоєного та попередні судимості обох «металістів» (УМ, 14 04 2000), Щоб попередити доступ у шахти та підступне розкривання ліфтових дверей, комунальни- ки наварили спеціальні гаки Але й це не допомогло «металісти» пройшлися по під'здах ще раз, знімаючи навіть ті самі гаки-фіксатори (УМ, 21 06 2001)

2. мол, муз Музикант, який грає у стилі важкого металевого року Розглядаються дві групи «металістів» – львівська та киявська < > (Н Шовгун, Формування українського)
3. мол Прихильник музичного стилю 1 (або) стилю життя «heavy metal» ПСУМС, 44, Юганови, 132

МЕТЕЛИК, -а, ч, крим ♦ Нічний метелик, жрм, жарт Повія Коли уся сімка прибула на двох «моторах» під потрібну браму, нічне життя вирувало і багато всляких «нічних метеликів» та «кольорових пташок» намагалися використати гарну ніч з користю для себе (СМ, 2 03 2001)

МЕТР, -а, ч, комп, жарт Мегабайт, одиниця виміру кількості інформації БСРЖ, 349, КСМС

МІГАВКА, -и, ж 1 авто Сигнальна фара, яка обертається, працюючи разом із сиреною мілцейської або санітарної машини – Жени, – заревів він, падаючи на лаву – Вмикай сирену, мигавку жєни чимдуж, жєни! (Л Кононович, Я, зомбі) Юганови, 132

2. авто, жрм Мілцейська або санітарна машина < > наручники на молоту кляч, запотиличником до мигавки

< > (Є Пашковський, Безодня), Адже це – задоволення – пробігтися старовинною частиною міста під «мигавку» і під каштанами (День, 29 05 2001) Юганови, 132

МІЛИТИСЯ, -люся, -лишся, недок, (куди), мол., крим Збиратися, мати намір піти кудись ПСУМС, 44

МІЛО, -а, с 1 жрм, зневажл Мильна опера (сентиментальний фільм, у якому мало спільного з реальністю) Бразильське мило ■ Усічення словосполучення мильна опера (калька з англ soap opera) ТСРОЖ, 109

2. комп, жарт Електронна пошта БСРЖ, 364

МИЛЬНИЦЯ, -и, ж, жарт -ірон

1. мол Фотоапарат невеликого розміру ТСРОЖ, 109

2. мол Дешевий японський магнітофон На сусідній парті стояли касетний магнітофон-мильниця, в народі – «Інтернаціонал» (Л Дереш, Культ)

3. авто, жрм Невеликий автомобіль Вона їм позичить невеличку суму «баксів» і Д вже зараз матимуть змогу придбати не якусь там корейську «мильницю», а справжнє «Пежо», або ж навіть «БМВ» якесь нерозмитнене (СМ, 9 06 2000) ПСУМС, 44

МИЛЬНИЧКА, -и, ж, мол Пестл до МИЛЬНИЦЯ2 Банзай увімкнув «Інтернаціонал» < > і з мильнички потекли звуки «Аптекти машинників» < > (Л Дереш, Культ), Того вечора «бомонд» майже у стабільному комплекті насолоджувався локальною гостинністю, музичкою з японської «мильнички»

та щедрістю автомеханіка Філімона К. (СМ, 30.03.2001).

МИСТЮ́К, -а́, ч.; інтел. Митець. На Бессарабці, де він народився, безсмертний сіяч – Ілліч – жестом, суворим як просо, вказав йому шлях до подвигів творчих незмірних соцреалістичного мистюка, якого годують макаронами, а по святах ще й бацилу дають (І. Лапінський, Шо не ясно).

МИ́ША, -і, ж. **1.** крим., мол. Кишеньковий злодій. ПСУМС, 44; СЖЗ, 66.

2. крим. П'яна людина. СЖЗ, 66.

МИКРОФОН, -а, ч. ♦ Облизувати мікрофон, муз.; жарт. Про розміщення мікрофона близько до рота. Цесаура.

МИЛЬТОН, -а, ч.; крим., тюр., мол.; зневажл. Міліціонер. А ще ж – усі нас терпіти не можуть. Мент, лягавий, мільтон (О. Яровий, Чекання несподіванки); У мільтонів скирта заяв на тебе: від жінки, від бригадира, від школярів, яких ти сп'яну розігнав з дискотеки (В. Яворівський, Риба на березі). БСРЖ, 350; ЯБМ, 2, 31.

МИНÉТНИЦЯ, -і, ж.; гом., пов. Про жінку, яка вступає в орогенітальні контакти. БСРЖ, 350; ЯБМ, 2, 32.

МИ́НІ-БІКІ́НІ, невідм. с. ♦ В голові міні-бікіні в кого; жрм; ірон. Хтось дурнувятий. ФССГД, 66.

МИНО́Р, -а, ч.; мол. Бідна людина.

МИНТО́Н, -а, ч.; мол.; жарт., зневажл. Те саме, що МИЛЬТОН. <...> а поряд з дрюком походжає мінтон <...> (В. Цибулько, Майн кайф).

МІСЯЧКА, -и, ж., мн. місячки, -чок; мол. Менструація. БАБСЬКІ ВІДМАЗ-

КИ – в деяких целочок це: «мене мама пускає гуляти лише поки не стемніє», в займаних – «в мене місячка» (Синопсис станіславський необов'язковий); Літературні мадами вже давно й незакомплексовано розводяться про особливості своєї фізіології, порівнюючи тривання своїх місячок з тим же процесом своїх матерей (Книжник, 2001, № 16).

МИТЛА́, -й, ж.; крим.; зневажл. Жінка легкої поведінки. БСРЖ, 348; СЖЗ, 67; ЯБМ, 2, 30.

МИШІ́ГІН, -а, ч.; мол.; зневажл. **1.** Людина, яку не поважає її оточення. – Будеш ти тимчасово не сврей Фрішман, а гой мішігін Марко Головков – повторився привид (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). ПСУМС, 45.

2. Дурний; несповна розуму. Мішігіне! – заревів Патлах. Він стояв на порозі кабінету, й лице його аж перекошилося від несмаку. – Йолопи, ви ж об нього зуби поламаєте! Придурки, це ж Кінг-Конг... із фірми кавказця!.. (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ З їдиш: *meshuga* – несповна розуму.

МИШІ́ГІННИЙ, -ого, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що МИШІГІН2. А ще газони як зайшли в моду, гасав вулицями як мішігінний, поки не переїхав пса Колотилові і той не зробив газонові мньоца (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

МЛИН, -а́, ч.; арм. Вертоліт. Балабін

МОБІ́Л, -а, ч.; **МОБІ́ЛА**, -и, ж.; мол., бізн. Мобільний телефон. Кубов вихопив з-за пазухи мобіл, соковито виматюкав абонента ще до того, як той йому щось сказав, а потім запросив

гостей до столу (Є. Кононенко, Імітація); *Поговорити по мобілі.*

МОБІЛЬНИК, -а, ч.; мол., бізн., жрм. Мобільний телефон. *Залиши ще свій мобільник. Якщо хочеш – через три дні поверну посилкою* (С. Бортніков, Чистильник); *До аварії Нікі довели мобільники* (УМ, 15.05.2001). БСРЖ, 352.

МОБІЛЬЧИК, -а, ч.; мол. Зменш.-пестл. до МОБІЛЬНИК. *Та й роліо чародійної палички грає тут мінімобільний телефон – мобільчик* (від «Укртелекому», ясна річ) (Книжник, 2001, № 19).

МОГІЛА, -и, ж. 1. авто; жарт. Автомобіль Jeep. *Ми знов їхали в антрацитовій «могілі», яка підбрала мене біля станції метро «Сокіл»* (В. Шкляр, Елементал).

2. студ.; жарт. Національний університет «Киево-Могилянська академія».

◆ **Братська могила**. 1) наук., жарт.-ірон. Наукова праця багатьох авторів (книжка, словник тощо.). 2) мол., жарт. Консерва «Кілька в томаті». ПСУМС, 9.

МОЗОК, -зку, ч., частіше мн. мізкі, -ів, муз., жарт. Електронна начинка в обладнанні. ПСУМС, 44.

◆ **Гітарні мізки**, мол., муз. Звукозйомники, радіатори та інші пристосування від електрогітари. ПСУМС, 44. **Припар мізків**, мол. Складна проблема; безвихідна ситуація. ПСУМС, 57. **Пудрити мізки кому**, крим., мол.; нехвальн. Обманювати когось (як правило, про неправдиві обіцянки) – *Пудрити мізки ти, Шефе, можеш цим віслюкам, – він кивнув у бік кухні* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб);

<...> нещодавно одружився, а грошей на життя бракує, отож подався на слизьку стежку та «пудрив» випадковим особам мізки (СМ, 21.01.2000). БСРЖ, 353; ЯБМ, 2, 258.

МОЗО́ЛЬ, -я, ч.; крим. Людина з села. БСРЖ, 353; СЖЗ, 67; ЯБМ, 2, 35.

МО́КРИЙ, -а, -е; крим., міл., жрм. Пов'язаний із убивством, кровопролиттям. СЖЗ, 67.

◆ **Мокра справа**, крим. Убивство. *Чистильник втомився від мокрих справ, він потребує заміни!* (С. Бортніков, Чистильник); – *Але він скоріше б вихоплював у неї з рук сумку і тікав подалі! Навіщо йому мокра справа?* (Є. Кононенко, Імітація). СЖЗ, 67.

МОКРІ́НКА, -и, жс.; крим. Убивство. *Мочити* (синоніми до нього «мокринка», «мокруха») – означає вбивство (УМ, 13.09.2000). БСРЖ, 353.

МОКРУ́ХА, -и, жс.; крим., жрм. Убивство (як правило, з пролиттям крові). *Вміст поліетиленового пакета у затриманого дозволяє стверджувати, що він ішов на «мокруху»* (УМ, 18.02.2000); *Відмивання плюс «мокруха»*. *Звинувачень на адресу Павла Лазоренко* додалося (УМ, 6.06.2000). ПСУМС, 45; СЖЗ, 67.

МОКРУ́ШНИК, -а, ч.; крим., жрм. Убивця. *Можливо, комусь видасться несправедливим такий висновок, але тюремний люд не менше від пересічного обивателя ненавидить мокрушників, рекетирів і гоп-стопників* (С. Бортніков, Чистильник). СЖЗ, 67.

МОЛОКО́, -а, с. 1. крим.; жарт. Самогон. БСРЖ, 354; ЯБМ, 2, 36. ◆ **Молоко від**

скаженої корови. Те саме. БСРЖ, 354. // Спиртні напої. СЖЗ, 67.

2. нарк. Продукт, який утворюється в результаті варіння конопель в жирах.

МОЛОТÓК, -ткá, ч. 1. крим. Худорлява людина. СЖЗ, 68.

2. жрм, крим.; схвальн. Молодець. – Я українець. В мене тато калмик, а я українець. – Молоток. Патрійот. Сало любиш, ге? (Р. Кухарук, Люби́ти хлопчика); Люди-и! – добродушно згодився Сашко, дивлячись на Петька, що підходив. В одній руці у нього була почата пляшка горілки, в другій – пузатий штоф лікеру... – Молоток, – похвалив Вітько, – а закусі ніякої? (М. Омельченко, Свято біди); Він сахнувся назад, розстібати клапан кобури, але я махнув рукою, і гранчастий стилет зі свистом увійшов йому в міжключичну ямку.

– Молоток! – упівголоса оцінив Барабаш (Л. Кононович, Кінець світу...). БСРЖ, 354; СЖЗ, 68.

МОНА́Х, -а, ч.; крим. Одна пляшка вина. СЖЗ, 68. // Пляшка з-під вина. БСРЖ, 355; ЯБМ, 2, 37.

МОНОГРА́ФІЯ, -ії, ж.; наук.; жарт. Пляшка горілки.

■ Див. КНИГА, ЧИТАТИ.

МОРДА, -и, ж. ♦ Зробити козячу морду, крим. Нанести тяжкі тілесні ушкодження. Я його відсіля живим не випущу. Він зараз на вахтовку попре, – розмірковував вголос, – там я йому і зроблю козячу морду (Г. Цимбалюк, Останні проводи). ЯБМ, 342. **Морда протокольна**, крим. Неприємна людина з одутлим обличчям. – Стояв я ось тут,

тицьнув пальцем за спину, – у шкіфіку, а між ними один, ти його знаєш, і в ту ж мить зварганив я, тільки зацікавив морду протокольну – його робота (Г. Цимбалюк, Останні проводи). ЖУМ, 32.

МОРДО́ПИС, -а, ч.; мол.; ірон. Обличчя. ПСУМС, 45.

МОРЗÉТКА, -и, ж.; пласт. Азбука Морзе. Пласт. сл.

МОРКВІ́НКА, -и, ж.; мол.; жарт. Руда дівчина. ПСУМС, 45.

МОРО́З, -у, ч. мол. Людина, яка мовчить.

♦ Упасти на мороз, жрм. Прикинутись нетямущим; не почути того, чого не хочеш чути. ФССГД, 124.

МОТО́Р¹, -а, ч.; жрм. Автомашина; таксі. А якість така, що не встиг я взятися до банки, як знадвору профуркотів іноземний мотор (Б. Жолдак, Бог буває); Коли уся сімка прибула на двох «моторах» під потрібну браму, нічне життя вирувало <...> (СМ, 2.03.2001). БСРЖ, 358 ПСУМС, 45; СЖЗ, 68; ЯБМ, 41.

МОТО́Р², -а, ч.; жрм. Серце. [У тюрмі] мотор барахлить у всіх без винятку. Причини ті ж самі – умови утримання і стрес (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 358; ПСУМС, 45; ЯБМ, 41.

МОЧА́ЛКА, -и, ж. 1. мол., крим. Коханка, подруга. Краля, до речі, нічого проти не мала. Круглий у принципі крутіший за Стрільця, вона вже встигла порівняти, зачепитися б за нього, тільки ж прожене через тиждень, у нього таких мочалок навалом, а їй куди?

(А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 359; ПСУМС, 45; СЖЗ, 68; ЯБМ, 2, 42.

2. крим., мол. Дівчина легкої поведінки. БСРЖ, 359. // мол.; зневажл. Неохайна дівчина, яка виглядає вульгарно. <...> таким чином, це, безумовно мочалка з вічно обдертими колінами й подряпанними литками, з обгризеними нігтями, неодноразово тьятими венами і невблаганно жовкнучими старими синцями на вутлих стегнах (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці).

3. крим. Повія. БСРЖ, 359; СЖЗ, 68; ЯБМ, 2, 42.

МОЧИЛОВО, -а, с.; мол. Жорстока бійка з великою кількістю учасників. Коли дитина дорослішає, то обирає Інтернет та віртуальне «мочиловомо» замість спілкування з живими людьми, сподійне і транквілізатори – замість довіри та любові до довкілля і мешканців планети Земля (ПіК, 2000, № 34). БСРЖ, 359; ПСУМС, 45.

МОЧИТИ, -чу́, -чиш, недок. 1. кого; крим., мол. Бити; ударяти з великою силою. СЖЗ, 68; ПСУМС, 45.

2. кого; крим., мол. Убивати когось. Тоді клацнув затворною рамою. Кого мочитимемо? Я підвіся. – На кого покажу, – сказав я з притиском, – того й мочитимете! (Л. Кононович, Кінець світу...). ПСУМС, 45; СЖЗ, 68.

◆ **Мочити в сортирі** (нужнику, туалеті) кого; крим. тюр.; презирл. Жорстко й безпошадно розправлятися з кимсь. <...> Ці російські фіскали страх як полюбляють туалети. Хлібом їх не годуй, а дай когось замочити в нужнику й понохати пари (В. Шкляр, Елементал);

<...> радянський кінематограф творив образ українця веселий аж до пришепелюватості, відверто тупуватий. Сучасне російське кіно чесно продовжило вироблену схему, тільки тепер українців обов'язково б'ють та «мочать в сортирах» під зомбуючі гасла (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 359.

■ Крилатий вислів в. о. президента Росії В. Путіна з інтерв'ю з приводу боротьби з чеченськими терористами («Час», 24.09.1999): «Мы будем преследовать их [террористов] повсюду. Если в туалете нам попадутся, то и там замочим». На семантику фразеологізму в українському культурному просторі вплинув епізод у російському фільмі «Брат-2» (росіянин убиває українця в сортирі).

3. що; муз., мол. Виконувати музику. БСРЖ, 359; ПСУМС, 45.

МОЧУН, -а́, ч.; мол. Той, хто любить жартувати; веселити інших. Він по життю такий мочун (Запис 2001 р.).

МУДАК, -а́, ч. 1. крим.; вульг., зневажл. Наївна людина. ЯБМ, 2, 42.

2. крим., мол., жрм.; вульг., зневажл., лайл. Дурна, нікчемна, шкідлива людина. Бузок палає на вікні / Мудак малює мертве тіло (С. Процюк: Нова дегенерація); – Як добре, що усе це є: жінки, вино і спека! (Хоч я насправді пив «Байкал» і думає – «мудаки» <...>) (В. Неборак, Літаюча голова); Мата Харі була в парі із якимсь мудаком (В. Цибулько, Майн кайф); Я просто вийду з «Арбатської» на Новий Арбат, себто на проспект імені мудака Калініна, і йтиму ним аж до кіноконцерт-

ного залу «Октябрь» (Ю. Андрухович, Московіада); <...> а ще кажуть – розумна нація, батьківщина мислителів, читав я їхнього Фіхте – мудацк з мудацків (А. Дністровий, Невідомий за віком); [Руслан:] <...> я – нездара! Повне ніщо! Пишк! Смердючий, дрібний і пихатий! ... Шмаркля! Нікчема! Мудацк! (В. Діброва, Поетика застілля). ПСУМС, 45; ЯБМ, 2, 42.

МУДАЇЦЬКИЙ, -а, -е. мол.; несхвальн. Недосконалий, поганий. <...> все ніби в поганих вестернах / з їхньою мудацькою системою кінопрокату / що вибиває суглоби твоїм снам <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

МУДАЇЧКА, -и, ж.; мол.; несхвальн. Ж. до МУДАК.

МУДЕЛЬ, -для, ч.; мол.; ірон.-зневажл. Те саме, що МУДАК2.

МУДЕНЬ, -дня, ч.; мол. Те саме, що МУДИЛО2. – *Ах ти, мудень дрімучий!* (А. Мухарський, Попса для еліти).

■ Від мудацк за аналогією до дурень.

МУДИЛО, -а, с. і ч. 1. жрм.; вульг., зневажл. Те саме, що МУДАК 2. *Таке мудило, сівши на лавці поїзду метро, обов'язково розкине свої ножиці – мало маття не репне <...>* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *На сцені стоїть гидко розкрашений кіоск з продавцем внутрі, біля кіоска стоїть купка мудил і jede трамвая* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

2. крим., жрм.; зневажл. Тупа людина. *Мудило з однією звивиною, і та до акумулятора не під'єднана!* (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 359; ЯБМ, 2, 42.

МУДИСТИКА, -и, ж.; мол., жрм. Те саме, що МУДНЯ. – *Слава богу! Ти щодня перевіряєш машину на наявність жучків і іншої вашої мудистики?* (С. Бортніков, Чистильник).

МУДЛО, -а, с. і ч.; жрм.; зневажл. Те саме, що МУДАК2. ♦ *Мудло репане.* Те саме.

МУДНЯ, -ї, ж.; крим. Дурниця; нісенітниця. ЯБМ, 2, 42.

МУДОДЗВІН, -дзвіна, ч.; крим., жрм.; несхвальн. Людина, схильна до довгих, безмістовних розмов; пустодзвін. *Панас [Мирний] – мудодрзвін, Борис [Грінченко] – буквоїд* (Ю. Андрухович, Вад компану); – *Гей, заткайтесь, мудодрзвони! Усі слухають!* – перекиваючи баритоном шум дощу і ревище пивбару виголошує один із присутніх священиків (Ю. Андрухович, Московіада). ЯБМ, 2, 43.

МУДОХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок* 1. жрм. Займатися справами, що потребують чимало зусиль; вовтузитися. [Цицькін: *(застьобує штани, сам до себе)*] *Я б тій тьолці теж засунув, щоб не мудохатись...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). Чабаненко 1992, 2, 294.

2. крим. Гаяти час. ЯБМ, 2, 43

МУДЬ, -я, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що МУДАК. <...> *ти Єву трахнув ще по телефону / доки мудь-Адам ліпив їй рай <...>* (В. Цибулько, Майн кайф); – *Ну шо, зашив?* – *Но.* – *У. А чо такий мудь?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

МУЖИК, -а, ч.; мол. Хлопець, молодий чоловік (уживається при звертанні) БСРЖ, 360, ПСУМС, 45

МУЗБЎРСА, -и, ж, мол Музичне училище ПСУМС, 46

МУЗІКА, -и, ж ◆ Застигла музика Поплавського, інтел, ірон -зневажл Майдан Незалежності у м Києві після реставрації

■ Жарт переосмислення афоризму *архитектура – це застигла музика* Натяк на несмак, «попсовість», в архітектурному оформленні реставрованого майдану Незалежності

МУЗІЛИЩЕ, -а, с, мол Те саме, що МУЗБУРСА ПСУМС, 46

МУЗЛО́, -а́, с, мол Те саме, що МУЗБУРСА ПСУМС, 46

МУЗОН, -е, ч, мол Музика – *Музон* – це щоб відірватися! (В Неборак, Повернення в Леополіс) БСРЖ, 360

МУ́ЛЬКА, -и, ж 1. нарк Наркотична речовина, що виготовляється на основі ефедрину, ефедрон «Мулька» виготовляють з ефедрину, а також опіуму і марганцівки (ПіК, 2003, № 3) ПСУМС, 46

2. мол Густий гребінець ПСУМС, 46

3. крим, мол, несхвальн Брехня, вигадка ◆ **Травити (гнати) мульку**, мол Розповідати, розмовляти про щось своє, невідоме, нецікаве або непотрібне для оточуючих *Баби в язали чоловіки як ведеться, «травили мульку» з анекдотами < >* (І Павлюк, Мова молекул) БСРЖ, 361, ПСУМС, 46

4 мол, несхвальн Дурниця *Говорячи всю эту мульку, Василиса Сгоровна приймає очаровательную позу, стріляє очима в різні боки і поправляла на голові волоси красивими жестами рук* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу) БСРЖ, 361

МУРА́ШНИК, -а, ч, шк, жарт Школа

МУ́СОР, -а, ч, мн мусорі, -ів, крим, мол, презирл Миліціонер, працівник правоохоронних органів *Все змінилось Тільки «мусор» / Косо дивиться як і дививсь (П Вольвач, Кров зухвала), – Затягає мене у свою конуру надла дльничий, – розповідала Витьці якось Настя – Домашніми котлетами та парфумами від нього, козла тхне Морда вилискує від ситості і нічого людського в очах – мусор одне слово < > – Кругом мусори, мусори суки! Куди од них дінешися – обурювався Сашко (М Омельченко, Свято біді), А ти бігав, когось будив, викликали швидку і мусорів – усе це не мало вже ніякого значення (Ю Андрухович, Московіада) БСРЖ, 362, СЖЗ, 69, ТСРОЖ, 108*

◆ **Мусор кольоровий**, крим Військово-службовець внутрішніх військ СЖЗ, 69

■ З давньоєвр *muser* – повчання, вказівка Грачев, Мокиєнко, 125 ■ Від абрєвіатури МУС (Московський уголовний сыск) ТСРОЖ, 109

МУ́СОРСЬКИЙ, -а, -е, жрм мл, зневажл Який має стосунок до милиці – *Ти мент? – з жахом випалила Христина? – Кошиний До тепершньої професії моє мусорське минуле не має жодного стосунку* (С Бортніков, Чистильник)

МУСО́РФАЛОС, -а, ч, мол, ірон -зневажл Миліцейська дубинка

МУСО́РЯ́, -я́ти, ч, мн мусор'ята, -рят, крим, мол, зневажл, ірон Те саме, що МУСОР *Дерев'яними битами страшенно зручно бити по хребту а надто по нирках, про які «мусор'ята», на*

превеликий жаль, ніколи не забувають (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

МУСОР'ЯКА, -и, ч.; *жрм.* Те саме, що МУСОР.— *Нехай-но цей мусор'яка мені попадеться до рук!* — буркнув я <...> (Л. Кононович, Феміністка).

МУСТАНГ, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Воша. ПСУМС, 46, Югановы, 137

МУСЯ, -і, *жс.*; *шк.* Секретарка директора школи.

МУФЛОН, -а, ч.; *крим, жрм.* Дурна, вперта людина. БСРЖ, 363; СЖЗ, 69; ЯБМ, 2, 47.

МУХА, -и, *жс.* 1. *крим.* Куля. СЖЗ, 69.
2. *крим.*; *зневажл.* Молода повія невеликого зросту. СЖЗ, 69.

3. *мол.* Дівчина, що характеризується несталістю в симпатіях. ПСУМС, 46.

4. *військ.* Ручний гранатомет. *Коли працівники міліції зупинили їх, то були ошелешені: за пазухою одного юнака виявився ручний гранатомет, який вояки називають «мухою»* (УМ, 27.01.2000).

◆ **Шахтна муха**, *гірн.* Запальник, який отримав путівку на вибухові роботи,

але цих робіт не провадив, тобто нічого не робив. ФССГД, 164.

МУХОМОР, -а, ч. *мол.*; *жарт.* Людина, що п'є тільки вино. ПСУМС, 46.

МУШЛЯ, -і, *жс.*; *письм.* Письменник Ю. Мушкетик.

М'ЯСО, -а, с. 1. *крим.* Повна жінка. ЯБМ, 2, 50.

2. *мол.*; *зневажл.* Тілиста дівчина зі слабкими розумовими здібностями. ПСУМС, 60.

3. *мол.*; *жарт.* Дівчина, жінка. *О Господи, скільки прекрасного м'яса! Такого близького й доступного!* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

■ На основі асоціативної співвіднесености у жаргонному слововжитку багатьох мов між м'ясом і особою жіночої статі, напр. від новогорецьк. *хре́ас* — м'ясо — в укр. арго утворилось *крису́ха* — молода, наречена, *кріса* — жінка, господиня, старша за віком (Дзєндзєльський, 264, 295) та ін. Див. також СВІЖИНА, ТЕЛЯТИНА.

Н

НАБАНЯЧЕНИЙ, -а, -е; *жрм.* П'яний. *«А я колись прокидаюся,— регоче Самбур,— ну, звичайно, що набанячений. Зирк у вікно, а там, де завжди висіло гасло «Слава КПСС»,— гола стіна! Ну, кажу собі, Льоша, допився ти до галюнів! Треба з цим зав'язувати!»* (В. Діброва, Збіговиська).

■ Див. БАНЯЧИТИ.

НАБЕРЛЯТИСЯ, -яюся, -яєшся, *док.*; *мол.* Наїстися. *Нерідко реномени успадковують систему семантико-синтаксичних зв'язків первинної назви: <...> наберлятися — «наїстися» — (чого?), (де?), (коли?), (скільки?)* (Н. Шовгун, Формування українського...).

■ Див. БЕРЛЯТИ.

НАБЛАТІКАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*

1. *крим., мол.* Вивчити злодійський жаргон.— *І наблатикався ж ти! У вас що, спеціальні курси в петеу по вивченню жаргону є? Я таких слів і не чув* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 367; СЖЗ, 69; ЯБМ, 51.

2. *мол.*, Набути навичок у чомусь. *Наблатикається клеїти обої*. Югановы, 138.

НАБЛАТУВА́ТИСЯ, -у́юся, -у́єшся, *док.*; *крим.* Те саме, що НАБЛАТИКАТИСЯ1. СЖЗ, 70.

НАБУХА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*; *мол., крим., жрм.* Напитися доп'яну. *Набухаються і пісні починають горланити* (Запис 2000 р.). ПСУМС, 10; СЖЗ, 70.

НАВЕ́СТІ, наведу́, наведéш, *док.*; *кого на що*. 1. *крим., міл.* Вказати на об'єкт злочину. БСРЖ, 368;

2. *мол.* Розкрити певні секрети. *Один друг навів мене на класний і не дуже башльовий кабак*. ПСУМС, 47.

НАВО́ДКА, -и, *ж.* 1. *крим., міл.* Вказівка на об'єкт злочину. *Це не було випадкове захоплення партії наркотиків посеред океану. Тут однозначно не обійшлося без «наводки»* (УМ, 1.06.2001); *За півтори години телефонного спілкування <...> з'ясувалося, що всі 20 «наводок» ведуть на Драгоманова*, 2. (ВК, 3.04.2001). БСРЖ, 368; СЖЗ, 70. // Об'єкт, намічений для пограбування. БСРЖ, 368; ЯБМ, 54.

◆ **Дати / давати наводку кому**. Вказати комусь на об'єкт пограбування (злочину). БСРЖ, 368.

НАВОРО́Т, -у, *ч.*; *мол.* 1. *несхвальн.* Щось мудраване, складне для розумін-

ня. *Причому пісні «проспівані» французом [Жаном Будіаяром] соковито і без занудно-наукових «наворотів»* (Книжник, 2001, № 5); *Проголосили нас цілком стандартно, мовляв, зараз послушайте хлоп'ят з України, тобто без усяких там наворотів «зараз вийде екзотична українська група», або «подивімося на мавпу в клітці»* (МТ, 1999, № 13). БСРЖ, 368.

2. *несхвальн.* або *ірон.* Щось нелогічне, дивне, неадекватне у поведінці, думках людини. *А найбільший «наворот» – викупити окрему театральну ложу за 14 тисяч «баксів»* (УМ, 16.02.1999). БСРЖ, 368; ТСРОЖ, 114.

3. *частіше мн.* навороти́, ів; *ірон.* Деталі, які ускладнюють щось. *Відмовившись від суто «живого» звуку, музикант активно став використовувати комп'ютери, синтезатори, бек-вокали та інші навороти сучасного саунду* (Поступ, 5.08.1999); *Сьогодні ввечері... «Бердиш». Зі всіма наворотами – як ти просив. Глушник. Оптичний приціл, лазерний цілевказувач...* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 368; ТСРОЖ, 114.

НАВОРО́ТКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що НАВОРОТ1. *Неуспіх був запрограмований уже бодай тим, що, попри концептуальну «наворотку», автори не подбали про те, аби представити свій проект цілісним – до Львова прибула лише частина антуражу* (Поступ, 15.07.1999).

НАВОРО́ЧЕНИЙ, -а, -е; *мол.* Перевантажений, переускладнений елементами, деталями; дорогой, престижний. *За машини сіли старі фахівці, які освоїли*

комп'ютер у межах «навороченої» друкарської машинки (УМ, 2.08.2001); Рідше [витрачають гроші] – на подарунки дівчатам, або на покупку своєї «мрії», наприклад, ролики чи «наворочений» спортивний велосипед (ВЗ, 4.09.2001); Іграшки створюють задля того, аби їх ламали допитливі дитячі ручки. Незалежно від того, наскільки ця іграшка «наворочена» і дорога (ПіК, 2000, № 34). БСРЖ, 369.

НАГРІТИ, -ію, -ієш, док., кого (на скільки); торг., бізн., мол. Обдурити когось. Продавиця мене знову нагріла, коли ковбасу купував (Запис 1997 р.). БСРЖ, 369; ПСУМС, 47.

НАГРУЗІТИ, -нагрузю, -нагрузиш, док., кому; мол. Збрехати, обдурити когось. Я їм нарузив, що приїхав у довготривалі відрядження, готелі всі забиті <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

НАДОВБÁТИСЯ, -аюся, -аєся, док.; нарк. Накуритися марихуани.

НАДРА́ТИСЯ, -деру́ся, -дерéся, док.; жрм, крим. Те саме, що НАБУХАТИСЯ. Учора я надравсь, / Сьогодні в дупу п'яний – / А може це любов? (Ю. Позаяк, Шедеври). БСРЖ, 370; СЖЗ, 71; ЯБМ, 57.

НАДРІ́НКАТИСЯ, -аюся, -аєся, док.; мол. Те саме, що НАБУХАТИСЯ.

НАДРІ́НЧЕНИЙ, -а, -е. мол. П'яний.

НАДРО́ЧЕНИЙ, 1. -ого; крим. Службовий пес, навчений рвати людей на м'ясо. ЯБМ, 1, 57.

2. -а, -е. Про досвідчену, вправну у виконанні певних дій, людину. <...> менти надрочені будь здоров, чого та звід-

ки, тицьнув справку про звільнення, на вдавися, повіриш, тверезого за появленіє, тверезого итрафанули <...> (Є. Пашковський, Безодня).

НАЖÉРТИСЯ, -жеру́ся, -жерéся, док.; мол., жрм; зневажл. Напитися доп'яну.– *Нажеруться, ще якогось коника викинуть, сказав Іван Янюк <...>* (В. Гужва, Плато над прірвою.) БСРЖ, 371; ПСУМС, 47.

НАЖЛЎ́КТИСЯ, -кчуся, -кчешся, док.; жрм. Напитися (переважно про спиртні напої). <...> занесе до свого записничка власні спостереження щодо свинства українських чоловіків, які в присутності дами дозволяють собі нажлуктитися до непритомності (А. Му-харський, Попса для еліти); *Нажлуктився та дав себе піймати якісь хвойді* (СМ, 2.02.2001); «*Нажлуктитися кави*» – багатогодинні розмови про політику чи мистецтво, коли безконечні теревені розбавляються багаторазовим вживанням кави, від чого починає нудити, а потім кам'яніє шлунок (Т. Даниленко Алкоголь і кава...).

НАЖЛЎ́КТАТИСЯ, -кчуся, -кчешся, док.; мол. Те саме, що НАЖЛЎКТИТИСЯ. У кінці 90-х деякі викладачі дозволяли собі таке – зітнорувати роботу, за яку не платять, і нажлўоктатися посеред білого дня (М. Мишкало, Майже європеєць). ПСУМС, 47

НАІВНЯ́К, ч.; мол. 1. -а́; жарт. Наївна людина.– *Давай не будемо про це. Звичайна історія. Нічого нового. Ще один наївняк пошився у дурні* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Шукав, наївняк, ідеалу в забутому Богом райцентрі*

(А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках). БСРЖ, 371.

2. -у́; у знач. збірн. Про наївних людей, вчинки. Його поведінка останнім часом – суцільний наївняк (Запис 1999 р.). БСРЖ, 371.

◆ **Купити на наївняк кого.** Удати з себе наївну людину, увівши цим в оману когось. Чомусь наступна думка, що пронизала мою дзвінку голову, горланила, що треба спробувати прошилангувати, купити їх на наївняк і дурну щирість (М. Бриних, Голосіння з-під снагу).

НАЇДЖАТИ, -аю, -аєш, НАЇЗДИТИ,

їжджу, їздиш, на кого.; крим., мол., бізн. 1. Поводитися агресивно щодо до когось; висувати претензії; погрожувати комусь, застосовувати насильство. Будуть наїжджати – дзвони мені, й проблем не буде! (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 370; ЯБМ, 58.

◆ **Наїжджати возом на кого, жрм.** Те саме. ФССГД, 49.

2. Здійснювати пограбування, військові напади. У степовій частині Криму виділялася банда «Сулеймана», що «наїздила» не тільки на приватних підприємців, але й на колгоспи, державні підприємства (ВіП, 200, № 5). БСРЖ, 370; ЯБМ, 58.

НАЇЗД, -у, ч. 1. крим. Грабіж, розбійний напад з метою знищити конкурента у діловій сфері. ТСРОЖ, 114; ЯБМ, 2, 58.

2. жрм, мол. Критичні зауваження, претензії до когось. БСРЖ, 370; ПСУМС, 47; ТСРОЖ, 115.

НАЇХАТИ, -їду, -їдеш, док., на кого.

1. мол. Виляяти, розкритикувати когось; присікатися до когось. Президент «наїхає» на парламент (заголовок статті) (УМ, 8.03.2001); У Мінську знову «наїхали» на незалежну пресу (ВЗ, 5.08.2002). БСРЖ, 370; ПСУМС, 47; ТСРОЖ, 115.

2. крим., жрм. Напасти з погрозами, бажачи добитись чогось, часто у фінансовій сфері.– А ви не хочете розповісти мені про тих людей, котрі наїхали на мене сьогодні вранці? – вкраділиво поспитав я (Л. Кононович, Феміністка); Вона повідомила, що на її родича – молодого підприємця – «наїхали» рекетири (УМ, 17.08.2002). ТСРОЖ, 115; ЯБМ, 2, 59.

НАЙТУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; мол.

Ночувати. Найтував у подруги. БСРЖ, 371; ПСУМС, 371.

■ Від англ. *night* – ніч.

НАКАПАТИ, -аю, -аєш, док., (кому, на

кого); жрм, мол., крим.; несхвальн. Донести на когось.– Дивись, щоб потім на нас не плакала – сказала увечері мама (Тамара таки встигла «накапати» ...) (С. Антонишин, Тюльпани на вісімнадцяте). БСРЖ, 371; СЖЗ, 71.

■ Від нім. жарг. *karren, caroren* – зраджувати, виказувати, доносити. Дзєндзєлівський, 261.

НАКАТЄЛЛО, невідм., ч.; мол.; жарт.

Друг, з яким разом пиячать. ПСУМС, 47.

■ Див. НАКОТИТИ.

НАКАЧАННИЙ, -а, -е; мол. Який перебуває від дією наркотику, ліків, спиртного і под. Я вже бачив курвів, я бачив обкуреного коридорного, я навіть встиг привітатись з кількома сусіда-

ми-турками, так само, здається, чимось накачаними, хоча, може це в них ментальне (С. Жадан, Біг Мак).

НАКАЧАТИ, -аю, -аєш, *док., кого; мол., жрм.* Напоїти когось спиртним, ліками; увести наркотики і под. *Якось підпийлий дідок заявив, що сусіди в купе його навмисне «накачали», аби обікрати* (ПіК, 1999, № 33).

НАКАЧАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док., чим.* Ужити спиртний напій, ліки тощо. *Ще на античних олімпіадах дехто з учасників не гребував «накачатись» перед змаганням зіллям, яке стимулювало фізичну витривалість та знімало напругу* (ПіК, 1999, № 34).

НАКВАСИТИСЯ, -шуся, -сишся, *док.; крим.; жрм.; мол.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. *<...> тут все так дорого, особливо баби, та й то кобили; добре їм! мають банкомата між ногами; а тут героїном паршишся і одні стукачі кругом, – як тутай з горя не накваситись?* (С. Пашковський, Щоденний жезл). СЖЗ, 70.

НАКИДАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. *Вони вже накидалися у барі* (Запис 2001 р.).

НАКИРЯТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.; мол.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. БСРЖ, 373; СЖЗ, 71.

НАКОЛО́ТИ, -лю, -леш, *док., кого.; мол., жрм.; несхвал.* Обдурити, ввести в оману когось. *Та так звана інвестиція двом діяч... і зовсім нічого не коштувала: вони просто «відстібнули» якусь там крихітку від тих солідних сум та ще й при цьому умудрилися добряче «наколоти» своїх колег по бізнесу*

(З виступу по радіо, 2001 р.). БСРЖ, 373; ЯБМ, 2, 62.

НАКО́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок., ко-го; жрм.* Обдурювати когось. *Наколюють народ на базарі. // жрм.; жарт.* Розігрувати когось. *Давай його наколемо.*

НАКОТИТИ, -чу́, -ко́тиш, *док.; мол.* Випити спиртного напою. *Накотили по гранчаку.* ПСУМС, 47.

НАКРІТИ, -ію, -ієш, *док., кого; крим.* Виявити когось. *Одне з таких підпільних підприємств «накрили» співробітники відділу боротьби з економічними злочинами у Запоріжжі* (УМ, 14.09.1999). ЯБМ, 2, 63.

НАЛ, -у, ч.; *жрм.* Гроші готівкою. *Підливають олії у вогонь і сусіди – лівів'яни. Їхні бізнесові структури скуповують волинське борошно і платять, не торгуючись, «налом»* (УМ, 3.02.2000).

* *Образно.* *Крим і нал / конвертується в крик і шал / шал і крик у Шалі... і жалі* (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 373. ТСРОЖ, 120.

◆ **Чорний нал**, *бізн., крим.* Надприбутки, що не контролюються державою. – *Предлагаю нал под двадцятипроцентну скидку <...> – Чорний нал? – схиذنенько скривився Мальчик* (В. Даниленко, Київській мальчик); «Чорний нал» *партійного краху. А шлейф «чорного налу» тягнеться за партією мінімум років на десять* (День, 18.02.2000); *Мені запропонували роботу бухгалтера з 8-годинним робочим днем, з усією чарівністю податкових перевірок, «чорним налом» тощо за 250 грн* (ВК, 3.04.2001); *Будівельники займають у*

переліку нелегалів почесне перше місце. Безліч приватних контор платить т. з. «чорним налом», тобто не через бухгалтерію, а з кишени – в кілька разів менше, ніж киянину (ПіК, 1999, № 26). БСРЖ, 373.

НАЛАПША́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*, *кому*; *мол.* Набрехати комуся. Тобі що не налапшай, ти й повіриш. ПСУМС, 40.

НАЛИВА́ЙКА, -и, *жс.*; *мол.*, *жрм.* Кафе, де продають спиртне на розлив. У столиці зареєстровано 8000 торгових закладів, де санкціоновано продаються горілчані вироби. Насправді ж «наливайок» набагато більше (УМ, 26.01.2002). ПСУМС, 47.

НАЛІЧМА́Н, -у, *ч.*; *крим.*, *бізн.*, *мол.*; *жарт.* Те саме, що НАЛІ. БСРЖ, 373.

НАЛІЧМА́НОМ, *у знач. присл.* Готівкою. [Руслан:] Треба сьогодні у нього щось стрільнути! Налічманом! Готівкою! (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 374.

НАМАЛЮВА́ТИСЯ, -лююся, -лю́єшся, *док.*; *мол.* З'явитися десь. Юні росіяни, що вже встигли «намалюватися» у турнірах серії Великого шлему (СГ, 6.10.2001). БСРЖ, 376; ЯБМ, 1, 71.

НАМАХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*, *кого.*; *жрм.* Обдурити когось. Подумки тишився з того, як йому вдалося «намахати» наївненьку іноземку, та ще й представницю найдавнішого фаху (СМ, 23.01.1998).

НАМІЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *док.*, (*куди*); *жрм.* Зібратися кудись, приготуватися зробити щось. – Не зважай! Якщо жінка намилилась їхати, її ніяка

любов не затримає (Є. Кононенко, Рожеве світло...); <...> я вступився за чокнутого, мовляв, <...> зрозумійте каліку, проте чорт зна, мабуть, думав намитись <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 374; ЯБМ, 2, 67.

НАПÉРСТОК, -тка, *ч.*; *маф.* Шахрайська гра на вулиці. ЯБМ, 2, 67.

НАПÉРСТОЧНИК, -а, *ч.*; *маф.* Шахрай, який заробляє грою в наперстки. <...> нарвалися на наперсточників <...> (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 67

НАПЛÉЧНИК, -а, *ч.*; *пласт.* Рюкзак. Пласт. сл.

НА́РИ, нар. ♦ Загнати під нари мокрими трусами, *мол.*; *жарт.* Насміятися з когось; принизити когось. ПСУМС, 47

НАРКАЛІ́ГА, -и, *ч.*; *мол.* Те саме, що НАРКАШ. Це місце люди здебільшого оминають, бо кілька років тому тут підрізали дільничого міліціонера з місцевими наркалігами... (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

НАРКА́Ш, -а́, *ч.*; *мол.* Наркоман.

■ Жарт. контамінація *наркоман* і *алкаш*.

НАРКО́М, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Наркоман. Знайомий нарком. БСРЖ, 376.

НАРКОТА́, -і́, *жс.*, *збірн.*; *мол.*, *нарк.* 1. Наркотики. Після здійснення слідчих дій всю затриману й конфісковану «наркоту» спалено (ДУ, 7.09.1999); – Він правда наркоту винюхує? – Віта з повагою провела пса поглядом (А. Кокотюха, Останній раз). * У порівн. [Пам'ять] – наче наркота, яка спершу окрилює, збуджує, а потім піддає диким тортурам (А. Дністровий, Невідо-

мий за вікном). БСРЖ, 376; ПСУМС, 47, ТСРОЖ, 121; ЯБМ, 2, 71.

2. *зневажл.* Окремий представник чи соціум, компанія наркоманів. БСРЖ, 376; ТСРОЖ, 121.

НАРКОТНЯ, -і, збірн.; мол.; *зневажл.* Те саме, що НАРКОТА2. <...> ця сумна наркотня на вокзалах / ця вітчизна – валіза <...> (В. Цибулько, Ангели і тексти).

НАРКОША, -і, ч.; мол.; *жарт.* Наркоман. <...> хто б міг подумати, що вона, Інка, така респектабельна, така охайна, – що так довго берегла себе для когось ліпшого. потрапить у лапи до цього нарकोші <...> (О. Ульяненко, Сталінка). БСРЖ, 376

НАСИНЯЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, док. Напитися доп'яна; сп'яніти. ПСУМС, 63.

НАСТРІЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*; *жрм.* Набувати щось, настирливо випрошуючи. Де це ти таких яблук настріляв? Чабаненко 1992, 2, 347.

НАСТРІЛЯНИЙ, -а, -е; *жрм.* Добутий шляхом випрошування, жебрацтва. Бичі на сходах рахують настріляні сигарети (Є. Пашковський, Вовча зоря). Чабаненко 1992, 2, 347.

■ Див. СТІЛЯТИ.

НАТІРКА, -и, *ж.*; мол. Те саме, що НАВОДКА.

НАТРАХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, док.; мол. Мати статевих контактів доволі, досхочу, до повного задоволення. Він, щойно виросло в нього бажання, дістав сексу, скільки хотів, наптрахався до армії по самі вуха, і секс відтоді не був для нього ні таємницею, ні свин-

ським тупим бажанням <...> (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

НАТУРА, -и, *ж.* ♦ В натурі, *жрм.* крим. 1) у функції вставного слова. Справді. В натурі, уматово! (МТ, 1999, № 16); – Я можу й горілку, до іноземних лікерів не привчена, в натурі, – буркнула Настя... (М. Омельченко, Свято біди); 2) у знач. вигуку. Вираження негативних емоцій. <...> нехай оближуться гелуни, в натурі, розбий їх паралічем (Є. Пашковський, Безодня).

НАТУРАЛ, -а, ч.; *гом., мол.* Гетеросексуальний чоловік. – <...> Тобі подобаються хлопчики чи ти й досі дрімучий натурал? (А. Мухарський, Попса для еліти); Мужчину ж гетеросексуала називають переважно «натурал», але деякі осередки мають власні відповідники <...> (ПІК, 1999, № 12).

НАТУРАЛКА¹, -и, *ж.*; *гом., мол.* Гетеросексуальна жінка. БСРЖ, 378.

НАТУРАЛКА², -и, *ж.*; мол.; *жарт.* Натуральне вино.

НАТЯГНУТИ, -ягну́, -ягнеш, док., *кого*; мол. Здійснити статевий акт з кимсь. Оглядаю ментелепу: струнка, у відверто-коротенькій спідничці; при нагоді можна було б її натягнути, але кілька гнійних прищів на лобі змушують про це забути (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 378.

НАФАРШИРОВАНИЙ, -а, -е; мол., бізн. Багатий, розкішний, з необхідними технічними даними (про автомобіль, комп'ютер, радіоапаратуру і под.). І це про ті часи, коли Юрко міг собі дозволити купівлю «нафаршированого» BMW за

кілька десятків тисяч! (МТ, 1999, № 14).

НАФІГ; НА ФІГ; НАФІГÁ; НА ФІГÁ, у знач. займ., присл., кому що; жрм. Для чого. [Аркан:] <...> *Нафіг взагалі нам ця морока? Набридло все це... самотвердження* (Б. Жолдак, Голодна кров); <...> *Сільві навіть позичила туркам анальгін, хоч на фіг їм анальгін, не розумію* (С. Жадан, Біг Мак); *А на фіта тепер чесні книжки? Ніхто не розуміє* (Книжник, 2000, № 4). // Ні для чого. *Зі смертю пані Рені вона відгородилася від усіх. Світ став «картонним» і нафіг не потрібним* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 378; ПСУМС, 73.

НАФТАЛІН, -у, ч.; мол.; жарт.-ірон. Немодний, несучасний твір мистецтва. *Протягом тижня в кінотеатрі «Україна» демонстрували найяскравіші європейські хіти останніх років. І навіть попри те, що серед них не було виразного нафталіну, зал залишався напівпрожнім* (ПіК, 2001, № 21); *Наш басист підробляє в кабаку: лабає нафталін* (ПСУМС). ПСУМС, 47.

НАХЛЯТИСЯ, -яюся, -яєшся, док.; мол., жрм; зах. Напитися спиртних напоїв; сп'яніти. *Добряче нахлявшись, зажадали ще пива. але шинкар відмовився їм наливати* (Ю. Винничук, Львівські шинки).

НАЧІТАНИЙ, -а, -е; крим.; жарт. П'яний. БСРЖ, 379; СЖЗ, 73.

■ Див. ЧИТАТИ.

НЕБАШЛЬОВИЙ, -а, -е; мол. 1. Недорогий. ПСУМС, 6.

2. Який не дає можливості заробити багато грошей. *Небашльова справа. Небашльова робота*. ПСУМС, 6.

■ Див. БАШЛІ.

НЕ́БО, -а, с. ♦ **Небо в клітинку**, крим. Решітка на вікні. <...> *скосний злочин тягне за собою 10–15 років «неба в клітинку» з конфіскацією майна* (УМ, 21.03.2001). ЯБМ, 2, 82. ♦ **Небо в клітинку бачити**, крим. Перебувати у камері. *Чи побачить Савлохов «небо в клітинку» вирішить 2 червня суд* (УМ, 30.05.2000). ЯБМ, 2, 82.

НЕВИГРІБА́ТО, невідм, с.; муз.; жарт. Неспроможність виконання при великому бажанні грати; завищення планки виконавського рівня. Цсацура.

НЕЗАРА́Х, -у, ч.; студ. Не зараховано. *Ним [телефонним терористом] виявився відрахований за прозули і «букет незарахів» другокурсник музично-педагогічного факультету* (УМ, 4.04.2000).

НЕЛЕГÁЛ, -а, ч.; торг.; жарт. Продавець, який торгує на ятіці приватного підприємця (без відповідних документів).

НЕМІ́РЯНО, присл., безос.-пред.; жрм. Багато, досить чого-небудь. *Чоловік у костюмі «від кутюр», поголений, напаччений, у кишенях бабок неміряно* (УМ, 21.06.2000). БСРЖ, 381.

НЕОДУ́ПА, -и, ч. і ж.; мол. Дурна, некмітлива людина. *НЕОДУПА – придурак, давн* (Синопис станіславський неонов'язковий).

НЕПРОСУ́НУТИЙ, -а, -е; мол., жрм. Відсталий, консервативний, несучасний. <...> *можна і в джинсові костю-*

ми з лаінованим золотом або срібним покриттям, але цей одяг навряд чи шокуватиме «непросунутих» батьків або консервативного начальника <...> (День, 25.05.2001).

НЕПРҰХА, -и, ж.; мол.; несхвальн. 1.

Невезіння, смуга невдач; неталан. *Повз гору лахміття, під якою нишкне розтерзаний життєвою «непрухою» Ваня Кайн, вислизаси у роздягальню <...> (Ю. Андрухович, Московіада); А всім іншим заки поясниш, що воно таке, оте «кібер-лібср», – не один десяток років пройде, а вибори ж, на біду, менше, аніж за рік. Непруха... (ВіП, 2001, № 24–25); «Непруха», здавалося, продовжує переслідувати дівчину... (СМ, 27.07.2001). БСРЖ, 382; ПСУМС, 48.*

2. Сумне, невеселе життя. <...> попри усю непруху, попри тугу, ачей, / невже ви самі не бачили, невже не мали очей <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). * Образно. <...> і сині ледь видимі янголи непрухи виснуть / над їхнім волоссям <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 382.

НЕРУХОМІСТЬ, -мости, ж. ♦ Російсь-

ка нерухомість, мол.; жарт.-ірон. 1) Стан повного си'яніння. 2) Відсутність ерекції у чоловіка.

НЕТЛІНКА, -и, ж.; інтел.; ірон. Худож-

ній твір некомерційного плану, який створюється «для душі». Відтоді <...> я повірив у себе як письменника: отже, якась сила берсгла мое життя, аби я таки сотворив свої «нетлінки» (В. Дрозд, Жигтя як життя). БСРЖ, 382.

НЕФО́РИ, -ів, мн. Неформальна молодь (хіпі, наприклад), що відрізняється одягом, зовнішнім виглядом.

НЕХІ́ЛИЙ, -а, -е; мол.; схвальн. Гарний, чудовий; такий, що викликає схвалення. *Нехилий сценарій. Нехилий словничок. БСРЖ, 382.*

НЕХІ́ЛО, присл., безос.-пред. мол.; схвальн. Добре, чудово. <...> головний редактор цього видання Роман Коваль помістив у книжці сім сторінок власних афоризмів <...>, директор проекту Андрій Коваль «розписався» аж на 21 сторінку, редактор проекту Володимир Черняк – на 17. Нехило, дозволю собі сказати (Книжник, 2001, № 13). Нехило погуляли.

НИ́ЗІ, -ів, мн.; муз. Низькі частоти у музиці. Цеаура.

НИ́ЗИТИ, ніжу, ніжеш, муз. Відтворювати звуки нижчої за бажану чистоти. Цеаура.

НИ́ТКА, -и, ж.; муз. Струна. ПСУМС, 48

НИ́ЧКА, -и, ж. 1. крим. Потаємне місце для зберігання заборонених чи крадених предметів. БСРЖ, 387; СЖЗ, 74

2. мол. Схованка. *Ми з другом, щоб облити атестат, купили пляшку напівзабутого нині болгарського солодкого вина «Варна». І шукали таку «ничку», щоб вчителі «не спалили» (О. Червінський, Ничка); Найкомфортабельніші ж «нички» в зимову пору для них – на столичному залізничному вокзалі. Можна знайти собі раба – з таких же бродяжок або «домашніх синків», що випадково трапляються на дорозі, й примусити їх жебракувати*

для себе (УМ, 24.02.2001). БСРЖ, 387; ПСУМС, 48.

3. *мол.* Гроші чи запаси на чорний день. ПСУМС, 48.

4. *мол.* Місце, де можна дістати спиртне, – магазин, особисті запаси та ін. *Відтоді шулявські, а пізніше дарницькі релігії життя виробили у мені стійку асоціацію «ничка – спиртне»* (О. Червінський, Ничка). БСРЖ, 387.

НІГЕР, -а, ч.; *мол.* Негр.

НІЖКА, -и, ж. ♦ *Ніжки Буша*, *жрм.*; *жарт.* Курячі стегенця, імпортовані з США. *Я захпнув руку у жовтий поліетиленовий пакет і витяг звідти «ніжку Буша», як на усьому пострадянському просторі: називають курячі стегенця. Вона була ще теплою, з ароматною хрусткою шкіркою, і я з великою насолодою спрямував її у шлунок* (С. Бортніков, Літературний проект «Спецагенти»). БСРЖ, 385

■ Перша партія стегенець була направлена в Росію з США як гуманітарна допомога за часів правління Дж. Буша-старшого. БСРЖ, 385.

НІМІЙ, -ого; *шк.*; *жарт.-ірон.* Двієчник.

НІМФЕТКА, -и, ж., *муз.*; *жарт.-ірон.* Ф. Кіркоров під час виконання пісні «Зайка моя». Цсацура.

НІШТЯК; НІЧТЯК. 1. *безос.-пред.*, *присудк.*; *крим., мол.* Усе гаразд, добре. <...> в своїй комуналізі читати стіхі комунаїці і мати у сраці режим і вождя / і ціну на водяру а решта ніштяк (В. Цибулько, Майн кайф); *Я іду, не поспішаю, папіроса в зубах. Сонце нині*

сяє, а мені тепер ніштяк (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»); <...> *а як дома? – Дома нічтяк* (Р. Кухарук, Люби-ти хлопчика). БСРЖ, 383; ПСУМС, 78; ЯБМ, 2, 87.

2. -а, ч.; *мол.*; *схвальн.* Щось дуже гарне, відмінної і високої якості, те, що є джерелом приемних емоцій. *Суцільні «ніштяки» Шипота. Культова гра неформалів* (ПіК, 2000, № 33). БСРЖ, 383.

■ З циган., де *nust* – «нема; нічого», в свою чергу, з німецького (можливо, через їдиш) походження: *nicht* – «ні» у розмовній мові вимовляється як [*nischt*]. Грачев, Мокиєнко, 129.

НОГА, -ї, ж. *мол.*, *муз.* Ніжки басового барабана. ПСУМС, 48.

♦ **Крутити ноги**, *мол.* Тікати. ПСУМС, 38. **Ноги щупати**, *крим.* Готуватися до втечі. СЖЗ, 74. **Робити / зробити ноги**, *крим., мол.*; *жрм.* Утікати, бігти, здійснювати втечу; поспіхом залишити якесь місце. *Його не наздогнати! – закричав Стас. – Робимо ноги звідси, чуєш? Не до нього!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Харісон «робить ноги», отримуючи більш як 21 млн. «зелених» компенсації* (УМ, 18.04.2001). СЖЗ, 88; ФССГД, 171.

НОМЕР, -а, ч. ♦ **Твій номер шостий**, *жрм.* Не втручайся у справи інших. – *Сиди спокійно, бо твій номер шостий*. ФССГД, 130.

НОРА, -ї, ж. ♦ **Шниряти по норах**, *жрм.* Часто міняти місце роботи. ФССГД, 130.

НОСОРІГ, -рога, ч.; *мол.*; *жарт.-ірон.* Уродженець Кавказу. *Нині на базарі*

мандарини тільки в носорогів (Запис 1998 р.).

НУК, -а, ч.; абрєв.; інтел.; жарт.-ірон. Скорочення: «новий» українець. Але то [дорогі книжки] для нуків – нових українців/-інок (Книжник, 2001, № 22).

НУЛЬОВИЙ, -а, -е. 1. крим., мол.; не-схвалн. або жарт.-ірон. Людина без грошей. Я сьогодні нульовий. БСРЖ, 386; ПСУМС, 48; ЯБМ, 2, 89.

2. мол. Абсолютно новий. Нульовий ві-дек. БСРЖ, 386; ПСУМС, 48.

3. студ. Який нічого не знає. Прийшов на іспит нульовим. ПСУМС, 48.

НУЛЬ-СІМКА, -и, ж. мол., жрм. Пляш-ка місткістю 0,7 л. <...> Бурмило за-

тарився в гастрономчику на Смо-лянці кількома «нуль-сімками» чорни-ла і пляшкою «Житомирської аромат-ної» (В. Врублевський, Замах на генсека).

НУЛЬЦЄВИЙ, -а, -е; мол. Те саме, що **НУЛЬОВИЙ** 2. ПСУМС, 48.

НЮХАЛО, -а, с.; крим., жрм.; зневажл. Ніс. <...> «а в нюхало? Подь сюда!» <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 387; ПСУМС, 48. ■ Слово було відоме бурс.-сем. арго.

НЮХАЛЬНИК, -а, ч.; мол. Те саме, що **НЮХАЛО**. <...> брат собі шморгас нюхальником <...> (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 49

О

ОБАЛДЕМУА́, невідм., с.; мол.; жарт. Стан ейфорії.

ОБДОВБА́ТИСЯ, -аюся, -аєся, док.; нарк. Досягти стану ейфорії під дією марихуани. Горілки – набухатися, трав-ки – обдовбатися!.. (УМ, 3.02.2000). БСРЖ, 388.

ОБЕРПО́Ц, -а, ч.; мол. Те саме, що **ПОЦ**. ПСУМС, 49.

ОБИЗЯ́НКА, -и, ж.; мол. Жіночий ста-тевий орган.

ОБИЗЯ́НА, -и, ж.; муз.; ірон. Популяр-ний співак, користуючись авторитетом якого в одну з ним програму включа-ють менш професійних чи популярних виконавців. Цеаура.

ОБКОВБА́ШЕНИЙ, -а, -е; мол. Який по-гано почуває себе після куріння нарко-тику. <...> о, якщо він не хоче тягати з собою цілий вечір обковбашеного інду-са, може він не такий безнадійний і хо-ча б трішки думає, що робить <...> (С. Жадан, Біг Мак).

■ Див. **КОВБАСИТИ** 3.

ОБКУ́РЕНИЙ, -а, -е. нарк. Який перебу-ває під дією викуреного наркотику. Ти не думай, що тобі це так обійдеться. я про все розпитала, – і як її зовуть, і як ви утрюх план курили, і як на джипі ганяли обкурєні... (Л. Кононович, Фемі-ністка). БСРЖ 389; ПСУМС, 49.

ОБКУ́РИТИСЯ, -ріюся, -ришся, док.; нарк. Викурити велику дозу наркотику.

Обкурившись наркотиками, не приходячи до тями, на другий день всі четверо померли. (Синопис станіславський неонов'язковий). БСРЖ, 389; СЖЗ, 74; ЯБМ, 2, 93.

ОБКЎРКА, -а, ч.; нарк. Ефект після куріння наркотику. ♦ **3 обкурки**. У стані абсінентного синдрому після викурювання наркотику. *В принципі перша сотня кілометрів мені знайома, минулого року я їздив тут автостопом, мене тоді підібрав якийсь божевільний панк, який весь час нервово хлебтав спрайт, його сушило, схоже він був з обкурки <...>* (С. Жадан, Біг Мак).

ОБКЎРЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, *недок.*; нарк. Відчувати стан наркотичної ейфорії, викурюючи певну дозу наркотичної речовини. *Слідів Антоничевої присутності варто шукати саме там, серед них, в їхньому нелегальному нічному клубі, де Бодлер обкурюється опіумом, Георге галюцинує прекрасними юнаками, Рембо вибльовує власну передчасність* (Ю. Андрухович, 3 «Нового роману»).

ОБЛАЖАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок.*; крим., мол. Потрапити у незручне становище через свою помилку. *<...> хто з нас, зрештою, може сказати, що жодного разу не облажався, доля хитро і навчено розставляє свої пастки <...>* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 389; ЯБМ, 2, 93.

ОБЛАМАТИ, -аю, -аєш, *док.*; мол.; кого. 1. Переконати когось у недоцільності виконання певних дій, вчинків. ПСУМС, 49. 2. Дати словесну відсіч; висміяти когось. ПСУМС, 49

3. *безос.-пред.* Комуś щось набридло робити. *<...> нарешті й мене обламало / набридло / набри <...>* (В. Стах: Молоде вино); *Мені поки що досить! Обламало! Зрозуміло?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ОБЛАМАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док. 1.* від чого; мол.; *несхвальн.* Зазнати невдачі; відчутти розчарування. *Обламитися – розчаруватися у своїх сподіваннях (КСМС); <...> ось, мовляв, юні представники слов'янської культури, меломани, так би мовити, теж обламалися і не змогли до кінця додивитися цей чортів мультик <...>* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 390.

2. мол. Не зробити щось через лінощі. *Обламалася прибирати в кімнаті.* ПСУМС, 49.

3. мол. Перестати активно діяти, заспокоїтися. *Першим, хто обламався волати, був Здоренко Юра – гітарист* (МТ, 1999, № 16). БСРЖ, 390.

ОБЛАМУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, кого; мол. 1. *несхвальн.* Завдавати комуś неприємних емоцій, дискомфорту; розчаровувати когось. *Він постійно обламує гостей своєю поведінкою* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 389.

2. Висміювати, давати словесну відсіч комуś. *Якби ця історія тривала якись сторінок двадцять <...> та її читали чи розповідали у товаристві друзів, всі б давно змудилися і почали «обламувати» занудного промовця* (Книжник, 2001, № 19).

ОБЛОМ, -у, ч.; *несхвальн.* 1 мол., крим. Невдача; руйнування планів. *Так що в мене обломи на руду написані* (А. Ко-

котюха: Іменник). ПСУМС, 49; СЖЗ, 75; ТСРОЖ, 126. ♦ **Облом Іванович**. Те саме.

2. *мол.* Важкий душевний стан; негативні емоції, переживання. БСРЖ, 389. ♦ **В облом [пішло]** кому що. Щось комусь неприсмно, викликає негативні емоції. *Ідуть на пошту всі дівчата – / їм передплата «не в облом», / Бо якщо голову втрачати, / то тільки разом із «УМом»* (УМ, 8.06.2000). БСРЖ, 389.
3. *у знач. безос.-пред., кому.* Про апатію, небажання щось робити. <...> якщо просто поговорити хочеться, то мені облом – жрать хочу (М. Бриних, Голосіння з-під снігу); *Хвилину порозміркувала, чи не повносити доповнення до довідника <...>, але мені облом* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); – *Облом же мокнути!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 389.
4. *у знач. вигуку.* Вираження досади, роздратування. [Генерал:] *Що це за цивільні з вами?* [Другий хлопець у шкірянці:] *Облом, пане генерале. Діяльність Надзвичайного Комітету припинено* (О. Ірванець, Прямий ефір). БСРЖ, 389.

ОБЛОМІСТ, -а, ч.; *мол.*; несхвальн. Людина, яка завдає комусь неприємних переживань, несе негативні емоції. *Обломісту, київському хімі* (В. Недоступ: Пропаля грамота). БСРЖ, 390.

ОБЛОМОВ, -а, ч.; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що ОБЛОМІСТ.

ОБНІМОНІ, -ів, *мн. мол.* Обійми. *Не лїзь до мене з обнімонами* (Запис 1999 р.).

ОБРА́ЖЕНИЙ, -ого, ч.; *тюр.*; *зневажл.* Пасивний гомосексуаліст, якого всі принижують і ображають. *Слово «образився» намагаються не вживати, поза як ображеними називають насильницьки «опущених», тобто звалтованих* (А. Кудїн, Як вижити у в'язниці).

ОБРУ́ЧЕК, -чека, ч.; *пласт.* Кільце для стягування триколірної (жовтий, малиновий і зелений) косинки на шиї, аби її не в'язати вузлом. Пласт. сл.

ОБС, *невідм., абрєв.*; *мол.*; *жарт.* Одна Баба Сказала (ненадійне джерело інформації). ПСУМС, 49.

ОБСТА́ВИТИ, -влю, -виш, *кого.*; *крим.*, *мол.* Обдурити. *Вони вирішили мене обставити* (Запис 2000 р.). ПСУМС, 49; ЯБМ, 2, 97.

ОБХАЙРА́ТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*; *мол.* Підстригтися; обрізати волосся. БСРЖ, 393; ПСУМС, 74.

■ Див. ХАСР.

ОДИН, одного. ♦ **Один з нас**, *гом.* Гей. *Гомосексуалізму тут ніхто не соромиться, самі себе називають геями (гей – офіційно визнаний термін і інші вважаються нетактовними або відверто образливими), а один одного – «один з нас» (запозичення зі сленгу американських геїв «one of us»)* (ПіК, 2001, № 1).

ОДИНІ́ЦЯ, -і, *жс.*; *нарк.* Шприц об'ємом один кубічний сантиметр. ПСУМС, 49.

ОДІРВА́ТИ, -вú, -веш, *док.* 1. *крим.* Украсти. БСРЖ, 407; СЖЗ, 26; ЯБМ, 2, 124.

2. *крим., жрм.* Роздобути, дістати (напр. дефіцитний товар). [Річmond:] *(виштовхнувши з-під стільця сумку). Де ти такий галіміий сумешнік одірвала?*

(Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 407; СЖЗ, 26; ЯБМ, 2, 124.

ОЗВІРІН, -у, ч.; *мол.*; *жарт.* Міцний алкогольний напій. ПСУМС, 49.

ОКЕЄЧКИ. 1. у знач. частки; *мол.* Те саме, що ОКЕЙНО¹. – А свині? – Свині тебе дочекають. – Но то окесчки (Р. Кухарук, Люби́ти хлопчика).

2. *безос.-пред.* Добре, чудово. Все в мене в житті буде окесчки.

ОКЕЙНО, *мол.* 1. у знач. частки. Уживається для вираження згоди; добре. <...> [українізована лексема] окейно має стверджувальну сему, що означає згоду, прийняття пропозиції (Н. Шовгун, Формування українського...). ■ Від англ. **O. K.** – «добре!», «гаразд!», «згода!».

2. *присл.*; *безос.-пред.* Добре; гарно. Працюється сьогодні окейно. Все в мене окейно.

ОКО, -а, с. ♦ **Мутне око**, *мол.*; *жарт.* Косоока людина. ПСУМС, 49.

ОКРІП, окропу, ч. ♦ **Прискати (пісяти) окропом**, *мол.*; *ірон.* Надмірно радіти, бурхливо виявляти своє захоплення. Ти що ж – справді вважаєш, що коли у тебе – стоїть, і не зразу кінчаєш, то ти вже й князь, і жінка мусить суцяті ніжками й прискати окропом, іно ти зволиш до неї доторкнутися <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); Микола відшліфував свій дар словоблуда-жінколюбів в таке довершене ораторське мистецтво, що жіноцтво <...> просто-таки окропом піяло від захвату (Г. Тарасюк, Гаспид і Маргарита). БСРЖ, 255.

ОЛДОВИЙ, -а, -е; *мол.* 1. Старий (про людину, річ). Олдова сумка. БСРЖ, 397, ПСУМС, 49. // *муз.* Про стару мелодію. Цуацура О.

2. Бувалий, досвідчений. <...> сам Макаренко був найбільш відбитим і олдовим масоном <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). ПСУМС, 49.

■ Від англ. *old* – старий.

ОЛЕНЬ, -я, ч.; *крим.*; *зневажл.* Наївна людина. БСРЖ, 397; СЖЗ, 75. ♦ **Фарширований олень**. Наївний інтелігент. БСРЖ, 397; СЖЗ, 75.

ОЛІВЕЦЬ, -вця, ч.; *жрм.* Споруда телекомплексу на Сирці у Києві. Здається, населення столичного «олівця» – як називають кияни будинок телекомплексу – вже призвичаїлося до подібних пертурбацій <...> (День, 20.08.1999).

ОПОХМЕЛЯТОР, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Випивання спиртного напою для зняття алкогольно-абсинентного синдрому. <...> вже першосічневого ранку розпочинається друга частина дійства під кодовою назвою «народ гуляє» – святковий «опохмелятор», пошуки у шафі чи під ліжком втрачених за ніч гостей <...> (ПіК, 2002, № 47–48).

♦ **Умикати / увімкнути опохмелятор**. Починати / почати пити спиртне для зняття алкогольно-абсинентного синдрому.

ОПУПІТИ, -ію, -ієш, *док. крим.*, *жрм.* Відчути стан стресу, збентеження, занепокоєння. <...> бригадир опупів, закликає до «єсве», культура, дипломати по три слова бовкнуть і мовчать в коридорі <...> (С. Пашковський, Безодня); Опупіти можна. Наш комбінат вихо-

дить на світовий ринок <...>. *Це з його-то продукцією* (Є. Дудар, Хунта діє).

ОПУСКА́ТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *кого*.

1. *крим.* Позбавляти в'язня високого статусу приниженнями (напр. мужолозством).— *А таких як, ти, сморчок галимий, я опускав на зоні* (О. Яровий, Чекання несподіванки). СЖЗ, 76.
2. *мол.* Принижувати, ображати когось. БСРЖ, 399.

ОПУСТИ́ТИ, опушú, опу́стиш, *док.*, *кого*.

1. *мол.* Принизити, образити когось. БСРЖ, 399.
2. *крим.* З ганьбою вигнати із злочинського угруповання. БСРЖ, 399; ЯБМ, 2, 112. // Позбавити в'язня високого статусу приниженнями. БСРЖ, 399; СЖЗ, 76.

ОСАД, -у, ч. ♦ **Випасти в осад**, *мол.*

Дуже здивуватися несподіваності того, що відбувається. *Чим збираєшся пригломшити, і то так, аби ми дружно – концентровано випали в осад?* (А. Морговський Тінь птеродактиля). БСРЖ, 400.

ОСІДЛА́ТИ, -аю, -аєш, *док.*, *що*; *жрм.*

Випити спиртний напій. *Тим часом творчий «тандем» осідлав другу пляшку коньяку і зупинився на роздоріжжі: відкорковувати третю, чи потім?* (П. Щегельський, Хата-читальня).

ОСТАП, -а, ч.; *мол.* Неврівноважена людина.

ОФІГÉЗНИЙ, -а, -е.; *мол.*; *схвальн.* Те саме, що ОФІГЕННИЙ.

ОФІГÉННИЙ, -а, -е.; *мол.*; *схвальн.* Прекрасний, чудовий; який викликає захоплення. *Офігенна дівчина. Офігенний телевізор.* БСРЖ, 412; ПСУМС, 73.

ОФІГІ́ТИ, -ію, -ієш, *док.*; *мол.* 1. (від *чого*). Відчути здивування, приголомшення від побаченого, почутого. *Я офігів, як побачив нові ціни* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 412; ПСУМС, 73.

2. *мол.* Знахабніти. *Офігити – занадто знахабніти* (Сленг-лікбез 2). ПСУМС, 73.

ОФО́РМИТИ, -млю, -миш, *недок.*, *кого*.

1. *крим.* Обдурити, обшахрувати когось. БСРЖ, 412; ЯБМ, 2, 129.
2. *крим.* Притягти до відповідальності. ЯБМ, 2, 129.
3. *мол., крим.; жарт.* Добитися статевого зв'язку з кимсь. *Сергій так і не оформив її, бо вона, як і більшість молодих, виїхала з України* (Синописис станіславський необов'язковий). // Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 412; ЯБМ, 2, 129. ♦ **Оформити біксу**. Див. БІКСА.

ОФОРМЛЯ́ТИ, -яю, -яєш, *недок.*, *кого*; *мол., крим.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 412; ЯБМ, 2, 129.

ОХРІНÉЗНИЙ, -а, е; *мол.*; *схвальн.* Те саме, що ОФІГЕННИЙ. ПСУМС, 76.

ОЧКО́, -чка́, с. 1. *крим., мол.* Вікно, кватирка. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76. // Вікно каси. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76.

2. *тюр.* Вічко у дверях камери. БСРЖ, 413; СЖЗ, 77.

3. *крим., гом., мол.* Анальний отвір. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 130.

♦ **Очко рвати**, *крим.* 1) Вислужуватися перед адміністрацією колонії. СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 131. 2) Погодитися на акт мужо-

лоства за недокурок цигарки, начиненої гашишем. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76.

4. *крим.* Задня кишеня штанів. БСРЖ, 414; СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 130.
5. *мол.* Унітаз. *Зайшов я в кабінку: на очко в смислі. Налив дікалону в мильницю. Хекнув. Заїв канфетою. Чую – ку-*

ранти б'ють... (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 414; СЖЗ, 76.

6. *карт., жрм.* Гра в карти. БСРЖ, 414; СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 130.

ОЩАДКАСА, -и, *жс.*; *крим.*; *жарт.* Унітаз. БСРЖ, 526; СЖЗ, 77.

П

ПА; ПА-ПА́, *вигук; мол.*; *жрм.* До побачення; прощай. *Вона привіталась і спитала, чи не міг би Банзайчик пояснити дещо з циклу Кальвіна, можливо, розказати глибше. Чудово! Прекрасно! Без проблем, після шостого уроку, відразу, як поіси. Па-па!* (Л. Дереш, Культ).

ПА́ДЛА, -и, ч. і *жс.*; *крим.*, *жрм.*; *зневажл.* Непорядна, підла людина. БСРЖ, 415; СЖЗ, 77; ЯБМ, 2, 132.

■ Від польськ. *padła* – померла скотина, падаль; у рос. жаргон потрапило через посередництво укр. мови. БСРЖ, 415.

◆ **Падла буду**, *тюр., крим.* Клятвенне запевнення в істинності сказаного. – *Ах ти мою твою ядь. Падла буду, коли в порошок не зітру* (В. Тарновський, Порожній п'єдестал); *Гаврош із засуненим в кишені руками підійшов би до Моні, скорчив би бандитську морду й прошипів би: «Ізожгу! Падла буду – ізожгу!»* (Г. Шкляр, Дівчина з калепним). БСРЖ, 415.

ПА́ДЛО, -а, с. ◆ **В падло (падляк) кому що**; *мол.* Не хочеться, лінь комусь щось

робити. <...> *хтось викинув ногу на купу сміття / набридла зносилась чи в падло помити / можливо нема де купити взуття <...>* (Р. Малко, Шкіци); *Мені в падляк піднімати свою дупу після того, як я роздрочила клітор* (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 415; ПСУМС, 50. **Падло батистове**, *крим.* Дуже погана людина. СЖЗ, 50; ЯБМ, 2, 132.

ПАДЛЯ́НКА, -и, *жс.*; *мол.* Завдана кимсь прикрість, неприємність. *Зробити падлянку.* * *Образно. Окрім загальновідомих чеснот, Інтернет презентував публіці низку відвертих «падлянок», що з яких найважливішими є проблема інформаційної анархії, проблема авторства, проблема віртуальної реальності* (Книжник, 2001, № 12). БСРЖ, 447.

ПА́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.* Закурити. *Будь-якої миті до вас може підійти особа з уже скрученою цигаркою і запропонувати «пакнути»* (ПіК, 2001, № 20).

ПА́КУР, -у, ч. *мол.*; *жарт.* Перерва для куріння. *Зробити пакур.* БСРЖ, 415.

ПАЛЕНИЙ, -а, -е. 1. *крим.* Те, що крадене, але виявлене і потрапило під нагляд. *Скільки ти за неї хочеш? – Двадцять штук! – Палена? – Ні, звичайно... – Чому так дешево?* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 416.

2. *мол.* Саморобний, кустарного виробництва. *Палені джсинси // Фальшивий (про купюри). <...> не дорахуюся хоча б долара або палену купюру знайду – помилку негайно виправлю <...>* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 416. // *Неліцензійний (про компакт-диски, відеокасети і под.)*.

3. *мол., жрм;* *несхвальн.* Про спиртний напій низької якості. *<...> коли ти грівсь на шкільних подвір'ях / й вирусував палений польський шнапс <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Палена горілка*. БСРЖ, 416, ПСУМС, 50.

ПАЛЕЦЬ, -льця, ч. ♦ **Пальцем роблений (зроблений)**, *жрм;* *ірон.* Тухтій, наївна людина. *Не думайте, що Мілошевич пальцем зроблений. Він уже п'є кров із кількох відомих у Європі людей* (ПіК, 2001, № 25). БСРЖ, 416. **Не пальцем роблений**, *жрм;* *жарт.-ірон.* або *схвальн.* Хтось розбирається у чомусь, уміє робити щось не гірше за інших. БСРЖ, 416.

ПАЛИВО, -а, с.; *мол.* 1. Підробка. *Неліцензійне паливо [відеопродукцію] вичищали майже скрізь* (ПіК, 2000, № 20); *<...> і тільки вона, тільки вона зможе відрізнити в усьому цьому фірму від палива* (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці). ПСУМС, 50.

2. у *знач.* *збірн.* Алкогольні напої низької якості. *Шинкарка – власниця виявляла себе щовечора гоноровою та приязною рестораторкою, пригощаючи місцевий бомонд виключно пристойним та якісним високоактановим напоєм, приберігаючи так зване «паливо» (чит. усіяку алкогольну гидоту) тільки для незначущих клієнтів* (СМ, 30.03.2001).

ПАЛІЧКА, -и, ж. ♦ **Нікотинова паличка**, *мол., жарт.* Цигарка. ПСУМС, 50

ПАЛІТРА, -и, ж.; *мол.; жарт.* Півлітрова пляшка горілки.

ПАЛЮШКА, -и, ж.; *нарк.* Гашиш.

ПАЛЬМА, -и, ж.; *тюр.; жарт.* Горішня нара у тюремній камері. *У Лук'янівці горішнюнару називають пальмою. У Дніпропетровську, для порівняння, – грушею.* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ♦ **Висіти на пальмі.** Лежати на горішній нарі. *Саме по собі слово висіти виявилось досить універсальним. У в'язниці його можна прикласти до будь-чого. Приміром, вислів «лежати на горішній нарі» на місцевому діалекті звучатиме, як висіти на пальмі* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ПАЛЬНІ, -ого, с.; *мол., жрм, крим.; жарт.* Спиртні напої. *Там Хому ганяли за «пальним» у селищний магазинчик, а він бігав, блаженствував, несучи повну сумку в зубах* (В. Тарнавський, Міські мотиви); *З дерев'яними шмайсерами на грудях й спраглими лицами – гінці за «пальним» від здичавілої в місцевих лісах масовки <...>* (Ю. Гудзь, Ісихія). БСРЖ, 136; ПСУМС, 50; СЖЗ, 77; ЯБМ, 240

ПАМ'ЯТНИК, -а, ч.; муз.; *жарт.* Застаріла апаратура, яку неможливо продати. Цеаура.

ПАНАС, -а, ч.; мол. Те саме, що ПАНАСЮК.

ПАНАСЮК, -а́, ч. мол. Фірма Panasonic та її продукція. ПСУМС, 50.

ПА́НІКА, у знач. вигуку; невідм.; мол. Крах, кінець. ПСУМС, 50.

ПАНКУВА́ТИ, -у́ю, -у́еш, *недок.*; мол. Вести спосіб життя панка (декларувати відмову від дійсності своєю поведінкою, зовнішнім виглядом, підкресленою байдужістю до решти суспільства). БСРЖ, 417; ПСУМС, 50.

■ Від англ. *punk* – хуліган, шпана.

ПАНКУ́ШНИЦЯ, -і, *ж. мол.* Дівчина із угруповання панків. ПСУМС, 50.

ПАПІ́Р, ч.; мол. 1. папéру. Гроші. ПСУМС, 50.

2. *мн.* папéри. Долари США. – *Не забудь майору Андрію вхати двадцять «паперів» (доларів) (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).* ПСУМС, 50.

ПАПІ́РЧИК, -а, ч., *мн.* папiрчики; мол. Долар США. *І хоча я не панікую, коли їх немає, але люблю, коли такі особливі «папiрчики» у мене таки є (Книжник, 2002, № 1).*

ПАПУА́СЬКИЙ, -ого, ч.; мол.; *жарт.-ірон.* М. Поплавський – ректор Національного університету культури і мистецтв.

ПАРА́Д, -у, ч. ♦ **Керувати парадом**, мол. Розливати алкоголь. ПСУМС, 50.

ПАРАЛÉЛЬНО, *безос.-пред.*, кому що, мол. Байдуже; все одно. – *Мені парале-*

льно, сон це чи не. Я тебе хочу, чуєш? (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 419; ПСУМС, 50.

ПАРА́ША, -і, *ж.* 1. *крим., тюр.* Посуда для нечистот у камері. СЖЗ, 78; ЯБМ, 2, 139.

2. *крим.* Відхоже місце. [Пророк Микола:] <...> *Я б краще петухом / Ламбаду танцював би на параші!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); *Олігархове місце біля «параші» (УМ, 20.04.2001).* СЖЗ, 78; ЯБМ, 139.

■ Від давньоєвр. *Parashá* – судова справа, стаття.

3. *крим., тюр.* Плітки, брехливі чутки. *Хто його знає, чи це просто материнські почуття, чи, може, хтось, наслухавшись різних параш, так подає їй, але як її розважити, я не знаю <...> (І. Світличний, Голос доби).* БСРЖ, 419. СЖЗ, 78; ЯБМ, 139. ♦ **Параша гуляє (ходить).** Ходять брехливі чутки. *Ходить «параша», що завтра рішили вивезти і нас, – сказав Гринь (А. Шевченко, Чорний човен неволі).* СЖЗ, 78; БСРЖ, 419.

Парашу гнати. Брехати, обманювати. БСРЖ, 419; СЖЗ, 78. **Розпустити парашу.** Поширити наклеп, неправдиві чутки. СЖЗ, 90.

ПА́РЕНТ, -а, ч., *частіше мн.* па́ренти, -ів; мол. Батьки. БСРЖ, 493; СЖЗ, 78.

■ Від англ. *parents*.

ПАРНА́С, -у, ч.; муз.; *жарт.* Грошова винагорода за виконання музики на замовлення. БСРЖ, 420; ПСУМС, 51; Цеаура.

ПАРНУ́С, -а, ч.; муз.; *жарт.* Те саме, що ПАРНАС. ПСУМС, 51; Цеаура.

ПАРОВІЙК, -а́, ч.; муз.; *жарт.* Музикант, який грає на духових інструментах. Цацура.

ПАРОВО́З, -а, ч; *інтел.*; *заст.* (60–80 рр. ХХ ст.). Ідеологічно «витриманий» твір, завдяки якому авторові вдавалось публікувати, виставляти чи виконувати інші твори, які він справді цінував. *І коли почалася так звана «перебудова», одразу з'явилися поетичні книжки, в яких уже не було «паровозів» про Леніна, партію, комсомол, були просто вірші про природу, про кохання, ба навіть написані задля забави <...> (Н. Білоцерківець: ЛП, 2001, № 3); А ще «Балади про війну і відбудову» можна використовувати як посібник з кон'юктурології. Ось вони, теперішні «паровози» (Книжник, 2001, № 24).* БСРЖ, 421.

ПАРТ'Я́К, -а́, ч.; *жрм.*; *зневажл.* Комуніст; прибічник комуністичної ідеї.

ПАСАЖІ́Р, -а, ч. 1. *карт., крим.* Жертва злодія, шулера, недосвідчений гравець. БСРЖ, 422; СЖЗ, 78; ЯБМ, 2, 143.

◆ **Пасажир зіпсований**, *крим.* Жертва, яка стикалася з шулером. СЖЗ, 78; **Пасажир міцний**, *крим.* Жертва, яка ще не стикалася з шулером. СЖЗ, 78.

2. муз. Покупець музичної техніки чи інструменту. <...> *семантичних трансформацій зазнали <...> одиниці літературної мови (пасажир – «покупець на музичну техніку чи інструменти») <...> (Н. Шовгун, Формування українського...).*

ПАСКА, -и, *ж.* ◆ **Блювати позаторішньою паскою**, *мол.* Бути побитим.

ПА́СПОРТ, -а, ч.; *крим.*; *жарт.* Обличчя. БСРЖ, 422; СЖЗ, 78; ЯБМ, 2, 143.

ПА́СТИ, -су́, -сеш, *недок., кого.* 1. *крим., мол.* Стежити, спостерігати за кимсь. *Хто насмілювся пастити його, Меркурія? (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).* БСРЖ, 422; СЖЗ, 78, ЯБМ, 2, 143.

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Контролювати чийось поведінку. БСРЖ, 422; ПСУМС, 51.

ПАСТУ́Х, -а́, ч.; *мол.* Той, хто любить контролювати інших. ПСУМС, 51.

ПАСЮ́Т, у *знач. вигуку.* Кінець; крах. ПСУМС, 51

ПАТІ́К, -а́, ч.; *мол.* Чоловічий статевий орган. ПСУМС, 51.

■ Від укр. літ. *патик* – палиця.

ПА́ТІ, *невідм., ж.*; *мол.* Вечірка. БСРЖ, 422; Цацура.

■ Від англ. *party* – вечірка.

ПА́УЗА, у *знач. вигуку*; муз. Виражає відмову ресторанного музиканта виконувати пісню, якщо він не впевнений, що за неї заплатять. Цацура.

ПА́ФОСНО, *присл.*; *мол.* Те саме, що КРУТО 4. *Пафосно – круто* (Сленг-лікбез 5).

ПАХА́Н, -а́, ч. 1. *крим.* Почесний злодій похилого віку. *В момент гарячих побрехеньок про колишнього секретаря Хрущова та піонера Вовочку, Борис Іванович розпашіло сидів й розслаблено «по-батьківськи» слухав. З нього можна було писати портрет урківського «пахана» (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).* БСРЖ, 423; СЖЗ, 78; ЯБМ, 145.

2. *крим., тюр.* Батько, ватажок злочинної групи. *В одній страшнуватій*

антилюдяній обстановці, коли «маємо до діла... з високопосадовцями, що хизуються біографіями і нахилами „паханів“, „зłodіїв у законі“» <...> якби спало комусь на думку повторити давнє «з ким ви, майстри літератури?», зайвим було б запитувати про це Є. Плужника (ЛУ, 1.04.1999); БСРЖ, 423; СЖЗ, 78; ТСРОЖ, 146; ЯБМ, 145.

3. інтел., журн.; ірон. Можновладець; авторитетна посадова особа. Світовий «пахан», імператор константинопольський, авторитет Олега, як Великого князя Київської Русі, признати не захотів <...> (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис); Ті, хто вважає себе «паханами» української політики й економіки, спіймали чергового облизня (УМ, 10.06.2000); – Ми взнали, наприклад, що наші пахани зі своїми патріотичними закличками – гімно <...>. Ми взнали, що кінцева зупинка червоного поїзди – це наші кістки <...> (І. Бондар-Терещенко, Люна Росса); // зневажл. Політичний можновладець, чия діяльність оцінюється як злочинна. Скромний працівник прокурені редакції <...> міг <...> жбурляти стріли-інкєктиви в «бородку клінушком», у вусату пику Пахана й відвєслу целєну Ілліча Другого (О. Яровий, Чекання несподіванки); Можновладці втратили відчуття реальності. Повернення до минулого. Присяги на вірність Пахану [Л. Д. Кучмі] (УС, 2001, ч. 14).

4. мн. пахані, -ів. мол. Батьки. БСРЖ, 423; ПСУМС, 51.

5. муз. Великий барабан. Цацура.

■ З офенської мови, де па(о) хан – хазяїн, власник будинку – етимологічно пов'язане із словом пахарь. Грачев, Мокиєнко, 133.

ПАХА́НСЬКИЙ, -а, -е; жрм. Прикм. до ПАХАН. У пост-совєтських рєспубліках, де суспільство слабке, а держава паханська, відповідними є й премії з рук цієї держави (М. Рябчук: ЛП, 2001, № 3) // Властивий, притаманний пахану. Паханські звички.

ПАХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, недок.; мол., жрм. Тяжко працювати. ПСУМС, 51.

ПАХІТО́СКА, -и, жс.; жрм; жарт. Цигарка. Одна пила пиво і курила «Житан», інша смакувала різнокольоровий коктейль під тонєнку дамську пахітоску (ПіК, 2002, № 37).

■ Від укр. заст. пахітоска – тонка цигарка з тютюну, загорнутого в лист кукурди.

ПАХНІ́ОК, -а́, ч.; мол.; жарт. Рот. ПСУМС, 51.

ПАЦА́Н, -а́, ч. 1. крим. Молодий злодій – учєнь досвідченого злодія. Паша зробив усе, щоб його «пацани» в кримінальному середовищі не засвічувалися (ВЗ, 5.09.2002). БСРЖ, 424; СЖЗ, 79.

2. крим. Людина, яку поважають у злочинному світі. БСРЖ, 424. // Хороший хлопець. Поки ми в Україні мляво святкуємо отой буржуйський День святого Валєнтина, нормальні пацани забавляються на справжніх пєкєльних карнавалах (ПіК, 2002, № 5). СЖЗ, 78.

3. мол. Поважна авторитетна людина в молодіжному угрупованні. БСРЖ, 424; ПСУМС, 51.

ПА́ЦИК, -а, ч. мол. 1. Дитина. ПСУМС, 51.

2. Хлопець, молодий чоловік. *Тоді маюєш собі ілюзорне майбутнє – <...> у гучних компаніях нормальних паціків, у пристойних закладах <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ПАЦІОК, -а́, ч.; мол. Зрадник. *Пацюк – зрадник. Синон.: редиска, стукач (КСМС).*

ПА́ЧКА, -и, ж.; мол., крим.; *зневажл.* Обличчя. БСРЖ, 424; ПСУМС, 51.

ПА́ША, -і, ч.; муз.; *жарт.* Співак Пол Маккартні. Цацура.

ПАЯ́ЛО, -а, с.; мол. Те саме, що ПАЯ́ЛЬНИК1.

ПАЯ́ЛЬНИК, -а, ч.; 1. *жрм; мол.; крим.* Ніс великого розміру. БСРЖ, 424; СЖЗ, 78, ЯБМ, 2, 147.

◆ **Торгувати паяльником**, *жрм.* Багато, беззмістовно говорити; пліткувати. ФССГД, 179.

2. *мол.* Єврей.

ПЕВНЯ́К, -а́, ч. *крим.* Об'єкт, де можна здійснити злочин; гарантована безпека. *Беремо тільки певняк – де є що взяти, а господар у місті зимує* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ЯБМ, 1, 160.

ПЕГА́СИК, -а, ч.; *крим.; жарт.* Недопапок. БСРЖ, 424; СЖЗ, 79; ЯБМ, 2, 147.

ПЕД, -у, ч.; *студ., мол., жрм.* Педагогічний інститут (університет). *Поступити в пед. Навчатися в педі.* БСРЖ, 425.

ПЕДА́ЛІ, -ей, *мн.*; мол. Взуття. *Педаль – взуття* (Сленг-лікбез 4). БСРЖ, 435.

◆ **Відкинути педаль**, *мол.* Здивуватися.

ПЕ́ДЕЛЬ, -для, ч.; *студ.; жарт.* Те саме, що ПЕД.

ПЕ́ДИК, -а, ч.; *жрм; 1. жарт.* Гомосексуаліст. *Колись трахались цілий день, і то мало було? А тепер що? Раз на кілька днів? Тьху! Ви що, може, педики?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); БСРЖ, 425; СЖЗ, 79; ТСРОЖ, 148.

2. *зневажл.* Те саме, що ПЕДРИЛО2. [Самітник:] *Подумайте логічно: ви відпочиваєте у могилі, а зверху якісь субчики-педики кидають на вас недопалки, папірці, презервативи <...>* (А. Дністровий, Учитель).

ПЕ́ДРАТИ, -аю, -аєш, *недок., кого.*; мол. Здійснювати статевий акт з кимсь. ПСУМС, 51

ПЕДРІ́ЛО, -а, с. і ч.; мол. 1. *ірон.* Гомосексуаліст. БСРЖ, 425.

2. *презирл., лайл.* Нікчемна людина, дії і вчинки якої викликають роздратування, обурення. [Бурагіно (*до Петрушки*):] *Ти, педрило, ану катай, відкрий* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПЕ́ДРО, *невідм. ч.* ◆ **Дон Педро**, *мол.; жарт.* Хлопець, чоловік. ПСУМС, 23

ПЕДУ́ХА, -и, ж.; мол. Педагогічний інститут (університет). *Вона педуку закінчила.* БСРЖ, 425.

ПЕЙЗАЖИ́СТКА, -и, ж.; *крим.* Повія, яка віддається на природі. СЖЗ, 79

ПЕ́КАР, -я, ч. *мол.* Людина, що має звичку напиватися й блювати. ПСУМС, 51

ПЕКТІ́, печу́, печеш, *недок., кого.*; мол., *жрм; вульг.* Інтенсивно здійснювати статевий акт з кимсь. [Що єднає тебе] з узбеком, котрий вічно готує плов і потім заманує на його тлустиий запах не одну голодну студентку? І напихає її пловом, набиває її пловом, як опудало

тирсою, і вона ціпеніє, робиться опу-далом, і тоді він пече її, а в неї з рота, і з вух, і з носа сиплеться плов (Ю. Андрухович, Московіада).

ПЕНЗЛЮВАТИ, -люю, -люєш, *недок.*; *мол.*, *жрм*; *зах.* Іти.– Ну, то пензлюй собі куди треба, а не повторюй безко-нечно, як зомбі, «я мушу йти, я мушу йти!» – *скилів Хомський* (Ю. Андрухо-вич, Рекреації); *Пензлює Швейк, старий контрабандист, і сяє весь. Бо він уже стомився* (І. Бондар-Терещенко, Постебня); *Пензлювати в ніч попідруки з підхмеленим далай-ламою, прислуха-ючись до його безперечних мудроців на киталто: «Хочеться сяяти, буде світа-ти...»* (Книжник, 2001, № 2). * *Образно.* <...> і *виходить із тебе просвіт-лений раб / і пензлює ізнову до артів-ських зваб* (І. Бондар-Терещенко, По-стебня).

ПЕНСІЯ, -ії, *жс.*; *студ.*; *жарт.* Стипен-дія.

ПЕНТЮХ, -а, ч. 1. *мол.* Підліток. ПСУМС, 51.

2. *комп.* Комп'ютер модифікації «Пенті-ум» (Pentium). БСРЖ, 427.

ПЕНЬОНЗИ, -ів, *мн.*; *мол.* Гроші. Їм по-відомили, що з області має приїхати якесь начальство, що скажуть щось втішне про їхні зароблені, але так і не отримані кривні пеньонзи... (Ю. Гудзь, Ісихія). ПСУМС, 51.

■ Від польськ. *pieniądze*. Слово було ві-доме бурс.-сем. арго.

ПЕНЬОШКИ, -шків, *мн.*; *мол.* Те саме, що ПЕНЬОНДЗИ.

ПЕ-ПЕ́, у *знач.* *вигуку*; *невідм.*; *муз.* Те саме, що повний Пінк-Флойд. Цесаура.

ПЕ́ПІЧКА, -и, ч. і *жс.*; *мол.* Чех.

■ Від чеського *Perička* – *пестл.* форма чоловічого імені Josef.

ПЕРЕГНА́ТИ, -жену́, -женеш, *док.*, *що*; *крим.*, *бізн.* Переказати гроші з одного розрахункового рахунку на інший. *Пе-режжени бабки на особливий рахунок – і справа в капелюсі...* (С. Бортніков, Чис-тильник).

ПЕРЕДЕЗЕ́, *невідм.*, *с.*; *мол.* Те саме, що ПЕРЕДОЗНЯК. * *Образно.* *Прочи-тала одним духом, попри тверде осо-бисте переконання, що так вірші чи-тати шкідливо: може статися «пере-дезе»* (Книжник, 2001, № 5).

ПЕРЕДО́З, -у, ч.; *нарк.* Те саме, що ПЕ-РЕДОЗНЯК. ПСУМС, 52.

ПЕРЕДОЗНЯ́К, -у́, ч.; *нарк.* Передозу-вання наркотику. * *Образно.* *Скопище творів Подерв'янського – це відвертий «передозняк»* (Книжник, 2000, № 8). БСРЖ, 428.

ПЕРЕДО́К, -дка́, ч.; *жрм.*, *мол.* Жіночі геніталії. *Думаси, що передком усі дзе-рі повисаджуєш! Думаси, переспала раз-другий із генеральним директором каналу і тепер можеш качати права?* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 428; ЯБМ, 151. ♦ **Слаба на пере-док**, *жрм*; *жарт.* Про легкодоступну жінку, яка часто й охоче погоджується на статеві контакти. [Лю да:] *Ну й імпотентів, звичайно [не б'ю]. (Обер-тається в бік Мауї) І слабих на пере-док <...>* (В. Діброва, Поетика застіл-ля). БСРЖ, 428.

ПЕРЕКИМА́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *жрм.* Трохи поспати. *Купив пляшку перед тим, випив. На вокзалі перекимарив,*

це було відносно рано, година десята, коли я прийшов трохи до тьми і коли на душі в мене стало ще гидкіше ніж будь-коли (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПЕРЕПІХ, -у, ч.; мол. Статевий акт; злягання. Але ж виникає величезна спокуса відзначити буржуйське «свято кохання» повальним «перетихом», як це зараз називається (ПіК, 2003, № 5).

ПЕРЕПИХНУТИСЯ, -уся, -േഷся, док., з ким.; мол.; жарт.-зневажл. Здійснити статевий акт з кимсь. – Ну, чоловік і жінка хочуть перепихнутися, а тому <...> беруть та й роздягаються (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 429, ПСУМС, 52.

ПЕРЕСЕТЕ́, вигук; мол. Вираження досади, роздратування. Я забіг у бічну вуличку, один двір виявився прохідним, а другий – ні. «Пересете!» (Б. Жолдак, Спокуси).

ПЕРЕТÉРТИ, -тру́, -треш, док., що, про що; бізн., крим., мол. Обговорити якесь питання. Рано чи пізно – з ним треба серйозно перетерти про Рому <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ПЕРЕТРА́ХАТИ, -аю, -аеш, док., кого. мол. Мати численні статеві контакти. Баб хіба мало? Всіх не перетрахати. А шкода... (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ПЕРЕТРА́ХАТИСЯ, -аюся, -аешся, док.; мол. Здійснити численні статеві контакти з різними особами. Чоловіки і жінки <...> поперепивались, перетраха-лись – на душі весело, бо вдавили літ-

ру коньяку (О. Ульяненко, Богемна рапсодія).

ПЕРЕТЯ́ГА, -и, ж.; нарк. Джгут для перетягування вен.

ПÉРЕЦЬ, -рця, ч; мол. Хлопець; молодий чоловік. ПСУМС, 52

◆ **Ясний перець**, мол. Ясна річ, звісно; як очікувалося. «От, Олесю, що би ти хотів, щоб в тебе була жінка страшна і тебе дуже любили чи файна, і би ти її дуже любив, і всі її любили?» <...> – Страшну, ясний перець (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 430

ПЕРО́, -а́, с.; крим. Ніж. – Добре чиниш, що мовчиш. Перо твоє в мене. З твого дозволу лише на пам'ять (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 430, СЖЗ, 79, ЯБМ, 2, 154

◆ **Три пера**, крим Гонорея (трипер). <...> думаю, доки тута маринуватися без сигарет, підхоплю три пера, переведуть до подруги <...> (Є. Пашковський, Безодня). * Образно. <...> ех, забульбенили б, зняли бікс, по три пера прищепили мічурінським способом <...> (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 430

ПÉРСИК¹, у знач. вигуку; мол.; схвальн. Вираження будь-якої позитивної емоції. ПСУМС, 52.

ПÉРСИК², -а, ч.; комп.; жарт. Персональний комп'ютер.

ПЕРСОНА́Ж, -а, ч. мол. Хлопець, молодий чоловік. КСМС; ПСУМС, 52

ПЕРСОНА́Л, -а, ч.; нарк. Самокрутка з марихуани, що викурюється одноосібно, без розподілу між присутніми. ПСУМС, 52

ПЕРТИ, *безос.*, *кого* 1. *нарк.* Про стан наркотичної ейфорії. *Отже, після двох кубів мене перло день, і ще два тащило* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). ПСУМС, 52.

2. Викликати у когось позитивні емоції, доводити до захвату. *Мене від попси не пре* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 429.

3. *мол.* Сміятися. *Його так перло!* (Запис 2001 р.). ПСУМС, 52.

ПЕСИК¹, -а, ч.; *мол.*, *інтел.*; *жарт.*-*ірон.* Песиміст. *Ну що ж, сьогодні в мене більше підстав бути оптимістом, ніж «песиком». Песимістом.* (Ба, як я кумедно скоротив слово!...) (О. Яровий, Чекання несподіванки).

ПЕСИК², -а, ч.; *комп.* Знак (символ) @.

ПЕТРО, -á, ч. ♦ **Петро Петрович**, *крим.* Портвейн. СЖЗ, 79.

ПЕТРУШИТИ, -шу, -шиш, *кого*; *мол.*; *жарт.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 431.

ПЕТА, -і, ч. *мол.*; *жарт.* Учень професійно-технічного училища. *Крім Миколки, йому легко вдалося надибати ще трьох петь (петеушників себто) <...>* (В. Врублевський, Замах на генсека).

ПЕЧЕРА, -и, ж.; *мол.* Жіночі геніталії. *Врешті вона втомилась і просто сіла на мене, вже не рухаючись вгору – вниз, а тільки тручись об мене, тримаючи мій м'яз усередині, тручи його об стінки своєї печери* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПЕЧЕРКА, -и, ж.; *мол.* Зменш.-пестл. до ПЕЧЕРА. *Згадую наш перший раз, коли півдня мудохався, аби вставити в*

її незайману печерку свій болт (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ПИВА́СИК, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Пиво. ПСУМС, 52.

ПИВНЯ́К, -á, ч.; *мол.* Пивна ятка. *Не мав він людського імені, проте бізнес мав і грав у карти із завсідниками дешевого «пивняка», за виграші брав горілкою* (ПіК, 2001, № 18). БСРЖ, 433

ПИВОРА́К, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Алкоголік; п'яниця. ПСУМС, 52.

ПІЖИК, -а, ч.; *мол.* Машина марки «Пежо». *«Піжик» вухами навиворіт* (модель «Пежо – 206СС»). (УМ. 6.03.2001).

ПІЗДИТИ, піжджу, піздиш, *недок.*, *кого*, *що*; *мол.*; *вульг.* Бити когось, ударяти по чомусь. [Туз:] *Ти краще скажи, де ти дівся, коли нас з Біліном ракітнянські пиздили?* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); [Привид:] *Мій сину, то рояль, а не жиди, / Його не нада пиздить, за валюту / Його я купував...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПІЗДІТИ, піжджу́, пиздіш, *недок.*; *мол.*; *вульг.* Говорити щось; балакати. *За столом сидять два дебіла, Буратіно і Гурвінок, н'ють і пиздять* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПИЗДЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*, *кого*, *що*; *мол.*; *вульг.* Те саме, що ПІЗДИТИ. [Гамлет] *пиздячить герба з ведмедем, потім заливає шампанське в рояль і шпроти запускає туди ж* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

■ Пор. у бурс.-сем. арго пиздячити – докучати.

ПІЛА́, -і́, ж.; *мол.* Статевий акт. «*Ні, ну правда, я підраховував, вісімдесят-дев'яносто процентів усіх розмов – про пилу! Це – нечесно! Скрізь мусить бути пропорція. Хоча, як можна боротися з цим, якщо людство не знає гострої насолоди!*» (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 435.

ПІЛОМАТЕРІА́ЛИ, *мн., невідм.; мол.; жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння. ПСУМС, 52

ПІЛОСО́СИТИ, -со́шу, -со́сиш, *недок., кого;* *мол.; жарт.* Здійснювати статевий акт з кимсь. ПСУМС, 52.

ПІРІЖО́К, -жкá, ч.; *крим.* Жіночі геніталії. СЖЗ, 80; ЯБМ, 2, 162.

ПІВЕНЬ, -вня, ч. 1. *мол.* Панківська зачіска. ПСУМС, 52.

2. *крим., мол.* Пасивний гомосексуаліст. *Ну, а що таке півень – пояснювати не треба: це й на волі знають – чоловік з нестандартною сексуальною орієнтацією (А. Кудін, Як вижити у в'язниці); – <...> Штатні півні за пачку «Прими» такий мінет збацають...* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 431; ПСУМС, 52; СЖЗ, 80, ЯБМ, 156.

3. *крим.; презирл.* Працівник міліції. СЖЗ, 80.

4. *тюр.* Радіо в камері. СЖЗ, 80.

ПІВЛІ́ТРА, -и, ж.; *письм.* Творча асоціація 500. *Вже чотири роки творча асоціація 500 (в народі – півлітра) проводить фестиваль «Молоде вино» (Книжник, 2001, № 6).*

ПІВНИ́К¹, -а, ч.; *мол.* Пестл. до ПІВЕНЬ 2. ПСУМС, 52

ПІВНИ́К², -а, ч.; *жрм.* Купюра вартістю п'ять рублів (радянських). *Бурмило не дбало тицьнув водієві «півника» (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 431. ■ Калька з рос. петушок (звукова подібність петух-пять).*

ПІДАРА́С, -а, ч.; *мол.; зневажл.* Те саме, що ПІДЕР2. *Моя б воля – я побудував би яку-небудь ідеальну Китайську народну республіку, так щоб Китай, але без підараса Мао <...> (С. Жадан, Біг Мак); [Сінеглазка (ікаючи):] Вже всю штукатурку оббив, підарас... (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).*

ПІДАРКА, -и, ж. 1. *тюр.* Кепка ув'язненого. СЖЗ, 80; БСРЖ, 434.

2. *мол.; жарт.* Маленька в'язана шапочка. БСРЖ, 434; ПСУМС, 52

ПІДАРМО́Н, -а, ч. *мол.* Те саме, що ПІДАР. <...> *підармонові педіка дозволено педрити до впаду й СНІДу <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). Бьков, 150*

ПІДГУ́ЗНИК, -а, ч.; *арм.; зневажл.* Солдат строкової служби першого півроку служби. Балабін

ПІДДА́ТІЙ, -а, -е; *жрм.* П'яний. *У мене було вже кілька приводів у міліцію. Показали на облік, але нічого серйозного – то за бійку, то за те, що був піддатий, або за те, що розбили вітрину в кінотеатрі (Ю. Покальчук, Те, що на споді); А я, вже піддатий, не знати чому розлютився й виплеснув чарку йому в обличчя (О. Яровий, Чекання несподіванки); Усі жертви братів-убивць потрапляли до їхніх рук «піддати». На*

свою біду (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 445; ЯБМ, 174.

ПІДЕР; ПІДАР, -а, ч. 1. жрм, зневажл. Гомосексуаліст. Олег з варягами <...> перебив авторитетів хозарських, мечами й секірами постинав їхні голови, а тих, що лишилися живими, сраками на гострі палі повстромлював – «підерами» (сексуальними меншинами) зробив (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис); <...> Але ти дав мені того підара перечитати. – Лорда Уайльда? (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

2. мол., жрм; зневажл., лайл. Нікчемна людина, дії і вчинки якої викликають роздратування, обурення. – Не, – знову засміявся наркоман. – Ти не казюл. Ти підер, поняв? Я тебе знаю, ти з восьмого училища. Підер! (Ю. Андрухович, Рекреації); – Горку був сифілітиком? – Підаром він був (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); <...> слухав, а тоді тикав прокуреним пальцем: ти мужик, а ти підар, піол вон! (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 434; ЯБМ, 158.
◆ **Підер рваний**, мол. Те саме. – Ще й тиняється, диви! Та ти в мене потанцюєш, підер ти рваний! (Л. Кононович, Мертва грамота).

ПІДЕРАЛ, -а, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що ПІДЕР2. Особливо стурбувалися підерали, які лютю ненавиділи одну шосту суші за тверду мораль, яка базувалась на «домострої» (Б. Жолдак, Топі-намбур, сину).

ПІДЕРА́СКА; ПІДАРА́СКА, -и, ж.; мол. Маленька чоловіча сумочка для грошей, документів, різних дрібниць, що носить на руці. <...> але тут Білин-

кевичу сяйнула рятівна думка, і він почав щось шукати по всіх кишенях, на решті видобув зі своєї компактно торбинки, прозваної в народі «підераскою», вчетверо згорнутий проспект, віддрукований офсетним способом на прекрасному, якомусь аж фінському папері (Ю. Андрухович, Рекреації); Тим часом у загартоване вікно залазять Жан Марє і Фантомас. В руках у них підараски (Л. Подерв'янський, Жан Марє). ПСУМС, 53.

ПІДЕРКА, -и, ж.; мол. 1. Військовий кашкет. ПСУМС, 53.

2. Те саме, що ПІДАРКА2.

ПІДЗАЛЕТІТИ, -лечу́, -леті́ш, док. 1. (за що). крим.; тюр. Бути затриманим, арештованим, засудженим до позбавлення волі. БСРЖ, 445; ЯБМ, 2, 174.

2. (на чому); жрм. Потрапити у скрутне, безвихідне становище. БСРЖ, 445.

3. мол. Завагітніти (про небажану вагітність). Гінеколог зразу сказав: – Ви, гражданочка, подзалітелі! (В. Врублевський, Тріщини).

ПІДІГРІТИ, -ію, -ієш, док., кого; мол.; жарт. Пригостити когось алкоголем. БСРЖ, 449; ПСУМС, 53.

ПІДІГРІТИЙ, -а, -е; мол.; жарт. Трохи п'яний; напідпитку. Перед стійкою купчиться кілька злегка підігрітих молодичок, з ними сивоголовий чоловік у чорному костюмі (А. Дністровий, Невідомий за вікном).

ПІДІРВАТИ, -ірв́у, -ірв́еш, док., кого; мол. Познаюмитися з кимсь для здійснення статевого акту. ДВІ ЗОРЯНИ – дві корови, інакше не назвеш, їх двох, так як нікого більше не було під рукою,

підірвали Серьожа і Петя після однієї дискотеки <...> (Синописис станіславський необов'язковий).

ПІДІСЛАНИЙ, -ого; мол. жарт.-ірон. Ненормальна людина. ПСУМС, 53.

ПІД'ІДЖАТИ, -аю, -аєш, недок., до кого; жрм. Намагатися домовитися з кимсь за допомогою лестошів, підлабузництва. Під'їжджати – звертатися до когось з проханням, ласкаво домагатися чогось. Синон.: підкочуватись (КСМС). БСРЖ, 451.

ПІД'ІХАТИ, -їду, -їдеш, док., до кого; жрм. Знайшовши підхід до когось, домовитися, попросити про щось. Під'їхати до адміністратора готелю. БСРЖ, 451.

ПІДКІДКА, -и, ж.; крим. Крадіжка, що здійснюється з використанням підкинутого гаманця. І йти б мені наперстки крутить, / Чи на «підкидці» – лучче (П. Вольвач, Бруки і стерні). ЯБМ, 2, 175.

ПІДКО́ЛКА, -и, ж.; мол. Невеликий дружній жарт. Ей, хлопче, глянь-но на себе в дзеркало! – пригадав одну з найбезневинніших «підколок». – Очі в тебе вже зовсім вузькі стали, а з задка хвіст росте! (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 446; ПСУМС, 53.

ПІДКОЛО́ТИСЯ, -оліюся, -блешся, док., до кого; мол. Зацікавитися, захопитися кимсь. Я до неї підколовся зразу ж. Тільки вона зайшла, я вже з неї очей не зводив (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПІДНІМА́ТИ, -аю, -аєш, недок., що; бізн., ком., інд.-торг. Одержувати щось у вигляді прибутку. Влітку замовлень

було багато, деколи за тиждень я одна «піднімала» 120–150 доларів (ВЗ, 20.04.2001). БСРЖ, 448.

ПІДНІЯ́ТИСЯ, -німуся, -німешся, док., (на чому); мол., ком., торг. Покращити свій матеріальний стан, розбагатіти; підвищити свій статус. У Сакраменто вихідцям з України вдається добре піднятися (Телеканал 1+1, 2002 р.); Ще декілька місяців тому я зараховував себе до когорти саме цих зажерливих суб'єктів, маючи намір «піднятися» фінансово, строчачи оди місцевим кандидатам і знімаючи на відео їхні, переважно масивні, фігури на тлі міських руїн (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 458

ПІДО́ШВА, -и, ж.; мол., шк. Вчителька. ПСУМС, 53.

ПІДСІ́СТИ, -сяду, -сядеш, док., (на що).

1. нарк. Почати вживати наркотики. Не втримався, знову підсів на цю бридоту (Запис 2000 р.). БСРЖ, 450; ПСУМС, 53.

2. мол. Зайнятися давно запланованою роботою. ПСУМС, 53.

ПІДСО́С, -у, ч. 1. крим. Відсутність засобів для існування. БСРЖ, 450; СЖЗ, 80

2. крим. Життя на подачках. СЖЗ, 80

3. крим. Надання матеріальної допомоги. Він і справді донедавна працював кранівником, а нині перебивався «на підсосах» – нікав цілими днями селищем у пошуках дармівщини, як і ще цілий легіон подібних йому бичів (Г. Цимбалюк, Останні проводи). СЖЗ, 80.

◆ **На підсосі сидіти (бути)**, мол. 1) У стані алкогольного похмілля. 2) У скрутному фінансовому становищі. ПСУМС, 53

ПІДСТА́ВА, -и, ж.; мол. Зроблена комусь навмисна неприємність. Продавці

та їхні клієнти вирішили здійснити «чейндж» на міському кладовищі. Але то була чиста «підстава» (УМ. 26.02.2002).

ПІДСТАВИТИ, -влю, -виш, док., кого; мол. Зробити комусь навмисне неприємність; поставити в неприємне або небезпечне становище. <...> Запам'ятай: навколо одні зрадники. За копійку матір рідну підставлять... (С. Бортніков, Чистильник-2). * Образно. І наше кохання хтось просто підставив (А. Саєнко). ПСУМС, 53; ТСРОЖ, 151.

ПІДСТАВИТИСЯ, -влюся, -вишся, док.; жрм. Своєю поведінкою наразити себе на неприємність, небезпеку, незручне становище тощо. До того ж, мешканці цього притулку побоювалися навіженої вдачі свого сусіда й навряд чи комусь забрела б в голову самовбивча думка підставитись за херню собачу (Г. Цимбалюк, Останні проводи).

ПІДСТАВЛЯТИ, -яю, -яєш, недок., кого; мол. Робити комусь навмисне неприємність. Зрозумівши, що його підставляють, Порох уперся рогом і все заперечував (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ПІДСТАВЛЯТИСЯ, -яюся, -яєшся, недок.; жрм. Своєю поведінкою наражатися на небезпеку, неприємність, незручне становище тощо. Для Анатолія Борсюка це було, напевно, одне з найбільш складних інтерв'ю за весь час «Монологів», іноді навіть до глядацької незручності за те, як він настирливо «підставляється» під майже грубість Вульфа... (День, 5. 02.1999).

ПІЗНО, присл. ♦ Пізно срати, мол.; вульг. Крах, кінець. Це ж треба так нахерачитись, сука... А потім дивись – і все, пізно срати, викликай міліцію для опознання (М. Бриних, Голосіння з-під снігу).

ПІЙЛО, -а, с. 1. крим.; несхвальн. Дешево вино. СЖЗ, 81.

2. жрм; жарт.-ірон. Спиртний напій. <...> вишняк був його улюбленим напоєм, і він міг видудлити відро цього пійла (Л. Кононович, Мертва грамота).

3. мол.; несхвальн. Кава поганої якості. Аж до кав'ярень Відня, з найкращою у світі кавою, та придорожніх ресторанів США з найгіршим одноійменним пійлом (Книжник, 2001, № 8).

ПІКАП, -у, ч.; мол. Знайомство з дівчиною з метою здійснення статевого акту. «Пікап» (від англійського «pick up») – спортивно-оздоровчий зйом дівчат на вулицях та в закритих приміщеннях з метою встановлення близьких відносин (по-старому ЗНАЙОМСТВО, СПОКУШУВАННЯ) (ПіК, 2001, № 16).

■ Від амер. розм. pick up – познайомитися, «підчепити когось».

ПІКАПИТИ, -плю, -пиш, кого; мол. Знайомитися з кимсь з метою встановлення інтимного контакту. Один мій знайомий «пікапив» дівчат за допомогою нехитрого способу: підходив до вподобаного об'єкта із записником чи олівцем і поважно питав: «Чи не могли б ви мені допомогти: я проводжу соціологічне опитування» (ПіК, 2001, № 16).

ПІЛІКАЛО, у знач. вигуку; мол. Крах, кінець. ПСУМС, 54.

ПІНГЛИШ, -а, ч.; *шк.* Англійська мова.

ПІНК-ФЛОЙД, -а, ч.; *муз.* ♦ **Повний Пінк-Флойд.** Вираження найвищого ступеня задоволення або здивування. Цесаура.

■ Від назви рок-групи «Пінк-Флойд» (Pink Floyd).

ПІНОККІО, у знач. вигуку; *мол.* Те саме, що ПІЛКАЛО. ПСУМС, 54.

ПІНЦЕТ, у знач. вигуку; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 54.

ПІНЧЕР, -а, ч.; *мол.* Пейджер.

ПІПЛ. 1. -á, ч., *мн.* піплі; *сист.* Людина. *Рецептурник політичних страв, яких «піпли» вже не «хавають»* (ПіК, 2001, № 42). БСРЖ, 436; ПСУМС, 54.

2. -у, у знач. збірн.; *мол.* Народ, люди. *Він [Тарантіна] не може робити інакше. Якби він просто хотів шокувати піпл – з цього нічого путнього не вийшло б...* (Л. Подерв'янський: УМ, 17.01.2001); <...> *брак змістовних інтерв'ю з представниками спортивної еліти. Натомість працівники гітари та мікрофона здобули серед «піплу» зовсім інші характеристики* (Книжник, 2001, № 12); *Відразу хочеться сперти-ся на знаного та шанованого піплом філософа К Прудкова з його екзистенційним глобалізмом і залізною впевненістю щодо неможливості неможливого* (Книжник, 2001, № 24).

■ Від англ. *people*.

ПІПЧИТИ, *безос., кого;* *мол.* Бути у поганому настрої. *Щось мене піпчить сьогодні* (Запис 2001 р.).

ПІСЮ́К, -á, ч.; *комп.; вульг., жарт.* Персональний комп'ютер. БСРЖ, 438.

ПІСЮ́Н, -á, ч.; *мол.; жарт.* Чоловічий статевий орган. ♦ **Зақвасити пісюна.** Здійснити статевий акт. **Мочити пісюна.** Здійснювати статевий акт. **Пести-ти / попестити пісюна, мол.; жарт.** Займатися / зайнятися оральним сексом. <...> *він просить попестити пісюна, але вона опирається і відмовляє* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). **Тіпун тобі на пісюн.** Недобре побажання комусь. ■ **Перекручення тіпун тобі на язик** – побажання кому-небудь з приводу недоречних висловлювань.

ПІТНИКІ, -ів, *мн.; арм.; жарт.* Брудні шкарпетки. Балабін.

ПІ́ЦА, -и, *жс.; мол.; жарт.* Блювання. ПСУМС, 54.

ПІШКА́РУС, -а, ч.; *мол.; жарт.* Ходіння пішки. ПСУМС, 54.

♦ **Іти / прийти і т. ін. пішкарусом.** *Прийти пішки. Француз крокує «пішкарусом» лише з невеликим рюкзаком і спальним мішком за спиною* (УМ, 16.01.2002). **Приїхати (прибути) на пішкарусі, жрм.** Те саме. ФССГД, 186.

ПЛАН, -у, ч.; *нарк.* Гашиш; цигарка з гашишем. <...> *їй пасувала б тоненька троянда в долоні, а не набита планом цигарка, але мені що до того, в підземному царстві кожен живе, як бажає...* (І. Андрусаяк, Шарга); *У самій зоні нички були більш зловісними. Під мостинами ховали «план», пілок коноплі, іноді й «ширку»* (О. Червінський, Ничка); [Чорт:] <...> *Ваня, ти хоч плану покури* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 439; ПСУМС, 54; СЖЗ, 81; ЯБМ, 164.

ПЛАНЕР, -а, ч.; нарк. Людина, що ку-
рить анашу, гашиш. ПСУМС, 54.

ПЛАНКА, -и, ж. ♦ Планка падає (упа-
ла), мол. Хтось втрачає самоконтроль,
починає поводити себе неадекватно. У
мантелеп деколи саме таким чином
падає планка, краще за цим мовчки
спостерігати, скажімо, зосередитися
на курінні, або взагалі на якийсь час ли-
шити її саму (А. Дністровий, Місто
уповільненої дії). БСРЖ, 439; ПСУМС, 54.

Планка перебита (попливла) в кого,
жрм. Те саме. ФССГД, 186.

ПЛАНОВИК, -а ч.; нарк. Курець анаші,
гашишу. <...> вчені помітили дві тен-
денції: кількість «плановиків» – голлан-
дців з часом зменшується <...> (ПіК,
2002, № 6). БСРЖ, 439.

ПЛЕЙШНЕР, -а, ч.; мол.; жарт. Лисий
чоловік. ПСУМС, 54.

ПЛІЗОНЬКИ, невідм.; мол. Будь ласка.
Ну, плізоньки (Запис 2001 р.).

■ Віл англ. *please*.

ПЛУГ, -а, ч.; мол.; зневажл. Фізично
сильний хлопець, переважно з села.
ПСУМС, 54.

ПЛУЖАРА, -и, ч.; мол.; зневажл. Те са-
ме, що ПЛУГ.

ПЛЯНДЕР, -а, ч.; мол. Пляшка з алко-
гольним напоєм. ПСУМС, 55.

ПЛЯХА, -и, ж.; мол. Те саме, що ПЛЯН-
ДЕР. Дорогою ми купили ще пляху до-
сить гідкого ягідного – виключно з
огляду на сміховинно невисоку ціну
(Ю. Андрухович, 3 «Нового роману»).

ПЛЯЩІНА, -и, ж.; жрм. Те саме, що
ПЛЯНДЕР. Він би чисто вдушив пля-
щину портвейну перед дверима, потім

натиснув на дзвінок, його б потім чист-
то люб'язно запросили до квартири,
подали б чай, цукерки, печиво, все те,
на що здатні добропорядні господині, а
ще через десять хвилин Митько повіль-
но відрубався б і сказав господарям
«від вашого чаю я просто п'янію»
(А. Дністровий, Місто уповільненої
дії); Не ховаючись, він цмулив коньяк
прямісінько з горла плящини (Л. Дереш,
Культ).

ПЛЯЩІНКА, -и, ж.; жрм. Зменш.-
пестл. до ПЛЯЩІНА. Ось він [львівсь-
кий алконавт] підходить з плящин-
кою, / Смерті печальний обранець <...>
(В. Неборак, Епос про тридцять п'яту
хату).

ПОБАЗАРИТИ, -рю, -риш, док., з ким;
крим., мол. Поговорити з кимсь. «Ну
добре, побазарили й будя!» (В. Діброва,
Збіговиська); Тільки не думай тіка-
ти – куля дістане. Я вже заспокоївся,
просто хочу побазарити (А. Кокотюха,
Повернення сентиментального гангсте-
ра). БСРЖ, 442; ЯБМ, 169.

ПОБУТОВУХА, -и, ж.; міл., жрм. Випа-
док, правопорушення у побуті. Однак,
ця «побутовуха» вразила навіть бува-
лих у бувальців правоохоронців (УМ,
26.02.02). БСРЖ, 85; ТСРОЖ, 21.

ПОБУХАЙЛІВКА, -и, ж.; мол. Пятика.
ПСУМС, 10.

ПОВАЛІЙ. ♦ Повний повалій, жрм.;
жарт.-ірон. Стан сильного алкоголь-
ного сп'яніння.

■ Жарт. переосмислення прізвища укра-
їнської естрадної співачки Таїсії По-
валій.

ПОВІТРЯ, -я, с.; крим., мол. Гроші. БСРЖ, 103; ПСУМС, 55.

ПОВ'ЯЗАТИ, -в'яжу́, -в'яжеш, док. 1. ко-го; крим., міл.; мол. Затримати, арештувати когось. «Що ж, – подумала, – додому у найближчі дні заявлятися не можна, бо пов'яжуть. Мати, мабуть, вже підписала папери на спецуху...» (В. Врублевський, Замах на генсека); Днями черкаські убозівці пов'язали двох любителів отрути (УМ, 1.03.2001). БСРЖ, 443; СЖЗ, 81; ЯБМ, 171.

ПОГАНЯЛО, -а, с.; крим., мол. Кличка, прізвисько. Останнього [Ломбрадорця] ніхто і в голові не тримав – звідки взялося таке чудернацьке поганяло (О. Ульяненко, Рецидив); Навіть спостерігаючи тривалий час за творчістю музиканта, я дізнався децю новеньке... Наприклад, те, що Олег у дитинстві був доволі гладким, за що й отримав відповідне «паганяло» (Книжник, 2001, № 24). БСРЖ, 443; ПСУМС, 55; СЖЗ, 81.

ПОГРЕБТІ, -бу́, -беш, док.; мол. Піти. Погребе на кавусю, найліпшу в цім найманім місті. / Там нарід екзотичний і черга найдовша <...> (В. Стах: Молоде вино); ... Членистоноге тіло у безміри погребло... (В. Неборак, Епос про рідну хату).

ПОДАЧА, -і, ж. ♦ З подачі чиєїсь (робити щось), мол.; жрм. За порадою, вказівкою когось. БСРЖ, 444; ФССГД, 188.

ПОДЛОЯГІДНЕ, -ого; мол.; жарт.-ірон. Плодоягідне вино. – До чого тут Шаніро, – чортинхнувся базиль, який чекав як не продовження розмови про «подля-

гідне», то хоча б сварки про нього (Б. Жолдак, Атиклімакс).

ПОДЛЯК, -а́, ч.; мол.; жарт.-ірон. Поляк.

ПОДРУГА, -и, ж.; мол. Дівчина. З мене курва дере, така носата / Грошогуба формійського подруга! (Т. Лучук, Катулл у версіях...). ПСУМС, 55

ПОДЯ, -і, ч.; мол.; письм. Письменник Лесь Подерв'янський.

ПОЖЛОБІТИСЯ, -блю́ся, -бішся, док.; жрм, мол. Виявити жадібність. Наприклад: Гамлет не вмер. Бо отрута <...> була застара, більше року, як її термін вийшов. А Клавдій, дядько його, пожлобився на нову (В. Діброва, Збіговиська).

ПОЇХАНИЙ, -а, -е, на чому; мол. Надміру захоплений чимось. <...> звичайно в них непогана зарплата, власні клієнти, поїхані на західному психоаналізі, обтяжені секспроблемами <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ПОЇХАТИ, -їду, -їдеш, док.; мол., крим. Збожеволіти, почати поводити себе як божевільний. – Дівчата, а вам не здається, що ми всі «поїхали»? (М. Гримич, Чи чуєш, Марго?); [Ж о р а :] Со-всем поїхав пацан (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 452; ПСУМС, 55.

♦ Криша поїхала. Див. КРИША. Поїхати мізками (дахом). Те саме. «Здається, він децю поїхав мізками, – констатував для себе Немирич. – У психіатрів такі речі трапляються» (Ю. Андрухович, Рекреації); А потім, щоб не поїхати дахом, я буду тихо, дуже тихо і дуже довго напиватися з великої

красивої пляшки (М. Мишкало, Майже європеєць).

ПОКЕМА́РИТИ, -рю, -риш, док.; жрм; жарт. Трохи поспати. <...> піду, покемарю на вокзалі до поїзда <...> (Є. Пашковський, Безодня); – Сідайте та покемарте трохи.– до нас (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 453.

ПОКЛА́СТИ, -аду́, -адеш, док. 1. кого.; крим. Убити. БСРЖ, 456; СЖЗ, 82; ЯБМ, 202.

2. що; крим. Відкинути щось. БСРЖ, 456; СЖЗ, 82.

3. на що; мол.; зневажл. Перестати цікавитись чимсь, перестати робити щось. Покласти на навчання. БСРЖ, 456; ПСУМС, 34.

4. на кого, на що; мол.; зневажл. Вирозити свою зневагу, байдужість до когось, чогось. Той віщує так, що всіх врятує, Той на всіх поклав і медитує... (В. Недоступ). БСРЖ, 456.

◆ **Покласти (забити) болт (член, пеніс)** на кого, на що; мол., жрм. Поставитись до когось, чогось байдуже, зігнорувати. ...Який це кайф – покласти на все пеніс. Змести всі питання до купи, до брудної смердючої купи і наклости на них ще більшу купу (В. Неборак, Увертюра до роману «Пан Базьо та інші»).

ПО-КНУРЯ́ЧОМУ. Присл. до КНУРЯЧИЙ. А він мстив, як умів. За її словами – по-кнурячому. Як найпростіше образити підстаркувату дружину? Звичайно, що завести значно молодшу від неї коханку (УМ, 19.05.2001).

ПОЛІРÓВКА, -и, ж.; мол., жрм. Пиво чи вино, які вживають після міцніших напоїв. Разом із друзями хлопець на-

брався по саму зав'язку. І захотів ще й «поліровки». По те пиво молодик і подався у місцевий генделік (УМ, 26.01.2002).

ПОЛІРÓВOЧКА, -и, ж.; мол., жрм. Пестл. до ПОЛІРÓВКА. Віра чекає саме цього моменту застілля, щоб узяти пляшку сухого (поліровочку) і розпочати правдиві задушевні розмови з подругами юності (Є. Кононенко, Віра, Надя, Яна).

ПОЛІРУВА́ТИ, -ую́, -уєш, недок., що чим; мол., жрм. Випивати невелику кількість спиртного напою після великої кількості іншого. Пиво полірують вином. БСРЖ, 455; ПСУМС, 55.

ПОЛІРУВА́ТИСЯ, -уюся́, -уєшся, недок., (чим); жрм.; жарт.-ірон. Пити пиво чи вино після міцніших напоїв. Вони вже поліруються шампанським (Запис 1999 р.). БСРЖ, 455.

ПОЛІТУ́РА, -и, ж.; жрм. Неякісний, низькопробний алкогольний напій. <...> а ще після кількарічного вживання «політури» причащається до шотландського віскі <...> (Книжник, 2001, № 2). БСРЖ, 455.

■ Від. літ. політура – спиртовий розчин природної смоли, який використовують як лак для покриття дерев'яних поверхонь.

ПОЛУНІ́ЧКА, -и, ж.; жрм; жарт.-ірон. Щось непристойне, пов'язане із сексом, еротикою або порнографією. У великому газетному дописі <...> п. Земляний примудрився зібрати більше «полунічки», ніж п. Забужко у мемуарах, названих романом (М. Рябчук, Критика за п'ятою графою).

ПОЛЯНА, -и, ж.; мол. Стіл із спиртним і закусками. *Позаду* – «поляна», *накрита на роботі, і застілля з родичами* (Є. Кононенко, Віра, Надя, Яна); *А у відповідь наклали стільки всяких харчів, що в Єгора з товаришами вийшла справжня «поляна». Чого там тільки не було: бутерброди, огірочки, помідорчики, зелень...* (День, 17.08.2001). БСРЖ, 457; ПСУМС, 55.

ПОНЕДІЛОК, -лка, ч.; крим.; *зневажл.* Розумово відстала людина. БСРЖ, 459; СЖЗ, 82; ЯБМ, 2, 206.

ПОНТ, -у, ч. 1. крим., мол. Обман, хитрість; видимість чогось. *Але автора немає. Немає й літератури. Не пробуджує думку, не витискає почуттів – суцільні понти й виверти, або «соціальної заказ-з-з-з»* (Книжник, 2001, № 19). БСРЖ, 459; СЖЗ, 82; ТСРОЖ, 157; ЯБМ, 206.

◆ **Брати на понт кого**, крим. Діяти щодо когось, у т. ч. й на слідстві, погрозами, хитрістю, залякуванням та ін. – *Не треба брати мене на понт, шановний Іване Івановичу, – у голосі Ткача дзвенів метал* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 459; ЯБМ, 2, 117. **З понтом**, мол. Наче, ніби. – *Ти вже командуєш, мною, Січкарю! З понтом я твої опер!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). * Образно. *Сто разів воскресай, хоч і з понтом помер ти, Хто повірить, що ти достеменно воскрес ...* (І. Світличний, Голос доби). БСРЖ, 459. **З понтом** (робити що), крим., мол. Навмисне, спеціально. – *Він завжди був на колесах. Коли й квартири не мав. З понтом лишав стару «Победу» біля «Вол-*

ги» директора НДІ (Є. Кононенко, Колосальний сюжет). **Понти бити**, крим. Удавати чесну людину, щоб відвести підозру. СЖЗ, 82. **Понт наводити**. 1) крим. Створювати видимість благополуччя. СЖЗ, 82. 2) мол. Створювати видимість чогось. *Купив «Чинзано» навести понти* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»). БСРЖ, 459. 3) мол. Переживати з приводу неможливості здійснення чогось. ПСУМС, 46. **Понти колотити**. 1) крим. Брехати. *З уряду Ющенка ніхто у відставку не йде, хоча проолігархічні засоби масової інформації в очікуванні звітної наради «колотили понти» ледь не в тому сенсі, що «каюк» уряду настане в унісон з «каюком» енергетичній галузі* (УМ, 10.06.2000). ПСУМС, 35; ФССГД, 190.; ЯБМ, 2, 448; 2) мол., з ким. Товаришувати. ПСУМС, 35. **Урвати понт**, крим. Обдурити. СЖЗ, 104.

2. крим. Прибуток. БСРЖ, 459; СЖЗ, 82, ЯБМ, 2, 206.

3. крим.; мол.; *несхвальн.* Самовпевнена поведінка, самовихваляння; апломб, гонор. *Нічого мужик, понту тільки багато* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 459; ПСУМС, 55; СЖЗ, 82. ЯБМ, 2, 206. ◆ **Без понтів**, мол. Без вихваляння. *Лесь [Подерв'янський] і в житті лишається аристократом. Без понтів* (Книжник, 2001, № 2); **Гнати понти**, мол. Хвалитися. Сленг-лікбсз4.

ПОНТОВИЙ, -а, -е; мол. 1. *несхвальн* Той, який демонструє свою позірну вищість. *Він завжди був понтовий перець*. БСРЖ, 460; ПСУМС, 55.

2. Про річ, одяг і т. п. як засіб чийогось самовихваляння, пихи. *Сева мав власну*

майстерню на базарі, де гострив все – від «понткових» щипчиків для нігтів до сокир (В. Діброва, Збіговиська).

ПОНТОВІЛО, -а, с. і ч.; мол.; несхвальн.

Людина занадто високої думки про себе, схильна до самовихваляння.

ПОНТОВО, присл.; мол. З претензією, виклично. Вони теж з усіма вітаються, з нами зокрема, схожі на робітників після нічної зміни, але навряд чи італійські робітники ходять о четвертій ранку по рестораціях, надто понтово, скоріше, теж якісь меломани (С. Жадан, Біг Мак).

ПОНТОВО́З, -у, ч.; мол.; жарт. Фунікулер.

ПОНТУВА́ТИСЯ, -ту́юся, -ту́єшся, не-док.; крим., мол.; несхвальн. 1. Поводитися таким чином, щоб привернути до себе увагу; демонструвати позірну вищість. Толя – хлопчик понтовий, бо із небагатої сім'ї. І тому понтувався ще дужче, ніж із багатих (Б. Жолдак, У режимі вставки). БСРЖ, 460.

2. Вихвалятися. БСРЖ, 460.

ПОНЯ́ТТЯ, -я́ть, мн. 1. крим. Зведення законів злочинного світу. БСРЖ, 460.

◆ **Жити (життя) за поняттями**. Про дотримання законів злочинного світу. У «ниці» вирує істинне життя «за поняттями» – торгують, репетирують <...>, ненавидять і люблять (День, 24.02.1999). БСРЖ, 460.

2. мол. Закон, за яким живе певна соціальна група. ПСУМС, 55.

ПОПАНДО́С, -у, ч.; мол. Ситуація, коли руйнуються плани. **ПОПАНДОС** – неприємна ситуація. (Синопсис станіславський необов'язковий). ПСУМС, 55.

ПОПЕЙБО́ЛУ, *безос.-пред.*; кому що; мол. Байдуже, все одно. ПСУМС, 55.

ПОПЕНГА́НЕН, -у, ч.; крим. Зад, сідниці. БСРЖ, 461; СЖЗ, 83.

ПОПЕНЗЛЮВА́ТИ, -ю́ю, -ю́єш, док.; мол.; зах. Піти кудись; віддалитися. А тоді попензлюю праворуч (Ю. Андрухович, Рекреації); – Чекай, я зараз! – кинув я Катерині і попензлював до стійки (А. Мухарський, Попса для еліти).

ПОПИЛЮ́ШКА, -и, ж.; мол.; жарт., зневажл. Жінка легкої поведінки.

■ Див. ПИЛА.

ПОПИСА́ТИ, -ишú, -и́шеш, док. крим. Порізати що-небудь, кого-небудь. Підвівшись, він шурхнув рукою в кишеню куртки і верескливо вигукнув: «Попишу, суки!» (М. Омельченко, Свято біди); Так я його опасочкою, бритвочкою ледь не пописав, поганявши по нашому ретровському домі, де з водопровідних кранів сеча стурчить, і навпаки (О. Ульяненко, Изгої). БСРЖ, 461; СЖЗ, 83; ЯБМ, 210.

ПО́ПКА, -и, ж.; тюр., крим. 1. Наглядач, охоронник; конвоїр. БСРЖ, 461; ЯБМ, 2, 210.

2. Вартовий на вищій. <...> нестримний потяг до волі, який кидав зека на колючий дріт «заплетки» під кулю «попки» на вищій (Книжник, 2001, № 2). БСРЖ, 461; СЖЗ, 83; ЯБМ, 2, 210.

ПОПКАР, -я́, ч.; тюр. Те саме, що ПОПКА. Затхлим тюремним коридором нарізає таси (або ж випав на таси тобто ходить туди-назад) попкар (контролер), який насе арештантів, себто стежить за ними (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ПОПОЛА́М, *безос.-предик., кому що; мол.*

Байдуже, все одно. БСРЖ, 461; ПСУМС, 56.

◆ **Бути (прийти) в пополамі**, *мол.; жарт.-ірон.* Про стан сильного алкогольного сп'яніння. <...> *а божж уже в пополамі* <...> (Телеканал 1+1, 2001 р). БСРЖ, 461.

ПОПРИКО́ЛЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, *недок., з кого.; мол.* Пожартувати; посміятися, познушатися з когось. – *Будуть анархісти, поприколюємося* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 461.

ПОПСА́, -і, *ж., збірн.; мол., жрм; не-схвальн.* Популярна естрадна музика низького художнього рівня. *ПОПСА – музика для лохів, биків, рогулів, тормозів, давнів* (Синописис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 462; ТСРОЖ, 157.

■ Від англ. *pop* – популярна музика, зокрема сентиментальні пісні, призначені для масової аудиторії, на відміну від джазу і класичної музики. ТСРОЖ, 158.

ПОПСО́ВІЙ, -а, -е; *мол.* 1. *схвальн.* Гарний. *Попсовий куртяк.* // Елегантний, сучасний. БСРЖ, 462; ПСУМС, 56.

2. Який стосується поп-музики, індустрії розваг. *Попсовий репертуар.* БСРЖ, 462.

3. *несхвальн.* Низькоякісний; примітивний. *Не купуй цей підручник: я його читав, він попсовий* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 462; ПСУМС, 56.

ПОРНУ́ХА, -и, *ж.; жрм.* Література, кінофільми і т. ін. порнографічного змісту. *Юрчик у підборі фільмів користувався виключно своїми смаками, тому на касетах переважала порнуха* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Замість писати чорнуху, порнуху й дебільні серіали – грамося в інтелектуальні*

ігри з вогнем, виштовхуючи основну масу читачів в духовну росію (Книжник, 2002, № 1). БСРЖ, 469; ТСРОЖ, 159.

ПОРО́ЖНІЙ, -я, -є; *крим., мол.* Про людину, яка не має при собі грошей. – *Приніс? – зустрів Юзь Арсена, ніби він щойно до магазину вибіг. – Я порожній.* (В. Слапчук, Втома воїна); *Я порожній, абсолютний голяк* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 491; ЯБМ, 2, 262.

ПОРОЖНІ́ЯК, ч. 1. -у́; *крим., мол.; не-схвальн.* Порожня розмова; беззмістовна або брехлива інформація. БСРЖ, 463; ПСУМС, 56; ЯБМ, 2, 212.

◆ **Гнати (ганяти) порожняк(и)**. 1) *крим., мол.* Говорити дурниці. БСРЖ, 463; ПСУМС, 56. 2) Слухати низькопробну музику. ПСУМС, 56.

2. -а́; *крим.* Те саме, що ПОРОЖНІЙ. ЯБМ, 2, 212.

◆ **Жити порожняком**, *мол.* Жити без грошей. <...> *останні гроші любиш тратити, щоби від них не залежати і жити «порожняком»* (А. Дністровий, Невідомий за вікном).

ПОРОСЯ́, -я́ти, *с.; крим.; жарт.* 1. Гаманець з грішми. БСРЖ, 463; СЖЗ, 83; ЯБМ, 2, 212.

2. Чоловічий статевий орган великого розміру. БСРЖ, 463; СЖЗ, 83; ЯБМ, 2, 212.

ПОРО́ТИ, -рю́, -реш, *недок., кого; крим., мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 463; ПСУМС, 56; ЯБМ, 2, 213.

ПОРО́ТИСЯ, -рю́ся, -решся., *недок.; мол., крим.* Здійснювати статевий акт; злягатися. <...> *ми хочем кушать і поротися! поротися й кушать* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 463; ЯБМ, 2, 213.

ПОРТОСИК, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Портвейн. Це Михайло Сергійович [Горбачов] «присадив» народ на «шмурдяки», «портосики», «плодово-вигідні» (УМ, 20.08.2002 р.).

ПОРТЮША, -і, ч. *мол.*; *жарт.* Портвейн.

ПОРШЕНЬ, -шня, ч.; *мол.* Нога. ♦ Шевелити поршнями (матнею), *мол.*, *жрм.* Швидко йти, поспішати. БСРЖ, 464; ФССГД, 145.

ПОСАДИТИ, -аджу́, -адиш, *док.*, *кого*, *на що*; *мол.* Привчити когось до вживання наркотиків. БСРЖ, 464.

♦ Посадити на стакан. Див. СТАКАН.

ПОСИПУ́ХА, -и, *жс.*; *мол.* Сіль. ПСУМС, 56.

ПОСУ́НУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*; *жрм.* З'їхати з глузду; почати поводити себе дивно. ♦ Посунутися глуздом. Те саме. А ще Сану називав причинною, сказав я, та ви всі посунулись глуздом, н'єте, цілуєтесь, обнімаєтесь з людьми, яких у вічі не знаєте, потім тільки плечима знизуєте (В. Шкляр, Ключ).

ПОТРЯ́СНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Прекрасний, чудовий; який викликає захоплення. Ще з літака викликала службове авто, а по дорозі з аеропорту дізналася від водія потрясну новину <...> (В. Врублевський, Нардепка). БСРЖ, 467.

ПОТУСУВА́ТИСЯ, -суюся, -суюсь, *док.*; *мол.* Зустрітися з друзями, приємно провести час у компанії. Врешті трос таких вирішує, що непогано було б з нами потусуватися, порозповідати нам тупих анекдотів (С. Пиркало, Зелена Маргарита); До Львова приїздить

потусуватися. Тут більше тепла, розуміння (День, 1999, № 20). БСРЖ, 467.

ПОТУХА́ТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *мол.* Сміятися з когось, чогось, веселитися. БСРЖ, 43, КСМС.

ПОТУ́ХЛИЙ, -ого; *мол.* 1. П'яний.
2. Стомлений.

ПО́ФІГ, *безос.-пред.*, *кому що*; *мол.* Байдуже; все одно.— Чесно кажучи, мені пофіг, Дано, що тобі кепсько (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 467.

ПОФІ́ГІЗМ, -у, ч.; *мол.*, *жрм.*; *жарт.-ірон.* Стан байдужості, апатії; відсутність інтересу до оточуючого світу; презирство до зовнішніх умовностей. Анотаційні ж огляди цього видання незрідка рясніють речами, які можна пояснити чи то необізнаністю, чи то цілковитим «пофігізмом» рецензентів (Критика – 2002 – ч. 1–2); // Недбальство. Більшість слідчих дій – хрестоматійні ілюстрації повного професійного пофігізму (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 467, ТСРОЖ, 160; ТСРЯ, 485.

ПОФІ́ГІСТ, -а, ч.; *мол.* Людина, перейнята пофігізмом; яка культивує його в собі та інших. «Чи й треба казати, що пофігіст виходить переможцем з герцю (Книжник, 2001, № 5); Коли знедуховлений і знеможений люд ледь фізично виживає, шовініст і «пофігіст» торжествує, бо чим гірше, тим краще (ПіК, 2000, № 2). БСРЖ, 467; ПСУМС, 56. ТСРОЖ, 161, ТСРЯ, 485

ПОФІ́ГІСТИ́ЧНИЙ, -а, -е; *мол.* Байдужий (про стан, ставлення до чогось). Західні інтелектуали й аналітики своїм відстороненням, вважають наш регіон сферою

російського впливу (Кижник, 2001, № 21).

ПОФІГІСТКА, -и, ж.; мол. Ж. до ПОФІ-ПІСТ. *А це в книжечці можна зустріти <...> кальянне попахкування гусені-пофігістки <...>* (Кижник, 2001, № 24).

ПОХЕЗАТИ, -аю, -аєш, док.; мол., жрм. Справити велику нужду. *Четвертим днем, похезавши, вихиливши зо два літри сусідського самогону, поперся в синагогу* (О. Ульяненко, Ізгої).

ПОХИЛЯТИ, -яю, -яєш, док., (куди); мол. Піти кудись. – *Я б не відмовився зараз і від одеколону, – сказав Вітько. – Так, треба ж засосати це... – погодився Сашко. – Похилили в наш регіон* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 467.

ПОЦ, -а, ч.; мол., жрм.; зневажл., лайл. Дуже погана й нешанована людина. *Тоді хутчіш, ніж кролик вздрочить, наш дідусь сивенький прийомами кон-фу виймає серце в поца із грудей* (Л. Подерв'янський, Король Літр); *Такий думає, як у нього стоїть, то він вже король. А він – поц, і все тут, просто козел!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ПСУМС, 56. // крим. Дурень. *Проживати написано – це не бути поцом, посміховиськом, а жити, як кожному Бог виділив у житті* (Кижник, 2001, № 7). ЯБМ, 2, 223.

◆ **Віспяний поц**, мол. Те саме. *Пензлюй, віспяний поц, і не показуйся, поки не наберешся розуму* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

■ З їдиш: *pots* – чоловічий статевий орган.

ПОЦЕНЬ, -чня, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що ПОЦ.

ПОЦИДРІКАЛО, -а, с. і ч.; мол.; зневажл. Те саме, що ПОЦ.

ПОЦИК, -а, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що ПОЦ. *Я збагнула вже доволі пізно, що в чоловікові повинна також бути жіночність, я маю на увазі не жінопо-дібних поциків, а сильного чоловіка, який може собі дозволити бути м'яким і слабким. Але – дозволити!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПОЦИЛУНОК, -нка, ч.; мол.; жарт.-ірон., зневажл. Те саме, що ПОЦ.

■ Жарт. перекручення літер. *поцілунок*.

ПОЦІНА, -и, ч.; мол. Те саме, що ПОЦ.

ПОЦМЕЙСТЕР, -а, ч.; мол. Те саме, що ПОЦ. ПСУМС, 56.

ПОЦНАЛЬДІНІ, невідм., ч.; мол. Те саме, що ПОЦ.

ПОЦЮГА, -и, ч.; мол.; зневажл., лайл. Те саме, що ПОЦ.

ПОШТРІКАТИСЯ, -аюся, -аєшся, док.; мол. Здійснити статевий акт з кимсь. *Поштрикалися хвилинку, як кролики, вона сказала, що було дуже добре, я навіть тоді не повірив, але не став з'ясовувати* (С. Процюк, Love story).

ПОЮЗИТИ, -южу, -юзиш, док.; мол. Носити чийсь одяг, чийсь річ. *Дай мені поюзити свій бег* (Запис 2001 р).

■ Від англ. *use* – користуватися, застосовувати.

ПОЯС, -у, ч. ◆ **Дерев'яний пояс**, мол.; зневажл., жарт.-ірон. Про дурну, недоумкувату людину. БСРЖ, 469; ПСУМС, 21.

ПРА́ВИЛЬНИЙ, -а, -е; *крим., схвальн.*

Справжній, гарної якості. БСРЖ, 468; СЖЗ 84; ЯБМ, 2, 225 ◆ **Правильна покупка.** Гарна здобич. СЖЗ 84; ЯБМ, 2, 225.

ПРАЙС, -у, ч.; *мол.* Гроші. БСРЖ, 469; ПСУМС, 57.

■ Від англ. *price* – ціна.

ПРА́ПОР¹, -а, ч.; *арм.* Прапорщик. *Я пригадую свого військового «прапора», котрий вражав мене поетикою своєї лайки, її величчю* (Л. Подерв'янський: ПІК, 2001, № 13); <...> *вже працюючи завскладом на молокозаводі, Олександр зустрівся із колишнім прапорщиком із зони – той прийшов проситися на роботу. До речі, «прапор» був не вельми коректним у поводженні з ув'язненими, в тому числі й з Олександром (День, 16.06.2001).* БСРЖ, 469; ПСУМС, 57.

ПРА́ПОР², -а, ч. ◆ **Прапор в руки ко-му,** *мол.* Дозвіл, заклик зробити щось. *Йти на контакт з адміністрацією, вислужуватися перед псами? ... Коли ко-мусь до вподоби вилізувати чийсь зад – прапор йому в руки* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ПРЕ́ДКИ, *мн.*, -дків; *мол.* Батьки. *В Черкасах були не менш симпатичні батьки. Або «предки», як він їх називав* (А. Дімаров, Містечкові історії). БСРЖ, 470; ПСУМС, 57.

ПРЕЗ, -а, ч.; *крим., мол.* Презерватив. БСРЖ, 470; СЖЗ, 84; ЯБМ, 2, 226.

ПРЕ́ЗИК, -а, ч.; *мол.; жарт.* Презерватив. *Я зовсім забув про презик!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). <...> *хоча й гумовий може гумійовий / галоші презик й шапочок басейний* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 470.

ПРИАТА́ЧИТИ, -чу, -чиш; *комп.* Зробити додаток до повідомлення електронною поштою. *Приатач мені доки.* Синишин, 24.

■ Від англ. *attachment* – прикріплення.

ПРИБАБА́Х, -у, ч.; *жрм; жарт.-ірон.* Дивна звичка чи риса характеру. *Ледь знизала плечем, розважливо мовила: – У кожного свої прибабахи* (В. Слапчук, Втома воїна). ◆ **З прибабахом (прибабахами).** З дивацтвами (про людину). *Просторіччя, жаргонізми, арготизми* <...> *входять у різні, навіть «поважні» тексти (ганлик, поїхав дах, пішов банячити, ловити кайф, люди з «прибабахом»)* (О. Сербенська, Інноваційні процеси...). БСРЖ, 471; ПСУМС, 57.

ПРИБАБА́ХАНИЙ, -а, -е; *мол.* Дивний. <...> *просто вона ось така прибабаха-на, сидить собі у ванні, телефонує звідти – з ванної – своїм друзям* <...> (С. Жадан, Біг Мак); *Якись сербські народні оркестри, старі саундтреки, до того ж Сільві, як завжди, мала повні кишені свого прибабаханого нового джазу, який вона всім рекомендувала і який, крім неї, ніхто не слухав, оскільки цей новий джаз слухати просто неможливо* (С. Жадан, Біг Мак).

ПРИБАМБАС, -у, ч., частіше *мн.* при-бамбаси, -ів; *мол.* 1. Додаткові надлишкові, орнаментальні деталі чогось, що прикрашають і часто підвищують вартість. *Михась прямував тротуаром, викладеним шикарною бруківкою, минав якісь елегантні огорожі – чавунні, ковальської роботи, прикрашені безліччю усіляких металевих «прибамбасів»* (СМ, 8.10.1998); *Хлопчикам і дівчат-*

кам купуватимуть різні іграшки (одним – залізницю з фантастичними «прибамбасами»), другим – нудних ляльок (УМ, 28.03.2000); Кросівки з прибамбасами. БСРЖ, 471; ТСРОЖ, 163; ПСУМС, 57.

2. Те саме, що ПРИБАБАХ. «Ти мені скажи – на хера я сюди їхав, вдома таких самих прибамбасів мав – отак-о!» (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); Набридли мені твої прибамбаси! (А. Кокотюха, Тупик для втікача).

◆ **З прибамбасами.** 1) З надлишковими деталями. <...> влаштуємо вам весілля по-нашому, з прибамбасами (СМ, 24.11.1995). 2) Те саме, що з **прибабахом**. Звісно, я не раз чула, що з «цим типом» спілкуватися непросто, що він надто високої думки про свою персону, що він «взагалі з прибамбасами», – але такого ніяк не очікувала! (В. Врублевський, Нардепка); Сім моніторів безкінечно прокручують анімаційний серіал на тему «шизофренії». <...> Дві однакові на вигляд жінки. Одна – з «прибамбасами», друга – «абсолютно нормальна». Перша мовчки проколює ногу виделкою, обпікає свічкою палець... (УС, 2001, ч. 21).

ПРИБАЦАННИЙ, -а, -е; мол., жрм; нехвальн. Несповна розуму; придуркуватий <...> вона-бо була «поетеса гостро трагічного світовідчуття», як колись писав про неї вдома один прибацаний критик <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); Зрештою, я би міг вже поїхати додому, але вдома у мене нікого немає, а тут хоч і

прибацана, але все ж компанія, і вікенд лише починається, так що поїду пізніше <...> (С. Жадан, Біг Мак).

ПРИДОВБАЇТИСЯ, -аюся, -аєшся, док., до кого; мол.; нехвальн. Настирливо звертатися до когось з якимись проханнями, запитаннями, вимогами; набриднути комусь чим-небудь. До мене колись придовбалось два здорових негри: «Как дела, дсвушка, как дела» (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ПРИЙНЯТИ, прийму́, приймеш, док., що; жрм. Випити спиртного. ◆ **Прийняти на груди.** Те саме. Учені Каліфорнійського університету стверджують: від похмілля не відкараскатися чоловікові вагою 80 кг, який «прийняв на груди» 5–6 чарчин, а 60 кг мадам вистачить і 3–5 скляночок спиртного (УМ, 3.01.2002). БСРЖ, 476; ЯБМ, 2, 235.

ПРИКІД, -у, ч. 1. мол., крим. Будь-який одяг. На роботі на мій прикид ніхто не звернув уваги, зате всі з величезною цікавістю розглядали білий пластир на чолі (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); Навіть Шер, відома любителька поенатувати публіку відвертими «прикидами» з прозорої тканини абоцо, з'явилася у суворій чорній сукні (УМ, 18.06.2000). БСРЖ, 474; ПСУМС, 57; СЖЗ, 84; ТСРОЖ, 164; ЯБМ, 230.

2. мол.; схвальн. Гарний, дорогий, модний одяг. В подальших контактах з'ясувалося, що Андрій – мудака із позірно аристократичним прикидом, всередині – гнилий півхуйчик (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 474

ПРИКІДУВАТИ, -ую, -уєш, *док. мол.*

1. Брати до відома, уявляти собі щось. БСРЖ, 474.
2. Думати, планувати. ПСУМС, 57.
3. Приміряти, підбирати одяг комусь. БСРЖ, 474; ПСУМС, 57.

ПРИКІНУТИ, -ну, -неш, *док.; мол. 1.*

- що.* Зрозуміти, взяти до відома, уявити собі щось. *Прикиньте, я тут цілими днями сиджу один, з котом <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Прикинути – осмислити, зрозуміти значення чогось* (КСМС).
2. Подумати, спланувати щось. ПСУМС, 57.

ПРИКІНУТИЙ, -а, -е; *мол., крим.;*

схвальн. Модно, гарно вдягнений. БСРЖ, 474; ПСУМС, 57; ЯБМ, 2, 230.

ПРИКО́Л, -у, ч. 1. *крим., мол.* Жарт, розіграш; дотепний вислів. *Серому відомі їхні приколи <...>* (Є. Пашковський, Безодня); *Почалася розмова з тупими приколами* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Коли вони бачать на телеекрані чергову гладеньку пику вітчизняного політика, то одразу перемикають на неінтелектуальний бойовик <...>*

або на сумнівні «приколи» Верки Сердючки (Критика, 1999, ч. 10); *Багато хто вважав це або чийсь злим «приколом», або фатальною помилкою* (ПіК, 1999, № 35). БСРЖ, 474, ПСУМС, 57; СЖЗ, 85; ТСРОЖ, 165; ЯБМ, 2, 231.

◆ **Для (задля) приколу**, *мол.* Задля жарту, розваги. *Наприклад, як геї самі називають людей свого середовища? Либонь, не «гоміки» чи «педерастии» ...Втім, виявляється, що і так теж. Такі слова вони вживають для «приколу», для образи та на адресу тих, хто*

чіпляється до випадкових юнаків <...> (ПіК, 1999, № 12); *Це – модель, а ціль – привернути увагу до інституту. І все безкоштовно, задля приколу* (МТ, 1999, № 17). БСРЖ, 474.

2. *тюр.* Тест на перевірку новачка в камері. БСРЖ, 474; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 231
3. *крим.* Анекдот. *Интернет-приколи* (рубрика анекдотів у газеті «Україна молода»). ЯБМ, 2, 231.

ПРИКОЛІ́СТ, -а, ч. *мол.* Людина, яка

любить жартувати, створює смішні ситуації. *Інтерівська родина «інтерівських» «золотих гусаків» поповнилася ще одним гідним членом: нещодавно клубний піджак було одягнуто на відомого «приколіста» телеканалу Єгора Бенкендорфа* (День, 17.08.2001). БСРЖ, 475.

ПРИКОЛО́ТИСЯ, -юся, -ешся; *мол. 1.* з

кого, з чого. Посміятися з когось, з чогось, висміяти когось. *Прикололися з викладача.* БСРЖ, 475.

2. *до кого, до чого.* Полюбити когось, захопитися чимсь. *Приколовся до однокурсниці. Прикололася до чеського фольклору.* БСРЖ, 475; ПСУМС, 57

ПРИКО́ЛЬНИЙ, -а, -е; *мол.; схвальн.* По-

тішний, смішний, достойний іронії. *Коли Моніку запитали, що вона збирається робити з тим платтям, вона відповіла: «Спалю його у каміні» Важко сказати, чи вчинить Моніка саме так. Не виключено, що це плаття згодом буде виставлено на якомусь «прикольному» аукціоні* (ВЗ, 24.07.2001); *Прикольний сюжет на телебаченні; Прикольне татуювання.* // Дотепний, іронічний (про людину). *Поплавський для них «прикольний» мужик, із ним не*

нудно, він завжди охоче йде на контакт (МТ, 1999 № 17); Круті та прикольні – ви їх добре знаєте, але тепер вони... в білому! Команда КВН ХАІ в комедійному молодіжному серіалі (Реклама: День, 16.06.2001). БСРЖ, 475.

ПРИКО́ЛЬНО, присл., безос.-пред.; мол.; схвальн. Весело, оригінально, з гумором. Вони не ставлять дурних питань на кшталт <...> «ну розкажи що-небудь, ти так прикольно розказуєш!» <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита); Сторінки до двадцятої я тихо лаялася – «що за дурню мені підсунули, сюжети кульгас не те щоб сильно, зате на обидві ноги...». Ще сторінок за десять я додавала: <...> але прикольно (Книжник, 2002, № 10). БСРЖ, 475.

ПРИКО́ЛЬЧИК, -а, ч.; мол. Пестл. до ПРИКОЛ. Свіженький прикольчик.

ПРИКО́ЛЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, не-док. 1. з когось, з чогось; мол., крим. Сміятися з кого, з чого. Приколюватися з анекдота. БСРЖ, 473; ПСУМС, 57.
2. до чого; мол. Захоплюватися чимсь; отримувати задоволення від чогось. Приколюватися до буддизму.

ПРИМА́К, -а, ч.; жрм; жарт. Цигарки «Прима». Якість, звичайно, не та, але все-таки краці за «примак» дядечка Толі (В. Шкляр, Елементал).

ПРИМОРО́ЖЕНИЙ, -а, -е. мол.; жрм. Дивна людина, недоумкуватий, дурень. Маня відверто образилась і мовчки полізла за вікно, а Конопляний для повного заспокоєння зубною пастою підвів примороженому дідуганові вуса: нехай посмішить на обході лікаря Колегу <...> (Є. Пашковський, Безодня).

◆ **Альоша приморожений**, жрм. Те саме. ФССГД, 22, 43.

ПРИМО́ЧКА, -и, ж. 1. крим. Авантюра. СЖЗ, 85; ЯБМ, 232.

2. крим. Спосіб обману під час гри в карти. СЖЗ, 85; ЯБМ, 233.

◆ **Примочка на пуп**. Самосуд над конокрадами. СЖЗ, 85; ЯБМ, 233

3. мол.; жарт. Розіграш; дотепний вислів. Банальні примочки.

4. муз. Спеціальний пристрій, елемент музичної апаратури для створення різних ефектів при обробці звуку. БСРЖ, 477; ПСУМС, 57.

ПРИПА́РЕНИЙ, -ого; мол.; зневажл. або жарт.-ірон. Психічно ненормальна людина. ПСУМС, 58.

ПРИПА́РОК, -рка, ч.; мол. Те саме, що ПРИПАРЕНИЙ. ПСУМС, 58

ПРИПУ́ДРЕНИЙ, -а, -е; жрм. Дурний (розумово обмежений). ФССГД, 194.

ПРИПУ́ХЛИЙ, -а, -е; мол. Зляканий: Вздовж колони літали бойові гелікоптери, розганяючи припухлих від такої кількості бронетехніки печальних баварських ворон (С. Жадан, Біг Мак).

ПРИПУ́ХНУТИ, -ну, -неш, док.; мол. Злякатися чогось або когось. Я припух, як побачив, що вони йдуть (Запис 1996 р.). БСРЖ, 477.

ПРИТАРГА́НИТИ, -ню, -ниш, док., що; жрм. Принести щось. <...> ліжко з металевими бильцями (чи не якийсь зальотний «прапор» притарганив з казарми за слоїк самогонки?) (В. Врублевський, Текля з Марією...).

■ Від діял. тарганити – тягти, волокти.

ПРИХІД, -ходу, ч. 1. *крим.* Зупинка міського транспорту. БСРЖ, 479; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 239.

2. *крим.* Місце проживання ватажка злочинного угруповання. БСРЖ, 479; СЖЗ, 85.

3. *нарк.* Ейфорія після вживання наркотиків. БСРЖ, 479; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 239.

4. *крим.* Стан алкогольного сп'яніння. Зелений змії на тебе чекає <...>, я швидко підійшов до холодильника, вийняв пляшку коньяку, <...> взяв кришталеву чарку грамів на тридцять, поклав на місце, взяв більшу, грамів на сімдесят, налив по вінця, ховаючи сам від себе очі, перекинув у рот, ковтнув, не чекаючи приходу, врізав скибочку сиру, з'їв, пішов у кімнату, сів у крісло... Прихід був вражаючим <...> (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). БСРЖ, 479.

ПРИШІТИ, -ію, -ієш, *док.*, *кого*; *крим.* Убити когось. – Пришити його, та й годі, – почув він раптом захриплий бас Зорби (Ю. Кузнецов, Лабіринт). БСРЖ, 480; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 240.

ПРОБІЙ, -бію, ч.; *мол.* Людина з повільною реакцією; дурень. ПСУМС, 58.

ПРОБУХАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *що*; *мол.*

1. Пропити (гроші, майно і т. ін.). Пробухати стипендію. ПСУМС, 10.

2. Захопившись пиятикою, не встигнути щось зробити. Їхала в Москву, поїзд пробухала (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ПРОВІНЦІАЛЬ, -ю, ч.; *мол.*; *жарт.-ірон.* Майонез «Провансаль».

ПРОГАРИ, -ів, *мн.*; *арм.*, *морськ.* Військові чоботи із високими халявами. Балабін; БСРЖ, 481.

ПРОДАБЛИТИСЯ, -блюся, -блишся, *док.*; *мол.* Сходити в туалет. БСРЖ, 482, ПСУМС, 21.

■ Див. ДАБЛ.

ПРОДИНАМИТИ, -млю, -а́миш, *док.*; *кого, що*; *мол.*; *несхвальн.* Не дотримати обіцянки. І справа навіть не в тому, що чимало запрошених на «Книжку року 2000» нардепів від мистецтва «продинамили» захід <...>, а радше в неприсутності на церемонії нагородження деяких видавців-переможців (Книжник, 2001, № 9); // Пропустити призначену зустріч, не виправдати надій на сексуальну близькість.

ПРОЇХАТИ, -їду, -їдеш; *док.*; *мол.* Не почути або не зрозуміти сказаного. Я проїхав, що ти говорив. ПСУМС, 58.

ПРОКО́Л, -у, ч.; *жрм.*; *несхвальн.* Невдача, помилка. Це для порядної людини бути ввійманою на обмані привселюдно – ганьба. Для них – уього лише прикрий «прокол», нечиста робота (УС, 2001, ч. 13). БСРЖ, 483; ПСУМС, 58, СЖЗ, 85; ТСРОЖ, 483; ЯБМ, 2, 246.

■ Первісно – проколювання прцівником ДАІ водійського талону за порушення правил дорожнього руху. БСРЖ, 483, ТСРОЖ, 483.

ПРОКОПА́Н, -у, ч.; *нарк.* Паркопан. <...> блатні навчили в обмін на цигарки приховувати збудливий прокопан <...> (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 58

ПРОЛЕТІТИ, -ечу́, -етіш, *док.*; *крим.*, *жрм.*; *несхвальн.* Пропустити виграш. <...> То що риб'ята – сказав до компанії – кийське «Динамо» пролетело? (В. Шевчук, Сонце в тумані). ЯБМ, 2, 247.

ПРОЛЬОТ, -у, ч.; *жрм.* Невдача, прорухунок. БСРЖ, 484. ♦ **Остатися в прольоті.** Не пощастило в чомусь, залишився ні з чим. ФССГД, 147.

ПРОПАЛЬ, -ю, ч.; *крим., мол.* Непомітна передача краденого співучаснику під час карманної крадіжки. БСРЖ, 58; СЖЗ, 86; ЯБМ, 2, 249.

ПРОПІДАР, -а, ч.; *мол.* Те саме, що ПІДЕР2. <...> читати вірша про хлопчеченя з розумними очима і чолом високим та ясним, – про того лисого пропідара, трупіода <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ПРОСУНУТИЙ, -а, -е. 1. *мол., жрм.; схвальн.* Той, хто серйозно займається чимось, знає щось краще за інших; компетентний у своїй галузі. *Закрадається підозра, що «просунуті» вітчизняні видавці занадто перейнялися міленіумом і вирішили відчайдушно «загадати все», як Шварцнегер* (Книжник, 2001, № 3); *Підручник Гужви, Кодалашвілі, Романовської складено не для «просунутих» у мовній царині учнів, а для тих, хто має сяке-такє поняття* (Книжник, 2001, № 4). *Політично просунутий люд. Просунута молодь. Просунутий програміст.* БСРЖ, 482; ПСУМС, 59.

2. *мол., інтел.* Який потребує компетенції для розуміння. *Просунутий фільм.* Юганови, 187.

ПРОТИГАЗ, -а, ч. *мол.; жарт.-ірон.* Некрасива жінка. ПСУМС, 59. // *Некрасиве жіноче обличчя. <...> У неї ж не морда, а протигаз* (В. Діброва, Поетика застїлля).

ПРОФЭСОР, -а, ч.; *комп.; жарт.* Центральний процесор комп'ютера.

ПРОФУРА, -и, ж. 1. *крим., мол.; зневажл., лайл.* Жінка. БСРЖ, 487; СЖЗ, 86, ЯБМ, 252.

2. *мол.; зневажл.* Жінка легкої поведінки. *Отак поступово ти входиш у дійсність, пам'ятаючи, що гарячої води може й не бути, що профура з 303-ї ночувала не в 727-й, як було помилково заявлено в коридорі, а в 729-й ...* (Ю. Андрухович, Московіада); <...> *Це ота-таки профура? – Ага. Закохала його в себе, він і соплі розпустив. – З нею вся вулиця спала* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 487; ПСУМС, 59

■ Контамінація слів *проститутка* і *фура*. *Фурати* – означає їхати, пересуватись. *Профура* – повія, яка пересувається по панелі без попередніх телефонних погоджень з клієнтами. Смирнов, 178.

ПРОХАВАТИ, -аю, -аеш, *док., що; мол.* Зрозуміти щось; сприйняти зміст, значення, суть чого-небудь. *Юрія Чигиріна [поезію Ю. Чигиріна] прохавати важко* (Книжник, 2001, № 18).

■ Див. ХАВАТИ2.

ПРОЦЭС, -у, ч.; *крим.* Групове злягання. БСРЖ, 487; ЯБМ, 2, 253.

♦ **Процес пішов**, *жрм.; жарт.-ірон.* Рух у якийсь бік уже почався (незалежно від чиєїсь волі, команди); повернення до чогось немає. *Ще не вмерла Україна, та процес уже пішов* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 487.

■ Вислів М. С. Горбачова у кінці 80 – поч. 90-х рр.; пов'язаний з мовним стереотипом *невідворотний процес*. БСРЖ, 487.

ПРОША́РИТИ, -рю, -риш, *док., що; мол.* Зрозуміти. *Прочитаав книжку – і з понтом усе прошарив <...>* (Книжник, 2000, № 4).

ПРОШМАНДО́, *невідм., жс.; мол.; жарт.-ірон.* Те саме, що ПРОШМАНДОВКА2.

ПРОШМАНДО́ВКА, -и, *жс.* 1. *крим.; жрм; зневажл.* Повія, яка опустилася. БСРЖ, 487; ЯБМ, 2, 254.

2. *жрм; презирл., лайл.* Жінка легкої поведінки. *Бела забігла до кімнати, перевірила туалет, кухню та ванну, обдивилася балкон, не забула і про кладовку. «Де його проשמандовка?» – накинулася вона на господарів. Колись Михайло зняв її п'яньєного чоловіка разом з манекенницею і, мабуть, фотографія та потрапила до Бели (В. Діброва, Збіговиська).*

ПРУ́ТЕНЬ, -тня, *ч;* *мол.* Чоловічий статевий орган. *<...> ото догола роздягнеться, прутень, як пам'ятник Леніну стоїть, а ця фігурка на шиї ... ну краса та й годі!* (Л. Кононович, Феміністка); *«Наконець-то», – зойкнув Юра, вивільнившись із майдків, і було незрозуміло, що саме він має на увазі: нашу зустріч наодинці, закінчення процесу роздягання, чи зацікавлення, що, напевно, відбулося на моєму обличчі під час розглядання його войовниче відстовбурченого прутня* (Н. Сняданко, Колекція пристрастей); *Мій прутень героїчно пульсував у Лідинії долоні, відчуваючи те саме, що відчуває курча, коли йому скручують шию* (Ю. Винничук, Обід).

ПРУ́ХА, -и, *жс.; мол.* Веселе проведення часу. БСРЖ, 488; ПСУМС, 59.

ПСЕ́ВДА, -и, *жс.; пласт.* Ім'я, що присвоюється кожному пластуноу. *Пласт. сл.*

ПСЕВДУ́ХА, -и, *жс.; мол.* Прізвисько, кличка.

ПТЕРОДА́КТИЛЬ, -я, *ч;* *мол.; жарт.* Процес блювання у вікно. ПСУМС, 59.

ПУЗІ́Р, -я, *ч;* *мол., жрм.* Пляшка із спиртним. ♦ **Пузир Петрович**, *крим.* Пляшка горілки. БСРЖ, 489; ПСУМС, 59; СЖЗ, 87. **Роздавити пузир**, *жрм.* Випити пляшку спиртного. ФССГД, 196.

ПУ́ЛЯ, -і, *жс.; крим., мол.* Преферанс. ПСУМС, 59; ЯБМ, 2, 259.

ПУ́НКЕР, -а, *ч;* *мол.* Панк. БСРЖ, 490; ПСУМС, 59.

ПУРГА́, -и, *жс.; крим., мол.; неохвальн.* Беззмістовна розмова; теревені. БСРЖ, 490; ПСУМС, 59; ЯБМ, 2, 260. ♦ **Гнати пургу**. *Говорити, писати дурницю, нісенітницю, щось абсурдне. – Ну і куди думаете далі? В сільське господарство? – Женеш пургу, мужик. Подамось куди-небудь до Криму. Тепло, фрукти, море...* (А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 490; ФССГД, 197.

ПУТА́НА, -и, *жс.; жрм.* Повія. *Для них це – просто робота. Звичайна робота звичайних київських путан* (ДУ, 2.0.1999). БСРЖ, 490; ЯБМ, 2, 292. // *крим.* Найвищий розряд в ієрархії повій, еліта, аристократія. СЖЗ, 87.

■ Від італ. *puttana*.

ПУЦАЛІ́Н, -а, *ч;* *мол.; жарт.* Те саме, що ПУЦЮР. *Пішов до умивальника помити пуцалін, а там, глядь, уже води нема* (Синопсис станіславський небова'язковий).

ПУЦІОР, -а, ч.; жрм. Чоловічий статевий орган.

■ Від укр. діял. *пуц(ь)ка* – чоловічий статевий орган. ■ *Пуца* від рум. *puță* – penis. Горбач 1966, 44. Слово у формі *пуц, пуцак, пуцюрин*а побутувало у бурс-сем. аргю.

ПУЦЬКАКЛЯМКА, у знач. *визуку*; мол. Крах, кінець. ПСУМС, 59.

ПУШЕР, -а, ч.; мол., нарк. Торговець наркотиками вроздріб. *Перша моя помилка як недосвідченого «пушера» (вуличного торговця наркотиками) полягала у моєму вбранні (ПіК, 2001, № 5).* * Образно. *Львівський гурт КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ і є тими «пушерами», котрі не дають загнутися українському рок-н-ролу (ПіК, 2002, № 41).* БСРЖ, 492.

■ Від амер. розм. *pusher*.

ПУШКА, -и, ж.; крим. 1. Пістолет; вогнепальна зброя. – *Завтра. О десятій ранку. – Годиться! Виходить, за мною – «пушка»? (С. Бортніков, Чистильник); Матросик лиш підняв свою «пушку», як вила Охримові пришилили йому руку прямо до стіни (Ю. Гудзь, Ісихія); При ньому виявилась «пушка» – газовий пістолет (Ровесник, 13.07.2000).* БСРЖ, 492; ПСУМС, 59; СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 26.

2. Обман; шахрайство. БСРЖ, 492; СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 263.

ПШЕК, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Поляк. У Львові *пшеків повно*. БСРЖ, 492.

■ Від характерної особливості фонетики польської мови. БСРЖ, 492.

П'ЯТАК, -а, ч. 1. крим. Місце збору злодіїв і повій. СЖЗ, 87.

2. крим. Особа, яку переслідує основна маса в'язнів. СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 267.

3. мол. Круглий танцмайданчик. ПСУМС, 59.

П'ЯТДЕСЯТКА, -и, ж.; жрм. П'ятдесят років. *Темі Роксоляні під п'ятдесятку і, як мені шепнула Ліда, вона ще не гра-на. Ну що ж, її цнотливість цілком на сумлінні Лідиноного батька (Ю. Винничук, Обід).*

П'ЯТИХАТКА, -и, ж.; мол. П'ятсот грошових одиниць. ПСУМС, 59; Юганови, 190.

П'ЯТІРКА, -и, ж.; нарк. Шприц об'ємом п'ять кубічних сантиметрів. ПСУМС, 59.

П'ЯТКА, -и, ж. 1. нарк. Недокурюк цигарки з марихуаною, де найбільша концентрація наркотику. БСРЖ, 495.

2. жрм. П'ятирічний термін ув'язнення. *Оксані Мешко у 1981 п'ятку дали (Запис 1992 р.).*

П'ЯТНАДЦЯТКА, -и, ж.; жрм. Строк ув'язнення п'ятнадцять років. *Вишак на п'ятнадцятку замінили (Запис 1998 р.).*

П'ЯТСОТ. ♦ П'ятсот вісімдесят третій, мол.; жарт. Рудий хлопець. ПСУМС, 59.

■ Від крим. жарг. *рижик* – золото; назва проби дорогоцінного металу метонімічно позначає золото, з яким, своєю чергою, асоціюється рудий колір.

Р

РАГУЛІССІМО, *невідм., с.; мол.* Найвищий ступінь дурости. ПСУМС, 59.

■ Див. РАГУЛЬ.

РАГУЛЬ, РОГУЛЬ, -я, ч.; *крим., мол.*

Сільський житель. *ПОПСА* – музика для лохів, биків, рагулів, тормозів, давнів (Синописис станіславський необов'язковий); *У Львові завжди залишається приблизно та сама кількість сволоти, божевільних, патріотів, громадян, міщан, богеми, рогулів, москалів – усіх категорій населення* (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика); *Я, Віктор Неборак, солідарний з нею [Оксаною Забужко] в тому, що з нас, українців, уже довгий час роблять «рогулів» і «жлобів»* (В. Неборак, Повернення в Леополіс). ПСУМС, 59; ЯБМ, 2, 298.

РАГУЛЬСТВО, *зневажл.* Дурість; примітивність. <...> *спаскудити можна навіть такий бурхливий святковий каскад – скнарнісю і відвертим рагульством* (ПіК, 2002, № 47–48).

РАДАРИ, -ів, *мн.; мол.* Уші. БСРЖ, 496.

◆ **Радари наставити**, *жрм; жарт.* Уважно слухати. ФССГД, 198.

РАДЕЙКО, -а, *с.; мол.* Радіо. ПСУМС, 60.

РАДИК, -а, ч.; *жрм; жарт.* Радіонуклід. ◆ **Радика б'ють кого**; *жрм.* Про дурну (розумово обмежену людину). ФССГД, 198.

РАДІСТЬ, -дости, *ж.* ◆ **Вчена радість**, *наук.; жарт.* Засідання вченої ради в науковій установі.

РАКЛО́, -а, ч. 1. *крим.* Босяк. БСРЖ, 500;

СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 280. ■ Від циган. *ракло* – хлопець (не циган). Горбач 1966, 28

2. *мол.* Сільський житель.

РАКОМ, *присл.* ◆ **До Москви раком не переставиш**, *жрм; жарт., вульг.* Уживається на означення великої кількості жінок, з якими чоловік перебував у статевих зв'язках. <...> *за шупку махорки нахвалявся походеньками по паскудах, так іменував жінок, яких мав: «до Москви раком не переставиш»* <...> (Є. Пашковський, Безодня). **Кишки раком стають**, *мол.; жарт.* Про почуття голоду. – *Я страшенно голодна. Кишки раком стають* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). **Навіки раком**, *жрм; ірон.-зневажл., вульг.* Монумент Возз'єднання України з Росією у м. Києві. ■ **Жарт. перекручення навіки разом.**

РАКУШКА, -и, *ж. мол.* Тілиста дівчина зі слабкими розумовими здібностями. ПСУМС, 60.

РАМС, -у, ч.; *крим., мол.* З'ясування стосунків, суперечка. ◆ **Поплутати рамси**. Помилитися. *Дехто під час розмови плутає рамси, себто поводить себе неправильно й не надто розуміє ситуацію, яка склалася* <...> (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). **Розвести рамси**. Довідатись про щось. *Вислів розвести рамси означає з'ясувати, хто правий, а хто – ні. Найчастіше це відбувається десь у кутку камери за кухлем чифіру* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 500.

РЕАНІМАЦІЯ, -ії, ж. мол.; жарт. 1. Пивний бар. ПСУМС, 60.

2. Стан повного сп'яніння. ПСУМС, 60.

РÉБАКИ, -ів, мн.; мол. Кросівки фірми Reebok. ПСУМС, 60.

РÉВЕРС, -е, ч.; мол. Процес блювання. ПСУМС, 60.

РЕЗІНА, -и, ж.; крим. Автобус, тролейбус. СЖЗ, 88.

РЕЙВ, -у, ч.; мол., муз. Один з напрямів музики техно. *Молодь сьогодні співає реп, танцює «Самбу», дошукує екстазу з рейву* (Смолюскипи, 1997, № 2). БСРЖ, 519.

РЕЛÁШКА, -и, ж.; нарк. Таблетки реланіюму. ПСУМС, 60.

РЕП, -а, ч.; шк. Репетитор. БСРЖ, 508.

РЕПÁН, -á, ч.; мол. Дошкульний удар по голові за допомогою середнього пальця правої руки, якому надає прискорення ліва рука. <...> *а мені дав лункого репана / так що всі зареготалися / і забризкали слиною барокамеру кайфу* <...> (А. Коваленко: Молоде вино). ПСУМС, 60.

РІБА, -и, ж. 1. крим. Дівчина, жінка. БСРЖ, 517; СЖЗ, 88.

2. мол. Пісня без слів. *Працюючи над піснями, він в основному писав лише вірші, причому це не були «тексти» чи «риба», як то зараз у більшості поетів-піснярів* (ПіК, 2000, № 35). ПСУМС, 60.

3. інтел. Сценарій кінофільму. *В рибі потенційного кіношедевра йдеться про молоде подружжя, що відпочиває – розважається в столиці Галичини під час візиту Папи Римського* (Книжник,

№ 1, 2002); <...> *а спробувати зняти за «Елементалом» кіно, то «Буржую» довелось б сховатися, бо сценарна риба «Елементалу» значно сильніша й динамічніша* (Книжник, № 1, 2002).

4. наук. Заздалегідь підготовлений текст рецензії, відгуку і т ін., який передається рецензентові.

◆ **Поміняти рибам воду**, мол. Справити малу нужду. ПСУМС, 60.

РІГА, -и, ж.; крим., мол.; жарт. Блювання. БСРЖ, 509; ЯБМ, 2, 294. ◆ **Поїхати в Ригу**. Виблювати. БСРЖ, 509. **Поїхати в Ригу через Горлівку**, жрм. Те саме. ФССГД, 201. ■ Гра слів *Рига* (ригати) і *Горлівка* (горло). ■ Слово було відоме бурс.-сем. аргю.

РИГАЛÉТТО, невідм., ч.; мол.; жарт.-ірон. Те саме, що РИГА. ◆ **Ригалетто поїхав у Ригу**, мол.; жарт. Те саме.

РІЖИКИ, -ів, мн. Гроші. БСРЖ, 518; СЖЗ, 88.

РІГ, ро́гу, ч. ◆ **Дати по рогах кому**; крим., мол.; ірон. Сильно вдарити когось. – <...> *Давай, я зараз скажу йому все. А тоді натовчемо йому хавальник, га? – Ну, цього не треба. – Чого ти такий обережний, такий вихований? Йому треба дати по рогах, чесне слово! Якищо ти не хочеш, то я сам зроблю це!* (Ю. Андрухович, Рекреації). ЯБМ, 2, 296. **Замочити роги**, крим. Потрапити у неприємне становище. СЖЗ, 44. **Засадити по рогах**, крим. Ударити в обличчя. СЖЗ, 44. **Роги збити (обламати) кому**; крим. 1) Сильно побити когось. – *Хочеш, я наб'ю йому рило?* – *спитав Хома.* <...> – *Поки що не треба, Хома. Мені шкода його – він ще дуже моло-*

дий.– Йому треба обламати роги, от і все.– переконував Хомський (Ю. Андрухович, Рекреації) БСРЖ, 511; СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 94. // Побити групою за провину. <...> завести у найближчий приймальник-розподільник і «обламати роги» (УМ, 24.02.2001). БСРЖ, 511; СЖЗ, 89. 2) Залякати, підкорити собі когось. Своєю мету він, природно, вважав за вищу, державно вагому й навчився безпомилково відбирати серед в'язнів тих, кому слід обламати роги в першу чергу, а також матеріал, корисний для діла... (О. Лук'яненко, Строк давності). БСРЖ, 511; ЯБМ, 1, 516.

РІНГУШНИК, -а, ч. мол. Записна книжка (з номерами телефонів). БСРЖ, 510; ПСУМС, 61.

■ Від англ. *to ring up* – подзвонити по телефону.

РÓВЕР, -а, ч. ♦ Триколісний ровер, мол.; жарт. Каток для укладання асфальту. ПСУМС, 61.

РОГÁТИЙ, -ого. 1. крим. Недосвідчений злодій. БСРЖ, 511; СЖЗ, 89.

2. мол.; зневажл. Провінціял; некультурна, малоосвічена людина. [Малява:] Еге. Сюжети... Це для рогатих (Б. Жолдак, Голодна кров). ПСУМС, 61.

3. мол. Тролейбус. БСРЖ, 511; СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 297.

♦ Рогатий маршрут, мол. Тролейбусний маршрут. У Києві з'явився ще один «рогатий» маршрут, який покращить транспортне сполучення у Мінському районі столиці (УМ, 6.09.2001).

РОГАТІССІМО, невідм., ч.; мол.; зневажл. Те саме, що РОГАТИЙ2.

РÓГЕР, -а, ч.; мол.; ірон.-зневажл. Селюк, що любить кататися на мотоциклі. ПСУМС, 61.

■ Див. РАГУЛЬ, РОГУЛЬ.

РОГОБÁN, -а, ч.; мол. Те саме, що РОГУЛЬ.

РОГОВÉНКО, -а, ч.; мол.; зневажл., ірон. Те саме, що РОГУЛЬ.

РОГОПÍЛ, -а, ч.; мол.; зневажл. Те саме, що РОГАТИЙ 2. ПСУМС, 61.

РОГУ́ЛЬСЬКИЙ, -а, -е; мол.; зневажл. Недалекий, примітивний. Львів просто на очах позбувався людей молодих, здібних, розумних. Самі вони звинуватили у своєму виборі рогульську місцеву владу (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика).

РОДАКÍ, -ів, мн.; мол.; жарт. Батьки підлітків. Зависають, в основному, в когось на хаті, де немає родаків, господарів та інших сторонніх, щоб можна було нормально відірватися (СинOPSIS станіславський необов'язковий). Юганови, 195.

РОЖÉВО-МАЛÍНОВО, безос.-пред., кому що; мол. Байдуже, все одно. ПСУМС, 61.

■ За аналогією до ФІОЛЕТОВО.

РОЗБÍТИ, -зіб'ю, -зіб'єш, док., що; жерм. Розміняти гроші.– Іллюхо, розбий сotchку на гривні! (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 496.

РОЗБÍРКА, -и, ж. 1. крим. З'ясування стосунків, розв'язування конфліктів у кримінальному середовищі (звичайно із застосуванням насильства, бійками, вбивством). Кримінальні розбірки почалися в Миколаєві (День,

№ 29); 19 березня члени двох бан-
дитських груп влаштували «розбірку»
з автоматними чергами в центрі
Одеси – Дюковському парку (День,
30.03.1999). СЖЗ, 89; ТСРЯ, 530; ТСРОЖ,
173; ЯБМ, 1, 272.

2. мол., жрм. З'ясування обставин кон-
флікту, обговорення спірних питань.
Ювілейні розбірки «Піснярів» (День,
1.10.1999). ТСРЯ, 530.

РОЗВЕСТІЙ, -еду́, -едеш, док.; мол. 1. на
що. Примусити когось витратити гро-
ші, заплатити за щось. *Розвести на ре-
сторан.* БСРЖ, 497; ПСУМС, 61.

2. Обдурити когось. *Розвести замовни-
ка.* БСРЖ, 497.

◆ **Розвести на базари**, кого. Примусити
когось видати секретну інформацію.
ПСУМС, 61.

РОЗВÓДИТИ, -джу, -диш, недок., кого,
(на що), мол. Обдурювати когось. *Я
знаю кілька веселих дівок, котрі геть
не тямлять не лише у психоаналізі, а
взагалі мало що тямлять, але ти ба,
дуже непогано заробляють, розводячи
на психоаналіз лохів* (ПіК, 2001, № 25).
БСРЖ, 497.

РОЗГІН, -го́ну, ч.; мол. Татуювання.
ПСУМС, 61.

РОЗДА́ЧА, -і, ж. ◆ **Потрапити (попас-
ти) під роздачу**, мол. Бути побитим;
зазнати покарання. * Образно. *Такого
ж прикрого сприйняття заслугоує Із-
дриківський «Острів Крк», хоч ця кни-
жка вигулькнула на обрії вже в новому
тисячолітті, а тому «під роздачу» не
потрапляє* (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ,
498; ПСУМС, 61.

РОЗКІШНИЦЯ, -і, жс.; інтел. Жіно-
чий статевий орган. *Я підняв очі вго-
ру – й просто на стелі побачив карти-
ну в золоченій рамі: гола дівчина ле-
жить горілиць на білому простирад-
лі, цнотливо прикриваючи долонькою
свою розкішницю* (Л. Кононович, Фемі-
ністка).

РОЗКЛА́Д, -у, ч. мол. 1. План, задум,
намір. БСРЖ, 501.

2. Ситуація, стан справ. *Машина записа-
на на іншу людину, доручення – на
Христю, моїх пальчиків на «волині» не-
має... У мокрих справах ствол не за-
свідченцій. При такому розкладі сам
Господь Бог не зможе пришити мені
кримінал* (С. Бортніков, Чистильник).
БСРЖ, 501; ПСУМС, 61.

РОЗКОЛО́ТИ, -олію́, -олеш, док., кого.

1. крим., міл., жрм. Добитися потрібних
свідчень; примусити когось зізнатися в
чомусь (як правило, у скоєнні злочи-
ну). *Лагутський, який вже й не споді-
вався легко «розколоти» хлопця, по-
світлішав на обличчі* (В. Врублевський,
Замах на генсека). БСРЖ, 501; СЖЗ, 89;
ЯБМ, 282.

2. (на що); жрм. Примусити когось
поділитися чимсь, віддати, купити ко-
мусь щось. – *Кого отак розколо-
ла? – вже мирніше спитав Шурик.
(В. Шевчук, Сонце в тумані); Воло-
димир таки зумів «розколоти» Лиса, і
невзбарі, змоловши жменю брунат-
но-лискучих бобів, ми почали збадьоро-
ватися* (А. Шевчук, Чорний човен не-
волі); – *Пляшки порожні, у кишенях ві-
тер, і – нікого розколоти хоч би на ку-
холь пива* (А. Морговський, Тінь

птеродактиля). *Розколоти на бабки*. БСРЖ, 501

- ◆ **Розколоти на випивон кого, крим.** Змусити когось почастувати спиртним. СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 283.

РОЗКРУТИТИ, -учу́, -утиш, док., кого.

1. *крим., міл.* Примусити когось давати свідчення, зізнатися у скоєнні злочину. *Справу вела молодий слідчий Жовтневої районної прокуратури Наталя Куракова, яка рік тому одержала диплом. Вона і «розкрутила» вбивцю на стовідсоткове зізнання (День, 7.09.1999).* БСРЖ, 502; ЯБМ, 2, 283.
2. *на що; крим.* Збільшити строк покарання. БСРЖ, 502; СЖЗ, 89.
3. *на що; мол.* Примусити когось витратити гроші. <...> *розкрутити «на бабки» (пиво, ковбасу, квиток до Сімферополя) звичайного цивіла <...> не так просто (ПіК 2002, № 38); ... «розкрутити на каву» може означати кілька варіантів, хоча основним його значенням є підбити когось оплатити вашу каву або каву всієї компанії (Даниленко Т. Алкоголь і кава...).* БСРЖ, 502.
4. *що; нарк., крим.* Вигідно збути наркотики. БСРЖ, 502; СЖЗ, 89.
5. *крим., карт.* Обіграти в карти. БСРЖ, 502; СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 283.
6. *муз.* Створити гарну рекламу, спонсорувати якогось виконавця, групу. *Але немало проблем з «розкруткою» на телебаченні. Хоча сьогодні можна «розкрутити» навіть Поплавського (ВЗ, 15.08.2001).* БСРЖ, 502, ТСРОЖ, 176.

РОЗКРУТКА, -и, ж. 1. *крим., тюр.* Повторне слідство. БСРЖ, 502; СЖЗ, 90.

2. *крим., міл.* Дії, спрямовані на те, щоб примусити когось дати свідчення, зізнатися у скоєнні злочину. *Утім, – гелібіт рішуче вчавив недопалка в попільничку, – все й так ясно! Треба приступати до розкрутки!* (В. Врублевський, Трищини); <...> *слідство перебуває у фазі «розкрутки»* (СМ, 24.04.1998).

3. *муз.* Популяризація музичної групи, виконавця, диску (у пресі, на радіо, телебаченні). *Виштак грошей не просив, як багато хто, а відкрив перед Кучерою ще один канал примноження дивідендів – естраду, «розкруткою» якої був зайнятий Григорій* (УМ, 9.12.1999). БСРЖ, 502.

4. *ком.* Популяризація твору мистецтва, партії, освітнього закладу та ін. *Те, що зробив Поплавський для «розкрутки» свого університету, – це феномен у новітній історії культури, освіти, шоу-бізнесу* (МТ, 1999, № 17); <...> *до потужного арсеналу мас-медійних «розкруток» А. Курков долучив ще й телебачення та Інтернет* (Книжник, 2001, № 11).

РОЗКРУЧУВАТИ, -ую, -уеш, недок., кого. 1. *крим., міл.* Примушувати когось говорити правду. *Втім, подумав, навіряд чи вдасться... зараз привезуть того зарізяку – й, хоч-не-хоч, а кому ж, як не мені, доведеться його розкручувати!..* (Л. Кононович, Я, зомбі). БСРЖ, 502; ЯБМ, 2, 282.

2. *на що; мол.* Примуштути когось поділитися чимось, віддати, купити комусь щось. *Розкручувати однокурсника на морозиво.* БСРЖ, 502.

3. *що; муз.* Популяризувати рок- або поп-групу, виконавця, диску (у пресі, на радіо, телебаченні). *Соромно слухати найбільш «розкручених» українських співаків, такі неграмотні, безглузді, безпомічні тексти їхніх пісень. І водночас дивно, незрозуміло: чому ніхто не «розкручує» справжню, добротну музику?* (Час, 1999, № 12); *Зараз справжнє мистецтво нікому не потрібне. «Ширвжиток» «розкручують», а щось серйозне – ні* (ВЗ, 15.08.2001). БСРЖ, 502.

РОЗКРÚЧУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся.

1. *крим.* Отримувати додатковий строк ув'язнення. БСРЖ, 502.
2. *муз.* Популяризувати свою музику, ставати популярним. БСРЖ, 502.

РОЗКУМА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *док.; нарк.* 1. Ужити наркотики після довгої перерви або для зняття абстиненції. <...> *просив у блатних заживку чаю, щоб розкумаритись від гальмівних ліків* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 503; ЯБМ, 2, 284.

2. Прийняти наркотик, відчувати стан наркотичної ейфорії. – *Щас би розкумариться, чисто децил <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). // *тюр.* Випити чифіру у компанії після напруженої роботи. БСРЖ, 503; ЯБМ, 2, 284.

РОЗКУМА́РКА, -и, *жс.; нарк.* Зняття абстинентного синдрому (ломки) за допомогою невеликої дози наркотику. *За що б його виміняти прокопану в блатних? І на розкумарку, коли перестане пекти драбинно обстрижена голова <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 502.

РОЗЛИВА́ЙКА, -и, *жс.; мол., жрм.* Кафе невисокого рівня, де продають спиртне на розлив. *Без стопарика пильно нести тягар служби просто неможливо. Доречно поряд з об'єктом його охорони з'явилася аматорська «розливайка»* (УМ, 31.07.2001).

РОЗМОЧИ́ТИ, -очу́, -óчиш, *док., кого, що; спорт.* Відкрити рахунок у футбольному матчі, забити перший гол. *«Розмочила» свій рахунок з Анандом, зробила нічий з іншими* (СГ, 31.10.2001). БСРЖ, 499.

РО́ЗОЧКА, -и, *жс. крим., мол.* Бита (з боку дна) пляшка з гострими краями, яку тримають за шийку і використовують у бійці замість ножа. *Він підняв з землі порожню пляшку з-під «Шампанського», розбив її і попрямував зі склянкою «розочкою» в руці до циганів* (СМ, 9.04.1999). БСРЖ, 512.

РОЗПАЛЬЦÓВКА, -и, *жс.; мол., крим.* Специфічна жестикуляція членів кримінальних структур та процвітаючих бізнесменів. *Проводилася досить жваво розпальцовка (для необізнаних: це коли хлопці тріпають та викручують пальцями наче з клубу глухонімих, або як купа злочинців, що тільки-но вийшли на волю...)* (О. Ульяненко, Рецидив). БСРЖ, 503.

РОЗСЛАБІТИСЯ, -блюся, -бишся, *док.* 1. *крим., жрм.* Відпочити. *Тепер можна <...> розслабитися і трохи відпочити, потім гарненько почистити пір'я, відіспатися, аби набрати свіжого вигляду* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 286.

2. *крим., мол.* Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 504; СЖЗ, 90.
3. *жрм.* Випити спиртного в компанії. *У село городяни приїхали з сумного приводу – на поминки недавно померлого родича. Там, згадуючи минуле, дозволили собі «розслабитися»* (УМ, 27.05.1999). БСРЖ, 504.
4. *нарк.* Відчуття блаженство після прийняття наркотику. БСРЖ, 504; СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 286.

РОЗСЛАБЛЯТИСЯ, -яюся, -яєшся, *не-док.* 1. *жрм.* Відпочивати. *Делегат від НОК Австралії, як розкопали тамтешні журналісти, напередодні голосування чотири рази разом із сім'єю «розслаблявся» на гірських курортах Юта* (УМ, 16.02.1999). БСРЖ, 504.

2. *мол.; жарт.* Здійснювати статевий акт. БСРЖ, 504.

РОЗСЛАБОН, -у, ч.; *мол.* Полегшення, стан задоволення. *Цигарка – це не конче ознака шльондри, це розслабон, це для того, щоб не було пафосу* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Самі татусь з матусею зможуть дозволити лише тиждень «розслабону».* *А потім – знову до концертно-гастрольного плуга [про Пономарьова]* (УМ, 22.06.2001). БСРЖ, 504.

РОЗСЛАБУН, -у, ч. *мол.* Те саме, що РОЗСЛАБОН. *Словом, пішов розслабун* (Б. Жолдак, Бог буває).

РОКСОЛАНА, -и, *жс.; жрм.* Українка як об'єкт купівлі-продажу в секс-індустрії. *Українські роксолани заповнили зарубіжні борделі* (Запис 2001 р.).

РУБІЛЬНИК, -а, ч.; *мол.; жарт.* Ніс. ПСУМС, 62.

РУБОН, -у, ч.; *мол., крим.* Їжа, харчі. – *Альо! Чого ми стоїмо? – загули дитбудинківці. – Гришухо! Веди на рубон!* (Г. Тютюнник, Вибрані твори). БСРЖ, 515; СЖЗ, 90.

РУДÉРА, -и, *жс.; мол.; жарт.* Жінка похилого віку. *Хіба така рудера може керувати відділом?* ПСУМС, 62.

■ Від польськ. *rudera* – напівзруйнований будинок.

РУКО́ПИС, -у, ч.; *мол.; жарт.* Високоякісний самогон. ПСУМС, 62.

РУ́ХАНКА, -и, *жс.; пласт.* Зарядка. Пласт. сл.

РУЧНИ́К, -а́, ч.; *авто, жрм.* Ручний тормоз в автомобілі або на велосипеді.

◆ **Знятися з ручника**, *мол.; жарт.* Нарешті зрозуміти щось.

РУ́ШТА, у *знач. вигуку; мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 62.

РЯ́БЧИК, -а, ч. 1. *морськ., крим.* Флотський тільник. БСРЖ, 519; СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 308.

2. *жрм.* Радянський рубль. *Коли Бурмило зайшов до кімнати, де борсався на ліжку у п'яних видіннях Мейдик, в кишені його джинсової куртки вже лежала сотня «свіженьких рябчиків»* (В. Врублевський, Замах на генсека); <...> – *Ти особисто багато знаєш людей, котрі частіше одного разу в десяти років возять у звичайних «Жигулях» півмільйона рябчиків?* (А. Кокотю-

ха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 519; СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 308.

3. *тюр.* Наряд на роботу поза чергою. БСРЖ, 519; СЖЗ, 90.

РЯЖАНКА, -и, *жс.* *крим.*; *жарт.-ірон.*

Горілка. БСРЖ, 519; СЖЗ, 90.

РЯ́ХА, -и, *жс.*; *крим.*, *мол.*; *зневажл.* Обличчя. ПСУМС, 62; ЯБМ, 308.

С

САКС, -а, ч.; *муз.* Саксофон. *Єдине, що він робить, – це дуднить на саксі в яко-мусь нічному клубі* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 521; ПСУМС, 62.

САЛАБÓN, -а, ч. 1. *арм.* Молодий солдат строкової служби (у перші 6 місяців служби). *Що він знає? Прочитав півтори книжки й хизується. Теж мені, юнга... Салабон* (В. Діброва, Збіговиська); [Самоделкін:] *Ха-га! Ніхуя не знаєте про матросів, салабони!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). Балабін; БСРЖ, 522.

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Юнак (як правило, дуже молодий, недосвідчений). [Борис *(сидить навкарачках і помахує коротенькими ручками, широко роззявляючи рота):*] *Поналивало, мабуть. [Феофан (стрибає по плоту неприємними стрибками):*] *Поналивало, поналивало, салабон!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 522.

САЛА́ГА, -и, ч. 1. *морськ.*; *зневажл.* Молодий і недосвідчений матрос. [Джентельмен:] *Далеко пішов аж на Камчатку, в таку глушину, що й ведмедям не снилося. Рятувально-аварійний загін. Коли на кораблі пожежа чи тонуть, ми рятуємо. І цілий рік били*

мене, салагу (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 522.

2. *арм.* Солдат у перші 6 місяців строкової служби. – *А я помню, як зустрів сіддесят другий год. В армії салагою це* (О. Яровий, Чекання несподіванки). Балабін; БСРЖ, 522; ПСУМС, 62.

САЛЬЦЕСÓN, -а, ч.; *мол.* Дуже товстий чоловік. ПСУМС, 62.

■ Від укр. літер. *сальтисон* – начинений свинячий шлунок; зближення з *сальце*.

САМ. ♦ **Сам жене**, *жрм.*; *жарт.-ірон.* Самогон.

САМОВÓЛКА, -и, *жс.*; *арм.* Самовільна відлучка з військової частини. – *Педро пішов в самоволку* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

САМОГРА́Й, -ю, ч.; *жрм.* Самогон. Чабаненко 1992, 4, 54.

САМОПÁL, -у, ч. 1. *мол.*, *торг.* Щось виготовлене кустарно; саморобна, нефірмова річ. *Самопал від фірми я можу відрізнити* (Запис 1997 р.). БСРЖ, 523. // *мол.* Алкогольний напій, виготовлений кустарним способом. *Під кутом зору 40°. Столиці загрожує «самопал»* (УМ, 26.01.2002).

2. *крим.* Самогон. СЖЗ, 91; ЯБМ, 2, 312.

САМОПÁЛЬНИЙ, -а, -е; *мол., торг.* Виготовлений кустарним способом, саморобний (про речі, одяг, харчові продукти тощо). *Та найбільше було в'єтнамців – спортивні костюми, футболки, бавовна, самопальні «пуми» й «адідаси» (А. Стасюк, Дев'ять); Проектанти не передбачили у тому будинку вентиляційних колодязів – то ж мешканці квартир подбали про вентиляцію самостійно, пробивши у стіні отвір і зробивши «самопальну» витяжку (УМ, 6.12.2000); Раніше споживачам, як правило, підсовували «самопальні» горілку, вино, або мінеральну воду. Та підпільно-кустарний бізнес не стоїть на місці! Працівники служби Управління податкової міліції в Криму накрили підпільний цех з переробки та фасування кави (УМ, 6.09.200).* ТСРОЖ, 183.

■ З рос. мови, де слово походить від *самопал* – саморобна вогнепальна зброя. ТСРОЖ, 183.

САНИТА́Р, -а, ч.; *мол.; жарт.* 1. Боєць загону спеціального призначення. ПСУМС, 62.

2. Охоронець. ПСУМС, 62.

САРА́Й, -ю, ч.; *мол.; зневажл.* Наземний міський транспорт. *САРА́Й – тролейбус, трамвай, автобус (Синописис станіславський необов'язковий).* ♦ **Сарай на прив'язі**, *крим.* Тролейбус. БСРЖ, 524; СЖЗ, 91; ЯБМ, 2, 314.

САРМА́К, -у, ч. у знач. збірн.; *крим., мол.* Гроші. [Аркан:] <...> *головне: де мак – там сармак. Тоді буде путьом: і травка, й усе буде (Б. Жолдак, Голодна кров).* БСРЖ, 525; ПСУМС, 62;

ЯБМ, 2, 315. // Гаманець з грішми. ЯБМ, 2, 315.

■ З тюрк.: *sary* – жовтий. Грачев, Мокиєнко, 150.

САРМАЧІ́ЛО, -а, с.; *мол.* Те саме, що САРМАК. [Кецик: (*саркастично*)] *«Зельонка!» «Баши!» <...> «Бакси». (Тікаючи зі сцени). «Калим». «Бабло». «Сармак, сармачило!».. (Б. Жолдак, Голодна кров).*

СА́УНД, -у, ч.; *муз.* Звучання, звук. <...> *саунд кльовий грали Гади / на весіллі в Мати Харі <...> (В. Цибулько, Майн кайф).* БСРЖ, 525.

САЧКУВА́ТИ, -к'ю, -к'уєш, *недок.; жрм.* Ледарювати; відмовлятися від виконання певних дій, обов'язків, посилаючись на причини, частіше вигадані. *Те, що Шахнович «сачкував» на своїй начальницькій посаді, я не вважаю чимось винятковим – таких начальників у радянській бюрократичній машині був легіон (В. Шовкун, Система проти «я»); Вона вже закінчувала другу склянку лікеру, а я безбожно сачкував, здигаючись при одному спогаді про присмак «одеколону».– Чому ти не п'єш? – Завтра в дорогу... (С. Бортніков, Чистильник).* ПСУМС, 62; Юганови, 198; ЯБМ, 2, 316.

САЧО́К, -чк'а, ч.; *жрм; ірон.* або *несхвальн.* Ледар, нероба. *Я сьогодні – сачок. Я в загулі. / Хочеш – спи, хочеш – слухай зозулю (І. Жиленко, Вечірка у старій винарні).* ТСРОЖ, 184; Юганови, 198

СВЕРДЛОВІ́НА, -и, ж.; *крим.* Повія. БСРЖ, 540; СЖЗ, 91; ЯБМ, 2, 342.

СВЕРЧО́К, -чк'а, ч.; *арм.; жарт.– ірон.* Солдат, який служить надстроково. *На*

першому етапі на контрактній основі служитиме більшість молодших командирів («сверчків») (УС, 2001, ч. 15). БСРЖ, 527; ПСУМС, 62.

■ Від рос. жарг. *сверчок*.

СВИНЮШНИК, -а, ч.; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ГАДЮЧНИК. ПСУМС, 62.

СВИСТІТИ, свищу́, свисті́ш, *недок.*; *крим.*, *жрм.*; *несхвальн.* Розказувати вигадки; обманювати. *Не свисти... – прошепотів захоплено Жорік* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 529; ЯБМ, 2, 322.

СВИСТО́К, -ткá, ч. 1. *нарк.* Пристосування з паперу, що не дає марихуані при курінні косяка випадати до рота. ПСУМС, 63.

2. *студ.*, *шк.* Дзвоник. *Скільки там іще до свистка?* (Запис 2001 р.).

СВИСТУ́Н, -á, ч. ♦ *Свистун прийшов, гірн.* Поява в лаві метану, газу, який видає характерний звук (свист). ФССГД, 213.

СВІЖИНА́, -і́, *ж.*; *мол.*; *ірон.* Дівчина, жінка (як нова сексуальна партнерка). – *На свіжину летиш, Максє, може захочеш? <...> Ось там лежить за шторою. Може хочеш?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

■ Ймовірно від крим. *телятина-свіжина* – людське м'ясо. ЯБМ, 2, 585. Див. М'ЯСО, ТЕЛЯТИНА.

СВІНГ, -у, ч.; *мол.* Груповий секс. *Коханья, а точніше, секс на чотирьох, свінг, набуває все більшої популярності у США і Європі* (ВЗ, 15.08.2001).

■ Від англ. розм. *swing* – вести безладне статеve життя.

СВІНГЕР, -а, ч.; *мол.* Учасник групового сексу. *До клубу «свінгерів» допускаються лише перевірені подружні або постійні пари, що виключає ризик заражень венеричними хворобами чи СНІ-Дом* (ВЗ, 15.08.2001). БСРЖ, 529.

СВІТІ́ТИСЯ, -ічу́ся, -іти́шся, *недок.*; *мол.*; *жрм.*; *ірон.* З'являтися десь; бути помітним, поміченим десь. *Відтоді він ніяк не коментував подій у міськраді і взагалі намагався не «світитися»* (УМ, 20.04.2001). БСРЖ, 527; ПСУМС, 63; ТСРОЖ, 87.

СВОЯ́К, -á, ч.; *мол.* Своя людина у всіх компаніях. ПСУМС, 63

СЕДÉ, *невідм. с.*; *комп.*; *жарт.* Те саме, що СІДЮК.

СЕЗОН, -у, ч.; *нарк.* Пора цвітіння маку. ПСУМС, 63.

СЕЙША́К, -у́, ч.; *мол.* Те саме, що СЕЙШН.

СЕЙШЕН, -у, ч.; *мол.* 1. Рок-концерт; рок-фестиваль. БСРЖ, 532; ПСУМС, 63.

■ Від англ. *session*.

2. Вечірка, п'ятника. БСРЖ, 532; ПСУМС, 63.

СЕЙШÉНИТИ, -ню, -ниш, *недок.* 1. Давати концерт спільно з іншими виконавцями. *Набридло сейшенити, треба вже взятися за випуск альбомів.* ПСУМС, 63.

2. Весело гуляти. *На весіллі у сусідів сейшенили цілу ніч.* ПСУМС, 63.

СЕКРЕТУ́ТКА, -и, *ж.*; *крим.*, *жрм.*; *ірон.* Молода, гарна секретарка. *<...> через своїх пришимандовок, прес-секретуток закликали працювати на історію <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). ЯБМ, 2, 329.

- Слово-спайка, яке виникло в результаті контамінації початку першого слова *секретарка* та кінцевих складів другого слова *проститутка*.

СЕКСОДРО́М, -у, ч. мол.; жарт. Широке ліжко. *На її ліжку, такому собі потужному «сексодромі», смачненько спало двійко дітлахів* (СМ, 28.05.1999). БСРЖ, 533; ПСУМС, 63.

СЕКСО́Т, -а, ч.; крим., жрм.; зневажл. Зрадник, донощик. [Анжеліка:] <...> *Як ти кажеш: секс-скоти, та ще й у кожному куточку? Ха-ха!* [Андрій:] *Я писав сексоти, тобто донощики, а при друкові переплутали.* (О. Миколайчук-Низовець, Територія «Б»...); *Виявилося, наш недоліток – сексот. І на ньому немає де ставити проби – видає всіх охороні...* (Л. Федорук, Хомут). БСРЖ, 533; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 329.

- Від рос. абрєв. *сексот* – секретний сотрудник (органов безпеки). ЯБМ, 2, 329.

СЕКСО́ТСЬКИЙ, -а, -є; жрм. Прикм. до СЕКСОТ. <...> *сексотські лави на сьогодні вже до невпізнанності розмитозатуманено іменами їхніх-таки жертв* <...> (О. Забужко: ЛП, 2001, ч. 3).

СЕМ, -у, ч.; мол. Самогон. ПСУМС, 63.

СЕНСЕЙ, -я, ч.; мол. Викладач. В наступному семестрі, кажуть, спецкурс читатиме новий сенсей. ПСУМС, 63.

СÉРВУС, вигук; мол.; зах. Привіт; здоров.– *Марічко, дорога, сервус!* – так до мене (в мої, скажімо, 45) звертався тільки Андрій (О. Скоробагатько, Тиха-тиха річка Зизань); *Сервус, пане*

Варгол (назва пісні гурту «Плач Єремії»). ПСУМС, 63.

- Від угор. *szervusz!* або польск. *serwus!* – привіт!

СÉРФІНГ, -у, ч.; комп.; жарт. Шукання в інтернеті різманітної інформації без конкретної мети. <...> *через Інтернет можна дізнатися про останні наукові розробки космічного агентства НАСА, програму телепередач на завтра і рецепт улюбленого пирога з яблуками. Цими сайтами можна гуляти цілий день і такі прогулянки називаються «серфінгом»* (ВЗ, 10.07.2001).

СІДІР, сидора, ч.; крим. 1. Двірник. БСРЖ, 536; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 339.

2. крим., жрм. Мішок з харчами, речами.– *Я до того, що дорога дальня. У нас, звичайно, сидір який-не-який є, але можемо чогось гарячого* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Один Андрій знав, що мати за всю ніч повік не зімкнула: пекла та варила, гладила та збирала до великого «сидора». Розв'яже потім «сидір» в казармі й про себе подивується: скільки мати вмудрилася впакувати в нього!* (А. Дімаров, Містечкові історії). БСРЖ, 536; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 339

СІЛА, -и, жс.; мол. Масивна, людина з натренованими м'язами. ПСУМС, 63.

СІЛОС, -у, ч.; мол., крим. Салат; овочі.– *Я вже втомився за вами ганятися, та й ви ж цілий день, окрім цього «грецького силосу», нічого не їли* (ПіК, 2002, № 31). ПСУМС, 63; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 340.

СИН, -а, ч. ♦ **Суркін син**, жрм.; ірон.-зневажл. Народний депутат, член СДПУ(о) Григорій Суркіс.

СІНИЙ, мол. 1. -я, -є; П'яний. <...> *майже кожен новонароджений – це уже букетик хвороб, яким нагородила «синя» чи «накумарена» та ж горененька з якимсь забродою алкоголіком чи наркоманом* (УМ, 20.08.1999). ПСУМС, 63.

2. -нього., ч. Те саме, що СИНЯК. ПСУМС, 63.

◆ **Сині справи**, мол. Пияцтво. ПСУМС, 63. **Синій у каліку**, жрм. Дуже п'яний. ФССГД, 111.

3. -нього. мол. Міліціонер. ■ Ймовірно, від кольору міліцейської форми; можливий асоціативний зв'язок з крим. фразеолозмом *останній синій* – світло мигавки міліцейської машини, яка прямує до місця злочину, коли всі шляхи відходу для злочинців перекриті, і немає ніякої надії на спасіння; приреченість. ЯБМ, 2, 216. ◆ **Сині пригоди**. Міліція. *Сині пригоди в гуртаку банабаків в'яжуть*.

СІНОК, -нкá, ч.; арм. Солдат строкової служби першого півроку служби. Балабін; БСРЖ, 578.

СІНЬКА, -и, ж. 1. мол. Пияцтво. ПСУМС, 63. ◆ **Синьки накидатися**, жрм. Напитися горілки, стати п'яним. ФССГД, 215.

2. крим. Недороге кафе, де продають спиртне і закуски. БСРЖ, 538; СЖЗ, 92.

◆ **Змісити в синьку**, кого; мол. Сильно побити когось. *Присягаюсь, Бене, я б змісив цього підара в синьку і привіз би до київського зоопарку, але ж ти знаєш мою біду* (В. Шкляр, Ключ).

СІНЬКО́, -а, ч.; мол.; жарт.-ірон. Те саме, що СИНЯК.

СІНЬО, присл. ◆ **Спитися на синьо**, жрм. Стати алкоголіком, п'яницею. <...> *їхні батьки або перевішались, або стились на синьо* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

СІНЬОЛÓБІЙ, -ого; мол. Те саме, що СИНІЙ2. <...> *А там дивимся, що в вагоні сидять тож такі синьолобі, і кричимо, пацани, відкрийте чисто двері* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

СІНЮ́Х, -á, ч.; мол. Те саме, що СИНЯК.

СІНЮ́ХА, -и, ч. і ж.; мол.; зневажл., ірон. Алкоголік, п'яниця. [Річмонд:] *Синюха трахнута, їй понти гнать, в натурі, базар-вокзал конкретно розвела...* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 538.

СІНЮ́ШНИЦЯ, -і, ж.; жрм. Те саме, що СИНЯЧКА.

СІНЯ́К, -á, ч.; мол.; ірон., презирл. Алкоголік, п'яниця. [Клава:] <...> *Це я кому потрібна? Ти на себе подивись, синяк старий, розвалюха* (Н. Ворожит, Житіє простих); *Там вирунув невідомий Олег, взяв у нас гроші на пляшку й зник, зате з'явився якийсь неголений синяк з пластмасовим бутликом самогону* (О. Яровий, Чекання несподіванки); <...> *грілись під сонцем засмучені синяки в підтяжках і майках* <...> (Є. Пашковський, Вовча зоря). БСРЖ, 538; ПСУМС, 63.

СІНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, недок.; мол. Пити спиртні напої; пиячити. БСРЖ, 538; ПСУМС, 63.

СИНЯЧКА, -и, ж.; мол.; ірон., презирл. Алкоголічка, п'яниця. *Не бачити б нічого доброго в житті маленькій Зіні. Її народила алкоголічка – і косоока дитина теж була схожою на маленьку «синячку»* (УМ, 20.08.1999). БСРЖ, 538.

СИНЯЧОК, -чка́, ч.; мол. Пестл. до СИ-НЯК. *У які ж двері тепер стукати «синячкам» і К°? Чи, може, і їх буде ліквідовано як клас?* (УМ, 13.08.1999).

СІРНИКИ, -ів, мн.; мол.; жарт. Брудні чоловічі шкарпетки.

СИРОТА́, -я́, ч.; мол. Товстий чоловік-охоронець. ПСУМС, 63.

СИСТЕ́МА, -и, ж. 1. мол. Об'днання, спільність хіпі. БСРЖ, 538; ПСУМС, 63.

2. нарк. Систематичне вживання наркотиків. ПСУМС, 63. **Сісти на систему.** Почати систематично вживати наркотики. *Артик веселився, хоч Дімка знав, що братану не до сміху: його мама – це гірше – «сіла на систему»* (Г. Тарасюк, Новели).

СИСТЕ́МНИЙ, мол. 1. -а, -е; Який стосується хіпі, «системи»; характерний, властивий для «системи». *«Системна» зовнішність.* БСРЖ, 538; ПСУМС, 64.

2. -ого, ч. Хіпі. *Посеред ночі з'явилися до мене два системних – хтось їм сказав, що я їх нагодую.* БСРЖ, 538; ПСУМС, 64.

СИФА́К, -у́, ч.; мол. Те саме, що СИ-ФОН.– *У тебе сифак, – кажу їй* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

СИФО́Н, -у, ч.; крим., мол. Сифіліс. *<...> на автобусній через склянку підхопив побутовий сифон <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 539; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 341.

СІДІО́К, -а́, ч.; комп.; жарт. Накопичувач на лазерних дисках (CD-ROM). БСРЖ, 536; ПСУМС, 64.

СІМ'Я́, -ї́, ж. 1. маф. Основна ланка мафістської структури. *Вищим досягненням олігархічної політичної системи стала «Єльцинська монархія» в Росії, де президент, а через нього – «сім'я», до якої входять найбільші російські олігархи, змінюють прем'єрів за найменшої підозри в самостійності* (День, 23.09.1999); *Кремль, тобто «сім'я», воює за подальше владарювання на два фронти – з комуністами і з Лужковим* (Поступ, 5.08.1999). ЯБМ, 2, 331.

2. крим. Група в'язнів, які об'єднуються за однією з ознак: земляцтво, злодійська спеціальність, вік, стаття закону, спільне харчування. *Коли двос – трое дружать, разом харчуються, діляться посилками, передачами, по-їхньому це називається «сім'я»* (ВЗ, 31.09.2001). БСРЖ, 534; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 331.

СІНО, -а, с.; нарк. Суха макова соломка. БСРЖ, 534; ПСУМС, 64.

СКАНА́ТИ, -аю, аєш, док.; мол. Піти кудись; зникнути. *Сканати – поспішно віддалитися кудись.* Синон.: звалити, здиміти (ПіК, 2002, № 31).

СКА́ЧКИ, -чок, мн.; мол.; жарт. Дискотека. *Ніколи не забуду, коли на скачках у «Ювілейному» ми хопнули до чортиків, падали танцюючим дівахам під ноги <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

СКЕС -а, ч.; крим., жрм; несхвальн. Скупа людина. *То такий скес, що й води батькові не дасть* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 541; ЯБМ, 2, 343. Чабаненко 1992, 4, 71.

■ Можливо, від назви гри в карти з одною висвітленою – італ. *schiuso* – відкритий. Горбач 1966, 23.

СКІНУТИ, -ну, -неш, док. 1. крим. При затриманні непомітно викинути речові докази злочину. *Втім, якщо це вбивство замовне, то з нетрадиційним почерком – на місці злочину зброї не знайдено. Убивця якщо й «скинув» її, замітаючи сліди, то десь в іншому місці* (УМ, 28.03.2000). БСРЖ, 541; ЯБМ, 2, 317

2. що; мол. Продати. – *Треба терміново скинути тачку. <...> – Скільки ти за неї хочеш? – Двадцять штук!* (С. Бортніков, Чистильник).

СКІН, -а, ч.; мол. Те саме, що СКІНХЕД. *Берні, як затятий борець з ненависним фашистським режимом, від котрого йому неодноразово діставалось, риється в кишенях, але нічого не знаходить і говорить скінові, що, мовляв, братику, вибач, у мене немає дрібних грошей* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 541; ПСУМС, 64.

СКІНХЕД; СКІН-ХЕД, -а, ч.; мол. Член агресивного націоналістичного молодіжного угруповання. *Нічним Берліном снує безліч народу, туристи, японці, скін-хеди, студенти* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 541.

СКІНЧИТИ, -чú, -чійш, док., мол., жерм. Те саме, що КІНЧИТИ. «А ти можеш раніше за мене скінчити?» – *засміялася, переповнена шумовинням сил, як бутель молодого вина* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

СКЛÉІТИ, -éю, -éїш, док., кого; крим., мол. Схилити когось до статевого контакту. – *А я скажу, що ти мене склеїла*

в автобусі, що завела додому і сама відтрахала! (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 542.

СКЛЕП, -у, ч.; мол. Магазин. ПСУМС, 64

■ Від польськ. *sklep* – магазин.

СКЛÓ, -á, с.; нарк. Ампула з наркотиками. БСРЖ, 565; ПСУМС, 64.

СКЛЯ́НКА, -и, жс.; жерм. Невелике кафе, пивна з прозорими стінами. <...> *приїхали у відрадженья, впали на каву до місцевої «склянки» <...>* (О. Забужко. Польові дослідження з українського сексу).

◆ **Присадити когось на склянку**. Див. СТАКАН.

СКОБ, у знач. вигуку. Слово, яким вітаються і прощаються пластуни. Пласт сл.

СКОМУНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш., док., що; мол. Украсти щось. ПСУМС, 64.

СКОПІ́ТИТИСЯ, -чуса, -тишся, док.; крим. 1. Дуже сп'яніти. БСРЖ, 543, СЖЗ, 93.

2. Померти. БСРЖ, 543, СЖЗ, 93; ЯБМ, 2, 345.

СКОСТІ́ТИ, скощу́, скості́ш, док.; крим. Зменшити строк покарання. *Верховний суд України «скостив» рік позбавлення волі колишньому депутату Верховної Ради Криму Василю Шпилькіну* (ДУ, 25.02.1999). СЖЗ, 94, ЯБМ, 2, 346

СКОТІ́НА, -и, жс. 1. крим.; *зневажл.* Неавторитетна людина. БСРЖ, 543; ЯБМ, 2, 346.

2. мол.; *зневажл.* Дівчина легкої поведінки; повія. *Знімає скотину за 5 грн. І потрахує жадібно, жадібно* (Синопис станіславський необов'язковий).

СКОТІ́НКА, -и, жс. 1. крим. Людина. БСРЖ, 543; ЯБМ, 2, 346

2. *мол.; зневажл.* Те саме, що СКОТИ-НА2. **СКОТИНКА** – термін, який означає дівчину легкої поведінки, легкої доступності. Часто С. сприймають як повію й брутально з нею поводяться. <...> Термін запозичений Маркіяном в одного державного службовця під час спільного обслуговування їх повією в готелі «Україна» (Синописис станіславський необов'язковий).

СКОТÓБУС, -а, ч.; *мол.; зневажл.* Автобус.

СКРАПНЇТИ, -ну́, -не́ш, *док, що; жрм.* Організувати п'ятику, відзначити якусь подію. – Ну как – сказав міліціонер, зупинивши машину між берісками й заглушивши двигун. – Скрапнем це дело? (В. Врублевський, Тріщини).

СКРУТНІЯК, -а́, ч.; *нарк.* Те саме, що СВИСТОК.

СКРЯ́БИ, -ів, *мн.*; *мол.* Музичний гурт «Скрябін». <...> ті, хто вже звертає увагу не на особистості, а власне на музику, теж унікально чудують через неспроможність вписати «скрябів» до якоїсь чіткої і зручної (для критиків) ніші (ПіК, 2001, № 44).

СКУБÉНТ, -а, ч.; *студ., викл.; жарт.* Студент.

СКЎРВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *док.; крим.; неохвальн.* 1. Виказати спільників; порушити злочинські закони. БСРЖ, 545; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 348.

2. Припинити злочинну діяльність. БСРЖ, 545; СЖЗ, 94.

3. Розлюбити когось. БСРЖ, 545; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 348.

4. і *жрм.* Змінитися в гірший бік. Люди скурвилися, це так, але хіба не спостерігається поступове їхнє олюднення, ну, скажи, хіба не помітно? (В. Ковтун, Пейзаж із собакою в душі реалізму); [Семко:] Пожив би він тут – за місяць скурвився б! (В. Діброва, Поетика застїлля); <...> взагалі Середя остерігається писати пісні на слова нині живих, побоюючись, що вони в майбутньому скурвляться (Книжник, 2001, № 12); «Скурвитись» – дієслово неперехідне (Є. Сверстюк: ЛУ, 3.10.2002). БСРЖ, 545.

СКЎРВЛЕНИЙ, -а, -е; *крим., жрм.* Про людину, яка стала гіршою. <...> блудні поборники бугі-бугі / скурвлені діти міцного портвейну (С. Жадан, Пепсі). * Образно. О музо, скурвлена Фемідо! / Нема краси без правоти (І. Світличний, Голос доби).

СКУРІ́ТИСЯ, скурю́ся, скуру́рися, *док.; нарк.* Стати залежним від наркотику, який використовується при курінні. <...> старий Перебендя коло тину / ячить собі, що, скурившись на пню, / лукаві думи <...> просрала Україну (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); Навіть самі курці марихуани вживають слово «скурився», тобто став залежним (СМ, 9.06.2000).

СЛАБÓ, у знач. частки; *мол.; ірон.* Підсилює значення неможливості чи складності виконання певної дії, названої у реченні, що, як правило, вимовляється з питальною інтонацією. <...> яка різницька фантазія – кусень звідтам, кусень звідтам, зліпили докупи – й запишались: куди ж пак, творці! А ех

nihilò – не пробували? Слабо? То ж то й ба... (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); Залишилися загадкою, чому присутній на презентації Олександр Пономарьов не ризикнув дебютувати у ролі моделі. Слабо? (УМ, 1.06.2001). ПСУМС, 64.

СЛІВА, -и, ж. мол. 1. Пияцтво.

◆ Давити сливу. Пиячити. Заливати сливу. Те саме. ПСУМС, 64. Роздавити сливу, жрм. Випити спиртного. ФССГД, 217.

2. Ніс алкоголіка. ПСУМС, 64.

3. сліви, у знач. вигуку. Безвихідь; крах, кінець.

СЛІВИТИ, -вию, -виш, недок.; мол. Пиячити. ПСУМС, 64.

СЛИВНЯК, -а́, ч.; мол. Алкоголік, п'яниця. ПСУМС, 64.

СЛІДАК, -а́, ч.; крим., мол., міл. Слідчий. <...> а там, за спинами, юрмилає відставна гвардія прокурорів, слідаків, провокаторів <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 546; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 350.

СЛІПИ, -ів, мн. ◆ Залити (заливати) сліпи; жрм. Напитися / напиватися до стану сильного алкогольного сп'яніння. «Залити сліпи» – напитися до безтямного стану і нікого не впізнавати (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...).

СЛІПІ, -іх, мн.; мол.; жарт. Сонцезахисні окуляри. ПСУМС, 64.

СЛЮ́К, -а, ч.; мол. Пляшка, найчастіше з алкоголем або з-під нього. Як там слю́к, ще не порожній? ПСУМС, 64. // і жрм. Банка з самогоном. <...> давненько нудить світом по підвалах шістде-

сятирічна «Японка» – бабище з пластиким обличчям, яка відписала дарчу на двокімнатну квартиру на Подолі за трілітровий сло́к самогону (ПіК, 2001, № 18). ПСУМС, 64.

■ Від польськ. *stoik* – скляна банка.

СЛОН, -а́, ч. 1. крим. Ключ, відмичка. БСРЖ, 547; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 352.

2. авто; жарт. Автомобіль «Мерседес».

◆ Гнати слона, муз. Відводити наречену до церкви. ПСУМС, 64.

СЛЬОЗА́, -й, ж., мн. сльози. ◆ Сльози Мічуріна, мол. Сидр. ПСУМС, 64. Сльози радості, жрм. Горілка. Чабаненко 2001, 129.

СМА́ГА, -и, ж.; мол. Самогон. І хильнемо шмальної смаги – / Смаги з кореня Рубероїд (Ю. Позаяк, Шедеври). ПСУМС, 64.

СМЕРДОГО́Н, -у, ч.; жрм. Самогон. – З воза упав, нажлуктившись смердогону. <...> – Сердогоном, як я зрозумів, самогон іменуєте? – поцікавився лікар. (Д. Міщенко, А була ж колись любов).

СМЕ́РТНИК, -а, ч.; крим. Засуджений до страти. До речі, Коломієць – наймолодший «смертник» на Буковині за останні двадцять п'ять років (КО, 1999, № 11). ЯБМ, 2, 354.

СМЕРТЬ, -і, ж. ◆ Смерть бомжа, мол. Коньяк «Сленчев бряг». ПСУМС, 64.

СМИКНУ́ТИ, -ну́, -неш, док.; мол., крим. Випити спиртного. <...> похмілля душило, на полиці намацав флакон коньяку, смикнув, покурив у кватирку <...> (Є. Пашковський, Безодня); – Зайдемо до їдальні, по сто п'ядесят смик-

немо, я пригощаю (В. Дрозд, Життя як життя).

СМИКОНУТИ, -ну́, -не́ш, док.; мол.; жрм. 1. (куди, звідки); мол., крим. Побігти, втекти звідкись. <...> добре, що я смиконув так, що аж три квартали ловили... (О. Ульяненко, Ізгої).

2. Те саме, що СМІКНУТИ. Старий, мабуть, ще перед рибою десь смиконув гранчака. Чуєш, які хармани плете? (Ю. Гудзь, Ісихія).

СМИЧКУВАТИ, -ую, -уєш, док.; мол. Блювати. ПСУМС, 64.

СМИЧОК, -чкá, ч.; мол.; жарт. Чоловничий статевий орган.

СМОЛЯЧОК, -чкá, ч. ♦ Упіймати смолячка, гірн. Улізти в смолу. ФССГД, 218.

СМУГА, -и, ж. ♦ Злітна смуга, мол.; жарт. Язик після перепою. ПСУМС, 64.

СМУР, -у, ч.; мол. 1. Депресія. БСРЖ, 549; ПСУМС, 64.

2. Химера, галюцинація.

СМУРНЯК, мол. 1. -у, ч. Те саме, що СМУР. ПСУМС, 64.

2. -á, ч. Химерна, дивна людина.

СНАЙПЕР, -а, ч.; мол. Людина, яка не має своїх цигарок і постійно бере у когось. ПСУМС, 65.

■ Див. СТІЛЯТИ.

СНАРЯД, -а, ч.; мол.; жарт. Пляшка горілки. *Снаряд – пляшка горілки.* (Синопис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 550. // Пляшка вина. *Повештавшись у центрі, вдушивши на табун два снаряди портвейну, повертаємось* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

♦ **Закинути натреноване тіло на улюблений спортивний снаряд, мол.; жарт.** Лягти на ліжко з метою поспати. ПСУМС, 65.

СНІКЕРС, -у, ч.; мол.; жарт. Кров'янка. ПСУМС, 65.

СОБАКА, -и, ж. 1. крим. Висячий замок. БСРЖ, 551; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 358.

2. крим. Обручка. БСРЖ, 551; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 358.

3. крим. Годинник на ланцюжку. БСРЖ, 551; СЖЗ, 94.

4. мол. Електричка. ♦ **Залізна собака.**

Те саме.– *Але набридло вже мотатися «залізними собаками»; хочеться на решті проїхати містами України (Інтерв'ю з учасниками музичного гурту «Брати Карамазови»: Експрес, 1998, № 41).* ПСУМС, 65.

5. комп. Знак (символ) @. БСРЖ, 551.

СОБАЧИТИ, -áчу, -áчиш, недок.; мол. Пиячити. ПСУМС, 65.

СОБАЧКА, -и, ж.; комп. Те саме, що СОБАКА5. БСРЖ, 551.

СОВДІП, ч.; жрм.; зневажл. 1. -у. Радянська влада; радянська державна система. *Ще коли був «совдеп», то різниця в датах відзначення релігійних свят не була такою дошкульною* (ПіК, 1999, № 35). БСРЖ, 551; ТСРОЖ, 194.

2. -а. Радянська людина. * *Образно. <...> й забрався геть, вгризаючись у плід / абсурду і розхитуючи надра / так, щоб запався в них твій люкс і з ним / увесь совдеп з лампасами нічними* (В. Неборак, Розмова зі слугою). БСРЖ, 551.

■ З рос. абрєв.: скорочення від *Советы Депутатов*.

СОВДІПІВСЬКИЙ, -а, -е; жрм; пре-
зирл. Радянський; який походить з Ра-
дянського Союзу, належить радянській
системі. *Сумнівівів уже не залишалося:
він потрапив до борделю. До сучасного
совдєпівського борделю дуже низького
гатунку (Ю. Андрухович, Рекреації).
Совдєпівська влада. Совдєпівські часи.*
ТСОРЖ, 195.

СОВДІПІЯ, -ії, ж.; зневажл. 1. жрм. Те
саме, що СОВДЕПІ. *Піднялися на Про-
різну, при совдєпії прозвану Свердлова
(О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 551.*
2. крим. Радянський Союз. <...> *знавець
завулків і нічліжних хавір на добрій по-
ловині совдєпії <...> (Є. Пашковський,
Щоденний жезл). ЯБМ, 2, 360.*

СОВКОВІЙ, -а, -е.; жрм; зневажл., не-
схвальн. Той, що відповідає радянсько-
му способу життя і мислення. <...> *во-
ни з Мар'яною свої ліжка не зсували,
так і лишили їх у протилежних кінцях
готельної кімнати совкового дизайну...
(Є. Кононенко, Імітація); <...> у совко-
вій традиції лаковані підручники <...>
(ЛУ, 17.09.1998); *Гостро критикував
доповідач явище совкової одностайнос-
ті в сучасній літературі... (ЛУ,
25.02.1999); ...На слухачів линув і про-
довжує линути потік естрадної, т. з.
«совкової» пісенної убогості, зміша-
ної на гірших традиціях вітчизняно-
го поп-корну <...> (Голос України,
24.04.1991). БСРЖ, 552.**

СОВКОВІСТЬ, -вості, ж.; жрм; не-
схвальн. або ірон. Сукупність негатив-
них явищ, притаманних радянським
людям, радянському способу життя.

*Якщо звернутися до наших реалій, то
концентрованим виявом «совковсті» в
Україні є <...> Верховна Рада (День,
1999, № 29). БСРЖ, 552.*

СОВОК, -вкá, ч. 1. жрм; жарт.-ірон.
Радянський Союз. *Лілі Марлен, ти не
росла у совку, / ти взагалі не знаєш, що
це таке – совок <...> (С. Жадан, Балади
про війну і відбудову); Чи був сенс роз-
поділу «совка» на частини? Без будь-
якого сумніву (День, 17.08.2001). БСРЖ,
552; ПСУМС, 65; ЯБМ, 2, 360.*

2. жрм; ірон. або зневажл. Радянська
людина. *Десь у глибині душі <...> ширя-
ла думка, що він і далі грається сам із
собою у «європейця», а насправді «со-
вок» він і є. Тому «совок», бо вдає із се-
бе те, чим не є насправді (Ю. Покаль-
чук, Те, що на споді); Колишній «со-
вок» не зіллється із натовпом америка-
нців. Навіть через десять років його,
мабуть, можна буде безпомилково виді-
лити в натовпі (А. Кокотюха, Остан-
ній раз); То була потішна картина: ра-
дянські «совки» навіть до туалетів хо-
дили тільки гуртом, буквально трима-
ючи один одного за руки. Щоб
підступні агенти не застукали наодин-
ці та не завербували до своїх розвідок
(А. Дімаров, Прожити й розповісти).
БСРЖ, 552; ТСРОЖ, 197.*

3. жрм; жарт.-ірон. Те саме, що СОВ-
ДЕПІ. *Як це робилося при «совку»
(ПіК, 1999, № 3); <...> немолоді вже і
досвідчені музиканти та звукорежисе-
ри пригадують минуле, як то воно було
«за совка», в часи тотальної регламен-
тації і могутніх творчих спілок (ПіК,
2001, № 4).*

4. *жрм, несхвальн, зневажл* Щось пронизане радянською ідеологією У просторі «Контопу» < > голоси різних культур < > відповідають сучасному світовідчуттю інформаційного суспільства А надто – в його українському варіанті, zdeформованому атавізмами «совка», самвидаву та трансформованого фазою первісного накопичення капіталу (Книжник, 2001 № 20) БСРЖ, 552

■ З рос мови *сов* (скорочення *советский*) + суфікс – *ок* ТСОРЖ, 197

СОВОУКР, -а, ч, *интел, зневажл* Українець як етнічний різновид *совка* [У Львові] < > носи української майже без винятку були доволі тупою й пасивною селючною Студенти університету < > нагадували швидше вихованців якогось імбецильного петеу А так звана національна інтелігенція демонструвала чудеса вірнопідданства й сервілізму, всю свою українськість сублімуючи в розгодовані фізи та вишивані сорочки Усе це разом становило найпаскуднішу зі знаних мені видозмін *совка* – *совоукр* (Ю Андрухович, Мала інтимна урбаністика)

■ Контамінація частин слів *совок* і *українець*

СОЛІДНИЙ, -а, -е, *мол, схвальн* Гарний, якісний ПСУМС, 65

СОЛІДОЛ, -у, ч, *мол, схвальн* 1. Щось гарне, якісне Учораїшний концерт – солідол! ПСУМС, 65

2. у знач *вигуку* Добре, чудово

СОЛОМА, -и, *ж, нарк* Перемелені на м'ясорубці маківки, які з'їдають звичайно у вигляді каші з молоком БСРЖ,

553 // Суха макова соломка Такою кількістю соломки пів міста можна вбити ПСУМС, 65

СОЛОМКА, -и, *ж* 1. крим Чай БСРЖ, 553, СЖЗ, 95, ЯБМ, 2, 365

2. *нарк* Суміш махорки з гашишем [Шура] Ну, соломку В наше время це діло називалося марафет Чули? А по-вашому як? Дурь? (Б Жолдак, Голодна кров) БСРЖ, 553, СЖЗ, 95

3. *нарк* Перемелені на м'ясорубці маківки – сировина для наркотиків БСРЖ, 553, СЖЗ, 95

СОЛЬНИК, -а, ч *муз* 1. Сольний альбом музиканта БСРЖ, 554, ПСУМС, 65

2. Сольний концерт естрадного артиста Ще одна нова номінація – «солна програма», в якій був представлений сольник Андрія Данилка (Вірки Сердючки) «Титанік» (МТ, 1999, № 4) БСРЖ, 554 ТСРОЖ, 199

3. Робочий барабан в установці БСРЖ 554, ПСУМС, 65

СОЛЯК, -а́, ч, *муз* 1. Гітара-соло, партія на гітарі-соло (у рок-музиці) БСРЖ, 554, ПСУМС, 65

2. Соло-гітарист БСРЖ, 554, ПСУМС 65

СОЛЯРА, -и, *ж, муз* Те саме, що СОЛЯКІ ПСУМС, 65

СОН, сн́у ♦ Сон скаженого кондитера, *интел, жарт-ірон* Хрещатик ■ Вказівка на архітектурне оформлення будинків на Хрещатику, що нагадує кремову оздобу торта

СОНЦЕ, -я, с, *мол, ірон, зневажл* Жінка легкої поведінки, безпринципна й аморальна, повія *СОНЦЕ* – *окончателна курва, повія, міньстичця, звідниця,*

стерва (Синописис станіславський не-
обов'язковий).

СОПАТКА, -и, ж. 1. крим. Ніс. ЯБМ,
2, 365.

2. жрм. Обличчя. Себе вони називали
людьми, решту ж, що їх годувала й зо-
дягала, презирливо іменували фраєра-
ми, і коли такий фраєр потрапляв до
в'язниці, його не тільки можна, а й по-
трібно було обікрати до нитки, дати
у харю, в рило, в сопатку, у вивіску за
кожним принагідним випадком (А. Ді-
маров, В тіні Сталіна).

СОПЛÉВИЧ, -а, ч.; нарк. Ефедрин.
БСРЖ, 554; ПСУМС, 64.

СОПЛІ, -пель, мн. 1. крим. Совість,
стид. БСРЖ, 555; СЖЗ, 95; ЯБМ, 2, 365.

2. муз.; жарт. Сплутані шнури від апа-
ратури. ПСУМС, 65.

СОРОКІВКА, -и, ж.; жрм. Сорок років.
Намагаєшся подивитися на годинника,
але випита горілка й далекозорість,
яка після сороківки набирає обертів ре-
кордними темпами, перетворюють ци-
ферблат на білду безбарвну плямку
(О. Ірванець, Львівська брама).

СОСІСКА, -и, ж. ♦ В сосиску (п'я-
ний), мол.; жарт.-ірон. Про великий
ступінь алкогольного сп'яніння. БСРЖ,
556; ПСУМС, 65.

СОСКА, -и, ж. 1. крим., мол. Те саме,
що МІНЕТЧИЦЯ. БСРЖ, 556; СЖЗ, 95;
ЯБМ, 2, 368.

2. мол.; зневажл. Дуже молода дівчина,
яка виглядає вульгарно. БСРЖ, 556. // Не-
охайна вокзальна повія. ПСУМС, 65.

СОСУЛЬКА, -и, ж.; мол., крим. Те саме,
що МІНЕТЧИЦЯ. БСРЖ, 556; ЯБМ, 2, 369.

СОСУЛЬОЧКА, -и, ж.; мол. Те саме, що
СОСУЛЬКА. <...> прикучерявлювали й
маніюрили юних сосульочок та педри-
лок, яких потім розсаджували в скве-
рах і парках <...> (Є. Пашковський,
Щоденний жезл).

СОСЮРА, -и, ч. 1. крим.; жарт. Мінет.
БСРЖ, 557. ♦ Сосюру читати [болту].
Робити мінет. БСРЖ, 557; СЖЗ, 95; ЯБМ,
1, 369.

2. Те саме, що СОСКА1. <...> розхваля-
тимуть дві сосюри-співачки, і всі вони
такі грайливі, розкуті, впевнені зароб-
лять на перецьвірінканих трьох сло-
вах більше, ніж ти на трьох романах
<...> (Є. Пашковський, Щоденний
жезл).

СОСЮРКА, -и, ж. мол. Те саме, що СО-
СЮРА2. <...> за сценарієм спецслуж-
би, мали сидіти й вип'ялювати губки
бантиком юні педікі і сосюрки, коли
хто там промерседеситься, розіміє
оком, накаже дати назад і водій запо-
падливо відчинить двері <...> (Є. Паш-
ковський, Щоденний жезл).

СОТКА, -и, ж.; мол., жрм. Стільнико-
вий телефон. Генералові хтось подзво-
нив по «сотці», і він махнув рукою: дій,
полковнику (В. Яворівський, Вовча фер-
ма). ■ З рос. мови: сотка (сотовый те-
лефон + суфікс -ка).

СОЦЬКИЙ, -ого. ♦ Вдарити по соцько-
му, інтел. Випити сто грам спиртно-
го (звичайно горілки). <...> ще вдарили
по соцькому, закусили маринованими
опеньками з цибулею <...> (Є. Пашков-
ський, Щоденний жезл).

СПАЛИТИ, -лю, -лиш, док кого

1. *крим* Підвести, видати, зрадити співучасників БСРЖ, 558, СЖЗ, 95, ЯБМ, 2, 370

2. *жрм* Видати кого-небудь *Крадькома озираєшся, чи нема часом горил-контролерів, від перекошених, колгоспних морд яких тебе починає тпати, навіть коли маєш закомпостований квіток Заспокоюєшся, бо в такій штовханині вони одразу б себе «спалили» брутальністю, погрозами й лайками* (А Дністровий, Невідомий за вікном)

3. Розкрити чийсь задум < > перебуваючи поблизу виходу, [кишеньковому злодю] легше накивати п'ятами, коли його «спалили» (ПіК, 2002, № 2) ЯБМ 2, 370

СПАЛЬНИК, -а, ч, *жрм* «Спальний» район міста *На дитячому майданчику що знаходиться у дворі до якого з одного боку примикають п'ятиповерхівки «спальника», а з іншого – приміська зона* (СМ, 13 07 2001)

СПЕКУЛЬ, -я, ч, *мол*, *зневажл* Бізнесмен ПСУМС, 65

СПЕРМАКОЛА, -и, *жс*, *интел*, *жарт* Безалкогольний напій «Живчик»

■ *Жарт* переосмислення значення слова *живчик* – чоловіча статева клітина

СПІНА, -и, *жс* ♦ **Сидіти на спині**, *мол*, *жарт* Спати БСРЖ, 559, ПСУМС, 65

СПИРТОМЕТР, -а, ч, *мол*, *жарт* -*ірон* Алкоголік, п'яниця ПСУМС, 65

СПІЦЯ, -и, *жс*, *нарк* Голка шприца ПСУМС, 65

СПІВАЛЬНИК, -а, ч, *мол*, *жарт* Обличчя ПСУМС, 65

СПІНСТЕР, -а, ч, *мол*, *зневажл* Погана людина

■ Від англ *spinster* – стара діва

СПІОНЕРИТИ, -рю, -риш, док, що, *жрм*, *жарт* Украсти щось – *Мило не руш < > То моє – Все одно спіонерив* (Р Кухарук, Любити хлопчика), *Великий комбінатор «спіонерив» із сусідського поля вагон збіжжя* (УМ, 1 08 2002) БСРЖ, 559 ПСУМС, 65

СПІРИТИ, -рю, -риш, док, *мол* Те саме, що СПІОНЕРИТИ

СПОКУ́ХА, -и *жс*, *мол*, *жрм*, *жарт*, *ірон* Заклик до спокою *Спокуха, друзі Я побуду в Галі з годинку, поснідаю можливо, ще раз потелефоную до Кирила домовлюся з ним на точний час* (Ю Андрухович, Московіада), – *Спокуха спокуха!* – *поблажливо сказав я заходячи до кімнати й поплескав його по плечу* (Лі Кононович, Мертва грамота) БСРЖ, 560, ТСРОЖ, 201, Юганови, 208

СПРА́ВА, -и, *жс* ♦ **Колійова справа**, *мол*, *схвальн* Все добре, чудово ПСУМС, 35

СПУДЕ́Й, -я, ч, *мол*, *студ*, *жарт* Студент – *Тю Ми ж спудей – А що це? – Студенти* (Р Кухарук, Любити хлопчика)

СПУСКА́ТИ, -аю, -аєш, *недок*, *жрм* Про сім'явилиття під час статевого акту [Іван Опанасович] < > *Я не люблю ото на простиню спускати чи на живіт* (Лі Подерв'янський, Герой нашого часу)

СПУСКА́ЧКА, -и, *жс*, *мол*, *жарт* Сперма

СРА́КА, -и, ж. ♦ **Спіймати сраку**, мол.; жарт., вульг. Посковзнутися і впасти. ПСУМС, 65. У **сраку** (п'яний), мол., жрм.; ірон.-зневажл., вульг. Про великий ступінь алкогольного сп'яніння. *Входить Гамлет. Він у сраку п'яний. В одній руці у нього дрючок, в другій – шампанське* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

СРАКАДО́ШКА, вигук.; мол. Крах; кінець. ПСУМС, 65.

СРАКОПА́Д, -у, ч.; мол.; вульг. Ожеледиця. ПСУМС, 65.

СТАКА́Н, -а, ч. 1. крим. Камера-бокс слідчого ізолятора. БСРЖ, 562; СЖЗ, 96; ЯБМ, 2, 378.

2. нарк. Одиниця виміру кількості марихуани, що дорівнює вмісту однієї склянки. ПСУМС, 65.

♦ **Посадити (присадити) на стакан (склянку) кого**; мол., жрм. Привчити когось до систематичного вживання алкогольних напоїв; споїти. *Уже після смерті композитора [Горя Білозора] один львівський пісняр признався мамі, відомому педагогу і письменниці, що і його побили свого часу в кав'ярні за українську пісню. Яким же було його здивування, коли мати вибухнула: «Ти співав у гадючнику, що хотів цим сказати? Хочеш співати – співай удома. Або коли тверезий. І не кажи, що якийсь гад москаль «посадив на стакан» (День, 9.06.2001); <...> за прийнятну ціну вони «здали» її хатнім шахраям, які, у свою чергу, міцніше присадили ту на склянку – і виселили «на село» (ПіК, 2001, № 18). Присісти (сісти) на стакан (склянку), мол., жрм. Почати*

пити спиртне у великих кількостях. *Присів на стакан. Жінка втекла до мами. А він против майже все, що мав. Заробітки малі, а бухло подорожчало* (М. Мишкало, Майже європеєць). **Сидіти на стакані**, мол., жрм. 1) Пити спиртне у великій кількості. 2) Бути хронічним алкоголіком.

СТАКАНЕ́РІЯ, -ії, жс.; мол.; жарт. Кафе, де продають спиртне на розлив. ПСУМС, 65.

СТАРИ́Й, -о́го; мол. 1. Чоловік, хлопець (звичайно, при звертанні). *Щось маєш, старий? – Як у голого в кишені...* (О. Яровий, Квартали ностальгій). 2. старі́, -і́х, мн. Батьки. ПСУМС, 66.

СТАРПЕ́Р, -а, ч.; мол., жрм.; ірон.-зневажл., вульг. Чоловік похилого віку, дід.

■ Конденсація словосполучення *старий пердун*.

СТВО́Л, ствола́, ч. 1. крим., мол. Вогнепальна зброя. *Незарєєстровані стволи будь-кому знадобляться* (А. Кокотюха, Останній раз); *Тоді знайшли усе, крім «ствола», який, окрім всього, зберігався незаконно* (УМ, 7.06.2000). БСРЖ, 564; ПСУМС, 66; ТСРОЖ, 202; ЯБМ, 2, 380.

2. мол. Сто грошових одиниць. ПСУМС, 66.

♦ **Дев'ятиміліметровий ствол**, мол. Людина з повільною реакцією; дурень. ПСУМС, 20.

СТВО́ЛІНА, -и, жс.; жрм. Те саме, що **СТВО́ЛІ**.

СТЕЙТСО́ВІЙ, -а, -е; мол., заст. (поч. 70-х років ХХ ст.). Американський; американської якості. БСРЖ, 565.

СТЕПАН, -а, ч.; *студ.*; *жарт.* Стипендія. Коли вони з Лесю вчилися, такого не було, «степана» (стипендію) отримували регулярно (Ю. Голобородько, Музика для себе).

СТЕРИЛЬНИЙ, -а, -е; *шк.*, *студ.*, *жарт.-ірон.* Який нічого не знає або не підготувався до екзамену, заліку. Прийшов стерильний, по нулях (Запис 2001 р.). БСРЖ, 565.

СТЕЦОВО, *невідм.*; *мол.*; *схвальн.* Добре, чудово. **СТЕЦОВО** – добре, чудово. (Сленг-лікбез 1). ■ Див. **СТЕЙТСОВИЙ**.

СТІБРИТИ, -рю, -риш, *док.*; *крим.*, *жрм.* Украсти. <...> Степан, голодне барило, надкушував добрий десяток пиріжків і облизував повидло, радесенький, що ніхто не стибрить <...> (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 381.

СТИДУХА, -и, *ж.*; *мол.* Сором. ПСУМС, 66.

СТИЛЬНЯК, -а, ч; *мол.* Модно, гарно вдягнений чоловік.

СТИЛЯГА, -и, *ж.* 1. *жрм.*; *жарт.-ірон.*, *заст.* (50-і роки ХХ ст.). Молода людина, яка наслідує західну моду. Тоді, у п'ятдесятих роках, серед молоді з'явилися джэнджиги, прозвані «стилягами», які вважали себе взірцем вишуканості й елегантності, зачіску собі робили у вигляді так званого «кока», носили вузькі штани й картаті піджаки (В. Шовкун, Система проти «я»); Але він прощав їм, фантазерам і мрійникам, стилягам, любителям рок-н-ролу, талановиті утопічні ідеї яких гинули у боротьбі наукових сил разом з їхніми

носіями (В. Тарнавський, Порожній п'єдестал).

2. *мол.* Те саме, що **СТИЛЬНЯК**. *Напідпитку два стиляги / Крутять фіфочку руду* <...> (Ю. Позаяк, Шедеври).

◆ **Стиляга-динамістка**, *крим.* Жінка, яка відвідує ресторани з незнайомими чоловіками, харчується, випиває за їхній рахунок і непомітно зникає. СЖЗ, 96.

СТІРЕНИЙ, -а, -е; *жрм.* Дієпр. пас. мин. ч. до **СТИРИТИ**. *О, уже стирена ручка*. Чабаненко 1992, 4, 105.

СТІРИТИ, -рю, -риш, *док.*, *що*; *крим.*, *жрм.* Украсти; взяти без дозволу. *Ви периший поляк, котрий у нас нічого не «стирив»* (УМ, 20.07.2001). Чабаненко 1992, 4, 105; Югановы, 213; ЯБМ, 2, 394.

СТІБАТИСЯ, -аюся, -асься, *недок.*, (*з кого, з чого*); *мол.* Іронізувати, насміхатися з чогось, когось. *Бо Пиркало пише, як дихає, як говорить, як стібеться* (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 564; ПСУМС, 67; СЖЗ, 96.

СТОГРАМ, *невідм.*, ч.; *жрм.*; *жарт.* Стограм спиртного.

◆ **Без стограм не розбереш**, *жрм.*; *жарт.* Дуже важко розібратися у чомусь, зрозуміти щось. <...> *ну звичайно що кавказьких / ім співа народний хір / пісеньок троха народних / <...> чи то наських чи ненаських / чи польтавських чи черкаських / без стограм не розбереш <...>* (В. Цибулько, Майн кайф).

СТОПАР, -я, ч. 1. *мол.*; *жрм.* Склянка для розпивання алкогольних напоїв. БСРЖ, 568; ПСУМС, 66.

2. *авто.* Задня фара на машині. *Яксь наволоч уночі стопарі побила.* (ПСУМ) БСРЖ, 568; ПСУМС, 66.

СТОПІР, -а, ч.; *мол.*; *зневажл.* Дурень, тугодум з претензією на високий соціальний статус. ПСУМС, 66.

СТОПОРНУТИ, -ну́, -не́ш, *док.*, *кого*.

1. *крим.*, *жрм.* Зупинити когось. *СТОПОРНУТИ* – *зупинити* (Сленг-лікбез 4.) ЯБМ, 1, 387

2. *крим.* Пограбувати когось. БСРЖ, 568; СЖЗ, 96.

3. *крим.* Убити. БСРЖ, 568; ЯБМ, 1, 387.

СТОПУДОВО, *присл.*; *мол.* Стопроцентно, обов'язково. *Повернувшись на батьківщину, Артур стопудово дізнається, що воно усе фальшивка <...>* (СМ, 23.02.2001). БСРЖ, 568; ПСУМС, 66.

СТОЯКІ, -ів, *мн.*; *арм.*, *жарт.-ірон.* Брудні шкарпетки. Балабін.

СТРАТЄГІЯ, -ії, *ж.*; *комп.* Комп'ютерна гра, в якій треба керувати арміями, країнами, поселеннями, популяціями. «СТРІЛЯЛКИ», «БРОДИЛОВКИ» і «СТРАТЕГІЇ» – *види комп'ютерних іграшок* (ВЗ, 10.07.2001). БСРЖ, 569.

СТРЄЛЬНУТИ, -ну, -неш, *док.*, *що*; *жрм.* Те саме, що СТРІЛЬНУТИ. <...> *напомаджена піпетка з несформованою груддю / що тільки-но стрельнула в мене цигарку* (В. Цибулько, Піраміда).

СТРЄЛЬНУТИЙ, -а, -е; *жрм.* Дієпр. пас. мин. ч. до СТРЕЛЬНУТИ. <...> *Обамбуленко дістав пачку «Мальборо» з єдиною – стрельнутою – сигаретою* (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

СТРІЖЕНЬ, -жня, ч.; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. <...> *його стрижень майже боляче тиснув їй на живіт <...>* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

СТРІЛА, -и, *ж.*; *мол.* 1. Те саме, що СТРІЛКА1. *Двинути стрілу.* Не прийти на побачення. ПСУМС, 66. **Забити стрілу.** Призначити побачення. ПСУМС, 66. **Перебити стрілу.** Перенести побачення. ПСУМС, 66

2. і *нарк.* Голка шприца. ПСУМС, 67.

3. Усне з'ясування стосунків. ПСУМС, 67.

СТРІЛЄЦЬ, -льця; ч. *крим.* 1. Сторож. СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 389.

2. Висококваліфікований жебрак. БСРЖ, 569; СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 389.

3. і *жрм.* Той, хто випрошує цигарки. *Як мене вже ці стрільці дістали!* (Запис 1999 р.). ЯБМ, 2, 389. // *крим.*, *нарк.* Той, хто випрошує недопалки, в т. ч. з гашишем. БСРЖ, 569; СЖЗ, 97.

СТРІЛКА, -и, *ж.* 1. *крим.*, *мол.* Зустріч, побачення з кимсь. *Я сидів у ресторані готелю «Росія», де призначив Ібрагімові «стрілку» <...>* (В. Шкляр, Елементал). БСРЖ, 569.

◆ **Забивати / забити, (набивати / набити) стрілку (стрілки)** з *ким.* Планувати щось або домовлятися про що-небудь. БСРЖ, 569; ФССГД, 227.

2. *мол.*, *крим.*, *нарк.* Традиційне місце зустрічі злодіїв, повій, наркоманів. *Один із «сержантів» <...> під час конфліктної «стрілки» вистрілив Ушитому в ногу* (ВЗ, 28.03.2002); *Уявіть, яких нервів коштувала кожна «стрілка», а їх за останні чотири роки* [діяльності

драгдилера] *було не менше тисячі!* (ПіК, 2001, № 12)

- ◆ **Перевести стрілку (стрілки).** 1) *крим, мол* Відвести від себе підозру, звалити вину на когось *Господар хати, з огляду на свій стан, намагався «перевести стрілки» звинувачуючи у всьому мільцію* (СМ, 6 07 2001) БСРЖ, 569 2) *мол* Скинути на когось свою роботу ПСУМС, 66

СТРІЛЬНУТИ, -nú, -нэш, *док, що, жрм* Попросити, випросити у когось щось (у т ч на певний час) *Стрільнути олівця* БСРЖ, 569

СТРІЛЯЛКА, -и, *ж, комп* Комп'ютерна гра-бойовик *Феймер – запеклий фанат «стрілялок», «бродиловок» і «стратегій»* (ВЗ, 10 07 2001) БСРЖ, 569

СТРІЛЯТИ, -яю, -яеш, *недок, що, жрм* 1 Просити, випрошувати, позичати різні дрібниці у когось – *Хлопці, пошастайте може, знайдете сигарету?* – *Сказано ж – нема самі стріляємо, – відповів Сашко, вдивляючись у протилежний бік* (М Омельченко, Свято бід) БСРЖ, 570, ПСУМС, 66

2. *крим* Жебракувати БСРЖ, 570, СЖЗ, 97, ЯБМ, 2, 389 ◆ **Стріляти на якорі** Жебракувати, прикидаючись калкою СЖЗ, 97

СТРІЛЯТИСЯ, -яюся, -яєшся, *недок, з ким, мол, жарт* Зустрічатися з кимсь у певний час БСРЖ, 570, ПСУМС, 66

СТРІТ, -у, ч, *мол* 1. Вулиця 2. 1 *крим* Велика вулиця міста, села, селища БСРЖ 571, СЖЗ, 97, ЯБМ, 2, 390

■ Від англ *street*

СТРІХА, -и, *ж, мол, жарт* Волосся ПСУМС, 66

◆ **Стріха поїхала.** Див ДАХ

СТРОПІЛА, стропіл, *мн, мол, жарт*

1. Ноги ПСУМС, 66
2. Підбори *Купи собі чоботи на високих стропилах і будеш діставати до ком-постера* ПСУМС, 66

СТРУГАНІНА, -и, *ж, мол* Те саме, що **СТРУГЛІ** *На землю падає її струганина і мене мало не вивертає < >* (А Дністровий, Місто уповільненої ді)

СТРУГАТИ, -аю, -аєш, *недок, мол* Блювати *І я, хитаючись, повернувся до столика – Стругав? Я кивнув* (В Канюс, Сентиментальний блюз) ПСУМС, 67

■ Від укр літер *стругати* за звуковою подібністю до *ригати*

СТРУГЛІ, -ів, *мн, мол* Блювотні маси ПСУМС, 67

СТРУГНУТИ, -nú, -неш, *док, мол* Виблювати *Як смішно всі внизу / Голівки задирають – / З балкона я стругнув* (Ю Позаяк, Шедеври)

СТРУНА, -і, *ж, нарк* Те саме, що **СПИЦЯ** БСРЖ, 572, ПСУМС, 67, СЖЗ, 97

СТРЬОМНИЙ, -а, -е, *мол* 1. Небезпечний, такий, що викликає страх *Совок совком, а країна як на тоталитарні часи, була доволі стрьомна < >* (Книжник, 2001, № 6), «Промзона» – *стрьомне місце Дворазовий контроль, металошукачі, незворушне «відкрийте сумочку», чорнильне тавро-перепустка на зап'ястя < >* (УС, 2001, ч 14) *Стрьомна ситуація* Юганови, 212

2. Небажаний, неприємний *Стрьомне прохання* БСРЖ, 571 ПСУМС, 67

СТУДІОЗУС, -а, ч.; мол.; жарт. Студент. Днів за два перед операцією до нього заскочили Микола і Віталій. Двоє колишніх однокласників. А тепер – студіозусів, які відбували практику у цьому страшному інституті (В. Івченко, Три оповідання); Де припишкі аудиторії, де сповнені гамірними студіозусами склепінчасті коридори? (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 572.

СТУКАНУТИ, -ану́, -анéш, док., (на кого); жрм. Те саме, що СТУКНУТИ.– У місті на тебе розгорнули справжнє полювання. Під час похорону матері. Хтось стуканув ментам, що ви обов'язково прибудете... (С. Бортніков, Чистильник).

СТУКАТИ, -аю, -аєш, недок. 1 на кого; крим., жрм. Доносити на когось. БСРЖ, 573; ПСУМС, 67; СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 394.

2. муз. Барабанити; бити в барабан. ПСУМС, 67.

СТУКАЧ, -а́, ч. 1. крим., жрм; зневажл. Донощик, інформатор.– Ні, ні! Комуністом я ніколи не був. Ні, вибачте, стукачем. Я все життя був українським націоналістом (Є. Дудар, Хунта діє); Один мій колега теж пішов у КДБ, закінчивши філологію. Він був стукачем у нашому студентському середовищі (Час, 1999, № 12). БСРЖ, 572; ПСУМС, 67; СЖЗ, 97; ТСРОЖ, 208; ЯБМ, 2, 393.

2. муз. Барабанщик. ПСУМС, 67.

СТУКАЧÉВСЬКИЙ, -ого; мол.; ірон.-зневажл. Те саме, що СТУКАЧ. ПСУМС, 67.

СТУКА́ЧКА, -и, ж.; мол., жрм. Ж. до СТУКАЧІ.– Її оперативне псевдо

було – Комсомолка... більшої активістки й стукачки в фізкультурному не було, як вона! (Л. Кононович, Феміністка).

СТУ́КНУТИ, -ну, -неш, док., (на кого). крим., жрм; несхвальн. Донести на когось. БСРЖ, 573; ЯБМ, 2, 393.

СТЬОБ, -у, ч. мол. 1. Знущально-агресивне, до певної міри парадоксальне, мислення, ставлення до чогось; відповідна поведінка. Нагромадження надуманих завчено «задорних» фраз перетворювало ідейно правдиві слова на фальш. «стьоб» і мало не викликало бажання думати навпаки (УС, 2001, ч. 27). БСРЖ, 566; Югановы, 210.

2. Іронічний, насмішливий стиль в літературі, живопису, кіні. <...> постмодернізм – як веселий карнавал та талановитий стьоб (Книжник, 2001. № 20); Віддає належне творчості В. Кожелянка і газета націоналістів «Шлях перемоги», класифікуючи його стиль як стьоб, що оздоровлює анемічну шкіру нашої літератури (Книжник, 2001, № 21). Авторський стьоб над читачем (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 566; ПСУМС, 67; ТСРОЖ, 203

■ Ймовірно, від літер. стьобати – бити кого-небудь або вдаряти чимсь гнучким; хльостати, шмагати.

СТЬО́БНИК, -а, ч.; мол. Людина, яка висміює когось, іронізує з когось, чогось.

СТЬО́БОВИЙ, -а, -е; мол. Іронічний, знущальний. Державні медіа відрізняються від приватних більшою помітністю (офіційної) ідеології, що відповідає їхній загалом старшій, ніж у роз-

кутих і «стьобових» видань, аудиторі (Критика, 2001, ч 5) *Стьобова назва Стьобовий вірш Стьобові розмови* БСРЖ, 566, ТСРОЖ, 205

СУБОТНИК, -а, ч, маф Один день на місяць, коли повія працює безкоштовно, видаючи весь прибуток мліціонерам або сутенеру *На «суботники» (безплатні замовлення) іздили рідко – раз на місяць або навіть рідше* (ВЗ, 20 04 2001) ЯБМ, 2, 395

СУБЧИК, -а, ч 1. крим Звідник, сутенер СЖЗ, 97, ЯБМ, 395
2. мол, жарт Чоловік, хлопець *Вже біля самих дверей обернувся – Може, почекає субчика?* (Л Федорук, Хомут) ПСУМС, 67

СУЛЕМÉ, *деабрев*, студ Сучасна українська літературна мова

СУМІШ, -і, ж ♦ **Гримуча суміш**.
1) крим Спирт, настояний на белені ЯБМ, 1, 245 2) жрм, жарт -ірон Спиртний напій < > *він спиртно наповнив полустаканчики якоюсь гримучою сумішю, проголосив перший тост* < > (А Дімаров, Прожити й розповісти)
3) жрм, Поєднання різних алкогольних напоїв, після випивання яких наступає швидке сп'яніння 4) *чого, жрм, ірон Поєднання різних елементів, явищ* < > *крім звичного гітарного ревіння, в їхній творчості присутні й елементи реггі дабу франку і навіть соул Така от гримуча суміш подана глядачам із невеликим домішком злого сарказму й елементами агресії* (Поступ, 29 08 1999), *Нова програма Соцпарти гримуча суміш із сталінізму, російсько-го націонал-соціалізму та ортодок-*

сального марксизму (УС, 2000, ч 10), < > *країна, що донині спорадично претендує на всесвітньо-історичну роль гримучої суміші «третього Риму» і «третього Інтернаціоналу»* (Книжник, 2001, № 16) * У порівн < > *та ще гірше було із народом творчим, гримучою сумішню похоти й вічних нещаст* < > (Є Пашковський, Щоденний жезл)

СУНІЧКА, -и, ж, жрм Те саме, що ПОЛУНИЧКА *Жінка «сунічку» продавала* (ВЗ, 25 09 2001) ■ Пор у бурсем арго *суніци* – скакання в гречку до жінок

СУРЛО́, -а, -а, с 1. крим Обличчя БСРЖ, 575, СЖЗ 97, ЯБМ, 2, 397 ■ Від рум *súrlă* – свиня, рило Горбач 1966, 22
2. мол Рот [Гамлет] *Пити би випити у барі шампаньйоли, / Бо в сурлі мов коти понасцикали / І несвідомо хочеться лизати / Шершавим язиком гарячі зуби* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу)

СУХА́Р, -я, ч, мол, жрм Сухе вино – Слянка «сухаря» – і ні краплини більше! (А Морговський, Фіфті-фіфті) БСРЖ, 575, ПСУМС, 67

СУХА́РИК, -а, ч, мол Пестл до СУХАР *Після другої склянки «сухарика» Буча зарум'янився і мрійно сказав, що Інна завжди коньяк має тільки до неї не зручно йти* (О Скоробагатько, Тиха-тиха Зизань)

СУХОВІ́Й, -ю, ч, крим Те саме, що СУХАР БСРЖ, 576, СЖЗ, 98, ЯБМ, 2 399

СУШНЯ́К, -у́, ч 1. мол Сухе вино БСРЖ, 576, СЖЗ, 98

2. *мол., жрм.* Сильна спрага після вживання наркотику чи алкоголю. *Серед ночі прокинувся від сушняку і бажання помочитися* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); *Єдине, що може підняти [після пиятики] обох [жінку й чоловіка] – це сушняк* (ПіК, 2001, № 43). БСРЖ, 576; ПСУМС, 67.

СХІМІЧИТИ, -чу, -чиш, док. 1. *що; нарк.* Приготувати наркотики у підпільній лабораторії. * *Образно. Якщо в господарстві м'яса / лишилось бодай із мікрон; / Завше можна схімічити / досить пристойну котлетку* (О. Забужко, Диригент останньої свічки).

2. *крим.* Здійснити шахрайський вчинок. *Одна така «тьотя Дуся» «схімічила»: про одну і ту ж квартиру дістала дві різні довідки* (УМ, 20.06.2001).

СХОДКА, -и, ж.; *крим.* Зібрання злодіїв. <...> *з'являться інкогніто на бандитські сходки <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *Після прослуховування цих записів складається враження, ніби став свідком «сходки» на «малині»* (УМ, 21.04.2001). БСРЖ, 577; СЖЗ, 98; ЯБМ, 2, 401.

СЮР, -у, ч. *інтел.* Сюрреалізм у мистецтві. БСРЖ, 579; ТСРОЖ, 213.

СЮРИК, -а, ч.; *мол.* Твір мистецтва, літератури в стилі сюрреалізму. *То були сюриси, зроблені на п'яну голову. Я завжди малюю, коли п'яним повертаюся у свою клітку* (В. Канюс, Сентиментальний блюз). БСРЖ, 579.

СЯБР, -а́, ч.; *крим.* Білорус. ЯБМ, 2, 406.

СЯБРО́, -а́, ч.; *жрм; зневажл.* Спільник; злочинець, який проходить з кимсь по одній справі. *Засудили твого сябра, то й тебе скоро засудять*. Чабаненко, 4, 129.

■ Ймовірно, від *крим. жарг. сябер.* у тому ж значенні. БСРЖ, 579.

СЯБРУ́ШКА, -и, ч і ж.; *крим.* Те саме, що СЯБР.– *Сябрушка, – Дим угадував за вимовою білоруса. Тебе нам сам Бог послав, а нас – тобі* (В. Гужва, Плато над прірвою).

СЯЙВО, -а, с. ♦ *Північне сяйво, крим.; жарт.* Суміш спирту з шампанським. БСРЖ, 539; СЖЗ, 80; ЯБМ, 2, 329.

Т

ТАБЛО́, -а́, с.; *мол.; жарт.-ірон., зневажл.* Обличчя. *Бідон ще раз затягується, затримує дим у легенях, його табло стає схоже на розпечену електричну плиту <...>* (А. Дністровий, Міто уповільненої дії); *І коли хтось інший заробляє на його чесному «таблі», Ба-*

широв не ображається. Таке воно андеграундне життя (ПіК, 2001, № 13).

БСРЖ, 579; ПСУМС, 68.

♦ **Відрихтувати табло**, *мол.; жарт.-ірон.* Побити обличчя. ПСУМС, 68. **Загасити табло**, *мол.* Те саме. ПСУМС, 68

ТАЛМУД, -а, ч 1. *крим* Документ СЖЗ, 98, ЯБМ, 2, 408

2. *мол*, *жарт* Інструкція для користування побутовою технікою, апаратурую і т ін ПСУМС, 68

3. *військ* Військовий статут Балабін

ТАМПАКС, -а, ч, *мол*, *жарт* Чай в одноразових пакетиках ПСУМС, 68

ТАНГО, *невідм*, с ♦ *Піти у танго*, *жрм*, *жарт* Про життя, сповнене веселощів, розваг *Обурений загал, дізнавшись, що Ч навіть дома не було, одногolosно вирішив, що Насті урвалася пружина та що дівка «пішла у танго» з тим халамидником, який тут щодня «вишивав» із квіточками (СМ, 2 02 2001) ■ Від польск *rójś w tango Танго навприсядки*, *мол* Танці п'яної пари ПСУМС, 68*

ТАНКЕР, -а, ч, *мол* Довга тепла куртка з капюшоном БСРЖ, 581, ПСУМС, 68

ТАПКИ, *тапок*, *мол*, *жарт* Фірмові кросівки ПСУМС, 68

ТАПОЧКИ, *невідм*, у знач *безос-пред*, *кому*, *мол* Кінець, крах < > він буцим-то досконало вивчив пророцтва українського Нострадамуса Мусія Вернигори, і «там чорним по білому написано – нам усім тапочки!» (Л Дереш, Культ) ПСУМС, 68

ТАРА́СИК, -а, ч, *мол* Купюра вартістю сто гривень *Дай мені тарасика* (Запис 2001 р)

ТАРІЛКА, -и, *жс*, *мол*, *жарт* Рулетка ПСУМС, 68

ТА́СКА, -и, *жс*, *мн* *та́ски*, *та́сок*, *мол* Сміх, веселощі ПСУМС, 68 ♦ **Пробира-**

ти на таску, *кого*, *мол* Комусь смішно, весело ПСУМС, 68

ТАСУВА́ТИСЯ, -уюся, -уєшся, *крим* Ходити назад-вперед (по камері, бараку) < > *шастати загнано, довго, годинами, місяцями, туди й сюди, вузьким проходом, один взад, один уперед, по-блатному кажучи, тасуватись* < > (Є Пашковський, Щоденний жезл) БСРЖ, 582, ЯБМ, 2, 410

ТА́ТО, -а, с 1. *крим* Ватажок злочинної групи СЖЗ, 98

2. *крим* Начальник загону в колонії СЖЗ, 98

3. *крим* Панк зі стажем СЖЗ, 98

4. *мол*, *схвальн* Шанована людина старшого віку *Один тато спонсорував фуршет у цю суботу* ПСУМС, 68

ТА́ТУ, *невідм*, с, *мол* Татуювання *Прикольне тату Кольорові тату* БСРЖ, 582, ПСУМС, 68

■ Від англ *tattoo*

ТАТУ́ШКА, -и, *жс*, *мол* Те саме, що ТА-ТУ БСРЖ, 582, ПСУМС, 68

ТАЧІ́ЛА, -и, *жс*, *мол* Легкова автомашина, таксі [Ш у р а] < > *І як получите товар, сходу рвіть бігом кігті – і зразу в тачилу – і на ход!* (Б Жолдак, Голодна кров) БСРЖ, 582, ПСУМС, 68

ТА́ЧКА, -и, *жс*, *жрм* 1 Таксі – *Ходімо, бо я тут здохну!* – сказав я – *Бери тачку, я заплачу, поки ще є трохи грошей* (Ю Покальчук, Те, що на споді) БСРЖ, 582, СЖЗ, 98, ЯБМ, 2, 411

2. Легковий автомобіль – *Ходімо пока-таємось на тачці – Кент недавно придбав старенькі «Жигулі»* (Є Кононенко, Великомученице кумо) ♦ **Освіжи-**

ти тачку, авто. Продати старий автомобіль і купити новіший, кращий. <...> а якщо Бос виграє вибори – розщедриться на radoцax, може, й тачку oсвіжy (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 582; СЖЗ, 98; ТСРОЖ, 214; ПСУМС, 68; ЯБМ, 2, 411.

ТАЩИТИ, *безос., кого; нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії. Потім настав вечір, а мене таки добряче тащило (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 430.

ТАЩИТИСЯ, -щўся, тащишся, *недок.*

1. *нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії. БСРЖ, 583.

2. *від кого, від чого.; мол.; схвальн.* Отримувати задоволення від чогось, насолоджуватися чимсь. *Насамперед ти маєш бути психологом, знати, що партнеру подобається, від чого він, висловлюючись молодіжним сленгом, «тащиться»* (ДУ, 2.09.1999). БСРЖ, 583; ПСУМС, 68.

ТВЕРЕЗЯК, -á, ч.; *мол.* 1. Медвитверезник.

2. Тверезий стан. ПСУМС, 68.

ТВІКС, -а, ч.; *шк.* Незадовільна оцінка, двійка. *Твікс – двійка* (КСМС). БСРЖ, 583.

ТЕАТР, -у, ч. ♦ **Йоперний театр**, *вигук; мол.; евфем.* Вираження досади, незадоволення. ПСУМС, 30.

ТЕЙБЛ, -а, ч. *мол.* Стіл. <...> *це доля не була такою злою / так гамселити тейблом об чоло герою <...>* (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 606.

■ Від англ. *table*.

ТЕЛІЦЯ, -і, *жс.; мол.* Дівчина, молода жінка. *Вона звикла, що у чоловіка отих*

«телиць-одноднівок» – цілі пляєди <...> (СМ, 17.08.2001). ♦ **Телицю зняти**, *крим., мол.* Див. ЗНЯТИ. – *Телицю в «Горняку» зняли сьогодні. Молода, все клас, вище даху, й просто сама лізла* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). СЖЗ, 99.

ТЕЛІЧКА, -и, *жс.; мол.* Пестл. до ТЕЛИЦЯ. – *Кажеш, телічка була молода? Може, то якась аспірантка чи машиніста з кафедри?* (Є. Кононенко, Кароліна).

ТЕЛЯТИНА, -и, *жс.; мол.; жарт.-ірон.* Молода дівчина. БСРЖ, 585. // *зневажл.* Тілиста дівчина із слабкими розумовими здібностями. ПСУМС, 68.

ТЕРТКА, -и, *жс.; крим., мол.* Нарада, переговори. *Я і раніше чув про такі «зустрічі на Ельбі» <...> і завчасно радів з передчуття цієї «тертки»* (Пік, 2002, № 6). БСРЖ, 587.

ТЕХНАР, -я, ч.; *мол., студ.* Технічний навчальний заклад. ПСУМС, 69.

ТЕЩА, -і, *жс.* ♦ **Теща з зонтиком**, *крим., жрм; жарт.-ірон.* Унітаз. БСРЖ, 588; СЖЗ, 99; ЯБМ, 2, 416.

ТИПАЖ, -á, ч.; *мол.* Хлопець, молодий чоловік. ПСУМС, 69.

ТІРСА, -и, *жс.; нарк.* Перемелені на м'ясорубці маківки – сировина для наркотиків.

ТИЧІНКА, -и, *жс.; шк.; жарт.* Український поет П. Г. Тичина. *По залу роздавалися невеличкі оголошення: УОН-ТЕД: Тичина Павло Григорович («Тичинка»)* (Л. Дереш, Культ).

ТІКЕТ, -а, ч.; *мол.* Квиток. БСРЖ, 588; ПСУМС, 69.

■ Від англ. *ticket*.

ТІЛО, -а, с. ♦ **Носити тіло**, *мол.* Ходити. ПСУМС, 69.

ТІП-ТОП, у знач. присл., *безос.-пред.*; *жрм*; *схвальн.* Чудово, прекрасно. А так все було *тіп-топ*. Гості нагадували спортивну команду, яку покваном хтось перевдягнув у твідові піджаки (О. Ульяненко, Рецидив); Іван Г. обурився, почав доказувати, що усе «*тіп-топ*», а потім витяг австралійський паспорт (СМ, 1.10.1999). БСРЖ, 588; ЯБМ, 417.

■ Від англ. тавтологічного звороту *tip-top* – «вершина вершин», «верхівка верхівок». БСРЖ, 588.

ТІТКА, -и, ж. *мол.* Дівчина. Давай з тими тітками познайомимось. (Запис 2001 р.). БСРЖ, 589; ПСУМС, 69.

ТІЧЕРКА, -и, ж.; *мол.* Вчителька. ПСУМС, 69.

■ Від англ. *teacher*.

ТОВА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.*, (*кого*); *мол.* Бити, лупцювати когось. БСРЖ, 589; ПСУМС, 69.

ТОВСТО́ЛОБИК, -а, ч.; *крим.* Посередник між злочинним світом і мафією, характерними рисами зовнішності якого є кругла стрижена голова, накачаний торс, мішкуватий одяг. У юні старшого шкільного й особливо студентського віку ота хвороба на ймення «феномен товстолоБИКІВ»: бобрік на голові, задрипана турецька шкірянка та спортивні штани (ПіК, 1999, № 15); Є у нас навіть вузькопрофільні спеціалісти, які «аналізують» взагалі у

дуже специфічному середовищі – різного роду вар'ятів, «бригадних» та інших кримінальних елементів. Це вже взагалі щось поза межами. Ви у змозі уявити потік вільних асоціацій у тако-го собі «товстолобика»? (ПіК, 2001, № 25). ЯБМ, 2, 420.

ТО́ЛЯ, -і, ч.; *крим.* Телефон. СЖЗ, 100.

♦ **Толя з планшетом**, *мол.* 1) Ненадійна людина. ПСУМС, 69. 2) Дурень.

ТО́ННА, -и, ж.; *мол.*, *бізн.* Тисяча грошових одиниць. Прикид на тонну баксів потягне (Запис 2000 р.) БСРЖ, 590.

ТОПТУ́Н, -а́, ч.; *крим.* Нишпорка. Для недосвідчених: УКП – це управління кримінального пошуку, так би мовити, міліцейська розвідка. Усім відомі «топтунни», фахівці з зовнішнього спостереження – числяться саме в цьому, найсекретнішому підрозділі <...> (С. Бортніков, Чистильник). СЖЗ, 100; ТСРОЖ, 217.

ТО́РБА. 1. у знач. *безос.-пред.*; *кому*, з *чим*; *мол.* Безвихідна ситуація: крах, кінець. – *Передай, що йому торба*, сказав чоловік (А. Стасюк, Дев'ять); *Торба* – кришка. Сленг – лікбез 6. ПСУМС, 69.

♦ **Заганяти / загнати в торбу когось**. Створити для когось безвихідну ситуацію; поставити у залежність. Стукачів підгодовують дрібними поблажками, поступово дедалі глибше заганяючи в торбу, щоб вони не пищали й слухняно виконували все, що їм накажуть (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). **Потрапити в торбу**. Мати великі неприємності; потрапити в безвихідну ситуацію. Сленг-лікбез 6.

2. -и, ж.; студ. Сесія. Торба – сесія. Сленг-лікбез 6.
3. -и, ж.; нарк. Ефект від куріння марихуани. ПСУМС, 69.

ТОРБІНКА, -и, ж.; мол. Те саме, що ТОРБА1. ПСУМС, 69.

ТОРБИТИСЯ, -блюся, -бишся, *недок.*; мол. Перебувати у безвихідній ситуації. ПСУМС, 69.

ТОРГУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*; крим. Красти; здійснювати крадіжки. БСРЖ, 592; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 422.

◆ Торгувати хавальником. Див. ХАВАЛЬНИК.

ТОРМОЗ, -а, ч.; мол., жрм. Те саме, що ГАЛЬМО. Тормоз – повільна у своїх інтелектуальних і фізичних діях людина (КСМС). ◆ Тормоз на ручняку, жрм. Дурень, йолоп. Що йому не кажи, а воно не слухає ... Сказано, тормоз на ручняку. Чабаненко 2001, 139.

ТОРМОЗІЛО, -а, с. і ч.; мол. Те саме, що ТОРМОЗ.

ТОРМОЗІТИСЯ, -жўся, -зішся, *недок.*; гірн. Їсти їжу (тормозок), яку бере шахтар з собою в шахту. Дзєндзелівський, 351.

ТОРМОЗНУТИ, -ну́, -не́ш, *док.*, *кого.*

1. крим. Арештувати, затримати когось. Оперативники «тормознули» заїжджого наркомана (СМ, 19.02.1999).
2. крим., мол. Зупинити, затримати когось десь. Тормозни їх у себе, поки я зайду (Запис 2000 р.). БСРЖ, 592; ЯБМ, 2, 422.

ТОРМОЗО́К, -зкá, ч. 1. гірн. Їжа (хліб, сало, цибуля, бутерброди і т. ін.), яку бере з собою шахтар у шахту. ■ Коли шахтарі сідають їсти, в шахті вся робо-

та зупиняється (тормозиться). Дзєндзелівський, 351.

2. крим., жрм. Пакунок з продуктами. <...> мить, хвилинка і мозок спалахує спиртовим полум'ям, випаює з крові запах копченого сала, помідорів, часничини в тормозку <...> (Є. Пашковський, Безодня). Чабаненко 1992, 4, 129; ЯБМ, 2, 423.

ТОРПЕ́ДА, -и, ж.; мол.; жарт. Чоловічий статевий орган. Ця мантелена ще кілька разів приходила до мене посеред дня і я добряче полірував у її розкішному тілі свою торпеду (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ТОРЧО́К, -чкá, ч.; мол. 1. Наркоман. БСРЖ, 593; ПСУМС, 69.

2. Хлопець, молодий чоловік. Торчок – чувак. (Сленг-лікбез 5.)

3. Ерекція.

ТРАВА́1, -йі, ж.; крим., нарк. Будь-яка наркотична речовина для куріння (анаша, марихуана, гашиш). Траву палю. Колюся героїном. Кохаю синій тротуар (О. Соловей, Маргіналії); <...> забороняють траву і аборти <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 594; ПСУМС, 70; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 424.

ТРАВА́2, -йі, ж. ◆ До трави, гірн. Під час завалу обвалилося багато породи; до поверхні, до землі. Дзєндзелівський, 351.

ТРАВІТИ, -влію, трáвиш. 1. крим., жрм. Розказувати неправдоподібно; брехати. БСРЖ, 594; ЯБМ, 2, 424.

2. жрм. Розповідати щось. – Так травши, Шурику, – сказала нарешті <...>.

Я аж заслухалася (В. Шевчук, Сонце в тумані).

- ◆ **Травити баланду**, крим. Говорити що-небудь незначне, теревенити. СЖЗ, 100. ЯБМ, 2, 424. **Травити (гнати) мульку**, мол. Розказувати (звичайно довго) щось неправдоподібне, вигадане. Баби в'язали, чоловіки, як ведеться, «травили мульку» з анекдотами <...> (І. Павлюк, Мова молекул). БСРЖ, 361. // Розповідати, розмовляти про щось своє, невідоме, нецікаве або непотрібне для оточуючих. БСРЖ, 361; ПСУМС, 46. **Травити тюльку**, мол. Те саме, що **травити мульку**.— Ей, друзі, не травить тюльку,— зненацька розлютився охоронець.— Ти, Андрію, берись до роботи, а ти, Серього, простеж за тим, щоб за п'ять хвилин у будинку не залишилося ні душі (С. Бортніков, Чистильник-2). ФССГД, 234. **Травити байки**, жрм. Те саме. Його [Романа Шпорлюка] виступ нагадав мені «лайвові» виступи Тома Вейтса. Той теж, перед тим як врізав блюза, байки любить травити, жартувать по-смішному і т. д. (Книжник, 2001, № 14).

- З жаргону моряків: **травити** – відпустити канат. ТСРОЖ, 219.
- 3. крим., мол. Блювати. ПСУМС, 70; ЯБМ, 2, 424.

ТРАВІЧКА, -и, ж.; нарк. 1. Гашиш.— Шукаєш травички? – Так, шукаю. Хочеться покайфувати. <...> Через п'ять хвилин повернулися з травичкою. Я подякував і пішов далі (В. Канюс, Сентиментальний блюз); Найрозповсюдженішим для споживання наркотиком є коноплі (гашиш, «травичка») (ДУ, 2001, № 35).

- 2. Пестл. до ТРАВА¹. Згодом мене навчили як можна безкоштовно курити «травичку». Все досить просто. Склянку купуєш марихуани, половину продаєш по дозах і цим окупаєш другу половину (ПіК, 2001, № 12). БСРЖ, 594.

- ТРА́КТОР**, -а, ч. 1. крим. Арештантський ботинок. БСРЖ, 595; СЖЗ, 100. // мол. Великий черевик. БСРЖ, 595; ПСУМС, 70.
- 2. мол. Масивна застібка-блискавка з великим металічним язичком. ПСУМС, 70.
- 3. нарк. Шприц. БСРЖ, 595; ПСУМС, 70; ЯБМ, 2, 100.
- 4. жрм; жарт. Дисковий телефонний апарат. У нас зіпсувався радіотелефон, так довелося поставити трактор (Запис 2001 р.).

ТРАКТОРІ́СТ, -а, ч.; крим. Водій громадського транспорту. СЖЗ, 100.

ТРАМВА́Й, -я, ч.; крим. Цигарка. СЖЗ, 100

- ТРА́СА**, -и, ж. 1. сист. Дорога, шосе, по якому можна персуватися, подорожувати автостопом. БСРЖ, 595; ПСУМС, 70.
- 2. нарк. Сліди від ін'єкцій на тілі наркомана. БСРЖ, 595; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 426.

◆ **Фільтрувати трасу**, мол., авто. Стежити за дорогою під час керування автомобілем. ■ Від фразеологізму *фільтрувати базар*. Див. БАЗАР.

ТРАСОВІ́ЧКА, -и, ж.; мол., пов. Повія, яка обслуговує клієнтів на автотрасах. Серед полтавських повій-«трасовичок», які обслуговують одну з найважливіших автомагістралей країни Київ – Харків, це вже не перша смерть на «робочому місці» (УМ, 1.09.2001).

ТРАХАЛЬ, -я, ч.; *мол.*; *жарт.* Чоловік з великою статевою потенцією. *Такі бабки викидала, аби купити собі молодого трахаля* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 596.

ТРАХАЛЬНИК, -а, ч.; *мол.* Те саме, що ТРАХАЛЬ. – *Неправда, мабуть посварилась із тим своїм кудлатим трахальником?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ТРАХАНИЙ, -а, -е; *мол.*; *евфем.* Бридкий, огидний; набридлий. <...> *безумні іспити школа життя трахане нетеу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Трахані екзистенціалісти – концептуалісти!* (О. Ульяненко, Вогненне око).

ТРАХАННЯ, -я, с.; *мол.* Дія за знач. ТРАХАТИ, ТРАХАТИСЯ. <...> *кретиня* <...>, *квазімодо кохання, лицар для серенад, а не для трахання* (С. Процюк, Love story); – *Ти тільки подумай! Цій – подарунки та сауна, цілування ручок, ресторани і трахання по дві доби!* (УМ, 18.02.1999).

ТРАХАТИ, -аю, -аєш, *недок.* *мол.* 1. *кого*. Здійснювати статевий акт з кимсь. – *Трахати безперестанку, хоч би й королеву, нецікаво: приїдаються і вельможні пані, і ясноволі, і вирлоокі...* (А. Морговський, Фіфті-фіфті); – *Ти що, вже і сестру свою трахати почав? – спитала Віра* <...> (Ю. Винничук, Обід).

◆ **Трахала б тебе рота національних гвардійців**, *мол.* Пейоративний вислів; прокльон. *Але й воно туди ж! Диви, не інак – на здибанку повешталася! Трахала б тебе рота національних гвардійців...* (В. Врублевський, Тежля з Марі-

єю...). БСРЖ, 596; ПСУМС, 70; ТСРОЖ, 219; ЯБМ, 2, 426.

2. *що*. Намагатися полагодити якийсь прилад, механізм тощо. *І все б нічо, та я ще й трахати [комп'ютер] не скінчив, як заходить Петя.* КСМС.

ТРАХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок.* (*з ким*).; *мол.*; *жрм.* Вступати у статевий контакт, здійснювати статевий акт з кимсь. <...> *чи то я так влаштована, чи то моє «гостро трагічне світовідчуття», як антена комашиного вусика, всюди виловлює запах горя, і я крекчучи повзу на нього, замість весело трахатися з молодим здоровим бичечком* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *Що ж, з одного боку, без неї буде трохи тяжко в плані фізіологічному, трахається вона дуже добре, щодо легких збочень не комплексує* <...> (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); *От у Бриниха всі гарні й добрі. Нюхають заборонений кокаїн, трахаються в туалетах, а діди стріляють з газових пістолетів по моїх улюблених тваринах – котах* (Книжник, 2001, № 24). БСРЖ, 596; ПСУМС, 70; ТСРОЖ, 220; ЯБМ, 2, 426.

ТРАХНУТИ, -ну, -неш, *док.* 1. *кого*; *мол.*, *жрм.* Здійснити статевий акт з кимсь. – *Знаєте звичай: наречена має протанцювати по колу з кожним бажаним. І поки я, щаслива дурепа, танцювала, він заманив найближчу подругу до ванни і там її трахнув* (А. Дімаров, Сповідь стукача); <...> *настрій баби залежить від того, наскільки добре її трахнуть* (А. Кокотюха, Повернення сенти-

ментального гангстера). БСРЖ, 596; ПСУМС, 70; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 426.

2. *що; крим.* Украсти щось. БСРЖ, 596; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 426.

3. *чого; жрм.* Випити спиртного.—<...> *Може, ми разом ту водку доп'єм? Ну, вже нет! — сказав Шурик <...>. — Ти свою трахнула* (В. Шевчук, Сонце в тумані). БСРЖ, 596; ЯБМ, 2, 246.

◆ **Трахнути по самі бакенбарди**, кого; мол. Обдурити когось. ПСУМС, 4.

ТРАХНУТИЙ, -а, -е; мол. Дієпр. пас. мин. до ТРАХАТИ.— *А я вже н'яна в дим, тричі трахнута власним продюсером, проте теж весела і щаслива* (А. Мухарський, Попса для еліти). * *Образно. Моя віра в доброту і порядність трахнута як сирітка* (В. Цибулько, Ангели і тексти).

ТРАХНУТИСЯ, -нуся, -нешся, док., з ким; мол. Здійснити статевий акт з кимсь.— *Ти мені дуже сподобався і я пропоную тобі зі мною трахнутись* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Правду кажучи, я хотів з нею трахнутись, але не тут, де було повно підглядчів* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 596.

ТРАХОДРОМ, -у, ч. мол. Велике дво- або триспальне ліжко. ПСУМС, 70.

ТРЕМ, -а, ч. мол. Трамвай. *Туди тільки тремом дістатися можна*. БСРЖ, 596.

■ Від англ. *tram*.

ТРЕ́НЕР, -а, ч.; мол.; жарт. Пляшка з алкоголем, що розпивається в даний момент. БСРЖ, 596; ПСУМС, 70.

ТРИДЦЯ́ТНИК, -а, ч.; мол., жрм. Тридцять років.—<...> *зараз би їй мало бути*

під тридцятник, ми з нею приблизно одного віку <...> (С. Жадан, Історія культури початку століття).

ТРИКУ́ТНИК, -а, ч. ◆ **Бермудський трикутник**, жрм; жарт. Центральний палац одруження у Києві. *Дружина дуже пишалась, що вони їхали в «чайці» і що розписувались в старовинному особняку на Печерську, а не в «бермудському трикутнику» на проспекті Перемоги, куди було перенесено Палац Щастя через декілька років після їхнього весілля* (Є. Кононенко, Дати).

ТРИМА́ТИ, -аю, -а́єш, недок., що; маф. Контролювати базар, район, приватне підприємство і под. *Співробітники управління карного розшуку головного управління МВС України в Київській області знешкодили банду, яка «тримала» аеропорт «Бориспіль»* (УМ, 24.05.2000); <...> *нещодавно «Мотиля» (Олександра), який, подекують, «тримає» Червоноградщину, заарештували «за хуліганство»* (КО, 1999, № 41). ЯБМ, 1, 274.

ТРИНДА́, -і, жс.; жрм. Базікання, теревені. *Тринда пішла*.

ТРИПА́К, -у́, ч.; мол.; пов. Трипер.— *У неї трипак!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 598.

ТРИП-ДА́ЧА, -і, жс.; мол.; жарт.-ірон. Шкірно-венерологічний диспансер. *Цей гігант сексу весною шукає любовних пригод, а потім усе літо проводить на трип-дачі* (ПСУМС). БСРЖ, 598; ПСУМС, 70; ЯБМ, 2, 430.

ТРИЙНИК, -á, ч.; крим. Літр горілки.

БСРЖ, 598; СЖЗ, 101.

ТРОМБОН, -а, ч.; тюр. Кухоль. *Тепер про тромбон. Коли тюремного кухля прикладаєш денцем до цегляної кладки, щоб через стіну перебазарити з братвою у сусідній хаті, – він робиться, як музичний інструмент, в якого дмуть лохи з симфонічного оркестру* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ТРОН, -у, ч.; мол.; жарт. Унітаз.

ТРОС, -а, ч.; нарк. Вена. ПСУМС, 70.

ТРУБА́, -й, ж. 1. крим. Самовар. СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 431.

2. крим. Цигарка. // мол., нарк. Порожня цигарка «Біломорканал», у яку забиваються коноплі. БРЖ, 598; ПСУМС, 70; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 431.

3. нарк. Вена. БСРЖ, 598; ПСУМС, 70.

4. крим. Анальний отвір. БСРЖ, 598; СЖЗ, 101.

5. мн. тру́би, труб; мол. Широкі від бедер джинси. *На Дзьодзеві були чорна шкірянка, джинси-«труби» і світло-коричневі тупоносі мешти* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 598. // Вузькі джинси. ПСУМС, 70.

6. мол., жрм. Підземний перехід у певному місті. *Гадаєте, мені – насолода сидіти в цій кахльованій «трубі», сусідячи зі шльондрами, жєбрачками та алкоголіками, копіюючи на папері обличчя, більшість із яких не те що малювати... дивитися на них нема охоти* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *«Труба» – народна назва підземної частини майдану Незалежності* (ВК, 3.04.2001). БСРЖ, 598; СЖЗ, 101.

7. жрм.; нехвальн. Безвихідна ситуація, крах, невдача. *Труба – «глуха» справа*. (Сленг-лікбез 4). БСРЖ, 599; ПСУМС, 70; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 431.

8. мол. Телефонна слухавка. *Змалку Леся полюбляла «висіти на телефоні». І навіть вилежуючись на ліжку, чверть доби проводила із «трубою» біля вушка* (СМ, 12.01.2001). БСРЖ, 599; ПСУМС, 70.

9. мол. Стільниковий (мобільний) телефон. БСРЖ, 599.

10. мн. тру́би, труб; мол. Макарони. ПСУМС, 70.

◆ **Труби горять**. 1) жрм. Про сильну спрагу при похміллі. *Пошукай погризти щось, труби з ранку горять!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 599. 2) мол. Є необхідність відвідати туалет. ПСУМС, 70. **Труби залити**, мол. Напитися спиртних напоїв, сп'яніти. – *Труби залив – і щасливий, – каже Тюля і сміється* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ТРУ́БКА, -и, ж. мол. Те саме, що ТРУБА9. *Я зібрав гроші і хочу купити собі нову трубку* (Запис 2001 р.).

ТРУНА́, -й, ж. 1. крим. Велика господарська сумка; саквояж. БСРЖ, 140; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 246.

2. крим. Гардероб. СЖЗ, 101.

3. жрм.; жарт.-ірон. Трюмо.

ТРУХА́, -й, ж.; мол. Холодна погода. ПСУМС, 70.

ТРУХАТИ, -áю, -áєш, недок.; крим., мол. 1. Відчувати страх, боятися чогось. *Ти, чувишка, не трухай, погутаємо тро-*

хи, а там ще й додому проведемо (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 600; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 432.

2. Про еякуляцію під час статевого акту або при мастурбації. БСРЖ, 600; СЖЗ, 101.

ТРИОМ, -у, ч.; крим. Тюрма. [Може, авторові слід було] відтягти п'ятнадцять діб у «трьюмі»...? (Книжник, 2002, № 3). БСРЖ, 600.

ТУГРИКИ, -ів, мн.; жрм; жарт. Гроші. Я одніс одержані «тугрики» в оцадкасу і ще дорогою, пам'ятаю, подумав: а чи не справити Маріїці весільну сукню? (А. Дімаров, Містечкові історії); Я віддав сусідові куртку за ті самі гроші, за двісті зелених американських тугриків (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); Однак, якщо пан чи пані перекачали «тугрики» незаконно за кордон, до них Фемида буде більш суворою (якщо викриє): рахунки конфісковуватимуть (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 601; ЯБМ, 2, 434.

■ Від назви грошової одиниці Монголії.

ТУДИ ♦ Туди-сюди, гірн. Кліть для перевезення шахтарів.— Чого сидимо? — Ждемо туди-сюди. ФССГД, 176.

ТУЛІТИ, безос., (кого); нарк. Давати ефект від куріння марихуани. Скільки вже скурили і зовсім не тулить. ПСУМС, 70.

ТУНДРА, -и, ч. і ж.; крим., мол.; ірон. або несхвальн. Дурна, нетямуща людина. БСРЖ, 602; КСМС; СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 435.

ТУПОРІЛИЙ, -а, -е; крим., жрм; зневажл. Дурний; недотепний. На тебе недовіриливо зиркають молоді намакіяжені мармизи дівчаток-продавчинь із дурненькими суворими оченятами, наче

хочуть сказати, що лох тупорилий до нас завітав <...> (А. Дністровий, Невідомий за вікном). ЯБМ, 2, 435.

ТУСЕР, -у, ч.; мол. Те саме, що ТУСІВКА2. ПСУМС, 70.

ТУСІВКА, -и, ж. 1. крим., мол. Зустріч, зібрання молодіжних угруповань, компаній. СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 435.

2. мол. Компанія, група людей, об'єднаних спільними інтересами, віком, якоюсь справою. Тусівка тут [у Львові] вузчча, тісніша й має децю оксамитово-сімейний характер (День, 1999, № 20). Літературна тусівка. Театральна тусівка. БСРЖ, 603; ПСУМС, 70.

3. мол.; муз. Концерт різних виконавців (на відміну від сольного). Тоді отримали запрошення на музичну тусівку «Джаз-імідж» у Римі (Смолюскипи, 1998, № 2).

ТУСІВНІК, -а, ч.; мол. Людина, яка активно відвідує тусівки. «Випадковий гість» одразу ж обізвав когось «підаром». Усвідомивши, що «підари» тут у більшості, «тусівник» покірно дав себе вивести (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 604. // Людина, яка залюбки проводить час у певній компанії. БСРЖ, 604; ПСУМС, 71.

ТУСЛА, -и, ж. мол. Те саме, що ТУСІВКА 2, 3.

ТУСНЯ, -і, ж.; збірн.; мол. Члени якоїсь компанії, групи людей, об'єднаних спільними інтересами. Я подивився йому в очі — маніакально добрі очі — й одразу збагнув, що маю справу з представником молодіжної християнської тусні (М. Бриних, Голосіння з-під снігу); Підліткова тусня збиралася десь в

іншому місці (А. Стасюк, Дев'ять). БСРЖ, 603; ПСУМС, 70.

ТУСНЯК, -у, ч.; мол. Те саме, що ТУСИ-ВКАІ.

ТУСУВАННЯ, -я, с. мол. Дія за знач. ТУСУВАТИ, ТУСУВАТИСЯ. *Та Львів артистичний жив у своєму споконвічному ритмі – у хвилях зустрічей, розмов, тусувань, акцій...* (В. Неборак, Повернення в Леополіс).

ТУСУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*; мол. Збиратися групами (за інтересами, віком і т. ін.), проводити час у компанії друзів, однодумців. *Окремі групи утворюють також трансвестити з їхніми перевдяганнями чи люди, котрі загалом не «тусують» у середовищі, а живуть постійними парами чи сім'ями (що є великою рідкістю серед геїв)* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 603.

ТУСУВАТИСЯ, -уюся, -уєся, *недок.*

1. мол. Те саме, що ТУСУВАТИ. *Розкомплексуйся! І з нами тусуйся!* (УМ, 20.10.1999).

2. мол. Ходити, прогулюватися в певному місці. *Трава довколишнього моріжка пахла милом і бензином, бо тусувалися тут люди, хворі не лише любов'ю, але й асфальтовою недугою; їхньою єдиною ідеєю й метою було – вижити...* (І. Павлюк, Мова молекул); *А що до роботи, то яка може бути робота, коли ті, з ким він мав нібито працювати, смажилися на пляжах, <...> тусувалися під міськими кав'ярнями <...>*. (П. Щегельський, Хата-читальня). БСРЖ, 603; ПСУМС, 71.

ТУФТА́, -ї, ж. 1. крим. Гра в карти без грошей. БСРЖ, 604; СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 437.

2. крим. Вид шахрайства, коли під виглядом доброякісних товарів продаються неякісні; підробка або халтура. *Лабораторний аналіз показав, що в цих консервах під маркою місцевих м'ясних продуктів пропонується «туфта» закордонного виробництва – переважно польські м'ясні консерви для котів і собак* (УМ, 17.05.2001). БСРЖ, 604; СЖЗ, 102; ТСРОЖ, 226; ЯБМ, 2, 437.

◆ **Туфту всунути**. Підмінити гарні речі неякісними. БСРЖ, 604; СЖЗ, 102; ТСРОЖ, 226; ЯБМ, 2, 437.

■ Ймовірно, з тюрк. *takta* – «дошка» як назва для пачки паперу, уживаної обманцями замість опакованої в банку в'язки банкнотів. Горбач 1966, 27.

3. крим., мол.; *несхвальн.* Вигадка, дурниця, брехня. *Адже та туфта про викрадену копію, яку з мосю допомогою запустив Таверне і яка дуже допомогла мені, облетіла весь світ* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Прапорщик повалив американця, заломив йому руку і вимагав, щоб той зізнався, де він навчився танцювати гопак. «У якій розвідшколі? Га, Джоні? Давай без туфти! Бо я все перевірю!»* (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 604; ПСУМС, 71; ЯБМ, 2, 437.

◆ **Гнати туфту**, крим., мол.; *несхвальн.* Говорити дурниці; уводити в оману, обдурювати когось. – *Я ж знаю, що пообіцяв тій «французенці» звести зі мною, а тепер туфту гониш про брата, аби тільки не виглядати перед нею базікалом. – Ніякої туфти, – забожився Булат. – Можеш сам у*

неї спитати! (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 604; ТСРОЖ, 226; ЯБМ, 2, 437.

4. крим., мол.; несхвальн. Щось недобро-якісне; річ або явище, яке низько оцінюється. *Туфта* – погана музика (Сленг-лікбез 6). БСРЖ, 604; ЯБМ, 2, 437.

ТУХЕС, -а, ч.; крим. Зад, сідниці. У *журний тухес* / *А їдиш штик вженем тобі!* (Ю. Позаяк, Шедеври). БСРЖ, 604; ЯБМ, 2, 437.

■ З їдиш: *tuchis, tuches*. Дзєндзєлівський, 274.

ТЮЛЕНЬ, -я, ч.; крим. П'яний. СЖЗ, 102.

ТЮЛЬКА, и, ж. 1. крим., мол.; жарт., несхвальн. Брехня, вигадка. ПСУМС, 71; СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 440.

2. крим. Беззмістовна і непотрібна розмова; теревені. ЯБМ, 2, 440.

◆ **Травити тюльку**. Див. ТРАВИТИ.

ТЮТІОН, -у, ч. ◆ **Смішний тютюн**, крим., нарк. Гашиш. БСРЖ, 579; СЖЗ, 94.

ТЯГА, -и, ж. мол. 1. Сильне бажання.– *Слухай, якщо маєш тягу* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 606.

2. Задоволення, приємність. ПСУМС, 71.

3. Електричка. *Тільки зрідка у «тязі» хтось поступиться місцем літній людині* (ПіК, 2002, № 4). ПСУМС, 71.

ТЯГНУТИ, -ну, -неш, недок. 1. що; крим.

◆ **Тягнути строк**. Відбувати строк покарання у місця позбавлення волі. *Усі, хто в концтаборах був старший, пішли тягнути строк на Колиму* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину); <...> *вчорашні злочинці, які тепер керують різноманітними фірмами, дуже не хочуть повертатися в атмосферу своєї юності, коли «тягли» перший строк* (УМ, 12.05.2001). БСРЖ, 607; СЖЗ, 102.

2. мол. Коштувати. *Взмку «десятка» з фіатівським движком трохи більше чотирьох штук тягла* (С. Бортніков, Чистильник). ПСУМС, 71.

У

УБИТИСЯ, уб'юся, уб'єшся, док.; нарк. Прийняти дозу опіятів або накуритися анаші. БСРЖ, 608; ПСУМС, 71.

УБОЙНИЙ, -а, -е; мол.; схвальн. Який сильно й приємно впливає; чудовий, прекрасний. [Р у с л а н :] *Я знаю одного фотографа, який займається виключно слайдами. Він за це отсидів три роки. І, якщо до них підібрати музику, щось таке зовсім убойне, то, я вам ка-*

жу, що це буде залізний абзац! (В. Діброва, Поетика застілля); <...> *групи «Далеко», «Армада», «Моторола» <...> вліпили таку дозу убойного року, що ні пером описати, ні матом виразити* (МТ, 1999, № 16). БСРЖ, 608.

УБУХАТИСЯ, -аюся, -асшся, док.; мол., жрм. Упитися спиртними напоями. *Хоч би раз хтось посидів із ним! Відпустив би нас. Ми б десь пішли. Убухали-*

ся б. Або в кіно якесь (В. Діброва, Збіговиська).

УДАВ, -а, ч.; *арм.* Солдат строкової служби у перші 6 місяців служби. Балабін.

УДАРИТИ, -рю, -риш, *док.*; *крим.* 1. *ко-го.* Здійснити статевий акт. БСРЖ, 609; СЖЗ, 103.

2. *що.* Украсти. БСРЖ, 609; СЖЗ, 103; ЯБМ, 2, 445.

УЖАЛІТИСЯ, -люся, -а́лишся, *док.*

1. *нарк.* Увести наркотик у вену. БСРЖ, 610; ПСУМС, 12; СЖЗ, 103; ЯБМ, 1, 446.

2. *мол.* Випити спиртного. БСРЖ, 610; ПСУМС, 12.

УКАТРУ́ПИТИ, -плю, -пиш, *кого*; *мол.* Убити. — *А хочеш — укатрупимо їх? — змовницьки підморгнув Кент* (Є. Кононенко, Великомученице кумо).

■ Пор. у *мол.* жаргоні 30–50 рр. ХХ ст. *закатрупити* — вбити. Горбач 1966, 41.

УКОЛО́ТИСЯ, -олюся, -о́лешся; *крим.* Зробити ін'єкцію наркотику. [Саломон Самсонович:] <...> *ви, діду, десь чарку йобнули, чи укололись харашо...* (Л. Подере'янський, Герой нашого часу). СЖЗ, 103; ЯБМ, 2, 448.

◆ **Уколотися кавою**, *інтел.*; *жарт.* Випити кави. *Специфічним кавоманським виразом є «вколотись кавою» чи «ширнутись кавою»* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...).

УКРАЇ́НЕЦЬ, -нця, ч. ◆ **Щирий українець**, *мол.*; *ірон.* Єврей.

УКРА́ША, -і, *жс.*; *мол.*, *шк.* Вчителька української мови та літератури. *Украша, тобто вчителька української, просто смішила, бо очі заводила під лоба і лопотіла: «ну що за діти, не учаться,*

а все зволікають і зволікають!» (Книжник 2001, № 22).

УМАТ, -у, ч.; *мол.* Про щось смішне, потішне. *Новий учитель фізкультури — повний умат* (ПСУМС). БСРЖ, 612; ПСУМС, 71.

УМА́ТНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Смішний, веселий; який дає привід для сміху і веселощів. *Уматний гість.*

УНІВЕ́Р, -у, ч.; *студ.* Університет. *Вона вперше не пошкодувала, що провалилася до універу* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 613; ПСУМС, 71.

УНІТА́З, -а, ч.; *муз.* Туба. ПСУМС, 71.

◆ **Давати клятву унітазу**, *мол.*; *жарт.* — *ірон.* Блювати. ПСУМС, 71. **Кришка унітазу**, *мол.*; *жарт.* — *ірон.* Широка пласка кепка. ПСУМС, 38. **Лякати унітаз**, *мол.* Блювати. <...> *Васько Мейдик, зачинившись в туалеті, «лякав унітаза», звільняючи шлунок від смердоти, якою його пригощали тетеушники з сусіднього гуртожитку...* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 613; ПСУМС, 71. **Обійматися з унітазом**, *мол.* Бути дуже п'яним. ПСУМС, 71.

УПА́СТИ, -аду́, -адеш, *де*; *жрм.* Зупинитися, присісти десь. БСРЖ, 613; ПСУМС, 15.

УРАГА́Н, *вигук*; *мол.* Вираження здивування або незадоволення, осуду.

УРЕ́Л, -а, ч. *мол.*; *зневажл.* Підліток-хуліган. БСРЖ, 614; ПСУМС, 71.

УРІ́ЗАТИ, -іжу, -іжеш, *док.*; *жрм.* Випити спиртного. *Дак ми як урізали — поки дві банки не спорожніли, жоден і не відсунувся* (В. Дрозд, Життя як життя).

УРЛА́, -й, ж. 1. крим. Крадена річ.

БСРЖ, 614.

■ Від тат. *urlagan* – крадений. Грачев, Мо-
киснко, 171.

2. збірн.; жрм; зневажл. Агресивні під-
літки-хулігани. <...> *невже ти і справ-
ді не пам'ятаєш початку / чінка проле-
тарська урла / діти розпущеного ком-
сомолу* (С. Жадан, Балади про війну і
відбудову). БСРЖ, 614.

УРЛЬО́П, -у, ч.; мол. Канікули.

ПСУМС, 71.

■ Від польськ. *urlup* – відпустка.

УРЮ́К, -а, ч.; крим.; ірон. або зневажл.

Казах, татарин. БСРЖ, 615; ЯБМ, 2, 453. //

Житель Середньої Азії.– *Ти, Яромурче,
хто? – Тобто? – Урюк? – Тобто? – Ну,
тобто. Схож на чучмека* (Р. Кухарук,
Любити хлопчика). Югановы, 229.

У́СА, невідм., ж.; мол. США.

■ Від англ. *USA*.

УСИНОВІ́ТИ, -влю́, -віш, док., кого;
мол.; жарт. Дати комусь грошей. *Ма-
ло тебе нагодувати, тебе ще й усино-
вити?* ПСУМС, 72.

УСО́ХНУТИ, -ну, -неш, док.; крим., мол.

Замовкнути.– <...> *Ти чудовий хлоп, я
тебе пригощаю. Усохни! За свої беру...*

(О. Яровий, Чекання несподіванки).

БСРЖ, 615; ЯБМ, 2, 454.

Ф

ФА́ГОС, -у, ч.; крим.; згруб. Відмова,

яка супроводжується показом дулі.

БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

ФА́ЗАН, -а, ч. 1. крим.; ірон. або зне-
важл. Китаєць. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

2. крим.; зневажл. Недосвідчений зло-
дій. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

3. крим., зневажл. Підліток. БСРЖ, 618;
СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

4. крим., арм. Солдат строкової служби
у період від року до півтора. БСРЖ,
618. // Солдат, звільнений у запас із ар-
мії. ЯБМ, 2, 459.

5. крим. Обман, афера. БСРЖ, 618;
СЖЗ, 105.

ФА́ЗЕНДА, -и, ж.; жарт. 1. жрм. Дача,
садово-городня ділянка. <...> *злиденні
викладачі технікумів (перепрошую, ко-*

*леджів), що, тримаючись за пів ставки
як за підріток до мізерної пенсії,
вже ні про що не говорять в учитель-
ській, як тільки про насіння для «фа-
зенди»* (Книжник, 2001. № 20). БСРЖ,
618; ПСУМС, 72.

2. мол. Будь-який дім, житлова споруда.
*Його «фазенда» також знаходиться
практично у центрі села* (УМ,
23.03.2001). БСРЖ, 618.

■ Від португ. *fazenda* – маєток. Слово
поширилося після демонстрації у
1990 р. бразильського телесеріялу
«Рабиня Ізаура».

ФА́ЙЗЕР, -а, ч.; мол. Батько.

■ Від англ. *father*.

ФА́ЙКА, -и, ж.; крим. Цигарка, папіро-
са, люлька. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2.

459. ♦ **Файка дурна.** Папіроса, цигарка, начинена наркотичною речовиною. СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

■ Від укр. діял. *файка* – люлька.

ФАЙЛО́, -а́, с.; *комп.* Файл.

ФАЙНИЙ, -а, -е; *крим.*; *схвальн.* Вірний, надійний (про людину). БСРЖ, 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 458.

■ Від укр. діял. *файний* – гарний, хороший.

ФАК¹, -у, ч.; *студ.* Факультет. БСРЖ, 619; ПСУМС, 72.

ФАК², -у, ч.; *мол.* Статевий акт. – *Тисяча фунтів за один фак!* – він уже готовий оволодіти нею, але клята дурепа пручалась (А. Мухарський, Попса для еліти). * *Образно. Навіки я рідному вдячний філфаку / За те, що навчився духовного факу!* (Ю. Позаяк, Шедеври). БСРЖ, 619.

■ Від англ. *fuck*.

ФАКАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок.*, з *ким*; *мол.*, *крим.* Вступати у статеві зносини з кимсь; злягатися. БСРЖ, 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

ФАКЕЛ, -а, ч.; *крим.*; *жарт.* Синець під оком. БСРЖ, 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

ФАКТ, -у, ч.; *крим.*; *жарт.* Статевий акт. БСРЖ, 619; СЖЗ, 105.

■ Див. ФАК².

ФАКТОРІЯ, -ії, *ж.*; *нарк.* Місце збуту наркотиків. БСРЖ 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

ФАКУ́ША, -і, *ж.*; *крим.*; *жарт.* Жінка. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105; ЯБМ, 469.

■ Див. ФАК².

ФАЛУВА́ТИ, -лу́ю, -лу́єш, *недок.*, *кого*; *крим.* Схиляти когось до статевого зв'язку. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 460.

■ Від амер. розм. *to fall for* – відчувати потяг (до когось).

ФАН, -а, ч.; *мол.* Фанат, пристрасний прихильник (як правило, рок-групи чи спортивної команди). *Фани ще на білоруській території не змогли порозумітися між собою* (ВК, 27.03.2001). БСРЖ, 636; ПСУМС, 72.

■ З англ. розм.: *fan* – прихильник, фанат.

ФАНЕ́РА, -и, *ж.* 1. муз. Фонограма. За кордоном «фанера» і живий звук кардинально відрізняються цінами на квитки, у нас же ніякої різниці, оплата однакова (Україна і світ сьогодні., 1999, № 33). БСРЖ, 620; ПСУМС, 72.

2. *крим.* Гроші. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105

3. *крим.* Документи. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105.

4. *мол.* Грудна клітка. БСРЖ, 620; ПСУМС, 81.

♦ **Пролетіти як фанера над Парижем**, *мол.*; *жарт.-ірон.* Зазнати невдачі. *Ігор Сердюк на попередніх виборах пролетів, як фанера над Парижем, то мусив гибіти біля телефонів <...>* (В. Шкляр, Ключ). БСРЖ, 620; ФССГД, 236.

ФАНЕ́РНИЙ, -а, -е. 1. муз. Який виконується під фонограму. *На ТБ і радіо з'являються нові передачі, присвячені живому звуку і слову; втомлені від «фанерної» клоунади слухачі із задоволенням це сприймають* (УМ, 28.03.2000); <...> *є на нашій благословенній землі і такі населені пункти, де добре «йдуть» фанерні шоу*

(В Неборак, Повернення в Леопольс)
БСРЖ, 620

2. *мол*, *несхвальн* Фальшивий, підроблений * Образно *Не влила вам у плоть ваша муза фанерна / Кучерявої крові, корчів справжніх страждань* (П Вольвач, Маргінес)

ФАНТОМАС, -а, ч *мол* Алкоголік
ПСУМС, 72

ФАНФУРИК, -а, ч, *крим* Флакони одекону, який уживають алкоголіки СЖЗ, 105, ЯБМ 2 469

ФАРА, -и, ж, *частіше мн* фари, фар 1. *крим.*, *жрм* Очі БСРЖ, 621, СЖЗ, 105, ЯБМ, 2, 463

2. *крим* Окуляри СЖЗ, 105, ЯБМ, 2, 463

3. *мол* Легкова машина, таксі БСРЖ, 621, ПСУМС, 72

ФАРАОН, -а, ч, *крим* 1. 1 *мол* Мілціонер ПСУМС, 72, СЖЗ, 105, ЯБМ, 461

2 *крим* Сторож СЖЗ, 105, ЯБМ, 461

ФАРМАЗОН, -а, ч, *крим* Шахрай, який збуває фальшиві діаманти БСРЖ, 621, СЖЗ 105 // Шахрай, який підробляє документи БСРЖ, 621, СЖЗ, 105

ФАРМАЗОНИТИ, -ню, -ниш, *недок*

1. *крим* Обманювати когось БСРЖ, 621 СЖЗ, 105, ЯБМ, 461

2. *крим*, *мол* Говорити про щось незначне, неістотне, теревенити БСРЖ 621, ПСУМС, 72

ФАРТ, -у, ч, *крим*, *жрм* Щастя, талан, везіння БСРЖ, 521, ПСУМС, 72, СЖЗ, 105, ЯБМ, 2, 461

■ З ним мисливського жаргону, де *Fahrt* означало «слід, залишений дичиною» БСРЖ, 621

ФАРТИТИ, -тіть, *недок*, *кому*, *безос*, *крим*, *жрм* Щастити, везти [Артур] *Ну що ж, друже Борисе, мушу визнати, що замріяним теж іноді фартить* (О Миколайчук-Низовець, Територія «Б»), 3 часу її появи у товаристві банді почало страшенно «фартити» (СМ, 6 03 1998) БСРЖ, 621, ПСУМС, 72, ЯБМ, 2, 461

ФАРТОВИЙ, -а, -е, *крим*, *схвальн*

1. Спритний, щасливий (про злодія) БСРЖ, 622 СЖЗ 105, ЯБМ, 2, 462

◆ **Фартовий хлопець**. Засуджений, постійний мешканець в'язниці СЖЗ 105, ЯБМ, 2, 462

2. 1 *мол* Успішний, відзначений щасливими подіями *Фартовий день* // Такий, що приносить щастя, везіння *Провина «талісману», який проте і цього разу виявився «фартовим» для бандитів* (СМ, 6 03 1998) БСРЖ, 622

3. Модно вдягнений БСРЖ, 622, СЖЗ, 105 ЯБМ, 2, 462

ФАРЦА, -и, *мол* 1. ж Спекуляція, скуповування речей в іноземців з метою спекуляції *Один на п'ятому курсі, коли справа дійшла до розподілу і аспірантури нашептав кому слід в деканаті про готельні варіанти «фарцу» з інтуристами в туалетах сертифікатні операції, які «вони» погані, а він хороший* (В Тарнавський, Миські мотиви) БСРЖ, 622, ЯБМ, 2, 462 ■ Від англ *for sale*

2. *збірн* Товари іноземного виробництва для перепродажу *З усім його багом, всім сутеренним гноєм – / Ціною на жінок, фарцу і анашу – / Я мисто це ношу / Мов камінь на душі*

<...> (О. Забужко, Диригент останньої свічки).

3. ч. Фарцівник (той, хто скуповує товари у іноземців). // *ж.*, у знач. збірн. – *Не люблю фарцу, якщо чесно. Гнилуватий народець <...>* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 622.

ФАРШ, -у, ч.; *мол.*; *жарт.-ірон.* Гроші. БСРЖ, 622; ПСУМС, 72.

ФАСОН, -у, ч. ♦ **Фасон тримати**, *крим.* Поводити себе гордо, з гідністю. БСРЖ, 622; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 463.

ФАТЕР, -а, ч. 1. *крим., мол.* Батько. БСРЖ, 622; СЖЗ, 105.

■ Від нім. *Vater*. БСРЖ, 622.

2. *крим.* Ватажок злочинної групи. СЖЗ, 105.

ФАЎСК, -у, ч.; *крим.* Біжутерія. БСРЖ, 622; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 463.

ФАУСТ, -у, ч.; *мол.* Пляшка алкогольного напою місткістю 0,7–0,8 л. <...> «*більшовик*» (пляшка міцного вина місткістю 0,8 літра. Вона ж «бомба», «*фаустпатрон*» або просто «*фауст*») <...> (В. Діброва, Бурдик). ПСУМС, 72.

ФАУСТПАТРОН, -а, ч.; *жрм.*; *жарт.* Пляшка спиртного місткістю 0,75 л. Горілчаний «*фаустпатрон*» випромінював майже ніжність, раптовий сплеск нових почуттів (С. Процюк, Червона троянда...). БСРЖ, 622; ЯБМ, 2, 463.

ФАЦЕТ, -а, ч.; *мол.*; *зах.* Молодий чоловік, хлопець. *Визнаю – / я став у чергу фацетів зарослих <...>* (В. Неборак, Розмова зі слугою). ПСУМС, 72.

■ З польськ. розм. *facet* – тип, особа; < з лат. *facetus*-елегант. Горбач 1966, 32.

ФА́ЧИК, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган.

ФА́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Жінка, доступна для статевих зносин.

ФАЯ, фа́й, *ж.*; *крим.* Хвойний ліс. БСРЖ, 622; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 464.

ФЕЙС, -а, ч., *мн.* фе́йси; *мол.* Обличчя. *Ноги в неї криві, волосаті, груди обвислі, задниці воопше нема, волоссячко облізле, зате фейс, як у моделі (Синопис станіславський необов'язковий); Фейсом на торт (УМ, 21.06.2001); Приємно роздивлятися на звороті обкладинки знайомі мистецькі фейси (Книжник, 2001, № 6).* БСРЖ, 636; ПСУМС, 72.

■ Від англ. *face*.

ФЕЙСЕЗ, -у, ч.; *нарк.* Сильнодієвий галюциноген (ЛСД). ПСУМС, 72.

ФЕ́НЕЧКА, -и, *ж.* 1. *сист.* Намисто, браслет із шкіри, бісеру, обов'язковий атрибут зовнішності хіпі. *Моє щастя не різало вени, може – фенечки на зап'ястях (І. Бондар-Терешенко, Постебня).* <...> *він – із купюю старечих заморочок / з нетлями у кишенях піжами / з фенечками на жилавих зап'ястях <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); БСРЖ, 623.

2. *мол.*; *частіше* *мн.* фе́нечки. Будь-яка прикраса, дрібний аксесуар. *Я вийшла у своєму повсякденному вигляді, тобто волосся «у хвостик», повні руки «фенечок», штани – кльош (ПіК, 2001, № 5).* БСРЖ, 623; СЖЗ, 106; ТСРОЖ, 232.

■ Від англ. *things* – атрибути.

ФЕЊЬКА, -и, *ж.* *мол.* Те саме, що ФЕ́НЕЧКА. – *Зараз ти захворієш ще більше, – кидає дівка, вся у «феньках» (О. Ульяненко, Изгої).* ПСУМС, 72.

ФЕНЯ, -і, ж, мол 1. крим Злодійський і тюремний жаргон Автор же пропонує сприйняття головного героя своїх романів нам із вами, кому – серйозно і філософічно, кому – на фені «на панятіям» (Книжник, 2001, № 7), І не буде пророцтв, буде «феня» (П Вольвач, Бруки і стерні) БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 464 ♦ **Феня в ботах.** Людина, не злодій, яка вивчає злодійський жаргон СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 464

2. мол, крим, жарт Сідниця БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 464

♦ **До фені кому що, мол** Когось не цікавить щось, хтось байдужий до чогось – А чи не мокро зараз у садку? – Мокро, не мокро, мені тепер до фені – приречено мовив мій приятель (В Шевчук, Біла нитка печалі), Тобі чи до фені чи, може, до дуни (Гігена, 1993, № 13) БСРЖ, 624, ТСРОЖ, 234

ФЕРМЕНТ, -у, ч, крим, жарт Червоне вино БСРЖ, 624, СЖЗ 106

ФЕСТ, -у, ч, мол Фестиваль Неординарні знахідки йдуть своєю дорогою, намагаючись не ідентифікувати себе з тусівкою фесту (ПіК, 1999, № 31) БСРЖ, 624, ПСУМС, 72

ФЕСТИВАЛІТИ, -в'алю, -в'алиш, недок, мол 1. Приємно, весело проводити час < > і ви б фестиваліли від забігайлвки до забігайлвки < > (Є Пашковський, Щоденний жезл) БСРЖ, 624, ПСУМС, 11

2. Здійснювати статевий акт з кимсь ПСУМС, 72

ФЕСТИВАЛЬ, -ю, ч, крим, мол, нарк Вечірка із спиртним і / чи наркотиками Частину викраденого зразу ж ви-

м'яняли на горилку для продовження «фестивалю» інші сховали в підвали (УМ, 20 04 2000) БСРЖ 624 ЯБМ, 2 465

ФІГА, -и, ч, крим, зневажл Працівник мілїції БСРЖ, 624 СЖЗ, 106

ФІГАНУТИСЯ, -уся, -ешся, док, мол Ударитися ПСУМС, 73

ФІГ'АРІТИ, -рю, -риш, недок 1. крим Курити БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 465

2. (за ким), крим Стежити за ким-небудь БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 465

3. мол Інтенсивно виконувати якусь дію Фигарити вечерю БСРЖ, 624, ПСУМС, 73

ФІГ'АРКА, -и, ж, крим Папроса, цигарка БСРЖ, 624, СЖЗ, 106

ФІГ'ВАМ, у знач вигуку, мол Виражає неввічливу відмову задовольнити чиесь прохання – Позич десятку – Фіг'вам ПСУМС, 73

■ Жарт контамінація *фіга* + *вам*

ФІГН'Я, -і, ж, мол, несхвальн 1. Дурниця, нісенітниця Астрологи завше морозять фігню (С Пантук Іменник) БСРЖ, 625, ПСУМС, 73, ТСРОЖ, 234

2. Щось погане, низької якості, те, що викликає несхвалення Шкільна реформа, по-моєму, – фігня (Запис 2000 р) БСРЖ, 625

ФІГ'ОВИЙ, -а, -е, мол, несхвальн Поганий, кепський Фігова кава Фігове життя БСРЖ, 625, ПСУМС, 73

ФІЗИЯ, -и, ж, мол, зневажл Обличчя Відгодовані й не спотворені розумовою діяльністю фізи випромінюють здоров'я і віру в завтра (А Кудін, Як вижити у в'язниці) * Образно Скільки фізій у шклях тих загуло!

(В. Неборак, Епос про тридцять п'яту хату). БСРЖ, 625.

■ Слово було відоме бурс.-сем. арго.

ФІЗРА, -и, жс.; ст., шк. Фізкультура. БСРЖ, 625.

ФІКСА, -и, жс.; крим., мол. Зубний протез, золота коронка. *Сяють фіксами зуби передні <...>* (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 626; ПСУМС, 73; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466.

■ Від нім. арг. *Fuchs* – золото, вимова на їдиш – *fiks*. Горбач 1966, 27.

ФІКСАТИЙ, -а, -е; крим. Той, хто має коронки або зубні протези. БСРЖ, 626; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466.

ФІЛÉ, невідм., с.; комп. Файл.

ФІЛКІ, -ів, -ів, мн.; крим., мол. Гроші. *У тебе філки є?* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 626; ЯБМ, 2, 466.

ФІЛОН, -а, ч.; крим. Нероба; ледар. // Симулянт. СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466. ♦ **Філон чистий**. Людина, яка вдало симулює психічне захворювання. СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466.

ФІНГÁЛ, -а, ч.; мол.; жрм. Синяк. *Він по-фраєрськи ноги закинув одна на другу. Чувак. Має під оком фінгал. Любить си бити?* (Р. Кухарук, Люби-ти хлопчика). * Образно. *Коли ранок туман прикладає до свіжких фінгалів <...>* (А. Охрімович, Фанданго криці). БСРЖ, 626.

ФІНТ, -у, ч. 1. жрм. Виверт, хитрість; обман. БСРЖ, 627.

♦ **Робити / зробити фінт вухами**, жрм. Схитрувати, використати якийсь виверт для досягнення своєї мети. *Той факт, що Президент накладає щоразу*

вето на прийнятий цей Закон, змусив депутатів зробити такий «фінт вухами» (УС, 2001, ч. 15). БСРЖ, 627.

■ З англ. *feint* – обманний рух або випад (бокс, фехтування). Грачев, Мокиєнко, 174.
2. *мол.; несхвальн.* Дивний, непередбачуваний вчинок. *І ось він, бідаха, крізь дим, сльози, габу любосного туману, який його оповив, крізь любасний одур, який і витворював отакі з ним фінти, побачив мимолітне видіння <...>* (В. Шевчук, Місяцева зозулька...); *Фінт наліво.* О. Блохін увійшов до парламентської команди комуністів (УМ, 7.06.2001). БСРЖ, 627.

ФІНТІТИ, фінчу́, фінтіш; жрм; не-схвальн. Вивертатися, викручуватися. *Я обіцяю не фінтити* (Запис 1998 р.). ЯБМ, 2, 468.

ФІОЛÉТОВИЙ, -а, е; мол. П'яний. ПСУМС, 73.

ФІОЛÉТОВО, *безос.-пред, кому; мол.; несхвальн.* Абсолютно байдуже, нецікаво, все одно. – *Якщо ти заперечуєш – я зроблю все, щоб ця зустріч стала останньою. Але, по-моєму, тобі «фіолетово» <...> – не без жалю констатувала Таня і, не озираючись, рвонула за браму...* (С. Бортніков, Чистильник-2). БСРЖ, 627; ПСУМС, 73

ФІШ, -у, ч.; крим. Риба. БСРЖ, 627; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 469.

■ Від нім. *Fisch*. БСРЖ, 627.

ФІШКА, -и, жс. 1. частіше мн. фішки; крим. Гроші. БСРЖ, 627; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 469.

2. *мол.* Подія. *Мілленіум* – наймодніша фішка у світі і практично весь шоу-бомонд готується до цього особливо (МТ, 1999, № 18). БСРЖ, 628; ПСУМС, 73.
3. *мол.* Якась особливість, сутність, специфічна риса чогось, тенденція і т. ін. <...> *вся фішка в тому / що до суду це треба дожити <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Щодо дизайнерської концепції, то Євген Карась та Олександр Друганов на сторінках альбому, здається, перебрали майже всі відомі художні «фішки», якими бавилися впродовж минулого десятиліття дизайнери* (Книжник, 2001, № 20). БСРЖ, 73.
4. *мол.* Обличчя людини у стані алкогольного похмілля. *ФІШКА* – обличчя з бодуна (Синопис станіславський неов'язковий).

ФЛАКОН, -а, ч.; *мол.* Пляшка із спиртним. ПСУМС, 73.

ФЛЕТ, -у, ч.; *мол.* Квартира. БСРЖ, 629; ПСУМС, 73.

■ Від англ. *flat*.

ФЛЕТ-ХАТА, -и, ж.; *крим.* Притон; місце збору злочинців. СЖЗ, 106.

ФЛЮГЕР, -а, ч. 1. *крим., мол.* Ніс. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 470.

2. *крим.* Капелюх. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 470.

ФЛЯГА, -и, ж.; *мол.* Пляшка вина. ПСУМС, 73.

ФЛЯЖЧИНА, -и, ж.; *мол.* Те саме, що ФЛЯГА. ПСУМС, 73.

ФЛЯНДЕР, -а, ч.; *мол.* Пляшка із спиртним. ПСУМС, 73.

ФОЛ, -а, ч.; *крим.* 1. Велика сумка. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 470.

2. Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106.

ФОЛЬКС, -а, ч.; *жрм.* Автомобіль «Фольксваген». *Через три тижні він приїхав у Теклівку за кермом вороного фолькса <...>* (В. Яворівський, Вовча ферма).

ФОМКА, -и, ч.; *крим.* Невеликий лом (як правило, роздвоєний на кінці), що використовується для зламування замків. <...> *що можна говорити про надійність <...> вхідних дверей, коли їх легко відкривають «фомкою» дітлахи 12–14 річного віку* (СМ, 14.07.2000); *До крамниці «Хліб», що по вулиці Вовчинецькій, п'яні рпещидивісти добралися з допомогою «фомки»* (СМ, 14.01.2000). БСРЖ, 629; ЯБМ, 2, 470.

ФОРА, -и, ж. ♦ **Дати / давати фору** кому. 1) *спорт.* Зарані давати перевагу комусь. 2) *жрм.* Давати комусь перевагу, зарані ставити когось у більш вигідні умови. ♦ **Діставати / дістати фору (фори)**, *жрм.* Діставати перевагу, більш вигідні умови у чомусь. *Ця скотина спить чутливо. Комарі й інші кусючі комахи йому не заважають, але наближення людини розбудить його миттєво. Хотілося ж застати його зненацька, дістати хоча б пару секунд фори...* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

- Від нім. *Vorteil* – перевага, вигода. БСРЖ, 630.
- ФОРÉЛЬ**, -і, ч.; *крим.*; *жарт.-ірон.* Психічно хвора людина. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.
- ФÓРИНТИ**, -ів, *мн.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.
- Від назви грошової одиниці Угорщини.
- ФОРС**, *мн.* форсі, -ів; *крим.* Гроші. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.
- Від франц. *force* – сила. Горбач 1966, 24.
- ФОРШМА́К**, -у, ч.; *жрм.*; *жарт.* Магазин «Фуршет». *Ти у форшмак будеш іти?* (Запис 2002 р.).
- ◆ Глухий **форшмак**, *крим.* Велика ганьба. СЖЗ, 30.
- ФÓТИК**, -а, ч. *мол.* Фотоапарат. *Педро купив собі шорти і плавки, фотик, чотири альбоми* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).
- ФÓТКА**, -и, *жс.*; *крим.*; *жарт.* Обличчя. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.
- ФРАЄР**, -а, ч. 1. *крим.* Жертва злодія, шулера. БСРЖ, 631. // Потенційна жертва злодія. БСРЖ, 631; СЖЗ, 106. ◆ **Ставити фрасра**. Тіснити жертву групою, загороджувати від інших (при здійсненні карманної крадіжки). БСРЖ, 631; СЖЗ, 96; ЯБМ, 2, 378. ◆ **Фрасер співає**. Потерпілий волає на допомогу. БСРЖ, 631; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 475.
- 2. *крим.* Людина чесна, далека від злочинного світу. – *Мені не подобаються оті фрасери на алеї* (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 631; ЯБМ, 2, 474.
- ◆ **Набушмачений фрасер**. Людина, яка добре знає злочійські звичаї, але не належить до злодіїв. БСРЖ, 631; СЖЗ, 70;

ЯБМ, 2, 474. ◆ **Фрасер вічний**, *жарт.-ірон.* Людина, яка погано чує. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 474.

3. *крим., мол.*; *ірон.* або *зневажл.* Наївна, недосвідчена людина. // Людина, яку легко обдурити. – *Ти, синку, здається, хлопчисько душевний і довірливий; так я тобі хочу дати добру пораду, не будь фрасером, не води додому перших стрічних. Обчистять за здорово живеш (М. Омельченко, Свято біди).* * *Образно. Вода виходить з берегів, пригод шукає / у цьому місті, що дурне, неначе фрасер / з Нового Світу* (Г. Безкоровайний); *МВФ не фрасер, його не обдуриш* (ПіК, 2000, № 9). БСРЖ, 632; ЯБМ, 2, 474. ■ Від нім. *жарт.* *Freier* – не злодій. Горбач 1966, 23.
4. *крим.*; *несхвальн.* Недосвідчений злодій. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106.
5. *жрм.* Модно одягнений хлопець, чоловік. СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 474.
6. *мол.* Людина яка багато із себе вдає і дуже себе любить. *Він аж ніяк не був фрасером і якщо ходив зі складним ножем у кишені, то це означало тільки одне: що вільної лісової хвилини він любить повправлятися в метанні цього ножа і найчастіше попадає ним куди слід <...>* (Ю. Андрухович, Центрально-східна ревізія). ПСУМС, 74.
7. *крим.* Відповідальний працівник. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106.
8. *мол.* Будь-яка особа чоловічої статі. – *Привіт, фрасер, – кинув Зорба бармену, пірнаючи рукою в кишеню за кастетом* (Ю. Кузнецов, Лабіринт). БСРЖ, 632. ◆ **Жадоба фрасра згубила**, *жрм.* Хтось постраждав через власну жадібність. 3

тим автоматом усе виявилось складнішим. Недарма кажуть, що «жадоба фраєра згубила» (СМ, 2.07.1999).

9. мол., жрм; зах. Залицяльник; коханець. Якщо там лежав трояк, то я вже знав, що у матері черговий фраєр, і вівся куди попало (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ■ Від польськ. діял. *frajer* – залицяльник. Пор. нім. *Freier* – жених.

◆ Фраєр захарчований, крим. Досвідчений злодій, що добре знає кримінальне законодавство і неухильно додержує злодійських традицій. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106. Фраєр зуб за два шніфти, крим. В'язень, який інформує адміністрацію про справи інших в'язнів. СЖЗ, 106–107.

ФРАЄРНУТИСЯ, -у́ся, -éшся, док.

1. крим., мол.; несхвальн. Опинитися в незручному становищі; оскандалитися. Ні чорта собі – фраєрнуласть! / Устругнула, бач, телеграмку: / Зустрічай / повернулася / прибуваю дев'ятій ранку / Зустрічай свою втрату!.. <...> ...Порожньо на пероні (О. Забужко, Диригент останньої свічки). БСРЖ, 632; ЯБМ, 2, 474.

2. мол. Удати із себе багату, respectable людину. <...> я хотів би з нею спати у готелях Монте-Карло / о добродію багатий фраєрнутись треба гарно / барахло нове купити і літаючу тарілку <...> (В. Неборак, Літаюча голова).

ФРАЄРША, -і, жс. 1. крим. Жінка, яка ніде не працює; матеріально забезпечена. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 475.

2. мол. Ж. до ФРАЄР6. Узнала, наприклад, що всі чоловіки кругом дурні й рогаті. Ну, про те, що дурні, Милоська

вже й сама потроху почала здогадуватися (Стьопаці завдяки), а от чому рогаті – збагнула не одразу й не сама. Фраєрша підказала: – А таво рогаті, што ми їм роги наставляєм. Изміняєм тоїсть (В. Врублевський, Трищини).

ФРАЗІЄР, -а, ч.; мол. Зачіска. ПСУМС, 74.

■ Від польськ. *fryzura*.

ФРАНКО, -а́. ◆ Іван Якович Франко, інтел. Купюра вартістю 20 гривень. Як справжньому поетові, я дав йому «Івана Яковича Франка» і побажав почувати в різних місцях з Василем Івановичем (В. Шкляр, Ключ).

ФРАНТ, -а, ч.; крим. Свідок. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 475.

ФРА́НЯ, -і, жс.; студ., шк. Французька мова.

ФРЕЙ, -я, ч.; крим. 1. Багата людина. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

2. несхвальн. Людина, яка тримається гордовито; гордій. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

3. Табірний інтелігент. СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

4. несхвальн. Недосвідчений злодій. СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

5. Чоловік, хлопець. – Ти, фрей, зараз же дістань пару пляшок горілки, а твою телицю ми залишаємо під заставу... (М. Омельченко, Свято біди).

■ Від нім. *frei* – вільний, вільна. БСРЖ, 632.

ФРЕНДА́, -і́, жс.; мол. Дівчина; подруга.

ФРЕНЧ, -а, ч.; крим. Піджак. СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

ФРЄЯ, -ї, *жс.*; *крим.* Жінка, яку залишив чоловік або співмешканець. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

ФРІДРІХШТРА́ССЕ, *невідм.*, *с.*; *мол.* Блювання. ПСУМС, 74.

ФУГАС, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що ФАУСТ. БСРЖ, 633; ПСУМС, 73.

ФУ́РА, -и, *жс.*; *мол.*; *жарт.* Машина. ПСУМС, 74.

ФУ́РИК, -а, *ч.* 1. *крим.* Пляшка одеколо- ну, настоянки ліків, які уживають алко- голіки і токсикомани. СЖЗ, 107.

2. *токс.* Токсичний клей. *Той вар'ят на- нюхається фурика й гонить біса.* ПСУМС, 74.

ФУРІ́ЧИТИ, -р́ичу, -р́ичиш; *крим.*, *мол.* Діяти, працювати, функціонувати (про якийсь механізм). *Наш холодильник не фурчить* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 634; ЯБМ, 2, 477.

ФУ́ТЛІ, -тель, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Туфлі.

ФУ́ФА, -и, *жс.*; *мол.* Кухвайка. ПСУМС, 74.

ФУФЛІ́ЖНИЙ, -а, -е; *крим.*; *несхвальн.* Поганий, кепський. БСРЖ, 635; СЖЗ, 107.

ФУФЛІ́ТИ, -лю́, -лі́ш, *недок.*; *крим.* Об- манювати; не виконувати своїх обця- нок. БСРЖ, 635; СЖЗ, 107.

ФУФЛО́, -а́, *ч.* 1. *крим.* Свідома брехня. БСРЖ, 635; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 478.

◆ **Фуфло гнати (штовхати)**, *крим.* Го- ворити неправду. *І Бетман фуфло го- нить, не хрін зайнятися... Вот в мене... кранти почти – мамка на трасу піш- ла...* (Г. Тарасюк, Новели). БСРЖ, 635; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 478.

2. *мол.*; *зневажл.* Про щось погане, не- якісне, не варте уваги. *Ну й фуфло [те- атральна вистава] москвичі привезли!* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 635; ПСУМС, 74.

3. *мол.* Фальшива валюта. ПСУМС, 74.

ФУЦА́Н, -а́, *ч.*; *мол.*; *схвальн.* Шанова- ний молодий чоловік. ПСУМС, 74.

X

ХАБА́РИК, -а, *ч.*; *крим.* Недопалок. БСРЖ, 637; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

ХА́ВА, -и, *жс.*; *крим.*; *згруб.* Рот. БСРЖ, 637; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

ХАВА́ЙКА, -и, *жс.*; *крим.* Харчові проду- кти. БСРЖ, 637; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

ХАВА́ЛО, -а, *с.* 1. *крим.*, *мол.*; *згруб.* Рот. – *Роззявляй хавало, ну!* (Л. Кононо- вич, Феміністка). БСРЖ, 637.

2. *крим.* Обличчя. ЯБМ, 2, 480. // *мол.* Не- гарне обличчя. *Ну в нього й хавало!* (Запис 2001 р.).

ХАВА́ЛЬНИК, -а, *ч.* 1. *крим.*, *мол.*; *згруб.* Рот. *Той, доктор, тільки розкрив хаваль- ник, як я його красномовність зага- сив відразу* (О. Ульяненко, Ізгої). СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

2. Те саме, що ХАВАЛО2. ◆ **Торгу- вати хавальником (харею)**, *мол.*; *жарт.-ірон.* або *несхвальн.* Поводитися

таким чином, щоб привернути до себе увагу. Потім якась нелегка понесла мене вдруге на ті місцини. І так я їздив щопонеділка, щедро торгуючи своїм хавальником (О. Ульяненко, Ірка). ПСУМС, 69.

ХАВАНІНА, -и, ж.; мол. Їжа.

ХАВАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. *що; крим., мол.* Їсти, споживати їжу. – *Хворі стільки не хавають!* <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). * *Образно.* *Й сонце хавають ясени* (І. Павлюк). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

2. *кого, що; мол.* Сприймати щось із схваленням, уподобанням. [Адам Жоржевич:] *Та я ївав бритьєся, я і так себя хаваю от і до* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); *Звісно, не всі «хавають» ритмічні квадрати Нового Орлеану* (ПіК, 2001, № 17); *Словом, [критик] насолоджується розумінням прочитаного. Або, послуговуючись молодіжним сленгом, можна сказати: «хаває» поета* (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74.

■ З циган. мови: *te has* – харчуватися, *hava* – їм. Баранников, 155. ■ З укр. мови: *хавкати* – їсти, харчуватися, *хава* – щелепа. Грачев, Мокиєнко, 176.

ХАВІР, -а, ч.; *крим.* Особа, якій у разі небезпеки опускають у кишеню вкрадену річ, гроші. БСРЖ, 637; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

■ Не виключена можливість впливу українських слів із семантикою «ховати». Грачев, Мокиєнко, 176.

ХАВІРА, -и, ж.; *крим.* 1. Притон злодіїв. *Кутаючись у задубілу шкірянку, він за північ придибав до хавіри вусатої Мар-*

фи (О. Ульяненко, Сталінка); <...> *Шура, він же зав'язаний картяр, іподромник, знавець завулків і нічліжних хавір на добрій половині совдепії* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 637; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

2. Місце зберігання крадених речей і заборонених предметів; потайник. БСРЖ, 637; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

3. і *мол.* Квартира, кімната; житло. «*Хавіру*» він собі купив за гаражну покрівлю: *померла баба Ганна, <...> і її внука продала Степанові хату за триста карбованців, разом з мишами, лелечим гніздом з лелеками і квітами-гайстрами попідвіконню* (Г. Тютюнник, Вибране); *Але найперше впадала у вічі в тій хавірі, – це табличка <...>* (Л. Кононович, Мертва грамота); – <...> *От коли ми приватизуємо цього магазинчика – буде «Прима», буде і до «Прими».* – *За чим затримка? Дорого?* – *Ця хавіра коштує копійки. Начальство не відпускає: вичікують, хто більше дасть на лапу* (А. Морговський, Фіфті-фіфті). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74; ЯБМ, 2, 481.

■ Від давньоевр. *shower* – спільнота, товариство, друг, товариш. Грачев, Мокиєнко, 176. Див. коментар до слова ХАВІР.

■ Контамінація *хов* (від укр. *ховати*) та іменників *квартира, квартаера, фатера* (Отин2, 186).

ХАВКА¹, -и, ж.; *крим., мол.* 1. Їжа. – *Дай хавки, Тамарко!* <...> (В. Шевчук Сонце в тумані); <...> *вона тутешня, сам подумай: хавка, квартира, музон – до базарилися про зустріч <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74; ЯБМ, 2, 481.

2. Рот. БСРЖ, 637; СЖЗ, 108.

ХА́ВКА², -и, ж.; крим. Собака. БСРЖ, 638; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

ХАВЛО́, -а́, с. 1. крим. Рот.— *Закрий хавло і відпрацьовуй гроші,— сказав братан, не перестаючи тузити мене по пузу* (О. Уляненко, Ізгої). ♦ **Хавло залити**. Напитися спиртних напоїв, сп'яніти. БСРЖ, 638; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

2. мол. Їжа.

ХА́ВЧИК, -а, ч. мол. Їжа, харчі.— *Хавчик нам з волі передали?* (С. Бортніков, Літературний проект «Спецагенти»); <...> *самотній нічний кіоск, обвішаний невеликими кольоровими лампочками, де продається пиво, цигарки, алкоголь та дрібний хавчик* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 638; ПСУМС, 74.

ХА́ЄР, -а, ч; ха́ери, -ів, мн.; сист., мол. Довге волосся. <...> *і ось місцеві рок-зірки вилабують «один до одного» класичні «драбини до неба» і «димли над водою», відпускають хаери під Плана чи обтягуються шкірою під Джіма Моррісона* (В. Неборак, Повернення в Леополіс). БСРЖ, 639; ПСУМС, 74.

■ Від англ. *hair*.

ХА́ЗА, -и, ж.; крим. 1. Притон декласованих елементів; злочинське кубло. *Місто [Прага], в якому вони [українці] конають і пиячать, сплять по хавірах і хазах, попадаються на крадіжках у маркетах* (Ю. Андрухович, Місце зустрічі Germaschka). БСРЖ, 638; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 481.

2. і мол. Будинок, квартира. *Тихо розпознається по хазах / ніким не присилене покоління* (І. Андрусяк). БСРЖ, 638; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 481.

■ Від угор. *ház* – дім; слово у формі *ха-за́* було відоме укр. арго XIX ст.

ХАЗЯ́ЙСТВО, -а, с.; жрм; жарт. Чоловічий статевий орган.

ХА́Й, вигук; мол. Здрастуй, привіт. БСРЖ, 638; ПСУМС, 74.

■ Від амер. розм. *hi!* – привіт!

ХА́ЙКА¹, -и, ж.; мол. Знайомство. *Хайка* (рубрика у газеті «Молодь Закарпаття», м. Ужгород), де друкують оголошення про знайомства).

■ Див. ХА́Й.

ХА́ЙКА², -и, ж.; крим., жрм. Єврейка. БСРЖ, 638; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 482.

■ Від єврейського жіночого імені *Хая*. БСРЖ, 638.

ХАЙЛО́, -а́, ч.; крим.; зруб. Глотка, рот. БСРЖ, 639; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 482.

ХАЙНУ́ТИ, -ну́, -неш, док.; крим. Випити; ковтнути щось. БСРЖ, 639; СЖЗ, 108.

ХА́ЙР, -а́, ч.; сист., мол. Те саме, що ХА́ЄР. *Малаямам мав довжелезне, аж поза плечі волосся, т. зв. «хайр», як кажуть у певних колах просунутої молоді* (Л. Дереш, Культ).

ХА́ЙРА́ТИЙ, -а, -е; мол. 1. Про людина з довгим волоссям. ПСУМС, 74.

2. мн. хайра́ті, -их; жарт. Люди творчих професій (напр. художники, музиканти). Цсацура.

ХА́ЙРА́ТНИК, -а, ч.; мол., сист. Шнурок чи пов'язка для волосся (круг голови). БСРЖ, 639; ПСУМС, 74.

ХА́КАТИ, -аю, -аеш, недок. 1. комп. Зламувати, змінювати програму. *Хакати – зламувати програми, сайти* (КСМС). БСРЖ, 639.

2. *студ., шк.* Списувати. Він постійно хакає у мене (Запис 2002 р.).

3. *кого; мол.* Обдурювати кого-небудь.

ХАКЕР, -а, ч.; *комп.* 1. і *жрм.* Програміст, який зламує програми. *Найстрашніше те, що хакери тепер об'єднуються в могутні синдикати і протистояти їм дедалі важче* (День, 17.08.1999). БСРЖ, 639; ПСУМС, 75.

2. *жарт.* Програміст високої кваліфікації. БСРЖ, 639.

ХАЛА, -и, *жс. крим.* Хабар. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

■ Від давньоєвр. *salò* – кухня. БСРЖ, 640.

ХАЛАМІДНИК, -а, ч.; *крим.*; *зневажл.* Дрібний злодій. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

ХАЛДЕЙ, -я, ч. 1. *крим., мол.* Офіціант. <...> він допив каву, поклав на стіл кутюру. – Віддаси халдеєві, скажеш – від мене (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

2. *крим.* Людина на побігеньках. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

3. *крим.* Учитель загальноосвітньої школи при виправно-трудовій установі. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

■ З рос.; утворене від діял. *халда* – нахаба; розпусна, нахабна жінка. ■ Лексема з Біблії; *халдей* – житель азійської країни Халдея. Грачев, Мокієнко, 177.

ХАЛТУРИТИ, -рю, -риш, *док.*; *крим.* Красти в квартирі, де лежить покійник. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

ХАЛТУРКА, -и, *жс.*; *крим.* Галстук. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108.

ХАЛЯВА, -и, *жс.* 1. *крим., мол.* Задоволення потреб, отримання чого-небудь за чужий рахунок, безкоштовно. *Боже, як ми любимо халяву! Та й як її не любити – це у нас в менталітеті* (ПіК, 2001, № 21); *Ходім, бо ще накриють на гарячому – не міг ніяк відтягнути калушанина від «халяви»* (СМ, 22.05.1998); *Досить часто наївність громадян, які мріють про «халяву», значно переростає їхню свідомість* (СМ, 5.02.1999). БСРЖ, 641; ПСУМС, 75.

◆ **На халяву**, *крим., мол.* Безкоштовно, за чужий рахунок. *Туалет, що біля головного залізничного вокзалу, безкоштовно обслуговує працівників охоронних органів, а для дітей та інвалідів – знижка 50 %, попри це постійними клієнтами «на халяву» тут є вокзальні цигани* (ВЗ, 10.09.2001); *«Ще б пак! – хихикнула друга. – На халяву та не випити!»* (В. Врублевський, Замах на генсека); *«Я, звичайно, не проти, а чого ж на халяву не посидіти десь у пабі»* (Ю. Покальчук Те, що на споді); *Пройдисвіті грають на людській слабинуці: заробити на «халяву» гроші* (СМ, 13.08.1999). БСРЖ, 640; ФССГД, 238, ЯБМ, 2, 77. ◆ **На халяву і оцет солодкий**, *мол., жрм.* Приємно те, що дістається задарма. БСРЖ, 641.

■ Можливо, від давньоєвр. *Khalav* – молоко. В давнину у єврейських містечках бідним дітям при синагогах безкоштовно видавали молоко.

2. *мол.*; *несхвальн.* Безвідповідальність, недбале ставлення до справи, непрофесіоналізм, халтура. *Було зрозуміло, що «найкращий співак України» <...> не міг дозволити собі «халяви»* (УМ,

13.06.2000); *А головне, розумієш: якщо зробив халтуру-халяву, душу не залучив, значить – це просто робота. Я за цю халяву отримав стіки-то грошей, а якщо я піду штовхати бензин або щось іще – я отримаю набагато більше* (Олег Скрипка: День, 17.08.1999). БСРЖ, 641.

3. *крим.* Повія. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

4. *крим.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108. ♦ **Зачепити халяву**, *жрм.* Познайтимитися з дівчиною. ФССГД, 238.

■ **Пов'язане з однозвучною українською і білоруською лексемою у значенні «верхня трубчаста частина чобота, що прикриває литку».** Метафора *взуття – жінка* – семантична універсалія, що виявляється у різних слов'янських і неслов'янських мовах. Мокиєнко, 373. Див. ВЗУТИ.

5. *крим., мол.* Щось нікчемне, непотрібне. *Вона – у район, забрати халяву, що на мене написала <...>* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 641.

♦ **Давити халяву**, *жрм.* Байдикувати, нічого не робити. ФССГД, 238.

ХАЛЯВНИЙ, -а, -е; *мол.* Безкоштовний; такий, що отримується за чужий рахунок або даром. *Спільники, приятелі, симпатичні жінки – доста зняти слухавку, запропонувати щось халявне* (А. Морговський, *Смерть у Золотих Пісках*); *Герой випадково вселяється до чужої квартири, невідомий власник якої вручає йому від неї ключ, а сам зникає. Героеві не дає спокою таке загадкове халявне «винаймання», і він починає розшукувати зниклого* (Книжник,

2001, № 14); *Паркування тепер буде «халявним»?* (ВЗ, 3.09.2001, 5). БСРЖ, 641; ТСРОЖ, 239.

ХАЛЯВНИК, -а, ч.; *мол.* Людина, яка користується чим-небудь безкоштовно або за чужий рахунок; нахлібник, нероба. *«Наша Україна»: тут «халявників» найбільше* (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 641.

ХАЛЯВЩИК, -а, ч.; *мол.* Те саме, що ХАЛЯВНИК. *А може, це і був якийсь незнаний фірмовий алкоголь з Порохової Вежі? Сміливці і халявщики куштували. Але щось воно не дуже йшло* (В. Неборак, *Повернення в Леополіс*); *Вихід із цієї ситуації енергетики бачать такий: різко збільшити нормативне споживання електроенергії для тих абонентів, які не мають лічильників. Тоді «халявщики» самі подбають про економне витрачання продукції міських електромереж* (УМ, 3.02.2000). БСРЖ, 641; ТСРОЖ, 240.

ХАМ, -а, ч.; *крим.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 641; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАМЛО́, -а́, с.; *крим.* Горілка. БСРЖ, 641; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАМУЗОМ, *присл., крим.* Усі разом. СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАНА́, -і́, *жс., також у знач. безос.-пред., кому;* *крим., жрм.* 1. *несхвальн.* Кепський стан справ, повний провал. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

2. *Смерть, загибель.* БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

♦ **Хана причалу**, *крим.* Про виявлений міліцією притон наркоманів. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАНГОВЕР, -а, ч.; *мол.* Алкогольне похмілля. ПСУМС, 75.

■ Від англ. розм. *hangover*.

ХАНДРА́, -і, *жс.*; *нарк.* 1. Наркотик. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

2. Наркотичний голод. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАНІ́ГА, -и, ч. і *жс.*; *жрм.*; *зневажл.* П'яниця, який опустився. *Вірили від дурної перекупки аж до останнього ханиги на Чоколівці* (О. Ульяненко, Жиган); *Він відразу ж замовив горілку і заговорив з якимись ханигами, ханиги тут теж очевидно були своїми, вони весело плескали Джона Леннона по плечу, говорили всілякі гадості на адресу уряду і парламенту, взагалі виявляли дивну для ханиг політичну заангажованість* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 485.

■ Від рос. *канига* – яма, куди скидають нечистоти. ЯБМ, 2, 485.

ХА́НКА, -и, *жс.* 1. *крим.* Горілка. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108. // Самогон. ЯБМ, 2, 484.

2. *нарк.* Опій, наркотик на опійній основі. БСРЖ, 642; ПСУМС, 75.

ХАНУ́РИК, -а, ч.; *жрм.*; *зневажл.*

1. Брудна, погано одягнена, фізично слаба людина. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108.

2. Алкоголік. <...> *подібні дива пояснювались магнетизмом Лаври, котра змаювала особистостей: <...> художника в павільйоні ганчір'яних декорацій, хануриків, що, гортаючи Кафку, жбурляли на кручі одеколонні пляшки <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 642; ЯБМ, 2, 485.

ХА́НЧИК, -а, ч.; *жрм.*; *жарт.-ірон.* Алкоголік, п'яниця. *У нашому дворі*

завжди ханчики тусуються (Запис 1999 р.).

ХАПНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *нарк.* Зробити затяжку при курінні цигарки з наркотичною речовиною. – *Хапнемо зараз пару тяг, якщо буде бажання – можна і після вечора* (Л. Дереш, Культ).

ХА́ПОЧКА, -и, *жс.*; *нарк.* Затяжка в цигарці з марихуаною чи коноплями. ПСУМС, 75.

ХА́ПЧИК, -а, ч.; *крим.* Недопалок. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 485.

ХАРÉ, *невідм.*; *крим.*, *жрм.* 1. *безос.-предик.* Досить. БСРЖ, 653; ПСУМС, 75; ЯБМ, 2, 486.

2. Добре, гаразд. – *Харе, – мовив він <...> – ми завтра ждемо тебе з першим автобусом* (Б. Жолдак, Бог буває). ЯБМ, 2, 486.

ХА́РИТИ, -рю, *риш.*, *недок.*, *кого.* 1. Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

■ Від циган. *har* – чоловічий статевий орган. БСРЖ, 643.

2. Обмацувати кишені жертви (при карманній крадіжці). БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

3. *безос.*; *мол.* Не хочеться. *Розумієте, я надто ледачий, я жакливо ледачий, а тому свій час ціную понад усе... Щоби витратити його на дурниці, треба бути... ну, не знаю... Харить мене – це все, що я вам можу сказати. І все. Жодних пояснень. Харить мене, харить* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). ПСУМС, 75.

4. *безос.*, *кого.*; *нарк.* Про абсинентний синдром. <...> *а мене, пацани, вже харить – соплі метрові, у нирках кру-*

тять, ну його в баню! (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 75.

ХА́РИУС, -а, ч.; *крим.* 1. Дім, у якому мешкають близькі, рідні. СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

2. Жінка як сексуальна партнерка. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

ХА́РКА, -и, *жс.*; *крим.* Коханка, співмешканка. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

■ Див. ХАРИТИ1.

ХАРЧБЛО́К, -у, ч.; *пол.* Передвиборчий блок «ЗаЄду» («За єдину Україну»). *«Харчблок вдавиться „Яблуком“?»* (УМ 14.02.2002).

ХА́ТА, -и, *жс.*; *крим.* 1. Злодійське кубло. БСРЖ, 644; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 487.

2. і *жрм.* Дім, квартири. *Хата в нього шикарна, в центрі. З усіма вигодами!* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 644; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 486.

◆ **Велика хата**, *інтел.* У рад. час: 1) Голловна споруда КДБ у багатьох великих містах. Югановы, 208. 2) Споруда ЦК КПУ в Києві на вул. Банковій; відповідний інститут керівництва. *Перед тим його з Павличком викликали до парткому Спілки, де тоді верховодив Богдан Чалий, і передали наказ, що надійшов з «великої хати» (тодішня жаргонна назва ЦК): звільнити зі служби кількох неблагонадійних* (В. Шовкун, Система проти «я»); *Оскільки жоден із присутніх не міг похвалитися дружиною-письменницею, а також не приятелював (сім'ями) із першим помічником самого господаря «великої хати», ці розповіді справляли враження* (В. Івченко, Три оповідання).

Виставити (ставити) хату, *крим.* Здійснити квартирну крадіжку. *Познайомились із 17-річним Віталієм Н., мати якого теж була на заробітках, Микола запропонував «виставити» чийось «хату» аби роздобути грошей* (День, 20.08.1999). **На хату**, *мол.* Додому. *Він розповідає йому, як краще проїхати «на хату», нагадуючи, що вчора дав ключ* (О. Ульяненко, Вогненне око); *Вона не вірила байці про якогось там відставника-порноаматора, гадала, що Бурмило хоче її заманити на «хату» й здати «на гурт»* (В. Врублевський Замах на генсека). **Хата темна**, *крим.* Квартира на замку. БСРЖ, 644; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 487.

ХАТІ́НКА, -и, *жс.*; *жрм.*; *ірон.* Дорогий, престижний приватний будинок. <...> *колоритна постать донецького підприємця Кубова, який щовечора зазирає в чарку, гамуючи страх зробитися мішенню для кілера, а по «хатинці» якого треба ходити лишень з мобількою, бо щоразу наражаєшся на ризик заблукати* (Книжник, 2001, № 21); *У Криму не забули про скандал річної давності з показом по телебаченню тоді ще споруджуваного палацу з коментарями фахівців – скільки ця «хатинка» може коштувати* (ПіК, 2002, № 9).

ХА́УН, -а, ч.; *мол.*; *зневажл.* Молодий чоловік, хлопець. «Хаун» – слово багатозначне, але з презирливим відтінком: *незнайомиць, зневажуваний тип, дегрант, бродяга, несимпатичний суб'єкт, одне слово, будь-хто не «старий»* (О. Яровий, Квартали ностальгій).

ХАХАР, -я, ч.; *жрм.* Коханець, співмешканець. *Ото вже як завели мову про чоловіків та хахарів <...>* (В. Врублевський, Трищини).

ХАЧ, -а, ч.; *мол.*; *зневажл.* Житель Кавказу. *До нас підсів якийсь апокаліптичний хач / обізвав Джемуса йогом <...>* (А. Коваленко: Молоде вино). БСРЖ, 644.

ХАЧИК, -а, ч.; *жрм.*; *зневажл.* 1. Вірменин. БСРЖ, 644.

■ Від поширеного вірменського імені Хачик та відповідного прізвища Хачикян. БСРЖ, 644; ТСРОЖ, 241.

2. Представник однієї з кавказьких народностей. *Чомусь господарями «найжирніших» великих «секонд-хендів» економічно вигідного розташування є представники країн Близького Сходу. Кількість «хачиків», «хасанів» та «графіків» вже сягнула критичної маси* (ПіК, 2001, № 9). БСРЖ, 644.

ХВІСТ, хвоста́, ч. 1. *крим.*; *несхвальн.* Злодій, який провинився перед спільниками. БСРЖ, 644; СЖЗ, 109.

2. *крим.*, *жрм.* Стеження, негласне спостереження. БСРЖ, 644; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. ◆ **Канати на хвості**, *крим.* Стежити за ким-небудь; іти слідом за кимсь. БСРЖ, 241; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 407. **Обрубати хвіст (хвості)**, *крим.* Уникнути переслідування. *Це раніше, тільки звільнившись з ув'язнення, я мріяв поквитатися з ним і в такий спосіб «обрубати хвості»* (С. Бортніков, Чистильник-2). **Падати (упасти, сісти) на хвіст кому.** 1) *крим.* Установити стеження, спостереження за кимсь. <...> *циганська сім'я тимчасово «кинула якір» у Жовтнево-му районі обласного центру, двічі вислизала з-під нагляду правоохоронців,*

котрі «сіли на хвіст», аби збути важкий наркотик (УМ, 26.02.1999). БСРЖ, 644; СЖЗ, 93; ЯБМ, 2, 334. 2) *мол.*, *нарк.*; *несхвальн.* Напрошуватись до когось у товариство з надією отримати щось (звичайно випивку, їжу, наркотики) за чужий рахунок. <...> *візьмем зо п'ять флакончиків еліксиру, то як, подруга впаде на хвіст? <...>* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 644; ПСУМС, 75; ФССГД, 181. 3) Жити за чужий рахунок. *Ігор був щедрою людиною, тому хлопці часто були не від того, щоб упасти йому на хвіст.* ФССГД, 181.

3. *студ.* Академічна заборгованість. БСРЖ, 645; ПСУМС, 75.

◆ **Бити хвостом**, *крим.* Підлабузнюватися; догоджати. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. **Відкинути хвоста**, *крим.*; *несхвальн.* Померти. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. **Накритися хвостом**, *крим.* Уникнути покарання, відповідальності. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. **Хвіст розпустити**, *мол.* Про стан пихатости й самозакоханости. ПСУМС, 75.

ХВОРО́БА, -и, *ж.* ◆ **Асфальтова хвороба**, *крим.* Травми, отримані після падіння у нетверезому стані. СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43.

ХЕ́ВРА, -и, *ж.*; *крим.* Злодійська компанія. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 488.

■ Від давньоєвр. *hevrah* – спільнота, товариство. БСРЖ, 645.

ХЕ́ЗАЛЬНИК, -а, ч. *крим.* Туалет. БСРЖ, 646; СЖЗ, 109.

ХЕ́ЗАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. *крим.*, *мол.* Справляти велику нужду. БСРЖ, 646; ПСУМС, 75; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 488. ■ Від но-

вогребцьк. χέζω – випорожнюватися; слово було відоме укр. арго 19 ст.

2. *крим.* Викручуватися у розмові. СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 488.

ХЕЗНИК, -а, ч.; *крим.* Те саме, що ХЕЗАЛЬНИК. БСРЖ, 646; СЖЗ, 109.

ХЕЗТРЕ́СТ, -а, ч.; *крим.* Те саме, що ХЕЗАЛЬНИК. СЖЗ, 109.

ХЕР, -а, ч.; 1. *жрм;* *згруб.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 646.

2. *мол.;* *вульг.* Поганий хор. ПСУМС, 75.

ХЕ́РЩАТИК, -а, ч.; *жрм;* *вульг.* Хрещатик.

ХИЛЯ́ТИ, -яю, -яєш, *недок.* 1. (*куди*); *крим., мол.* Іти, гуляти. *Хиляй і тягни випивон! А твою бабусю ми залишимо в заставу* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 646; СЖЗ, 109; ПСУМС, 75; ЯБМ, 2, 489.

2. *мол.* Відповідати певним вимогам. БСРЖ, 646; ПСУМС, 75.

ХИ́МКА, -и, *жс.;* *нарк.* Вивар з макової соломки. ПСУМС, 75.

ХИСТ, -у, ч. *крим.* Схильність до якоїсь діяльності. БСРЖ, 648; ЯБМ, 2, 491.

◆ **Хист блатний.** Здібність до злодійства. БСРЖ, 648; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 491.

ХИТРОВА́Н, -а, ч.; *мол.;* *жарт.* Хитрий; крутий. – *Він хитрован. Ну й ми, слава Богу, не діти. Доїть мене на чотири цицьки!* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 648.

ХИЛЯ́ДКА, -и, *жс.;* *мол.* Дім, квартира; кімната. «Хилядка» – *це житло, кімната* (О. Яровий, Квартали ностальгій).

ХІ́МІК, -а, ч. 1. *нарк.* Людина, яка готує наркотики у підпільній лабораторії. *Хімік-лірик – студент-хімік, який виготовляє наркотики* (ПСУМС). БСРЖ, 647.

2. *крим.* В'язень, який відбуває покарання на примусових роботах (не обов'язково хімічного профілю). БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

3. і *жрм.* Шахрай. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

ХІ́МІЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.* 1. *що; нарк.* Виготовляти наркотики у підпільній лабораторії. БСРЖ, 647.

2. *крим.* Шахраювати. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 490.

ХІ́МІЯ, -ії, *жс.* 1. *крим., жрм.* Саморобні спиртні напої; сурогат. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

2. *мол.* Все спиртне, крім самогону. ПСУМС, 76.

3. *крим.* Шахраювання. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

4. *крим., тюр.* Об'єкт, де працюють умовно звільнені; примусові роботи. *Однією з наших головних задач була перевірка документів в осіб, що ошивалися біля гуртожитку, в якому селили громадян, засуджених на «хімію»* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

5. *нарк.* Наркотик, який виготовляється з хімічної речовини. *Він всього лиш поклав у кишеню одну ампулу з «хімією»* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 647.

ХІ́МІ́ЗА, -и, *жс.;* *шк.;* *жарт.-ірон.* Вчителька хімії, зовні неприваблива. *Занюхана хіміза.*

ХІ́П, -а, ч. *мол.* Хіпі, член хіп-системи. БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

ХІ́ПА́Р, -я, ч.; *мол.* Те саме, що ХІП. *Мій старший друг і колега Берні, відомий літературний діяч, куратор кількох лі-*

тературних майданчиків Відня, колишній хіпар і активіст <...> (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 648.

ХІПОБЛУД, -а, ч.; *мол.* Хіпі або інший представник неформальної молоді. Коли вони прийшли на призначене місце – міністу алейку парку, де вельми зручно робити облави на хіпоблудів, – там уже тіснилося чоловік приблизно двадцять (Л. Дереш, Культ). ПСУМС, 76.

ХІПОВИЙ, -а, -е; *мол.* Помітний, ефективний (про одяг, аксесуари тощо). БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

ХІПУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*; *мол.* 1. Вести спосіб життя хіпі. БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

2. Одягатися незвично, подібно до хіпі. БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

ХЛАМ, -у, ч. ♦ У хлам п'яний (напитися), *жрм.* Про стан сильного сп'яніння. БСРЖ, 649; ПСУМС, 76; ФССГД, 242.

ХЛИБОРІЗКА, -и, *жс.*; *крим., мол.*; *жарт.-ірон.* Рот. – Закрийте тій суці хліборізку! (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 649.

ХЛОП, -а, ч.; *жрм.*; *зах.* Хлопець, молодий чоловік. Володька – здоровий хлоп, з порядної родини, пристойно заробляв – чим не влаштовував її? (А. Морговський, Тінь птеродактиля); Але знаєте, хлопе-то, як кльозетовий папір липнуть до кожної дуни (Поступ, 1.04.2000).

■ Від польськ. розм. *chlór* – хлопець, чоловік.

ХЛОПАКА, -и, ч.; *зах.* Те саме, що ХЛОП. Прибацаний хлопака спокійнісі-

нько дудлить з ним пиво і слухає його ідіотські балачки (Книжник, 2001, № 18, 6).

ХЛОПЧИК, -а, ч. ♦ Вічно посланий хлопчик, *мол.* Естрадний співак Юрко Юрченко.

■ Від назви популярної пісні у виконанні співака «Я йду».

ХЛЯТИ¹, -яю, -яєш, *недок.*; *мол.*; *зах.* Пити алкогольні напої; пиячити. То це зараз я тримаю себе в руках і майже не хляю, а років так із три тому мій фас і профіль знали в усіх витверезниках України (Ю. Андрухович, Московіада).

■ Від польськ. розм. *chlać* – дудлити горілку.

ХЛЯТИ², хливу́, хливéш, *недок.* (куди); *крим.* Іти кудись. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109.

ХМЕЛЬНІК, -а, ч.; *мол.*; *жарт.* Медвитверезник. ПСУМС, 76.

ХОБОТ, -а, ч.; 1. *крим.* Ніс. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

2. *тюр.*; *жарт.-ірон.* Великий строк тюремного ув'язнення. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

ХОВА, -и, *жс.*; *крим.* Рот. СЖЗ, 109.

ХОВАЙСЯ, *невідм.*, у знач. вигуку; *мол.* Вираження незадоволення або осуду. ПСУМС, 76. ♦ Ховайся в жито (в кукурудзу)!, *жрм.* Емоційна реакція на щось страшне. ФССГД, 99, 139. Ховайся, хто може! *мол.* Те саме.

ХОВІРИТИ, -ірю, -іриш, *недок.*, *що*; *крим.* Ховати щось. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

ХОДІТИ, -джу́, -диш, *недок.* *крим.* Красти. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

ХОДКА, -и, ж. 1. крим., міл. Судимість, строк відбування покарання. *До речі, що ж до «Артура», то він вже мав кілька «ходок до зони»* (Поступ, 15.07.1999); *Тепер молодикові вже 22 і він хизується декількома «ходками» за грати* (СМ, 12.10.2001). * Образно. <...> *твій президент мотає другу ходку* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 651; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 497.

2. мол. Один статевий акт.

ХОДУЛЯ, -і, ж., частіше мн. ходулі, -ів; крим. Нога. БСРЖ, 651; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 497.

ХОР, -у, ч.; крим.; мол. Групове статеве звалтування. БСРЖ, 653. ♦ **Кинути на хор кого**; мол. Здійснити груповий статевий акт з кимсь. *Два місяці тому ми тут кинули на хор одну викладачку-хвойду з педагогічного університету <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). **Хором пестити**, крим. Здійснювати груповий статевий акт. СЖЗ, 110.

ХОХЛОБАКСИ, -ів, мн.; жрм.; жарт.-ірон. Українські купоно-карбованці, що були в Україні в обігу після скасування радянських рублів до запровадження гривні (2 вересня 1996 р.). *Вісімнадцять мільйонів хохлобаксів неоплаченого податку того варті* (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 654.

ХОХЛЯНДІЯ, -ії, ж.; жрм.; жарт.-ірон., зневажл. Україна. <...> *тепер в Хохляндії є льон / блищить він ніби сру ... сської баньки <...>* (В. Цибулько, Майн кайф).

ХОХМА, -и, ж. 1. жрм. Щось сказане чи розказане з метою викликати сміх (жарт, дотеп, анекдот, реальна подія). *Єврейська хохма: Суркіс програв ... че-*

рез антисемітизм (ВК, 16.06.1999); *Навіть соціалка там, даруйте за хохму, із людським (тобто із жіночим) обличчям* (Книжник, 2001, № 6); *Одеські хохми вийшли в Інтернет* (УМ, 3.04.1999); *«Хохма» на івриті означає «мудрість». Звідси одеська традиція передавати знання через анекдот* (ПіК, 1999, № 8). БСРЖ, 654; СЖЗ, 110; ПСУМС, 76; ТСРОЖ, 242; ЯБМ, 2, 501

2. крим. Фокус. БСРЖ, 654; СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 501.

■ Від давньоєвр., де слово виступало у значенні «мудрість; розумний вислів». БСРЖ, 654.

ХОХМІТИ, -млю́, -міш, недок.; жрм. Жартувати, шуткувати. *А коли почав трясти її, гадаючи що вона, як водиться, хохмить <...>* (Б. Жолдак, Бог буває); *Хіба не бачиш, що хохмлю. А коли хохмити перестанемо, гріш ціна нашій дружбі* (В. Шевчук, Горбунка Зоя). БСРЖ, 654; ЯБМ, 2, 501.

ХОХМОЧКА, -и, ж.; жрм.; Пестл. до ХОХМА. – *Без хохмочок жить скучно* (В. Шевчук, Горбунка Зоя).

ХРЕСТ, -а́, ч.; мол. Хрещатик. *Зустрілися на Хресті.*

ХРІН, -а, ч.; жрм. Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 654; ЯБМ, 2, 502. ♦ **На хрін (кого, що)**. Вираження презирства, зневаги, бажання позбавитись когось, чогось. [Венік:] <...> *Так двері відчинив і у двір кинув [жабу] на хрін* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). **Ні (ані) хрінá**. 1) (не мати, немає). Абсолютно нічого. 2) (не розуміти, не знати). Нітрохи, ніскільки. – *Що пояснювати? Я ні хріна не розумію* (А. Кокотю-

ха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 654. **Один хрін.** Одне й те ж, абсолютно те ж саме. *Це неподалік Бессарабського ринку, якщо повернути в місто з лівого боку – якого? – а якого захочете, один хрін спершу не втрапите <...>* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 654.

Хрін (тобі, вам). Ніхто нічого не одержить. *Відібрати! Хрін вам усім! Натє, вдається!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). **Хрін його знає.** Невідомо. – *Хрін його знає, товаришу майоре... Ні, це не до вас, Харченко, це приказка така є!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). **Якого хріна, лайл.** Чому, для чого. – *Якого хріна кричиш? Стас не виспався і був похмурий* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

ХРІНОВИЙ, -а, -е.; мол., жрм. Поганий, кепський. *Сірий дощ, дошкульний вітер – / отаке хрінове літо. / Прохолодно, похмуро, нордично, незвично* (УМ, 1.06.2001). ЯБМ, 2, 502.

ХРОН, -а, ч. 1. мол., жрм; зневажл. Алкоголік, п'яниця. *«А Джек Лондон <...>! Він теж був страшенний хрон!»* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ПСУМС, 76.

2. нарк. Наркоман, який систематично вживає наркотики. ПСУМС, 76.

ХРОНІДЛО, -а, с. і ч.; жрм. Те саме, що ХРОН. [К л а в а:] *Яка любов, хронидло старе. За що тебе любити? Ти зі стільця плигни, вся любов відпаде. Ти на себе в дзеркало подивися* (Н. Ворожбит, Житіє простих).

ХРОНЬ, -і, ч. і ж. мол., жрм; зневажл. Те саме, що ХРОН1. ♦ **Хронь нещасна.** Те саме. *Хронь нещасна! Кож-*

ного дня підмітає біля витверезника. ФССГД, 245.

ХРОНЯЧИТИ, -чу, -чиш, недок.; мол. Пиячити. ПСУМС, 76.

ХРУСТІ, -ів, мн.; крим., мол. Гроші. *Звідтіля постають пакунки з американськими доларами. Блаженна посмішка нарешті протинає лице КЕЦИКА.* [Кецик:] *Зелень...* [Бемц:] *Зельонка...* [Кецик:] *Капуста.* [Бемц:] *Хрусти* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 655; ЯБМ, 2, 503. // крим. Грошові купюри, що містяться в кишені без гаманця. СЖЗ, 110.

ХРУЩОБА, -и, жс.; жрм; ірон.-зневажл.

1. П'ятиповерховий будинок з малометражними квартирами, побудований всередині 50-х – 60-х рр., за часів правління М. С. Хрушова. *Ми ув'язнені тут – / між «хрущоб» і соборів Мазепиних <...>* (О. Забужко, Диригент останньої свічки). БСРЖ, 656; ТСРОЖ, 243; ТСРЯ, 662.

2. Малогабаритна квартира у такому будинку. *Разом ходили до оперного. Слухали Едіт Піаф у його двокімнатній «хрущобі»* (С. Антонішин, Тюльпани на вісімнадцяте). БСРЖ, 656; ТСРОЖ, 243.

■ З рос. мови: жарт. контамінація *Хрущов* + *трущоба*. ТСРОЖ, 244.

ХРЮНДЕЛЬ, -ля, ч.; мол.; жарт. Ніс. ПСУМС, 76.

ХРЯМОТИНА, -и, жс.; мол. Те саме, що ХАВЧИК. ПСУМС, 76.

ХРЯЦАЛКА, -и, жс.; мол. Те саме, що ХРЯМОТИНА. ПСУМС, 76.

ХУЛІ, невідм., у знач. частки; згруб. Уживається на початку речення, в яко-

му міститься запитання. [Саломон Самсонович:] *А хулі тут непонятного?* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); <...> *де твоя жмеринка воіне де твоя втрачена гражданка / хулі ти тут обливаєшся бромом і потом <...>* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

■ З рос. мови: *хуй ли*

ХУНА, -и, ж.; крим.; зневажл. Жінка легкої поведінки. [Толян (до Шти-

ря):] *Ти гля, яка шмара...* [Штир:] *Ніштяк так хуна. Іди, пощекочи* (О. Ірванець, П'ять п'єс); [Іван Опанасович:] *Та біс їх зрозуміє, тих хун, он краще – вино стоїть, пий...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 657; ЯБМ, 2, 508.

ХУНОЧКА, -и, ж.; крим., мол. Пестл. до ХУНА. *Хуночок з собою взяли б у багажнічек <...>* (Л. Подерв'янський, Пригоди хтивих павіанів).

Ц

ЦАП, -а, ч. ♦ *Цап медальний, мол. Те саме, що МУДАК.* ПСУМС, 44.

ЦВАЙКА, -и, ж.; шк. Двійка, незадовільна оцінка. *Цвайка тобі на екзамені гарантована* (Запис 1996). БСРЖ, 658.

■ Від нім. *zwei* – два.

ЦВІРКАТИ, -аю, -аеш, *недок.* 1. крим. Плювати крізь зуби. ЯБМ, 2, 510. ■ Пор. у бурс.-сем. арго: *цирка* – той, хто плює крізь зуби.

2. мол. Говорити дурниці. ПСУМС, 76.

ЦВІРКУН, -а́, ч.; мол. Людина, яка говорить дурниці. ПСУМС, 76.

ЦЕБРО́, -а́, ч.; *частіше мн.* це́бра, бер; мол. Жіночі груди.

ЦЕНТРОВІЙ. 1. -а́, -е́; крим.; нарк.; мол. Якісний, гарний. БСРЖ, 660; ПСУМС, 76; ЯБМ, 2, 515.

2. -ого; крим.; схвальн. Товар найвищої якості. БСРЖ, 660; СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 515.

3. -ого; нарк. Гашиш із Середньої Азії. СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 515.

ЦЕНТРЯ́К, -у́, ч.; 1. нарк. Первісний продукт. ПСУМС, 76.

2. крим., мол. Товар найвищої якості; гарна, цінна річ. БСРЖ, 660; ПСУМС, 76; ЯБМ, 516.

ЦЕПУ́РА, -и, ж.; крим., мол. Масивний золотий ланцюг, який носять на шії. *Получка, обручка і цепура щезли, як «з білих яблонь дим»* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»). БСРЖ, 661; ПСУМС, 76; ЯБМ, 2, 515.

ЦИБУЛІМИР, -а, ч.; *письм.* Те саме, що ЦИБУЛЯ.

ЦИБУ́ЛЯ, -і, ж.; *письм.* Поет Володимир Цибулько. *Корнійчука, Олійника, Галана та інших товаришів оточили Маланюк, Ольжич, Самчук і п'яний Цибуля* (В. Даниленко, Дзеньки-бреньки).

ЦИВІ́Л, -а, ч.; *сист.* Людина, що веде загальноприйнятий спосіб життя, не є членом хіп-системи; обиватель. *Існувала*

навіть приказка – «краще найостаннійший тусовщик, аніж найліпший „цивіл“» (ПіК, 1999, № 35); *Це банальні цивілі відчують обридження до смороду, смітника та поневірянь чужим страшним світом, а бомжі – «туристи» відчують від життєвського споду майже священне піднесення ...* (ПіК, 2001, № 18). БСРЖ, 661; ПСУМС, 77.

ЦИВІЛЬНИЙ, -а, -е; *мол.* Загальноприйнятій; який не стосується хіп-системи або інших неформальних молодіжних об'єднань. БСРЖ, 661. // Пристойний, гарний. *Мама зв'язала мені цивільний светр.* ПСУМС, 77.

ЦИКЛ, -у, ч.; *нарк.* Циклодон. ПСУМС, 77.

ЦИМБАЛІ, -ів, *мн.* ♦ **По цимбалах**, *мол.* Все одно, байдуже. *Натиснувши кнопку з числом потрібного поверху (а Васі Мочалкіну було, власне кажучи, по цимбалах, на якому поверсі сходити, адже всюди його приймали як брата й любили), він – барвисто висловлюючись – полинув угору* (Ю. Андрухович, Московіада).

ЦИНКОНУТИ, -ну́, -неш, *док.*, *кому що*; *крим.* 1. Своєчасно повідомити щось. – *Хтось із «лохів» – розповідав Н. колега, – «цинконув» про те, що знає будинок, доценту заповненій усілякими гарними речами* (СМ, 23.06.2000). СЖЗ, 110.

2. Попередити про небезпеку. БСРЖ, 662; СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 517.

ЦИНКУВАТИ, -у́ю, -у́еш, *недок.*; *крим.*

1. Говорити. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111.

2. Непомітно передавати крадене. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111.

3. Спостерігати за працівниками міліції. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111.

4. і *мол.* Спостерігати за кимсь, чимсь. БСРЖ, 662; ПСУМС, 77; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 517.

ЦИРК, -у, ч. 1. *крим.* Групове статеве злягання. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 518.

2. *мол.* Місце зустрічі байкерів. ПСУМС, 77.

♦ **Цирк на дроті**, *жрм.* Про дивне, чудне явище. *А це ж дивина, це ж цирк на дроті!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ЦІРЛА, -и, *жс.*; *мол.* Жінка чи дівчина, переважно тілиста. ПСУМС, 77.

ЦИТАДЕ́ЛЬ, -і, *жс. мол.* ♦ **Цитадель розміру XXL**. Тілиста дівчина.

ЦІДЮ́К, -а́, ч.; *комп.*; *жарт.* Те саме, що СІДЮК.

ЦИЦЕРО́НИ, -ів, *мн.*; *мол.* Великі жіночі груди.

■ Слово уживалось у бурс.-сем. аргю.

ЦМУ́ЛИТИ, -лю, -лиш, *недок.*, *що*; *жрм.* *мол.* Пити (переважно спиртні напої). <...> з тупим і ледачим виразом *цмулитиме собі в холодку пиво* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *Вреши-решт, в чисму домі вони п'ють? Чис вино цмулять?* (Є. Кононенко Віра, Надія, Любов); *Скількись часу ми обоє цмулили коньяк, – я з шийки, а собайло хлебтав просто з миски на підлозі* (Л. Кононович, Мертва грамота); *Сиджу в кав'ярні, цмулю каву, / Ніщо не провіща революту, / Проваджу бесіду цікаву / Про Маркеса і Верхню Вольту* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ЦОФНУ́ТИЙ, -а, -е; *мол.*; *зневажл.* Дурний; несповна розуму. *Але не слід забувати, що тваринка та ховається на японському острові Хокайдо з япон-*

ми і традиціями. Тож знайти її може японець. І лише такий цофнутий напів-гіні, як герой роману (Книжник, 2001, № 18).

- Від польськ. розм. *cofnięty* w *rozwoju* – недорозвинений.

ЦУЦИК, -а, ч. 1. жрм. Пляшка з алкогольним напоєм (звичайно горілкою,

коньяком) місткістю 0, 25 л. *Оглянувся, чи не видно когось знайомого, – мовби нікого, – сховав до порожнього кошеля «цуцика» (чвертка) і плодово-ягідне...* (А. Дімаров, Містечкові історії).

2. мол. Те саме, що ШІСТАКА.
3. мол.; мн. цуцики, -ів. Молодші брати та сестри.

Ч

ЧАБАР, -а, ч.; крим. Гроші. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111.

ЧАД, -у, ч.; крим., нарк. Стан алкогольного або наркотичного сп'яніння. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 519. ♦ **Повний чад**, мол. Вираження захоплення, захвату. *Круто – дуже добре, цілком пристойно, чудово. Синон.: кайф, клас, повний чад* (КСМС).

ЧАЙКА, -и, ж. 1. крим. Людина, яка швидко і багато їсть. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111.

2. тюр. Тюрма; виправно-трудова установа. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111.

ЧАЙКОВСЬКИЙ, -ого, ч.; крим., мол.; жарт. Чай. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520. ♦ **Ганяти Чайковського**, жрм. Пити чай, чаювати. ФССГД, 248.

ЧАЙНИК, -а, ч. 1. мол, жарт. Голова. *Записуйте, бовдури. Беріть ручки і записуйте, бо ваші примітивні чайники все одно нічого не запам'ятають* (Ю. Винничук, Груші в тісті); <...> *ти даремно йому чайника розбила – він допомогти обіцяв* (А. Кокотюха, Тупик

для втікача). БСРЖ, 664; ТСРОЖ, 245; ПСУМС, 77.

2. мол., комп., спорт., авто; ірон. або несхвальн. Людина, недосвідчена в певній галузі; новачок. *Вірус для «чайників» розсекретив дані одного зі стратегічних міністерств України* (УМ, 2.08.2001). БСРЖ, 664; ПСУМС, 77; ТСРОЖ, 244.

♦ **Чайником прикинутись**, мол., жрм. Удати із себе необізнаного, незнаючого. *Йому говорять, а він чайником прикинувся, як не до нього*. ФССГД, 248

3. крим. Друг, приятель. СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

4. крим. Таксі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

5. мол. Невелике кафе, де можна випити чаю. *Чайник (чіпок) – чайна серед піску. Там купуєм солодкого, два стакани сметани, пляху пива* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

ЧАЛИТИ, -лю, -лиш, *недок.* 1. (куди). *Іти кудись*. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

2. *що; тюр.* Відбувати строк покарання у виправно-трудовій установі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111.

ЧАЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *недок.*; *крим.*
Притягатися до судової відповідальності; перебувати у місцях позбавлення волі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

ЧАЛКА, -и, *жс.*; *крим.* 1. Перебування в ув'язненні; позбавлення волі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

2. Тюрма. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

ЧАТИТИСЯ, -аюся, -аешся, *недок.*; *комп.*
Спілкуватися за допомогою інтернету. БСРЖ, 665; КСМС.

ЧАХАНКА, -и, *жс.*; *крим.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 521.

ЧАЧА, -і, *жс.*; *мол.* Самогон. ПСУМС, 77.

ЧЕБА, -и, ч. і *жс.* 1. Масивна, мускулиста людина. ПСУМС, 77.

2. і *жс.* Бридка, негарна зовні людина; потвора. ПСУМС, 77.

ЧЕБАК, -а, ч.; *мол.* Ліжко. ПУМС, 77.

ЧЕБУРАТОР, -а, ч.; *мол.* 1. Те саме, що ЧЕБА. ПСУМС, 77.

2. Те саме, що КРУТИК. КСМС.

ЧЕКУХА, -и, *жс.*; *крим.* Те саме, що ЧЕКУШКА. СЖЗ, 112.

ЧЕКУШКА, -и, *жс.*; *крим.*, *жрм.* Четвртка (0,25 літра) горілки. *Кілька хвилин знадобилося, перш ніж з'ясувалося, за чим він прийшов – по другу «чекушку»* (ВЗ, 21.07.2000). ЯБМ, 2, 522.

ЧЕЛЯ, -і, *жс.*; *муз.* Віолончель. ПСУМС, 77.

ЧЕМБО-РЕМБО, *невідм.*, ч.; *мол.* Те саме, що ЧЕБУРАТОР2. КСМС.

ЧЕМЕРГЭС, -у, ч.; *крим.*, *жрм.* Самогон. *Ми й без твоєї горілки обійдемося: купим у баби Польки чемергесу* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 667; СЖЗ, 111, Чабаненко 1992, 4, 211; ЯБМ, 2, 525.

ЧЕНДЖ, -у, ч.; *мол.* Кюск обміну валют. ПСУМС, 76.

■ Від англ. *change* – обмін грошей.

ЧЕПУШІЛО, -а, с. і ч.; *мол.* 1. Дурень. ПСУМС, 77.

2. Алкоголік. *Чепушило – алкоголік* (Сленг-лікбез 5).

ЧЕРЕП, -а, ч.; *мол.* Батько.

ЧЕРЕПА́ХА, -и, *жс.* ♦ Випустити черепаху, *мол.* Справити велику нужду. ПСУМС, 77.

ЧЕРПА́К, -а́, ч. 1. *тюр.* Роздавач їжі в їдальні виправно-трудової установи. БСРЖ, 669; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 531.

2. *арм.* Солдат строкової служби, який відслужив рік. *З такої нагоди Ванічкін, який дослужився вже до старшого сержанта і йшов на заслужений «дембель», урочисто перевів нас у «черпаки»* (В. Верховень, Квадрат, вписаний в коло). БСРЖ, 669; ПСУМС, 77; СЖЗ, 112.

♦ Прикидатися черпаком, *жрм.* Удавати з себе дурня. ФССГД, 249.

ЧЕСТЬ, *вигук.*; *мол.* Дружнє привітання. ПСУМС, 77.

■ Від польськ. *cześć* – привіт!

ЧЕТВЕРТА́К, -а́, ч.; *жрм.* 1. Двадцять п'ять гривень (або інша грошова одиниця). <...> *Де зденерований мудак <...> / Комусь за драний четвертак / Вивершував фігурний вислів* (А. Охримович, Фандаго криці). БСРЖ, 670; ЯБМ, 2, 533.

2. Двадцять п'ять років. Свій «четвертак» Кличко відсвяткував нокаутом (ВК, 27.03.2001).

ЧИКАЛДІКНУТИ; ЧИКАРДІКНУТИ,

-ну, -неш, док.; мол., крим. Випити алкогольний напій одним духом. ПСУМС, 77; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 534.

ЧІКАТИ, -аю, -аєш, недок., що, кого; мол. Різати, наносити ножові поранення комусь. БСРЖ, 671; ПСУМС, 77.

ЧИНАР, -я, ч.; мол. Те саме, що ЧИНАРИК. <...> чинаря стрільнеш собі культурно / й нумо мріяти і вивіски читать <...> (І. Бондар-Терещенко, Постебня); І, закуривши чинаря, / Я повертався, мов «чайки із Кафи» (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 672.

ЧИНАРИК, -а, ч. 1. крим., жрм. Недопалок <...> скочило з ліжка з чинариком на губі <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 672; ПСУМС, 77; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 672. ■ Від кубансько-кавк. «букові горішки», чинар – бук, платан. Горбач 1966, 26.

2. крим. Людина низького зросту. СЖЗ, 112.

ЧІСТО, присл.; мол. Тільки, лиш; просто, всього-навсього.– Ну шо, чуваки, може, давайте чисто вип'єм?.. (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 673.

ЧИСТЯК, -у, ч. 1. крим., тюр. Білий хліб. СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 537.

2. нарк. Якісний наркотик. БСРЖ, 673. // Чистий морфін в ампулах. ПСУМС, 77.

3. жрм. Медичний спирт.

ЧИСТЯЧОК, -чкú, ж.; жрм. Пестл. до ЧИСТЯК. <...> молода мимра дякує,

роздобрилась на чистячок, спирт є спирт <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ЧИТА́ТИ, -аю, -аєш, недок.; мол. Пити спиртні напої. ПСУМС, 77.

◆ **Читати ботаніку**, крим. Розповідати про те, що всім відоме. БСРЖ, 166; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 537. **Читати братів Стругацьких**, мол.; жарт.-ірон. Блювати.

ЧИФІР, -у, ч.; крим. 1. заст. Чай, кава. БСРЖ, 674.

2. нарк., жрм. Міцний настій чаю (50-грамова пачка чаю на 0,5 л води), що вживається як наркотик. <...> якщо той клопіт для тебе не перестав бути актуальним, раджу проробити експеримент з чаєм (не плутати з чифіром!) (І. Світличний, Голос доби); Вдома я заварив собі справжнього чаю, це ще не тюремний чифір, але чотири ложечки «Сера Томаса» на кухоль свій ефект дають (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). БСРЖ, 674; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 537.

■ Від чихирь (міцне червоне вино), яке походить з тюрк. *çakir* – червоне вино. Фасмер, 4, 368.

ЧІКІ-ПА́КІ, невідм., у знач. безос.-пред.; мол. Те саме, що ЧІКІ-ПІКІ. Справи йдуть чікі-накі, краще не придумаси. ПСУМС, 77.

ЧІКІ-ПІ́КІ, невідм., у знач. безос.-пред.; крим. Чудово, прекрасно. Просто я дуже хотів би, щоб у тебе все було чікі-пікі. Щоб наступний твій чоловік був не слабодухим нудним алкоголіком, а принаймні вдячним і стриманим мазохістом (Ю. Андрухович, Московіада). БСРЖ, 672.

ЧІКСА, -и, ж; мол. Дівчина, до якої автоматично виникають сексуальні намі-

ри. **ЧІКСА** – дівчина, яка більш-менш «шарить по поняттям» (Синописис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 672; ПСУМС, 77.

ЧПЛЯТИ, -яю, -яєш, *недок., кого; мол.* Схияляти когось до статевого акту. БСРЖ, 660; КСМС.

◆ **Чіпляти ха-ха**, *мол.* Голосно сміятися. ПСУМС, 72.

ЧІПÓК, -пкá, ч.; *мол.* Те саме, що ЧУ-ВАК. ПСУМС, 78.

ЧІПОЛІНО, у знач. вигуку, кому; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 78.

ЧІЦА, *вигук; мол.* Сигнал, яким попереджають про наступ міліції. ПСУМС, 78.

ЧІЧІ, *мн.; мол.* Окуляри. ПСУМС, 78.

ЧЛЕНОВÓЗ, -а, ч.; *жрм; жарт.-ірон., зневажл.* Урядова автомашина. Така дорожня мода досить похапцем прийшла на Україну, про що свідчать нутроці «членовозів» (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 674.

ЧМИР, -я́, ч. 1. *крим.* П'яниця (здеградований). БСРЖ, 675; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 538.

2. *жрм., мол.; зневажл.* Неохайна, неприємна людина. БСРЖ, 675; ПСУМС, 113; СЖЗ, 113.

3. *крим.* Похмура, непривітна, замкнена людина. ЯБМ, 2, 538.

4. *арм.* Солдат, що опустився і здеградував в умовах дідівщини. БСРЖ, 675.

ЧМИРЯКА, -и, ч.; *мол.* 1. Те саме, що ЧМИР.

2. *зневажл., лайл.* Нікчемна, нешанована людина. Коли вп'яте пролунала фраза «Нікада не забуду, як реб'ята підлетіли вгору – і опадають...» – я взагалі за сумнівався, чи був рейнджер на тій

війні – з неї рідко поверталися балакучими. Як виявилось, був. Знайомий пояснив: «Та! Чмиряка. Він автомата тільки на присязі тримав. Друкував у штабі на машинці...» (О. Яровий, Чекання несподіванки).

ЧМО, с. і ч.; *крим., мол., жрм; зневажл.* Неприємна людина, яка викликає відразу, огиду. – Чмо цей твій Педро... Невже ти не бачиш, що він має із тебе зиск? <...> Ти мене ще не знаєш, ви... – Та, що там знати. Нитик і чмо. – Чмо? – Ротік зривається з місця, та Педро хапає у руки залізне полінце. Ротік хвилю мовчить і тупає прич (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 675; ПСУМС, 78; ТСРОЖ, 252; ЯБМ, 2, 538. ◆ **Чмо болотне (болотяне)**, *жрм.* Те саме. БСРЖ, 675; ФССГД, 250. **Чмо японське**, *жрм.* Те саме. [Д а н к о :] Не розмишлять! Чмо японське... Іттіть! (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

■ З рос. мови: абрев. від «человек морально опустившийся». Грачев, Мокиєнко, 182. ■ Абрев. від «человек Московской области». ТСРОЖ, 253.

ЧМОШІСЬКО, -а, с. і ч.; *жрм.* Згруб. до ЧМО <...> *таке не одне воно, чмошисько, що ніпас, де б поцупити стихаря <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ЧМОШНИЙ, -а, -е; *мол.; зневажл.* Неприємний зовні, огидний. Чмошне *таке, сопельки течуть* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 675.

ЧМОШНИК, -а, ч.; *жрм; зневажл.* Алкоголік (здеградований). <...> з'явився цілий ринок наркологічних послуг, що напередб'їй пропонують зробити із будь-

якого чмошника повноцінного члена суспільства <...> (ПіК, 2001, № 41).

ЧМУРІДЛО, -а, с. і ч.; жрм. Те саме, що ЧМО. <...> а скільки ти бився над ними, витесуючи з тисячолітніх дубів цих змистеччених буратіно, і все виходило як не п'янь, так рвань, як не чмурідло, так хамідло <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ЧОВНИК, -а, ч.; ком., жрм. Приватний торговець, який їздить за кордон і повертається назад, щоб продати товар, куплений по низькій ціні, за більш високу ціну. Сучасні «човники», котрі завалили ніжинський, як і інші ринки, іноземним товаром, самі того не знаючи, успадковують традиції старого міста... (День, 1999, № 21); На думку О. Ткаченка, народні депутати мають розробити заходи щодо пом'якшення податкового тиску на підприємців та так званих човників, серед яких мільйони громадян України (ВК, 1999, № 24); Відтак флотилія «човників» перетягла через кордон усе більші пакунки з цигарками (ПіК, 1999, № 34). БСРЖ, 666; ПСУМС, 78; ТСРОЖ, 245; ЯБМ, 2, 522.

ЧОВНИКОВИЙ, -а, -е; жрм. Який стосується човника, пов'язаний з його діяльністю. Вишукані імпортні товари замінив «човниковий» ширпотреб (День, 1999, № 21). ТСРОЖ, 246.

ЧОМБА, -и, ж.; мол.; зневажл. Те саме, що КАТАКОМБА. ПСУМС, 78.

ЧОРНЕ, -ого; нарк. Морфій, виготовлений кустарним способом. ПСУМС, 78.

ЧОРНІЛО, -а, с.; крим., мол., жрм.; жарт.-ірон. Дешеве червоне вино низької якості. — Ех! — відкоркував чергову

пляшку «чорнила». — Якби я не послав з перепою до трахнутої матері декана, то нічого не було б і цього разу! (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 668; ПСУМС, 78. ЯБМ, 2, 529.

ЧОРНОЖОПІЙ, -ого; крим.; презирл., вульг. Грузин. — Давно пора показати цим чорножопим, хто господар у місті <...> (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ЯБМ, 2, 529

ЧОРНОТА́, -ї, ж.; жрм. Те саме, що ЧОРНУХА. Блискучий жест під назвою «Купуйте бублики» <...> також претендував на одну з трьох премій, але з огляду на «чорноту» зображення персонажів і подій, що з ними відбуваються, удостоюється премії заохочувальної (Книжник, 2001, № 4).

ЧОРНУ́ХА, -и, ж.; жрм. Те, що пов'язане із смертю, стражданням, злочинами; засмучує своїм змістом. Так звана «чорнуха» властива не тільки ЗМІ, але й багатьом їхнім читачам та глядачам <...> (День, 17.08.2001). БСРЖ, 669.

ЧОРТ, -а, ч. 1. крим., мол. Міліціонер; працівник правоохоронних органів. Чорти охороняють і сопуть (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). БСРЖ, 671
2. мол. Хлопець, молодий чоловік. <...> за нами приїдуть чорти на дутому зеленому Daewoo Leganza, і ми з ними поїдемо в «Прагу» блядувати, пити коньяк за 250 грн (Синописис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 671.

3. мол.; зневажл. Невихований, некультурний хлопець, переважно з села. ПСУМС, 15.

◆ **Чорт вокзальний**, мол. Бездомний, який живе на вокзалі. ПСУМС, 15.

ЧОРТИЛО, -а, с. і ч.; мол.; *зневажл.* Те саме, що ЧОРТЗ. ПСУМС, 78.

ЧОХОЛ, -хлá, ч.; мол. Бюстгальтер. ПСУМС, 77.

ЧПÓК, у знач. *вигуку*; мол. Кінець, крах. ПСУМС, 78.

ЧУБЧИК, -а, ч.; мол. Дівчинка. Чубчик – мала за віком дівчина. (Сленг-лікбез 5).

ЧУВА́, -й, ж.; мол. Те саме, що ЧУВИХА. *Обидві богині – це здоровенні, масласті, невизначеного віку агресивні чувви* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ЧУВА́К, -á, ч.; крим., мол. Молодий чоловік; юнак. <...> *а перед випускними екзаменами на озері трапилося знайомство з чуваком, стриженим під військового* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 676; ПСУМС, 78; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 539.

■ Від циг. *чхаво́* – хлопець, юнак (не циган).

ЧУВАЧÓК, -чкá; ч. мол. Пестл. до ЧУВАК. *Стильний чувачок просто так гуляє, / Стильний чувачок нікого не кохає, / Стильний чувачок – хлопець екзотичний, / Погляд еротичний, егоїст класичний* (з пісні «Стильний чувачок» у виконанні автора тексту і музики Кості Гнатенка); *Урешиті-решит і до радикальної переоцінки сексуальної інакшості в суспільстві, внаслідок чого вчораїшній збоченець – лепруватий грішник у контексті християнської культури – нині перетворився на «стильного чувачка», творця нової моди та нових психо-моральних орієнтирів* (ПіК, 1999, № 11).

ЧУВЕНЬ, -вня, ч.; мол. Те саме, що ЧУВАК. – *Чувень, це ж на шару. Мені тут стіко талонів на халяву дали* <...> (Б. Жолдак, На небі).

ЧУВІ́РЛА, -и, ж.; крим., мол. Негарна дівчина, жінка. *Ну й чувирлу він із собою привів!* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 676.

ЧУВІ́ХА, -и, ж.; мол., крим., жрм. Дівчина, молода жінка. БСРЖ, 676; ПСУМС, 78; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 539. ♦ **Чувиха на ферматі**, мол. Вагітна жінка. ПСУМС, 72.

■ Від муз. терміна *фермата* – зупинка темпу, що виражається у збільшенні довготи звуку чи павзи.

Шедевральна чувиха, крим. Вродлива дівчина. СЖЗ, 115.

ЧУВІ́ШКА, -и, ж.; мол. Пестл. до ЧУВИХА. – *Іх, яка чувишка, з такою і прошвирнутися бульваром не сором!* – *казав Сашко* <...> (М. Омельченко, Свято біди).

ЧУКО́ТКА, -и, ж.; шк. Задня парта у класі.

ЧУМА́, -й, ж.; крим. 1. Повія. БСРЖ, 677; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541. // мол. Негарна дівчина. ПСУМС, 78.

2. Кокаїн. БСРЖ, 677; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541.

3. у знач. *вигуку*. Вираження захоплення, захоплення.

ЧУМОВÓЗ, -а, ч.; мол.; *жарт.* Швидка допомога психіатричної лікарні. БСРЖ, 677; ПСУМС, 78.

ЧУРБАН, -á, ч.; жрм; *зневажл.* Житель Кавказу, Середньої Азії. *Саме це дозволило Стасові відкинути останні вагання. Він уб'є Басмача, цього чурбана,*

худобину вузькооку (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 677.

ЧУРКА, -и, ч. і ж.; жрм; зневажл.

1. Недалека, розумово відстала людина. БСРЖ, 768; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541.

2. Те саме, що ЧУРБАН. БСРЖ, 768; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541.

ЧУХАН, -а́, ч.; крим., мол.; зневажл. Нечепурна, неохайно вдягнена людина. <...> такого чухана запрошувати в культурне опієство! (Є. Пашковський, Безодня.). БСРЖ, 768; ПСУМС, 78; ЯБМ, 2, 542.

ЧУХАСИ, -ів, мол.; жарт. Джинси. ПСУМС, 78.

ЧУХАТИ, -аю, -аєш, недок.; мол.; жарт. Іти. ПСУМС, 78.

ЧУЧМЭК, -а, ч.; жрм; зневажл. Те саме, що ЧУРКА. БСРЖ, 768; СЖЗ, 113.

ЧУШКА, -и, ч. 1. тюр.; зневажл. Здеградований в'язень, який зазнає знущань співкамерників. СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 542.

2. і ж. мол.; зневажл. Те саме, що ЧУХАН. ПСУМС, 78.

Ш

ШАБАШКА, -и, ж.; крим., жрм. Робота вигідна, «ліва».– Нічого з ним не сталося. Шабашку кінчає... (О. Костенко, Спокуса); З'ясувалося, документи в нього викрав нечистий на руку земляк, напарник по «шабашці» <...> (Україна і світ сьогодні, 2000, № 4). СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ШАБАШНИК, -а, ч.; жрм; заст. Член бригади, який виконує роботу за наймом. Кмітлива «Віра» наймає у Полтаві бригаду будівельників – «шабашників» (УМ, 23.03.2001); Командував цією збірною збирачів-вантажників колишній виконроб, досвідчений «шабашник» радянських часів з Донецька (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 679.

ШАБЕЛЬКА, -и, ж. ♦ Кинути шабельку, мол. Виблювати. <...> на будь-якому перехресті <...> я готовий показати

історичні місця й оповісти цілу сагу – де, коли, скільки, чого і з ким було випито; де один розкомплексований поет поклав на стіл ноги; де ексцентричний бард вивергнув надлишок спожитого, чи, як ми казали, «кинув шабельку» (влівить національний колорит!) <...> (О. Яровий, Квартали ностальгій).

ШАБІТИ, -блю, -биш, -блю́, -біш, недок.; нарк. Курити цигарки з наркотичною речовиною. БСРЖ, 679; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ШАБЛЯ, -і, ж. ♦ Брати до рук шаблю, мол. Здійснювати статевий акт.– Ось думаю, що якось давно не брав я до рук шаблі...– І він ліг на неї, зводячи їй ноги догори і вбоки, а вона втомлено зітхнула і лиш протягнула: «Оце так-так! Ну-у-у...» (Ю. Покальчук, Те, що на споді.).

ШАБОЛДА, -й, ж.; крим.; презирл. Жінка легкої поведінки. БСРЖ, 679; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ШАВАТИ, -аю, -аеш, недок.; крим. Їсти. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ШАЙБА, -и, ж. 1. крим., мол. Великий перстень. Діксі затряс кистю, оздобленою золотими шайбами (О. Уляненко, Рецидив). БСРЖ, 630.

2. мол. Чоловік високого зросту, кремезної статури. <...> це, треба зізнатися, був справжнісінький шайба... Під два метри зростом, тугий, накачаний, а глибоко запалі очі так близько поставлені одне до одного, що нагадували дуло двоствольки (В. Шкляр, Елементал). ПСУМС, 79.

3. Гастроном на Печерську у м. Києві.

4. мн. шайби, шайб; крим. Гроші. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114.

◆ **Шайбу засадити (загнати)**, крим.; жарт. Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ШАЙБАЛИ, -ів, мн.; мол. Гроші. ПСУМС, 79.

ШАЙТА́Н, -а, ч.; мол. 1. Некмітлива людина, переважно з провінції. ПСУМС, 79.

2. несхвальн. Людина, яку не поважає оточення. ПСУМС, 79.

ШАКА́Л, -а, ч.; зневажл. 1. тюр.; зневажл. Засуджений, який грабує співкамерників. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544.

2. крим., жрм. Нахабна людина. <...> здимів у пошуках того шакала й падли – <...> амбала на кликуху Кран (Г. Цимбалюк, Останні проводи). БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544.

ША́ЛА, -и, -й ж.; нарк. Гашиш. БСРЖ, 79; ПСУМС, 79. // Напівфабрикат гашишу,

що становить собою подрібнені листя й насіння індійських конопель. *Хочеться ширятися ханкою, палити план чи хоч би й шалу́* (С. Набока, Те, що сталося...). БСРЖ, 79; ЯБМ, 2, 544.

ШАЛА́ВА, -и, ж. крим. 1. і жрм; зневажл. Повія; жінка легкої поведінки. – *Це намисто, – закричав Чавела, – носила чесна циганка. Циганка, навіть, коли голодна, може гадати, дурити, може вкрасти, але курвити не буде. У-у, шалава...* (Г. Шкляр, Дівчина з калепним); *Взагалі та зокрема, Ця шалава не дріма <...>* (М. Фішбейн, ...і щастя...); <...> *той, якого по доброті душевній ти вирвав із богомної тічки пилососних шалав і зашмарканих гоміків <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544 // Вулична дівчина. СЖЗ, 114.

2. Крадійка. БСРЖ, 680.

■ З рос. мови: діял. *шалава, шалавий* – очманілий (шальної); недоумок; нав'язана жінка. Грачев, Мокисенко, 183.

ШАЛА́ЛА, -и, ж.; мол.; зневажл. Повія, яка опустилася. *ШАЛАЛА <...> дає за мінімальну плату. З шалалою асоціюється тупа рогульська морда, частогусто п'яна, на голові – дурдом, помада розмащена по писку, надмір туші на одній з вій, сигарета в зубах* (Синописис станіславський необов'язковий).

■ Можливо, від *шалава*.

ШАЛАШО́ВКА, -и, ж.; крим.; зневажл. Дівчина легкої поведінки; повія. <...> *шалашовка, звичайно, трипером нагородила, оце підлікуюсь, роздеру мотюгальника суці і на Жданов звалю <...>*

(Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 681; ЯБМ, 2, 544.

ШАЛМАН, -у, ч.; *крим.* 1. Притон декласованих елементів; нічліжка. БСРЖ, 681; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544.

■ Від тюрк. *salta* – споруда, будова.
2. Пивниця, закусочна. БСРЖ, 681; СЖЗ, 114.

ШАМАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим.*, *мол.* Їсти щось. БСРЖ, 681; ПСУМС, 79; ЯБМ, 2, 545.

ШАМÓВКА, -и, *ж.*; *крим.* Їжа. БСРЖ, 681; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 545.

ШАМÓТИНА, -и, *ж.*; *мол.* Їжа. ПСУМС, 79.

ШАМПÁN, -а, ч; *мол.*, *жрм.* Шампанське. <...> *ти п'єш шампан / я – виключено руську <...>* (І. Бондар-Терещенко, Постебня).

ШАМПÁНА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ШАМΠΑНА. *За неї вип'ю я шампани <...>* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ШАМПАНО́ВСЬКИЙ, -ого; *жрм.* Те саме, що ШАМПАНА.

ШАМПÁНЬ, -ю, ч.; *мол.*, *жрм.* Те саме, що ШАМПАНА. – *Вип'єш чогось? – спитала, підводячись. Я кивнула. – Шампань? Лікер? Горілка?* (В. Врублевський, Нардепка).

ШАМПА́НЬО́ЛА, -и, *ж.*; *мол.* Шампанське. [Гамлет:] *Піти би випити у барі шампаньйоли <...>* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ШАМПУ́НСЬКЕ, -ого; *мол.* Шампанське. *Журналісти, коментуючи акцію «Книжка року 2000», набагато частіше писали про «шампунське» та іншу фуршетологію, проте вкрай рідко згадували*

про <...> три кращі книжки з кожної номінації (Книжник, 2001, № 9).

ШАМПУ́НЬ, -ю, ч.; *мол.*; *жрм.* Шампанське. БСРЖ, 682; ПСУМС, 79; ЯБМ, 2, 545.

ШАМПУ́СИК, -у, ч.; *мол.*, *жрм.* Шампанське. *А так чувак нічо. Любить мартіні, шампусик, картоплю-фрі з відбивною* (Синописис станіславський необов'язковий).

ШАН, -у, ч.; *нарк.* Гашиш. БСРЖ, 682; СЖЗ, 224; ЯБМ, 2, 545.

ШАНХА́Й, -ю, ч. 1. *крим.* Злодійське кубло. БСРЖ, 682; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 546.

2. *жрм.* Самовільно забудована окраїна міста. *Крок – / Захоплює щастя солодкими спазмами. Бо мрія, бо ти. Бо «шанхай» і димок. / І все уже є. / – хоч нічого й не сказано...* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 682; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 546.

ША́ПОЧКА, -и, *ж.* ♦ **Червона шапочка**, *арм.* Солдат, звільнений у запас з військ МВС. БСРЖ, 682; СЖЗ, 112.

ША́РА, -и, *ж.*; *мол.* Шанс, можливість. *Шари не буде.* БСРЖ, 683.

♦ **Зірвати (взяти, зняти) шару**. Отримати щось задарма. ПСУМС, 79. **На шару**. Безкоштовно, даром. *Але радянщина щезла, отож нюхати безцільно, «на шару», жєбрацькі аромати та ялозити рукавами по жирних «стоячих» столах не хотілося* (О. Яровий, Квартали ностальгій); *Я люблю подорожувати, але на шару не виходить, тож все «зайве» витрачаю на подорожі* (Л. Подерв'янський: УМ, 8.05.2001). БСРЖ, 683; ПСУМС, 79.

ШАРАБАН, -а, ч. 1. крим., жрм; зне-
важл. Голова. БСРЖ, 683; СЖЗ, 114.

2. крим. Автомобіль; таксі. СЖЗ, 114; ЯБМ,
2, 546.

◆ **По шарабану кому що**; мол. Байдуже,
все одно. Вони таки дістали вже
всіх – всіх, крім атеїстів, яким завжди
все по шарабану (М. Бриних, Голосіння
з-під снігу).

ШАРАГА, -и, ж.; крим. Злодійська ком-
панія. <...> вони з дільничим колісь ра-
зом носилися по розкуркулених україн-
ських степах, не одну дівку перелюбили,
та й з 33-го на одній роботі, – тіль-
ки дільничий здебільше спеціалізувався
на поетах, а Пискаренко – яка «шара-
га» привалить (О. Ульяненко, Сталін-
ка). БСРЖ, 683; СЖЗ, 114. // мол.; зневажл.
Компанія. Він так імпозантно пішов
до виходу, що його провела очима на-
віть п'яна компанія. Лукава, треба
сказати, шарага, бо звернула на мене
увагу тільки тоді, коли я залишився
сам (В. Шкляр, Елементал).

■ З рос. літер. шарить – «шукати навпо-
мацки, ритися, перебирати, мацати по-
темки»; звідси шарага – «це той, хто
шукає і краде» (Отин2, 75). ■ Див. ко-
ментар до ШАРАШКА.

ШАРАШКА, -и, ж.; жрм; несхвальн.
Несолідне підприємство або організа-
ція, де можна трудитися суто символіч-
но. Після армії – знову праця на заво-
дах та по різних «шарашках» (М. Хо-
лодний Передмова...). БСРЖ, 683; ЯБМ,
2, 547.

■ Шарашка, шарага – секретний науко-
во-дослідний або проектний інститут,
де під контролем органів безпеки пра-

цювали вчені й інженери, як правило,
засуджені за «саботаж будівництва»,
«підрив воєнної міці СРСР» (термін
з'явився у 30-х роках ХХ ст.).

ШАРИТИ, -рю, -риш, недок.; мол.;
схвальн. Гарно розумітися на чомусь,
швидко, добре мізкувати. Мишка зне-
важливо йому кидас: «Ти не шариш у
нормальній музиці!» (А. Дністровий,
Місто уповільненої дії). БСРЖ, 684,
ПСУМС, 79.

ШАРМАНКА, -и, ж.; муз. Будь-який
клавішний або струнний музичний ін-
струмент. БСРЖ, 684; ПСУМС, 79.

ШАРОВІЙ¹, -а, -е, мол. 1. Безкоштов-
ний; той, що дістається даром. Невдовзі
«мобільні» версії популярних пісень,
тем з кінофільмів, котрі замінюють
дзвінок-виклик, перестануть бути «ша-
ровими» і офіційно подаватимуться до
5 доларів кожна (УМ, 13.12.2000); 27
червня громадські організації вирішили
остаточно розбестити столичних під-
літків, влаштували в Києві одночасно
декілька «шарових» концертів (МТ,
1999, № 13); Рокери дали фірмі «гарбу-
за» і подарували 25 «шарових» пісень
народу (УМ, 14.09.2000); «Шарове» пи-
во наливають там! (ВЗ, 3.09.2001).
ПСУМС, 79. Див. ШАРА.

2. Легкий. В мене завтра іспит; він хоч
і шаровий, але треба готуватися.
ПСУМС, 79.

ШАРОВІЙ², -ого, ч.; тюр. В'язень,
який уживає наркотики. БСРЖ, 684; СЖЗ,
114; ЯБМ, 2, 548.

ШАРОВІЙК, -а, ч.; мол.; несхвальн. Лю-
дина, яка отримує щось даром або за
чужий рахунок. За покликанням це були

істинні «шаровики», себто вміли жити за чужий кошт, прилипаючи до будь-яких компаній, де їм могла перепасти дециця (В. Тарнавський, Міські мотиви). БСРЖ, 684.

ШАРОВІЧКА, -и, ж.; мол. Ж. до ШАРОВИК. *Тут як тут з'являлася страшна шаровичка Галина Юмениха, вона не могла не дочути щирого запрошення на качку і горілку, бо її хата стояла поряд з хатою Миколи Краснокутського* (Н. Зборовська, Феміністичні роздуми).

ШАРÓВНЯ, -і, ж.; крим., мол. Більярдна. БСРОЖ, 684; ПСУМС, 79; ЯБМ, 2, 548.

ША́ХА, -и, ж.; тюр. Засуджений, який прислужується авторитетному в'язню. СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 549.

ШАХМÁN, -у, ч.; крим., пов. Місце зустрічі повій. БСРЖ, 685; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 549.

ШАХНА́, -й, ж.; крим. Жіночі геніталії. БСРЖ, 685; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 549.

ШВЕЦЬ, швеція; крим. Злодій, який краде верхній одяг. БСРЖ, 686; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 550.

ШВÓРИТИСЯ, -рюся, -ришся, *недок.*; крим. Здійснювати статевий акт. БСРЖ, 686; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 550.

ШÉВА, -и, ч.; жрм; спорт. Футболіст Володимир Шевченко.

ШÉЛЬМА, -и, ж. 1. мол. Молода дівчина. КСМС.

2. крим. Шинель. БСРЖ, 687; СЖЗ, 115.

ШÉМЕНТОМ, присл.; крим. Швидко, миттєво (сходити, зробити). СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 552.

ШЕФ, -а, ч. 1. тюр. Начальник колонії. БСРЖ, 688; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 554.

2. жрм. Начальник, бос. *Шеф до себе викликає.* (Запис 2000 р.). Юганови, 249

3. шк. Директор школи. БСРЖ, 688.

4. студ. Керівник курсової або дипломної роботи. БСРЖ, 688.

5. жрм. Водій таксі або іншої машини, яку зупиняють для того, щоб доїхати кудись за плату. – *Здачі не треба, шеф!* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 688; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 554.

ШІ́БЗИК, -а, ч.; крим. Людина маленького зросту. СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 554.

ШИЗ, шіза, ч., мн. шизі, -ів; мол. Те саме, що ШИЗА 2. *Поете-соплісте, / Нецікаво ж за сльози сісти. / Більше користи – / За формальний шиз / Весело в зоні повіс-ит-ись* (С. Либонь): – *Шизи! Ну вийди, скажи розумно, сядь почесно. Ні, закортіло йому націоналізму нам підкинути* (Л. Федорук, Хомут). * Образно. *Він бачить холодні / зелені зірки / І в оці / горить жовтий шиз* (Ю. Позаяк).

◆ **Шизи перемкнуло**, мол. Про дивну, неадекватну поведінку. <...> *то я вступився за чокнутого, мовляв, шизи перемкнуло, зрозумійте каліку* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ШИЗА́, -й, ж., мн. шізи; мол. 1. Шизофренія. БСРЖ, 688.

2. Тимчасове потьмарення свідомости, яке виявляється у ненормальностях поведінки. *Уважно стежиш за його серйозним, майже метафізичним, обличчям і хочеш йому сказати, що все це шиза, старий, <...>* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 688; ПСУМС,

79. ♦ **Шиза косить (наші ряди).** Те саме. *Нас косить не Смерть, / а вселенська Шиза. / І замість летить, – нас викачують в пір'я* (Смолоскипи, 1998, № 1).

ШІЗИЧКА, -и, ж.; мол., жрм.; неохвальн. або жарт. Божевільна, психічно ненормальна жінка. [Валентина:] *Ну, і хто ж у такому випадку я? Придуркувата, шизичка* (В. Лігостов, Як я не став...).

ШІЗІТИ, -ію, -ієш, недок.; мол. Божеволіти; поводити себе як психічно ненормальна людина. *Одна справа «шизити» під какофонію рекламної паузи, інша – заробити децицію грошей за цей час* (День, 5.02.1999).

ШІЗКА, -и, ж.; мол., жрм. Те саме, що ШІЗИЧКА.

ШІЗО, невідм., с. і ч.; мол.; неохвальн. Божевільна, психічно ненормальна людина. БСРЖ, 689.

ШІЗОЇДНИЙ, -а, -є; мол.; жарт.-ірон. або неохвальн. Дивний, абсурдний (про людину, явище). *Зрештою, ми купуємо [гашиш] і мій приятель Джон Вінстон Леннон, як і належить старому шизоїдному європейському інтелектуалу хоче спробувати товар прямо на місці* (С. Жадан, Біг Мак); *Шизоїдна стаття*.

ШІЗОНУТИСЯ, -нўся, -нєшся, док.; мол. Збожеволіти; почати поводити себе як психічно ненормальна людина. *Мабуть, я шизонувся, коли думки про найкращі миті з минулого приносять мені біль* (В. Канюс, Сентиментальний блюз).

ШІЗУВАТИ, -ўю, -ўєш, недок.; мол. Нервувати, дратуватися з якогось приводу. – *Не шизуй! – гарикнув Море ман. – В аварію ми з нею потрапили. Я ось живий, а вона там лишилась... Дотяв тепер?* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). БСРЖ, 689.

ШІЗУХА, -и, ж. мол.; неохвальн. Шизофренія. *Після її майже езотеричного прояву шизухи, розмірковуєш над почутим* (А. Дністровий, Невідомий за віком). БСРЖ, 689.

ШІЙКСА, -и, ж.; жрм.; зневажл. Дівчина, жінка.

■ З їдиш: *shixe* – дівчина (не єврейка).

ШІПА, -и, ж.; мол. Людина з розкуйовдженим волоссям.

■ Від англ. *sheep* – вівця.

ШІРИВО, -а, ч.; нарк. Наркотик для внутрішньовенного введення. *На фіга мені його шириво. Мені потрібна любов, незалежно, хто її створив* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 690; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 556.

ШІРКА, -и, ж.; нарк. 1. Шприц для ін'єкції наркотику. <...> з'являються цупкі та в'їдливі ідеї життя за чужий рахунок, зубожілого і примарного існування верхи на голці наркотичної «ширки» чи «плавання» під слизькими стінками зачарованих склянок (УМ, 30.03.999). БСРЖ, 690; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 556.

2. Наркотики для внутрішнього введення. *Праведним же трудом заробити на «ширку» важко* (УМ, 3.08.2001). БСРЖ, 690; ПСУМС, 80; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 556. // Саморобний наркотик, який отримують з маковок. «Ширку», як відома, виготовляють з макової солом-

ки, яку обробляють із використанням будь-якого розчинника, соди та оцтового ангідриду (ПіК, 2003, № 3). БСРЖ, 690. * Образно. Усе частіше сьогоднішні видавці (принаймні російські) пропонують бібліонаркоманам замість сумнівної ширки чистий героїн [пречудові книжкові серії] (Книжник, 2001, № 18).

ШИРНУТИСЯ, -ну́ся, -не́шся, док.; нарк. Зробити ін'єкцію наркотику. [Хлопці] одразу заявили, що зранку ширнулися і під кайфом попрямували шмонати кишені пасажирів, щоб купити ще по дозі (УМ, 28.03.2000). ♦ **Ширнутися кавою**, жрм; жарт. Випити кави. Специфічним кавоманським виразом є «вколотись кавою» чи «ширнутись кавою» (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 691; ПСУМС, 80, ЯБМ, 2, 556.

ШИРЯТИСЯ, -яюся, -яєшся, недок.; нарк. Уводити собі наркотики внутрішньовенно. [Сука:] Колись і я, дівчатком молоденьким, / Курила план, ширялася потроху <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 691; ПСУМС, 80; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 557.

ШІТИ, шію, шієш, недок.; крим. 1. ко-го. Убивати. БСРЖ, 691; СЖЗ, 115.
2. кому що; крим., жрм. Необґрунтовано звинувачувати когось у чомусь. БСРЖ, 691.

♦ **Шити справу комусь**, крим. Необґрунтовано звинувачувати когось. СЖЗ, 115.

ШИФРУВАТИСЯ, -ру́юся, -ру́єшся, недок.; мол.; жарт. 1. Приховувати щось, не розголошувати якусь інформацію про себе. Як на волі, так і у в'язниці, людина видає себе дрібницями, небережними поглядами і словом.

Надто яскраво це виявляється тоді, коли новоприбулий шифрується (поводиться зачасно), а згодом зривається, не витримавши внутрішньої напруги (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 692.

2. Ховатися. Дружбан Котяра в курсі всіх справ. Він сам, падлюка, шифрується (А. Кокотюха, Останній раз). ПСУМС, 80.

ШІШКА, -и, ж. крим. 1. Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 557.

2. Гаманець з грішми. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115, ЯБМ, 2, 557.

3. і жрм. Впливова, авторитетна особа. СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 557.

ШІСТКА, -и, ж. 1. крим. Офіціант. БСРЖ, 689; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 553.

2. крим., жрм. Підлабузник. БСРЖ, 689, СЖЗ, 115; ПСУМС, 80; ЯБМ, 2, 553.

3. крим. Найнижча ланка в ієрархії злочинного світу. СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 553

4. крим., мол. Людина, яка виконує некваліфіковану або брудну роботу. // Рядовий працівник. БСРЖ, 689; СЖЗ, 115, ЯБМ, 2, 553.

5. мол., жрм. Людина з невисоким соціальним статусом. <...> і все підсилає своїх шісток, ублюдків, прокватоюг і підуськує тебе <...>, аби покинув писати... (Є. Пашковський, Щоденний жезл); І абсолютно всі – і гості, і шістки господаря – дивилися на Дмитра як на пусте місце (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ПСУМС, 80; ЯБМ, 2, 553.

■ Від *шістка* – гральна карта. ТСРОЖ, 255.

ШІСТАКА, -и, ч. і ж.; мол. Те саме, що ШІСТКА5.

ШКА́ЛИК, -а, ч.; жрм. 1. Пляшка із спиртним.– *Коли по-мирному, то в мене й шкалик десь завалявся, щось довго тебе не було* (В. Шевчук, П'ятий номер).

2. Чарка; келишок. *На столику – розкоркована плящина коньяку, шкалики і диктофон* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); <...> *накупив Грицько на гроші колгоспні півсотні тарілок, бо де п'ють, там і б'ють, та шкаликів сотню* <...> (А. Дімаров, Ціп-ціпи).

■ Від голандського *schaal* – чаша (Фасмер). Елистратов, 582.

3. мн. шка́лики; крим. Взуття. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115.

ШКАР, -а, ч. 1. крим. Кишеня брюк. БСРЖ, 692.

2. мн. шка́ри, -рів; крим., мол. Джинси, штани. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115.

3. мн. шка́ри, -рів; мол. Черевики, взуття. ПСУМС, 80; БСРЖ, 692. *Ці шкари почали терти мені ногу* (Запис 2001 р.).

ШКВА́РКА, -и, ж.; крим.; ірон. 1. Людина низького зросту. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558

2. Засуджений підліток, який морально і фізично опустився. СЖЗ, 115.

◆ **Шкварка заширена**, нарк.; ірон. Людина, виснажена наркотиками. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115.

ШКЕТ, -а, ч. крим. 1. Підліток. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558.

2. Недосвідчений злодій-одинак. СЖЗ, 115 // Молодий злодій. БСРЖ, 693; ЯБМ, 2, 558.

3. *жарт*. Людина низького зросту. *І бережись цього шкета в синьому костюмі. Не бережись – тримайся подалі* (О. Ульяненко, Рапсодія). БСРЖ, 693, СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558.

■ Від англ. *scout* – член організації скаутів. Грачев, Мокиєнко, 188. ■ Від нім арг. *Scheker* – вуличник, ідиш *segec* – хлопцевець (не єврей). Горбач 1966, 23.

ШКІ́РЛА, -и, ж.; крим. Співмешканка злодія. БСРЖ, 693; ЯБМ, 2, 558. // Коханка. СЖЗ, 115. ■ З циган. мови. БСРЖ, 693.

ШКО́ДА, -и, ж.; крим. 1. і тюр. В'язень, який краде в співкамерників. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115.

2. Дрібний хуліган; капосник. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558.

ШКО́ЛА, -и, ж.; студ. Будь-який вищий навчальний заклад. БСРЖ, 693; ПСУМС, 80.

ШКРАБ, -а, ч., мн. шкра́би, -ів, мол. Взуття. ПСУМС, 80.

ШКРЕК, -а, ч.; мол. Жаба. ПСУМС, 80.

ШКРЯ́БАТИ, -аю, -аеш, *недок.*; муз.; *жарт.-ірон.* Невміло грати на струнних інструментах. БСРЖ, 694; ПСУМС, 80.

ШКҮ́РА, -и, ж.; крим. 1. Верхній одяг. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 560.

2. *несхвальн.* Жінка ненадійна. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 560

3. Жінка легкої поведінки. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116.

4. і ч. *несхвальн.* Донощик. СЖЗ, 116.

5. муз. Пластик на барабанах, переважно поганої якості. ПСУМС, 80.

ШЛАНГ, -а, ч. 1. *крим.* Чоловічий статевий орган великого розміру. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116.

2. *крим.* Дуже п'яна людина. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116.

3. *крим.*; *зневажл.* Недоумкувата, розумово відстала людина. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 561.

4. *мол.*; *несхвальн.* Ледар, нероба. *Тарас [Шевченко] – тияк і шланг, особливо на службі* (Ю. Андрухович, *Vad company*). БСРЖ, 694; ПСУМС, 116; ЯБМ, 2, 561.

5. *мол.*; *жарт.-ірон.* Висока людина. ПСУМС, 116.

6. *мн.* шланги, -ів. Великі жіночі груди.

◆ **Прикинутися (прикидатися) шлангом**, *мол.*; *жарт.* Удати з себе наївну, невинну або слабу людину. БСРЖ, 694; ПСУМС, 116.

ШЛАНГІСТКА, -и, *жс.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Жінка з великими грудьми.

ШЛÉПЕР, -а, ч.; *мол.* Те саме, що ЛОХ. ПСУМС, 80.

■ З їдиш: *schlep* – незграбна або тупа людина.

ШЛЮЗ, *невідм.*, у знач. вигуку; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 80.

ШЛЬОМКА, -и, *жс.*; *тюр.* Миска.– *Шльомка від слова «шолом», бо вона, в натурі, схожа на каску часів Великої Вітчизняної* (А. Кудін, *Як вижити у в'язниці*). ЯБМ, 2, 561.

ШЛЬО́НДРА, -и, *жс.*; *мол.*, *жрм.*; *зневажл.* Те саме, що ШМАРА1. *Ї найостанніша шльондра мріє / Про вірну і ніжну любов <...>* (Ю. Позаяк, *Шедвери*).

ШЛЬО́ЦИК, -а, ч.; *мол.* Неслухняний хлопчик. ПСУМС, 80.

ШМАЛЬ, -і, *жс.*; *нарк.* 1. Будь-який наркотик (в основному, кустарного виробництва). *Дехто влипас в кримінал – приторговує на дискотеках екстезі, героїном та іншою «шималлю»* (ПіК, 2001, № 16). БСРЖ, 696; ПСУМС, 80; ЯБМ, 2, 563.

2. Гашиш. *Не схоже, що вона курила шмаль, але й не схоже, що вона божевільна* (А. Дністровий, *Невідомий за вікном*). БСРЖ, 696.

ШМА́РА, -и, *жс.* 1. *крим.*, *мол.*; *зневажл.* Жінка легкої поведінки; повія. *Вони виповзли звідкись із п'тьми, наче з місячного кратера <...> – двоє пацанів, пострижених під полубокс, і одна шмара з початою пляшкою в руці* (Андрухович Ю. *Центрально-східна ревізія*). БСРЖ, 696; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 563.

2. *крим.*, *мол.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 696; ПСУМС, 81; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 563.

3. *крим.* Коханка, співмешканка злодія. БСРЖ, 696; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 563.

4. *нарк.* Гашиш. БСРЖ, 696; СЖЗ, 116.

ШМА́РЛЯ, -і, *жс.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ШМУРДЯК1. ПСУМС, 81.

ШМАРОВÓЗ, -а, ч.; *крим.* Сутенер. БСРЖ, 696; СЖЗ, 116.

ШМАТÓК, -ткá, ч.; *мол.*, *жрм.* Тисяча грошових одиниць.– *Скільки? – затрясся водій.– П'ять шматків!* (В. Врублевський, *Замах на генсека*).

ШМОН, -у, ч. 1. *крим.*, *мол.* Обшук. <...> *коли зависло нове слово «рекет» замість «шмон» <...>* (О. Ульяненко, *Сталінка*); *Припніть гармидер! Будете галасувати – влаштуємо шмон з*

упередження! (Л. Федорук, Хомут); – У мене був шмон. Чуси? (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 697; ПСУМС, 81; СЖЗ, 116; ТСРОЖ, 259; ЯБМ, 2, 566.

2. *арм., мол.* Перевірка. БСРЖ, 697.

■ Від рос. діял. *шмонить* – брехати, шахраювати; підмовляти когось на крутість, махлювати. Грачев, Мокієнко, 191.

■ Від давньоєв. *Sh'tone* – вісім. За переказом на початку двадцятого століття в Одеській тюрмі о восьмій годині вечора проводили перевірку особистих речей арештованих.

ШМОНАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. *кого; крим., жрм.* Обшукувати когось, влаштовувати обшук десь. <...> *справжнім кордоном між двома світами тоді була Берлінська стіна, а смуга поблизу Перемишля, де нас шмонали прикордонники, – так собі, для ока світової громадськості* (В. Дрозд, Життя як життя); *Але перше, що я побачила на пероні метрополітену – це двох міліціантів, які «шмонали» якесь «лице підозрілої національності»* (ПіК, 2001, № 5). БСРЖ, 697.

2. *арм.* Влаштовувати якусь перевірку. БСРЖ, 697.

ШМОТКА, -и, *ж.*, частіше *мн.* шмотки, -ток; *жрм.* Одяг, носильні речі. – *Ігор Петруня. Його я знаю добре. Спеціаліст по шмотках* (Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 69; ПСУМС, 81; ТСРОЖ, 260; ЯБМ, 2, 566.

ШМУДАК, -а, *ч.*; *муз.* 1. Бубен. ПСУМС, 81.

2. Саморобний марокас. ПСУМС, 81.

ШМУРДІЛО, -а, *с.*; *мол.* Те саме, що ШМУРДЯК1. *Пубертатний період характерний тим, що, окрім розминок «шмурдилом» та шарпання за гітарні струни, присутній загострений, але ще неокреслений якимись межами сексуальний потяг* (ПіК, 2001, № 8).

ШМУРДЯК, -у, *ч. мол.* 1. *зневажл., жарт.-ірон.* Вино поганої якості. [Генерал Власов:] *Ха, / Його труїли ми неоднократно. / Та вся отрута в його організмі / Вмить перетворюється на шмурдяк молдавський* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); – *То що, бичі вдома? – Вона знехотя кивнула. <...> – Ой, як добре! Зараз шмурдяку вип'ємо...* (Л. Кононович, Я, зомбі). БСРЖ, 697; ПСУМС, 81. // Будь-який спиртний напій поганої якості. *То – вишукані дорогі напої, а то – просто, що трапиться під руку: шмурдяк, одне слово* (В. Палинський, Канцлер своєї величності); *Головне, Романа витягну із лабет зміїних: провітриться – і про шмурдяк забуде* (А. Морговський, Фіфті-фіфті); *Коньяк за кордоном – / Сциклістий шмурдяк!* (Ю. Позаяк, Шедеври); <...> *заливаюсь перваком, цей-во шмурдяк мені на заварку схожий <...>* (Є. Пашковський, Безодня).

2. *крим.* Самогон. БСРЖ, 697; СЖЗ, 116.

ШНИР, -я, *ч.*; *крим.* Днювальний у бараці. *Ця ничка не була функціональною – про неї знали в зоні всі – від «шниря» до «хазяїна»* (О. Червінський, Ничка). БСРЖ, 698; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 568

ШНОБАК, -а, *ч.*; *мол.* 1. Ніс. ПСУМС, 81
2. Людина з довгим носом.

ШНОБЕЛЬ, -бе́ля, ч. 1. *крим., мол.; жрм.; жарт.* Ніс (частіше великий). <...> а по шноблеві як? <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 698; ПСУМС, 81; СЖЗ, 116; Чабаненко 1992, 4, 242.

■ Від нім. *Schnobel* – клюв. БСРЖ, 698.
2. *мол.* Людина з великим довгим носом.

ШНО́БИК, -а, ч., *мн.* шно́бики, -ів; *крим.* Окуляри. СЖЗ, 116.

ШНУРО́К, -рка́, ч.; *мол.* 1. Батько // *мн.* шнуркі. Батьки. БСРЖ, 699; ПСУМС, 81.

◆ **Шнурки в ботинках.** Батьків немає вдома. **Шнурки в склянці.** Батьки вдома. БСРЖ, 699; ПСУМС, 81.

2. *ірон.-зневажл.* Те саме, що ШІСТКА.

◆ **Шнурки погладити,** *жрм.* Не поспішати або й не думати виконувати якусь дію. – *Чи скоро вже ти там? – аякже, зараз шнурки поглажу й бігтиму.* ФССГД, 257.

ШНЯ́ГА, -и, *жс.; крим.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 699; СЖЗ, 116.

ШО́БЛА, -и, *жс;* **ШО́БЛО**, -а, с. 1. *крим.* Зборище злодіїв, повій.

2. *мол.;* *жарт.* Компанія. – *Ти чогось усе-таки не збагнув. Ми на тебе полювали, чи ти шобло привів? Тепер хвостом крутиш?* (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 699; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

ШОБЛЯ́К, -а́, ч.; *жрм.* Те саме, що ШОБЛА2. <...> шобляки професійних авантюристів, нездар, невдах <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ШО́ПА, -и, *жс.; крим.* 1. Задня кишеня штанів. БСРЖ, 700; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

2. Сарай. БСРЖ, 700; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

3. Склад. БСРЖ, 700; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

ШО́СТИЙ, -а, -е. ◆ **Твій номер шостий,** *жрм.* Не втручайся у справи інших. ФССГД, 171.

ШО́ХА, -и, *жс.; жрм.* Те саме, що ШІСТКА2. Чабаненко, 4, 244.

■ Від діял. *шо́ха* – шістка (гральна карта).

ШПАКІВНЯ, -і, *жс.; муз.* 1. Колонка музичної апаратури. ПСУМС, 81.

2. Домра; балалайка. ПСУМС, 81.

ШПАНА́, -йі, *збірн.;* *крим.* 1. Члени тюремної спільноти. БСРЖ, 701; ЯБМ, 2, 569.

2. і *жрм.* Хулігани; неавторитетні злочинці. БСРЖ, 701.

ШПА́РИТИ, -рю, -риш, *недок., кого; крим.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 701; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 572.

ШПІ́ЛИТИ, -лю, -лиш, *недок.* 1. *крим., карт.* Грати (в карти, в рулетку). БСРЖ, 701; СЖЗ, 117.

2. *нарк.* Нюхати кокаїн. БСРЖ, 701; СЖЗ, 117.

3. *кого; крим., мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 701; СЖЗ, 117; ПСУМС, 81.

ШПІ́ЛЬКА, -и, *жс.; мол.; жарт.* Чоловічий статевий орган. ◆ **Рибку з'їсти й на шпильку сісти,** *мол.* Бажати, щоб одночасно відбулись дві (або більше) взаємовиключні події; бажати неможливого. <...> *чого питається, заміж вискакувала, кортіло рибку з'їсти й на шпильку сісти <...>* (Є. Пашковський, Безодня).

ШПІ́НДИК, -а, ч. *мол.* Людина малого зросту.

ШПІ́ЧКА, -и, *жс.; мол.; жарт.* Чоловічий статевий орган. *Отож, тільки*

трапився більш-менш годящий куцик, метнув спішно у траву піджачка, завалив Милоську, як колій свинку, – і «ввійшла у її тіло шпичка» (В. Врублевський, Тріщини).

ШПЛІНДРІКАТИСЯ, -аюся, -аешся, *недок.*, *мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь.

ШПЛІНДРІКНУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*, *мол.* Здійснити статевий акт з кимсь. – *Чувак, а ти шпліндрікнутись хочеш?* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

ШПЛЯТИ, -яю, -яєш, *недок.*; *мол.*, *муз.* Грати. ПСУМС, 81.

■ Від нім. *spielen* – грати.

ШПОК, -у, ч.; *жрм.* Суміш пива з горілкою, спінена ударом в закритому посуді. <...> *хлопець Геня тіпнувся, неначе пиво з горілкою, як коли їх, змішавши в скляниці й затуливши долонею, рвучко вдарити об коліно – в народі таку вибухову суміш називають «шпоком»* <...> (Б. Жолдак, Антиклімакс).

ШПО́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*, *кого*. 1. *крим.* Згвалтувати. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

2. *крим.*, *мол.* Здійснити статевий акт. *Коли хлопець хоче дівку молоду шпокнути, він їй чого тільки не наобіцяє, а потім зробить своє опівночі під кущем і бувай здорова, чорноброва!* (Ю. Андрухович, Московіада). БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

ШПО́РА, -и, *ж.* 1. *крим.* Голка для нанесення татуювання. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

2. шпори, шпор; *крим.* Капронові або гумові кільця, що надягаються на стате-

вий орган під час статевих зносин. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573

3. *студ.* Шпаргалка. <...> *її сірі очі взагалі ніколи не зосереджувалися на близьких предметах, це він точно підмітив. Коли тягнув «шпору»* (Б. Жолдак, Спокуси); *Посібник ледачого студента або «шпора» була, є і буде* (ПіК, 2001, № 17). БСРЖ, 702; ПСУМС, 81

ШТА́ТНИК, -а, ч.; *крим.*, *мол.* Громадянин США. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

ШТЕМП, -а, ч. 1. *мол.* Хлопець молодий чоловік. ПСУМС, 81. // Хлопець невисокого зросту.

2. *крим.*; *зневажл.* Працівник карного розшуку. СЖЗ, 117.

ШТІ́ГЕЛЬ, -ля, ч.; *мол.* Цигарка. ПСУМС, 81.

ШТИМП, -а́, ч.; *мол.* 1. Тупий чоловік, з яким важко спілкуватися. ПСУМС, 81.

2. Те саме, що ШТЕМП1. *Торгаші хочуть якусь срань під Шафутінського, а багаті штимпи з командою проститутток замовляють «Дим над водою»* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).

■ Від нім. *Stümper* – партач. Горбач О. Арго український..., 24.

ШТИН, -у, ч.; *мол.* Сморід. *Це інше небо музики, де під завивання джазу клубочить синій дим, де стоїть штин від випитого, де гримлять незрозумілі нікому суперечки, де світ водночас по-жорстокому реальний, але романтичний* (Книжник, 2001, № 12). ПСУМС, 81

■ Від нім. *stinken* – смердіти.

ШТИНЯТИ, -яю, -яєш, *недок.*; *мол.* Смердіти. ПСУМС, 81.

ШТОРИ, штор; *мол.* Окуляри. *ШТО-РИ* – окуляри (Синопис станіславський необов'язковий) // Сонцезахисні окуляри. ПСУМС, 81.

ШТОРМІТИ, *безос., кого; мол.* Викликає неприємні емоції. *Юрія Хусточку штурмить* (Заголовок замітки, в якій надрукована розповідь учасника групи «Океан Ельзи» про те, що у нього «такий період у житті, коли не може говорити про особисте»; ВЗ, 15.06.2001).

ШТОС, -у, ч.; *мол.* Те саме, що ПРИКОЛІ. ПСУМС, 81.

ШТРИХ, -а́, ч. 1. *крим.* Літня людина. БСРЖ, 703; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 574.

2. *мол.* Людина, суть якої незрозуміла. ПСУМС, 81. // Хлопець. *Нічогенький штрих!* (Запис 2001 р.).

ШТРІМФЛІ, -ів, *мн.*; *мол.* Те саме, що СИРНИКИ. ПСУМС, 82.

ШТРУ́КСИ, -ів, *мн.*; *мол.* Вельветові штани. ПСУМС, 82.

ШТУ́КА, -и, *жс.*; *крим., мол.* Тисяча грошових одиниць. *Як обіцяв – дві штуки буде* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Скільки «штук баксів» вивіз з України черговий московський «зайка»?* (ПіК, 1999, № 35). БСРЖ, 703; ПСУМС, 82; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 574.

■ Один ув'язнений програв іншому у карти цигарки. Дві штуки, як було домовлено. Переможець зажадав дві тисячі цигарок. Смирнов, 268.

ШТУКАТУ́РКА, -и, *жс.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* 1. Косметика. [Його очі] <...> помічають не менш привабливу щілину між ногами в шатенки, яка, витягши із сумочки каталог всілякої штукатурки, старанно його переглядає (Синоп-

сис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 703; ПСУМС, 82.

2. *мол.* Дівчина з пофарбованим волоссям. *Штукатурка – «перефарбована» дівчина* (Сленг-лікбез 5).

ШТУРПА́К, -а́, ч.; *жрм.*; *зневажл.* Хлопець, чоловік. *Чіпа побіг пити на халяву «Агдам» з якимись штурпаками на вулиці і пропав* (М. Мишкало, Майже європейець).

■ Від з укр. діял. *штурпак* – дурень, бовдур.

ШТУ́ЦЕР, -а, ч. 1. *мол.* Те саме, що ШТУКА.– *А ви чули, що два дні тому брати Яйця програли итуцер зелених!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 82.

2. *крим.*; *жарт.* Ніс. БСРЖ, 704; СЖЗ 117; ЯБМ, 2, 575.

3. *крим.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 704; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 575.

ШУ́БА, -и, *жс.*; у знач. вигуку; *мол.* Сигнал небезпеки. БСРЖ, 704; ПСУМС, 82.

ШУГА́ТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок., чо-го*; *мол.* Боятися, лякатися чогось. *Шугатись – безпідставно чогось боятись* (Сленг-лікбез 2). БСРЖ, 705.

ШУ́З, -а́, ч., *частіше мн.* шу́зі, -ів, -ів; *крим., мол.* Взуття, черевики. *Гурвінок підбира з полу красивий, важкий шуз Незнайки і пиздить ним у телевізор* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); *Ти знову купиш стройові німецькі шузи* (з пісні гурту «Скрябін»). БСРЖ, 705; ПСУМС, 82; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 576.

■ Від англ. *shoes*.

ШУ́ЛЯ, -і, *жс.*; *мол.* Те саме, що ШТОС. ПСУМС, 82.

ШУ́РИ-МУ́РИ, *мн.*; *жрм.* Флірт; любовні пригоди. *Хабарництво, пиятики з будь-якого приводу і «просто так», розпуста – «шури-мури старих пердунів, гвалтування бутончиків-першокурсниць на заліках чи екзаменах, безкінечний оральний секс» <...> – ніщо не залишалось поза увагою правдолюбця* (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

■ Від франц. *cher* і *amour* – дороге кохання або від турецького *surtur* – сум'яття. Фасмер, 4, 490 ■ Від давнього нім. арг. *Schory Mory* – статевий акт. Горбач 1966, 28.

ШУ́РХІТ, *-хоту, ч.*; *мол.* Бурхливі події, сенсації. *Мафія наших глухонімих народила шурхоту в Парижі* (УМ, 13.02.2001).

ШУ́ХЕР, *-у, ч.*; *крим.* 1. Сигнал про небезпеку. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 578.

2. Конфлікт, сварка. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 578.

3. Обшук. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118.

4. Метушня, шум. – *Знаси, одягай її труси, щоб без шухеру, щоб нам не нависли того, чого не було* (М. Омельченко, Свято біди); *Адже хлопцi її розповіли, що крадіжку викрито та який з*

того вийшов «шухер» (СМ, 20.04.2001). БСРЖ, 707; ЯБМ, 2, 578.

◆ **Стояти на шухері**, *крим., мол.* Стояти на сторожі, попереджаючи співучасників про небезпеку. – *Але ми тут, поряд, на шухері, так що можеш спокійно* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Один з них відчиняв цвяховиривачем металеві віконниці, інший присвічував йому ліхтарем, а третій стояв на шухері* (СМ, 9.04.1999). * *Образно. Тільки явір стоїть на шухері / Літ, напевне, зо сім підряд / І тому він такий зашуганий <...>* (С. Пантюк: Іменник). БСРЖ, 707; ЯБМ, 388.

■ Від нім. *Sucher* – нишпорка, шукач. Грачев, Мокиєнко, 193.

ШУХЛЯ́ДА, *-и, ж.*; *мол.* Щелепа. ПСУМС, 82.

ШУ́ЦМАН, *-а, ч.*; *крим., тюр.* Засуджений, який займається громадською роботою. *Хай мусорня попробує тепер з блатняками. За нами, може, не будуть жаліть, а шуцманів, то не раз згадають* (А. Шевченко, Болюче відчуття полону). ЯБМ, 2, 578.

ШУ́ШАРА, *-и, ж.*; *крим., тюр.* В'язень, який краде у співкамерників. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 578.

Щ

ЩА́СТЯ, *-я, с.*; *мол.*; *ірон.* Венерична хвороба. ПСУМС, 82.

ЩИПА́ТИ, *-аю, -аєш, недок.*; *крим.* Вчиняти кишенні крадіжки. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

ЩИПА́Ч, -а, ч.; *крим., мол.* Кишеньковий злодій. БСРЖ, 709; ПСУМС, 82; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

ЩІЛІНА, -и, ч.; *мол.; вульг.* Жіночі геніталії. *Взявши стаканчик соку, вона присіла за третім столиком в першому ряду. Заклала ногу за ногу. Щілина між її ногами виходить просто по периметру перед Сергієвими очима (Синопис станіславський необов'язковий). ♦ **Едемна щілина, інтел.** Те саме. *Вона не пручалась, як не пручалась і його рукам, що побігли прожогом по її тілу, як не пручалась і рукам Славка, що роздягали її знизу, водночас масую-**

чи пальцями її між ногами, торкаючись едемної щілини. (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ЩУ́КА, -и, ж.; *крим.* Засуджений на тривалий строк з конфіскацією майна. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118.

ЩУ́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок., кого, що; крим.* Перевіряти когось, щось. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118. ♦ **Щупати ноги.** Готуватися до втечі. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581. **Щупати плечі.** Готуватися до пограбування. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

ЩУ́ЧКА, -и, ж.; *крим.* Плоскогубці. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

Ю

ЮВЕЛІ́Р, -а, ч.; *крим.* Злодій, що краде лише золото і вироби з нього. БСРЖ, 712; СЖЗ, 118.

ЮВІЛЯ́Р, -а, ч. 1. *крим., нарк.* Людина, яка вперше спробувала наркотик. БСРЖ, 712; СЖЗ, 118.

2. *крим.* Підліток, який уперше здійснив статевий акт. СЖЗ, 118.

Ю́ЗАТИ, ю́заю, ю́заєш, *недок., що; комп.* Використовувати, застосовувати. *Юзати – користуватися чимсь* (КСМС). БСРЖ, 713.

■ Від англ. *to use*

Ю́ЗЕР, -а, ч.; *комп.* Користувач комп'ютера. *Юзер – користувач комп'ютера* (КСМС). БСРЖ, 713.

ЮЗЕ́ЦЬ, у *знач. вигуку, безос.-пред., кому, мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 82.

Ю́РТА, -и, ж. ♦ **Хитати юрту, мол.** Здійснювати статевий акт з кимсь. *Приходжу красіво, а в моїй хілядці якийсь гнійний хаун шатає юрту* (О. Яровий, Квартали ностальгій). ПСУМС, 82.

Я

ЯБЛУЧНИК, -а, ч.; *пол.* Член партії «Яблуко». Бродський сказав, що партія і фракція «Яблуко» намагатимуться створити в суспільстві і парламенті, на противагу комуністам і націоналістам, «третьою політичну силу» – «яблучників», «чесних людей», які виступатимуть за «право кожного громадянина стати багатим» (ПіК, 1999, № 33); У дебатах будуть брати участь лідер прогресивних соціалістів Наталя Вітренко та «яблучник» Михайло Бродський (Вікна СТБ, 15.06.2001).

ЯГÁ, -и, ж.; *мол.* Мати.

ЯЙЦЕГОЛОВИЙ, -ого; *мол.* Те саме, що БРИТОГОЛОВИЙ. <...> був поміж ними один посивілий крем'язень, який явно не тягнув на «яйцеголового» (А. Гарасим, Одні).

ЯЙЦЕТРЯСКА, -и, ж.; *мол.*; *вульг.* Дискотека. ЯЙЦЕТРЯСКА – дискотека, бичка (Синопис станіславський необов'язковий).

ЯЛОВО, у знач. вигуку, *безос.-пред.*; *мол.*; *схвальн.* Добре, чудово. Ялово – дуже круто, чудово. (КСМС).

ЯНТА́Р, -ю́, ч.; *крим.* Вино. БСРЖ, 716; СЖЗ, 119; ЯБМ, 2, 593.

ЯПÓНЕЦЬ, -нця, ч.; *жрм.* Товар японського виробництва. Велика спокуса виграти за гривню справжній «японець» чи праску (Запис 1999 р.).

ЯРМО́, -а́, с.; *мол.*; *ірон.-зневажл.* Арка-райдуга, яка з'єднує скульптурні групи робітників – росіянина й українця – у монументі Возз'єднання України з Росією у м. Києві. ПСУМС, 82.

ЯЩИК, -а, ч.; *жрм.* 1. Телевізор. – Тобі сподобалося? Ящик дивився? (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); «Ящик» (телевізор, себто) для багатьох ніби домашня тваринка. Завжди дома є хтось живий (ПіК, 2001, № 21). ПСУМС, 82; ТСРЯ, 696.

◆ **Бздливий ящик**, *мол.* Брехлива особа. ПСУМС, 7. **Чорний ящик**, *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сп'яніння, при якому людина здатна назвати тільки координати, за якими її можна допровадити до певного місця. А найголовніше – не доходить до станів, що характеризуються двома авіаційними термінами: «автопілот» і «чорний ящик». В останньому випадку людина здатна тільки назвати свою адресу, за якою її потрібно доставити, чи свій (чи не свій) номер телефону (ПіК, 2002, № 38).

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Голова. БСРЖ, 716; ПСУМС, 82.

3. *комп.* Комп'ютер.

4. *муз.* Чохол для гітари. ПСУМС, 82.

ЯЩІРКА, -и, ж.; *крим.* 1. Негарна жінка. СЖЗ, 120.

2. Повія, яка опустилася. СЖЗ, 120.

Показчик синонімів

АВДІОПЛЕЄР: валькман, дебільник.

АВТОБУС: бас, бус, скотобус.

АВТОМАШИНА (легкова): апарат, віз, возик, колеса, тачила, тачка, фара, фура;

«**Мерседес**»: мерс, слон;

«**BMW**» – беємвешка, беємвуха, беємка, бемло, беха, бочка, бімер;

«**Jeep**» – коробка, могила.

АЗЕРБАЙДЖАНЕЦЬ: азер (айзер), азе-рбон.

АЗІЯТ: чурка, урюк.

АЛКОГОЛІК, П'ЯНИЦЯ: алік, алкалоїд, алкан, алканавт (алконавт), алкаш, алкашист, баклажан, бормотолог, бухар, бухарик, бухля, зюзік, зюзьмак, пиворак, синій, синько, синюх, синяк, сливняк, спиртومتر, фантомас, ханига, ханурик, ханчик, хрон, чепушило, чмир, чмошник.

АЛКОГОЛІЧКА: алкашниця, синюшниця, синюха, синячка.

АЛКОГОЛЬНЕ СП'ЯНІННЯ (стан): армагеддон, вафлі, в пополам, готовальня, дупель, кайф, на баньці, на кочерзі, пиломатеріяли, повний повалій, прихід, п'яний в драбадан / в дупу / в дупель / в сосиску / у сраку / у хлам, реанімація,

російська нерухомість, чад, чорний ящик.

АЛКОГОЛЬНИЙ НАПІЙ: бух, бухало, бухло, випивон, дрінк, кайф, кера, кір, пальне, пійло, хімія;

коньяк: конина, коняка;

низької якості: бормотуха, паливо, шмурдяк;

сто грам: соцький, стограм.

БАЙДУЖЕ, все одно: до лампочки, до фені, колениарно, паралельно, по барабану, попейболу, пополам, пофіг, рожево-малиново, по цимбалах, по шарабану, фіолетово.

БАТЬКИ: паренти, пахани, родаки, старі, шнурки;

батьки вдома: батареї гарячі, шнурки в склянці.

БАТЬКО: бос, файзер, фатер, череп.

БЕЗДОМНИЙ: бич, бичкомер, бомж, чорт вокзальний.

БЕЗКОШТОВНИЙ: на халяву, на шару, халавний.

БИТИ: валити в клуню, виписувати качелі, гасити, копати, пиздити, пиздячити, товарити;

бути побитим: блювати позаторішньою паскою, отимати звізди.

БІЗНЕСМЕН: бізнесовець, бізнесюк, бізнюк, спекуль.

БІЙКА: коцалка, махач, мочилово.

БІЛА ГАРЯЧКА: білка, білочка, білуга, білянка.

БІЛОРУС: бульбаш, зюзюк, сябр, сябрушка.

БІЛОРУСКА: бульбашка, зюзючка, сябрушка.

БЛЮВАННЯ: блювейф, блювогер, буратіно, піца, птеродактиль, реверс, рига, ригалетто, фрідріхштрассе.

БЛЮВАТИ: викликати джина, Іхтіандра (викликати, годувати, лякати), кинути шабельку, лякати унітаз (давати клятву унітазу), пускати павліна, смичкувати, стругати, травити, читати братів Стругацьких;

вблювати: поїхати в Ригу [через Горлівку], ригалетто поїхав у Ригу, стругнути.

БОЄЦЬ ЗАГОНУ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: берко, санітар.

БРЕХАТИ: баки забивати, баланду запустати (ганяти), гнати (арапа, бодягу, платівку, фуфлю), біса гнати, бузити, вісьмерити, грузити, заливати, крутити динамо, лапшати, ліпити горбатого, розводити, травити.

БРЕХНЯ: балда, буза, лажа, лапша.

ВАТАЖОК ЗЛОЧИННОЇ ГРУПИ: пахан, тато, фатер.

ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ ЧОГОСЬ: вагон, грядка.

ВЕЛИКИЙ, ДУЖИЙ: амбал, бик (бичара), бурмило, вузький лоб, широкі плечі, гевал (гевало), громила, драб, качок, качило, плуг, сила, товстолобик, чеба, чебуратор, шайба, яйцеголовий.

ВЕНА: канат, дорога, трос, труба.

ВЕНЕРИЧНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ: щастя;

сифіліс: венера, люїс, сифак, сифон;

трипер: трипак, три пера.

ВЕРТОЛІТ: бетономішалка, борт, вертушка, джміль, млин.

ВЕЧІРКА з великою кількістю людей, яка може тривати невизначений час: зависалово.

зі спиртним і / чи наркотиками: бордельєро фестиваль, сейшн, сейшак.

ВЗУТТЯ: гади, гівнодави, педалі, шкалики, шкари, шкраби, шузи.

ВИНО: вайн, винчик, винище, дурман, янтар;

дешеве: гектопаскаль;

дешеве, поганої якості: бормота, бормотуха, жужка, марганцівка, пійло, чорнило, шмарля, шмурдяк;

натуральне: натуралка;

кріплене: кріпиш, кріпляк;

плодоягідне: антрамент, подлоягідне;

портвейн: вогнегасник, Петро Петрович, портосик, портюша, чорнило;

саморобне вино: баян саморобний;

сухе: сухар, суховій, сушняк;

червоне: красняк, фермент.

ВИПИТИ (алкогольний напій): бухнути, вдарити по соцькому, влунити, вмазати, дринькнути, забанячити, закалдирити, засадити, лигнути, мекнути, накотити, осідлати, прийняти на груди, роздавити (пузир, сливу), ужалитися, урізати, чикардикнути;

випити, відзначивши якусь подію:

банку роздавати, замогоричити, запервачити, скрапнути.

ВІДЕОМАГНІТОФОН: бачик, відак (відек, відик).

ВІДПОЧИВАТИ: відриватися, відтягуватися, розслаблятися.

ВІНЧЕСТЕР, жорсткий диск комп'ютера: віник, вінт, вінч.

ВІОЛОНЧЕЛЬ: віолчлен, челя.

ВІРУС комп'ютерний: бацила, вір.

ВОЗИК РУЧНИЙ: колимага, кравчучка, кучмовоз.

ВОЛОССЯ: стріха, хайр.

ВОША: квартирант, мустанг.

ГАЛЮЦИНАЦІЯ: галюн, галюник, галя, глюк.

ГАРНИЙ:

чудовий: класний, кльовий, офігенний, охрїнезний;

якісний: каталожний, солідний, центровий.

ГАШИШ: анаша, галька, гаш, грамофон, гандж (ганджа), ганджибас (ганджюбас), гранж, джа, дим, директор, драп, палюшка, план, смішний тютюн, травичка, шала, шан, шмара;

із середньої Азії: центровий.

ГОВОРИТИ: базарити, базлати, бакланити, ботати, бухтїти, каркати, квакати; **говорити дурниці:** друшляки пускати.

ГОДИННИК: клок, котли.

ГОЛКА шприца для уведення наркотику: спица, стрїла, струна; **тоненька:** інсулінка, капїлярка.

ГОЛОВА: байда, балабас, балда, гарбуз, дах, диня, кавун, казан, кабіна, кастру-

ля, качан, клуня, криша, купол, маклабан, чайник, шарабан, ящик.

ГОМОСЕСУАЛІСТ: гей, голубець, голубий, гом, гомик, гомосек, педик, педрило, підар, підарасник, підармон, підер, підерал;

активний: дятел, півень (півник);

пасивний: батон, гребїнь.

ГОРІЛКА: бичий кайф, біла, біленька, бімбер, бодяга, вакса, вода (вогняна, мертва, свиняча), водичка, де не плаває рибка, водичка (поросяча, пташина), водяра, водясик, газ, казенка, медицина, ряжанка, сльози радості, хамло, ханка;

літр горїлки: га, трїйник;

0,25 л – цуцик, чекушка, чекуха;

півлітра: палїтра, рїдкий долар;

сумїш горїлки з пивом: йорж, шпок.

ГРИВНЯ: гребїнь, гривашка, гривнюк, гривняк, гриня, гришик, гришка.

ГРОШІ: акча, аржан, бабки (бабло), башлі, голуби, дріжджі, дукати, гульдени, драхми, зуза, капуста, крейцери, лаве (лавуха), леве, манка, папір (папірчики), пеньонзи, повітря, прайс, рижики, сармак (сармачило), тугрики, фанера, фарш, фішки, форинти, форси, хрусти, чабар, шайбали, шайби;

тисяча грошових одиниць: кілограм, косар, косенька, кусок, тонна, шматок, штука.

ГРУДИ жіночі: балкон, відра, вуха (спанїеля), балони, цебра, цїцерони, шланги.

ГРУПОВИЙ СЕКС: групен-секс, груповичок, груповуха, груповушка, Катру-

син кінозал, колгосп, процес, свінг, хор, цирк.

ГУРТОЖИТОК: гурт, гуртак, гуртня, гуртяга.

ГІТАРА: балалайка, бандура, весло;
погана: дерево, дошка.

ДВІРНИК: антон, гарбіджмен.

ДЕПРЕСІЯ: даун, депресняк, депресуха, кум мучить, смур, смурняк.

ДИВНА ПОВЕДІНКА: клініка, креза, шиза.

ДИВНО СЕБЕ ПОВОДИТИ: виконувати клініку, крезячитися.

ДИРЕКТОР ШКОЛИ: диря, ботинок.

ДИСКОТЕКА: бичарня, бичка, бункер, дискара, дискогопанці, скачки, яйцетряска.

ДИТИНА: кіндер, пацик.

ДЖИНСИ: джини, джойси, джопси, лівайси, чухаси.

ДІВЧИНА, ЖІНКА: баба, вівця, вовчиця, гьорлиця, гьорлфрендка, дірка, жаба, зозуля, клюшка, кадра, клави, кобила, кобилка, кобіта, коза, криса, мавпа, мандмуазель, мантелєпа, метелик, м'ясо, подруґа, риба, телятина, телиця, теличка, тітка, факуша, френда, халява, чаканка, чува, чувиха, шикса;

гарна, приваблива дівчина: мальвіна, чувиха шедеврально;

для задоволення сексуальних потреб: двір, дворина, дунька, клави, ксюша, харіус;

доступна для статевих зносин: баруха, слаба на передок, фачка;

з пофарбованим волоссям: короста, штукатурка;

з села: маланка, бичка;

коханка: кадра, курва, маруха, мочалка, харка, шкирла;

легкої поведінки: амазонка, бікса, жаба, камбала, кішка, клізма, курва, лахудра, лярва, мітла, мочалка, профура, прошмандовка, скотина (скотинка), сонце, хуна, шаболда, шалава, шука, шльондра, шмара;

мала за віком (дівчина): бецалка, герла, соска, чубчик, шельма;

негарна: коробка, крокодил, протиґаз, термоядерна війна, чувирла, чума, ящірка;

неохайна: лушпайка, мочалка;

середнього віку жінка: лошиця, матрона;

тілиста, повна: кабуца, кобила, мама, м'ясо, ракушка, цирла, цитадель розміром XXL;

тілиста, із слабкими розумовими здібностями дівчина: ракушка, телятина;

фригідна: дошка, колода.

ДІД, чоловік похилого віку: ветеран, старпер.

ДІМ: хаза, хавіра, хата, харіус, хатинка, хілядка.

ДОБРЕ, ЧУДОВО: алмазно, відпад, все вище даху, кайф, клас, колійова справа, космо, круто, нехило, окейно, океєчки, пафосно, повний чад, солідол, стецово, ялово.

ДОКУМЕНТ: аусвайс, ксива.

ДОЛАР (И) США: бак, бакс, баксюк, грін, зелений, зеленка, зелень, капуста, папери.

ДОНОЩИК, ІНФОРМАТОР: дятел, качка, сексот, стукач.

ДОСАДА, РОЗЧАРУВАННЯ (вираження почуття): йокелемене, йопересете, йосип кобзон, йосипів дід, пересете.

ДРУГ, ТОВАРИШ: аміго, дружбан, друган, кадр, керя, корефан, кореш, кумпель.

ДУБИНКА міліцейська гумова: гуманізатор, демократизатор, мусорфалос.

ДУМАТИ, метикувати: калампощати, кілешувати.

ДУРЕНЬ: альоша, баняк, ванька, гриць, демон, дупель, дятел, толя, тундра, чепушило;

дурний, агресивний, примітивний: лось;

дурний, упертий: йо, муфлон;

дурний, з претензією на високий соціальний статус: стопир;

дурний, наївний: горніст;

дурний, некмітливий (тупий): бивень, броньовик, валянок, гальмо, гумовець, даун, дев'ятиміліметровий ствол, довбак, довбень, довбло, дода, кірзак, мудило, неодупа, пробій, п'ятнадцять пачок маргарину, тормоз (на ручняку), штимп;

дурний, розумово обмежений: ваяя приморожений (сватівський), валет, дупель, імбецил, король чотирьох вальтів;

дурний, шкідливий: депад, дурбецил, кінь (цап) педальний, мудак, мудило, педрило.

ДУРНИЙ (прикметник): галіміий, цофнутий.

ЕЛЕКТРИЧКА: собака, тяга.

ЄВРЕЙ: абраша, аїд, маланець, щирий українець.

ЖАДІБНИЙ, СКУПИЙ: асмодей, жлоб, жмот (жмут), кугут, скес.

ЖАРТУВАТИ: замолоджувати, приколюватися.

ЖЕРТВА ЗЛОЧИНУ: вівця, дятел, лох, пасажир, фраєр.

ЖИВІТ: авторитет, барило, бжух, бункер, кендюх, курдюк, мамон, матрац.

ЗАВАДИТИ просуванню якоїсь справи: компот запохабити, пересрати малину.

ЗАД, сідниці: балкон, бандура, булки, гудок, дупа, попенганен, тухес.

ЗАКУСИТИ: загризти, занюхати.

ЗАКУСКА: загризон, закусон, закусь.

ЗАХОВАТИ щось у потаємне місце: заникати, затихарити.

ЗАЦИКЛЕНИЙ НА НАВЧАННІ: заточка, заучка.

ЗЛОДІЙ

досвідчений: авторитет, академік, вуркаган (уркаган), жиган, пахан, фраєр захарчований;

недосвідчений: баклан, рогатий, фазан, фраєр, фрей, шкет;

рецидивіст: аристократ, ветеран.

ЗЛОЧИННЕ УГРУПОВАННЯ: братва, бригада.

ЗНАЙОМИТИСЯ / ПОЗНАЙОМИТИСЯ

з дівчиною: зачепити халяву;

з метою здійснення статевого акту: знімати / зняти (вола, телицю), зірвати, кадритися, підірвати, пікапити.

ЗНАЧОК (символ) @: блямба, бобик, вухо, жабка, песик, собака, собачка.

ІТИ: валити, гребти, канати, костилати, пензлювати, хиляти, чухати, шевелити поршнями (матнею).

ІЖА: берло, хавайка, хаванина, хавка, хавчик, хрямотина, хряцалка, шамотина;

несмачна: баланда, бевка.

ІСТИ: берляти, точити, хавати, хряцати, шавати.

КАВКАЗЕЦЬ: азер (айзер), блек, носоріг, хачик;

який торгує на базарі фруктами і квітами: банабак, гірський козел.

КАФЕ (невелике): генделик (ганделик), кнайпа;

невисокого рівня, де продають спиртне і закуски: гадючник, забігайлівка, конюшня, свинюшник, синька;

де відпускають спиртне на розлив: наливайка, розливайка, стаканерія.

КВАРТИРА: вписка, флет, хавіра, хаза, хата, хілядка.

КЕПКА широка, пласка: аеродром, кришка унітазу.

КІНЕЦЬ, КРАХ: абзац, амба, амбець, аут, вахмурки, вила, гайка (гайки), гаплик, глеваха, глина, голий вася, гамба, дрова, кабздець, капець, клямка, кода, коньки, кранти, ласти, (мертві) бджоли, паніка, пасют, пізно срати, пілікало, піноккіо, пінцет, пуцькаклямка, рушта, сливи, сракадошка, тапочки, торба, труба, хана, чіполіно, чпок, шлюз, юзець.

КОМПАНІЯ: контора, тусівка, тусня, шарага;

весела: гоп-компанія;

неприємна: гадючник;

нецікава: колгосп.

КОМП'ЮТЕР: комп, комплюхтер, компутер, персик, пісюк, тачка, ящик;

модифікаціях «Пентіум»: пентюх.

КОНСЕРВАТОРІЯ: конса, консерва.

КОНОПЛІ:

афганські: афганка;

індійські: індюха.

КРОСІВКИ: адіки, кроси, ребеки, тапки.

КУРИТИ: фігарити;

цигарки з наркотичною речовиною: шабити;

затягтися цигаркою з марихуаною: хапнути.

КУРТКА шкіряна: кажан, кожан, кожак;

з емблемою якого-небудь спортивного клубу: клубняк;

з косим коміром: косуха.

ЛЕДАЧИЙ: філон, шланг.

ЛЕСБІЯНКА: лесбі, лесбійка, лесбо, лесбос, лесбуха, лизьбіяна.

ЛИСИЙ: кіндер-сюрприз, плейшнер.

ЛІЖКО: бамбетель, чебак;

велике: сексодром, траходром.

ЛІКАР: айболит, ліпило.

ЛОЖКА: весло, гриб.

МАГНІТОФОН: гамнітохфон, маг, магік, магнік, мафон.

МАКІВКИ: мачиння;

перемелені на м'ясорубці: солома, соломка, тирса.

МАТЕРИНСЬКА ПЛАТА (комп'ютера): борда, мама, мамця, материнка.

МЕДВИТВЕРЕЗНИК: зеленка, тверезяк, хмельник.

МЕНСТРУАЦІЯ: гості, менстра, місячка, червона армія, червона гвоздика.

МІЛІЦІОНЕР: афен, балон, гад, гапон, мент, мільтон, мінтон, мусор, півень, синій, фараон, фіга, чорт;

дільничий: батюшка.

МІСЦЕ, де продають старі речі, товари: ведеенха, плюшкінський базар.

МОНУМЕНТ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ у м. Києві: дрючба народів, навіки раком, ярмо.

МУЗИКА: лаба, лабанджос, музон.

МУЗИЧНЕ УЧИЛИЩЕ: музбурса, музилице, музло.

НАБРИДАТИ: діставати, висіти на вухах, кумарити;

повідомляючи велику кількість інформації: грузити, закумарювати; людина, яка набридає іншим: до-вбанат, достоевський.

НАБРИДНУТИ: дістати, дотиркати, забембати, задовбати, задрати, заканати, заколупати, закумарити, заманати, замахати, замуляти, запецкати.

НАЇВНИЙ: мудак, наївняк, олень, пальцем роблений, фраєр.

НАКОПИЧУВАЧ НА ЛАЗЕРНИХ ДИСКАХ (CD-ROM): седе, сідюк, цідюк.

НАПИТИСЯ (спиртних напоїв): вга-ситися, набухатися, надратися, надринкати, нажертися, нажлуктитися, на-кваситися, нажльоктатися, на-квасити-ся, накиряться, налятися бухлом, на-синячитися, нахлятися, синьки накида-тися, сліпи (хавло) залити.

НАРКОМАН: ботанік, макодзьоб, нарка-лига, наркаш, нарком, наркоша;

людина, що курить анашу, гашиш: планер, плановик;

люди, які вживають «білі» наркоти-ки: біла гвардія, біле братство, білі справи.

НАРКОТИК, НАРКОТИКИ: антрацит, балда, кайф, марафет, хандра, хімія;

будь-яка наркотична речовина для куріння: трава, шмаль;

героїн: біле сонце пустелі, гера; для внутрішнього введення: шире-во, ширка;

ефедрин: джеф, соплевич;

кокаїн: коко, кокс, чума;

марихуана: мар'я іванівна;

сірникова коробка марихуани: ва-гон, корабель;

уводити / увести наркотик: маза-ти / вмазати, втиратися / втертися, колотися / уколотися, ужалитися, ширяться / ширнутися;

який виготовляється з хімічних ре-човин: хімія.

НАСОЛОДЖУВАТИСЯ: балдіти, відтя-гуватися, кайфувати, качумати, кума-ритися.

НАХАБНИЙ: арап, шакал.

НЕДОПАЛОК: бекас, беник, бичок, пе-гасик, хабарик, чинар, хапчик.

НЕЗАДОВІЛЬНА ОЦІНКА, двійка: ко-ник, твікс, цвайка.

НИЗЬКИЙ: баскетболіст, бждонц, блоха в скафандрі, курдупель, шибзик, шквар-ка, штемп.

НІКЧЕМНИЙ: гондон (гандон), кондом, лох.

НІС: бушприт, дюндель, нюхало, нюха-льник, рубильник, сопатка, шнобак, шнобель, флюгер, хобот, хрюндель, штуцер;

алкоголіка: слива.

НОГА, НОГИ: кеглі, кнюшка, колеса, копита, лижа, стропила, ходулі.

ОБДУРИТИ: взути, відпердолити, від-шампурити, влупити (на вірочку), ки-нути, наколотити, намахати, розвести,

трахнути по самі бакенбарди, урвати понт.

ОБДУРЮВАТИ: вішати лапшу на вуха, втирати окуляри, понти колотити, свистіти, фуфлити, фуфлю гнати (штовхати).

ОБЛИЧЧЯ: бадло, будка, вивіска, віза, гризло, гудок, дупа, картка, мармиза, мордопис, паспорт, пачка, ряха, спивальник, табло, фейс, фізія, фотка;

з похмілля: фішка;

повне, одутгле: афіша.

ОБМАН: буза, кидалово, кидняк, кидок.

ОБМЕЖЕНИЙ, примітивний: дятел, жлоб, збуй, лохан, лохус.

ОДЯГ: ганчірки, прикид.

ОКУЛЯРИ: бінокль, ілюмінатори, фари, шнобики, штори, чічі;

сонцезахисні: велосипеди, сліпі.

ОНАНИСТ: дрочитель, дрочко, дрочуган, дрочун, мазутчик.

ОПЕРАЦІЙНА СИСТЕМА Windows:

винь, вінда, віндовоз.

ОХОРОНЕЦЬ: драб, викидайло, вишибала, ганмен, компресор, санітар, сирота.

ПАТРОНИ: бананчики, горох, маслюки.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (УНІВЕРСИТЕТ): пед, педель, педуха.

ПЕРЕДОЗУВАННЯ наркотику: перезде, передоз, передозняк.

ПИВО: бірце, елаха, пивасик.

ПИТИ (спиртні напої); пиячити: алкати, банячити, бодяжити, бухати (забухати), голитися, гудіти, давити (заливати) сливу, дрінкати (дріньчити), жлуктати, закладати, калдирити, квасити, кваситися, кияти, киячити, ковбасити, лигати, сидіти на бутильку (ста-

кани), синячити, сливити, собачити, хронячити, цмулити, читати.

ПИЯТИКА: баняк, бодун, бордельєро, бух, бухалівка, бухалово, бухлянка, випивон, дестрой, кера, кір, побухайлівка.

ПИЯЦТВО: сині справи, синька, слива, літрбол;

на природі: зелений ресторан.

ПІДЖАК: кліфт, лейбик, лепінь, френч.

ПІДЛІТОК агресивно налаштований: гоблін, гоп, гопник, жужик, жужман, пацан, урел (урла)

ПІТИ, ПОЇХАТИ кудись: звалити, зди-міти, здриснути, злиняти, сканати, умиватися.

ПЛЯШКА:

з спиртним: ампула, банка, батл (ботл), батя, бомба, вагон, віз, книга, пляндер, пляха, плящина, пузир, слоїк, тренер, флакон, фляндер; пляшка алкогольного напою місткістю 0,7–0,8 л – бомба, фауст, фаустпатрон, фугас;

пляшка вина: фляга, фляжчина;

пляшка вина місткістю 0,7–0,8 л – більшовик;

пляшка горілки: грілка, монографія, Пузир Петрович, снаряд;

пляшка горілки місткістю 1 літр: кілограм;

пляшка порожня з-під прохолодних напоїв: балон, балсанка, клізма;

пляшка з-під вина (одна): монах.

ПОБИТИ когось: відфейсувати, дати зірки, замочити, змісити в синьку;

побити обличчя: відрихувати, зага-сити табло.

ПОВІЯ: бікса, бедка, бублик, кадра, каткомба, клізма, курва, мочалка, нічний

метелик, свердловина, скотина, скотинка, сонце, халява, чума, шалава, шмара;

висококласна: еммануель;

вокзальна повія: банова бікса;

молода: батон; дівчина 96 проби;

молода невеликого зросту: муха;

неохайна: соска;

яка відається на природі: пейзажистка;

яка обслуговує шоферів дальніх рейсів на певній ділянці траси: дальнобійниця;

яка обслуговує клієнтів на автотрасах: трасовичка;

яка опустилася: шалала, ящірка.

ПОГАНІЙ: галіміий, гондошний, довбаний, лажовий, фіговий, фуфлижний, хріновий.

ПОЗБАВИТИ когось свого товариства: бортонути, відшити.

ПОЛЯК: бзденик, зденек, подляк, пшек.

ПОМЕРТИ: боти (коні) двинути, відкинути хвоста, жмурика (в жмурка) зіграти, заробити сосновий костюм, зіграти в дерев'яний бушлат, зістрибнути, кинутися, костюм (дерев'яний костюм, дерев'яний бушлат, макінтош) одягти, ласти склеїти, скопититися.

ПОПІЛЬНИЧКА: бичарня, бичкарня.

ПОХМІЛЛЯ алкогольне: ахмирка, бодун, бу-бу, кумар, ханговер;

у стані похмілля: з бодуна, на підсосі.

ПРАПОРЩИК: макаронник, прапор.

ПРАЦЮВАТИ: батрачити, ішачити, пахати.

ПРЕЗЕРВАТИВ: абажур, гальмо, гондон (гандон), гума, през, презик, тор-моз.

ПРИКРИСТЬ, неприємність: запаadlo, падлянка.

ПРИТОН: флет-хата, хаза, хавіра, хата, шалман.

ПРИЗВИСЬКО, кличка: кликуха, пога-няло, псевдуха.

ПСИХІЧНО НЕНОРМАЛЬНИЙ: бам-бук, вар'ят, довбонутий, джузеппе, дупель, клавесин, крейзі, підісланий, припарений, припарок, чувак з гусьми.

П'ЯНИЙ (іменник): дух, заєць, миша, потухлий, синьолобий, тюлень, шланг.

П'ЯНИЙ (прикметник): бухий, вгашений, вкряний, готовий, готовченко, дринканутий, дринькнутий (дринькнутий), забуханий, мекнутий, набанячений, начитаний, синій (у каліку), фіолетовий.

РАДІО: брехунець;

у тюремній камері: півень;

перша програма: колгоспник.

РЕБРО, РЕБРА: батареї, бебехи.

РОЗУМІТИ / ЗРОЗУМІТИ щось: в'їжджати / в'їхати, вкурювати / вкурити, врубатися / врубитися, доганяти / догнати, хавати / прохвати, шарити / про-шарити;

зрозуміти: дати дупля, зварганити, знятися з ручкика, прохавати, про-шарити.

РОЗУМНИЙ: ботан, гідроцефал.

РОЗУМОВО ОБМЕЖЕНИЙ: бивень, вузьколобий, понеділок, чурка, шланг.

РОТ: амбразура, бульбоїд, гіготальник, гризло, жувальник, пахнюк, сурло, хава, хавало, хавальник, хавка, хавло, хайло, хліборізка, хова.

РУБЛЬ (КАРБОВАНЕЦЬ) радянський: дерев'яний, кербел, кербуль, керебе, рябчик.

РУКА, РУКИ: граби, грабки, граблі, кеглі.

САДОВО-ГОРОДНЯ ДІЛЯНКА: ішачка, фазенда.

САМОГОН: бімбер, божевільна вода, газолін, гаро, гомира, горе, дурман, дуст, молоко (від скаженої корови), сам же не, самограй, самопал, сем, смага, смердогон, чача, чемергес, шмурдяк;

високої якості: коньяк «Три гички», рукопис;

з буряків: буряківка, бурячиха, три гички;

міцний: божевільна водичка.

СИНЯК: автограф, бланж, фінгал;

під оком: факел.

СМІЯТИСЯ: випадати, дерти лаха, лахати, потухати;

голосно сміятися: втухати, іржати, кінчатися, чіпляти ха-ха.

СОЛДАТ:

демобілізований: дембель;

до складання присяги: запах;

що прослужив півроку на флоті: карась;

що прослужив рік: годок, черпак, фазан;

що прослужив від 1,5 до 2 років: дід;

у перші 6 місяців строкової служби: дух, зелений, підгузник, салабон, салага, синок, удав.

СПАТИ: вухо давити, давити масу, друшляти, кемарити, кімати, масувати, сидіти на спині.

СПЕРМА: вафля, малаф'я, спускачка.

СТАТЕВИЙ АКТ: бум-бум, пила, перепих;

здійснювати / здійснити з кимсь:

барати, боротися, вдути, вставити, грати (на гітарі), взути, відхарити, вжарити, давати / дати, драти / відідрати, дрючити, жаліти, жарити, жаритися, жигати, журити, засадити, зірвати, натягнути, оформляти / оформити, педрати, пекти, перепихнутися, петрушити, пилюсосити, пісюна мочити / заквасити, пороти(ся), поштрикатися, розслаблятися, трахати / трахнути, відтрахати, трахатися / трахнутися, ударити, факатися, фестивалити, хитати юрту, шайбу засадити (загнати), шаблю брати (взяти) до рук, шворитися, шпарити, шпилити, шпіліндрикатися / шпіліндрикнутися, шпокнути;

вивершувати / вивершити: вибухати / вибухнути, вкінчити, доїхати, завершити, кінчати / кінчити, метнути ікру.

СТАТЕВІ ОРГАНИ:

жіночі статеві органи: ворота, гітара, гудок, імперія, люся, манда, обизянка, передок, печера, пиріжок, розкішниця, шахна, щілина (едемна);

чоловічий статевий орган: антена, апарат, балда, банан, брехунець, брусок, буйок, гвинт, еклер, залупа, кінець, ковбасина, коряга, друг, дружок (милий), патик, пісюн, порося, прутень, пуцалін, пуцюр, смичок, стрижень, торпеда, фачик, фол, хазяйство, хам, хер, хрін, шишка,

шланг, шняга, шпилька, шпичка, штуцер.

СТИПЕНДІЯ: степан, пенсія.

СТРАВА НЕСМАЧНА, НЕВИСОКОЇ ЯКОСТІ: баланда, бевка.

СТУДЕНТ: скубент, спудей, студіозус.

ТАКСІ: апарат, газ, мотор, тачка, фара, чайник.

ТАТУЮВАННЯ: масть, розгін, тату, татушка.

ТЕЛЕВІЗОР: дурящик, ящик.

ТЕЛЕФОН: толя;

дисковий: трактор;

мобільний: дебільник, мобіл, мобіла, мобільник, труба, трубка.

ТЕЩА: агресор, згнара.

ТОВСТІЙ: бройлер, сальцесон.

ТРОЛЕЙБУС: рогатий, сарай на прив'язі.

ТРУНА: броньовик, (дерев'яний) бушлат, костюм.

ТУАЛЕТ: дабл, демон відливу, гальюн, клюзет, однометрова кімната, хезальник, хезник, хезтрест;

справити велику нужду: бандероль відправити, метнути кізак, випустити черепаха, хезати;

справити малу нужду: відллити, злити баки, поміняти рибама воду, прив'язати коня;

ходити / сходити в туалет: відкласти личинку, даблити / продаблити-ся, збирати гриби, пустити джина.

ТЮРМА: академія, батарея, крита, критка, трюм, чайка, чалка;

сидіти у тюрмі: баланду їсти, зону топтати, небо в клітинку бачити.

УБИТИ: вальнути, заковбасити, замокрушити, замочити, зробити, кокнути,

покласти, пришити, стопорнути, укатрупити.

УДАРИТИ: дати в роговий відсік, засадити;

ударити в обличчя: засадити по рогах, зафінтилити;

ударити в шелепу: дати в бороду;

ударити по нирках: дати бокал пи-ва.

УКРАСТИ: глісанути, зайванити, змитрити, одірвати, скомунячити, спіонерити, спірити, стибрити, стирити, ударити.

УНІВЕРСИТЕТ: бурса, бурситет, універ.

УНІТАЗ: гніздо, очко, ошадкаса, теща з зонтиком, трон.

УСТАНОВА: контора;

несолідна: шарашка.

УХО, УШІ: локатори, радари.

ФОТОАПАРАТ: фотик;

невеликого розміру: ідіот, мильни-ця.

ХОДИТИ: вишивати, носити тіло, тасуватися.

ХЛОПЕЦЬ, молодий чоловік: белдик, вася, Дон Педро, гицель, грінго, кадр, кент, клієнт, крендель, кріль, мужик, пацик, перець, персонаж, субчик, типаж, хаун, фрасер, фрей, фуцан, хлоп, чіпок, чорт, чувак, штурпак;
добрий знайомий: бандит, боєць, керя;

з великою сексуальною потенцією: жигун, трахаль, трахальник;

з села: бик (бичара), бульо-мульо, жлоб, кікос, кирило, кугут, лох, моль, плуг (плужара), рогатий, рагуль (рогуль), рогопил, чорт (чортило), шайтан;

з яким разом пиячать: накателло, керя;
звертання: бойовик, братан, брателло, братка, браток, братушка, братуха, земляк, мужик, старий;
коханець: бойфренд, фраєр, хахар;
сексуально стурбований: жеребець, кнур (кнуряка).

ХРЕЩАТИК: Витріщатик, Гапкенштрассе, сон скаженого кондитера, Херщатик, Хрест.

ХУДИЙ: глист у корсеті (скафандрі), мотлох, набір кісток на батарейках.

ХУЛІГАН: архарівець, баклан, вурка (урка).

ЦИГАРКА: гарочка, дим, ніотинова паличка, пахітоска, трамвай, труба, файка, фігарка, штигель;
гасити недопалену цигарку: бичкувати, дупкувати;
«Ватра» – ватруа, ватруха, ватряк.

ЧЛЕН УГРУПОВАННЯ РЕКЕТИРІВ, характерною ознакою зовнішності якого є кругла стрижена голова, накачений торс: братан, браток, братка, братуха, братушка, бригоголовий, качило, качок, товстолобик, яйцеголовий.

ШАМПАНСЬКЕ: шампан, шампана, шампань, шампаньйола, шампунське, шампунь, шампусик;

суміш шампанського з спиртом:
бомба, ведмідь білий, північне сьйво.

ШАПОЧКА в'язана, яка облягає голову: гандонка, підарка.

ШКАРПЕТКИ брудні: бумеранги, карасі, пітники, сирники, стояки, штрімфлі.

ШОФЕР: водило, драйвер;
дальніх рейсів: дальнобійник;
громадського транспорту: тракторист.

ШПРИЦ: агрегат, апарат, баян, голка, кобила, одиниця, машина, машинка, трактор.

Бібліографія

Художня література, публіцистика

- Андрусяк Іван. «Шарга». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 109, с. 3–11.
- Андрухович Юрій. *Дезорієнтація на місцевості*.– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999.
- Андрухович Юрій. «З „Нового роману“». *Потяг 76. Центральньо-європейський літературний часопис*.– Чернівці: Молодий буковинець, 2002, с. 102–120.
- Андрухович Юрій. «Мала інтимна урбаністика». *Критика*, 2000, № 1–2, с. 9–11.
- Андрухович Юрій. «Мальборк і хрестоносці». *Критика*, 2001, № 11, с. 31–34.
- Андрухович Юрій. «Місце зустрічі Germaschka». *Критика*, 2002, № 5, с. 33–36.
- Андрухович Юрій. *Московіада*.– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.
- Андрухович Юрій. «Рекреації». Повесть. *Сучасність*, 1992, № 1, с. 27–85.
- Андрухович Юрій. «Центральньо-східна ревізія». У виданні: Анджей Стасюк, Юрій Андрухович. *Моя Європа*.– Львів, 2001.
- Андрухович Юрій. *Vad companu*. (У друці.)
- Антонишин Світлана. «Дубль із майбутнього». Оповідання. *Березіль*, 1998, № 5–6, с. 122–129.
- Антонишин Світлана. «Тюльпани на вісімнадцяте». *Дзвін*, 1999, № 2, с. 61–70.
- Бондар-Терещенко Ігор. *Посмебня*. Поезій книга IV.–Харків: Фолю, 2001.
- Бортніков Сергій. Літературний проєкт «Спецагенти» (у друці).
- Бортніков Сергій. *Чистильник. Соло на пістолеті для безшумної стрільби*.– Тернопіль: Підручники і посібники, 2000.
- Бортніков Сергій. *Чистильник-2. Тест на співчуття*.– Тернопіль, 2000.
- Бриних Михайло. «Голосіння з-під снігу». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, с. 134–143.
- Верховень Володимир. «Квадрат, вписаний у коло» Повесть-ретро. *Березіль*, 2002, № 7–8, с. 30–95.
- Винничук Юрій. «Груші в тісті». *Поступ*, 1.03.2000.

- Винничук Юрій. «Обід». *Потяг 76. Центрально-європейський літературний часопис.*— Чернівці: Молодий буковинець, 2002, с. 131–146.
- Вольвач Павло. *Бруки і стерні.* Поезії.— Київ: Дніпро, 2000.
- Вольвач Павло. *Кров зухвала.* Поезії.— Київ: Український письменник, 1998.
- Вольвач Павло. *Маргінес.*— Запоріжжя, 1996.
- Ворожит Наталя. «Житіє простих. П'єса на одну дію». У виданні: *У чеканні театру. Антологія молоді драматургії.*— Київ: Смолоскип, 1998, с. 17–40.
- Врублевський Василь. *Замах на генсека.* Повісті.— Житомир: КВО «Житомирський вісник», 1992.
- Врублевський Василь. «Нардепка». *Авжеж!*, 1997, № 34–35, с. 12–26; № 36, с. 6–13; № 37, с. 20–24; 1998, № 38–39, с. 40–47.
- Врублевський Василь. «Текля з Марією та ще хтось третій». Міні-повість. *Авжеж!*, 1993, № 27, с. 7–20.
- Врублевський Василь. *Трицини.* Проза.— Житомир: Видавництво «Авжеж!», 1998.
- Гай Костянтин. «Жахи нашого майбутнього». Оповідання-версії.— *Авжеж!*, 1977, № 34–35, с. 5–7.
- Гай Костянтин. «Звичайна буденна фантастична історія». *Авжеж!*, 1998, № 40, с. 18.
- Гарасим Андрій. *Одні.* Проза.— Київ: Смолоскип, 2000.
- Голобородько Юрій. «Музика для себе». *Вітчизна*, 2001, № 9–10.
- Грабовський Сергій. «Великий проект: відкрите суспільство, мас-медіа та свобода слова». *Сучасність*, 1998, № 12, с. 101–106.
- Грабовський Сергій. «Ментальність шпани». *Сучасність*, 1998, № 3, с. 71–90.
- Гримич Марія. *Чи чуєш, Марго?* Роман.— Львів: Аверс, 2000.
- Гудзь Юрій. «Ісихія». *Кур'єр Кривбасу*, 2000, № 133, с. 51–74.
- Гужва Валерій. «Плато над прірвою». Повість. *Вітчизна*, 1998, № 1–2, с. 10–88; № 3–4, с. 100–125.
- Гужва Валерій. «Рай». *Вітчизна*, 1999, № 9–10, с. 18–89.
- Даниленко Володимир. «Дзеньки-бреньки». У виданні: *Опудало.* Українська проза, сатира, гумор, іронія 80–90-х років двадцятого століття.— Київ: Генеза, 1997, с. 35–89.
- Даниленко Володимир. «Кієвській мальчик». У виданні: *Квіти в темній кімнаті.* Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.— Київ: Генеза, 1997, с. 92–104.
- Даниленко Тетяна. «Алкоголь і кава як одвічні антагоністи (Трактат про розмежування людства)». *Українське слово*, 2000, № 14, с. 10.
- Дереш Любко. *Культ.*— Львів: Кальварія, 2002.
- Діброва Володимир. *Вибгане.*— Київ: Критика, 2002.
- Діброва Володимир. *Збіговиська.*— Київ: Критика, 1999.

- Діброва Володимир. «Поетика застілля». П'єса на дві дії. *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 105, с. 10–70.
- Дімаров Анатолій. *В тіні Сталіна*. Повісті.– Київ: Дніпро, 1990.
- Дімаров Анатолій. *Містечкові історії*. Київ: Радянський письменник, 1983.
- Дімаров Анатолій. «Прожити й розповісти». *Березіль*, 1998, № 3–4; № 7–8.
- Дімаров Анатолій. «Сповідь стукача». *Березіль*, 1992, № 9–10.
- Дімаров Анатолій. «Ціп-ціпоньки». *Київ*, 2002, № 1–2, с. 21–37.
- Дністровий Анатолій. *Місто уповільненої дії*. Роман.– Київ: Факт, 2003.
- Дністровий Анатолій. *На смерть Кліо*.– Київ: Смолоскип, 1999.
- Дністровий Анатолій. *Невідомий за вікном*.– Київ: Факт, 2001.
- Дністровий Анатолій. «Учитель. П'єса на одну дію». У виданні: *У чеканні театру*. Антологія молодого драматургії.– Київ: Смолоскип, 1998, с. 93–107.
- Дрозд Володимир. «Життя як життя». Короткі оповідання. *Березіль*, 2002, № 5–6, с. 18–77.
- Дудар Євген. *Хунта діс*. Сатира і гумор.– Київ: Орбіта, 1993.
- Жадан Сергій. *Балади про війну і відбудову*. Нова книга віршів.– Львів: Кальварія, 2001.
- Жадан Сергій. *Біг Мак*. (У друці.)
- Жадан Сергій. *Історія культури початку століття*. (У друці.)
- Жадан Сергій. *Пенсі*.– Харків, 1998.
- Жиленко Ірина. *Вечірка у старій винарні*. Вірші.– Київ, 1994.
- Жиленко Ірина. «Номо feriens». *Сучасність*, 1999, № 1, с. 27–54.
- Жолдак Богдан. *Антиклімакс*.– Київ: Факт, 2001.
- Жолдак Богдан. *Бог буває. Drive Stories*.– Київ: Факт, 1999.
- Жолдак Богдан. «Голодна кров». У виданні: *Наша драма*. Збірник п'єс.– Київ, 2002, с. 171–191.
- Жолдак Богдан. «На небі». У виданні: *Опудало*. Українська проза, сатира, гумор, іронія 80–90-х років двадцятого століття.– Київ: Генеза, 1997, с. 247–253.
- Жолдак Богдан. *Спокуси*.– Київ: Радянський письменник, 1991.
- Жолдак Богдан. *Топінамбур, сину. Extra drive stories*.– Львів: Кальварія, 2002.
- Жолдак Богдан. «У режимі вставки». *Березіль*, 2001, № 7–8, с. 79–88.
- Забужко Оксана. *Диригент останньої свічки*. Поезії.– Київ: Радянський письменник, 1990.
- Забужко Оксана. *Новий закон Архімеда*. Вибрані вірші 1980–1998.– Харків: АКТА, 2000.
- Забужко Оксана. *Польові дослідження з українського сексу*. Роман.– Київ: Згода, 1996.
- Забужко Оксана. *Репортаж із 2000-го року*. Збірка статей.– Київ: Факт, 2001.

- Захарченко Василь. «У темпі вальсу». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 118, с. 51–55.
- Західний вітер*. Поезії. Гордій Безкоровайний, Василь Махно, Борис Щавурський.– Тернопіль: Лілея, 1994.
- Зборовська Ніла, Ільницька Марія. *Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків*.– Львів, 1999.
- Івченко Володимир. «Миш'як». *Київ*, 1998, № 9–10, с. 44–47.
- Іменник*. Антологія дев'яностих.– Київ: Смолоскип, 1997.
- Ірванець Олександр. «Прямий ефір». П'єса на одну дію з роллю режисера. *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 117, с. 75–87.
- Ірванець Олександр. П'ять п'єс.– Київ: Смолоскип, 2002.
- Ірванець Олександр. «Рівне / Ровно (Стіна)». Нібито роман. *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 138, с. 38–74.
- Йовенко Світлана. «Хіба ти вбивця?». У виданні: *Формула любові*.– Київ: Родина, с. 29–35.
- Канюс Володимир. *Сентиментальний блюз*.– Івано-Франківськ, 1998.
- Квітка Цимис. «Лист до редакції». *Критика*, 2000, № 4, с. 29–30.
- Ковтун Володимир. «Пейзаж із собакою в душі реалізму». *Вітчизна*, 1990, № 10.
- Кожелянко Василь. «Чайна Ейфорія». *Потяг 76. Центрально-європейський літературний часопис*.– Чернівці: Молодий буковинець, 2002, с. 44–67.
- Кокотюха Андрій. «Вистава починається о сьомій вечора». У виданні: *Іменник*. Антологія дев'яностих.– Київ: Смолоскип, 1997, с. 162–171.
- Кокотюха Андрій. «Останній раз». *Березіль*, 1999, № 5–6, с. 35–133.
- Кокотюха Андрій. *Повернення сентиментального гангстера*. Роман.– Київ: Факт, 2001.
- Кокотюха Андрій. «Стан війни». У виданні: *Іменник*. Антологія дев'яностих.– Київ: Смолоскип, 1997, с. 146–161.
- Кокотюха Андрій. «Тупик для втікача, або гра з вогнем». *Київ*, 1996, № 7–8, с. 59–121.
- Кокотюха Андрій. *Шлюбні ігрища жаб*. Кримінальні повісті та оповідання.– Київ: Смолоскип, 1996.
- Кононенко Євгенія. «Великомученице кумо...». Оповідання. *Березіль*, 1999, № 11–12, с. 61–68.
- Кононенко Євгенія. «Віра, Надія, Яна». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121, с. 420–428.
- Кононенко Євгенія. «Дати». Оповідання. *Березіль*, 1999, № 11–12, с. 54–61.
- Кононенко Євгенія. Два оповідання: «Різними мовами». «Елегія про старість». *Літературна Україна*, 4.12.1997.
- Кононенко Євгенія. *Зрада*.– Львів: Кальварія, 2002.

- Кононенко Євгенія. *Імітація*.– Львів: Кальварія, 2001.
- Кононенко Євгенія. «Кароліна». *Кур'єр Кривбасу*, 1997, № 83–84, с. 27–34.
- Кононенко Євгенія. *Колосальний сюжет*. Оповідання.– Київ: Задруга, 1998.
- Кононенко Євгенія. «Найбільша божа благодать». *Березіль*, 1998, № 11–12, с. 85–100.
- Кононенко Євгенія. «Рожеве світло на зупинці». *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 107–110, с. 10–12.
- Кононович Леонід. *Кінець світу призначено на завтра*. Роман.– Київ: Джерела М, 2001.
- Кононович Леонід. *Мертва грамота*.– Львів: Кальварія, 2001.
- Кононович Леонід. *Феміністка*. Роман.– Львів: Кальварія, 2002.
- Кононович Леонід. «Я, Зомбі».– *Сучасність*, 1993, № 4, с. 18–52; № 5, с. 13–42.
- Коробчук Петро. *Загальний вагон*. *Вибране*. Вірші.– Одеса: Астропринт, 2001.
- Косенко Валерій. «Карма». У виданні: *Квіти в темній кімнаті*. Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 193–202.
- Красуцький Мар'ян. «Крик білої ворони». *Вітчизна*, 2001, № 5–6, с. 16–59.
- Кудін Андрій. *Як вижити у в'язниці*. Практичний посібник по боротьбі з тероризмом.– Львів: Кальварія, 2001.
- Кузнецов Юрій. «Лабіринт». *Українська мова в середній школі*, 2000, № 4, с. 198–207.
- Кустенко Олексій. «Спокуса». *Вітчизна*, 1991, № 12, с. 22–100.
- Кухарук Роман. «Любити хлопчика». *Київ*, 1998, № 9–10, с. 48–114.
- Лапінський Ігор. «Що не ясно?». У виданні: *Лесь Подерв'янський. Герой нашого часу*.– Львів: Кальварія, 2000, с. 5–9.
- Лижник Ярослав. «Міняйлів день». У виданні: *Квіти в темній кімнаті*. Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 203–209.
- Литовченко Тимур. «Дульцінея». *Київ*, 1999, № 7–8, с. 63–79.
- Лігостов Вільям. «Як я не став знаменитим психотерапевтом». *Вітчизна*, 1991, № 3, с. 18–48.
- Лук'яненко Олександр. «Строк давності». *Вітчизна*, 1990, № 2, с. 16–50.
- Лучук Тарас. «Катулл у версіях Тараса Лучука». «Байдики». У виданні: *Королівський ліс*.– Львів: Класика, 2000, с. 103–115.
- Малко Роман. *Шкіци (з натури)*. Поезії.– Київ: Смолоскип, 2001.
- Маскульт*. Есеї та поезії з нових книжок (Юрій Андрухович, Андрій Бондар, Сергій Жадан).– Київ: Критика, 2003.

- Марк (Михайловський) Микола. *Хохляцький апокаліпсис. Художня публіцистика, оформлена в роман-хроніку.*— Київ, 1998.
- Махінчук Микола. «Володька Рекс». *Вітчизна*, 1998, № 7–8, с. 26–87.
- Миколайчук-Низовець Олег. «Територія „Б“, або Якщо роздягатися – то вже роздягатися». Комедія на одну дію. У виданні: *У чеканні театру*. Антологія молоді драматургії.— Київ: Смолоскип, 1998.
- Мишкало Майкл. Майже європеєць. У виданні: *Королівські ігри.*— Львів, 2000, с. 117–134.
- Мищенко Дмитро. «А була ж колись любов». *Вітчизна*, 2001, № 11–12, с. 75–86.
- Молоде вино.* Антологія поезії. Упорядники: Максим Розумний, Сергій Руденко.— Київ: Смолоскип, 1994.
- Морговський Антон. «Смерть у Золотих Пісках». *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 139, с. 44–85.
- Морговський Антон. «Тінь птеродактиля». *Березіль*, 2002, №9–10, с. 81–129.
- Морговський Антон. *Фіфті-фіфті, або у кропиві згвалтований.* Роман (філософсько-еротичний конспект).— Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997.
- Муратов Олександр. «Із сходинок життя». *Київ*, 2002, № 3, с. 92–114.
- Мухарський Антон. *Попса для еліти.*— Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2002.
- Мушкетик Юрій. «Микуся виходить заміж». *Вітчизна*, 1997, № 9–10.
- Мушкетик Юрій. «На кавуни». *Вітчизна*, 2000, № 5–6, с. 23–27.
- Набока Сергій. «Те, що відбулось, було життям». *Сучасність*, 2003, № 5, с. 28–33.
- Неборак Віктор. *Епос про тридцять п'яту хату.* Вибрані поезії.— Львів: Аз-арт, 1999.
- Неборак Віктор. *Літаюча голова.* Вірші.— Київ, 1990.
- Неборак Віктор. *Повернення в Леополіс.*— Львів: Класика, 1999.
- Неборак Віктор. *Розмова зі слугою.* Поезії.— Івано-Франківськ, 1993.
- Неборак Віктор. «Увертюра до роману „Пан Базьо та решта“». *Перевал*, 1993, № 1, с. 27–51.
- Невидайло Микола, Невидайло Мирослав. «Останній із проклятих». *Березіль*, 1997, № 9–10, с. 23–40.
- Неждана Неда. «Той, що відчиняє двері». *Кур'єр Кривбасу*. 1999, № 117, с. 88–107.
- Нова дегенерація. Вірші.— Івано-Франківськ, 1992.
- Олійник Борис. «Хто нами править?». *Дніпро*, 2001, № 1–2, с. 81–91.
- Омельченко Микола. «Свято біди». *Київ*, 1999, № 7–8, с. 80–104.
- Охрімович Андрій. «Фанданго криці». *Кур'єр Кривбасу*, 2002, № 151, с. 118–131.
- Павлюк Ігор. «Чому бувають некольорові сни». *Кур'єр Кривбасу*, 2001, №145

- Павлюк Ігор. «Біографія дерева племені поетів». Повість. *Кур'єр Кривбасу*, 2002, № 151, с. 39–88.
- Павлюк Ігор. «Мова молекул». *Сучасність*, 1998, № 10, с. 11–37.
- Палинський Віктор. Канцлер своєї величності.– Львів: В-во «СПОЛОМ», 1999.
- Пашковський Євген. «Бездоння». У виданні: *Вечеря на дванадцять персон*.– Київ: Генеза, 1997, с. 170–341.
- Пашковський Євген. *Вовча зоря*.– Київ: Молодь, 1991.
- Пашковський Євген. *Щоденний жезл*.– Київ: Генеза, 1999.
- Пиркало Світлана. *Зелена Маргарита*. Повість.– Київ: Смолоскип. 2001.
- Подерв'янський Лесь. *Герой нашого часу*.– Львів: Кальварія, 2000.
- Подерв'янський Лесь. «Жан Маре». Авдіозапис.
- Подерв'янський Лесь. «Король Літр». Авдіозапис.
- Подерв'янський Лесь. «Пригоди хтивих павіанів». Авдіозапис.
- Позаяк Юрій. *Шедеври*.– Київ, 1997.
- Покальчук Юрій. *Те, що на споді*. Оповідання та повісті.– Львів: Кальварія, 1998.
- Пономаренко Любов. «Невигадані правдиві історії». *Літературна Україна*, 1.07.1999.
- Пропала грамота*. Поезії.– Київ: Радянський письменник, 1991.
- Процюк Степан. «Викрадені монологи». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121.
- Процюк Степан. «Love story (Майже сентиментально-клінічна)». *Кур'єр Кривбасу*, 2000, № 132, с. 42–63.
- Процюк Степан. «Там, де поплутано кольори». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121.
- Процюк Степан. «Червона троянда, чорна троянда». Фройдистська повість. *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 138, с. 12–37.
- Ревчун Борис. «Школа радості». *Вітчизна*, 2001, № 11–12, с. 148–151.
- Рябчук Микола. «Критика за п'ятою графою». *Березіль*, 1999, № 11–12, с. 173–178.
- Самоцвіти*.– Київ, 1996.
- Світличний Іван. *Голос доби*. Кн.1. *Листи з «Парнасу»*.– Київ: Сфера, 2001.
- «Синопсис станіславський необов'язковий». *Четвер*, 2002, № 13, с. 123–133.
- Скоробагатко Ольга. «Тиха-тиха Зизань». Романтичний детектив. *Дзвін*, 1998, № 7, с. 64–73.
- Слапчук Василь. «Втома війна». *Березіль*, 1999, № 1–12, с. 68–92.
- Слапчук Василь. «Небо в оці коня». *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 144, с. 51–57.
- Сняданко Наталя. *Колекція пристрастей*.– Львів: ЛА «Піраміда», 2001.
- Соловей Олег. *Маргіналії*. Поезії.– Донецьк, 1999.
- Соловей Олег. *Осінній Хадж*. Поезії.– Донецьк, 2001.
- Старчевський Борис. «Провінціал з Країни Дурнів». *Вітчизна*, 2000, № 11–12, с. 22–113.

- Стасюк Анджей. *Дев'ять*. Переклад з польської Наталі Чорпіти.– Львів: Класика, 2001.
- Тарасюк Галина. «Гаспид і Маргарита». Повість віртуальна. *Березиль*, 2003, № 3–4, с. 33–88.
- Тарасюк Галина. «Новели». *Березиль*, 2002, № 9–10, с. 31–60.
- Тарасюк Галина. «стежкою вгору, що веде вниз». *Березиль*, 2001, № 3–4, с. 33–42.
- Тарнавський Валентин. «Дерево життя». У виданні *Квіти в темній кімнаті*. Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 328–342.
- Тарнавський Валентин. *Міські мотиви*.– Київ: Радянський письменник, 1983.
- Тарнавський Валентин. «Порожній п'єдестал». *Вітчизна*, 1990, № 2, с. 51–104.
- Тексти*. Антологія прози.– Київ: Смолоскип, 1995.
- Трач Ігор. *Вірою живу*. Поезії.– Стрий, 1993.
- Тютюнник Григор. *Вибрані твори*.– Київ: Дніпро, 1981.
- Ульяненко Олесь. «Богемна рапсодія». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121, с. 254–279.
- Ульяненко Олесь. *Вогненне око*. Роман.– Київ: Український письменник, 1999.
- Ульяненко Олесь. «Жиган». *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 103, с. 3–7.
- Ульяненко Олесь. «Ізгої». Маленька повість. *Березиль*, 2003, № 1–2, с. 52–65.
- Ульяненко Олесь. «Ірка». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 114, с. 82–88.
- Ульяненко Олесь. «Рецидив». *Кур'єр Кривбасу*, 2000, № 128, с. 3–9.
- Ульяненко Олесь. «Сталінка». Роман. *Сучасність*, 1994, № 9, с. 21–76.
- Федорак Назар. *Брудершафт із собою*. Збірка віршів.– Київ: Смолоскип, 1997.
- Федорук Леонід. «Хомут». *Вітчизна*, 2001, № 1–2, с. 20–50.
- Фішбейн Мойсей. «...і щастя це – хвилини півтори». *Дніпро*, 2001, № 1–2, с. 51.
- Холодний Микола. [«Передмова»]. У виданні: Павло Вольвач. «Кров зухвала».– Київ: Український письменник, 1998.
- Цех поетів*. Антологія віршів.– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999.
- Цибулько Володимир. *Ангели і тексти*.– Київ–Львів: Асоціація «Нова література», 1996.
- Цибулько Володимир. *Майн кайф*.– Львів: Кальварія, 2000.
- Цибулько Володимир. *Піраміда*. Вірші та поеми.– Житомир, 1992.
- Цибулько Володимир. «Чорна корова». *Плерома*, 1998, № 3.
- Цимбалюк Григорій. «Останні проводи». Оповідання. *Авжеж!*, 1998, № 40, с. 2–7.
- Ципердюк Іван. *Переселення квітня*. Медитації.– Київ; Смолоскип, 1996.
- Червінський Олександр. «Ничка». Життєво-лексикологічний етюд. *День*, 24.02.1999.
- Чорногуз Олег. *«Аристократ» із Вапнярки*.– Київ: Радянський письменник, 1979.
- Шевчук Анатолій. *Чорний човен неволі*. Оповідання, повість.– Житомир, 1999.

- Шевчук. Валерій. «Біла нитка печалі». *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 102.
- Шевчук. Валерій. «Горбунка Зоя». *Сучасність*, 1995, № 3.
- Шевчук Валерій. «Місяцева зозулька із ластів'ячого гнізда». У виданні: *Вечеря на дванадцять персон.*– Київ: Генеза, 1997, с. 13–85.
- Шевчук Валерій. «П'ятий номер». *Вітчизна*, 1990, № 5, с. 20–76.
- Шевчук Валерій. «Розлучення по-українському». *Березіль*, 1998, № 11–12, с. 34–65.
- Шевчук Валерій. «Сонце в тумані». *Київ*, 1999, № 7–8, 13–62; № 9–10, с. 69–98.
- Шкляр Василь. *Ключ*. Роман.– Львів: Кальварія, 1999.
- Шкляр Василь. *Елементал*.– Львів: Кальварія, 2001.
- Шкляр Геннадій. «Дівчина з калепним». *Літературна Україна*, 14.10.1999.
- Шовкун Віктор. «Система проти „Я“». *Київ*, 1998, № 11–12, с. 27–101.
- Щегельський Павло. *Хата-читальня*. Роман.– Львів: Кальварія, 2001.
- Яворівський Володимир. *Вовча ферма*.– Київ: Криниця, 2000.
- Яворівський Володимир. Риба на березі. Новела. *Березіль*, 2001, № 3–4, с. 22–32.
- Яровий Олександр. «Квартали ностальгій». *Літературна Україна*, 9.07.2001, с. 6.
- Яровий Олександр. *Чекання несподіванки*. Оповідання. Повість.– Київ: Український письменник, 1999.

Газети, журнали та їх умовні скорочення

ВЗ	– Газета «Високий замок». Львів.
ВіП	– Газета «Влада і політика».
ВК	– Газета «Вечірній Київ».
ГУ	– Газета «Голос України».
ДУ	– Газета «Демократична Україна».
Книжник	– Газета “Книжник-review”.
КО	– Газета «Кримінальний огляд».
ЛП	– Газета «Література-плюс».
ЛУ	– Газета «Літературна Україна».
МЗ	– Газета «Молодь Закарпаття». Ужгород.
МТ	– Журнал «Музичний тиждень».
МЧ	– Газета «Молодь Черкащини». Черкаси.
ПіК	– Журнал «Політика і культура».
СГ	– Газета «Спортивна газета».
СМ	– Газета «Світ молоді». Івано-Франківськ.
УМ	– Газета «Україна молода».
УС	– Газета «Українське слово».

Наукова література

- Балабін* В. В. Балабін. *Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу*. Дис. канд. філол. наук.– Київ, 2002.
- Баранников* А. П. Баранников. «Цыганские элементы в русском воровском аргю». *Язык и литература*.– Ленинград, 1931, т. 7, с. 139–158.
- Горбач 1966* Олекса Горбач. «Арго українських школярів і студентів». *Наукові записки Українського Вільного університету*.–Мюнхен, 1964–1966, № 8, с. 3–55.
- Горбач 1993* Олекса Горбач. *Арго на Україні*.–Мюнхен, 1993.
- Мокиенко* В. М. Мокиенко. «Украинские источники русского жаргона». *Українське і слов'янське мовознавство*. На честь 80-річчя проф. Йосипа Дзендзелівського.– Ужгород, 2001, с. 365–375.
- Сербенська* О. Сербенська. «Інноваційні процеси у мові сучасних засобів масової інформації». *Українська періодика: історія і сучасність*.– Львів, 2000, с. 232–235.
- Фридман* М. М. Фридман. «Еврейские элементы „блатной музыки“». *Язык и литература*.– Ленинград, 1931, т. 7, с. 131–138.
- Шовгун* Н. О. Шовгун. *Формування українського сленгу в мовленнєвій діяльності малих соціальних груп*. Автореф. дис. канд. філол. наук.– Київ, 2000.
- Nawacka* J. Nawacka. «O heteroseksualnej miłości i seksie w rosyjskim żargonie młodzieżowym. Czasowniki». *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich*, 3.– Wrocław, 2002, с. 205–208.

Лексикографічні джерела та їх умовні скорочення

- БСРЖ* В. М. Мокиенко, Т. Г. Никитина. *Большой словарь русского жаргона*.– СПб.: «Норинт», 2000.
- Быков* Владимир Быков. *Русская феня*. Словарь современного интер-жаргона асоциальных элементов.– Смоленск: ТРАСТ-ИМА-КОМ, 1993.
- Грачев, Мокиенко* М. А. Грачев, В. М. Мокиенко. *Историко-этимологический словарь воровского жаргона*.– СПб.: Фолио-пресс, 2000.

- Дзєндзелівський* Й. Дзєндзелівський. *Українське і слов'янське мовознавство*. Збірник праць.– Львів: Наукове т-во ім. Т. Г. Шевченка, 1996, с. 350–351.
- Елистратов* В. С. Елистратов. *Язык старой Москвы*. Лингвоэнциклопедический словарь.– Москва: Российские словари, 1997.
- ЖУМ* *Жаргон уголовного мира*. Составитель Александр Житник. Издание газеты «Кримінальний огляд».– Київ, 1996.
- КСМС* «Коротенький словничок сучасного молодіжного сленгу». *Політика і культура*, 2002, № 31, с. 43.
- Отин1* Е. С. Отин. «Материалы к словарю субстандартной лексики». *Восточноукраинский лингвистический сборник*.– Донецк, 1998, Вып. 4, с. 53–81.
- Отин2* Е. С. Отин. «Материалы к словарю субстандартной лексики». *Восточноукраинский лингвистический сборник*.– Донецк, 1999, Вып. 5, с. 80–193.
- Пласт. сл.* «Пластовий словник». *Вечірній Київ*, 12.06.2002.
- ПСУМС* *Перший словник українського молодіжного сленгу*. Укладач Світлана Пиркало. За редакцією Юрія Мосєнкєса.– Київ, 1999.
- Синишин* Р. Синишин. «Матеріали до словника українського комп'ютерного сленгу (А–В)». *Мова та історія*.– Київ, 2002, вип. 61, с. 23–25.
- СЖЗ* *Словник жаргону злочинців*. Упорядкування, передмова О. І. Поповченка.– Київ: ТОВ «Оберіг», 1996..
- Сленг-лїкбез1* *Вечірній Київ*, 21.12.1993.
- Сленг-лїкбез2* *Вечірній Київ*, 18.01.1994.
- Сленг-лїкбез3* *Вечірній Київ*, 1.03.1994.
- Сленг-лїкбез4* *Вечірній Київ*, 9.08.1994.
- Сленг-лїкбез5* *Вечірній Київ*, 18.10.1994.
- Сленг-лїкбез6* *Вечірній Київ*, 14.06.1996.
- Смирнов* В. Смирнов. *Полутолковый словарь одесского языка*.– Одеса, 2002.
- ТСРОЖ* О. П. Ермакова, Е. А. Земская, Р. И. Розина. *Слова, с которыми мы встречались*. Толковый словарь русского общего жаргона. Ок. 450 слов. Под общим руководством Р. И. Розинной.– Москва: Азбуковник, 1999.
- ТСРЯ* *Толковый словарь русского языка конца XX в. Языковые изменения*. Под ред. Г. Н. Складєвской.– СПб, 2000.

- Цацура* О. Цацура. «Словник тлумачень музичного сленгу». *Галас*, 1999, № 4.
- Чабаненко 1992* В. А. Чабаненко. *Словник говірок Нижньої Наддніпряниці*. Т. 1–4.– Запоріжжя, 1992.
- Чабаненко 2001* В. А. Чабаненко. *Фразеологічний словник говірок Нижньої Наддніпряниці*.– Запоріжжя, 2001.
- Фасмер* М. Фасмер. *Этимологический словарь русского языка*. В четырех томах.– Москва: Прогресс, 1987.
- ФССГД* В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. *Фразеологічний словник східнолобозанських і степових говірок Донбасу*.– Луганськ: Альма матер, 2002.
- Югановы* И. Юганов, Ф. Юганова. *Словарь русского сленга (слова и выражения 60–90-х годов)*. Под ред. А.Н.Баранова.– Москва: Метатекст, 1997.
- ЯБМ* О. Б. Хоменко. *Язык блатных, язык мафиози*. Энциклопедический синонимический словарь. В двух томах.– Киев: «ФОРТ-М», 1997.

Ставицька, Леся

C76 Короткий словник жаргонної лексики української мови: Містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень.– К.: Критика, 2003.– 336 с. Парал. тит. арк. англ.

ISBN 966-7679-31-4

У словнику зібрано сучасну жаргонну лексику різнотипного соціального походження, а також лексику розширеного вживання, що поповнила (жаргонізовану) розмовну мову. Словник розкриває значення слова, подає його соціальну та стилістичну характеристику, а також короткий етимологічний коментар. За джерельну базу словника правила тексти художньої літератури, засобів масової інформації, наукових видань, зразки розмовної мови, що віддзеркалюють особливості українського жаргоновживання кінця XX – початку XXI ст. Словника адресовано найширшій читацькій аудиторії; його можуть використати філологи, письменники, працівники видавництва, перекладачі, соціологи.

Нац.-парламент.
б-ка України

ББК 81.2УКР-4

Леся Ставицька

КОРОТКИЙ СЛОВНИК
ЖАРГОННОЇ ЛЕКСИКИ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Редактор *Вадим Дивнич*
Дизайн обкладинки *Андрія Шубіна*
Технічний редактор *Майя Притикіна*
Комп'ютерна верстка *Святослава Бичка*

Підписано до друку 21.07.2003. Формат 70 × 90/16.
Гарнітура Таймс. Папір офсетний № 1. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 24,57. Умовн. фарбовідб. 25,11.
Обл. вид. арк. 26,82. Зам. 3.94.

Видавництво «Критика». 01001, Київ-1, а/с 255.
Тел./факс: (38-044) 462-04-00, Тел.: (38-044) 228-85-41.
E-mail krytyka@gilan.uar.net <http://www.krytyka.kiev.ua>

ВВП «Техніка» Київ-1, вул. Білоруська, 36-а.